

ΘΡΑΚΙΚΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

“ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ,”

*Βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ τῆς ἐν Παρισίοις
Ἑταιρείας πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Ἑλληνικῶν Σπουδῶν*

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ: ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 20Α

(ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΣ ΚΟΡΑΗ 5)

1957

“ΘΡΑΚΙΚΑ,”

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ὁ παρὼν 27ος τόμος τῶν «Θρακικῶν» σύμφωνα μὲ τὰς ἐξαγγελθείσας γραμματικὰς μας ἐπιδιώξεις, περιλαμβάνει πραγματείας συμπατριωτῶν Θρακῶν καὶ ἄλλων λογίων, οἵτινες παρέμειναν κατὰ καιροὺς εἰς Θρά-
κην ἀφορώσας τὰς κωμοπόλεις καὶ μεγάλα χωρία τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης. Γὰ δημοσιεύματα ταῦτα πλαισιώνουν τὰ ὅσα ἐν ἐκτάσει περιελήφθησαν ῥηγουμένους τόμους περὶ τῆς νεωτέρας ἱστορίας τῆς Ἀνατολικῆς Θρά-
κῆς τῆς ἐκκενώσεως μετὰ τῶν διωγμῶν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συμπληροῦνται δι' ἐπισημῶν ἐγγράφων καὶ ἰνῶν ἀφηγήσεων τὰ ἀναγραφέντα περὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν Νομῶν ολικῆς Θράκης ὡς καὶ νέα στοιχεῖα περὶ Ἀδριανουπόλεως. Καθυστερεῖ πάντοτε, παρὰ τὰς καταβληθείσας συνεχεῖς προσπάθειας, ὁμοίᾳ περι-
ῆ περὶ τῆς πόλεως καὶ Νομοῦ Σαρανταεκκλησιῶν, χωρὶς νὰ ἐκλείψουν ἴτοις αἱ ἐλπίδες ὅπως καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης οἱ ἐκ Σαρανταεκκλη-
συμπολίται συμβάλλουν ἵνα ἐπιτευχθῇ εἰς προσεχῆ ἔκδοσιν καὶ ἡ περὶ
νεωτέρας ἱστορίας τοῦ Νομοῦ τούτου περιγραφή, διότι ἂν ἐξακολουθήσῃ
ἐπις καταλλήλου πραγματείας διὰ τὴν πόλιν τῶν Σαρανταεκκλησιῶν θὰ
μείνῃ ἀσυμπλήρωτος ἡ περὶ τῶν τεσσάρων Νομῶν τῆς Ἀνατ. Θράκης
γραμματισθεῖσα ἐπιδίωξις τῶν «Θρακικῶν». Ταυτοχρόνως καταβάλλεται
τάθεια συλλογῆς ὕλης διὰ τὰς πέριξ τῶν Σαρανταεκκλησιῶν ἀκμαζούσας
κωμοπόλεις καὶ χωρία τῶν τεσσάρων Νομῶν τῆς Ἀνατ. Θράκης.

Ἐν τῷ μεταξὺ κατὰ τὸ ἴδιον σύστημα τοῦ παρόντος τόμου παρακα-
κι οἱ κατέχοντες παρόμοια στοιχεῖα ἢ μελέτας καὶ τῶν λοιπῶν κωμοπό-
καὶ μεγάλων χωρίων (κεφαλοχώρια) τῶν ἰδίων περιοχῶν νὰ συνεχίσουν
ν αὐτὸν πατριωτικὸν ζῆλον τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν προκειμένου, καὶ
τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος τόμου, ἢ συγκεντρωθεῖσα ἤδη εἰς τὸ Θρα-

κικὸν Κέντρον ὕλη τόσον περὶ τῆς Ἀνατολικῆς ὅσον καὶ τῆς Δυτικῆς Θράκης συμπληρουμένη νὰ περιληφθῆ εἰς προσεχεῖς ἐκδόσεις. Ὑπολείπεται εἰσέτι, ἀπὸ τὰ παλαιότερον προγραμματισθέντα, ὁ Κατάλογος Μητροπολιτῶν Ἡρακλείας, οὗτινος ἡ δημοσίευσις, μετ' ἄλλων περὶ ἀρχαίας Θράκης κειμένων θὰ γίνῃ ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ.

Ἐπιλαμβανόμεθα τῆς εὐκαιρίας νὰ ἀπευθύνωμεν θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς ὅσους ἐκ τῶν συμπολιτῶν καὶ λοιπῶν ἀφηγητῶν καὶ συγγραφέων ἐπροθυμοποιήθησαν ἵνα συντελέσουν εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ παρὰ τοῦ Θρακικοῦ Κέντρον συντελουμένου ἱστορικοῦ καὶ ἐθνικοῦ ἔργου.

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΥΡΟΛΟΗ

(Άρχ. Συράλλον· Izirallo· Tirallo· Tunerullo· Τσουρούλος· Τουρκ. Τσορλοϋ)

Ὁ ἐκ Τυρολόης κ. Πολυνείκης Σειλόγλου, εἶχε τὴν εὐγενῆ προθυμίαν, ἐξ ἐνδιαφερόντος πρὸς τὴν γενέτειράν του, νὰ μᾶς χαρηγήσῃ τὰς κάτωθι σελίδας, προερχομένας ἀπὸ προσωπικὰς του ἐντυπώσεις, ἃς καὶ δημοσιεύομεν, ὡς πολῦτιμον ὄλιγον διὰ τὴν πρὸ τῆς ἐκκενώσεως ἐποχὴν καὶ ἀπευθύνομεν εὐχαριστίας πρὸς τὸν ἀξιέπαινον συνεργάτην τῶν «Θρακικῶν».

Ὁ χρόνος τῆς συστάσεως τῆς Τυρολόης εἶναι ἄγνωστος. Φαίνεται ὅτι τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τῆς πόλεως ἦτο Συράλλον. Εἰς τὸ «Ὀδοιπορικόν» τοῦ Ἀντωνίνου ἀναφέρεται ὡς Izirallo. Οἱ Βυζαντινοὶ τὴν ὠνόμαζον Τζουρούλον, ὃ δὲ Μελέτιος Ἀθηνῶν τὴν ἀποκαλεῖ Τούρουλον, Τερλώνην καὶ Τζουρούπολιν. (Γεωγρ. ἐκδ. 1724 σ. 439).

Βρίσκεται κτισμένη στὸ 102 χλμ. τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς δυτικὰ τῆς Πόλης σὲ ἀπόσταση 2 χλμ. ἀπὸ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν. Μικρὸν τμήμα Βυζαντινοῦ Φρουρίου εὐρίσκεται εἰς τὸ Βορειοδυτικόν τμήμα τῆς Πόλεως εἰς τὴν συνοικίαν Κιντίρα (Χηδῆρ-ἀγᾶ) καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν. Τοῦτο ἔφερε μεγάλην ὀπίην. προξενηθεῖσαν ἐκ βολῆς τηλεβόλου ὑπὸ τῶν Ρώσων κατὰ τὴν κατάληψιν τῆς Τυρολόης ὑπ' αὐτῶν (17.1.1878).

Διοικήσις: Διοικητικῶς ἀπετέλει Καϊμακαμλίκι ἢ δὲ περιοχὴ περιελάμβανε περὶ τὰ 20 χωρία, ἐξ ὧν τὸ Κερμένι (Κρυμένη ἐπὶ Ἑλληνικῆς Διοικήσεως) εἶχεν ἐκκλησίαν καὶ μικρὸν σχολεῖον, εἰς δὲ τὰ ὑπόλοιπα χωρία εὐρίσκοντο μερικοὶ Ἕλληνες, περὶ τοὺς 500, μὲ ἕνα περιοδεύοντα ἱερέα διὰ τὰς θρησκευτικὰς τῶν ἀνάγκας.

Ἡ Τυρολόη ἀπετέλει Δήμον (Μπελεντιέ) μὲ Δήμαρχον πάντοτε Τούρκον καὶ μὲ δεκαμελὲς Δημοτικὸν Συμβούλιον ἐκ 5 Τούρκων, 3 Ἑλλήνων, 1 Ἀρμενίου καὶ 1 Ἑβραίου.

Αἱ Ἑλληνικαὶ συνοικίαι διηροῦντο εἰς δύο μεγάλα τμήματα χωριζόμενα ἀπὸ μιά ρεμματιὰ (τοῦ Κουβέλ τὸ ρέμμα) καὶ τὰ ὁποῖα ἦνωνε:

1) τὸ ξυλογιόφυρο μεταξὺ τῆς συνοικίας Ἐπισκοπῆς καὶ Παπαδημήτηρ καί,

2) τὸ σιδηρογιόφυρο μεταξὺ συνοικίας Παπαγιάννη καὶ Δρόσου.

Παραγωγή: Ἡ περιφέρεια Τυρολόης ἦτο πεδινὴ καὶ εὐφορος.

Ἐγίνετο μεγάλη ἐξαγωγή δημητριακῶν. Ὄταν ἔφθανε τὸ θέρος ὀλόκληρος ὁ κάμπος ἦτο ἕνα ἀπέραντο χωράφι ἀπὸ σιτηρὰ πού μὲ τὸ ἔλαφρὸ ἀεράκι ἔμοιαζε σὰν θάλασσα χρυσοκίτρινη. Ἀπὸ φρούτα εἶχεν ἀφθονία καὶ ἔκαμεν ἐξαγωγή.

Σταφύλια, κεράσια, (τὰ φημισμένα Τσόρλου Κιρεζή) βερούκοκκα καὶ λοιπὰ ἀπεστέλλοντο στὴν Πόλη. Οἱ ἀμπελῶνες τοῦ Ἁ-Γιάννη (Θεολόγου) παρὰ τὴν ρεμματιὰ τῆς Κουμουλτζιάς τοῦ (Σέχ) Σινὰν Δεδέ, τοῦ Κούρκουβα (Κίρκ-Κουβᾶ) τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, τὰ Μπρατσόλια, τοῦ Κεμαλάρ, τοῦ Μπὰς Μασλάκ ἦσαν πηγὴ πλούτου.

Ὄνομαστὴ ἦταν ἡ ποικιλία τοῦ σταφυλίου «Τσαούση» ἕνα μυρωδάτο καὶ μὲ μεγάλη ρόγα σταφύλι ὡς καὶ τὰ κεράσια τοῦ Κεμαλάρ (μαῦρα μεγάλα τραγανά μὲ μικρὸ κουκούτσι καὶ πολὺ γλυκᾶ).

Ὀλόκληρος σχεδὸν ὁ πλοῦτος αὐτὸς ἦταν στὰ Ἑλληνικὰ χέρια. Τὸ Μπὰς Μασλάκ εἶχε ἀφθονο πόσιμο νερὸ διοχετευόμενον εἰς τὴν βρύσιν α) «τοῦ Βασιλέ» παρὰ τὸ Κιουμούρ Τσαρσί β) «τοῦ χουριέτ» εἰς τὴν πλατεῖαν Τσαούς Μεϊντὰν μεταξὺ τῶν συνοικιῶν Δρόσου καὶ Ἀρμενικῆς καὶ γ) τὴν βρύσιν τοῦ «Ἀρρεναγωγείου» εἰς τὴν συνοικίαν Ἐπισκοπῆς.

Κοινοτήτες: Οἱ κάτοικοι Τυρολόης ἀνῆρχοντο εἰς 12.000 ἐξ ὧν 6.000 Ἑλληνας, 4.000 Τούρκοι καὶ οἱ ὑπόλοιποι Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι, ἀπετέλουν 4 κοινοτήτας. Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης ἀπηρτίζετο ἐκ τῶν συνοικιῶν Ἐπισκοπῆς Παπαγιάννη, Ματζάρας (πιθανῶς λόγω ἐποικισμοῦ Οὐγγρων προσφύγων εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν) τῆς Κιντίρας (Χηδῆρ—Ἁγᾶ) μικτὴ μὲ Τούρκους. Πέραν τοῦ σιδηρογιάφουρου ἦσαν αἱ Ἑλληνικαὶ συνοικίαι Παπαδημήτηρ καὶ Δρόσου.

Ἐκκλησίαι: Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης εἶχε δύο ἐκκλησίας τιμωμένας ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (1830) καὶ τῆς ἀρχαιοτέρας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου παρὰ τῷ Νεκροταφείῳ ἡμιῦπόγειον. Ἐπὶ τῆς κεντρικῆς εἰσόδου τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἦτο ἐντοιχισμένη μαρμαρινὴ πλάξ προφανῶς μεταφερθεῖσα ἐκ τινος πύργου, εἰς ἣν ἀνεγράφετο μὲ Βυζαντινοὺς χαρακτῆρας:

«Ἀνωκοδομήθη ὁ πύργος οὗτος ἐπὶ Βασιλείου καὶ Δημητρίου τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν».

Ὁ ναὸς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἔφερεν ἄνωθι τῆς εἰσόδου τοῦ νάρθηκος δύο πινακίδας τῶν εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν τῆς ἐκκλησίας. Ἡ ἐσωτερικὴ νοτιὰ πλευρὰ τοῦ ναοῦ ἦτο περιτέχνως ζωγραφισμένη ἐκ σκηνῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Δημιουργία—Παράβασις—Ἐκδίωξις ἐκ τοῦ Παραδείσου—Κατακλυσμὸς τοῦ Νῶε καὶ τέλος τῆς θυσίας τοῦ Ἀβραάμ διαστάσεων 2X3 μ.). Πλὴν τῶν ἐκκλησιῶν ὑπῆρχον εἰς τὴν περιοχὴν καὶ ἀρκετὰ ἀγίασματα ἐξ ὧν σημαντικώτερα ἦσαν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς καὶ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ μὲ μικρὰ ἐκκλησιδία, τὰ δὲ ἄλλα ἐτιμῶντο ἐπ'

ὀνόματι τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τῆς Ἁγίας Κυριακῆς. Εἰς τὸ ἐκκλησίδιον τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ὑπῆρχον 4—5 ἀνάγλυφοι παραστάσεις Ἁγίων ἐπὶ μαρμάρου εὐρεθέντων παρὰ τὸ μικρὸν ἀγίασμα τῶν Ἁγίων Θεοδώρων.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης διηκεῖτο ὑπὸ Ἐφοροδημογεροντίας δεκαμελοῦς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐκάστοτε Μητροπολίτου ἢ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου. Κύριον ἔργον αὐτῆς ἦτο νὰ φροντίζη τὰ τῆς Κοινότητος διὰ τῶν δημογερόντων καὶ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν διὰ τῆς Ἐφορείας.

Ἡ ἀκίνητος περιουσία τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος ἦτο σημαντικὴ πρόηρχετο δὲ ἀπὸ διαφόρους δωρεάς. Κατὰ τὸ ἔτος 1898 ἀνηγέρθη μεγάλη οἰκοδομή, τὸ χάνι, κτίριον στερεᾶς οἰκοδομῆς, τὸ ὁποῖον ἀπηρτίζετο ἀπὸ καταστήματα ἰσόγεια καὶ ἀπὸ ἓναν ὄροφον ὅπου ἐστεγάζετο ἡ ὑπηρεσία Μονοπωλίου Καπνῶν (Regie De Tabac). Πλὴν τῆς Ἑλληνικῆς ὑπῆρχον ἡ Τουρκικὴ Κοινότης μὲ τρία τζαμιά, τρεῖς σχολὰς, ἡ Ἀρμενικὴ μὲ μίαν ἐκκλησίαν (Σούρπ—Κεβόρκ) καὶ ἓν σχολεῖον καὶ ἡ Ἑβραϊκὴ μὲ μίαν συναγωγὴν καὶ ἓν σχολεῖον ὅπου ἐδιδάσκετο ἡ γαλλικὴ γλῶσσα.

Εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ νάρθηκος τῆς Ἀρμενικῆς ἐκκλησίας (Σούρπ—Κεβόρκ) διεσώζετο μαρμαρίνη πλάξ, προφανῶς μεταφερθεῖσα ἐκ Περίνθου (Ἡράκλεια) ἔχουσα οὕτω:

«Εὐστάθιος Περίνθιος βουλευτὴς ἔθηκα τὴν σορὸν τῷ Χριστῷ

Αὐρ. ος ἂν τολμήσῃ ἕτερον καταθέσθαι κατὰ ἑαυτὸν δώσει τῇ πόλει δην.».

Μητρόπολις Τυρολόης (Σιρεντζίου): Ἡ Μητρόπολις Τυρολόης πολλάκις καταλυθεῖσα καὶ ὑπαχθεῖσα ὑπὸ τὸν Ἡρακλείας ἀνεσυστήθη τελικῶς δι' ἀποφάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1906 ἀφοῦ ἔν τῷ μεταξὺ κατὰ Μάρτιον τοῦ 1904 εἶχε τοποθετηθῆ ὡς χωρεπίσκοπος ὑπὸ τὸν ὕψηλὸν τίτλον Ναζιανζοῦ ὁ Γερμανός. Περὶ τῶν μεταβολῶν αὐτῶν λεπτομέρειαι ἀναγράφονται ἐν συνεχείᾳ ἐξ ἐπισήμων πηγῶν παρὰ τοῦ Θ. Κέντρου. Ὡς ἔχω ἀκούσει ὁ τελευταῖος, πρὸ τῆς διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ἡρακλείας καταργήσεως τῆς Μητροπόλεως Τυρολόης, Μητροπολίτης Μελέτιος ἢ Μεθόδιος, εἶχε συναποκομίσει καὶ τόμον ἐκ τῶν κωδίκων τῆς Κοινότητος ἀναγόμενον εἰς τὰ πεπραγμένα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1610 καὶ ἐντεῦθεν. Ἀπὸ τῆς ἀνασυστάσεως ἐτοποθετήθη κατὰ τὸ 1906 ὁ Μητροπολίτης Νικηφόρος Λεβαντερίδης, ἀπὸ Λιτίσης Οὗτος ἐμερίμνησε πολὺ διὰ τὴν παιδείαν τῶν Ἑλληνοπαίδων, τὸν διεδέχθη δὲ κατὰ τὴν 19ην Μαρτίου 1911 ὁ γηραιὸς ἤδη Χρυσόστομος ἐφυσχάζων εἰς Θεσσαλονίκην.

Σχολεῖα: Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης διέθετε: 1) Νηπιαγωγεῖον διώ-

ροφον 4 δωματίων με δύο διδασκαλίσσας. 2) Ἀρρεναγωγεῖον ἰσόγειον μεθ' ἑνὸς ὀρόφου καὶ μέγαν περίβολον καὶ τρεῖς μεγάλας αἰθούσας καὶ 4 δωμάτια με 4 διδασκάλους. Εἰς τὸν περίβολον καὶ ἀκριβῶς ὀπισθεν τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τῆς ἐκκλησίας τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εὑρίσκετο ὁ τάφος τοῦ εὐεργέτου τῆς Κοινότητος Ἀντωνίου Πέτκογλου. Καὶ 3) Παρθεναγωγεῖον θεμελιωθὲν τῇ 14)5)1879 ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας περιλαμβάνον δύο αἰθούσας καὶ τέσσαρα δωμάτια, με τέσσαρας διδασκαλίσσας.

Διδάσκαλοι: Διδάσκαλοι ἐχρημάτισαν κατὰ καιροὺς οἱ Ι. Γαβριηλίδης (1867), Δαυῖδ Ἰωαννίδης ἐκ Γανοχώρων, Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης (1871) ἐκ Σηλυβρίας, Ι. Βενετσιανόπουλος (1875) ἐξ Ἀθηνῶν, Μιλτιάδης Δαυῖδ Ἰωαννίδης (1882) Τυρολοῖτης, Σέργιος Σεργιάδης, Ἀθανάσιος Κάλφογλου, Θεοχάρης Βλαχόπουλος, Στέφανος Βαρδάκας, Π. Χρονίδης, Ε. Τυανίδης.

Εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν μεγάλως συνέβαλεν καὶ ὁ κατὰ τὸ 1870 ἰδρυθεὶς Σύλλογος Ἑλληνικῶν Γραμμάτων

Εἰς τὰς σχολὰς ἐδίδασκοντο ἑλληνικά, μαθηματικά, ἱστορία, γεωγραφία, φυσικὴ πειραματικὴ, ὠδική καὶ βυζαντινὴ μουσική. Ὅλοι οἱ διδάσκαλοι διεπνέοντο ἀπὸ πατριωτικὰ ἰδεώδη καὶ ἐφρόντιζον νὰ μεταδώσουν αὐτὰ καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς των. Ὁ Στέφανος Βαρδάκας εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς ἀνωτέρας τάξεως ἐδίδασκε κρυφίως τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τοὺς ἐνέπνεε θάρρος καὶ πίστιν εἰς τὰ ἰδεώδη τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς. Ὁμοίως ὁ Σέργιος Σεργιάδης ἐδίδασκε τὴν βυζαντινὴν μουσικὴν (τροπάρια κλπ.) καὶ ἐνέπνεεν εἰς τοὺς διδασκομένους τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὰ πάτρια.

Σωματεῖα: Πλὴν τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων ἰδρύθη ἀργότερον ἡ φιλόπτωχος ἀδελφότης «Ἅγιος Χαράλαμπος» με ἰδιόκτητον ἀριστα κτισθεῖσαν οἰκοδομὴν ἔναντι τῆς ἐκκλησίας Κοίμησις τῆς Θεοτόκου. Περιελάμβανε μίαν μεγάλην αἴθουσαν εἰς τὸν πρῶτον ὀροφον σκηνὴν διὰ θέατρα καὶ ἐμφανίσεις. Ἐκεῖ εὑρίσκετο καὶ ἡ Μαράσλειος βιβλιοθήκη ἡ ὁποία παρεδόθη μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς Θράκης εἰς τὸν Σύλλογον Ἀδριανουπολιτῶν Θεσσαλονίκης.

Ἔτερα σωματεῖα ὑπῆρξαν ὁ Σύλλογος Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων «Ὁμόνοια», ὁ Σύλλογος Κυριῶν «Ἅγιος Ἐλευθέριος».

Συντεχνίαι: (Ἐσνάφια) ὑπῆρχον τῶν παντοπωλῶν, τῶν κρεοπωλῶν καὶ τῶν γεωργῶν.

Οἱ Ἕλληνες κάτοικοι ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἔμποροι, ἐπαγγελματίαι, γεωργοὶ καὶ ἐπιστήμονες.

(Ἱατροὶ 3, φαρμακοποιοὶ 2, δικηγόροι 2, ἐνῶ οἱ Τοῦρκοι εἶχον 1 ἱατρὸν καὶ 2 δικηγόρους).

Κατὰ τὴν ἐπισυμβῆσαν μεγάλην πυρκαϊάν, ἐπακόλουθον ἑνὸς τρομεροῦ σεισμοῦ, κατὰ τὴν νύκταν τῆς 26ης Ἰουλίου 1922 ἐκάησαν πλέον τῶν 100 καταστημάτων καὶ οἰκιῶν ἀνηκουσῶν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς Ἑλληνας καὶ ἐλαχίστων εἰς Ἑβραίους.

Ἡ πυρκαϊά προῆλθεν ἐξ ἀναφλέξεως πεσόντων φωσφορούχων πυρρίων εἰς τὸ κατάστημα Δαθὶτ Ἀτάς κατὰ τὴν σεισμικὴν δόνησιν μεταδοθεῖσαν ἀμέσως εἰς πετρέλαια. Σκοπίμως ὁ διοικητὴς τῆς ἀστυνομίας Κιαμὴλ Βεχὴς Βέης δὲν ἔλαβεν ἄμεσα μέτρα πρὸς κατάσβεσιν, ἀλλὰ ἀφοῦ μετεδόθη ἡ πυρκαϊά καὶ εἰς τὰ παρακείμενα καταστήματα ἐπέτρεψε τὴν λειτουργίαν πυροσβεστικῶν ἀντλιῶν. Πυροσβεστικὰς ἀντλίας διέθετεν ὁ Δήμος ἀλλὰ καὶ αἱ Κοινότητες Ἑλληνική, Τουρκικὴ καὶ Ἀρμενική.

Οἱ Τοῦρκοι μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1908 ἤρχισαν νὰ καταπιέζουν τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον ἐπιβάλλοντες ὑποχρεωτικούς ἐβράνους καὶ ἀπομυζῶντες οἰκονομικῶς ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον. Κατὰ τὸ 1910 διεξήχθησαν εἰς τὴν περιοχὴν Τυρολόης—Σεϊντλέρ μεγάλα τουρκικὰ γυμνάσια ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μαχμούτ Σεφκέτ Πασσᾶ, ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ τοῦ ἀναδιοργανωτοῦ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ Γερμανοῦ Φόν Ντέρ Γκόλτς.

Αἱ καταπιέσεις ἐξηκολούθουν ὁπότε ἐξερράγη ὁ πρῶτος Βαλκανικὸς Πόλεμος. Τὴν 24)10)1912 τὰς πρωϊνάς ὥρας ἐνεφανίσθησαν οἱ μετὰ τὴν μάχην τῆς Ἀρκαδιουπόλεως (Λουλέ Μπουργάζ) προελαύνοντες Βούλγαροι παρὰ τὸ χωρίον Μέρμερετζικ. Ἀμέσως τὰ καταστήματα ἐκλείσαν καὶ ὁ κόσμος συνεκεντρώθη εἰς τὰς οἰκίας του. Πρὸς τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας μετὰ τριῶρον περίπου μάχην οἱ Βούλγαροι κατέλαβον τὴν Τυρολόην προελαύνοντες πρὸς Ἡράκλειαν. Πρῶτον μέλημα τῶν Βουλγάρων ἦτο νὰ ἀνοίξωσι τὰ οἰνοπωλεῖα διὰ νὰ κορέσουν τὴν δίψαν των μὲ κρασί. Ἀκολούθως κατέλαβον τὰ σχολεῖα, οἰκίας καὶ κτίρια πρὸς στρατωνισμόν τοῦ 24ου συντάγματος πεζικοῦ (Πόλκ). Ἐντύπωσιν τοῦς ἐπροξένησεν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀπέκρυπτον, ὅτι δὲν εὑρισκον ἕνα Βούλγαρον νὰ συνομιλήσουν. (Ἡ Τυρολόη εἶχε 5 βουλγαρικὰς οἰκογενείας καὶ ταύτας ἐκ Βουλγαρίας). Ἐπελθόντος τοῦ χειμῶνος διέταξαν κατὰ τὴν 19ην Φεβρουαρίου 1913 τὴν δενδροτομίαν τῶν ἐντὸς τῆς πόλεως δένδρων πρὸς ξύλευσίν των. Ἐφ' ὅσον παρήρχοντο αἱ ἡμέραι καθίσταντο πλέον τυραννικοὶ καὶ συχνὰ ἔλεγον μὲ τὰ ὀλίγα ἑλληνικά πού ἐξέμαθον «Κακὸς ἄνθρωπος ὁ Γραϊκος».

Τέλος μετὰ τὴν πανωλεθρίαν τὴν ὁποῖαν ὑπέστησαν κατὰ τὸν δεύτερον Βαλκανικὸν Πόλεμον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἤρχισαν νὰ ἀποθαρρύνονται ἐνῶ οἱ Τοῦρκοι ἀνακατέλαβον τὴν Τυρολόην κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1913. Ἄλλ' οἱ Τοῦρκοι, εἰσηγήσει τῶν Γερμανῶν, ἤρχισαν πλέον τὸν

διωγμὸν τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν. Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἡ Τυρολόη ἐπλημμύρισε ἀπὸ πρόσφυγας ἀπὸ τὸν ἐκδιωχθέντα ἑλληνικὸν πληθυσμὸν τοῦ Σκοποῦ, Σκεπαστοῦ, Βιζύης, Σαμακοβίου κλπ. Ἔνδεια καὶ ἀθλιότης παντοῦ, πίεσις τῶν Τούρκων δι' ἐράνους (Ἰανὲ) ὑπὲρ τῶν μαχομένων καὶ τῶν τέκνων τῶν πεσόντων (Ἐβλάντ—Σουχεντά) μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1918 ὅποτε ὑπεγράφη ἡ ἀνακωχὴ τοῦ Μούδρου.

Ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἀνεθάρρησε καὶ τὴν παραμονὴν τοῦ ἔτους 1919 διεδόθη ὅτι ἑλληνικὸς στρατὸς θὰ ἔλθῃ εἰς Τυρολόην. Πράγματι κατὰ τὴν 1)1)1919 ἀφίκετο σιδηροδρομικῶς εἰς λόχος Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ λοχαγοῦ Ἰωάννου Ἀγαπάκη ὅστις ἐστρατοπέδευσε παρὰ τὸν σταθμὸν. Πρὸς πρόληψιν ἐκτρόπων ἀπεστάλη ἐπιγόντως πρὸς τὸν ἱερούργουντα Μητροπολίτην Χρυσόστομον λοχίας μετὰ δύο στρατιωτῶν καὶ διεβίβασε διαταγὴν τοῦ λοχαγοῦ ὅπως ἀποφευχθοῦν ἐκδηλώσεις, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Φώτων προσῆλθε πλεόν εἰς τὴν ἐκκλησιᾶν ἀπόσπασμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ μὲ κράνη καὶ ὄπλα. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ τοῦ ἀρμενικοῦ ἦτο ἀσυγκράτητος. Μετὰ τινὰς ὅμως μῆνας εὐρέθησαν φονευμένοι δύο Ἑλληνες στρατιῶται (Παναγιώτης καὶ Παναγιῆς) παρὰ τοὺς Μύλους. Ἡ κατάστασις ἀπέβη σοβαρὰ διὰ τὰ ληφθέντα στρατιωτικὰ μέτρα καὶ μόνον κατόπιν ἐπεμβάσεως τοῦ Μητροπολίτου Χρυσόστομου κατορθώθη νὰ ἐπέλθῃ κατευνασμὸς. Ὁ λόχος ἀργότερον μετήχθη εἰς Χαντέμ—Κιοῖ. Ἡ ἡμέρα τῆς ὑπογραφῆς τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν συνέπεσε μὲ τὴν πανήγυριν τοῦ Ἀγιάσματος τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς. Ἡ πόλις εἶχε προσλάβει πανηγυρικὴν ὄψιν ἐνῶ ὁ κόσμος (Ἑλληνες, Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι) συνέρρουσαν εἰς τὴν πανήγυριν. Οἱ Ἑλληνες στρατιῶται ἐώρταζον μὲ τὸν ἑλληνικὸν πληθυσμὸν. Δυστυχῶς ἡ χαρὰ αὐτὴ δὲν διήρκεσε πολὺ διότι ἐπῆλθεν ἀργότερα ἢ κατάρρευσις τοῦ μετώπου εἰς Μικρὰν Ἀσίαν καὶ μὲ τὴν ἀναγγελίαν τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἐγκυτέλειψε τὴν Θράκην ὀλόκληρον καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Κάθε ἡμέρα κατέφθανον δυσάρεστοι εἰδήσεις καὶ οἱ Τυρολοῖται ἀρχισαν νὰ φεύγουν κατεσπευσμένως ἄλλοι σιδηροδρομικῶς καὶ ἄλλοι μὲ οἰονδήποτε μέσον. Ὁ πανικὸς ἀρχισε στίς 4-10-1922.

Τώρα οἱ περισσότεροὶ Τυρολοῖται βρίσκονται στὴν περιφέρειαν Σερρῶν ὅπου ἰδρῦθη καὶ τὸ χωρίον Νέα Τυρολόη.

Ἀθῆναι τῇ 19ῃ Νοεμβρίου 1957

Π. ΣΕΪΛΟΓΛΟΥ

ΣΗΜ. Συντ. «Θρακικῶν».— Ἡ στρατηγικὴ θέσις τῆς Τυρολῆς ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων. Ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἦτο φρούριον ἰσχυρὸν καὶ ἔδρα ἵππικοῦ, ὑπέστη δὲ πολλὰς δηώσεις, τῷ 613 ἀπὸ τοῦ Βουλγάρου ὑπὸ τὸν Κροῦμον καὶ τῷ 1206 ἀπὸ τοῦ Βουλγάρου, Κουμάνου καὶ Βλάχου ὑπὸ τὸν Ἰωαννίτην δὲ ἐχρησίμωσεν ὡς ὀρμητήριον τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν ἐναντίον τοῦ Βυζαντίου. Τῷ 1081 ὁ Ἀλέξιος ὁ Α΄ ὁ Κομνηνός, ὠρμήθη ἐκ Τυρολῆς καὶ κατέλαβε τὸν θρόνον τοῦ Βυζαντίου καὶ εἰς τὴν Τυρολόην ἐπεχείρησε νὰ κρατηθῇ ὁ Μουρτζουφλος τῷ 1204, ὅτε οἱ Σταυροφόροι ἐγένοντο κύριοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τῷ 1235 ὁ ἐν Νικαίᾳ Αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Βατάτσης ἀνακατέλαβε τὴν Φραγκοκρατουμένην Τυρολόην, μετὰ δύο ὄμως ἔτη οἱ Φράγκοι βοηθούμενοι ἀπὸ τοῦ Κουμάνου καὶ τὸν Ἀσάν, ἡγεμόνα τῶν Βουλγάρων, ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν, ἀλλὰ τὸ ἔαρ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ Βατάτσης ἀνακατέλαθεν αὐτήν. Τῷ 1359 κατελήφθη ὑπὸ τῶν Τούρκων, οἵτινες ἔσφαξαν τὴν φρουρὰν καὶ κατηδάφισαν τὰ τείχη. Ἐκτοτε ἡ πόλις ἠκολούθησε τὴν τύχην τῆς Θράκης. Τῷ 1511 συνήφθη ἐν Τυρολόῃ μάχη μεταξὺ Σουλτάνου Βαγιαζίτ καὶ τοῦ υἱοῦ του Σελίμ. Κατὰ τὸν Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1878, οἱ Ρῶσοι κατέλαβον τὴν Τυρολόην καὶ ἔμειναν μέχρι τῆς Συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου.

Ὡς πρὸς τὴν νεωτέραν ἱστορίαν τῆς πρὸ τῆς ἐκκένωσης τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ἐποχῆς τῆς Ἀνατ. Θράκης (1922), λεπτομερεῖς καὶ ἐμπεριστατωμέναι ἐπὶ τῇ βάσει ἀθεντικῶν ἐγγράφων περιγραφαὶ ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν 24ον τόμον τῶν «Θρακικῶν» περὶ πόλεως καὶ Νομοῦ Ραιδεστοῦ (εἰς ὃν συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ Τυρολόη) ἐκ 320 σελίδων ὑπὸ Φ. Μανουηλίδου, Προέδρου τοῦ Θρακικοῦ Κέντρου.

ΤΥΡΟΛΟΗ - ΣΤΡΑΝΤΖΑ

Τὸ Θρακικὸν Κέντρον ἐφρόντισε νὰ ἀρυσθῆ ἀπὸ ἐπισήμους πηγὰς καὶ κώδικας τῆς Μητροπόλεως Τυρολόης-Σερεντίου (Στράντζας) κείμενα τῆς ἄνω Μητροπόλεως ἄλλὰ καὶ τοιαῦτα σχετιζόμενα μὲ τοὺς κατοίκους, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἐν γένει πρὸ τῆς ἐκκενώσεως κατάστασιν τόσοσ τῆς Τυρολόης ὅσον καὶ τῆς σημαντικῆς κωμοπόλεως Στράντζης (Σερενζίου), αἵτινες δύο πόλεις φέρουν καὶ τὴν σύνθετον προσωνομίαν τῆς Μητροπόλεως.

ΚΩΔΙΞ ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ ΤΥΡΟΛΟΗΣ ΑΠΟ 1879

Ὅγκώδης ἐξ 690 σελίδων εἰς ἅς κατὰ τὸ πλεῖστον ἀναγράφονται Διαθήκαι εἰδικαὶ (μυστικαὶ) καὶ δημόσιαι, πωλητήρια καὶ συμφωνητικὰ γάμων.

Ἀντιγράφομεν μίαν διαθήκην πρὸς κατατόπισιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς συντάξεως ὁμοίων διαθηκῶν.

Παραθέτομεν σπουδαιότατα ἔγγραφα μεταξὺ Πατριαρχείου καὶ κατοίκων Τυρολόης ζητούντων τὴν ἐπανασύστασιν τῆς Ἱερᾶς τῶν Μητροπόλεως.

Ὡσαύτως παραθέτομεν τὴν χρονογραφίαν τῆς μεταπολιτεύσεως τοῦ 1908 καὶ τὸ ἱστορικὸν τῆς καταλήψεως τῆς Τυρολόης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΝΑΣΚΟΥ Χ΄ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ὁ ὑποφαινόμενος Νάσκος Χ΄ Στεφάνου λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὸ ἀδελον τῆς ὄρας τοῦ θανάτου, ἔχων δὲ νοῦν καὶ φρένας ὑγιεῖς, ἀπεφάσισα ἵνα συντάξω τὴν παροῦσαν μου διαθήκην ἐνώπιον τῆς Σεβαστῆς Δημογεροντίας, ἵνα μὴ μένωσι τὰ κατ' ἐμὲ ἀδιάθετα καὶ ἐπιφέρωσι τοῖς κληρονόμοις μου σύγχυσιν καὶ ταραχάς.

Καὶ δὴ πρῶτον μὲν ἀφήμι εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς Χριστιανοὺς τὴν ἀπὸ καρδίας συγχώρησιν ἐξαιτούμενος ἀγῶ τὴν ἐκείνων παρ' αὐτῶν. Ἐπειτα δὲ δηλοποιῶ ὅτι ἅπασα ἡ κινήτη καὶ ἀκίνητος περιουσία μου σύγκειται: Αον) Ἐκ μιᾶς οἰκίας κειμένης ἐν Τσορλω κατὰ τὴν συνοικίαν Δρόσου ὁδὸν Γιαζητζόγλου ὑπ' ἀριθ 21 καὶ γειτνιαζομένης

μετά τῶν οἰκιῶν τῶν κληρονόμων Ἀντωνίου Βαλσαμάκογλου Χ' Στεφάνου Χ' Δημητρίου, Χριστοφυλάκη καὶ μετὰ Βασιλικῷ δρόμου.

Βον) Ἐξ ἑνὸς ἐργαστηρίου (Παντοπωλείου) καὶ ἑνὸς φούρνου παραπλευρῶς αὐτοῦ εὑρισκομένου μετὰ τῆς παρ' αὐτῷ ξυλαποθήκης, ἐπίσης ἐν Τσόρλω κειμένων κατὰ τὴν νέαν ἀγορὰν (Γενῆ Τσαρσῆ) καὶ γειτνιαζομένων μὲ τὸ πραγματευτάδικον καὶ τὸν Βασιλικὸν δρόμον.

Γ) Ἐκ 50 προβάτων (νταμουζλίκι) ἀρσενικῶν, θηλυκῶν καὶ τοκλίων εὑρισκομένων ἐν τῷ ποιμνιοστασίῳ Ἴω. Γκουρλομάτη.

Δον) Ἐκ διαφόρων ἐπίπλων καὶ σκευῶν οἰκιακῶν ἐμοὶ ἀνηκόντων καὶ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ μνηθεΐσῃ οἰκίᾳ εὑρισκομένων ἤδη. Ἐκ τούτων ἐξαιρετέα ὄσα προηγουμένως δι' ἐπισήμων ἐγγράφων παρεχώρησα τοῖς κληρονόμοις μου ἦτοι 1ον) Ἐν μαγαζεῖον (πραγματευτάδικον) κείμενον ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ νέᾳ ὅπερ πρὸ χρόνων ἐπισήμως παρεχώρησα τῇ συζύγῳ μου. 2ον) Τὸν ἐν Δερμέν Δερὲ κείμενον νερόμυλόν μου ὃν ἐπώλησα τῷ υἱῷ μου. γ) Ἐνα σταυρὸν ἀδαμαντοκόλλητον καὶ ὀλίγον μαργαριτάριον ἅπερ εἶχον ἀγοράσῃ ἐν Δημοπρασίᾳ ἐκ τῆς περιουσίας τῆς πρώτης συζύγου μου καὶ ἐδώρησα τῇ νῦν συζύγῳ μου.

Τὰ ἀνωτέρω λοιπόν, οἰκίαν, ἐργαστήριον (Παντοπωλεῖον), φούρνον μετὰ τῆς ξυλαποθήκης του, πρόβατα καὶ οἰκιακὰ σκεύη καὶ ἐπιπλα σήμερον οἰκειοθελῶς καὶ ἀπαραβιάστως διαθέσας καὶ κληροδοτήσας ἐξ ἴσου τοῖς τρισὶν μόνοις κληρονόμοις μου, ἦτοι τῇ συζύγῳ μου Μαριγῶ καὶ τοῖς δυοῖς τέκνοις μου Βασιλεῖῳ καὶ Θεοδοσίᾳ εἰς τρία ἴσα ἀνάλογα μερίδια, παρέδωκα αὐτοῖς σήμερον ἀποκαταστήσας αὐτοὺς κυρίου καὶ τελείους ἰδιοκτητίας ἀπάσης τῆς ἀνωτέρω ρηθείσης περιουσίας μου. Συγχρόνως δὲ διατίθημι καὶ κληροδοτῶ ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ὁμογενοῦς Κοινότητος λίρας Τουρκίας ἕξ (6) τὰς ὁποίας ἐντέλλομαι τοῖς ἀνωτέρω τρισὶ κληρονόμοις μου ἀλληλεγγύως ἵνα μετρήσωσι μετὰ θάνατόν μου εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἐν Τσόρλω Ἱερᾶς ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Αὕτη ἐστὶν ἡ μόνη ἀληθὴς καὶ τελευταία θέλησίς μου ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Διὸ καὶ εἰς ἔνδειξιν συνετάχθη ἡ παρούσα διαθήκη ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Δημογεροντίας, ὑπογραφείσα κατὰ παράκλησίν μου ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου τῆς Ἐνορίας μας Πατᾶ Χριστοφόρου καὶ ἐπικυρωθεῖσα παρὰ τῆς ἀρμοδίας Σεβαστῆς ἀρχῆς.

Ἐν Τσόρλω τῇ 23 Αὐγούστου 1887

Κατὰ παράκλησιν τοῦ κυρίου Ἀθαν. Χ' Στεφάνου μὴ δυναμένου ἰδιοχείρως ἵνα θέσῃ τὴν ὑπογραφὴν του ὑπογράφω ὁ ἐφημέριος τῆς Ἐνορίας Πατᾶ Χριστόφορος.

Κατὰ παράκλησιν τοῦ κυρίου Ἀθαν. Χ' Στεφάνου ἡ ἐνταῦθα Δημογεροντία μεταβάσα ἐν σώματι παρ' αὐτῷ ἤκουσε καὶ ἐκ στόμα-

τος τοῦ ἰδίου τὴν κατάθεσιν του τὴν ἀνωτέρω περὶ διατιθεμένης περιουσίας του, διὸ καὶ ἐπικυροῖ τὸ θέβαιον καὶ ἀληθές τῆς παρούσης Διαθήκης.

Τσόρλου αὐθήμερόν

Ἦ

Δημογεροντία

Ὁ τοῦ Σεβαστοῦ γέροντος ἀγίου Ἡρακλείας Ἐπίτροπος πρωτο-
πρεσβύτερος Παπα Χρῆστος ἐπιβεβαίωϊ.

Ὀ

Γραμματεὺς

ΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑΧΕΙΑ

Ἀντίγραφον γενικῆς τῆς ἐπαρχίας Τυρολῆς καὶ Σερεντίου πρὸς τὰ
Πατριαρχεῖα ἀναφορᾶς.

Οἱ ὑποφαινόμενοι κάτοικοι τῶν πόλεων Τυρολόης καὶ Στράντζης καὶ τῶν πέριξ αὐτῶν κωμοπόλεων, κωμῶν καὶ χωρίων τῶν ἀποτελου-
σῶν ἀπ' αἰῶνων μέχρι τοῦ 1848 τὴν Μητρόπολιν «Τυρολόης καὶ Σερεν-
τίου» καθυποβάλλομεν τῇ Ὑμετέρα θειοτάτῃ Παναγιότητι καὶ τῇ περὶ
αὐτὴν Ἀγία καὶ Ἱερᾷ συνόδῳ τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἡμετέρα Ἐπαρχία ἀπὸ τοῦ 783 σωτηρίου ἔτους, ὁπότε ὁ ἐπί-
σκοπος αὐτῆς Σισίνιος παραστάς κατὰ τὴν 2αν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον
«Σισίνιος Τζουρούλου» ὑπεγράφη, μέχρι τοῦ 1840 ἐπισκοπήν, ὑποκει-
μένην τῷ Μητροπολίτῃ Ἡρακλείας, ἀποτελοῦσα, ἀπὸ δὲ τοῦ 1840 δια-
τὸ ἐπίκαιρον αὐτῆς καὶ ἀνεξάρτητον Μητρόπολιν ἀναδειχθεῖσαν τῷ
1848 κρίμασιν, οἷς οἶδε Κύριος καὶ ἐνεργείας παντοίας τοῦ τότε Πανι-
σχύρου Μητροπολίτου Ἡρακλείας Παναρέτου συγχωνευθεῖσα μετὰ τῆς
ἀχανοῦς αὐτοῦ Ἐπαρχίας καὶ ἔκτοτε ὑπὸ τὴν πνευματικὴν διοίκησιν
τῶν κατὰ καιροὺς Μητροπολιτῶν Ἡρακλείας διατελοῦσα, ἤρξατο ἡμέ-
ρα τῇ ἡμέρᾳ διὰ τὸ ἀπόκεντρον ἀπὸ τῆς Ἐδρας τοῦ Μητροπολίτου
Ἡρακλείας παρακαμάζουσα, ἐξικομένη τέλος εἰς σημεῖον παρακμῆς
ἀξιοθρηνήτου, ἄτε διακυβερνωμένη ἀπὸ τῆς συγχωνεύσεως αὐτῆς δι'
ἀντιπροσώπων ἀμαθῶν καὶ ἀκαταλλήλων, τὰ πάντα ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ
οὐδὲν ὑπὲρ ἡμῶν πραττόντων καὶ οὕτω πάντων τῶν πνευματικῶν ἀγα-
θῶν, ὧν περ πρότερον ἀπῆλαινε στερηθεῖσα.

Καὶ πολλάκις μὲν ἔκτοτε τὴν ἀνασύστασιν τῆς ἑαυτῆς Μητροπό-
λεως νὰ ζητήσῃ ἐπεχείρησεν, ἀλλ' οἱ κατὰ καιρὸν Μητροπολίται Ἡρα-
κλείας καταλλήλως ἐνεργοῦντες καὶ τὴν ἐπαρχίαν εἰς δύο ἀντιμαχό-
μενα μέρη διαιροῦντες κατῴρθουν ἐκάστοτε νὰ ἐξουδετερώσιν τὸν κίν-
δυνον τῆς ἀποσπάσεως αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν δικαιοδοσίας καὶ εὐνόη-
τος ὁ λόγος. Ἄλλ' ἤδη, ὅτε τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἡ Ὑμετέρα περι-
νουστάτη θ. Παναγιότης κοσμεῖ, περιστοιχιζομένη ὑπὸ ἱεραρχῶν ἐκ τῶν
ἀναντιρρήτως ἐξεχόντων τοῦ πατριαρχικοῦ κλίματος ἀφ' ἑνὸς διὰ δὲ

τῆς ὑπὸ τοῦ νῦν Μητροπολίτου Ἡρακλείας (πρ. Νικαίας κ. Ἱερωνύμου) ἀνά τὴν ἀχανῆ αὐτοῦ ἐπαρχίαν δημιουργηθείσης ἐκρῦθμου καταστάσεως ἢ ἀνεπάρκεια τῆς διοικήσεως μιᾶς τόσῳ ἀχανοῦς ἐπαρχίας/ ἀφ' ἐνὸς Μητροπολίτου ἐναργέστατα ἀποδεικνύεται ἀφ' ἑτέρου, ἐπέστη πλέον ὁ χρόνος ὅπως ἐκπληρωθῇ ὁ διακαέστερος τῶν πόθων τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας, ἥτοι ἡ ἀνασύστασις τῆς Μητροπόλεως Τυρολόης καὶ Σερεντίου ἀναδεικνυομένου ἰδίου αὐτῆς Μητροπολίτου καταλλήλου, ὅστις νὰ ἐπαγάγῃ εἰς νομοὺς σωτηρίου τὸ λογικὸν αὐτῆς ποιμνιον, ὅπερ, ἐπὶ σειρὰν τοσοῦτων ἐνιαυτῶν ἀπόνως τῶν ἑαυτοῦ πατέρων ἀποστερηθέν, εἰς τὴν διάκρισιν πατριῶν ἀστόργων ἀφέθη.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν θερμότατα τὴν ὑμετέραν θειοτάτην Παναγιότητα καὶ τὴν περὶ αὐτὴν ἀξίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον, ὅπως, πρὶν ἢ προβῆ εἰς ὀριστικὴν περὶ τοῦ θλιβεροῦ ζητήματος τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας ἀπόφασιν, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει, ὅτι ἡ ἀπὸ τοσοῦτων ἤδη αἰῶνων ὡς ἐπισκοπὴ τελευταίως δ' ὡς Μητρόπολις διαλάμψασα ἡμετέρα ἐπαρχία ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἀπὸ 50 μόνον ἐτῶν ὡς παρακαταθήκη τῷ Μητροπολίτῃ Ἡρακλείας παραχωρηθεῖσα, σήμερον σύσσωμος ἐκλιπαρεῖ παρὰ τῆς ὑμετέρας θ. Παναγιότητος τὴν παρακαταθήκην αὐτῆς ταύτης, πρόθυμος οὖσα νὰ προβῆ εἰς πᾶσαν πρὸς τοῦτο θυσίαν συμφώνως τῇ θέσει τοῦ ζητουμένου Μητροπολίτου «Τυρολόης καὶ Σερεντίου» ἀποδώσῃ τῷ ποιμνίῳ αὐτῆς τὸν ἴδιον ποιμένα.

Ἐπὶ τῇ βεβαίᾳ ἐλπίδι ὅτι ἡ ὑμετέρα ἐμβριθῆς θ. Παναγιότης μετὰ τῆς περὶ αὐτὴν γεραρᾶς τῶν ἱεραρχῶν Συνόδου, προσηκόντως τὰ πράγματα σταθμίζουσα, θέλει εἰσακούσει τῆς δικαίας ἡμῶν ταύτης αἰτήσεως, διατελοῦμεν τὰς τῷ ὑψίστῳ εὐπροσδέκτους Αὐτῆς Εὐχὰς καὶ εὐλογίας καλοῦμενοι

τῇ 8 Ἰουλίου 1901

τῆς ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος τέκνα ἐν Κυρίῳ Ἐλάχιστα
Κάτοικοι Τυρολόης ὑπογραφαὶ 163, σφραγίδες 11 μουκταρिकाί,
σφραγ. Δημογεροντίας

Γενῆ Τζιφλικ ὑπογραφαὶ 62 σφραγ. δημογεροντίας καὶ μουκταρिकाί 4.

Στράντζας ὑπογρ. 88 σφραγ. δημογεροντίας, ἐφορείας καὶ ἐπιτροπῆς 3.

Καρατζάκιοι ὑπογρ. 24 μετὰ σφραγίδων ἐφορείας δημογεροντίας καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄσκούς ὑπογραφαὶ μετὰ κοινοτικῶν σφραγίδων 23.

Βελιγραδίου ὑπογραφαὶ 12 μετὰ σφραγ. δημογεροντίας. Ἡ παρούσα ἀναφορὰ ἐπρωτοκολλήθη ἐν τῷ Πρωτοκόλλῳ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου 18 Ἰουλίου 1901 ὑπ' ἀριθμὸν 3940.

Μετά τῆς ἄνω ἀναφορᾶς προσεπεδόθη ἀντίγραφον ὑπομνήματος πληρεξουσίων.

Παναγιώτατε,

Οἱ ὑποφαινόμενοι ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς ἐπαρχίας Τυρολόης καὶ Σερεντίου θεωροῦμεν ἐπάναγκες νὰ συνοδεύσωμεν τὴν γενικὴν τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας ἀναφορὰν καὶ διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν τοιαύτης.

Ὅτι ἀπαράγραπτα δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἀνασυστάσεως τῆς Μητροπόλεως Τυρολόης καὶ Σερεντίου κέκτηται ἡ ἡμετέρα ἐπαρχία ἐναργέστατα τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 12 καὶ ἐπέκεινα αἰώνων ὑπάρξεως αὐτῆς, διατελεσάντων ἀρχιερέων ἐν αὐτῇ τῶν ἑξῆς:

Σισινίου τῷ 783 συνεδριάσαντος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ καὶ ὑπογράψαντος Σισίνιος Τζουρούλου.

Βασιλείου τῷ 789 συνεδριάσαντος ἐν τῇ ἐπὶ Φωτίου Ἁγία Συνόδῳ καὶ ὑπογράψαντος Βασίλειος Ἐλέω Θεοῦ Ἐπίσκοπος Τζουρούλης.

Ἰωάννου τῷ 879 συνεδριάσαντος ἐν τῇ αὐτῇ συνόδῳ τῇ ἐπὶ Φωτίου καὶ ὑπογράψαντος «Ἐπίσκοπος Σερεντίου». Οὗτος κατ' ἐμὲ ἦν ἐπίσκοπος οὐχὶ ἐν Στράντζῃ ὡς εἰκάζει ὁ Ἅγιος Ἀμασείας Ἀνθίμος Ἀλεξιάδης ἐκ τοῦ ὁποίου ἠρύσθησαν αἱ παροῦσαι χρονολογικαὶ σημειώσεις ἀλλὰ τῆς νῦν παρὰ τὸ Σκεπαστὸν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βιζύης κώμης Σαρακήνας, ὀνομαζομένης ἀρχαιότερον Σεργιέντιον καὶ νῦν δὲ φέρει ἡ κώμη αὕτη ἀμφοτέρω τὰ ὀνόματα, ὀνομαζομένη καὶ Σαρακήνα καὶ Σεργιέντι. (Ἄλλως τε ὑπάρχουσι περὶ τῆς ὀνομασίας Σεργιέντιον καὶ ἱστορικαὶ μαρτυρίαι Βυζαντιναί). Αὐτὰ τοῦ ἀντιγραφέως σημειώσεις.

Νικηφόρου ἀκμάσαντος ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων Κομνηνῶν 1081—1118.

Θεωνᾶ τῷ 1580 ἐπὶ Ἱερεμίου τοῦ Β'.

Ἀνθίμου τῷ 1616 εἶτα Βιζύης.

Ἀωνύμου τινὸς τῷ 1668 ἐπὶ Πατριάρχου Μεθοδίου.

Δανιήλ ἀρχιερατεύσαντος μεταξὺ τοῦ ΙΖ καὶ ΙΗ αἰῶνος.

Νεκταρίου, διαδεξαμένου τὸν Δανιήλ.

Πορφυρίου Σαμίου τῷ 1775—1784 ἐπὶ Ἁρακλείας Μεθοδίου.

Διονυσίου τῷ 1830 γενομένου εἶτα Ἁρακλείας καὶ διαδεξαμένου τὸν ἀποβιώσαντα Ἁρακλείας Ἰγνάτιον.

Γρηγορίου 1830—1835 ἐκ τῆς νήσου Ἄνδρου, γενομένου εἶτα Καλλιπόλεως καὶ Μαδύτου.

Νικοδήμου 1835—1840 παυθέντος τὸ κατ' ἀρχὰς καὶ εἶτα Δρυϊνουπόλεως γενομένου καὶ Μελετίου 1840—1848 Μητροπολίτου ἀναδειχθέν-

τος, εἶτα γενομένου Πωγωνιανῆς, Προέδρου Λοερσοῦ καὶ τέλος Δράμας, ἐν διαφόροις Ἱστορικαῖς Πηγαῖς ἀναφερομένων. Θὰ ἠδυνάμεθα πλήρη κατάλογον τῶν ἐπισκόπων τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας τῶν τελευταίων πέντε αἰώνων νὰ παρουσιάσωμεν, ἂν μὴ ὁ ἀρχαιότερος τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν κῶδιξ δὲν ἀνηρπάξετο ὑπὸ τοῦ Ἑρακλείας Γρηγορίου (Βυζαντίου).

Αὕτη αὕτη ἡ ἐκκλησιαστικὴ πράξις (Πατριαρχ. κῶδιξ I σελ. 165) δι' ἧς ἡ ἡμετέρα Μητρόπολις συνεχωνεύθη τῇ ἐπαρχίᾳ Ἑρακλείας γενομένη τῷ 1848 κατὰ μῆνα Ἰούνιον καταφανέστατα ἀποδεικνύει τὸ προσγενόμενον αὐτῇ φοβερὸν ἀδίκημα· διότι οἱ προβαλλόμενοι ἐν αὐτῇ λόγοι δυσαρρεσκείας δῆθεν τῶν ἐπαρχιωτῶν διὰ τὴν προαγωγὴν αὐτῆς ἀπὸ ἐπισκοπῆς εἰς Μητρόπολιν, ἅμα δὲ καὶ δυσκολίαι εἰς τὴν ἀπόδοσιν δικαιωμάτων, ἀναλόγων τῷ μητροπολιτικῷ βαθμῷ τοῦ ἀρχιερέως, εἰσὶν ὅλας ἀβάσιμοι, διότι πῶς εἶναι δυνατόν ἐπαρχία τόσων αἰώνων πρὸ 8 μόλις ἐτῶν κριθεῖσα ἀξίᾳ προαγωγῆς, ἐντὸς τῶν ἐτῶν τούτων νὰ ὑποστῇ τὴν αὐτὴν μεταβολήν, ὥστε οἱ μὲν ἐπαρχιωτῆται αὐτῆς νὰ δυσανασχετῶσι διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς ἑαυτῶν ἐπισκοπῆς εἰς Μητρόπολιν, οἱ δὲ πόροι αὐτῆς νὰ κριθῶσιν ἀνεπαρκεῖς πρὸς ἀξιοπρεπῆ Μητροπολίτου συντήρησιν, ἀφοῦ ὁ τελευταῖος Μητροπολίτης αὐτῆς Μελέτιος, μετατεθεὶς εἰς Πωγωνιανήν, μετὰ πλείστου ψυχικοῦ ἄλγους ἀπεχωρίζετο αὐτῆς, μὴ ἀποδεχόμενος τὴν προσφερομένην αὐτῷ νέαν ἐπαρχίαν, εἰ καὶ ἀνωτέραν. Ταῦτα οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύουσιν εἰμὴ ὅτι δυνάμει τοῦ κρατοῦντος τότε συστήματος τοῦ παντοδυνάμου καὶ αὐθαιρέτου γεροντισμοῦ τοῦ καταδικασθέντος ὑπὸ τῶν γενικῶν κανονισμῶν τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῶν ἀρπακτικῶν ὀνύχων τοῦ τότε γέροντος Ἁγίου Ἑρακλείας κὺρ Παναρέτου, κατ' αὐθαίρετον ὄλως καὶ παράνομον τρόπον ἠρπάγη καὶ συνεχωνεύθη τῷ θρόνῳ Ἑρακλείας ἡ ἱερὰ ἡμῶν Μητρόπολις. Δὲν θὰ ἐπιχειρήσωμεν ἐνταῦθα ν' ἀποδείξωμεν ὅτι ἡ πράξις αὕτη ἀντιστρατεύεται εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὸ δίκαιον διότι καταφανέστατον ἐστὶ τὸ διαπραχθὲν φοβερὸν ἀδίκημα. Οὐχὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν Μητροπόλεων, ἀποδεικνυοῦσης τοὺς νομίμους λόγους τῆς συγχωνεύσεως Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν, ἀλλ' ἐξ ἀπλῆς ἀναγραφῆς παρομοίων γεγονότων προσφάτως λαβόντων χώραν κατάδηλον ἐγένετο τοῦτο. Γνωστὸν ὅτι ἔνεκα ἀναγκῶν τῆς διοικήσεως τῆς ἐκκλησίας, ἦτοι χάριν τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ὑπάρξεως τοῦ θεσμοῦ τῶν Μητροπόλεων, τουτέστι τῆς διοικητικῆς, δικαστικῆς καὶ πνευματικῆς προστασίας τοῦ ποιμαινομένου λογικοῦ ποιμνίου, ἐκ τοῦ σύνεγγυς, τελευταῖον αἰὶ περιφέρειαι Δεδέαγατς καὶ Φερρῶν, ἀποσπασθεῖσαι ἐκ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Μητροπολίτου Μαρωनीας, προσετέθησαν τῷ Μητροπολίτῃ Αἴνου.

Τὸ Νευροκόπιον ἀποσπασθὲν ἀπετέλεσεν ἰδίαν Μητρόπολιν. Ἀνεσυνέστη ἡ Μητρόπολις Νικοπόλεως. Συνέστη νέα Μητρόπολις ἐν

Βοσνία καὶ πολλαὶ ἄλλαι μεταβολαὶ ἐπῆλθον καὶ ἐπέρχονται χάριν τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅμολογοῦμεν εὐλαβῶς ὅτι δὲν ἀνήκει ἡμῖν νὰ ὑποδείξωμεν τὴν πλήρῳσιν καταφανεστάτης ἀνάγκης διὰ λήψεως γενικῶν μέτρων πρὸς ἄρσιν σοβαρῶν ἀτοπημάτων καὶ ἐπιβλαβεστάτων συνεπειῶν διὰ τὴν ἐν γένει κανονικὴν λειτουργίαν τῶν ἀφορώντων τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ σκοπὸς ἡμῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἄρσιν φοβεροῦ ἀδικήματος, προσγενομένου εἰς τὴν ἡμετέραν Μητρόπολιν Τυρολόης καὶ Σερεντίου. Διὸ οὐκ ἐπαυσάμεθα ἀπὸ τοῦ 1848 καὶ ἐντεῦθεν διαμαρτυρούμενοι καὶ ζητοῦντες τὴν ἐπανόρθωσιν αὐτοῦ διὰ τῆς ἀνασυστάσεως τῆς Μητροπόλεως ἡμῶν, ἣν ἡμεῖς πάντοτε θεωροῦμεν σχολάζουσαν. Καὶ θεωροῦμεν σχολάζουσαν καὶ ἐπιζητοῦμεν τὴν λύτρωσιν αὐτῆς, ἐκ τῆς ἐπικαθεσθείσης ἐπ' αὐτῆς ἀρπακτικῆς χειρὸς κατὰ μείζονα λόγον καθ' ὅσον οὔτε Ἀγαρηνοί, οὔτε Ἀριανοί, οὔτε Ἀρμενιοί εἰσιν οἱ ἀρπάσαντες αὐτήν. Καὶ διότι ὁ πληθυσμὸς τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν ἱκανὸς ἐστὶν ὥστε νὰ συντηρήσῃ ἀξιοπρεπῶς τὸν Μητροπολίτην αὐτῆς.

Ἡ κατάργησις τῆς Μητροπόλεως ἡμῶν ἴσως ἀλλοῖον ἐλαφρυντικώτερον χαρακτήρα θὰ εἶχεν, ἂν συνεχωνεῦετο μετὰ τῆς Μητροπόλεως Σηλυβρίας ἢ τῆς ἐπισκοπῆς Μετρῶν, ἀμφοτέρων μικρῶν καὶ χρηζουσῶν ἐνισχύσεως· ἀλλ' ὡς ἐτελέσθη, προδίδει προφανέστατα τὸ μέγεθος τοῦ ἀδικήματος.

Πεποιθήαμεν ὅθεν ἀδιστακτικῶς ὅτι ἡ ὑμετέρα θειοτάτη Παναγιότης, ἤδη ἐπὶ τῆς ἐγκαινιαζομένης νέας ἐποχῆς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν, ἐν τῇ διακρινούσῃ Αὐτὴν εὐθυδικία θέλει ἀποδόσει ἡμῖν δικαιοσύνην.

Ἐν Κ' πόλει τῇ 18 Ἰουλίου 1901 (Ἀριθ. Πρωτ. Πατριαρχείων 3940) τῆς ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος τέκνα ἐλάχιστα καὶ ταῖς ἐντολαῖς Αὐτῆς πειθγιώτατα.

Ἐπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν πληρεξουσίων

Τοῦ Πατριάρχου μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῶν ἀνωτέρω δύο ἀναφορῶν διὰ τῆς ἀρχιγραμματείας ἀπαντήσαντος ὅτι αἱ ἀναφοραὶ τῆς ἐπαρχίας ληφθήσονται ὑπ' ὄψει κατὰ τὴν γενικὴν διαρρῦθμιν τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Οἴκουμενικοῦ κλίματος καὶ τῶν πληρεξουσίων ἐπειγομένων ἐπανελθεῖν ἐκάστου ἐπὶ τὰ ἔργα αὐτῶν, ἀνεστάλη προσωρινῶς πᾶσα ἐνέργεια ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Ἀλλὰ προκειμένου κατ' Ἀπρίλιον 1902 διακανονισθῆναι ὀριστικῶς τοῦ Μητροπολιτικοῦ ζητήματος, Ἡρακλείας, διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ Ἡρακλείας εἰς Νίκαιαν, τοῦ Ἰωαννίνων εἰς Ἡράκλειαν καὶ τοῦ Νικαίας εἰς Ἰωάννινα, ἢ ἐπὶ τῆς ἀνασυστάσεως τῆς Μητροπόλεως ἐπιτροπὴ πρῶτον μὲν τηλεγραφικῶς παρεκάλεσε τὸν Πατριάρχην ἵνα μὴ συμπεριληφθῇ ἡ ἡμετέρα ἐπαρχία εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἡρακλείας κατὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ νέου Μητροπολίτου Ἡρα-

κλείας, δεύτερον δὲ διὰ τῶν πληρεξουσίων αὐτῆς ἐπέδωκε τῷ Πατριάρχῃ τὴν ἐξῆς ἀναφορὰν:

Παναγιώτατε, Ἁγία καὶ ἱερά Σύνοδος,

Οἱ ὑποφαινόμενοι ἀντιπρόσωποι τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἑρακλείας πρὸ πεντηκονταετίας συγχωνευθείσης ἐπαρχίας Τυρολόης καὶ Σερεντίου διὰ τῆς παρούσης προαγομέθα νὰ καθυποβάλωμεν τῇ ὑμετέρᾳ θ. Παναγιότητι καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν ἱερᾷ Συνόδῳ τὰ ἐξῆς:

“Ὅτε κατὰ Ἰούλιον παρελθόντος ἔτους διὰ τῶν ὑπ’ ἀριθμὸν 3940 πρωτοκόλλου τῶν σεπτῶν Πατριαρχείων γενικῆς τῆς ἐπαρχίας Τυρολόης καὶ Σερεντίου ἀναφορᾶς καὶ ὑπομνήματος τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς, παραστάτες ἐνώπιον τῆς ὑμετέρας θ. Παναγιότητος, ἐπιζητοῦμεν δι’ οὓς ἐν τοῖς μνησθεῖσιν ἐγγράφοις ἀνεφέραμεν τῆς πρὸ πεντηκονταετίας μετὰ τῆς ἀχανοῦς ἐπαρχίας Ἑρακλείας ἀνευ οὐδενὸς ἀποχρῶντος λόγου (Πατριαρχ. Κώδ. Ι σελ. 165) καὶ παρὰ πᾶν δίκαιον συγχωνευθείσης ἡμετέρας ἐπαρχίας, ἐλαμβάνομεν διὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου τὴν ἀόριστον ἀπάντησιν «Ἡ αἴτησις ἡμῶν ληφθήσεται ὑπ’ ὄψει κατὰ τὴν γενικὴν τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ κλίματος οἰκουμενικοῦ θρόνου διαρρυθμισιν», δὲν ἐφантаζόμεθα ποτε, ὅτι τὸ ἐκκλησιαστικὸν κέντρον, ἡ πνευματικὴ ἡμῶν μήτηρ, ἐφ’ ἧς τὰς νομιμωτέρας τῶν ἐλπίδων ἐστηρίξαμεν, ἤθελεν οὕτως ἀστόργως τόσας χιλιάδας ὀρθοδόξων τέκνων τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐγκαταλίπη, τὸ δὴ λεγόμενον, εἰς τὴν τύχην των. Καὶ ἐπανήλθομεν, Παναγιώτατε, εἰς τὰ ἴδια ἀπογοητευμένοι καὶ ἀπείρως τεθλιμμένοι, μὴ δυνάμενοι νὰ παρατείνωμεν τὴν ἐν τῇ πρωτευούσῃ διαμονήν, ἵνα μὴ ἀπωλέσωμεν τὸν πολυτιμότεον διὰ τὰς ἡμετέρας ἐργασίας χρόνον, ἀλλ’ ἴδια ἵνα μὴ παρενοχλῶμεν κατ’ ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, ἀπασχολημένην οὖσαν εἰς γενικώτερα ἑαυτῆς καὶ τοῦ γένους συμφέροντα. Ἐπανήλθομεν, λέγομεν, τεθλιμμένοι, διότι διὰ τῆς μνησθείσης ἀπαντήσεως τῆς ἀρχιγραμματείας τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἢ ἡμετέρας δικαία καὶ νόμιμος αἴτησις οὐδὲν πλέον οὐδὲν ἔλαττον ἢ παρεπέμπετο εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καλένδας πρὸς μεγίστην τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν καταστροφὴν, ἅτε τοῦ ζητήματος τῆς διαρρυθμίσεως τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ κλίματος οἰκουμενικοῦ θρόνου ἀπὸ πολλῶν μὲν δεκάδων ἐτῶν ἀείποτε μελετωμένου, ἀλλ’ οὐδέποτε ἴσως συντελεσθησομένου. Καὶ εὐνόητος ὁ λόγος.

Οὐδὲν χρῆζει, ὡς κατάδηλος, ἀποδείξεως.

Καὶ λοιπόν, Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα δέον ἢ ἡμετέρα τλήμων ἐπαρχία, ἄλλων ἀμαρτίας ἐκτίουσα ἐπὶ αἰῶνας ἴσως νὰ ἀγῆται καὶ φέρηται ὑπὸ τῶν καιρῶν Μητροπολιτῶν Ἑρακλείας ἀφοῦ ὡς ἐκ πῆς ἀποστάσεως αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἰδίως ἐπαρχίας Ἑρακλείας εἶναι ἀδύνατον νὰ διακυβερνηθῇ ἐκείθεν προσηκόντως καὶ ἀφοῦ ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἱκανὸς

έστιν ὥστε νά συντηρήσῃ ἀξιοπρεπῶς τὸν Μητροπολίτην αὐτῆς καὶ νά αὐτοκυβερνηθῇ;

Πρὸς τί ἡ συγκέντρωσις τοσοῦτων ὑποθέσεων καὶ μεριμνῶν εἰς χεῖρας ἐνὸς ἀτόμου, ἔστω καὶ ὑπὸ πλείστων, ἀγαστῶν προσόντων κεκοσμημένου καὶ ἀπειρον δραστηριότητα καὶ σθένος ἀναπτύσσοντος;

Ἄπο πεντηκονταετίας ἤδη στερούμεθα Ποιμένος. Οἱ κατὰ καιροῦς Ἑρακλείας ἀποκλειστικῶς τὴν ἰδίαν ἐπαρχίαν Ἑρακλείας περιέβαλλον διὰ τῆς ἑαυτῶν στοργῆς καὶ περὶ ταύτης μόνης ἐμερίμων.

Ἡ ἡμετέρα ἀείποτε ἐπέιχε παρ' αὐτοῖς θεοῖν προγονῆς, ἀστόργως ὑπ' αὐτῆς διακυβερνωμένη καὶ μόνον πρὸς ἀνωτέραν τῶν Μητροπολιτῶν Ἑρακλείας διαβίωσιν συμβάλλουσα. Ἡ ἠθικὴ, κοινωνικὴ καὶ πνευματικὴ κατάπτωσις τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας συνετελέσθη ἤδη. Τίς ἄλλος δύναται νά σώσῃ αὐτήν, ἐπανάγων εἰς νομάς σωτηρίους, εἰμὴ ὁ ἴδιος αὐτῆς πνευματικὸς Πατήρ;

Καιρὸς πλέον νά ἐπανορθωθῇ τὸ προσγενόμενον ἡμῖν ἄλλοτε φοβερὸν ἀδίκημα. Καιρὸς ν' ἀποδοθῇ ἡμῖν ὁ κανονικὸς Μητροπολίτης, τοῦ ὁποῦ ἡ δρᾶσις νά στοχάζεται ἀποκλειστικῶς μόνον τὴν ἐπαρχίαν ἡμῶν. Ἐπιποθοῦμεν ν' ἀποσείσωμεν τὴν ἐπικαθεσθεῖσαν ἐφ' ἡμᾶς κηδεμονίαν. Ἄν πρὸ 50ετίας κατὰ τὰς σκέψεις καὶ θλίψεις τῶν τότε ἰδιοτελῶς καὶ κατὰ τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ἰθυόντων ἐκρίθημεν ἄξιοι κηδεμονίας, ἐνηλικιώθημεν ἤδη καὶ ἀπαιτοῦμεν τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἡμετέρας κληρονομίας.

Νῦν, ὅτε ἡ Μ. Ἐκκλησία προτίθεται νά διακανόνισῃ ὀριστικῶς τὸ Μητροπολιτικὸν ζήτημα Ἑρακλείας, ὁ Μητροπολίτης αὐτῆς ἢ ὁ διάδοχος αὐτοῦ ἄς γνωρίζῃ, ὅτι οὐδέποτε θέλει ἀναγνωρισθῆ καὶ ὡς πνευματικὸς τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας ἀρχηγός, ὡς καὶ προφορικῶς ἐξεθέσαμεν πρὸς τὴν ὑμετέραν Παναγιότητα τὴν διὰ πρακτικοῦ τοιαύτην ἀπόφασιν συμπάσης τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας. Ἄρκει αὐτῷ ἢ ἰδίως ἐπαρχία Ἑρακλείας, ἔχει ἐκεῖ εὐρύτατον ἐνεργεῖα καὶ δράσεως στάδιον.

Ἡμεῖς δεόμεθα τοῦ κανονικοῦ ἡμῶν ποιμένος, συμφωνοῦντος ἡμῖν καὶ ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας μεριμνῶντος.

Δι' οὗς τοίνυν ἐν ταῖς ὑπ' ἀριθμὸν 3940 πρωτοκόλλου τῶν Πατριαρχείων ἀναφοραῖς ἡμῶν.

Κατ' ἀπόφασιν τῆς Δημογεροντίας συνελθούσης ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ τακτικοῦ αὐτῆς Προέδρου Οἰκονόμου Χριστοφόρου Κ. Χριστοφορίδου, ἐνεκρίθη ὅπως αὖριον ἐπ' Ἐκκλησίαις ἀναγνωσθῆ ἢ παρὰ πόδας παραινενικὴ ἐγκύκλιος αὐτῆς.

Τσόρλου τῆ 4ῃ Μαΐου 1902

Ἡ Δημογεροντία

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἄκολουθοῦντες τῇ Εὐαγγελικῇ ρήτρᾳ «ἀγαπάτε τοὺς μισοῦντας καὶ ἀδικοῦντας ἡμᾶς» ὀφείλομεν παντὶ τρόπῳ νὰ ἀποφεύγωμεν τὰς ἔνεκα τῆς κατὰ τινων ἀδελφῶν ἡμῶν διαβολῆς ἐνίων Ἑβραίων συγκρούσεις, μηδὲ ὁλως παραβλάπτοντες τὰ συμφέροντα αὐτῶν, μηδὲ τὰς μετ' αὐτῶν σχέσεις διακόπτοντες ὅπερ ἀντιευαγγελικὸν καὶ ὄλως ἐναντίον τυγχάνει.

Ταῦτα ἐκ καθήκοντος γνωρίζοντες ὑμῖν συνιστῶμεν καὶ αὖθις, ὅπως ρίπτοντες εἰς τὴν λήθην τὸ παρελθὸν ἐξακολουθήσητε ὡς καὶ πρότερον τὰς μετ' αὐτῶν σχέσεις μηδὲν σκάνδαλον καὶ μηδεμίαν ἀφορμὴν παραπόνου καθ' ἡμῶν παρέχοντες αὐτοῖς ἢ δὲ τοῦ Κυρίου Χάρις καὶ τὸ ἔλεος εἶη μεθ' ἡμῶν.

Ἄμην.

Ἐξέθημεν λόγους καὶ δι' οὓς καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ ἐκτιθέμεθα ἐκλιπαροῦμεν καὶ ἀπεκδεχόμεθα τὴν ἀνασύστασιν τῆς Μητροπόλεως Τυρολόης καὶ Σερεντίου τῆς ἰδίας ἡμῶν ἐπαρχίας. Ἐχοντες δ' ὑπὲρ ἡμῶν τὸ δίκαιον δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἡ ὑμετέρα θειοτάτη Παναγιότης καὶ ἡ περὶ Αὐτὴν Ἁγία καὶ Ἱερά γεραρά τῶν Σεβασμιωτάτων Σύνοδος ἐν τῇ διακρινούσῃ Αὐτοῦς εὐθυδικία θέλετε ἀποδώσῃ ἡμῖν δικαιοσύνην.

Ἐπικαλούμενοι δ' ἐπὶ τούτοις τὰς τῷ ὑψίστῳ εὐπροσδέκτους εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος, διατελοῦμεν μετὰ Σεβασμοῦ βαθυτάτου.

Τῇ 7ῃ Ἀπριλίου 1902

τῆς ὑμετέρας θ. Παναγιότητος πνευματικὰ τέκνα ἐλάχιστα
(ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν πληρεξουσίων)

Τῷ Παναγιωτάτῳ καὶ θειοτάτῳ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κυρίῳ Κυρίῳ Ἰωακείμ τῷ Γ', Προέδρῳ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱεράς Συνόδου τῷ πανσεβαστῷ ἡμῶν πατρὶ καὶ Δεσπότη εἰς Κων)πολιν.

(Ἀριθμὸς πρωτοκόλλου Πατριαρχείων 3027 Μαΐου 3 ἔτους 1902)

Ἱστορικὴ σημείωσις. Μὴ ληφθεισῶν ὑπ' ὄψει τῶν ἀνωτέρω τριῶν ἀναφορῶν καὶ ἐνὸς τηλεγραφήματος τῆς ἐπαρχίας ἐν τῇ διακανονίσει τοῦ Μητροπολιτικοῦ ζητήματος Ἡρακλείας, ἀναδειχθέντος Μητροπολίτου Ἡρακλείας τοῦ ἐκ Κουμβάου Ἀγίου Ἰωαννίνων κ. Γρηγορίου Καλλίδου, εἰς ὃν παρεχωρήθη ἡ ἐπαρχία Ἡρακλείας, συμπεριλαμβανομένης τῆς Μητροπόλεως «Τυρολόης καὶ Σερεντίου», οἱ μὲν ἀντιπρόσωποι τῆς Κοινότητος τηλεγραφικῶς ἐντεῦθεν διεμαρτυρήθησαν πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα ἐμμένοντες εἰς τὰς αἰτήσεις τῆς ἐπαρχίας, ἅπασα δὲ ἡ ἐπαρχία διὰ πληρεξουσίου ἐγγράφου ἡμερομηνίας 24 Ἰουνίου ἐ. ἔτους διώρισε πληρεξουσίου αὐτῆς τοὺς ἐν Κων)πόλει ἐγκρίτους δικηγόρους Μιχ. Θεοτοκᾶν καὶ Γεώργ. Φατσην, ἵνα ἐκ παντὸς τρόπου ἐπιτύχωσι τὴν ἀνασύστασιν τῆς Μητροπόλεώς μας.

Σχετικὰ πρὸς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν εἰσι καὶ τὰ ὑπ' ἀριθμὸν

388 καὶ 389 πρακτικά, τὰ ἐν σελίσι 348 καὶ 349 Γεν. συνελεύσεως καὶ δεκαμελοῦς ἐπιτροπῆς.

Ἐν Τυρολόῃ τῇ 29 Αὐγούστου 1902

Τῆς ἱερᾶς συνόδου μετ' ἐπανειλημμένας παραστάσεις τῶν τε δικηγόρων τῆς ἐπαρχίας καὶ τινων ἐκ τῶν συμπολιτῶν εὐδοκησάσης νὰ θέσῃ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τὰς ἀναφορὰς τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας, ἀποφάσει ταύτης παρεπέμφθησαν αἱ ἡμέτεραι ἀναφοραὶ τῷ Μητροπολίτῃ Ἑρακλείας ἵνα ποιήσῃται ἐπ' αὐτῶν τὰς παρατηρήσεις, ὅσας ἤθελε κρίνει αὐτὸς καταλλήλους. Οὗτος μελετήσας τὰς ἀναφορὰς, θέλων δὲ συνάμα ὅπως καταστήσῃ ἐν τῷ τμήματι τούτῳ τῆς ἐπαρχίας του ἀντιπρόσωπον δραστήριον προέτεινε τὴν ἐξῆς συμβιβαστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος. Νὰ διορίσῃ ἐνταῦθα ὡς ἀντιπρόσωπόν του βοηθὸν ἐπίσκοπον, διαμένοντα διαρκῶς ἐν τῷ τμήματι μετὰ συστάσεως πνευματικοῦ δικαστηρίου, πρωτοδίκως δικάζοντος πᾶσαν πνευματικὴν ὑπόθεσιν τοῦ τμήματος, συντηρούμενον δι' ἀναλώμασι τοῦ Μητροπολίτου Ἑρακλείας. Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐγκρίνασα τὴν λύσιν ταύτην τὴν παρὰ τοῦ Ἁγίου Ἑρακλείας προταθεῖσαν ἐπεδοκίμασέν αὐτήν, ἀπορρίψασα τὰς αἰτήσεις τῆς ἐπαρχίας ἀνέδειξε δὲ βοηθὸν ἐπίσκοπον αὐτοῦ, τῇ ὑποδείξει τοῦ ἰδίου, τὸν Πρωτοσύγκελλον τῆς Μητροπόλεως Ἑρακλείας, Γερμανὸν Σακελλαρίδην ὑπὸ τὸν ὕψηλόν τίτλον τῆς πάλαι διαλαμφάσης ἐπισκοπῆς Ναζιανζοῦ.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης γνωσθείσης ἐνταῦθα, ἢ τε ἡμέτερα Κοινότης καὶ ἡ τῆς Στράντζας συντάξασαι ἀπέστειλαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τὴν παρὰ πόδας διαμαρτύρησιν:

Παναγιώτατε Δέσποτα

Μετὰ βαθυτάτης ἡμῶν θλίψεως καὶ παρὰ τὰς προσδοκίας ἡμῶν ἐπληροφορήθημεν ἐκ τῶν ἐφημερίδων καὶ παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων ὅτι ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος ἀπέρριψε τὰς αἰτήσεις ἡμῶν πρὸς ἀνασύστασιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τυρολόης καὶ Σερεντίου καὶ ἐνέκρινεν αἴτησιν τῆς Α.Σ. τοῦ Ἁγίου Ἑρακλείας περὶ διορισμοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ ἐπισκόπου διὰ τὸ τμήμα τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἐν ἔτει 1848 καταργηθεῖσαν ἱεράν Μητροπολιν ἡμῶν. Διατελοῦμεν ἔτι ἐν ὄδυνῳ καταπλήξει ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνετράπησαν καθ' ὀλοκληρίαν πᾶσαι αἱ προσδοκίαι ἡμῶν, ἅς ἐβασίζαμεν ἐπὶ τε τῶν δικαίων ἡμῶν καὶ περὶ τῆς ἐγνωσμένης εὐθυκρισίας τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Τὴν ἄφατον δὲ ταύτην ὀδύνην ἡμῶν ἐπηύξησεν ἡ πληροφορία ὅτι ἡ Α.Σ. ὁ Ἁγιος Ξάνθης ἐσφαλμένας πάντως λαβῶν ἐν Ραιδεστῷ πληροφορίας παρὰ φίλων τῆς Α.Σ. τοῦ Ἁγίου Ἑρακλείας παρέστησεν ἡμᾶς ὡς διαφωνοῦντας τουθ' ὕπερ ἀναληθέστατον. Ἀποκρούοντες οὕτως ὡς ἀντικρυς τῇ ἀληθείᾳ κειμένας, τὰς βάσεις, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη ἡ ἀπορρίψασα τὰς αἰτήσεις ἡμῶν ἀπόφασις, ἐξαιτούμεθα εὐσεβᾶστως τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ὑποθέσεως ἡμῶν, ἐκλιπαροῦντες

ἵνα πρὸς πίστωσιν τῶν ἰσχυρισμῶν ἡμῶν, ὅτι τουτέστιν ὁμοφώνως πάντες οἱ κάτοικοι ἐξαιτούμεθα τὴν ἀνασύστασιν τῆς Μητροπόλεως ἡμῶν καὶ ὅτι δυνατὴ καὶ εὐχερῆς τυγχάνει ἢ ἀξιοπρεπῆς τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν συντήρησις, ἐνεργηθῆ ἑπιτοπίως ἐξέτασις ὑπὸ προσώπου ἀμερολήπτου, πεμπομένου δαπάναις ἡμῶν ἐξ ἀρχικῶς ἐνταῦθα παρὰ τῶν Σεβαστῶν Πατριαρχείων, καθ' ὅσον ἐπιτραπήτω ἡμῖν, ἵνα μετ' εὐλαθείας εἴπωμεν ὅτι ἢ Α.Σ. ὁ Ἅγιος Ἡρακλείας, ὡς ἔχων ἴδια συμφέροντα ἴν' ἀποφαίνηται κατὰ τῶν αἰτήσεων ἡμῶν, ἤκιστα πάντων ἀρμόδιος πρὸς τοῦτο τυγχάνει. Σὺν τῇ ταπεινῇ καὶ ἐνθέρμῳ αἰτήσῃ ἡμῶν, δηλοῦμεν μετ' εἰλικρινείας καὶ λύπης ἅμα ὅτι κατ' οὐδένα λόγον θὰ δεχθῶμεν αὐτὸν ἐνταῦθα. Καὶ ἄλλοτε ἐγένετο ἀπόπειρα ὅπως ἐδρεύῃ ἐνταῦθα βοηθὸς ἐπίσκοπος, οὐδέποτε ὅμως ἢ διαμονὴ αὐτοῦ διήρκεσε πέραν τῶν δύο μηνῶν. Καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ πεποιθῆσει ὅτι ἡδικήθημεν ἕνεκα πεπλανημένων εἰσηγήσεων, εὐρισκόμεθα εἰς τὴν λυπηρὰν ἀνάγκην νὰ ἐνεργήσωμεν ὅ,τι νομίζομεν δίκαιον καὶ μὲ ἀντικείμενον εἰς τοὺς ἱεροὺς κανόνας πρὸς ἄρσιν τῆς προσγενομένης ἡμῖν ἀδικίας, καθιστῶντες ἀδύνατον τὴν ἔλευσιν τοῦ βοηθοῦ ἐπισκόπου καὶ τὴν διαμονὴν αὐτοῦ παρ' ἡμῖν. Γνωρίζομεν ὅτι πιθανῶς θὰ κριθῶμεν ὡς ἀνευλαβεῖς καὶ δὲν ἀγνοοῦμεν ἅμα τὰς συνεπειὰς τῆς κρίσεως ταύτης· φρονοῦντες ὅμως ὅτι τὸν καλὸν ἀγωνιζόμεθα ἀγῶνα, ἐπὶ τοῦ κανονικοῦ δικαίου ἐδραζόμενοι, ὅτι δὲν ἀποβλέπομεν εἰς ἰδιοτελεῖα συμφέροντα καὶ ὅτι τούναντίον διὰ τοῦ ἐπιδιωκομένου ὕψ' ἡμῶν σκοποῦ ὕψιστα συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, σοβαρῶς νῦν ὑπὸ πολλῶν τῆς ὀρθοδοξίας ἐχθρῶν ἀπειλούμενα, θὰ ἐξυπηρετηθῶσιν, οὐχὶ μόνον δὲν θὰ ἀποθαρρυνθῶμεν, ἀλλὰ πάντοτε θὰ τρέφωμεν τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα ὅτι τῇ τοῦ Ὑψίστου ἀρωγῇ ἦτε ὑμετέρα σεπτὴ Κορυφή καὶ ἡ ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος θέλουσιν ἀναγνωρίσει καὶ ἐπιβραβεύσει ἡμῖν τὰ ἀναμφισβήτητα δίκαια ἡμῶν, ἐπαναφέρουσα εἰς τὴν ζωὴν τὴν ἐπὶ 1700 ἔτη κοσμήσασαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Ἱερὰν Μητρόπολιν Τυρολόης καὶ Σερεντίου πολλαχῶς συμβαλοῦσαν εἰς τὴν εὐκλειαν αὐτῆς.

Τυρολόη τῇ 4 Αὐγούστου 1903

Ἐποσημειούμεθα βαθυσεβάστως τῆς ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος ταπεινῶτατοι θεράποντες

Ἔπονται 306 ὑπογραφαὶ

4 σφραγίδες μουκταρικαὶ καὶ αἱ σφραγίδες Δημογεροντίας, Ἐφορείας καὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς

Ἀριθμὸς πρωτοκόλλου Πατριαρχείων 5391

Τῷ Παναγιωτάτῳ καὶ θειοτάτῳ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κυρίῳ Κυ-

ρίω Ἰωακείμ τῷ Γ΄ Προέδρῳ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου εἰς Κων)πολιν.

Προλαβοῦσα ἀνεγνώσθη τῇ 12 Αὐγούστου 1903 ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἡ ἀναφορὰ τῶν κατοίκων Στράντζης τμήματος τῆς ἐπαρχίας Ἑρακλείας ἐπιμενόντων εἰς τὴν αἴτησιν αὐτῶν περὶ ἀνακηρύξεως τῆς πάλαι ὑπαρξάσης Μητροπόλεως Τυρολόης καὶ Σερεντίου.

Ἡ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ αἴτησις ἀφορᾷ τὴν ἄμεσον καὶ καταλληλοτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν διαφόρων ἀναγκῶν τῶν κατοίκων διὰ τῆς ἐπιτοπίως παρουσίας οἰκείου πνευματικοῦ ἀρχηγοῦ καὶ σκεφθεῖσα ὅτι τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ληφθείσης ἄρτι ἀποφάσεως τοῦ διορισμοῦ ὡς βοηθοῦ ἐπισκόπου τοῦ Μητροπολίτου Ἑρακλείας τοῦ ἐψηφισμένου Ναζιανζοῦ Γερμανοῦ, ὅστις θὰ διαμένῃ διαρκῶς ἐν τῷ τμήματι Τυρολόης καὶ Στράντζης, ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν ταύτην, ἐμμείνασα ἐν τῇ ληφθείσῃ τελειωτικῇ αὐτῆς ἀποφάσει.

Τὴν αὐτὴν πάντως τύχην θὰ ὑποστῇ καὶ ἡ ἀναφορὰ τῆς ἡμετέρας Κοινότητος.

Σήμερον 15 Αὐγούστου 1903 Χειροτονεῖται ἐν Ῥαιδεστῷ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἑρακλείας, συλλειτουργούντων τῶν ἐπισκόπων Μετρῶν καὶ Χαριουπόλεως (βοηθοῦ καὶ τούτου ἐπισκόπου τοῦ Ἁγίου Ἑρακλείας ἐν τῷ τμήματι Κεσσάνης — Μαλγάρων) ὁ ἐνταῦθα βοηθὸς ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ Γερμανὸς Σακελλαρίδης, μετὰ τινος δ' ἡμέρας θέλει ἀφίχθῃ ἐνταῦθα πρὸς ἀνάληψιν τῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων.

Ταῦτα ἐγράφησαν μνείας χάριν.

Τυρολόη 15 Αὐγούστου 1903

Τὴν 17ην Αὐγούστου ἀφίκετο ὁ βοηθὸς ἐπίσκοπος τοῦ Μητροπολίτου Ἑρακλείας θεοφιλέστατος Ἁγιος Ναζιανζοῦ κ. Γερμανὸς Σακελλαρίδης, τὴν 24ην τοῦ ἰδίου μηνὸς τελέσαντος τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν ἀνεγνώσθησαν 2 ἔγγραφα ἐν τῶν Πατριαρχείων καὶ ἕτερον τοῦ Ἑρακλείας Γρηγορίου προτρέποντα τοὺς κατοίκους νὰ συνεργασθῶσιν μετὰ τοῦ Γερμανοῦ.

Τῇ 7ῃ Ὀκτωβρίου 1905 τὰ μέλη τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Τυρολόης εἰς γενικὴν συνέλευσιν ἀποφασίζουν παμψηφεί ὅτι δὲν ἀποδέχονται τὸν διορισμὸν τοῦ βοηθοῦ ἐπισκόπου Χαριουπόλεως ἐπιμένοντες εἰς τὴν ἐπανασύστασιν τῆς Μητροπόλεως Τυρολόης.

Ἀπηγόρευσαν τοῖς ἱερεῦσι νὰ μνημονεύωσι τὸ ὄνομα τοῦ Ἑρακλείας συστήσαντες ἀντ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ΄.

Τῇ 20ῃ Νοεμβρίου 1905 συνελθόντες εἰς Γεν. Συνέλευσιν ἀποφασίζουν.

Διαμαρτύρονται καὶ δὲν δέχονται βοηθὸν ἐπίσκοπον.

Ἐπιδιώξεις των εἶναι ἡ ἀνασύστασις τῆς Μητροπόλεως Τυρολόης καὶ Σερεντίου.

Οἱ ἱερεῖς θὰ μνημονεύωσι τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου ἐφεξῆς ἀντὶ τοῦ Ἡρακλείας.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ προσληθοῦν ἀκόμη καὶ ἱερεῖς ἄλλου δόγματος πλησιεστέρου.

Ἐν Τυρολόῃ τῇ 21 Μαΐου αὐψβ σωτηρίῳ ἔτει

Σήμερον κατετέθη ἐν τῷ θεμελίῳ λίθῳ τῆς ἀνεγειρομένης «Ἐθνικῆς Ἀγορᾶς» τὸ ψήφισμα:

Ἐπὶ βασιλείας Σουλτάν Ἀβδοῦλ Χαμίτ τοῦ δευτέρου, Πατριαρχείας Νεοφύτου τοῦ Η΄, Μητροπολίτου Ἡρακλείας Γερμανοῦ, δημογεροντίας (ὀνόματα) δαπάνη τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητος ὁ θεμέλιος ὄδε κατατίθεται λίθος.

Τῇ 29 Μηνὸς Φεβρουαρίου 1904 οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν πέντε συνοικιῶν τῆς πόλεως Τυρολόης, ἐπὶ πενήκοντα στεφάνων ἀναλογούντες ἕκαστος καὶ ἐκλεγέντες ὑπὸ τοῦ Ἰχτάρ Μετζλήσι (Δημογεροντία) ἐκάστης συνοικίας Ἐπισκοπῆς, Παππᾶ Ἰωάννου, Χιδίραα, Δρόσου.

Ἐν γενικῇ Συνελεύσει πρὸς μελέτην καὶ ἐπιψήφησιν τοῦ Κοινοτικοῦ Κανονισμοῦ, ὅστις ἀναγνώσθεις κ.λ.π.

Ἔχει ὡς ἀκολουθῶς: (Ἀκολουθεῖ κανονισμὸς Δημογεροντίας, Ἐφορείας, Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, Κτηματικῆς Ἐπιτροπῆς).

Σήμερον τῇ ἕκτη Δεκεμβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ πέμπτου ἔτους συνελθοῦσα ἡ Δημογεροντία, συμφώνως τῷ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13 Νοεμβρίου ἐνεστῶτος ἔτους πρακτικῷ αὐτῆς προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Δημοσθένους Πανιοῦ, Ἀντωνίου Ἀνδρέου καὶ Σωτηρίου Σεϊλόγλου, ὅπως οὗτοι μεταβαίνοντες εἰς Κων)πολιν ἐπιδώσωσιν εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τὴν ἀναφορὰν τῶν δύο Κοινοτήτων Τυρολόης καὶ Σερεντίου δηλουσῶν τὴν ἐπιμονὴν αὐτῶν εἰς τὴν ἀνασύστασιν τῆς Μητροπόλεώς των. Συνάμα δὲ πραγματοποιηθέντος καὶ τοῦ ἐν τῷ εἰρημένῳ πρακτικῷ δανείου ἐξ 150 Τ. Λ., πληρεξουσιοδοτεῖ ἡ Δημογεροντία τὴν εἰρημένην ἐπιτροπὴν ἵνα διαθέσῃ καὶ χρηματικὰ ποσὰ ὅπου ἤθελε θεωρήσει ἀναγκαῖον πρὸς εὐδῶσιν τοῦ κυρίου ζητήματος ἡμῶν.

Ἐγένετο ἐν Τυρολόῃ τῇ 6 10βρίου 1905

Ἡ Δημογεροντία

Σήμερον 9ην Φεβρουαρίου 1907 συνελθοῦσα ἡ Ἐφοροδημογεροντία μετὰ τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς εἰς Συνεδρίασιν καὶ μετ' ἀνεκφράστου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ ὑπὸ χθεσινήν ἡμερομηνίαν Πατριαρχικοῦ τηλεγραφήματος ἔχοντος κατὰ πόδας ὡς ἐξῆς:

Τσόρλου Δημογεροντίαση

«Μητροπολιτλινιζέ 'Ορτᾶ Κιογιού, Μητροπολιτῆ Νικηφόρος ἐφένδη 'Ιντιχάπ όλονδού. 'Επαρχίαζι τεπρὶκ ἐγλέριζ. Πατρήκ 'Ιωακείμ» δι' οὐ ἀναγγέλεται ἐπίσημως ἢ μετὰ τὴν ἀνασύστασιν τῆς Μητροπόλεως Τυρολόης καὶ Σερεντίου, τὴν λαβοῦσαν χώραν κατὰ τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1906, ἐπελθοῦσα πλήρως τῆς ἔκτοτε κενῆς μητροπολιτικῆς ἔδρας Τυρολόης καὶ Σερεντίου, ἀπεφάσισεν ὁμοφώνως νὰ ἀποσταλῶσι τηλεγραφήματα, ἄφ' ἑνὸς μὲν εὐχαριστήρια ἐκ μέρους τῆς Δημογεροντίας, 'Εφορείας καὶ τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Αὐτοῦ θειοτάτην Παναγιότητα τῶν Οἰκουμενικῶν Πατριάρχων καὶ τὴν 'Αγίαν καὶ 'Ιερὰν Σύνοδον, ἄφ' ἑτέρου δὲ συγχαρητήρια πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην τέως Λιτίτσης ἐπὶ τῇ ἐπαξίᾳ αὐτοῦ ἐκλογῇ ὑπὸ χθεσινὴν ἡμερομηνίαν εἰς τὴν Θεόσωστον ἐπαρχίαν Τυρολόης καὶ Σερεντίου, νὰ ἀπαγγελθῶσι δὲ ταῦτα εἰς μὲν τὸ Καραδζᾶ-Κιοϊ τηλεγραφικῶς, ὅπως ἐκεῖθεν εἰδοποιηθῇ τὸ εὐφρόσυνον γεγονός καὶ εἰς τὴν Στράντζαν, εἰς δὲ τὰ ἄλλα χωρία δι' ἐπιστολῶν.

'Εφ' ᾧ ἐγένετο ἡ παροῦσα πρᾶξις

'Εν Τυρολόῃ τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου 1907

'Η εἰδικὴ ἐπὶ τῆς ἀνασυστάσεως τῆς Μητροπόλεως 'Επιτροπὴ

'Η 'Εφορεία

'Η Δημογεροντία

'Η 'Εκκλησιαστικὴ 'Επιτροπὴ

'Εγγιζούσης τῆς δεκάτης Δεκεμβρίου πρώτης ἐπετείου ἡμέρας τῆς ἀνασυστάσεως ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς τῆς Μητροπόλεως Τυρολόης καὶ Σερεντίου συσκεφθέντες οἱ ὑποφαινόμενοι καὶ τὴν γνώμην ἔχοντες ὁλοκλήρου τῆς Κοινότητος ἀποφασίζομεν ἵνα ἡ ἕκτη Δεκεμβρίου εὐσημος μνήμη τοῦ ἐν 'Αγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, ἑορτάζηται ἐτήσιως ἐπὶ τῇ ἱερᾷ ταύτῃ ἀφορμῇ δι' ἀρχιερατικῆς λειτουργίας καὶ δι' ὄλων τῶν ἐνδείξεων τῶν ἀποτελουσῶν τὰς ἐκτάκτους πανηγύρεις, αἵτινες ἀνέκαθεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἔθνει ἐλαμπρύνοντο καὶ ἔθνοπρεπῶς ἐπετελοῦντο πρὸς δόξαν Θεοῦ τοῦ οὕτως εὐδοκήσαντος ἐπ' εὐεργεσίᾳ τῆς τε Κοινότητος ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων ὁμογενῶν τοιούτων ἐξ ὧν τόγε νῦν συγκροτεῖται ἡ ἀνασυσταθεῖσα ἐπαρχία. Ἐξαιρετικῶς τὴν ἡμέραν τῆς λαμπρᾶς ταύτης ἐπετείου ἐπιβάλλεται τὸ κλείσιμον τῆς ὁμογενοῦς ἀγορᾶς, ἢ τέλεισις ἐπισήμου ἀρτοκλασίας ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἡ ἐπίσημος διὰ τοῦ ἐκκλησιάρχου ἀπὸ τῆς παραμονῆς εἰδοποίησις τῶν χριστιανῶν.

'Η διανομὴ τοῦ ἄρτου γενήσεται ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀδελφότητος ἔνθα μετὰ τὴν ἀπόλυσιν μεταθήσεται ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἐκκλησίασμα διὰ τὰ περαιτέρω.

'Εν Τυρολόῃ τῇ 4ῃ Δεκεμβρίου 1907

Οἱ Δημογέροντες

'Ο Πρόεδρος

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ 1908

Μετά τὰς πολυειδεῖς ταλαιπωρίας ὑπὸ τῆς ἀπολυταρχίας, τῆς ἡμετέρας Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀπολυταρχικωτάτου Σουλτάνου Χαμίτ Χάν, υἱοῦ τοῦ Σουλτάνου Μετζίτ, ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα τοῦ Συντάγματος τῆς 11 Ἰουλίου 1908 ὅτε οἱ μὲν παραδυναστεύσαντες ἄρχοντίσκοι τοῦ αὐθαιρέτου πολιτεύματος, ἢ ἐφυγαδεύθησαν, ἢ ἐξώσθησαν, αὐτὸς δὲ ὁ Σουλτάνος μένεα πνέων ἐπὶ τῇ ἀνατροπῇ τοῦ φονίου πολιτεύματος, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπεδείξατο συγκατάθεσιν καὶ εὐμένειαν πρὸς τὴν μεταβολὴν εἶτα δὲ διὰ τῶν ἑαυτοῦ ὀργάνων ἀπεπειράθη νὰ ἐπανακτῆσθαι τοὺς λαοὺς τῆς Αὐτοκρατορίας διὰ φιλοδωρημάτων καὶ ὑποσχέσεων, καὶ τοιοῦτοτρόπως παρεσκεύασε τὴν τρομερὰν ἡμέραν τῆς 3ῆς Μαρτίου τοῦ 1909 ὅτε ἐκ Θεσσαλονίκης ἐλθόντα τὰ γενναῖα στρατεύματα, τὰ καὶ τὸ σύνταγμα προπαρασκευάσαντα, τὴν μὲν στάσιν κατηύνασαν καὶ ἐπανήγαγον ὅπωςδῆποτε τὴν τάξιν καθ' ὅλην τὴν Αὐτοκρατορίαν, ἔνθα ἀλλαχοῦ μὲν ὡς ἐν Ἀραβίᾳ καὶ Ἀλβανίᾳ ἐξηγέρθησαν φυλετικαὶ ἀξιώσεις καὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι, ἀλλαχοῦ δὲ ὡς ἐν Ἀδάνοις ἐγένετο ἢ κατὰ τῶν Ἀρμενίων τρομερὰ σφαγὴ, ἐν δὲ Κυδωνίαις, Μυτιλήνῃ, Ἰωαννίνοις καὶ Οὐζούν - Κιοπροῦ τὸ φιλύποπτον τῶν μισαλλοδόξων μωαμεθανῶν προέβη μέχρι δολοφονιῶν καὶ ἀκρίτει δικεῖ καὶ καταδικεῖ, ἵνα παραλείψωμεν τὸν κατὰ διαφόρους καιροὺς πανικὸν τῶν μὴ μουσουλμανικῶν λαῶν καὶ προπάντων τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλλήνων ἐναντίον τῶν ὁποίων ὠρύνοντο οὕτως εἰπεῖν οἱ φανατικοὶ μουσουλμᾶνοι καὶ ἐπέσειον ἀπειλὰς τελείας ἐξοντώσεως. Μεταξὺ τῶν πρώτων δοκιμασιῶν τὰ πικρὰ ποτήρια τῆς ὑποψίας καὶ τῆς ἀπειλῆς τοῦ ἔτι ἀστοιχειώτου συνταγματικοῦ πολιτεύματος ὑπῆρξε καὶ ἡ ὁμογενῆς Κοινότης Τυρολόης ἥτις ἐν ἀγαστῇ συμποσίᾳ θελήσασα νὰ πορισθῇ τὸ δῶρημα τῆς ἐλευθέρως καὶ ὄνεξαρτήτου βουλήσεως ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἐξελέξατο δι' ἐνιαίου ψηφοδελτίου τοὺς ἀξιοτίμους προκρίτους πολίτας διὰ καταπληκτικῆς πλειοψηφίας ὡς δευτεροβαθμίους ἐκλέκτορας Γεώργ. Π. Χατζῆν, Ἐπαμεινώνδαν Σαραντίδην, Σωτήριον Σ. Σεϊλόγλου, Δημοσθ. Πανιόν, Ἐλευθέριον Χατζόγλου καὶ Ἀκίφ Ἐφένδην, Ἐβραῖον πάρεδρον τοῦ δικαστηρίου, ἐν ᾧ δὲ κανονικώτατα διεξήχθησαν αἱ ἐκλογαὶ καὶ ὑπεγράφησαν μάλιστα καὶ τὰ πιττάκια τῶν ἐπιτυχόντων ἐκλεκτόρων ὑπὸ τῆς ἐπίσημου ἐπιτροπῆς, ἐν τούτοις μένεα πνέοντες οἱ φανατικώτατα διατιθέμενοι πρὸς τὸ χριστιανικὸν στοιχεῖον ἐπὶ τῇ ἑαυτῶν ἀποτυχίᾳ μουσουλμᾶνοι ἐπεβλήθησαν ἀξιωματικῶς καὶ ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστω κατῶρθωσαν τὴν ἀκύρωσιν τῶν ἐκλογῶν καὶ διώρισαν μονομερῶς ἰδίους ἐκλέκτορας ἰσαγωνιζόμενοι ἔκτοτε καὶ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ ἵνα ἀποδείξωσι τὸ τάχα ἀντικανονικὸν καὶ παράνομον τῶν

ἡμετέρων ἐκλογῶν πρὸς τὸ εὐπροσωπῆσαι εἰς τὸν ἐπίσημον κόσμον καὶ εἰς τὴν Βουλὴν, ἔνθα ἡ ἡμετέρα Κοινότης ἐποίησατο τὰς δεούσας παραστάσεις. Ἐπέστη δὲ μὴ ἡμέρα καθ' ἣν τὸ ἀπόβρασμα τῶν Ταρτάρων ὁ αἰμοχαρὴς Σουλτάν Χαμίτ, ἐκθρονισθεὶς καὶ εἰς ἐξορίαν εἰς Θεσσαλονίκην ἀπαχθεὶς ἀφῆκεν ἐν ἐλλεινῇ καταστάσει τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὸν διάδοχόν του ἀδελφὸν αὐτοῦ Ρεσάτ, ὅστις καὶ ἀνεκηρύχθη ὁ πρῶτος Συνταγματικὸς Αὐτοκράτωρ τῶν Ὀσμανιδῶν τῇ 14ῃ Ἀπριλίου 1909. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἡμετέρα Αὐτοκρατορία πολλὰ τὰ ἔλκη φέρουσα ὑπέστη μεγάλας ἐγχειρήσεις, οἷαι ἡ ἀνακήρυξις τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας εἰς Βασίλειον ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα Φερδινάνδον παραλαμβάνοντα τὸν τίτλον τοῦ Τσάρου τῶν Βουλγάρων καὶ ἡ τελεία συνένωσις μετὰ τῆς Αὐστροουγγαρίας, τῶν τέως ὑπὸ κατοχὴν διατελουσῶν δύο μεγάλων ἐπαρχιῶν τῆς Βοσνίας καὶ τῆς Ἐρζεγοβίνης ἵνα παραλείψωμεν πολλὰς ἄλλας ἀξιώσεις Ἀγγλικὰς, Αὐστριακὰς, Σερβικὰς, Βουλγαρικὰς, Μαυροβουνιωτικὰς, Ἰταλικὰς καὶ Ἑλληνικὰς. Τὸ λυπηρὸν κυρίως εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας Ὀρθοδόξους ἦτο καὶ εἶναι ὅτι συχνάκις διὰ λόγους ἐπουσιώδεις ἀναφερομένους εἰς ἀτομικὰ ἀτοπήματα, ὑπῆρξε καὶ εἰσέτι ὑπάρχει πνιγηρὰ ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ Συνταγματικοῦ ὀρίζοντος, καίτοι εἰς ὅλα τὰ νομίμως ἐπιβαλλόμενα μέτρα τῆς Κυβερνήσεως παρέχομεν ἑαυτοὺς προθύμους, δὲν ἠξιώθημεν εἰσέτι τῶν δωρεῶν τῆς συνταγματικῆς ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης καὶ ἰσότητος διότι πλὴν τοῦ ἀποικεισμοῦ τῶν ἡμετέρων ἐκ τῶν διαφόρων Κυβερνητικῶν θέσεων, πρᾶγμα ἀντισυνταγματικόν, οἱ κρατοῦντες μουσουλμᾶνοι ἐξακολουθοῦσι φερόμενοι πρὸς ἡμᾶς ὡς καὶ πρότερον μετὰ δυσμενῶν διαθέσεων, κατόπιν πολυμήνου διαδόσεως περὶ στρατολογίας τῶν μὴ μουσουλμάνων, ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔλαβε πλείστας ὄσας φάσεις ἐν τε τῇ Ὀθωμανικῇ Βουλῇ τῇ Γερουσίᾳ καὶ τοῖς δημοσιογραφικοῖς ὄργανοις, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει Τυρολῶν τὴν 21 Φεβρουαρίου 1910 ἡμέραν Κυριακὴν τῆς ἀπόκρεω προσηνέχθησαν εἰς τὸν θωμὸν τῆς φίλης Πατρίδος αἱ πρῶται ἀπαρχαὶ τοῦ ἡμετέρου στρατολογικοῦ στελέχους στρατευθέντων ὡς ἐφέδρων τῶν ἐχόντων ἡλικίαν 26 ἐτῶν οἱ εὐέλπιδες νέοι ἐκ τῆς ἡμετέρας πόλεως οἱ ὁποῖοι πρῶτοι ἐν προθυμίᾳ παρέδωκαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν στρατιωτικὴν θητείαν οἱ κ. κ. ἐκ τῆς συνοικίας Ἐπισκοπῆς Δημ. Λαμπῆ Τασάκη, Ἡλίας Γιάννης γαμβρὸς Ρούσογλου Γιαννάκη, Ἄθαν. Σκούφου (ἀναφέρονται 35 ὀνόματα ἐκ τῶν συνοικιῶν: Παπᾶ Ἰωάννου, Δρόσου, Χηδῆρ Ἀγα). Μετὰ τῶν ἡμετέρων τὴν εἰρημένην Κυριακὴν συνετάχθησαν καὶ ἐξ ἀλλοδαπῶν μερῶν τῆς Θράκης ἦτοι 40 Ἐκκλησιῶν, Λουλὲ Βουργαζίου, Οὐζοῦν Κιουπροῦ, Σηλυβρίας, Μακροχωρίου καὶ ἄλλων μερῶν νέοι εὐσταεῖς φέροντες τὴν αὐτὴν ἡλικίαν καὶ ὄντες οἱ πλείστοι εἰς θέσιν νὰ ἀνταλλάξωσι τὴν στρατιωτικὴν θητείαν ἀντὶ τοῦ ὠρισμένου χρηματικοῦ ἀντιτίμου. Αὐθη-

μερὸν τὴν ἡμέραν ταύτην κατὰ πρόσκλησιν προσήλθον, οἱ τὴν ἡμέραν ταύτην προτιθέμενοι ἀπελθεῖν εἰς Κων)πολιν, εἰς τὴν ἱεράν Ἐκκλησίαν τῆς Θεομητορικῆς Κοιμήσεως ἔνθα κατὰ στοίχους κατέλαβον δεξιά καὶ ἀριστερά θέσεις καὶ ἤκουσαν μετὰ προσοχῆς καὶ ἐν συγκινήσει τὴν τακτὴν ἀκολουθίαν μέχρι τῆς δοξολογίας ὅποτε δι' ἰδιαιτέρας τελετῆς διεξαχθείσης ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τυρολόης καὶ Σερεντίου κυρίου Νικηφόρου χοροστατοῦντος ἀνεπέμφθησαν εἰς τὸν Θεὸν εὐχαὶ ὑπὲρ κατευοδώσεως αὐτῶν καὶ ἐνισχύσεως καὶ ὑγείας.

Ἡ πρὸ τετρακοσίων πενήκοντα ἐπτὰ ἐτῶν ἦτοι ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κων)πόλεως ἀργοῦσα τεταγμένη εὐχή, ὑπὲρ τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ στρατοῦ ἀνεγνώσθη μετὰ κατανύξεως ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, ὅστις προεξάρχων τῆς τελετῆς, ὠμίλησε τὰ δέοντα καὶ ἀπηύθυνεν, ἰδίᾳ πρὸς τοὺς στρατιώτας, νουθεσίας καὶ προτροπὰς ἐξάπτων τὸ αἶσθημα τῆς θρησκείας καὶ τῆς φιλογενείας καὶ ὑπομιμνήσκων εἰς αὐτοὺς τὴν ἐνδοξὸν ἐποχὴν τῶν προγόνων τὴν ὁποῖαν πρῶτοι οὗτοι ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ συνεχίσωσι.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ὅλος ὁ λαὸς ἡγουμένου τοῦ Ἀρχιερέως μετὰ τῶν τὰ κοινὰ πραττόντων Δημογερόντων, ἐφόρων καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς ὠδήγησε τὸν στρατὸν ἀκολουθούσης καὶ τῆς μουσικῆς τοῦ ἐνταῦθα φερέλπιδος ὁμίλου «Ὁρφεύς» μέχρι τῆς ἀπέναντι τοῦ Δημαρχείου ὠρισμένης τοποθεσίας τῶν στρατιωτικῶν Γυμναστηρίων ὅπου σύσσωμος ἡ πόλις καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν συνοικούντων Ἐθνῶν, Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, Μουσουλμάνων, Ἀρμενίων καὶ Ἑβραίων, κατέλαβον τὰς προσηκούσας θέσεις, ἐντὸς τοῦ εἰρημένου τετραγώνου εἰς τὸ ὁποῖον ἐκ τῶν προτέρων παρετάχθησαν πλὴν τῶν ἐν λόγῳ νεοσυλλέκτων καὶ ὁ ἐν ἐνεργείᾳ στρατὸς μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ τόπου.

Ἦτο θέαμα πρωτοφανές, ἡ θέα τῶν Ἐθνῶν συναδελφωμένων ἐν τῇ τοποθεσίᾳ ἐκείνῃ καὶ εὐχομένων ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῶν μετὰ συγκινήσεως προπεμπομένων τὴν ἡμέραν ἐκείνην στρατιωτῶν, τῶν ἐκ Τυρολόης καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν.

Ἡ στρατιωτικὴ μουσικὴ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ μουσικὴ τοῦ ὁμίλου «Ὁρφεύς», ἀντήλασσον ἐπωδοὺς διεισδυούσας εἰς τὰ μύχια τῶν καρδιῶν τοῦ συσσωρευθέντος διεθνοῦς πληθυσμοῦ.

Οἱ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ ὄλων τῶν ἔθνῶν ἔναρξιν ποιήσαντος τοῦ Μουφιτῆ τοῦ τύπου κατὰ σειράν ἀπηύθυναν εἰς τὴν ἰδίαν γλῶσσαν ἕκαστος εὐχὰς πρὸς τὸν βασιλέα τῶν βασιλευόντων, προσηκούσας εἰς τὴν περίστασιν ταύτην. Ὁ δὲ ἡμέτερος Ἀρχιερεὺς μεταβάς μετὰ τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ πλησίον τῶν νεοσυλλέκτων ἐνεθάρρυνεν ὡς καὶ ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τέλους ἐνθέρμους προέπεμψαν αὐτοὺς εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου

τῆς ἀκαταμαχίτου ταύτης προστάτιδος τῶν χριστιανῶν.

Μετὰ τὴν λήξιν τῆς πανδήμου ταύτης τελετῆς, παρεδόθησαν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς καὶ κατῆλθον εἰς τὸν σταθμὸν συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν οἰκείων καὶ πολλοῦ πλήθους λαοῦ παιανιζούσης τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἡμετέρα πόλις Τυρολόη κατέχει θέσιν κέντρου ἔνθα ἐκ τῶν ὠρισμένων μερῶν τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων συνέρχονται οἱ συλλεγόμενοι μὴ μουσουλμάνοι ἔφεδροι στρατιῶται τῆς ἡλικίας 26 ἐτῶν. Διὰ τοῦτο καὶ τὴν Δευτέραν 22 Φεβρουαρίου καὶ τὴν Τρίτην 23 καὶ καθεξῆς ἐν μεγαλοπρεπεῖ τελετῇ μετὰ τὴν θρησκευτικὴν παράκλησιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ οἱ πανταχόθεν ἡμέτεροι ἐφοδιάζοντο ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως δι' εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν καὶ νουθεσιῶν καὶ παρεπέμποντο ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ λαοῦ εἰς τὸ διαληφθὲν κοινὸν στρατιωτικὸν συνεντευκτῆριον τῶν Ἐθνῶν ὅπου ἐπαναλαμβάνοντο ὅσα εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ὅθεν κατευδοῦντο εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον ἐν εὐλογίαις χρηστότητος.

Ἐν Τυρολόη τῇ 6ῃ Μαρτίου 1910

Ὁ Πρόεδρος	Ἡ Δημογεροντία.	Ἡ ἔφορεία
Σφραγίς Μητροπόλεως	Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ	Ἐπιτροπὴ
Τυρολόης καὶ Σερεντίου		

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ

Ἀριθμ. Πρωτ. 7821

Ἰερώτατε Μητροπολίτα Τυρολόης καὶ Σερεντίου καὶ ὑπέριτε, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύρ Νικηφόρε, Χάρις εἶη τῇ αὐτῆς Ἰερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ ἀπὸ 6ης τοῦ παρελθόντος μηνὸς γράμμα τῆς Αὐτῆς Ἰερότητος, δι' οὗ συνετεία τῆς ὑποβληθείσης αὐτῇ ὑπὸ πολιτῶν τινῶν διαμαρτυρίας διὰ τὴν ἐν τῷ νεωστὶ συνταχθέντι κοινοτικῷ κανονισμῷ συμπερίληψιν καὶ ἄρθρου τινός, ἀποκλείοντος τὴν ταυτόχρονον συνύπαρξιν ἐν τῷ αὐτῷ κοινοτικῷ σωματείῳ συγγενῶν μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, καὶ αὐτοῦ συμπεριλαμβανομένου, διερωτᾷ τὴν γνώμην τῆς Ἐκκλησίας, προαγόμεθα, Συγοδικῇ διάγνώμῃ δηλῶσαι αὐτῇ, ὅτι ἐπειδὴ οἱ ἐπαρχιακοὶ κανονισμοὶ δεόν κατὰ τὸ ἔνδον ἵνα συμφωνῶσι πρὸς τὰ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἰσχύοντα, ὅπως σὺν τῷ χρόνῳ ἐπιτευχθῆ ἡ πραγματοποιήσις τοῦ ἐνιαίου ἐν τῇ διοικήσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ ἐπειδὴ τὸ 31ον ἄρθρον τῶν ἐν χρήσει Δικονομικῶν ὁδηγίων τῶν Πατριαρχείων ὀρίζει τὰς ἐξαιρέσεις συγγενῶν ἐξ αἵματος ἢ ἐξ ἀγχιστείας μέχρι τρίτου βαθμοῦ, συμπεριλαμβανομένου καὶ ταῦτα προκειμένου περὶ δικαστῶν, καλὸν ἔστιν, ὅπως καὶ αὐτόθι αἱ ἐξαιρέσεις μὴ ὑπερβῶσι τὸν τρίτον βαθμὸν, καίτοι κατὰ τὴν ἐγχώριον πολιτικὴν Δικονομίαν μεταξὺ τῶν

ἔξαιρετέων βαθμῶν ἀναγράφεται καὶ ὁ τέταρτος.

Ἡ δὲ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἀπειρον αὐτοῦ ἔλεος εἶη μετ' αὐτῆς
Δεκεμβρίου 15 1907

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο Ν

Ἐκλογῆς ἀντιπροσωπευτικοῦ μέλους τῆς ἐπαρχίας Τυρολόης καὶ Σερεντίου διὰ τὴν ἐν τοῖς σепτοῖς Πατριαρχείοις Ἐθνοσυνέλευσιν
Σήμερον τὴν 28ην Ἰουλίου 1910 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καὶ ὥραν 2 τουρκιστὶ συνελθόντες οἱ ὑποφαινόμενοι, μέλη τῶν τριῶν σωματείων τῆς ἡμετέρας Κοινότητος Τυρολόης, ἴτοι Δημογεροντίας, Ἐφορείας καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου Τυρολόης καὶ Σερεντίου κυρίου Νικηφόρου, καὶ μετὰ προσήκουσαν προπαρασκευαστικὴν εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸ ἡμέτερον Ἔθνος καὶ τὴν ἀγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν ζωτικῶς ζητήματος τῆς γνωστῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ Ἑλληνορθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἐγκύψαντες εἰς τὸ σοβαρὸν περιεχόμενον τῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 Ἰουλίου σεπτῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς ἐγκυκλίου, ἐν ἣ διεκτραγωδεῖται, ἀπὸ τοῦ λεγομένου Συντάγματος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Αὐτοκρατορίᾳ, οἰκτρὰ κατάστασις τῶν καθ' ἡμᾶς ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ προσκαλεῖται ἐκάστη ἐπαρχία ὅπως ἐν τῇ ἀποφασισθείσῃ παρὰ τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ κέντρου ἐθνοσυνελεύσει ὑποδείξῃ ἀνὰ ἓν λαϊκὸν ἀντιπροσωπευτικὸν μέλος ἐνεκρίναμεν ὁμοθυμῶ γνῶμη, μετὰ γράπτῃν προσυνηνόησιν μετὰ τῶν ἀρμοδίων Στράντζης, διὰ τὴν σπουδαιοτάτην ταύτην ἐθνικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν περίστασιν διορίσαι ἄνδρα κατάλληλον καὶ εἰδήμονα τῶν γεγονότων, ἔχοντα καὶ τὴν προσήκουσαν μόρφωσιν.

Ὡς τοιοῦτον δὲ ἐξελεξάμεθα τὸν ἐν Τυρολόῃ γνωστὸν καὶ κάτοικον Πέραν Κωνσταντινουπόλεως ἐντιμολογιώτατον κύριον Γεώργ. Ἀβραμίδην, εἰς ὃν καὶ παρέχομεν πᾶσαν πληρεξουσιότητα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος.

Ἐπὶ τούτῳ ἐγένετο τὸ παρὸν ἡμῶν πρακτικὸν

Ὁ Πρόεδρος	Ἡ Δημογεροντία	Ἡ Ἐφορεία
Τυρολόης καὶ Σερεντίου Νικηφόρος		Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἐπὶ τοῦ προηγουμένου σπουδαίου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ θέματος τὰ σωματεῖα τῆς Τυρολόης ἀποστέλλουσιν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τὴν κατωτέρω ἐπιστολήν:

Παναγιώτατε Δέσποτα

Μετὰ πολλῆς τῆς συγκινήσεως συνελθόντες ἐγκαίρως οἱ ταπεινῶς ὑποφαινόμενοι δημογέροντες, ἔφοροι καὶ ἐπίτροποι τῆς Ἐκκλησίας, ἀνέ-

γνωμεν τὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 παριπεύσαντος Ἰουλίου Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν ἐγκύκλιον δι' ἧς διαταττόμεθα ἐκλέξαι ἐν λαϊκὸν ἀντιπροσωπευτικὸν μέλος τῆς ἐν τῷ Σεβαστῷ Ἐθνικῷ καὶ Ἐκκλησιαστικῷ ἡμῶν Κέντρῳ ἀποφασισθείσης Ἐθνοσυνελεύσεως. Ὅθεν λαθόντες ὑπὸ ὄψιν τὴν σπουδαιότητα τῶν περιστάσεων, ἀπεβλέψαμεν, ἀφέντες τὰς τοπικὰς μικροφιλοτιμίας, εἰς ἄνδρα ἔγκριτον, εὐπαίδευτον, καὶ γνώστην τῶν πραγμάτων, τὸν ἐντιμολογιώτατον κ. Γεώργιον Ἀβραμίδην, ἐμπορευόμενον ἐν Κων) πόλει καὶ γνωστὸν τῇ ἡμετέρᾳ ὁμογενῇ Κοινότητι.

Τὸ σχετικὸν πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς τοῦ εἰρημένου ἀντιπροσώπου τῆς ἐπαρχίας Τυρολόης καὶ Σερεντίου ὑποβάλλομεν ἐγκλειστῶς ὡδε καὶ ὡς γνήσια τέκνα τῆς ἀνωμότητος ἡμῶν Πίστεως καὶ ἀφωσιωμένα εἰς τὰς πατρικὰς παραδόσεις, ἀποδεχόμεθα δικαίαν κατίσχυσιν τοῦ δικαίου τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἔθνικῶν ἀπαιτήσεων ἅτε δὲ καὶ πιστεύοντες καὶ ὁμολογοῦντες ὅτι ἡ ἀλάθητος ἐπαγγελία τοῦ ἡμετέρου θεοῦ ἀρχηγοῦ «καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύουσι» οὐ καταισχνυθήσονται.

Ἐν τούτοις ἀσπαζόμενοι τὴν Παναγίαν δεξιὰν τῆς ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος ὑποδιατελοῦμεν.

Ἐν Τυρολόῃ τῇ 7ῃ Αὐγούστου 1910

Τέκνα ἐν Χριστῷ εὐπειθέστατα καὶ ἀφωσιωμένα

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Τυρολόης καὶ Σερεντίου 1911

Ἐντιμότατοι κληρικοί, τιμιώτατοι δημογέροντες, ἔφοροι, ἐπίτροποι καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Τυρολόης καὶ Σερεντίου, τέκνα ἐν κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα, χάρις εἴη ἡμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ καὶ εὐλογία.

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις ὑπὲρ τῶν πνευματικῶν συμφερόντων τῶν πνευματικῶν αὐτῆς τέκνων φροντίζουσα καθήκον αὐτῆς ἱερὸν θεωρεῖ ὅπως ἐπὶ τῇ θάσει τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθειῶν σχετικῶν Πατριαρχικῶν καὶ Συνοδικῶν ἐγκυκλίων, ἀνακοινώσῃ πᾶσι τοῖς εὐλογημένοις χριστιανοῖς τῆς ἐπαρχίας ταύτης τὰς ἐξῆς προνοητικὰς αὐτῆς συμβουλὰς καὶ διαταγὰς, αἵτινες ἀφορῶσι τὰς συναπτομένας μνηστειάς, καθ' ὅσον αὐταὶ εἶναι αἱ πρῶται θάσεις τὴν ἐν ἀγάπῃ καὶ συζυγικῇ ἀρμονίᾳ συμβιώσεως τῶν μνηστευομένων· καθότι μετὰ λύπης παρατηρῶ ὅτι ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος καθ' ἑκάστην πολλὰ ἀταξία συμβαίνουσιν ἀπὸ τὰς ὁποίας προκύπτουσι διενέξεις καὶ φιλονικίαι καὶ τελευταῖον διαλύσεις μνηστειῶν, οὐ μόνον ὄνειδος προξενούσαι καὶ κατηγορίαν, ἀλλὰ καὶ ζημίας ἀμφοτέρων τῶν μνηστευομένων μερῶν.

Αἰτία τούτων εἶναι πρῶτον τὸ ἀκανόνιστον τοῦ τρόπου τελέσεως

καὶ τὸ ἀόριστον τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῆς μνηστείας καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν διδομένων ἀρραβίωνων· δεύτερον ἢ ἐλευθέρα εἴσοδος καὶ ἔξοδος τῶν μνηστευομένων εἰς τὰς οἰκίας τῶν πενθερῶν, καὶ ἢ ἀκώλυτος συναναστροφή αὐτῶν καὶ τρίτον αἱ ἐκτὸς τῶν λόγῳ ἀρραβίωνος ἀνταλλασσόμενων μνήστρων διδόμεναι κατὰ τὰς ἑορτὰς δωρεαὶ καὶ τὰ μάτια καὶ ἀνωφελῆ ἔξοδα, ἅτινα ἀκολουθοῦσι καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς μνηστείας. Ἐὰν δὲ τύχη νὰ προσέλθῃ δυσαρέσκειά τις μετὰ τῶν μνηστευομένων τότε δημιουργοῦνται προφάσεις ἐπὶ διαλύσει πρὸς φιλοκέρδειαν καὶ ἔξοδων καὶ τόσα ἄλλα ἄτοπα, προερχόμενα, ὡς ἐλέχθη, ἐκ τοῦ ἀκανοῖστου καὶ ἀορίστου καὶ ἀτάκτου τρόπου τῆς συνάψως τῶν μνηστειῶν.

Τούτων ἀπὸ πολλοῦ χρόνου καταργηθέντων καὶ ἀπαγορευθέντων δι' ἐπανειλημμένων Πατριαρχικῶν καὶ Συνοδικῶν ἐγκυκλίων, καθῆκον ἡμῶν θεωροῦμεν ἐπὶ τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ Θεοῦ ἐκλογῇ ἡμῶν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν τοῦτον θρόνον, ἵνα συστήσωμεν εἰς πάντα τὰ πνευματικὰ ἡμῶν τέκνα ὅπως ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἔξης προκειμένου νὰ συγκροτηθῇ μνηστεία, ἔχητε ὑπ' ὄψει σας τὰ ἔξης: Πρῶτον οἱ μέλλοντες νὰ μνηστευθῶσι πρέπει νὰ ἔχωσι τὴν νόμιμον ἡλικίαν καὶ νὰ συγκατανεύσωσιν ἀμφοτέρω εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς μνηστείας αὐτῶν.

Δεύτερον ἢ μνηστεία αὐτῶν νὰ συνάπτηται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας καὶ δύο εὐὐπολήπτων ἐνοριτῶν.

Τρίτον νὰ ὀρίζεται προθεσμία ἕξ μηνῶν ἢ τὸ πολὺ ἑνὸς ἔτους μέχρι τῶν γάμων, οἵτινες πρέπει ἐξάπαντος νὰ ἐκτελῶνται κατὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας.

Τέταρτον τὰ λόγῳ ἀρραβίωνος διδόμενα ἀμοιβαίως ψιλὰ νὰ συνίστανται εἰς δακτυλίδια μόνον ἕξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἀξίας ἀναλόγου τῆς καταστάσεως τῶν μνηστευομένων καθότι αὐτὰ καὶ μόνον λογίζονται ὁ καθαυτὸ ἀρραβῶν, ὅστις ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς μνηστείας ἐπιστρέφεται διπλάσιος παρὰ τοῦ μετανοοῦντος μέρους καὶ τελευταῖον νὰ λείψουν ὅλως διόλου αἱ κατὰ τὸ διάστημα τῆς μνηστείας κακῶς ἐθιζόμεναι δωρεαὶ τόσον παρὰ τοῦ μνηστήρος ὅσον καὶ παρὰ τῆς μνηστῆς, καθότι τὰ φιλοδωρήματα καὶ τὰ λεγόμενα χειροφιλήματα δὲν λογαριάζονται ὡς ἀρραβῶν οὐδὲ ἐπιστρέφονται συμβαινούσης τῆς διαλύσεως τῆς μνηστείας καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ ἐκ φιλοτιμίας ματαίως γινόμενα ἄλλα ἔξοδα καὶ φαγοπότια εἰς οὐδὲν μετροῦνται οὐδὲ ἀπαιτοῦνται παντελῶς, μὴ γενομένου τοῦ γάμου. Ἐκεῖνο ὅμως εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες προπαντὸς νὰ ἐφιστῶσι μεγάλως τὴν προσοχὴν αὐτῶν εἶναι ὅτι δὲν πρέπει οἱ μνηστῆρες νὰ ἔχωσιν ἐλευθέραν εἴσοδον καὶ ἔξοδον μηδὲ νὰ συναναστρέφονται καὶ συνδιασκεδάζωσι μετὰ τῶν μνηστῶν αὐτῶν, ἐκτὸς ἐπισήμων καὶ ὠρισμένων ἐπισκέψεων κατὰ τὰς ἐπισήμους ἡμέ-

ρας, γνωστοῦ ὄντος διὰ τῆς συνεχοῦς πείρας ὅτι ἐκ τοιαύτης ἀκωλύτου τῶν μνηστήρων συναναστροφῆς προκύπτουσι πολλά ἄτοπα καὶ πολλαὶ ἀφορμαί, προκαλοῦσαι ἐπὶ τέλους τὴν διάλυσιν τῆς μνηστείας.

Ταῦτα κατὰ καθῆκον ἱερὸν καὶ πατρικὸν κοινοποιούμεν πᾶσιν ὑμῖν ὅπως ἐκλείψωσιν αἱ μέχρι τοῦδε συμβαίνουσαι καταχρήσεις ἐπὶ τῶν μνηστειωδῶν, προσέτι δηλοῦντες δὲ ὅτι ἐὰν ἐν τῷ μέλλοντι παρουσιασθῇ φιλονεικία τις καὶ διαφορὰ τῶν μνηστευμένων, ὃ μὴ φυλάξας τὰς ἀνωτέρω ἐκκλησιαστικὰς συμβουλὰς καὶ προνοητικὰς διαταγὰς εἴτε ἐκ τῶν γονέων εἴτε ἐκ τῶν μνηστήρων οὐδόλως θὰ γίνεται δεκτὸς εἰς ἀκρόασιν ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως. Αἱ δὲ ἀπαιτήσεις του εἰ μὴ συμφωνοῦσι πρὸς τὰ ἀνωτέρω διατυπωθέντα θὰ ἀπορρίπτονται.

Ταῦτα πρὸς γνῶσιν ὑμῶν, ἡ δὲ Θεοῦ Χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν.

Ἐν μηνὶ Μαίῳ 1911

Ὁ Τυρολόης καὶ Σερεντίου Χρυσόστομος διάπυρος ἐν Χριστῷ εὐχέτης

Τὴν 1ην Ἰανουαρίου ἡμέραν Τρίτην τοῦ 1919 γεγονὸς ἱστορικὸν ἔλαβε χώραν ἐν Τυρολόῃ προκαλέσαν τὴν χαρὰν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν κατοίκων. Ἀπὸ πρωίας ἐμφανισθεὶς εἰς τὸν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Κοιμήσεως λειτουργοῦντα Μητροπολίτην Κύριον Χρυσόστομον εἰς Ἑλλην λοχίας Καισαρεὺς ὀνόματι Μεθόδιος Ἀλεξανδρόπουλος ἐδήλωσεν αὐτῷ ὅτι Ἑλληνικὸς στρατὸς κατέλαβε τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν Ἀδριανουπόλεως—Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὅτι ἀπόσπασμα ἐξ 100 ἀνδρῶν ταύτην τὴν νύκτα ἐστάθμευσε καὶ ἐν τῷ σταθμῷ Τυρολόης ὑπὸ τὴν ἀργηχίαν τοῦ κ. Ἰω. Ἀγαπάκη, λοχαγοῦ τοῦ Ζ' λόχου τῆς Μεραρχίας Ἀρχιεπαύγου καὶ ὅτι ὁ μὲν στρατὸς σήμερον δὲν θὰ ἐκκλησιασθῇ, θὰ προσέλθουν ὁμοῦ οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτοῦ κ.κ. Παντελῆς Κνιθάκης ἀνθυπολοχαγὸς καὶ Ἀνάργυρος Δρυμούσης ἀνθυπασιπιστὴς μετὰ τοῦ λοχίου κ. Μεθοδίου Ἀλεξανδροπούλου, οἵτινες παρακαλοῦν ὅπως κατὰ τε τὴν εἰς τὸν ναὸν εἰσοδὸν των καὶ μετὰ ταῦτα οὐδεμία ἐκδήλωσις γένηται ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ οὐδὲ ζητωκραυγαί, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπισήμου ὑποδοχῆς εἰς τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 6 τρέχοντος ὁπότε θὰ παραστῇ καὶ ὁ λοχαγὸς κ. Ι. Ἀγαπάκης.

Τοῦ Μητροπολίτου συγκεκινημένου ἀναγγείλαντος εἰς τὸ πλῆθος τὸ εὐφρόσυρον γεγονὸς καὶ συστήσαντος ἡσυχίαν καὶ ψυχραιμίαν ἐξηκολούθησεν ἡ λειτουργία καθ' ἣν μετ' ὀλίγον παρέστησαν καὶ οἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι Ἕλληνες Ἀξιωματικοὶ ὧν ἡ ἐμφάνισις ἔδωκε πρωτοφανῆ αἴγλην εἰς τὴν τελετὴν τῆς πρώτης τοῦ ἔτους καὶ ρίγη ἐνθουσιασμοῦ, συγκινήσεως καὶ χαρᾶς προὐκάλεσεν εἰς τὸ Ἐκκλησίασμα.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ὀδηγηθέντες οἱ σωτήρες καὶ ἐλευθε-

ρωταί τῆς πόλεως εἰς τὴν ἱεράν Μητρόπολιν ἐγένοντο δεκτοὶ μετὰ χαρᾶς ὑπὸ τῶν σωματείων τῆς Κοινότητος καὶ τῶν προκρίτων αὐτῆς, μεθ' ὃ παρετέθη αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου τράπεζα καθ' ἣν ἄφθονος ἔρρευσεν ὁ οἶνος καὶ ἀμετάπτωτος ἐξεδηλώθη ἡ εὐθυμία.

Τὴν ἀμέσως ἐπομένην Κυριακὴν, 6 Ἰανουαρίου, ἀπὸ ὄρθρου βαθέος, πλήθος ἀπειρον κατέκλυσε τὸν ἱερὸν ναὸν ὅστις ἐντὸς τε καὶ ἐκτὸς καθὼς καὶ ἡ Μητρόπολις ἐσημαιοστολίσθησαν μὲ σημαίας Ἑλληνικὰς καὶ συμμαχικὰς.

Περὶ ὥραν 10 εὐρωπαϊστὶ ἐμφανίζεται ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς μὲ στολὴν ἐκστρατείας, εὐθυτενῆς καὶ ἀρειμάνιος καὶ ὑπερήφανος διὰ τὰ ἥρωϊκά του κατορθώματα, ἔχων ἐπὶ κεφαλῆς τὸν λοχαγὸν κ. Ἰ. Ἀγαπάκη μετὰ τοῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ κ. Κνιθάκη, τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ κ. Ἀναρ. Δρυμούση, ἔχοντος τὸ πρόσταγμα, τοῦ ἱατροῦ κ. Γεωργίου Σέτα καὶ ἑνὸς λοχίου Ἄγγλου, οἵτινες καὶ κατέλαβον τὰς ἀπέναντι τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου ὀρισθείσας δι' αὐτοὺς θέσεις.

Εἶναι ἀπερίγραπτος ὁ κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐκδηλωθεὶς ἐνθουσιασμός τοῦ πλήθους καὶ αἱ συνεχεῖς ὑπὲρ τοῦ Ἑλευθερίου Βενιζέλου, τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῶν στρατῶν τῆς Συνενοήσεως ζητωκραυγαὶ αὐτοῦ. Μετὰ πολλὴν ὥραν, ἐπελευθύνσης σχετικῆς τινος ἡσυχίας, πρῶτος ἐκφωνεῖ κατάλληλον, ἐνθουσιώδη καὶ εἰς ἐπανειλημμένας ζητωκραυγὰς καταλήξασαν προσφώνησιν, ὁ τελευταρχῶν Μητροπολίτης Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Χρυσότομος. Ἐξάρας δι' ὀλίγων τὴν ἱστορικὴν σημασίαν τῆς ἡμέρας ὡς καὶ τὰ μεγάλα καὶ ἥρωϊκά κατορθώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν συμμαχικῶν τοιούτων, ὃν ἐπηκολούθησεν ὁ Ἑλληνικὸς ὕμνος ὑπὸ μανδολινάτας ἐκ δεσποινίδων ὑπὸ τῆς Δίδος Ἐριφύλης Ι. Δημοπούλου διευθυνομένης, ἀκολούθως προσφωνεῖ μὲ λόγον νευρώδη τοὺς ἐνδόξους ἐλευθερωτὰς ὁ διευθυντὴς τῆς σχολῆς κ. Φώτιος Γ. Ἀποστολίδης, ὃν ἐπακολουθεῖ ὑπὸ τῆς μανδολινάτας ὁ ἀγγλικὸς ὕμνος καὶ μετὰ αὐτὸν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους κ. Ἀπόστολος Ἀποστολίδης Ἱατρός, προκαλέσας συνεχῆ καὶ ἀτελεύτητα τὰ Ζήτω, ὃν ἐπηκολούθησεν ὁ Γαλλικὸς ὕμνος.

Εἶτα, συνεχισθείσης τῆς Θείας Λειτουργίας πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἀποστόλου ἐψάλη ὁ πολυχρονισμὸς τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Ἀλεξάνδρου, κατὰ δὲ τὴν εἴσοδον τῶν Ἁγίων ἐμνημονεύθησαν ὑπὸ τοῦ ἱεουργοῦντος Μητροπολίτου ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, ὁ μέγας Κυβερνήτης τοῦ ἔθνους Ἑλευθέριος Βενιζέλος καὶ ἅπας ὁ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν Ἑλληνικὸς στρατὸς ὡς καὶ οἱ ἐν τοῖς πεδίοις τῶν μαχῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος πεσόντες ἀδελφοὶ ἡμῶν.

Μετὰ τὴν θεϊαν λειτουργίαν προηγουμένων τῶν σημαιῶν καὶ τῶν

ἐκκλησιαστικῶν λαβάρων καὶ ψαλλομένων τῶν ἀναστασίμων τροπαρίων: Αὕτη ἡ κλητὴ καὶ ἁγία ἡμέρα κ.τ.λ. καὶ τὸ Ἄναστάσεως ἡμέρα κ.τ.λ., ὁ προεξάρχων Μητροπολίτης τῆς τελετῆς περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν καὶ παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν κοινοτικῶν σωματείων καὶ ἀπείρου πλήθους ἐν μέσῳ τῆς ἐξ Ἑλλήνων στρατιωτῶν σχηματισθείσης στρατιωτικῆς ζώνης ἔφθασεν εἰς τὴν Μητρόπολιν πρὸ τῆς θύρας τῆς ὁποίας ὁ Μητροπολίτης προσεφώνησε τὸν στρατὸν καταλήξας εἰς οὐρανομήκεις ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ζητωκραυγὰς. Μεθ' ὃ τῆς μανδολινάτας παιζούσης τοὺς ὕμνους τῶν συμμαχικῶν κρατῶν καὶ διάφορα πατριωτικὰ τραγούδια ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου εἰς τὸν κ. Λοχαγόν καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν συναδέλφους του αἱ συστάσεις τῶν ἐφοροδημογερόντων, τῶν μελῶν τῶν προεδρείων τῆς ἀδελφότητος τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους, τῆς Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν ἐκ μέρους τῆς ὁποίας ἀπήγγειλε λαμπρὸν καὶ πατριωτικώτατον ποίημα ἡ δεσποινὶς Δ. Χαράρη Σοφία ὡς καὶ τῶν προκρίτων τῆς Κοινότητος. Τὴν δὲ μεσημβρίαν παρετέθη τράπεζα, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος ἐκτὸς τῶν Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ Ἄγγλου τοιοῦτου καὶ οἱ δύο σταθμάρχαι τοῦ Μουρατλῆ καὶ τῆς Τυρολόης καὶ ἐγένοντο διάφοροι ἐνθουσιῶδεις προπόσεις.

Ἀκολούθως οἱ κ.κ. Ἀξιωματικοὶ μετὰ τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου ἐπεσκέφθησαν τοὺς ὑποδεχθέντας αὐτοὺς ἐφοροδημογερόντας, προέδρους τῶν ἀδελφοτήτων καὶ λοιποὺς προκρίτους, τὸ δὲ ἑσπέρας ἐφιλοξενήθησαν ὡς καὶ πολλοὶ λοχίαὶ καὶ στρατιῶται ἐπὶ τούτῳ προσκληθέντες εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἡμετέρων διελθόντες ἅπαντες ἐν ἀκράτῳ καὶ ἀμεταπτώτῳ μέχρι μεσονυκτίου εὐθυμίᾳ καὶ εὐτυχίᾳ.

Οὕτως ἀπὸ 1ης τοῦ ἔτους 1919 ἡ Τυρολόη καὶ ἡ Θράκη ἐν γένει ἀπελευθερωθεῖσαι ἀπὸ δουλείαν τουρκικὴν πεντακοσίων ἐτῶν, ἐθεωρεῖτο πλέον ἠνωμένη μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος καὶ ἀναπόσπαστον αὐτῆς μέρος.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦ φοβεροῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ ὀλίγον πρὸ αὐτοῦ ὁ ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμὸς πολλὰ ἐδοκίμασεν ἐξυβρισθεῖς, προπηλακισθεῖς, διωχθεῖς καὶ ἀποδεκατισθεῖς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους σήμερον μὲ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μετὰ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ τοιοῦτου καὶ μὲ τὴν κατάληψιν τῆς Θράκης ὑπὸ Ἑλληνικῶν στρατευμάτων, λησμονήσας ὅλα ἐκεῖνα τὰ βάσανα καὶ τὰ μαρτύριά του, χαίρει καὶ ἀγάλλεται ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει του καὶ ὑπερήφανος διὰ τὰ ἔνδοξα καὶ ἥρωικά κατορθώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ διὰ τὴν μεγάλην διπλωματικὴν ἱκανότητα καὶ περινοίαν τοῦ μεγάλου Κυβερνήτου τοῦ Ἔθνους Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ἀνακραῖζει: Ζήτω τὸ Ἔθνος. Ζήτω ὁ μέγας αὐτοῦ ἀνὴρ, ὁ Ἐλευθέριος

Βενιζέλος. Ζήτη ὁ Ἑλληνικὸς στρατός.

Ὁ Τυρολόης καὶ Σερεντίου Χρυσόστομος
ἐξ Ἀρναούτκιοῖ τῆς ἐπαρχίας Δέρκων
ἐκλεγείς Μητροπολίτης Τυρολόης καὶ Σερεντίου
τῇ 15 Φεβρουαρίου 1919

Τὰ Σωματεῖα

Παραθέτομεν ὡσαύτως καὶ τὴν κάτωθι Γενικὴν Συνέλευσιν ὄλων τῶν Σωματείων τῆς Κοινότητος Τυρολόης λαβοῦσαν χώραν κατὰ τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1919.

Σήμερον, 1ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1919, συνελθόντα εἰς γενικὴν συνεδρίαν τὰ σωματεῖα τῆς πόλεως Τυρολόης ἵνα συσκεφθῶσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος κατὰ πόσον εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐθνικῶν Συμβούλων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις δικαιοῦνται νὰ συμμετέχωσι καὶ οἱ Ἕλληνες τῶν Ἐπαρχιῶν, ἀφοῦ πρόκειται νὰ φέρωσιν οὗτοι τὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ νὰ διευθύνωσι τὰς τύχας ὁλοκλήρου τοῦ ὑποδοῦλου Ἑλληνισμοῦ. Τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ Προεδρεύων ὅστις δι' ὀλίγων ἀνέπτυξε τὸ σύστημα κατὰ τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε ἐκυβερνᾶτο τὸ Ἔθνος καὶ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁμολογουμένως φοβερὰ ἀδικία διεπράττετο παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς θάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν ἐπαρχιῶν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐθνικῶν Συμβούλων.

Μεθ' ἱκανὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἔλαβον τὸν λόγον οἱ παριστάμενοι καὶ ὑπεστήριξαν ὅτι ὑπάρχει φοβερὰ ἀδικία ἣτις πρέπει νὰ ἐπανορθωθῇ διὰ τῆς συμμετοχῆς καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν ἐπαρχιῶν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐθνικῶν Συμβούλων, ἀπεφασίσθη παμψηφεί ν' ἀποσταλῇ ἐπίσημος αἴτησις πρὸς τὸν τοποτηρητὴν τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου διὰ τῆς ὁποίας νὰ ζητῆται νὰ διαρρυθμισθῶσιν οἱ ἐθνικοὶ κανονισμοὶ κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν τῶν ἐπαρχιῶν νὰ ἐξασκῆ ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν Συμβούλων καὶ τὸ ἀναφαίρετον ἐκλογικὸν δικαίωμά του. Ἐξελέγη δὲ τετραμελὴς Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Γραμματέων τῶν διαφόρων Σωματείων καὶ ἀνετέθη εἰς αὐτὴν νὰ συντάξῃ καὶ ὑποβάλλῃ ὅπου δεῖ τὴν σχετικὴν αἴτησιν.

Μεθ' ὃ διελύθη ἡ συνεδρίασις.

Οἱ Πρόεδροι

Οἱ Ἀντιπρόεδροι

Οἱ Γραμματεῖς

Ἡ Δημογεροντία

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΕΦΟΡΙΑΣ

ΑΡΧΟΜΕΝΟΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1908—1909

Παραθέτομεν τὰ κυριώτερα, ἐκ τοῦ συνόλου σελίδων 263:

Συνελθόντες οἱ ὑποφαινόμενοι ἔφοροι ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σε-

βασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Νικηφόρου ἔγνωμεν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς διδασκαλίας ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ ἵνα προσλάβωμεν καὶ τέταρτον διδάσκαλον μετὰ τοῦ προσόντος τοῦ Γυμναστοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ συσκέψεως γενομένης περὶ πόρων ἀπεφασίσασμεν τὴν κατὰ τάξεις ἐπιβολὴν εἰσιτηρίων εἰς ἀμφότερα τὰ σχολεῖα τό τε Ἄρρεναγωγεῖον καὶ Παρθεναγωγεῖον ὡς καὶ τὴν σύστασιν θεατρικῶν παραστάσεων κατὰ τὰς περιστάσεις.

...Ποιούμεθα ἔναρξιν ἐργώδους ἐπιχειρήσεως διὰ πρώτην φορὰν τῆς ἐπιβολῆς εἰσιτηρίων.

Τυρολόη 9 Αὐγούστου 1909.

Σήμερον τὴν 24 Φεβρουαρίου 1913 συνελθοῦσα ἡ Δημογεροντία μετὰ τῆς ἐφορίας εἰς κοινὴν Συνεδρίασιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μητροπολίτου κ. Χρυσοστόμου παρόντος καὶ τοῦ Γραμματέως καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψει τὴν ἐκ τῆς παρατάσεως δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, καθ' ἣν τὰ σχολεῖα τῆς Κοινότητος ἀπὸ τὰ μέσα Ὀκτωβρίου 1912 μετεβλήθησαν εἰς στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα ὑπὸ τῆς θουλγαρικῆς κατοχῆς, ὡς καὶ τὸ ἀδύνατον τῆς ἐν τῷ μέλλοντι λειτουργίας αὐτῶν, μετὰ σύσκεψιν ἐνέκρινε τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολῶν καὶ τὴν κατάθεσιν ἐφ' ἅπαξ εἰς αὐτὸ ἐνὸς ποσοῦ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 11ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1918

Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μητροπολίτου κ. Χρυσοστόμου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐφοροδημογεροντίας γίνεται σκέψις μακρὰ ἐπὶ τῆς καταστάσεως, ἣτις ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε στάσεως καὶ διαγωγῆς τοῦ νεωστὶ προσληφθέντος διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς ἀπέναντι τοῦ Μητροπολίτου ὡς ποιμενάρχου καὶ προέδρου Ἐφοροδημογεροντίας, ἔτι δὲ καὶ τῆς ἐν γένει τόσο ἀπέναντι τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πολιτείας καὶ συμπεριφορᾶς ἀπαδούσης εἰς τὴν στοιχειώδη παιδαγωγικὴν ὄσον καὶ καθ' ὁδοῦς καὶ εἰς τὰς σχέσεις αὐτοῦ, ἀνάρμοστον εἰς ἱεροσπουδαστὴν προορισμὸν καὶ ἀποστολὴν ἔχοντα ὅπως διδάσκη τὴν πειθαρχίαν καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ τὰς καθεστηκυίας ἀρχάς, σέβηται καὶ ὑποστηρίξη τὰ προνόμια καὶ δίκαια τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους, συμπεριφέρεται σεμνοπρεπῶς, εὐσημῶνως καὶ ἀξιοπρεπῶς πρὸς πάντας δίδων τὸ παράδειγμα τὸ καλὸν καὶ εἰς τοὺς ἀπλοϊκοὺς καὶ ἐν γένει ὠφελῆ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ τὴν νεολαίαν καὶ τοὺς πολίτας.

Ὁ κύριος οὗτος ἀφ' ἧς ἡμέρας ἦλθεν ἐνταῦθα δὲν ἔπαυσε τοῦ νὰ δημιουργῆ ζητήματα, ἀκυρώσας συμβόλαια, διεγείρας γονεῖς μαθητῶν κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Δημογεροντίας, δημοσίᾳ δὲ καὶ ἐντὸς καπηλείων καὶ καταστημάτων κηρύττων ὅτι ὁ Μητροπολίτης οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει, ὅτι δὲν δικαιούται νὰ ἐποπτεύῃ τὴν σχολὴν, ὅτι ὁ κατὰ καιρὸν

Διευθυντής τῆς Σχολῆς εἶναι ὁ μόνος ὑπεύθυνος ἀπέναντι τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι παρήλθεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν οἱ Μητροπολίται διηύθυνον τὰ κοινὰ καὶ ἀντεπροσώπευον τὰς Κοινότητας ἀπέναντι τῆς Πολιτείας καὶ ἐπομένως δέον ὅπως ὁ Μητροπολίτης περιορίζεται μόνον ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, ὅτι ἡ Δημογεροντία δὲν πράττει ἄλλο εἰμὴ νὰ ἀποδέχεται ἀπλῶς τὰς εἰσηγήσεις τοῦ προέδρου τῆς καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ σέβηται καὶ νὰ ἐκτελῇ τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς καὶ τόσα ἄλλα ἀντιβαίνοντα εἰς τε τὴν θέσιν, ἣν ἡ Κοινότης διὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς τῷ ἐνεπιστεύθη καὶ εἰς τὸ σχῆμα του ὡς καὶ εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀναληφθὲν μορφωτικὸν ἔργον τῆς ἐνταῦθα κοινωνίας μας.

Μετ' ἀνταλλαγῆν γνωμῶν, ἐπειδὴ ὁ κύριος οὗτος διὰ τῆς μὴ ἀναγνωρίσεως τοῦ Μητροπολίτου ὡς ἐπόπτου τῶν Σχολῶν καὶ ἀμέσου ὑπευθύνου καὶ διὰ τῆς κατ' εὐθείαν μετὰ τῆς Πολιτείας συνεννοήσεώς του, συντελεῖ εἰς τὴν καταπάτησιν τῶν προνομίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους καίτοι ἐμορφώθη καὶ ἐξεπαιδεύθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν καὶ φέρει τὸ τοῦ κληρικοῦ Σχῆμα, ἐπειδὴ ἡ μὴ ὑπακοὴ αὐτοῦ εἰς τὸν Μητροπολίτην ὡς πρόεδρον τῆς Ἐφοροδημογεροντίας οὐ μόνον δίδει τὸ κακὸν παράδειγμα ἀπ' εὐθείας καὶ εἰς τὸ ἄλλο προσωπικὸν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς μαθητάς, ἀλλὰ προσβάλλει καὶ περιφρονεῖ καὶ αὐτὸ τὸ ἐπίσημον σωματεῖον, ὅπως ἀπεδείχθη τελευταίως μετὰ τὴν ἄνευ τῆς γνώσεως καὶ ἐπισήμου ἀδείας τοῦ τε Μητροπολίτου καὶ τῆς Ἐφοροδημογεροντίας μετὰβασίν του εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἐπειδὴ αἱ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ἐνέργειαι του ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστω ἄνευ οὐδεμιᾶς προσεννοήσεως μετὰ τὴν ἀνωτέραν του ἀρχὴν γενόμεναι γνωσταί, παρ' ὀλίγον νὰ ἐπροξένουν συμφορὰν ἀνεπανόρθωτον εἰς τὸ ἡμέτερον στοιχεῖον, ἥς τὰ ἀποτελέσματα καὶ τὴν ἔκτασιν οὐδεὶς δύναται νὰ προῖδῃ.

Ἐπειδὴ καὶ ἡ πρὸς τοὺς μαθητάς τῆς Ζ' τάξεως διαγωγή του εἶναι ἀξιοκατάκριτος καθόσον προσπαθεῖ διὰ διαφόρων τρόπων νὰ διαλύῃ αὐτὴν ἀπογοητεύων τοὺς μὲν καὶ διαβεβαιῶν τοὺς δὲ ὅτι κατὰ πολὺ ὑπερτεροῦν τῶν συμμαθητῶν των καὶ ἐπομένως ἀδίκως χάνουν τὸ ἔτος των.

Ἐπειδὴ καὶ τὸ ἐν τοῖς ὁδοῖς βάδισμά του περιστρέφοντος μεταξὺ τῶν δακτύλων τὴν ράβδον του ἢ κρατῶν αὐτὴν ὀπισθεν καὶ πρὸς τὰ ἄνω, προκαλεῖ τὸν γέλωτα καὶ τὸν ἐμπαιγμὸν τῶν θλεπόντων αὐτὸν εἰς βᾶρος τοῦ ἱερατικοῦ σχήματος ὅπερ φέρει.

Ἐπειδὴ ἡ ἐν γένει δίμηνος συμπεριφορὰ καὶ διαγωγή αὐτοῦ συνετέλεσαν ὅπως ἡ δημοσιὰ γνώμη χαρακτηρίσῃ αὐτὸν ὡς ἐλαφρὸν τὸν νοῦν καὶ ἀνισόρροπον.

Δι' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένους λόγους ἐγκρίνεται ὁμοφώ-

νως ὅπως ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ ἢ διεύθυνσις τῆς σχολῆς κ.λ.π.

23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1919

Εἰς συνεδρίασιν τῶν Ἐφοροδημογερόντων ἀναγινώσκεται ἐπιστολή τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Θρακικῆς Ἐνώσεως (Προεδρεία Φ. Μανουηλίδου) δι' ἧς αὕτη ἀναγγέλλουσα τὴν συγκρότησιν Θρακικοῦ Κέντρου ἐν Κωνσταντινουπόλει συνιστᾷ τὸν καταρτισμὸν ἰδιαίτερου πενταμελοῦς τμήματος καὶ ἐν Τυρολόῃ, ἵνα ὑπάρχη συνοχὴ τῆς Θράκης ὅλης μετὰ τοῦ Κέντρου ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλληνικωτάτης ταύτης χώρας.

Μετὰ σκέψιν καταρτίζεται τὸ τμήμα τοῦτο.

5 ΜΑΪΟΥ 1919

Εἰς συνεδρίασιν τῶν δημογερόντων ἀναγινώσκονται δύο ἔγγραφα τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Τυρολοϊτῶν καὶ ἐπαρχιωτῶν, ἐν μὲν πρὸς τὸν Μητροπολίτην καὶ ἕτερον πρὸς τὴν Ἐφοροδημογεροντίαν φέραν τὸ δεύτερον περὶ τὰς 150 ὑπογραφάς. Δι' ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἐγγράφων οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ παριῶται καὶ συνεπαρχιῶται μαθόντες φαίνεται παρ' ἐπιβατῶν ἐντεῦθεν εἰς Θεσσαλονικὴν μεταβάντων ὅτι τινὲς τῶν ἐνταῦθα πατριωτῶν ἀντιπολιτεύονται τὸν τε Μητροπολίτην καὶ τὴν περὶ αὐτὸν Δημογεροντίαν καὶ ἀντενεργοῦσιν εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Κοινότητος λαμβανομένας ἀποφάσεις καὶ ὅτι ζητοῦσι νὰ δημιουργήσωσι ζήτημα Μητροπολίτου, ποιοῦνται ἔκκλησιν εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν ἐφοροδημογερόντων καὶ παρακαλοῦσιν αὐτοὺς ὅπως κωφεύοντες εἰς τὰς φωνασκίας τῶν ὀλίγων ἀντιπολιτευσόμενων, ὧν ἡ ἀντεθνικὴ διαγωγὴ καὶ πολιτεία γνωστὴ ἀπὸ πολλοῦ αὐτοῖς τυγχάνει, ἐμμένωσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ αὐτῶν προσκαρτεροῦντες παρὰ τὸ πλευρόν τοῦ Μητροπολίτου, ὅστις ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ καὶ ἐφεξῆς δὲν ἔπαυσε μὲ κίνδυνον καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς του νὰ ἐκπληροῖ τὰ ποιμαντορικά αὐτοῦ καθήκοντα ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῶν πολλαχῶς ὑπὸ τῶν Τούρκων καταπιεζομένων Χριστιανῶν οὐ μόνον τῆς ἐπαρχίας του, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰς Τυρολόην ἐγκατασταθέντων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Σαράντα—Ἐκκλησιῶν καὶ Βιζύης ὁμογενῶν προσφύγων, ὑποσχόμενοι τῷ τε Μητροπολίτῃ καὶ τῇ Ἐφοροδημογεροντίᾳ πᾶσαν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ὑποστήριξιν αὐτῶν μέχρι τῆς εἰς τὴν προσφιλεῖ πατρίδα ἐπανόδου των, ἧτις εὐτυχῶς δὲν ἀπέχει καὶ πολὺ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 29ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1919

Μεταξὺ ἄλλων: Ἐγκρίνεται πρότασις τοῦ Προέδρου περὶ ἐκτυπώσεως δαπάναις καὶ πρὸς ὄφελος τῆς Κοινότητος μικροῦ βιβλίου συγγραφέντος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ περιλαμβάνοντος ὅλας τὰς

ἐπισημούς ἐκθέσεις τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν Χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας Τυρολόης ἀπὸ τοῦ 1912 μέχρι τοῦ 1919.

Ἄποφασίζεται ὅπως ἐκτυπωθῆ εἰς 400 ἀντίτυπα.

16—2—1920 ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΕΦΟΡΟΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΩΝ

... Ἀκολουθῶς ὁ Προεδρεύων ἐτόνισεν ὅτι τὸ Νεκροταφεῖον τῆς Κοινοῦτητος δὲν εὑρίσκεται εἰς καλὴν κατάστασιν τοῦθ' ὅπερ θίγει τὴν ἀξιόπρέπειαν τῆς Κοινοῦτητος καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναπαυομένους νεκρούς.

24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1919

... Ἀκολουθῶς προσῆλθεν ὁ λοχαγὸς Δελαμάρας καὶ ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν συνεζήτησε διάφορα ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τῶν κατοίκων καὶ τὴν ἐξουδετέρωσιν πάσης ἀποπειρας διαταράξεως τῆς ἡσυχίας τοῦ πληθυσμοῦ ἐκ μέρους τῶν γνωστῶν κακοποιῶν στοιχείων τοῦ τόπου. Ἀπεφασίσθη δὲ ἵνα ὁ Λοχαγὸς μετὰ τοῦ Προέδρου καὶ δύο μελῶν ἐπισκεφθῆ τὴν Ἀρμενικὴν Κοινοῦτητα καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν συλλυπηθῆ αὐτὴν διὰ τὰ εἰς βᾶρος τοῦ Ἀρμενικοῦ ἔθνους διαπραχθέντα ἐν Κιλικίᾳ κακουργήματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ συσκεφθῆ καὶ συζητήσῃ τὸ ζήτημα τῆς κοινῆς τῶν δύο Κοινοτήτων συμπράξεως ἐναντίον τῶν ἐνδεχομένων ἀποπειρῶν τρίτων πρὸς ἐξάσκησιν πίεσεως ἢ πρὸς βιαιοπραγίας ἐναντίον αὐτῶν.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΤΥΡΟΛΟΗΣ — ΣΕΡΕΝΤΙΟΥ

Ἐκ βιβλίου εὑρισκομένου μεταξὺ κωδίκων ἀντιγράφομεν κατ' ἐπιλογὴν τὰ ἑξῆς μετὰ σχετικοῦ πρακτικοῦ συνεδριάσεως περιέχοντος ἀποφάσεις:

Ἡ συγκρότησις ἑνὸς πνευμ. δικαστηρίου εἶναι ἡ ἑξῆς: Πρόεδρος ὁ Μητροπολίτης. Μέλη 3 ἱερεῖς, καὶ Γραμματεὺς εἰς πολίτης.

Τὸ ἐν Τυρολόῃ ἐδρεῦον πνευματικὸν Συμβούλιον συγκείμενον ἐκ τῆς αὐτοῦ Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου Τυρολόης καὶ Σερεντίου Κυρίου Νικηφόρου καὶ τῶν παρέδρων Σακελλαρίου Στεφάνου, Ἀποστόλου καὶ Ἰωάννου ἱερέων παρόντος καὶ τοῦ Γραμματέως Μιλτιάδου Ἰωαννίδου ἐπελήφθη τῆς συζυγικῆς ὑποθέσεως μεταξὺ τοῦ Ἀποστόλου Δ. Καζαντζῆ ἐκ Τυρολόης καὶ τῆς Κυπαρισίνης Ἀποστόλου τὸ γένος Παναγιώτου Ναθαναὴλ ἐκ χωρίου Μεσσηνῆς τῆς ἐπαρχίας Βιζύης.

Ἡ εἰρημένη Κυπαρισίνη ἀπὸ ἑνὸς ἔτους ἡγείρειν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ συζύγου τῆς Ἀποστ. Δ. Καζαντζῆ λέγουσα ὅτι ἕνα μῆνα μετὰ τὸν γάμον ἀπεδείχθη ὁ σύζυγος οὗτος αἰσχροὺς ἐκμεταλλευτῆς τῆς συ-

ζυγικής τιμῆς παροτρύνων ταύτην ὅπως προσέλθῃ παρά τινι γνωστῷ ἀλλοθρήσκῳ πρὸς ζήτησιν χρημάτων.

*Ἐκτὸς τούτου ὁ ἐν λόγῳ σύζυγος καλῶς ἐφέρετο μέχρι οὗ κατέστρεψε τὴν ὀλίγην μητρικὴν περιουσίαν τῆς αὐτὸς ἀνίκανος ὧν οὔτε ἑαυτὸν νὰ θρέψῃ καὶ μετὰ τὴν σπατάλην χρημάτων ἐκπονηθείσης μητρικῆς οἰκίας ἐξεδίωξεν αὐτὴν ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξύ πολλάκις καὶ αὐτὴν καὶ τὴν μητέρα τῆς ἀνηλεῶς ἔδειρε μέχρι μωλωπισμοῦ.

Μετὰ τὴν ἀγωγήν ταύτην καθ' ἣν ἐκδικαζομένην ἦτο παρῶν καὶ ὁ ἐναγόμενος, ἐκρίθη καλὸν νὰ τεθῶσιν ἀνὴρ καὶ γυνὴ εἰς διάστασιν ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης μετὰ τῆς ὑποχρέωσεως τοῦ συζύγου ὅπως εἰς τὸ διάστημα ὀρισθείσης προθεσμίας ἐξαμήνου φροντίζη κατὰ τὸν νόμον περὶ τῆς διατροφῆς αὐτῆς.

Ὁ ἀνὴρ οὔτε ὀβολὸν ἐδαπάνησε περὶ τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ἀναγκαζομένης πρὸς συντήρησιν νὰ ἐργάζεται εἰς ξένας οἰκίας.

*Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδυνήθη περαιτέρω νὰ ὑπομείνῃ τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ συζύγου, διὰ τοῦτο ἀνηνέχθη καὶ ἤδη ἀπαιτοῦσα τὸ διαζύγιον αὐτῆς διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους.

Γενομένων νομίμων προσκλήσεων, παρῶν εἰς ἀναπαράστασιν καὶ ὁ ἐναγόμενος, ὅστις ἀφοῦ ἀσθενῶς καὶ ἀναποδείκτως ἐπειράθη νὰ ἀναιρέσῃ τὰ ἀνωτέρω κατηγορήματα τῆς γυναικὸς προσέθετο συνάμα καὶ ὅτι καὶ ἐὰν διανοήθῃ ποτέ, ὅπερ δὲν ἔπραξε, νὰ παραδώσῃ τὴν γυναικὰ αὐτοῦ εἰς ξένον, γνωρίζει ὅτι αὕτη δὲν ἦτο τιμία ἀλλ' ὅτι εἶχε ἐκπαρθένηθῆ πρὸ τοῦ γάμου των. Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ ἡ ἐνάγουσα ἀπήτησεν ὅτι πρέπει νὰ ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀτιμίας τῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὗτος ἤκουσε χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ ἀπολογηθῆ.

Τὸ συμβούλιον κατόπιν πολλῆς προτροπῆς πρὸς συνδιαλλαγὴν ἰδὼν τὸ ἀδύνατον ταύτης

Ἄκουσαν καὶ διασκεφθὲν

Ἄποφαίνεται

*Ἐπειδὴ ὁ ἐναγόμενος ἔχει φήμην κακὴν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ὅσον ὀφορᾶ τὰ ἦθη του, ὅπερ κρατύνει τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἐναγούσης.

*Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη, σπαταλήσας τὴν μικρὰν περιουσίαν τῆς πενθερᾶς καὶ τῆς συζύγου του, ὅτι ζαφερά παρίσταται ἡ ζωὴ τῆς νεαρᾶς ἐναγούσης, ἧς ὁ ἰσχυρισμὸς καθ' ὃν βία παρεκινεῖτο νὰ ἀπεμπολήσῃ τὴν ἑαυτῆς τιμὴν... λογίζεται ἀφορμὴ διαζυγίου.

*Ἐπειδὴ πρὸς φύλαξιν τῶν ἑαυτοῦ παραπτωμάτων ὡς ἀπεδείχθη ὁ ἐναγόμενος παρενέβαλε τὴν ἐκπαρθένησιν αὐτῆς πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μὴ ἀποδεικνυόμενον δίδει τὸ δικαίωμα τῆς γυναικὸς ἵνα ἀπαιτήσῃ διαζύγιον.

Διὰ ταῦτα

Διαζευγνύει τὸ ἀνδρόγυνον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου ἀνδρός.

Καταψηφίζει τὰ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως κατὰ συγκατάβασιν τῶ ὑπατίῳ εἰς γρόσια 35 καταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐκοινοποιήθη.

Ἐν Τυρολόῃ τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1908.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

Ὁ Γραμματεὺς

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΝΤΖΑΣ .

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ 24ου τόμου τῶν «Θρακικῶν», ὅστις εἰς τὰς 320 σελίδας του πραγματεύεται εἰς ὕψος γλαφυρὸν καὶ μὲ ἐπίσημα ἔγγραφα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν καὶ Μητροπόλεων τῆς ἐποχῆς περὶ πόλεως καὶ Νομοῦ Ραιδεστοῦ τῆς Ἄνατ. Θράκης καὶ περὶ τῶν διωγμῶν καὶ τοῦ ξερριζώματος τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου κατὰ τὴν πρῶ τῆς ἐκκενώσεως μνημειώδη καὶ συνταρακτικὴν ἐποχὴν καὶ μὲ συγγραφέα τὸν ἀκάματον Θράκα κ. Φίλιππον Μανουηλίδην πρῶην Ὑπουργὸν καὶ Πρόεδρον τοῦ Θρακικοῦ Κέντρου, θὰ περιορισθῶ εἰς τὴν τοπικὴν ἀφήγησιν περὶ Στράντζης, ἀνταποκρινόμενος εἰς σχετικὴν ἐκκλήσιν τοῦ Θρακικοῦ Κέντρου, ὅπως εἰς συμπλήρωσιν τῶν περὶ τῆς ἐκκενώσεως τῆς Ἄνατ. Θράκης δημοσιευμάτων, συλλεγοῦν καὶ ἐκτυπωθῶν σχετικαὶ κατὰ τόπους ἀφηγήσεις κωμοπόλεων καὶ χωρίων, τῶν τεσσάρων θρακικῶν Νομῶν, εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνεται καὶ ἡ Στράντζα. Δὲν παραλείπω ὡσαύτως νὰ ἀναφέρω τὴν περιληφθεῖσαν εἰς τὸν 25ον τόμον τῶν «Θρακικῶν» ἀξιόλογον πραγματείαν περὶ Καλλιπόλεως μὲ συγγραφέα τὸν γηραιὸν καὶ σεβαστὸν πρεσβύτερον Αἰδεσιμώτατον Οἰκονόμον Κωνστ. Γ. Λουῖζον.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΝΙΚ. ΒΑΦΕΙΔΗΣ

Ἡ Στράντζα τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης ἦτο μεγάλη καὶ πλουσία κωμόπολις εἰς τὰς ὑπωρεῖας τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, ἥ, μᾶλλον, τῆς ὄροσειρᾶς Στράντζα. Πολιτικῶς ὑπήγετο, διὰ τῆς ὑποδιοικήσεως Τυρολόης (Τσορολοῦ), εἰς τὴν διοίκησιν Μετρῶν (Τσατάλτζας), ἐκκλησιαστικῶς δὲ εἰς τὴν Μητρόπολιν Τυρολόης καὶ Σερεντίου.

Ἡ Στράντζα ὀνομαζομένη, παλαιότερον, Σεργέντζη, ἢ Στρέντιον, ὑπήγετο, ἐπὶ βυζαντινῶν χρόνων, ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος τοῦ Σοφοῦ (886—911), ὡς μία ἀπλῆ Ἐπισκοπὴ, ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Ἡρακλείας. Ὑφίστατο αὐτοτελής, καὶ πέραν, ἴσως, τοῦ 13ου αἰῶνος, ὅτε, καταργηθεῖσα, συνηνώθη τῇ Ἐπισκοπῇ Τυρολόης, ὑπαγομένης καὶ ταύτης ὑπὸ τὸν Ἡρακλείας, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 9ου αἰῶνος. Ἡ Τυρολόη μετὰ τὸ 1341, προήχθη εἰς Μητρόπολιν. Μετέπεσεν, ὅμως, μετ' ὀλίγον, εἰς Ἐπισκοπὴν, ὡς ἐμφανίζεται τὸ 1364. Κατόπιν, εἶναι ἄγνωστος ἡ ὑπαρξίς της μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀργότερον, ἀναφέρεται πάλιν, ὡς Ἐπισκοπὴ τοῦ Ἡρακλείας. Τὸ δὲ Σερέντιον ἦτο, ἴσως, καὶ τότε, συνηνωμένον μετ' αὐτῆς. Τὸ 1840, ἐτιμήθη, πάλιν, ἡ Τυρολόη εἰς Μητρόπολιν, συγχωνευθεῖσα, ὅμως, ἀμέσως, τὸ 1842, τῇ Μητροπόλει Ἡρακλείας. Τέλος, τὸ 1907, τὸ τμήμα Τυρολόης καὶ Σερεντίου ἀνεκηρύχθη, διὰ τρίτην φοράν, εἰς Μητρόπολιν, ἥτις διελύθη τὸ 1923.

Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων Στράντζης καὶ Τυρολόης ἔχουμεν ὑπ' ὄψιν τὰς κάτωθι πηγάς:

Καθ' ἃ ἀναγράφει ἔν τεμάχιον τῶν ὑπ' ἀριθμούς 1—2 ἐγγράφων, χρονολογίας μεταξύ 4ης Μαΐου 1879 καὶ 14ης Ἰουνίου 1890, τοῦ φακέλλου 434 τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς, ἡ Στράντζα εἶχεν 750 ἑλληνικὰς οἰκίας, καὶ 660 στέφανα. Ὄθωμανοὺς δὲ 40.

Ἀπὸ τὸ βιβλίον «Ἡ Θράκη καὶ αἱ Σαράντα Ἐκκλησίαι» τοῦ Χριστοδοῦλου Μελισσηνοῦ, ἐκδοθὲν τὸ 1897, ἀναγράφομεν 5000 κατοικοὺς. «Ἡ Θράκη», πάλιν, τοῦ «Συλλόγου πρὸς ἔκδοσιν ὠφελίμων βιβλίων» Ἀθῆναι, 1919, σελ. 117, ἀναφέρει τὴν ἐξῆς πληροφορίαν ἐνός «Ἡμερολογίου» τοῦ 1905: «Στράντζα. Κάτοικοι 6000. Δημοτικὸν σχολεῖον 1. Μαθηταὶ 150. Διδάσκαλοι 4. Παρθεναγωγεῖον 1. Μαθήτριά 80. Διδασκάλισσαι 2. Νηπιαγωγεῖον 1. Νήπια 150. Νηπιαγωγὸς 1». Μία ἔκθεσις εἰς τὴν «Ἐκκλ. Ἀλήθειαν», 8 Ἰουνίου 1907, ἀναφέρει: «Στράντζα. Ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι 900. Δημ. σχολεῖον 1. Μαθ. 125. Διδάσκ. 4. Παρθεναγ. 1. Μαθήτριά 45. Διδασκάλ. 2. Νηπιαγ. 1 Νήπια 195. Νηπιαγωγοὶ 3. Δαπάναι (δλικάϊ) λίρ. τουρκ. 350». Κατὰ τὸ τελευταῖον σχολικὸν ἔτος 1913—1914, κατὰ τὸ ὁποῖον ἤμην Διευθυντῆς τοῦ Ἀρρεναγωγείου καὶ ἐπόπτης τῶν ἄλλων σχολείων, καὶ τὸ ὁποῖον ἔτος δὲν συνεπληρώθη, δυστυχῶς, ἔνεκα τῆς ἐκκενώσεως τῆς κωμοπόλεως τὴν ἑβδομάδα τῆς Διακαινισίμου, εἶχομεν τὴν ἐξῆς κατάστασιν: Δημ. σχολεῖον 1, μὲ 5 τάξεις καὶ 2 διδασκάλους, ἐκτὸς ἐμοῦ. Παρθεναγωγεῖον 1. μὲ 4 τάξεις, καὶ 2 διδασκαλίσσας, καὶ 1 νηπιαγωγεῖον μὲ 3 νηπιαγωγούς. Τὰς πληροφορίας ταύτας καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, ἐκ τῆς ἐν Στράντζα θητείας μου ὡς διδασκάλου εὐρίσκω ὀρθὰς, δὲν ἔχω δὲ νὰ προσθέσω τι συμπληρωματικόν. Δὲν εἶχομεν σχηματίσει δὴν τάξιν εἰς τὸ ἀρρεναγωγεῖον, διότι ἦσαν 2 μόνον μαθηταὶ, ἀκατάλληλοι, τοὺς ὁποίους ἐνεγράψαμεν εἰς τὴν 5ην. Ἄλλως δὲ δὲν ἐπῆρκει καὶ τὸ τριμελὲς προσωπικόν, εἰς δὲ τῶν διδασκάλων ἦτο καὶ ἀνίκανος καὶ νωθρός. Ἐγὼ, πάλιν, ἐκτὸς τῶν πολλῶν μαθημάτων μου, τῆς διευθύσεως, τῆς ἐποπτείας, τοῦ κηρύγματος κλπ., εἶχον προσφερθῆ νὰ ἀναλάβω καὶ τὸ μάθημα, ἀκόμη τῆς Ὠδικῆς, ὅχι μόνον εἰς τὸ Ἀρρεναγωγεῖον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Παρθεναγωγεῖον. Ὡς πρὸς τὰς ἐκκλησίας ὑπῆρχε μία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, παραπλεύρως τοῦ Ἀρρεναγωγείου καὶ τοῦ Παρθεναγωγείου τὰ ὁποῖα ἐλειτούργουν ἐν ἰδιαιτέρῳ περιβόλῳ, εἰς ἔν καὶ τὸ αὐτὸ κτίριον, ἐνῶ τὸ νηπιαγωγεῖον ἦτο ὀλίγον μακρὰν τῶν ἄλλων. Ἱερεῖς ἦσαν, τότε, τρεῖς: Ὁ ἐντόπιος Παπᾶ Παντελεήμων, ὅστις ἦτο καὶ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος, εἰς ἄλλος ἐκ τοῦ χωρίου Καρατζάκιοι, τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα δὲν ἐνθυμοῦμαι, καὶ ὁ τὸ ἔτος ἐκεῖνο διορισθεὶς Ἀρχιμανδρίτης Εἰρηναῖος Κωνσταντινίδης ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας. Ἡ Ἐκκλησία ἦτο ἀρκετὰ προσοδοφόρος, ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Κοινότης, παρὰ τὴν ἐπὶ τῶν βαλκανικῶν πολέμων βουλγαρικὴν κατοχὴν, τὸ 1912—1913, εἶχε, σχε-

τικῶς, καλὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν. Ὡς πρὸς τὰς δαπάνας, μάλιστα, τῶν διδασκητῶν, εἶχε τοὺς τόκους ἑνὸς κληροδοτήματος, διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ ὁποῦ ἐφρόντιζεν ἀπὸ ἐτῶν ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Φιλολογικὸς Σύλλογος. Ἀπόδειξις δὲ τῆς τελειότητος, τοῦ καλοῦ χαρακτήρος, καὶ τῆς εὐγενοῦς διαθέσεως, τῶν Στραντζαλιωτῶν, καὶ τῆς Ἐφοροδημογεροντίας των, εἶναι τοῦτο. Ὅτι τὸ προσωπικὸν τῶν σχολείων καὶ ἡ λοιπὴ ὑπηρεσία, ἐπληρώθημεν, τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ ἑκπατρισμοῦ, τοὺς ὑπολοιπομένους μισθοὺς τῶν τεσσάρων μηνῶν, Ἀπριλίου, Μαΐου, Ἰουνίου καὶ Ἰουλίου, τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1913—1914. Τοὺς μὲν δύο μῆνας ἀμέσως καὶ τοῖς μετρητοῖς, διὰ δὲ τοὺς ἄλλους δύο μῆνας διὰ συναλλαγματικῶν, ὅπως ἀναφέρω εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ἐκκενώσεως, περαιτέρω.

Τὸ κλίμα τῆς Στραντζῆς εἶναι ὀρεινὸν καὶ ὑγιεινόν, εὐχάριστον καὶ δροσερὸν τὸ θέρος, δριμύ δὲ τὸν χειμῶνα, μὲ ἄφθονα, καθαρὰ καὶ καλὰ νερά, συναγόμενα εἰς μεγάλας δεξαμενάς καὶ βρύσεις ἐκ τοῦ ὑπερκειμένου ὕδρου. Οἱ κάτοικοι ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ φιλακόλουθοι, φιλότιμοι καὶ φιλήσυχoi, σεβόμενοι καὶ ἐκτιμῶντες τοὺς κληρικούς, τοὺς ἐκπαιδευτικούς, τοὺς δημογέροντας, καὶ, ἐν γένει, τοὺς γέροντας καὶ προεστούς. Ἦσαν ὑγιεῖς, ρωμαλέοι καὶ γενναῖοι, ὄχι τόσο μορφωμένοι οἱ γεροντότεροι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλὰ καλοὶ καὶ ἀγαθοί. Μερικοὶ ἐνεθυμοῦντο τὰ κολλυβογράμματα τῆς μικρᾶς των ἡλικίας, τὸ «ἄρξον, χεῖρ μου ἀγαθή...», τὴν τιμωρίαν τῆς φάλαγγος, καὶ ἄλλα παρόμοια. Χαρακτηριστικὸν τῆς εὐλαβοῦς ἀπλότητος τῶν ἀγραμμάτων γερόντων εἶναι τὸ ἐξῆς: Συνέβαιεν, ἐνίοτε, τὰς χεμερινὰς νύκτας, νὰ κάθημαι μαζί μὲ τὸν ἐξηκονταετῆ οἰκοκύρη μου, τὸν Μπάρμπα Δημήτρη. Τὸ «μαγκάλι» (πύραυλον) ἐζέσταινε τὸ δωμάτιον. Ἢ κυρὰ του μᾶς ἔκαμνε τὸν καφέ. Καὶ ἤρχιζεν ἡ συνομιλία. Θρησκευτικά, σχολικά, κοινωνικά, ἱστορικά, διηγήματα, καὶ ὀλίγα ἔθνικα καὶ πολιτικά, ἦσαν, συνήθως, τὰ θέματά μας. Μίαν ἑσπέραν, τὸν ἠρώτησα, δεικνύων ἐκ τῶν παραθύρων τὴν σελήνην καὶ τὰ ἄστρα: «Τί εἶναι αὐτά, μπάρμπα;» Καὶ ἀπήντησε: «τὸ φεγγάρι εἶναι τὸ μεγάλο φανάρι καὶ τὰ ἀστέρια καντήλες, γιὰ νὰ μᾶς φωτίζη ὁ Θεός!» Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ κορίτσια διεκρίνοντο διὰ τὸ κάλλος των, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν σεμνότητα καὶ τὴν οἰκοκυρωσύνην. Ὡς πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐνασχόλησιν τῶν μὲν ἀνδρῶν ἦσαν οἱ ξυλάνθρακες, (τὰ ξυλοκάρβουνα), τῶν δὲ γυναικῶν ἡ ὑφαντικὴ ἀνδρικῶν καὶ γυναικείων ἐνδυμασιῶν, ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν, τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς, καὶ διαφόρων ἄλλων οἰκιακῶν εἰδῶν.

Οἱ Στραντζαλιῶται, ἐκτὸς τῶν γαιανθράκων καὶ τῆς ὑφαντουργικῆς, ἠσχολοῦντο καὶ μὲ ἄρκετὰ προηγμένην κτηνοτροφίαν καὶ τὴν γε-

ωργίαν. Εἶχον δὲ καὶ ἀμπέλους μὲ ἐκλεκτὰς σταφυλὰς καὶ παρήγον ὠραῖον οἶνον.

Ἄρμενιοι, ὑπῆρχον μία, ἢ δύο, μόνον, οἰκογένειαι. Μίαν ἡμέραν, κατὰ τὸ ἑσπέρας, ἤκουσα μίαν Ἄρμενισσαν νὰ λέγῃ εἰς τὴν οἰκοκυράν μου, ἑλληνοτουρκιστί: «Ἵναϊκα... (τάδε) πέτανε ὄλντοῦ», δηλαδή πέθανε! Ὡς πρὸς τοὺς Τούρκους, ἦσαν ὀλίγαι οἰκογένειαι «μουατζ(ρη)δες», δηλαδή πρόσφυγες (κυρίως), κατοικοῦσαι εἰς ἀθλίᾳς καλύβας, πρὸς τὴν εἴσοδον τῆς κωμοπόλεως, παρὰ τὴν ὁδὸν πρὸς τὸ Σινεκλί, καθὼς καὶ ἐλάχιστοι χωροφύλακες, μὲ τὸν δεκανέα των, καὶ ὁ τουρκαλβανὸς διευθυντῆς τοῦ Ταχυδρομείου, τὸ ὁποῖον ἦτο ἔμπροσθεν ἀκριβῶς τῆς ἐκκλησίας μας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐθνολογικὴν κατάταξιν τῶν κατοίκων δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς Στράντζης ἦτο ἀμιγῆς καὶ καθαρῶς ἑλληνικός, μὲ αἰσθήματα πατριωτικὰ καὶ ἐθνικὰ καὶ μὲ γενναιότητα, ὡς πρὸς τὴν περιφρούρησιν καὶ προάσπισιν ὅχι μόνον τῶν ἰδικῶν του περιουσιῶν ἀλλὰ καὶ γενικώτερον τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν ὡς ἄνω ἀφήγησίν μου ἐξ ἀναμνήσεων καὶ ἐπισήμων κειμένων περὶ Στράντζης, ἔρχομαι νὰ συμπληρώσω μὲ ὅσα ἰδίους ὄμμασι παρηκολούθησα καὶ ἔζησα κατὰ τὴν ἐκείθητιάν μου ὡς διδασκάλου, σχέσιν ἔχοντα μὲ τὸν ἄγριον διωγμὸν καὶ τὴν βίᾳ ἐκένωσιν τῆς ὠραίας, πλουσίας καὶ σημαντικῆς ταύτης κωμοπόλεως.

Κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1913—1914, ἤμην διευθυντῆς τῶν Σχολῶν τῆς Στράντζης τῆς ἐπαρχίας Τυρολόης καὶ Σερεντίου. Ὡς γνωστὸν, κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους, ὑπῆρχεν ἐπισκοπὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς παλαιᾶς πόλεως Σερεντίου, τῆς ὁποίας διάδοχος ἦτο ἡ Στράντζα.

Εἶχον ἀναχωρήσει ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, σιδηροδρομικῶς, μέχρι τοῦ σταθμοῦ Σινεκλή, μετὰ δύο διδασκάλων. Ἐκεῖθεν, μετέβημεν, μὲ κάρρον, ἐντὸς τριῶν, τεσσάρων, ὥρων, εἰς Στράντζαν. Οἱ διδάσκαλοι ἦσαν: Ὁ Γεώργιος Πετούλης, υἱὸς ἱερέως ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ καλὸς ψάλτης. Εἶχε συμφωνηθῆ καὶ ὡς πρωτοψάλτης, εἶχε δὲ μαζὺ του, καὶ ἓνα μικρὸν ἀδελφόν, ὡς μαθητὴν, καὶ ὁ Τριανταφυλλίδης, μέσης, περίπου, ἡλικίας, ἀλλὰ, μόλις, νυμφευθεὶς, εἶχε συμφωνηθῆ καὶ ὡς ἀριστερὸς ψάλτης. Συνωδεύετο, δέ, ὑπὸ τῆς κυρίας του, ἡ ὁποία προσελήφθη ὡς διδασκάλισσα. Εἶχον ἀναλάβει καὶ νὰ κηρύττω ἐκτάκτως, καὶ νὰ λειτουργῶ, τὰς μεγάλας ἑορτάς, ὡς διάκονος, εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ἐνεκα τῶν Βαλκανικῶν πολέμων καὶ τῆς προσωρινῆς βουλγαρικῆς κατοχῆς, οἱ κάτοικοι εἶχον ὑποστῆ ἄρκετὰς ἐνοχλήσεις καὶ ζημίας. Ἦδη, δέ, ἠσχρολοῦντο, πάλιν, μὲ τὰς γεωργικὰς των καὶ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας. Καί, ἰδίως, μὲ τὴν παραγωγὴν ἐκλεκτῶν ξυλανθράκων, τοὺς ὁποῖους ἐπώλουν οἱ ἔμποροι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τὰ ἐν τῷ μεταξύ παραμεληθέντα σχολεῖα των ἔπρεπε νὰ διοργανωθοῦν. Εἰς τὸ κέντρον τῆς κωμοπόλεως, καὶ πλαγίως τοῦ περιβόλου τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἦτο τὸ σχολικόν κτίριον. Καὶ εἰς τὸν ἄνω μὲν ὄροφον ἐλειτούργει τὸ Ἀρρεναγωγεῖον, μὲ πέντε τάξεις. Δὲν ἠδυνήθην, δυστυχῶς, νὰ προσθέσω καὶ ἕκτην τάξιν, ἐλλείψει καταλλήλων μαθητῶν, ἐπαρκoὺς προσωπικοῦ, καὶ ἰδιαίτερας αἰθούσης. Εἰς τὸν κάτω ὄροφον, ἦτο τὸ Παρθεναγωγεῖον, μὲ τέσσαρας τάξεις. Ἐκεῖ πλησίον, ἦτο καὶ τὸ Νηπιαγωγεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδίδασκον δύο παλαιότεραι ἐντόπια μαθήτριά. Μετ' ὀλίγον, συνεφωνήθη μία ἀκόμη διδασκάλισσα, προσελθούσα ἐκ Τυρολόης, ὡς διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου. Μία δέ, ἀδελφὴ τῆς, νηπιαγωγός, ἐτοποθετήθη εἰς τὸ Νηπιαγωγεῖον, μὲ βοηθοὺς τὰς δύο ἐντοπίας.

Ἡ Κοινότης εἶχε καλὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, καθὼς καὶ κληροδότημα, κατατεθειμένον ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκανόνισα τὰ προγράμματα καὶ τὰ ὠρολόγια, παρήγγειλα διδακτικὰ βιβλία, καὶ ἐφρόντισα διὰ τὴν καλὴν, κατὰ τὸ δυνατόν, λειτουργίαν τῶν σχολείων. Δυστυχῶς, ὅμως, μόνον ὁ Πετούλης ἐφάνη καλὸς διδάσκαλος, καθὼς καὶ αἱ βοηθοὶ τοῦ Νηπιαγωγείου. Ὅλοι σχεδόν, οἱ ἄλλοι ἦσαν φυγόπονοι, ἢ ἀνίκανοι. Ἡ νεόνυμφος, μάλιστα, ἀπουσίαζε, συχνάκις, λόγῳ, δῆθεν, ἀδιαθεσιῶν. Ὁ δὲ ἰδιότροπος σύζυγός τῆς ἐρράβδιζεν, ἀνηλεῶς, τοὺς μαθητάς, καὶ τοὺς ὕβριζε! Τοὺς ἐπέβαλλε, πρὸς τούτοις, ἐξευτελιστικὰς καὶ ἀηδεῖς τιμωρίας. Ἐκτὸς ἄλλων, τοὺς ἔπτυε, κατὰ πρόσωπον, διέτασσε, δέ, ἄλλους μαθητάς νὰ πράττουν τὸ ἴδιον! Καί, τὸ περίεργον ἦτο, ὅτι, ἀντὶ νὰ διδάσκη, ἔγραφε, συνήθως, κατὰ τὴν ὥραν τῶν μαθημάτων, ἐπιστολάς, ἢ ἀνεγίνωσκεν ἐφημερίδας, ἢ, τέλος, ἔκαμνε λογαριασμοὺς τῶν ἐξόδων του!

Διὰ τὴν ἐκκλησίαν ὑπῆρχον, δύο ἱερεῖς, ὁ ἐντόπιος παπᾶ Παντελεήμων, ὅστις ἦτο καὶ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος, καὶ εἰς ἄλλος ἀπὸ τὸ χωρίον Καρατζάκιοι. Μετ' ὀλίγον καιρόν, προσῆλθε καὶ τρίτος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ἦτο ὁ ἐκεῖ καὶ ἀλλαχοῦ γνωστός Ἀρχιμανδρίτης Ε. Κ. Ὅτε, τὸ προηγούμενον ἔτος ἤμην εἰς τὸν Πύργον (Κεγέρ Μπουργάζ) τῆς ἐπαρχίας Δέρκων, εἶχέν ἐμφανισθῆ, καὶ ἐκεῖ, ὡς ἱερατικὸς προϊστάμενος, διὰ μερικoὺς μῆνας! Πληροφορηθεὶς, ἤδη, ὅτι εὐρισκόμην εἰς Στράντζαν, προσῆλθεν εἰς τὸ Ἀρρεναγωγεῖον, καὶ μὲ ἠσπάσθη, ὡς ἀγαπητός, δῆθεν, φίλος. Ἀπὸ τὴν ἐκφρασιν, ὅμως, τοῦ προσώπου του, εἶχον ἀντιληφθῆ, ὅτι εἶχε στενοχωρηθῆ, διὰ τὴν ἀπρόοπτον συνάντησίν μας! Καὶ ἐσκέφθην, ὅτι θὰ φύγη, καὶ ἐκεῖθεν, συντόμως. Πράγματι, δέ, δὲν παρήλθε πολὺς καιρός, καὶ ἐπρόκειτο νὰ ζητηθῆ παρὰ τῆς Μητροπόλεως ἢ ἀπομάκρυνσίς του, νὰ ἀπολυθῆ, δὲ καὶ τὸ εὐάρμοστον ζεῦγος τῶν νεο-

νύμφων διδασκάλων, μετὰ τὸ Πάσχα! Μᾶς προέλαθεν, ὅμως, ἡ ἐκκένωσις τῆς Στράντζης.

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης ἦτο ἐγωϊστής, ὀξύθυμος καὶ φθονερός, διότι ἐπεσκιάζετο ὑπ' ἐμοῦ. Χωρὶς νὰ περιαιτολογήσω, ἤμην πολὺ ἐξυπηρετικὸς καὶ εἰς τὴν Στράντζαν, ὅπως καὶ πανταχοῦ, ἀλλαχοῦ, ἔνθα ὑπηρετήσα. Καὶ διὰ τὰ σχολεῖα, τὴν ἐκκλησίαν, τὴν Κοινότητα καὶ τοὺς κατοίκους, ἐν γένει. Ἐχαιρον, διὰ τοῦτο, τῆς γενικῆς ἐκτιμῆσεως καὶ τῆς ἀγάπης. Ἐνῶ ἐκεῖνος δὲν ἦτο ἀγαπητός, διότι ἀπεκαλύπτετο ὁ παράδοξος χαρακτήρ του. Διὰ νὰ φανῆ, δέ, καὶ λόγιος, ἐπεχείρει, ἐνίοτε, νὰ ὀμιλῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, δυσαρεστῶν τοὺς χριστιανοὺς καὶ γινόμενος γελοῖος.

Εἶχον φθάσει τὰ Θεοφάνεια. Οἱ ἄλλοι ἱερεῖς καὶ οἱ ἐφοροεπίτροποι ἀπεφάσισαν, ἐν ἀγνοίᾳ μου, καὶ μὲ παρεκίνησαν «νὰ θῶ κ' ἐγὼ στὸ φῶτισμα, διότι, σὰν διᾶκος καὶ κήρυκας, δὲν εἶχα καθόλου τυχερά!». Δὲν τὸ ἐδεχόμην, καὶ ἔνεκα τοῦ χαρακτηῖρός μου, καὶ διὰ νὰ μὴ ζημιωθοῦν, τυχόν, ἐξ αἰτίας μου, οἱ ἄλλοι ἱερεῖς. Ὑπεχώρησα, τέλος, διὰ νὰ ἴδω, τοῦλάχιστον, τὰς οἰκίας τῶν καλῶν Στράντζαληδων. Φαίνεται, ὅμως, δὲν τὸ ἤθελεν ὁ Ἀρχιμανδρίτης, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων.

Οἱ ἐντόπιοι ἱερεῖς θὰ εἶχον συνοδοὺς τοὺς υἱοὺς των. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης παρέλαβε τὸν κανδηλανάπτην. Ἐπειδὴ, δέ, δὲν ὑπῆρχε κατάλληλον πρόσωπον, ὡς συνοδὸς δι' ἐμέ, προέτεινεν ὁ «Πανοσιώτατος», νὰ φωτίσωμεν μαζύ, ἔχοντες τὸν ἴδιον ὁδηγόν, τὸν κανδηλανάπτην. Καὶ ἐξήλθομεν. Οἱ χριστιανοὶ προσέφερον, εἰς ἕκαστον ὅ,τι ἠδύναντο, ἢ ἤθελον. Ἐγὼ ἠσθανόμην ἐντροπὴν διὰ τὸ ἐξευτελιστικὸν τοῦτο εἶδος τῆς ἱερατικῆς «ἐπαιτείας». Καὶ δὲν ἤθελον νὰ ἀναμένω τὰ προσφερόμενα. Ἐνῶ ὁ καλὸς σύντροφος ἀνέμενε καὶ τὰ «οἶνοπνευματώδη κεράσματα», ἀκόμη! Δυστυχῶς, δὲν ἠδυνάμην νὰ φύγω μόνος, ἀφοῦ δὲν εἶχον ἰδιαίτερον ὁδηγόν. Ἀλλὰ καὶ μὲ ἐκάλουν οἱ καλοὶ χριστιανοί, ἢ προσέτρεχον πλησίον μου, διὰ νὰ φιλοδωρήσουν τὸν «καλόν», ὡς ἔλεγον Διευθυντὴν τῶν τέκνων των!

Καθ' ὁδόν, μὲ ἠρώτα, συχνάκις, ὁ Ἀρχιμανδρίτης: «πόσα σᾶς δῶσανε, ἐδῶ, πόσα ἐκεῖ;»!

Ἔλεγον, τόσα, ἢ τόσα. Ὅσακις συνέβαινε, νὰ λαμβάνω περισσότερα ἐκεῖνου, τὸν ἔβλεπα ἀνήσυχον, καὶ νὰ ψιθυρίζῃ ἀκατανοήτους φράσεις! Ὅταν, μετ' ὀλίγον, ἤρχισα νὰ λέγω: «ὀλίγες δεκάρες», ἐφαίνετο ἥσυχος. Περαιτέρω, διὰ νὰ τὸν δοκιμάσω καλύτερον, εἶπον: «πολλά». Ἦρχισε, τότε, «καταναθεματίζων θεοὺς καὶ δαίμονας!». Ἐκπληκτος, ἐσιώπησα. Μετενόησα, διότι ἐξήλθον μαζύ του.

Εἶχομεν φωτίσει τὰ τρία τέταρτα τῶν οἰκιῶν καὶ ἐπλησίαζεν ἡ ἐσπέρα. Αἶφνης, ὁ Ἀρχιμανδρίτης λέγει: «Κύριε Βαφεΐδη, γιὰ νὰ τελειώσωμε, πεῖδ γρήγορα, νὰ μπαينوβγαίνουμε στὰ σπίτια, χωριστά, ὁ ἕνας ὑστε-

ρα από τὸν ἄλλο!» Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐγίνετο, βεβαίως, περισσοτέρα χρονοτριβή! Πρὶν, ὅμως ἀπαντήσω, εἰσῆλθε, μὲ τὸν κανδηλανάπτην, εἰς μίαν οἰκίαν, δεικνύων εἰς ἐμὲ ἄλλην. Ἐννόησα τὸν σκοπὸν του. Ἀλλὰ ἠθέλησα, νὰ τὸν ἀποκαλύψω καλλίτερον. Εἰσῆλθον, λοιπόν, εἰς ἄλλην οἰκίαν. Ὅταν ὅμως ἐξῆλθον, δὲν εἶδον κανένα. Εἰσῆλθον, κατόπιν εἰς δύο, τρεῖς, ἄλλας οἰκίας, ἐρωτῶν, ἂν ἔτυχε, νὰ ἴδουν τὸν Ἀρχιμανδρίτην μὲ τὸν κανδηλανάπτην. Εἶχον γίνεαι ἄφαντοι! Ἀνέμενον, ἴσως εἰς μίαν οἰκίαν, διὰ νὰ ἀναπαυθοῦν, δῆθεν, ἢ εἶχον προχωρήσει τὸ ταχύτερον! Δὲν ἦτο, πλέον, δυνατόν, νὰ ἐξακολουθήσω, μόνος, χωρὶς ἀγιασμόν καὶ χωρὶς ὁδηγόν. Καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὴν κατοικίαν μου, λέγων, καθ' ἑαυτόν: «Τὶ δουλειὰ ἔχει ἡ ἀλεποῦ στὸ παζάρι!»

Πρὶν ἔλθω εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐκτοπισμοῦ τῆς Στράντζης, θὰ προσθέσω ὀλίγα, ἀκόμη, διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ διὰ τοὺς γονεῖς των. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν, εἶχον παρατηρήσει τὸ ἔξης: Οἱ μαθηταί, μεγάλοι καὶ μικροί, ἐνῶ ἔπαιζον, ἢ, ὀπωσδήποτε, εὐρίσκοντο εἰς τοὺς δρόμους, μόλις ἔβλεπον κανένα διδάσκαλον, ἀπεμακρύνοντο ἀμέσως, ἢ ἐκρύπτοντο ὀπισθεν οἰκιῶν. Ἐσκέφθην, ὅτι θὰ εἶχε προέλθει τοῦτο ἐξ ὑπερβολικῆς αὐστηρότητος παλαιωτέρων διδασκάλων καὶ ἑλλιποῦς διαπαιδαγωγήσεως. Ἐμαθον, δέ, ὅτι ὁ προκάτοχός μου (Βασιλειάδης) ἦτο μὲν καλὸς καὶ ἐξετιμᾶτο πολὺ, ἀλλ' ἦτο καὶ λίαν αὐστηρὸς πρὸς τοὺς μαθητὰς.

Ἦρχισα, λοιπόν, νὰ καθοδηγῶ ὅλους, καὶ αὐτὰ, ἀκόμη, τὰ νήπια, μὲ ἀπλᾶς καὶ στοργικὰς συμβουλὰς. Τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν εὐχάριστα. Ἦρχισαν νὰ ἐκκλησιάζωνται μόνον των, χωρὶς ὁδηγούς καὶ «εὐταξίας». Νὰ εἶναι σοβαρὰ καὶ εὐτακτα πανταχοῦ. Νὰ ἀγαποῦν τὸ σχολεῖον καὶ νὰ μελετοῦν τὰ μαθήματά των. Νὰ τιμοῦν τοὺς διδασκάλους των καὶ νὰ ἔχουν ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτούς, ὅπως καὶ εἰς τοὺς γονεῖς των. Νὰ εἶναι καθαρὰ, κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὰ ἐνδύματά των, καὶ νὰ μὴ καταστρέφουν τὰ βιβλία των καὶ τὰ σχολικὰ πράγματα. Νὰ εἶναι εἰλικρινεῖς καὶ νὰ μὴ ψεύδωνται. Νὰ ὁμολογοῦν χωρὶς φόβον, τὰ σφάλματά των, καὶ νὰ γίνωνται καλλίτερα. Νὰ ἀναγνωρίζουν, δέ, ὅτι αἱ ἐπιπλήξεις καὶ αἱ τιμωρίαι δὲν εἶναι ἐχθρικοί, ἀλλὰ πατρικοί, καὶ ἐπιβάλλονται πρὸς τὸ καλὸν των. Νὰ μὴ φοβοῦνται τοὺς διδασκάλους, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀγαποῦν.... Ἐννοεῖται, ὅτι, παραλλήλως, ἠναγκαζόμεν νὰ κάμω ὠρισμένας συστάσεις καὶ εἰς τοὺς διδασκάλους, καὶ, πρὸ πάντων, εἰς τὸν Τριανταφυλλίδην. Ὡς πρὸς τοὺς μαθητὰς, δέ, συνεπλήρωνον τὰς συμβουλὰς μου, ὥστε δὲν ἐκρύπτοντο, πλέον, καὶ δὲν ἀπεμακρύνοντο, ὅταν μᾶς ἔβλεπον εἰς τοὺς δρόμους. Ἀλλὰ μᾶς ἐπλησίαζον μὲ θάρρος καὶ μᾶς

ἐχαιρέτων στρατιωτικῶς, καθ' ὑπόδειξιν μου, μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐδυσκολεύθην, βεβαίως, ἀρκετά, συνδυάσας τὴν στοργικὴν συγκατάβασιν μὲ μίαν λογικὴν αὐστηρότητα. Ἐτιμώρησα μερικοὺς σκληροτραχήλους, ἀλλὰ καὶ συνεχώρησα πολλοὺς, ἂν καὶ ἔπταιον.

Τὰ ἴδια ἐπέτυχον, προηγουμένως καὶ κατόπιν, καὶ εἰς ἄλλα μέρη. Συνεμορφώθησαν, λοιπόν, οἱ μαθηταί, ἀμέσως, ὄλοι. Καὶ ἡ χαρὰ των ἦτο, ὅταν μᾶς ἔβλεπον εἰς τοὺς δρόμους, νὰ ἀφήνουν τὰ παιγνίδια των καὶ νὰ μᾶς χαιρετοῦν. Καὶ οἱ γονεῖς των, καὶ ὄλοι οἱ κάτοικοι, ἡσθάνοντο μεγάλην εὐχαρίστησιν, ὅταν μᾶς ἔβλεπον νὰ συνομιλῶμεν μὲ τοὺς μαθητάς, μὲ οἰκειότητα καὶ καλωσύνην.

Ἡ Στράντζα εἶχεν ὀλίγα καφενεῖα. Τὸ κυριώτερον ἦτο κάτωθεν τοῦ κεντρικοῦ καὶ μοναδικοῦ μικροῦ ξενοδοχείου. Ἐκεῖ ὑπῆρχε καὶ μικρὸν μαγειρεῖον. Συνηρχόμεθα, πολλάκις, μετὰ τὸ δεῖπνον, διὰ νὰ διαβάζωμεν ἔφημερίδας, καὶ νὰ συνομιλῶμεν διὰ διάφορα ἀνεπίσημα Κοινοτικά καὶ ἄλλα ζητήματα. Προσῆρχοντο, δέ, καὶ μερικοὶ τῶν κατοίκων, διὰ νὰ μᾶς ἀκούουν, ἢ νὰ ἐρωτοῦν διὰ τὰς ὑποθέσεις των.

Εἶχον, πλέον, φθάσει αἱ ἡμέραι τοῦ ἔκτοπισμοῦ. Μὲ τὴν πολιτικὴν τῆς νεοτουρκικῆς κυβερνήσεως, ἡ ἀπὸ τινος ἀρξαμένη ἐκρίζωσις τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀνατ. Θράκης καθίστα τὴν ἀτμόσφαιράν τῆς Στράντζης πνιγηράν. Ἐφθانون, καθ' ἐκάστην, δυσάρεστοι εἰδήσεις, ἀλλαχόθεν. Μετ' ὀλίγον, δέ, ραγδαῖα, ἐπῆλθον, καὶ ἐκεῖ, τὰ ἀπαίσια γεγονότα. Οἱ Τοῦρκοι ὑπελόγιζον, ὅτι ἡ Στράντζα θὰ ἀνθίστατο, ἴσως, ἐνόπλιως, καὶ θὰ παρείχεν εἰς αὐτοὺς δυσχερείας. Διότι ἦτο μεγάλη κωμόπολις καὶ ἔκειτο εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Στράντζα, τὸ ὁποῖον ἔθεωρεῖτο ἰσχυρὸν φυσικὸν πρόχωμα καὶ καταφύγιον, οἱ δὲ κάτοικοι γενναῖοι καὶ ἐπίφοβοι διὰ τοὺς ἐπιτιθεμένους.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἠκούοντο διάφορα ἐπεισόδια εἰς τὴν ὑπαιθρον καὶ τὰ πέριξ χωρία. Κλοπαὶ ζῶων, διαρπαγαὶ πραγμάτων, δαρμοί, φόνοι καὶ ἔκτοπισμοί! Καὶ οἱ Στράντζαληδεις ἐστενοχωροῦντο πολὺ. Ὁ Μητροπολίτης Χρυσόστομος, περιερχόμενος τὴν ἐπαρχίαν του, εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Στράντζαν, τὰς παραμονὰς τῆς ἐκκενώσεως. Μάτην τὸν παρεκίνησα νὰ παραμείνη μερικὰς ἡμέρας. Ἐφυγε τὴν ἐπομένην. Εἶχομεν, δέ, πληροφορηθῆ, ἐν τῷ μεταξύ, ὅτι εἶχεν ἀποσταλῆ εἰς Θράκην μία Πατριαρχικὴ ἐπιτροπὴ, ἐξ ἀφορμῆς τῶν θλιβερῶν γεγονότων. Μέλη αὐτῆς ἦσαν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλέξανδρος Παπαδόπουλος, ὁ ὑπογραμματεὺς τῆς Συνόδου διάκονος Γερμανὸς Ἀθανασιάδης, ὁ κατόπιν ἀποθανὼν ὡς Μητροπολίτης Σάρδεων, καὶ ὁ κωδικογράφος διάκονος Ἰωακείμ Αποστολίδης, ἥδη τέως Κοζάνης,

καί οἱ τρεῖς συμμαθηταί μου, ἄλλοτε, ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης. Ἐπέστρεψεν, ὅμως, ἡ ἐπιτροπή, ἄπρακτος, ἐκδιωχθεῖσα ὑπὸ τῶν Τούρκων, κατὰ μίαν διάδοσιν.

Ἦρχισαν νὰ ἐμφανίζωνται εἰς τὴν Στράντζαν διάφοροι Τούρκοι, διοικητικοὶ καὶ στρατιωτικοί, ἐν πολιτικῇ περιβολῇ. Κυρίως, ὅμως, φανατικὸς τις Τούρκος, Ἰσμαήλ μπέης καλούμενος, ὅπως ἔμαθον ἐκ τῶν ὑστέρων, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐντεταλμένος νὰ διεξαγάγῃ τὴν ἐκκένωσιν. Οἱ κάτοικοι ἐφοβοῦντο, πλέον, νὰ ἐξέλθουν ἐκ τῆς κωμοπόλεως πρὸς ἐργασίαν, ἕνεκα τῶν ἐπεισοδίων τῆς ὑπαίθρου. Ἔμμενον ἀργοὶ καὶ ἐγέμιζον τὰ καφενεῖα. Οἱ περισσότεροὶ πορέμενον εἰς τὰς οἰκίας των. Ὅλοι ἦσαν στενοχωρημένοι, ἡ δὲ ἀγορὰ δὲν εἶχε κίνησιν. Μὲ ἀγωνίαν διήλθομεν τὴν Μεγάλην ἑβδομάδα καὶ ἐωρτάσαμεν τὸ Πάσχα μὲ πένθιμον τρόπον, τὸν Μάρτιον τοῦ 1914.

Εἰς τὸ τέλος τῆς Δευτέρας Ἀναστάσεως, ἔμαθον διὰ κατὰ μίαν ἀνόητον πρότασιν τοῦ γνωστοῦ Ἀρχιμανδρίτου, ἐπρόκειτο νὰ μεταβῶμεν ἐν πασχαλινῇ πομπῇ (!), εἰς τὸ «Καροκόλ», δηλαδὴ εἰς τὸν σταθμὸν τῆς χωροφυλακῆς! Αἱ διαμαρτυρίαι μου δὲν εἰσηκούσθησαν. Καὶ μετέβημεν, κλῆρος, ἐπίσημοι καὶ οἱ ἄνδρες ἐκ τοῦ λαοῦ. Μία δρᾶξ χωροφυλάκων, ὑπὸ δεκανέα, ἀπέδωσε στρατιωτικὰς τιμὰς! Ὁ Ἀρχιμανδρίτης, διὰ νὰ φανῇ «σπουδαῖος», εἶχεν ἐπιθέσει ἐπὶ τοῦ στήθους του δύο μεγάλα τουρκικὰ παράσημα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχεν ἢ δὲν παρουσίαζε ποτέ, ἐν Κωνσταντινουπόλει! Διότι, βεβαίως, δὲν ἦσαν ἰδικά του! Ἀργότερον, δέ, εἶχον μάθει, διὰ τῆς ἀρχιερέως τινός, ἀποθανόντος πρὸ ἐτῶν, ἐν Μακεδονίᾳ!

Μετὰ τὴν γνωστὴν τυπικὴν ἑλληνικὴν εὐχὴν ὑπὸ τοῦ «ἐπισήμου ἐν παρασῆμοις» Ἀρχιμανδρίτου, ἔλαβον, αἴφνης, τὸν λόγον, καὶ εἶπον τουρκιστί, ἐν εἶδει λαϊκῆς διαμαρτυρίας, περίπου τὰ ἑξῆς:

«Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ Πάσχα, προσήλθομεν, διὰ νὰ ἀναπέμψωμεν εὐχὰς ὑπὲρ τοῦ Σουλτάνου καὶ τοῦ τουρκικοῦ ἔθνους. Τούρκοι καὶ Ρωμηοὶ συνδεόμεθα, παλαιόθεν, ἀδελφικῶς. Ἐγεννήθημεν ἐν Τουρκίᾳ, ζῶμεν νομοταγῶς καὶ εἴμεθα εὐχαριστημένοι. Διὰ τοῦτο δὲν θέλομεν νὰ ἐκπατρισθῶμεν, ὅπως διεδόθη. Καὶ διαμαρτυρόμεθα εὐλαβῶς ὡς πιστοὶ ὑπήκοοι τῆς Τουρκίας, εἴμεθα εὐτυχεῖς. Ἡ εὐτυχία μας, δέ, αὐτὴ εἶναι καὶ ἰδική σας. Ὁ Θεὸς νὰ φωτίσῃ ὄλους μας, Ρωμηοὺς καὶ Τούρκους, διὰ τὴν εὐημερίαν τῆς κοινῆς μας πατρίδος. Ἀμήν!».

Μόλις ἐτελείωσα, ἀντελήφθην, διὰ οἱ περὶ τὸν κλῆρον δημογέροντες καὶ λοιποὶ ἐπίσημοι ἦσαν πολὺ στενοχωρημένοι. Ἐχαιρέτησαν πάλιν οἱ χωροφύλακες καὶ ἀπήλθομεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐκεῖ, δέ, ἔμαθον, διὰ καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς πρὸ τῆς χωροφυλακῆς

τελειῆς, ἐνῶ ἰστάμεθα ἔμπροσθεν τοῦ κτιρίου, μὲ τὰ νῶτα πρὸς αὐτό, οἱ δὲ χωροφύλακες πρὸς τὰ ἀριστερά μας, εἶχον παρουσιασθῆ εἰς τὰ παράθυρα τοῦ κτιρίου οἱ ἐπίσημοι ξένοι Τοῦρκοι. Ἐφαίνοντο δυσανασχετοῦντες. Ὁ δὲ Ἰσμαήλ μπέης ἐμόρφαζεν εἰρωνικῶς καὶ ἔτεινε τὰς χεῖρας, μὲ τρόπον περιφρονήσεως καὶ ἀπειλῆς!

Ἐν τῷ μεταξύ, ἐδόθη διαταγή, νὰ μὴ ἀνοίξουν πλέον τὰ καφενεῖα, ἐκτὸς τοῦ κεντρικοῦ. Οἱ κάτοικοι ἀνησύχησαν, τότε, περισσότερο. Ὁ διοικητὴς τῆς χωροφυλακῆς, ἤρχισεν, ὡς ἔμαθον, νὰ περιέρχεται τὰς συνοικίας, κρατῶν περιστροφον καὶ διατάσσων τοὺς κατοίκους νὰ φύγουν, τὸ ταχύτερον, διότι εἶναι ἀνεπιθύμητοι!

Τὸν εἶδον, μίαν φοράν, μακρόθεν. Καὶ ἤρχισα νὰ περιέρχωμαι καὶ ἐγώ, συνιστῶν ψυχραιμίαν καὶ ὑπομονήν. Τοὺς συνεβούλευον νὰ προβάλλουν διαφόρους προφάσεις. Ὅτι θὰ διορθώσουν τὰς ἀμάξας των, ὅτι ἀναμένουν τὰ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ ζῶα των, ὅτι ἔχουν ἀσθενεῖς, ἢ τέλος πάντων, νὰ κρύπτονται.

Παρήλθε, τοιουτοτρόπως, μία ἀκόμη ἡμέρα.

Εἶχε νυκτώσει Ἐκάθησα εἰς τὸ καφενεῖον, τὸ ὁποῖον ἦτο πλήρες. Ἦμην δύσθυμος. Καὶ ἐσκεπτόμην. Μὲ ἐπλησίασαν δύο, τρεῖς, ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου. Ἄλλος ἔλεγε: «Ἐχασα τὰ ζῶά μου». Ἄλλος «ἔδειραν τὸ παιδί μου». Ἄλλος, πάλιν, τὰ ἐξῆς: «Δάσκαλε ποῖα εἶναι ἡ γνώμη σου. Νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ ἀντισταθοῦμε! Μποροῦμε νὰ μεταχειρισθοῦμε ὄπλα. Ἐχομε πολλὰ παλληκάρια, ποὺ τὸ λέγει ἡ καρδιά τους!».

Τὸν παρετήρησα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, μὲ προσοχήν. Καὶ ἤρχισα, πάλιν νὰ σκέπτομαι! Μήπως, ἄράγε, ἦτο ξένος, ἐγκάθετος, καὶ ἤθελε νὰ ἐξακριβώσῃ, ἂν ἐπρόκειτο νὰ προβάλωμεν ἔνοπλον ἀντίστασιν; Ἄλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη, δὲν ἦτο ὑποπιτος ὁ συνομιλητὴς μου, θὰ ἦτο ἄρά γε δυνατόν, νὰ ὀργανωθῆ, τὴν στιγμὴν ἐκείνην, μία ἀποτελεσματικὴ ἀντίστασις; Ἦ, μήπως, θὰ ἦτο ματαία καὶ ἀνωφελής;

Καὶ μάλιστα καὶ ἐπικίνδυνος ὄχι μόνον διὰ τὴν ζωὴν πολλῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τύχην, πρὸ παντός, τῶν γυναικοπαίδων! Καλὸς, βεβαίως ἦτο καὶ ἱερός ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἐφαρμογή, μιᾶς ἐπιτυχοῦς ἀντιστάσεως! Ἦτο μήπως, δυνατόν, νὰ ἐλπίζωμεν πλέον, ἀφοῦ δὲν ἐπρόκειτο, μόνον, περὶ τῆς Στράντζης, ἀλλὰ περὶ ὀλοκλήρου Θρακικῆς περιοχῆς, τῆς ὁποίας πλεῖστα μέρη εἶχον, ἤδη ἐκκενωθῆ! Ἐκτὸς τούτου, δὲν ἔβλεπον οὔτε τοὺς ἱερεῖς, οὔτε δημογέροντας καὶ ἄλλους ἐκ τῶν προκρίτων τῆς κωμοπόλεως! Κανεῖς δὲν μὲ ἐζήτησε. Κανεῖς δὲν ἐπλησίασε διὰ νὰ ὁμιλήσῃ σχετικῶς καὶ μάλιστα ἐγκαίρως, ὥστε νὰ συζητηθῆ τὸ ζήτημα σοβαρῶς. Ἐφοβοῦντο ὅλοι, ὅπως ἐφαίνετο, καὶ προητοιμάζοντο πρὸς ἀναχώρησιν! Εἶχον

δίκαιον, καταλήγων εις τὸ συμπέρασμα τοῦτο! Ἐφοῦ, ὅπως ἐπληροφορήθην ἀργότερον, ὁ Ἀρχιμανδρίτης ὁ ἴδιος, μὲ ἄλλους μαζύ, εἶχε μεταβῆ εἰς τὴν χωροφυλακὴν καὶ ἐζήτηε νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Ἑλλάδα!

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐθεώρησα σκόπιμον, νὰ συστήσω ψυχραὶ μίαν καὶ προσοχὴν εἰς τὸν παράδοξον συνομιλητὴν μου ἐν τῷ καφενείῳ. Καὶ νὰ κάμουν ὅτι θὰ τοὺς ἐφώτιζεν ὁ Θεός!

Εἰς τῶν ἄλλων ὁμιλητῶν εἶχεν εἶπει καὶ τοῦτο. «Ὅτι εἶχεν ἔλθει «κάποιος πασαῶς», ὅστις, δῆθεν, ἐξέφραζε τὴν ἐκπληξίν του, λέγων, ὅτι «οἱ Στράντζαληδες εἶναι τρελλοί, ποῦ θέλουν νὰ φύγουν ἀπ' τὴν Τουρκία!». Καὶ αὐτὸς ἐφαίνετο ὑποπτος. Καὶ τὸν παρέπεμψα, τότε νὰ ὑποβάλλῃ τὰ παράπονά του «στὸν πασαῶ!» Ἐργότερον, εἶχον μάθει, ὅτι οἱ δημογέροντες, πρόκριτοι καὶ διάφοροι πλούσιοι, ὠδηγοῦντο κατ' ἴδιαν ἕκαστος εἰς τὴν χωροφυλακὴν.

Ἐνῶ, ἀκόμη, ἐκαθήμεν εἰς τὸ καφενεῖον καὶ ἐσκεπτόμεν, ἀντελήφθην Τουρκὸν τινα, καθήμενον εἰς τὴν ἀπέναντι πλευράν, ὅστις μὲ παρηκολούθει μὲ περιέργον τρόπον. Ἦτο ὁ ἐντεταλμένος διὰ τὸν ἐκτοπισμὸν Ἰσμαήλ μπέης καὶ δὲν τὸ ἐγνώριζον!

Ἐγερθεὶς, μετέβην εἰς τὴν ἐκεῖ πλησίον οἰκίαν μου. Εὗρον τὸν οἰκοδεσπότην μου Μπάρμπα Δημήτρη, μὲ τὴν γυναῖκά του, ἀνησυχούς καὶ σκεπτικούς. Ἔφαγον, χωρὶς ὄρεξιν, καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἀναπαυθῶ, ἂν θὰ ἦτο δυνατόν! Αἶφνης, ὅμως, ἐκρούσθη ἡ θύρα. Ἐνεθυμήθην, παραδόξως, τὸν Τουρκὸν τοῦ καφενεῖου! Ἦνοιξα τὴν θύραν καὶ εἶδον ἕνα γνωστὸν καὶ καλὸν χωροφύλακα!

Εἶπεν, ὅτι μὲ ἀνέμενε, δῆθεν, ὁ «πασαῶς στὸ ξενοδοχεῖο»! Ἦνόησα, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ὀδηγηθῶ εἰς τὸ Καρακόλι καὶ ὄχι εἰς τὸ ξενοδοχεῖον! Ὅπως δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀρνηθῶ, καθ' ὅσον, μάλιστα, ὁ χωροφύλαξ ἐδήλωσε, μὲ πραγματικὴν λύπην, ὅτι εἶχεν ἐντολὴν νὰ μεταχειρισθῇ καὶ βίαν. Καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Μπάρμπα Δημήτρη, ἀφήκα εἰς τὴν οἰκίαν τὸ ὠρολόγιον καὶ τὰ χρήματά μου. Διότι ἀφήρουν οἱ Τουρκοὶ χρήματα καὶ πολύτιμα ἀντικείμενα ἀπὸ τὰ θυλάκια τῶν ὀδηγουμένων εἰς τὴν χωροφυλακὴν, ὅπως προσέθεσε. Δὲν ἀνέφερον ὅμως ὁ καλὸς οἰκοδεσπότης καὶ τοὺς δαρμούς, ἐκ τῶν ὁποίων ἐγὼ ἀπηλλάγην, εὐτυχῶς, ὅπως θὰ ἴδωμεν.

Εἰσελθὼν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ διοικητοῦ, εἶδον ἐκτός αὐτοῦ καὶ τὸν «γνωστὸν ἄγνωστον τοῦ καφενεῖου», τὸν Ἰσμαήλ μπέην, καθὼς εἶχον προβλέψει. Εἶδον, ἐπίσης, καὶ τὸν γηραιὸν καὶ συμπαθεῖ Πρόεδρον τῆς Κοινότητος, νὰ κάθεται συσπειρωμένος, ὡχρὸς καὶ τρέμων! Ὁ Ἰσμαήλ μπέης μὲ ἠρώτησεν, ἂν ὁ γέρον ἦτο ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος καὶ τί ἀπέγιναν τὰ Κοινοτικά χρήματα, ποῖαν δὲ θέσιν καὶ

άρμοδιότητα είχαν ἐγὼ ἐκεῖ.

Ἐγνώριζον, ὅτι ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος, παπᾶ Παντελῆς τυπικῶς μόνον προήδρευε κατὰ τὰς συνεδριάσεις. Εἶχον δὲ μάθει τὴν προηγουμένην ἡμέραν, ὅτι εἶχε τόσον πολὺ φοβηθῆ, ὥστε ἔμενε κλινῆρης. Πραγματικὸς πρόεδρος ἦτο ὁ γέρον. Ἐπειδὴ, ὁμως, δὲν ἐγνώριζον τί εἶχε λεχθῆ προηγουμένως, ἀπήντησα ὡς ἐξῆς: «Πρόεδρος εἶναι, κυρίως, ὁ Μητροπολίτης. Ὁ γέρον προεδρεύει ἀνεπισήμως. Ἡ Κοινότης εἶναι πτωχὴ. Ἐγὼ εἶμαι διευθυντὴς τοῦ Ἀρρεναγωγείου». Προσεπάθησα δηλαδὴ νὰ ἐλαφρύνω τὴν θέσιν τοῦ γέροντος ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατόν. Ἄλλ' ὁ πονηρὸς Ἰσμαὴλ μπέης, στραφεὶς πρὸς αὐτόν, κατέφευγε ἰσχυρὸν ράπισμα κατὰ τῆς παρεΐας του, λέγων «λέγε, γρήγορα, ποῦ εἶναι τὰ χρήματα». Ὁ δυστυχὴς, παρ' ὀλίγον ἔλειψε, νὰ πάθῃ συγκοπήν. Ἀνέπνευσε, μὲ δυσκολίαν καὶ δακρύσας, εἶπε: «Δὲν ἔχουμε χρήματα ἦσαν λίγα, τὰ πῆρε ὁ Δεσπότης, ποῦ τὸν χρωστούσαμε». Ἐγὼ, ἐκνευρισθεὶς, διεμαρτυρήθην, λέγων, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κτυπᾶ ἓνα γέροντα! Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ διοικητὴς, κατόπιν νεύματος τοῦ Ἰσμαήλ, μὲ ὠδήγησεν εἰς ἓνα κοιτῶνα τῶν χωροφυλάκων, λέγων νὰ περιμένω.

Εἰς τῶν προκρίτων ἐκάθητο ἐκεῖ στενοχωρημένος. Καθὼς μὲ εἶδεν, εἶπεν: «Κύριε διευθυντά, κουβαλήσανε καὶ σὰς ἐδῶ! Μήπως θὰ μᾶς δείρουν κι' ἐμᾶς καὶ θὰ μᾶς πάρουν ὅ,τι ἔχουμε! Αὐτό, ἔμαθα, ὅτι κάνουν σὲ ὄλους. Θεέ μου, ποῦ θὰ καταλήξῃ αὐτὴ ἡ κατάστασις:» Ἀπήντησα: «Ὑπομονή! Καὶ ὁ Θεὸς βοηθός! Πρέπει νὰ εἴμεθα ψυχραῖμοι!». Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, εἰσῆλθεν ὁ Ἰσμαὴλ μὲ τὸν δεκανέα διοικητὴν. Ἐρράπισε, σφοδρῶς, τὸν πρόκριτον, ὅστις τρέμων σύσσωμος, ἐφώναζεν: «Ἄμάν Ἰσμαὴλ μπέη». Ἠρεύνησε κατόπιν τὰ θυλάκιά του. Δὲν ἀντελήφθην ἂν ἀφήρεσε τίποτε.

Εἶχεν ἔλθει ἡ σειρά μου. Διέταξε τὸν δεκανέα νὰ ἐρευνησῇ ἐκεῖνος τὰ θυλάκιά μου. Ἐκ τῶν ὑστέρων εἶχον ἀντιληφθῆ, ὅτι εἶχεν ἀφαιρέσει μεταξωτὸν μανδηλίον, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω. Εὐτυχῶς, τὰ χρήματα καὶ τὸ ὠρολόγιόν μου εἶχον ἀφήσει εἰς τὴν οἰκίαν μου. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ δεκανεὺς, στενοχωρηθεὶς, ἐμόρφασε. Μεθ' ὃ ὁ Ἰσμαὴλ μπέης πλησιάσας, ἐστάθη ἔμπροσθέν μου μὲ ἐξηγγιωμένους ὀφθαλμούς. Ἐσκέπετο, ἴσως, ἂν ἔπρεπε νὰ μὲ ραπίσῃ. Εὐτυχῶς ἀπέφυγε. Πιθανὸν διότι ἔβλεπε τὴν ψυχραιμίαν μου, τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα. Καὶ θὰ ἐλάμβανεν, ἴσως, ὑπ' ὄψιν ἐνδεχομένην τινὰ καὶ ἀπρόοπτον ἀντίστασιν τοῦ λαοῦ. Ὅποτε, βεβαίως, θὰ ἐχύνετο αἷμα ἀμφοτέρωθεν. Οἱ δὲ ἐλάχιστοι ἐκεῖ Τοῦρκοι θὰ ἐσφάζοντο! Ἄλλ' ἦτο πλέον φανερόν, ὅτι ἡ κυβέρνησις ἀπέφευγε τότε τοιαύτην ἐκτράχυνσιν τῶν πραγμάτων, ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατόν. Ἀντὶ λοιπὸν

νά με ραπίση, ὅπως ἀνέμενον, ἐξέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὴν κεφαλὴν μου, ἐνῶ ἐγὼ, καθήμενος, ἐκάπνιζον μὲ ἀταραξίαν, ὡς νὰ μὴ συνέβαινε τίποτε! Ἄφριζων δὲ ἐκ θυμοῦ εἶπε: «Σὰν πιάσω τὸ καλπάκι ποῦ φορᾶς θὰ τὸ κομματιάσω ἔτσι! καὶ σένα θὰ σὲ λυώσω κάτω ἀπ' τὰ πόδια μου. Ἐνόμιζεν, ὅτι θὰ φοβηθῶ. Τοῦ ἀπήνησα ὁμῶς: «Μπορεῖς νὰ κάνης ὅτι θέλεις. Ἄλλὰ θὰ μὲ ζητήσουν κατόπιν ἀπὸ σένα!» Ἠρώτησε τότε: «Καὶ ποιὸς εἶσαι ἐσὺ καὶ ποιά εἶναι ἡ κρυφὴ δουλειὰ σου ἐδῶ! Γιατί δὲν ἀφήνεις τοὺς κατοίκους ποῦ θέλουν νὰ φύγουν εἰς τὴν Ἑλλάδα! Γιατί γυρνᾶς στοὺς δρόμους καὶ στὰ σπίτια καὶ στὰ καφενεῖα καὶ τοὺς ἔξεσηκῶνεις σὲ ἀντίστασι; Ἐσὺ εἶσαι ποῦ κάνεις καὶ ὑποπτα κηρύγματα! Οἱ ἄλλοι παπάδες καὶ δασκάλοι ζητήσανε νὰ πᾶνε στὴν Ἑλλάδα. Ἐσὺ γιατί δὲν παρουσιάσθηκες; Ἐσὺ μόνο ἐμποδίζεις τὸν κόσμον νὰ φύγῃ. Σεῖς οἱ παπάδες καὶ οἱ δασκάλοι ἐρεθίζετε πάντοτε τοὺς ραγιάδες καὶ ὑπονομεύετε τὴν Τουρκία. Εἰσθε ὄργανα τῆς Ἑλλάδος. Ξέρεῖς τί κακουργήματα ἔκαναν οἱ παπάδες στοὺς Τούρκους τῆς Μακεδονίας! Σᾶς μισοῦμε καὶ θὰ σᾶς ἐκδικηθοῦμε. Πρόσχευε καλὰ τί σοῦ λέω. Δὲν θὰ μείνη κανεὶς ἀπὸ σᾶς μέσα στὴν Τουρκία!»

Ἄφου τὸν ἤκουσα ἀπήνησα καὶ ἐγὼ μὲ πάθος: «Εἶμαι δάσκαλος, εἶμαι ὁμῶς καὶ κληρικός τοῦ Πατριαρχείου. Φροντίζω γιὰ τίς πνευματικὰς ὑποθέσεις τῶν χριστιανῶν. Ὅπως μίλησα καὶ στὸ καρνακόλι, κανεὶς δὲν θέλει νὰ φύγῃ. Ὅσα εἶπες δὲν εἶναι πιστευτά. Οἱ Τούρκοι ζοῦνε στὴν Ἑλλάδα ἡσυχὸι κι' εὐτυχισμένοι καὶ ὄχι ἐδῶ. Καὶ θὰ εἶναι χειρότερα γιὰ σᾶς ἂν φύγουν ἀπ' ἐδῶ οἱ χριστιανοί. Τί κακὸ σᾶς κάνανε οἱ ραγιάδες! Γιατί τοὺς διώχνετε μὲ τὰ περιστροφὰ; Ποιὸς σᾶς τὸ εἶπε ὅτι εἶναι τρελλοί, τάχα, καὶ θέλουνε νὰ φύγουν; Γιατί τοὺς δέρνετε καὶ τοὺς παίρνετε ὅ,τι ἔχουν; Ἰσμαὴλ μπέη καὶ ἂν ἀκόμη νομίζετε ὅτι σᾶς ἔκαναν κάποιο κακὸ στὴν Ἑλλάδα, σεῖς δὲν ἔπρεπε νὰ ξερριζώνετε ἐδῶ τὸν χριστιανικὸ πληθυσμό, διότι ἔτσι καταστρέφετε τὴν Τουρκία. Ξέρεῖς δὲ καλὰ, ὅτι οἱ παπάδες ἦσαν καὶ εἶναι οἱ καλλίτεροί σας φίλοι καὶ ἐγγυηταὶ γιὰ τὴν νομιμοφροσύνη τῶν χριστιανῶν καὶ τὴν ἀσφάλεια τοῦ κράτους!»

Ὅπως τὸν εἶχον ἀκούσει ἐγὼ μὲ ἡσυχίαν, τὸ ἴδιον εἶχε συμβῆ καὶ δι' ἐκεῖνον. Περίεργον πρᾶγμα, ἀλλὰ καὶ ἀνέλπιστον! Ἡ ἐξηγριωμένη τίγρις εἶχε κατευνασθῆ. Δὲν ἠδυνάμην νὰ φαντασθῶ, πῶς καὶ διατὶ συνεκρατήθη καὶ δὲν ἐπετέθη ἐναντίον μου! Τὸν παρετήρουν αὐστηρῶς. Ἄλλὰ κι' ἐκεῖνος μὲ παρετήρει εἰς τὸ πρόσωπον, μὲ μεγάλην προσοχὴν. Ἐπὶ τέλους εἶπεν: «Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ὑπάρχουν καὶ καλοὶ παπάδες! Ἄλλὰ, δὲν μοῦ λές, πῶς ὀνομάζεσαι καὶ ἀπὸ ποῦ εἶσαι, μιά ποῦ ξέρεῖς, τόσο καλὰ, καὶ τὰ τουρκικά!» Εἶπον

τὸ ὄνοματεπώνυμόν μου. Καί ὅτι ἐγεννήθην εἰς τὸ Ἰσραήλ τῆς Σαμψούντος. Προσέθεσα, ὅτι μένω, κυρίως, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καί ὅτι ὑπηρετῶ ὅπου ἐκάστοτε διορισθῶ ὡς ἐκπαιδευτικός καὶ κληρικός. Ἐν τῷ μεταξύ, ἤρχισα νὰ ὑποψιάζωμαι, ὅτι ὁ Ἰσμαήλ μπέης θὰ ἦτο, ἴσως, γνωστός εἰς ἐμέ, ἢ εἰς τὸν πατέρα μου. Καὶ ἐσκεπτόμην! Ὅτε δὲ με ἠρώτησε, πάλιν, ἐάν ἔτυχε, ἄλλοτε, νὰ συναντηθῶμεν εἰς κανὲν μέρος, ἐνεθυμήθην ἀμέσως τὸ ὄνομα «Ἰσμαήλ ἐφέντης». Καὶ ἀνέπλασα εἰς τὴν μνήμην μου καὶ τὴν φυσιογνωμίαν του. Καὶ ἀπήντησα: «Τώρα μόλις, νομίζω, ὅτι σὰς ἀναγνωρίζω. Σεῖς με ἀναγνωρίσατε καὶ θυμηθῆκατε πρωτίτερα, ὅπως φαίνεται ἀπ' τὶς τελευταῖες ἐρωτήσεις σας. Ἐνας ἀδελφός μου, μαθητὴς τοῦ Λυκείου Γαλατᾶ Σορᾶί στὴν Πόλι κι' ἐγὼ μαθητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς στὴν Χάλκη, χρόνια πρὶν, γυρίζαμε ἕνα καλοκαίρι ἀπὸ τὸ Ἰσραήλ στὴν Πόλι, μέσῳ Σαμψούντος. Σεῖς τότε, πού δὲν σὰς ξέραμε, εἴσαστε τελῶνως στὴν Σαμψούντα. Σὰς παρουσιάσαμε ἕνα σημεῖωμα τοῦ πατέρα μας, τοῦ Ντοκτόρ Γεώργη Βαφειδῆ, πού σὰς ἤξερε. Καὶ μᾶς διευκολύνετε στὶς τελωνειακὰς διατυπώσεις, ν' ἀνεβῶμε στὸ βαπόρι!»

Ἄδιόρατον, σχεδόν, μειδίαμα, διεγράφη εἰς τὰ χεῖλη του καὶ εἶπε: «Μπέλι, νὲ Ισέ», δηλαδή, ἴσως, τέλος πάντων! Τοιουτοτρόπως ἐξηγεῖται καὶ ἡ μεταστροφή τῶν διαθέσεών του ὡς πρὸς ἐμέ. Ἄλλ' αἱ περιστάσεις ἦσαν ἤδη ἄλλαι καὶ αἱ στιγμαὶ κρίσιμοι. Ὁ Ἰσμαήλ μπέης, φανατικός πλέον διώκτης τῶν χριστιανῶν, εἶχεν ἀνωτέραν ἐντολήν, διὰ τὸν ἐκπατρισμόν τῆς Στράντζης, ὑπὸ προσωπικὴν του βεβαίως εὐθύνην. Καὶ προσέθεσε: «Ἐπὶ τέλους σὰς ἀφήνω, εἴσθε ἐλεύθερος, πηγαίνετε. Νὰ ξέρετε, ὅμως, ὅτι ἐλήφθησαν τὰ ἀπαιτούμενα αὐστηρά μέτρα. Καὶ ὁ ἐκτοπισμὸς θὰ γίνῃ ὀπωσδήποτε! Μὴν ἐκθέτετε ἀνωφελῶς τὸν ἑαυτὸν σας εἰς κίνδυνον!»

Ἀντελήφθην, ὅτι τίποτε πλέον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ. Ἐσκέφθην ὅμως νὰ ἐξαιρεθῶ τῆς μεταβάσεως εἰς Ἑλλάδα. Καὶ ἐζήτησα νὰ με ἀφήσῃ νὰ ἐπιστρέψω εἰς Κωνσταντινούπολιν. Νὰ ἀναχωρήσουν δὲ μετ' ἐμοῦ καὶ οἱ διδάσκαλοι Πετούλης καὶ Τριανταφυλλίδης, διότι ἐγνώριζον ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν, ὅτι ἤθελον καὶ ἐκεῖνοι. Εὐτυχῶς ὁ Ἰσμαήλ μπέης ἐδέχθη. Ἐπανήλθον εἰς τὴν κατοικίαν μου καὶ καθυσύχασα τοὺς οἰκοδεσπότης μεταδώσας τὰ νέα. Κατεκλίθην καὶ μόλις μετὰ τὸ μεσονύκτιον με κατέλαβεν ὁ ὕπνος. Ἐξύπνησα ἀργὰ τὴν πρωτῶν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τρομεροῦ ἐφιάλτου. Οἱ οἰκοδεσπότηαι εἶχον ἐτοιμάσει μερικὰ δέματα καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐξέλθουν. Ἐκκλιον οἱ δυστυχεῖς καὶ διὰ τὴν ἰδικὴν τῶν τύχην, ἀλλὰ καὶ δι' ἐμέ, φοβούμενοι μήπως με φονεύσουν οἱ Τοῦρκοι. Τοὺς παρηγόρησα λέγων ὅτι

ὁ Θεὸς εἶναι Μεγάλος καὶ θὰ προστατεύσῃ ὅλους μας. Ἐσπάθησαν τὴν δεξιάν μου, ἔκαμαν τὸν σταυρόν των καὶ ἐξήλθον μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγοντες: «Δάσκαλε, σ' ἀφήνουμε γειὰ καὶ ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάξῃ. Ὅσα εἶναι μέσα στοῦ σπιτάκι μας εἶναι δικά σου. Πάρε μαζί σου ὅ,τι μπορέσης». Ἐλυπήθην τοὺς καημένους καὶ τοὺς ηὐχήμενους κατευόδιον διὰ τὴν νέαν πατρίδα των Ἑλλάδα.

Συγχορόνως ἤκούοντο ἔξωθεν φωναὶ καὶ θρῆνοι! Ὑπῆρχε μεγάλη κίνησις καὶ ἀναταραχὴ ἔμπροσθεν τῶν οἰκιῶν καὶ εἰς τοὺς δρόμους. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, γέροντες καὶ ἀσθενεῖς, ὅλοι ἀνεχώρουν! Ἄρκεται ἄμαξαι εἶχον ἐκκινήσει, πλήρεις ἀπὸ πρᾶγματα καὶ γυναικόπαιδα, πολλοὶ δὲ τῶν κατοίκων ἠκολούθουν πεζῆ, κλαίοντες καὶ ἀναστενάζοντες! Ἡ σκηνὴ ἦτο δραματικὴ! Εἶχον συγκινηθῆ. Καὶ ἐμελαγχόλησα διότι ἡ Στράντζα, ἡ μεγάλη ἐκείνη καὶ πλουσία κωμόπολις, ἡ πρὸ ὀλίγου πλήρης ζωῆς καὶ σφρίγους, ἀπέθνησκεν! Ἡ ὠραία καὶ ρωμαντικὴ Στράντζα ἔχανε τὰ ἀγαπημένα της παιδιά, τοὺς φιλοτίμους καὶ συμπαθεῖς κατοίκους της. Θὰ ἔμενε πλέον ἔρημος καὶ σιωπηλὴ. Μαραμένη, μαρμαρωμένη! Καὶ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου ὁ θρῦλος τοῦ Μαρμαρωμένου Βασιληᾶ, τὸν ὅποιον περιμένουν ἀκόμη οἱ αἰῶνες νὰ ἐξυπνήσῃ! . . .

Ἐν τῷ μεταξύ εἶχον πληροφορηθῆ ἐν συντομίᾳ τὰ γεγονότα τῆς νυκτός. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου ἀπὸ τὴν χωροφυλακὴν, χωροφυλακες μὲ ἀξιωματικούς, ἐν πολιτικῇ περιβολῇ, εἰσερχόμενοι εἰς τὰς οἰκίας, ἔδειραν πολλοὺς ἀδιακρίτως καὶ ἠπειλήσαν διὰ τῶν ὄπλων. Καὶ τοὺς κατεβίβαζον διὰ τῆς βίας. Ἀνεστατώθησαν τὰ γυναικόπαιδα καὶ ἐπηκολούθησε θρῆνος καὶ κλαυθμός! Ἐν τέλει, ἔξαναγκασθέντες ὅλοι, ἀπετελείωσαν τὰς προετοιμασίας των. Καὶ εἶχον ἀρχίσει τὴν ἐκκίνησιν, ἐνωρίς, τὴν πρωτῶν!

Μετὰ τινὰς ὥρας, ὅλαι αἱ οἰκίαι εἶχον χάσει τὴν ζωὴν των, τοὺς ἐνοίκους, καὶ οἱ δρόμοι ἦσαν ἔρημοι! Ὅρνιθες μόνον περιέτρεχον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀναζητοῦσαι τροφήν. Ἐξήλθον καὶ μετέβην εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Πετούλη, ὅστις τρέμων ἐκ τοῦ φόβου, ἀνέμενε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Τοὺς παρέλαβον καὶ μετέβημεν εἰς τοὺς Τριανταφυλλίδας, οἱ ὅποιοι εὐρίσκοντο εἰς χειροτέραν κατάστασιν. Καὶ οἱ τέσσαρες εἶχον τρομοκρατηθῆ μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν κατοίκων, ἂν καὶ τοὺς εἶχον εἰδοποιήσει τὴν νύκτα πρὶν κατακλιθῶ, νὰ μὴν ἀνησυχοῦν, διότι θὰ παραμείνωμεν καὶ οἱ πέντε, διὰ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Χάριν εὐκολίας καὶ διὰ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνω ἐδέχθην κατὰ πρότασιν των, νὰ συγκατοικήσωμεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Τριανταφυλλίδου, καθ' ὅσον μάλιστα, ἡ κυρία του εἶχε πάθει νευρικὴν κρίσιν·

Ὁ Πετούλης λοιπόν, κατοικῶν ἐκεῖ πλησίον καὶ ἔχων ὀλιγώτερα πράγματα, τὰ μετέφερον ἀμέσως μόνος, ἐγὼ δὲ τὸν παρηκολούθησα διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, κατὰ παράκλησίν του. Ὁ δὲ Τριανταφυλλίδης κατεγίνετο μὲ τὴν τακτοποίησιν τῶν ἰδικῶν του ἀποσκευῶν, αἱ ὁποῖαι, ἐπίσης, δὲν ἦσαν πολλαί. Ἐκινήθη ἡ περιέργειά μου. Ἐρωτήσας δὲ ἔμαθον, ὅτι πρὸ ἀρκετῶν ἤδη ἡμερῶν, εἶχον κατορθώσει νὰ ἀποστείλουν καὶ οἱ δύο, μερικά πράγματα εἰς Κωνσταντινούπολιν, πρὶν ἀκόμη ἐπιδεινωθῆ ἡ κατάστασις. Καὶ δὲν μὲ εἶχον προειδοποιήσει καθόλου! Καὶ θὰ εἶχον ἴσως παραλάβει ἤδη καὶ ἄλλα ξένα πράγματα διὰ νὰ τὰ μεταφέρουν μαζὺ των! Ἐνῶ ἐγὼ δὲν εἶχον φροντίσει μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης καθόλου, οὔτε διὰ τὸν ἑαυτὸν μου, οὔτε διὰ τὰ πράγματά μου καὶ ἔτρεχον, ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ἀνά πᾶσαν ὥραν καὶ στιγμὴν, χωρὶς ἀνάπαυσιν, χάριν τῶν ἄλλων!

Ἐπέστρεψα τέλος εἰς τὴν κατοικίαν μου διὰ νὰ μεταφέρω τὰ πράγματά μου, στρώμα καὶ βιβλία. Δὲν ἠδυνάμην ὁμως μόνος. Τὰ ἔτακτοποίησα προχείρως καὶ ἐσκεπτόμην, ὅποτε εἶδον κατὰ οὐμπῶσιν ἐκ τοῦ παραθύρου, νὰ διέρχεται πρὸ τῆς ἀνοικτῆς θύρας καὶ νὰ σταματᾷ ὁ . . . ἄσπονδος φίλος μου, ὁ Ἄλβανός, ἢ μᾶλλον, Ἡπειρώτης, διευθυντῆς τοῦ ταχυδρομείου Στράντζης! Εἶχομεν ἄλλοτε φιλονικίαι διὰ τὴν ἄτακτον διανομὴν τῆς ἀλληλογραφίας μου καὶ ἀπώλειαν ἐπιστολῶν. Ἦτο πολὺ φανατικὸς καὶ ὕπουλος. Ἐπειδὴ δὲ ὠμίλει καλῶς τὴν Ἑλληνικὴν, τὸν ὑποπευόμην. Τὸ Ταχυδρομεῖον μάλιστα, ἦτο ἔμπροσθεν ἀκριβῶς τῆς ἐξωθύρας τοῦ περιβόλου τῆς ἐκκλησίας καὶ παρηκολούθει, πολλάκις, ἐκ τοῦ παραθύρου τὰς κινήσεις μας. Πρὸ καιροῦ δὲ εἶχον μάθει, ὅτι ἔλεγε εἰς ἕνα τῶν ἐπιτρόπων. «Ἐκεῖνος ὁ Διακός, ὁ Διευθυντῆς σας, δὲν μοῦ καλοφαίνεται. Εἶναι γραμματισμένος καὶ ξεσπυρμένος, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνος γιὰ σᾶς. Στὴν ἐκκλησιὰ μέσα βάζει ἕνα «σαράβαλο» στὸ κεφάλι του (τὸ ἐπάνω καλυμμαύχιον) καὶ κάνει προπαγάνδα διὰ τὴν Μεγάλῃ Ἰδέα! Ποιὸς ξέρει τί κάνει στὸ σχολειό!»

Διήρχετο λοιπόν ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας μὲ ἕνα νεαρὸν Τοῦρκον, ὁ ὁποῖος ὠδήγει ἕνα ὄνον. Εἶχεν ἐξέλθει φαίνεται πρὸς λαφυραγωγίαν, ἢ ὁποῖα δὲν εἶχεν ἀρχίσει ἀκόμη ἐκ μέρους πρῶτον τῶν ἐπισήμων, κατόπιν δὲ καὶ ἄλλων! Καὶ ἐφοβεῖτο ἴσως διὰ τοῦτο, μήπως ἐνοχοποιηθῆ. Μόλις μὲ εἶδε, ἐχαιρέτησεν «εὐγενέστατα» καὶ παρεκάλεσε νὰ τῷ δώσω μερικά πράγματα καὶ μάλιστα, ἂν ὑπῆρχε, μίαν θερμάστραν πετρελαίου. Ὑπεσχέθη ἐυχαρίστως, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον, νὰ φροντίσῃ προηγουμένως διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν πραγμάτων μου μὲ τὸν συνοδὸν του καὶ τὸν συνοδὸν τοῦ συνοδοῦ του, δηλαδὴ τὸ τετράποδον. Ἀνήλθον ἀμέσως καὶ οἱ δύο, κατε-

βίβασαν τὰ πράγματα καὶ τὰ ἐφόρτωσαν ἐπάνω εἰς τὸν κύρ Μέντιον, ὅστις διεμαρτύρετο διὰ τὸ ὑπερβολικὸν βάρος! Μετὰ τὴν μεταφοράν, τῷ ἔδωσα μερικὰ πράγματα ἐκ τῆς οἰκίας, καθὼς καὶ δύο θερμάστρας πετρελαίου ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία ἦτο ἰδική μου. Μὲ ἠυχαρίστησε θερμῶς, λέγων, ὅτι ἤμην καλὸς καὶ ἐζήτησε συγγνώμην διότι ἄλλοτε εἶχε φλυαρήσει ἐναντίον μου.

Ἄνεζήτησα ἀκολούθως καὶ εὐρῶν τὸν Ἰσμαήλ μπέην, συνεννοήθην διὰ τὸ ζήτημα τῆς μετοβάσεώς μας μέχρι τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Σινεκλῆ, διὰ νὰ ἐπιβιβασθῶμεν εἰς τὴν ἀμαξοστοιχίαν. Εἶπον ὅτι εἴμεθα πέντε ἄτομα μὲ τὰ ὀλίγα πράγματά μας. Καὶ τὸν παρεκάλεσα, ὅπως ὀλοκληρώσῃ τὴν φιλικὴν πλέον χάριν φροντίζων, εἰ δυνατόν, προσωπικῶς διὰ τὴν ἀσφάλειάν μας. Εὐτυχῶς ἐπρόκειτο νὰ διέλθῃ καὶ ἐκεῖνος διὰ τοῦ Σινεκλῆ, κατευθυνόμενος πρὸς τὴν περιφέρειαν Σηλυβρίας. Συνέστησε νὰ μεταβῶ εἰς τὸ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς κωμοπόλεως μοναδικὸν τουρκικὸν καφενεῖον, περίξ τοῦ ὁποῦ ὑπῆρχον μερικαὶ οἰκίαι Τούρκων «μουατζιριδων», δηλαδή προσφύγων καὶ νὰ συμφωνήσω, κατ' ἐντολὴν τοῦ πρὸς χρῆσιν ἡμῶν καὶ ἐκείνου, κάρρον μὲ δύο ἵππους. Νὰ εἴμεθα δὲ ἔτοιμοι τὴν ἐπομένην ἢ τὴν μεθεπομένην καὶ ὅτι θὰ ἔλθῃ μαζί μας. Ἔτρεξα ἀμέσως καὶ ἐφρόντισα ὅπως μοῦ εἶπεν.

Εἶχε πλέον παρέλθει ἡ ἡμέρα καὶ ἐνύκτωσε. Καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς οἱ πέντε χριστιανοὶ μόνοι ἐντὸς μιᾶς οἰκίας τῆς μεγάλης νεκροπόλεως ὅπως ὠμοίαζεν ἡ Στράντζα, ἀπὸ τῆς πρωίας τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἐδειπνήσαμεν μὲ ὅ,τι πρόχειρον εἶχομεν καὶ κατεκλίθημεν ἀφοῦ προσηυχῆθημεν καὶ ἐπεκαλέσθημεν τὴν Θεῖαν προστασίαν. Τὴν πρωίαν ἔπρεπε νὰ φροντίσωμεν κατὰ πρότερον διὰ τὴν διατροφήν μας. Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν εἶχον τίποτε, παρὰ μόνον ὀλίγον τυρὶ κασέρι. Ὁ Πετούλης παρουσίασε μερικὲς ἐληές. Ἐνῶ ὁ πονηρότερος Τριανταφυλλίδης ὀλίγον ψωμί. Τί ἔπρεπε νὰ κάμωμεν. Κατήλθομεν μὲ τὸν Πετούλην καὶ κατωρθώσαμεν νὰ συλλάβωμεν περίξ τῆς οἰκίας δύο, τρεῖς ὄρνιθας, ὡς θύματα τῆς γαστρονομικῆς μας ἀνάγκης. Συνέστησε εἰς τὸ ζεῦγος Τριανταφυλλίδου νὰ μαγειρεύσουν τὰς ὄρνιθας καὶ προέτεινα εἰς τὸν Πετούλην νὰ ἔλθῃ μαζί μου πρὸς ἀναζήτησιν καὶ ἀγορὰν τροφίμων. Νὰ μάθωμεν δὲ τί γίνεται ἡ Στράντζα καὶ πότε θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀναχωρήσωμεν. Ὁ Πετούλης ἐφοβεῖτο νὰ ἐξέλθῃ. Οἱ δὲ Τριανταφυλλίδαι μὲ παρεκάλουν νὰ μὴ ἐξέλθω καὶ ἐγώ, διὰ νὰ μὴ πάθω δῆθεν τίποτε. Ἄλλὰ, κυρίως, διὰ νὰ μὴ χάσουν τὸν καλὸν πλέον φύλακα καὶ προστάτην των. Ἦτο ὅμως ἀνάγκη, πρὸς τὸ συμφέρον ὄλων μας καὶ ἐξῆλθον μόνος. Ἀπὸ τὸ τουρκικὸν καφενεῖον, τὸ ὁποῖον εἶχε καὶ φοῦρνον καὶ μικρὸν παν-

τοπωλείον, ἠγόρασα διάφορα τρόφιμα καὶ τὰ μετέφερον εἰς τὴν οἰκίαν. Ἐξῆλθον πάλιν καὶ διηυθύνθην πρὸς τὸ κέντρον τῆς κωμοπόλεως. Δὲν ἐφοβούμην καὶ λόγῳ τοῦ ἰσχυροῦ μου καὶ διότι εἶχε γνωσθῆ ὁ τρόπος καὶ ὁ σκοπὸς τῆς παραμονῆς μας μέσῳ τοῦ Ἰσμαήλ μπέη. Εἰς μερικά σημεῖα εἶδον μερικοὺς Τούρκους φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀρχίσει ἢ ἐκ μέρους τῶν ἐπισήμων λαφυραγωγία τῶν σπουδαιοτέρων οἰκιῶν καὶ καταστημάτων, διότι παρετήρησα καὶ μερικάς φορτηγὰς ἀμάξας καὶ ζῶα. Ἀντιπαρήλθον τὸ κεντρικὸν καφενεῖον καὶ ξενοδοχεῖον, τὰ ὁποῖα ἐπιταχθέντα εἶχον ἀρχίσει νὰ λειτουργοῦν ὑπὸ Τούρκων. Καὶ ἐπροχώρησα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία ἦτο κλειστή. Δὲν εἰσῆλθον εἰς τὸν ἀνοικτὸν περίβολον διὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῶ. Ἐκαμα τὸν σταυρόν μου καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐπιστρέψω, ὁπότε ἤκουσα νὰ μὲ καλοῦν ἐκ τῶν ὄπισθεν καὶ νὰ μὲ ἐρωτοῦν: «Ἐ! παπᾶ ζέφενδη, σὲν μπουρτά, νὲ ἀρήρσου». Δηλαδή: Ἐ! κύριε παπᾶ, σὺ τί γυρεύεις ἐδῶ; Εἶδον ἓνα κύριον σεβαστῆς ἡλικίας καὶ εὐπρεποῦς ἐμφανίσεως μὲ πολιτικὴν ἐνδυμασίαν. Παρηκολουθεῖτο ὑπὸ δύο ἄλλων. Ἦτο ἴσως Καϊμακάμης ἢ Μουτεσαρίφης (πολιτικὸς ὑποδιοικητῆς, δηλαδή ἐσπρχος, ἢ διοικητῆς τῆς περιφερείας), ἢ πιθανόν, ἀνώτερος στρατιωτικὸς. Καὶ θὰ εἶχεν ἔλθει, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκκενώσεως, διὰ νὰ κανονίσῃ τὰ ζητήματα τῶν ἐγκαταλειφθέντων κτημάτων καὶ πραγμάτων. Τὸν ἐπλησίασα καὶ χαιρετήσας, εἶπον ὅτι παρέμεινα προσωρινῶς τῇ ἀδείᾳ τοῦ Ἰσμαήλ μπέη, διὰ νὰ ἐπιστρέψω εἰς Κωνσταντινούπολιν, διότι δὲν εἶμαι Στράντζαλης. Μὲ ἠρώτησε κοτόπιν. «Αὐτοὶ οἱ παλαβοὶ ποῦ φύγανε, γιατί δὲν μᾶς ἀφήσανε τὰ κλειδιά τῆς ἐκκλησίας;» Ἀπήνησα, «δὲν γνωρίζω. Ἄλλ' ἀφοῦ εἶναι ὅλα ἐγκαταλελειμμένα, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ εἰσέλθῃ κανεὶς καὶ χωρὶς κλειδιά.» Ἐκεῖνος ὁμως ἐπανάλαβε γελῶν: «Ἄ! ὄχι ἔπρεπε νὰ μᾶς τὰ πυρᾶδῶσουν, γιὰ νὰ τὰ φυλάξουμε.» Ἐμειδίασα χαρακτηριστικῶς καὶ εἶπον: «Δὲν πειράζει πασᾶ μου, τὸ ἴδιο εἶναι. Φροντίσατε ὅπως νομίζετε» Ἐγέλασε πάλιν καὶ προσέθεσε: «Νέ ἰσέ», δηλαδή ἄς εἶναι. Ἐνεθυμήθην τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν προηγηθεῖσαν γνωστὴν διάδοσιν, ὅτι εἶχεν ἔλθει κάποιος πασᾶς καὶ ἔλεγεν ὅτι οἱ Στράντζαληδες εἶναι τρελλοὶ ποῦ θέλουν νὰ φύγουν. Τέλος τὸν ἀπεχαιρέτησα καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκίαν.

Οἱ συνάδελφοι μὲ ἀνέμενον μὲ ἔτοιμον τὸ γεῦμα τῶν ὀρνίθων καὶ μὲ μίαν ὀρεκτικὴν σούπαν. Ἐπρεπεν ἤδη νὰ τακτοποιήσω καλλίρον τὰ πράγματά μου, διὰ νὰ εἶμαι καὶ ἐγὼ ἔτοιμος, ὅπως οἱ ἄλλοι, πρὸς ἀναχώρησιν. Ἐφρόντισα ἐκ προνοίας νὰ τοποθετήσω, τμηματικῶς τὰ χρήματά μου, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀρκετά, εἰς διάφορα θυλάκιά μου, εἰς τὸ κιβώτιον τῶν ἐνδυμάτων, μέσα εἰς βιβλία, τὸ στρώμα,

τὸ προσκέφαλον κλπ., ὥστε νὰ μὴ χαθοῦν ὄλα μαζὺ ἐὰν τυχὸν συνέβαινε κανὲν κακόν. Ἐξ ἀφορμῆς καθήκον θεωρῶ νὰ ἀναφέρω τὰ ἐξῆς πρὸς ἔπαινος τῶν ἐφοροδημογερόντων. Τὴν παραμονὴν τοῦ ἐκτοπισμοῦ ἐζήτησαν καὶ εἶχον δώσει εἰς τὸν Ἐφοροταμίαν τὸν λογαριασμὸν τῶν διδακτικῶν βιβλίων. Μεθ' ὃ συνηθροίσθημεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν οἱ διδάσκαλοι ὄλοι καὶ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν σχολειῶν. Καὶ ἐπληρώθημεν τὸν ὑπόλοιπον ἐτήσιον μισθὸν μας. Μόνον ἐγώ, ὁ Πετούλης καὶ οἱ Τριανταφυλλῖται, διὰ τοὺς τελευταίους δύο καὶ ἡμίσεις μῆνας ἀντὶ χρημάτων ἐλάβομεν ἐπίσημα γραμμᾶτια ὑπογεγραμμένα καὶ ἐνσφράγιστα πρὸς ἐξαργύρωσιν ἀπὸ τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Φιλολογικὸν καὶ Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον. Ἐπληρώθημεν δὲ πράγματι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπὸ τὸν τότε Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Συλλόγου Ἀνδρεάδην.

Ἐμείναμεν δύο νύκτας μόνοι εἰς τὴν ἀγαπητὴν μας, ἀλλ' ἀτυχῆ Στράντζαν. Μᾶς εἰδοποίησεν ἐπὶ τέλους, ὁ Ἰσμαήλ μπέης, τὸν ὁποῖον εἶδον εἰς τὸν δρόμον. Ἦλθεν ἡ ἄμαξα. Ἐφορτώσαμεν τὰ πράγματά μας καὶ ἐκαθήσαμεν καὶ ἡμεῖς ἐπ' αὐτῶν. Ἐσταματήσαμεν ἔμπροσθεν τοῦ τουρκικοῦ καφενεῖου. Προσελθὼν μετ' ὀλίγον ὁ Ἰσμαήλ μπέης, ἐκάθησε πλησίον τοῦ ἀμαξηλάτου καὶ ἐξεκινήσαμεν. Ἐκεῖνος ἦτο βυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του καὶ τὰ σχέδιά του, δι' ἄλλους βεβαίως περαιτέρω ἐκτοπισμούς. Ἡμεῖς δὲ προσηυχόμεθα νοερῶς διὰ τὴν αἰσίαν λήξιν τοῦ ταξειδίου τῆς ἐπιστροφῆς.

Ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Σινεκλῆ καὶ κατεβιβάσαμεν τὰ πράγματά μας πρὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ. Ὁ Ἰσμαήλ μπέης κατελθὼν ὀλίγον προηγουμένως μᾶς ἀπεχαιρέτησε εὐχηθεὶς κατευόδιον. Τὸν ἠύχαριστησα καὶ πάλιν θερμῶς. Ἐζήτησα πέντε εἰσιτήρια ἀπὸ τὸν Ἑλληνα σταθμάρχην τῆς Γαλλικῆς ἐταιρείας τῶν Σιδηροδρόμων. Ἐκεῖνος ὁμως ἠρνήθη λέγων ὅτι ἀπαγορεύονται τὰ ταξίδια διὰ τοὺς Στράντζαληδες. Διότι εἶχε δοθῆ τοιαύτη διαταγή. Τῷ εἶπομεν ὅτι εἴμεθα ξένοι, ἀλλ' ἦτο ἀμετάπειστος. Καὶ ἡ ὥρα τοῦ τραίνου ἐπλησίαζεν. Ἀλλοίμονον ἂν ἐπρόκειτο νὰ μείνωμεν ἐκεῖ τὴν νύκτα Ἡ κυρία καὶ τὸ παιδάκι ἔκλαιον. Τὰ βάσανά μας δὲν εἶχον τελειώσει ἀκόμη ἐξ αἰτίας ἐνὸς στενοκεφάλου σταθμάρχου. Ἐσκέφθην μίαν στιγμὴν καὶ ἔτρεξα ἀμέσως πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἔπρεπε νὰ προλάβω τὸν Ἰσμαήλ μπέην, ἂν δὲν εἶχε φύγει ἀκόμη. Μόλις τὸν διέκρινα μακρόθεν. Ἐφιππος ἀνεχώρει καὶ εἶχε προχωρήσει ἀρκετά. Ἦρχισα νὰ τὸν φωνάζω ἐπανελημμένως. Πλὴν ἐκεῖνος οὔτε μὲ εἶδεν, οὔτε τὴν φωνὴν μου ἤκουεν. Ἦναγκάσθην νὰ καταφύγω εἰς τέχνασμα. Ἐξακολουθῶν νὰ φωνάζω, ἔλεγον τὰ ἐξῆς, προσποιούμενος ὅτι ὁμιλῶ δῆθεν μαζὺ του: «Ὁ σταθμάρχης δυστροπεῖ νὰ μᾶς βγάλῃ εἰσιτή-

ρια διὰ τὴν Πόλι. Παρακαλῶ διατάξατε ἀμέσως διότι τὸ τραῖνο πλησιάζει. Μάλιστα! Μάλιστα! Πολὺ καλὰ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε καὶ πάλι καὶ ὦρα σας καλή». Ἐπανελθὼν εἰς τὸν σταθμάρχην, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀκούσει τὴν κραυγαλέαν, ἀλλὰ μονομερῆ συνομιλίαν μου, τοῦ παρουσίασα τὰ «νουφούσια» μας, δηλαδὴ τὰς ταυτότητάς μας, πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι δὲν εἴμεθα Στράντζαληδες. Καὶ εἶπον μὲ ὀργὴν ὅτι ὁ Ἰσμαήλ μπέης, ὁ ὁποῖος διενήργησε τὴν ἐκκένωσιν τῆς Στράντζης, μᾶς ἔφερον ἕως ἐδῶ διὰ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Εἴμεθα διδάσκαλοι καὶ μᾶς περιμένουν ἀπὸ τὰ Πατριαρχεῖα. Ὁ Ἰσμαήλ μπέης εἶναι ἐξωργισμένος ἐναντίον σου. Ἄν μείνωμεν ἐδῶ καὶ πάθωμεν κανέν κακὸν θὰ εἶσαι σὺ ὑπεύθυνος. Καὶ νὰ σκεφθῆς τὰς συνεπείας διότι αὔριον τὴν πρωτὴν θὰ εἶναι πάλιν ἐδῶ ὁ Ἰσμαήλ μπέης! Ὁ σταθμάρχης ἐπέισθη πλέον καὶ ἐντὸς μερικῶν λεπτῶν εὐρέθημεν εἰς τὴν ἀμαξοστοιχίαν, ἡ ὁποία εἶχε φθάσει.

Διὰ λόγους προνοίας συνέστησα εἰς τοὺς συναδέλφους, νὰ μὴ ἀναφέρουν καθ' ὁδὸν εἰς κανέν τὸ ὄνομα Στράντζα καὶ προσέθεσα ὅτι ἂν τυχόν, ἐρωτηθῶμεν ἐγὼ μόνον θὰ ἀπαντήσω. Χάριν εὐκολίας, μάλιστα, ἐκράτησα καὶ τὰ πέντε εἰσιτήρια. Εὐτυχῶς, μίαν φορὰν ἠρωτήθη κατὰ τὸν συνήθη γενικὸν τύπον «πόθεν ἔρχεσθε». Ἡ ἀπάντησίς μου «ἀπὸ τὸ Σινεκλή» ἔθεωρήθη ἀρκετὴ.

Εἶχε νυκτώσει πλέον ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν «Σιρκεντζή» τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ συνάδελφοι παρέμειναν ὀλίγον διὰ νὰ παραλάβουν τὰ πράγματά των ἀπὸ τὴν ἀποθήκην διὰ νὰ μὴ ἐπανέλθουν τὴν ἐπομένην καὶ κάμουν καὶ ἄλλα ἕξοδα. Τοὺς ἀπεχαιρέτησα καὶ μετέβην ἀμέσως δι' ἀμάξης εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἀδελφοῦ μου. Μόλις εἶχον καθήσει καὶ ἔτρωγον. Δὲν ἐγνώριζον τίποτε καὶ ἔμειναν ἐκπληκτοὶ, καθὼς μὲ εἶδον. Διηγῆθη ἐν ὀλίγοις τὰ διατρέξαντα. Ἄφοῦ συνεφάγομεν κατεκλίθη διὰ νὰ ἀναπαυθῶ διότι ἤμην κατάκοπος καὶ ἐξηντλημένος κατόπιν τόσων περιπετειῶν καὶ κινδύνων!

Τὴν πρωτὴν ἐτηλεγράφησα τουρκιστὶ πρὸς τὸν ἐν Ἀλάτσαμ πατέρα μου ὅτι «ἔφθασα αἰσίως»! Λαβὼν δὲ μίαν ἑλληνικὴν ἐφημερίδα ἀνέγνωσα, αἶφνης τὴν ἀκόλουθον εἶδον: «Ἡ Στράντζα ἐξεκενώθη. Ἄγνοεῖται ἡ τύχη τοῦ διευθυντοῦ τῶν σχολῶν διακόνου Νικολάου Βαφείδου καὶ τῶν διδασκάλων Πετούλη καὶ Τριανταφυλλίδου»! Κατόπιν ἀφοῦ παρέλαβον ἐκ τοῦ σταθμοῦ τὰς ἀποσκευάς μου, μετέβην εἰς τὸ Φανάριον. Μὲ περιεκύκλωσαν οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ λαϊκοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Πατριαρχείου ἐρωτῶντες: «Κύριε Βαφειδῆ, ζῆς, γλύτωσες; Καλῶς ὤρισες, περαστικά! Γιὰ πές μας, τί ἔπαθες! σ' ἔδειραν; σὲ φυλακίσαν; πῶς γλύτωσες;». Μεταξὺ τῶν ἐρωτῶντων

ήτο, κυρίως, ὁ ἀναφερθεὶς ὑπογραμματεὺς διάκονος Γερμανὸς Ἀθανασιάδης. Ἡ ἀπάντησίς μου ἦτο, «εὐτυχῶς, οὔτε μὲ δείρανε, οὔτε μὲ φυλακίσανε, οὔτε μὲ διώξανε οἱ Τοῦρκοι, ὅπως διώξανε ἄλλους!» Ἀφοῦ παρουσιάσθην εἰς τὸν Πατριάρχην Γερμανόν, ἀνεκοίνωσα τὰ τῆς ἐκκενώσεως τῆς Στράντζης, ὑποβαλὼν κατ' ἐντολήν του, καὶ σχετικὴν ἔκθεσιν.

Ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν εὔρον ἀπαντητικὸν τηλεγράφημα τοῦ πατρός μου, ὅστις ἀγνοῶν τὰ γεγονότα καὶ ἀνησυχήσας διὰ τὴν ἐξαφνικὴν ἐπιστροφὴν μου ἐκ Στράντζης, ἠρώτα τὴν αἰτίαν αὐτῆς. Συνέταξα δευτέρον τηλεγράφημα, ἔνθα εἶχον γράψει «Στράντζα μπουσαλυτῆ γηντάν, γκερί γκελντίμ», δηλαδή, ἐπειδὴ ἐξεκκενώθη ἡ Στράντζα, ἐπέστρεψα καὶ τὸ ἔστειλα μὲ τὸν ἀδελφόν μου εἰς τὸ τηλεγραφεῖον τοῦ Πέραν ὅπως καὶ τὸ προηγούμενον. Ὁ ἀρμόδιος ὅμως ὑπάλληλος ἠρνήθη νὰ τὸ διαββάσῃ ὡς δῆθεν ὑποπτον. Μετέβην τότε καὶ παρουσίασα ἑλληνικὰς καὶ τουρκικὰς ἐφημερίδας, αἱ ὁποῖαι ἀνέγραφον τὴν ἐκκένωσιν τῆς Στράντζης, ἡ ὁποία ἦτο πλέον πασίγνωστον καὶ ὄχι μυστικὸν γεγονός. Ἐπειδὴ δὲ ἐδυστρόπει ἀκόμη ὁ ὑπάλληλος τὸν ἠπέλησα ὅτι θὰ τὸν καταγγείλω εἰς τὸν διευθυντὴν του. Καὶ ἐξηρχόμην διὰ νὰ ἀνέλθω εἰς τὸν ἀνω ὄροφον, ὁπότε μὲ ἐκάλεσε καὶ λαβὼν τὸ τηλεγράφημα τὸ διεβίβασε τὴν ἴδιαν στιγμὴν.

Ἐν τῷ μεταξύ παρήλθον μερικοὶ μῆνες. Ὁ δὲ τότε Μητροπολίτης Νεοκαιοσαρείας Πολύκαρπος Ψωμιάδης, ὁ κατόπιν ἀποθανὼν ὡς Ξάνθης, ἐζήτηε νὰ μεταβῶ ὡς διευθυντῆς τῶν σχολῶν εἰς τὴν Τοκάνην τῆς ἐπαρχίας του. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῷ μεταξύ εἶχεν εἰσελθεῖ ἡ Τουρκία εἰς τὸν πρῶτον Παγκόσμιον πόλεμον, δὲν ἐδέχθη νὰ ἀπομακρυνθῶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Τέλη δὲ Αὐγούστου 1914, προσελήφθη ὡς Ἀρχιδιάκονος τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Δέρκων, ἐν Θεραπείοις τοῦ Βοσπόρου. Ἐκεῖ ὑπηρέτησα, ἐπὶ τετραετίαν, μέχρι τοῦ θέρους τοῦ 1918. Τὸ ἐπόμενον σχολικὸν ἔτος 1918—19, ἤμην διευθυντῆς τῶν σχολῶν Τσενγκέγκιοι τοῦ Βοσπόρου. Ἀφοῦ δὲ ὑπεγράφη ἡ ἀνακωχὴ τοῦ πολέμου μετέβην τὸ θέρος τοῦ 1919 εἰς Ὀρδοῦν. Μετὰ διετῆ ὅμως ὑπηρεσίαν ἐκεῖ, ὅπως γράφω εἰς τὰς ποντιακὰς ἀναμνήσεις μου, ἠκολούθησα τὴν πρώτην ἀποστολὴν τῶν ἐξορίστων Ὀρδουλούδων, ἀνά τὰ βᾶθη τοῦ Κουρδιστάν, καὶ μόλις τὸ 1923, ἔφθασα εἰς τὴν Ἑλλάδα διασωθεὶς μέσῳ Συρίας, κατόπιν τρομερῶν περιπετειῶν καὶ ποικίλων κινδύνων.

Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΤΟΥ ΣΕΡΕΝΤΙΟΥ ΥΠΟ ΤΩΝ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΩΝ

Περὶ τοῦ κάστρου τοῦ Σιρεντζίου καὶ τῆς ἀλώσεώς του ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων ἐκυκλοφόρησε παλαιότερον ὁ θρύλος καὶ ἡ σχετικὴ φήμη ἀναφέρει ἀφήγησιν γενομένην καὶ εἰς ἐμὲ παρὰ γερόντων κατοίκων τῆς Στράντζης. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ὁ ἐκ Σαμακοβίου τῆς Ἄν. Θράκης ἀνάπηρος πολέμου Μπορόζης ἔκαμε καὶ σχετικὸν δημοσίευμα.

Κατὰ τὰς ἐν λόγῳ ἀφηγήσεις, πρὸς βορρᾶν τῆς Στράντζης καὶ πέραν ρυακίου, τὸ ὁποῖον ἐκαλεῖτο Ποταμός, ὑψοῦται τόχαμηλὸν ὄρος «Καλὲ μπατρ», (ὑψωμα, λόφος τοῦ Κάστρου). Ἐπ' αὐτοῦ ὑπῆρχεν, ἄλλοτε, ἰσχυρὸν τεῖχος, περὶ τὴν Ἀκρόπολιν, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὑπῆρχον μεγάλαι οἰκοδομαὶ καὶ ἐκκλησίαι «σταυρεπίστεγοι». Οἱ Ἕλληνες τὸ ὠνόμαζον «Κάστρο Μωρηᾶς». Τὸ εἶχον πολιορκήσει οἱ Σταυροφόροι. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πολιορκούμενοι ἀνθίσταντο, οἱ πολιορκηταὶ ἐμηχανεύθησαν τὸ ἐξῆς: Ἐγνώριζον, ὅτι ἡ ἡμίονος δταν διψᾷ πολὺ, σκάπτει διὰ τῶν ποδῶν τῆς τὸ ἔδαφος ὑπὸ τὸ ὁποῖον αἰσθάνεται ἐνστικτικῶς ὅτι ρεῖ ὕδωρ. Ὡδήγησαν λοιπὸν πέραξ τοῦ τείχους μίαν ἡμίονον, τὴν ὁποῖαν δὲν εἶχον ποτίσει ἐπὶ τινὰς ἡμέρας. Καὶ τὴν περιέφερον βραδέως πρὸς διαφόρους διευθύνσεις, μέχρις οὗ τὸ ζῶον ἀπεκάλυψε ἓνα σωλῆνα ὕδραγωγείου τῆς Ἀκροπόλεως. Καὶ ἀπέκοψαν τότε τὴν διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος, διὰ νὰ ἐξαναγκασθοῦν οἱ πολιορκούμενοι νὰ παραδοθοῦν ἔνεκα δίψης.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἤρχισαν νὰ ἱκανοποιοῦν τὴν δίψαν τῶν δι' ὕδατος μερικῶν πηγῶν καὶ φρεάτων ἐντὸς τοῦ φρουρίου, οἱ Φράγκοι ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν τὸ ἐξῆς ὕπουλον τέχνασμα: Νεαρὸς στρατιώτης, γνωρίζων τὴν ἐλληνικὴν καὶ ὁμοιάζων πρὸς γυναῖκα, ἐνεδύθη γυναικεῖα ἐνδύματα. Ἄφου δὲ ἐτοποθέτησε βάμβακα κάτωθεν αὐτῶν, παρουσιάσθη πρὸ τῶν τευχῶν μὲ πλαστὴν ἐξωγκωμένην κοιλίαν καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ παρακαλῇ τοὺς πολιορκουμένους νὰ τὴν παραλάβουν καὶ νὰ τὴν ἀπαλλάξουν ἀπὸ τοὺς Φράγκους, διότι εἶναι Ἕλληνίς καὶ ἔγκυος. Οἱ πολιορκούμενοι ἀκούσαντες τοὺς ὀδυρμοὺς τῆς δῆθεν Ἑλληνίδος καὶ μάλιστα εὕρισκομένης εἰς ἐνδιαφέρουσαν κατάστασιν ἐξηπατήθησαν καὶ ἤνοιξαν τὴν πύλην τοῦ κάστρου διὰ νὰ εἰσέλθῃ. Τὴν στιγμὴν ὁμοῦς ἐκείνην, ὤρμησαν οἱ ἐκεῖ πλησίον κρυπτόμενοι πολιορκηταὶ καὶ εἰσελθόντες ἐκυρίευσαν τὸ κάστρον. Σχικτικῶς μὲ τὸν ὡς ἄνω θρύλον ὑπάρχει καὶ δημοτικὸν τραγούδι ἐπίσης δημοσιευθέν.

† Ἀρχιμαν. ΝΙΚ. ΒΑΦΕΙΔΗΣ—Καθηγητῆς

ΞΗΜ. «Θρακικῶν».—Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους ἡ Μητρόπολις Τυρολόης—Σιρεντζίου, ἀπετέλει δύο ἰδιαιτέρας ἐπισκοπᾶς. Πρῶτος Ἀρχιερεὺς ἀναφέρεται ὁ Σισίνιος. Τῷ 1616 ἀναφέρεται κοινὸς ἐπίσκοπος Τυρολόης—Σιρεντζίου. Τῷ 1840 ἀνεκηρύχθη εἰς Μητρόπολιν, τῷ 1848 συνεχωνεύθη μὲ τὴν Μητρόπολιν Ἡρακλείας, τῷ 1907 ἀνεσυνεστήθη εἰς Μητρόπολιν Τυρολόης—Σιρεντζίου καὶ διετηρήθη μέχρι τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς (1922).

ΜΙΑ ΘΛΙΒΕΡΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΚΕΝΩΣΙΝ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Δημοσιεύομεν εὐχαρίστως τὴν κάτωθι γενικὴν ἀνασκότησιν περὶ τῶν αἰτίων καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκκενώσεως τῆς Ἄν. Θράκης ὀφειλομένην εἰς ἀξιόλογον παλαιὰν περιγραφὴν τοῦ Θρακῆς κ. Φωτίου Ἀποστολίδου, Δικηγόρου (Συμβολαιογράφου). Τὸ δημοσίευμα τοῦτο, ἐκτὸς τοῦ γενικωτέρου χαρακτήρου του, παρέχει καὶ μίαν εἰκόνα, ὄχι μόνον τῆς βιαίας ἐκκενώσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς σημασίας τῆς μεγάλης καὶ πλουσίας κωμοπόλεως Τζαντῶς (περιφερειῶν Σηλυβρίας — Τυρολόης) πατρίδος τοῦ γράφοντος, ὅστις παρέχει καὶ ἀνεκδότους λεπτομερείας τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ πλούτου, τῆς προόδου, καὶ τοῦ πληθυσμοῦ, ἅτινα δίδουν καὶ διὰ τὴν περιοχὴν ἐκείνην ἀπάντησιν εἰς τὴν σχετικὴν ἐκκλήσιν τοῦ Θρακικοῦ Κέντρου:

Συνεπληρώθη δεκαετία τελευταίως ἀπὸ τῆς ἐκκενώσεως τῆς Θράκης. Ὅποιας ἀναμνήσεις δὲν προκαλεῖ ἡ θλιβερὰ αὐτὴ ἐπέτειος! Πρὸ δέκα ἐτῶν ἀκριβῶς ἐπατούσαμεν ἀκόμη τ' ἀλησμόνητα ἐδάφη τῆς πατρίδος μας, τὴν ὅποιαν ἐξεκενώσαμεν τότε τόσον ἐσπευσμένως καὶ ἀδόξως, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ πιστευθῇ ποτὲ ἡ ἀπροσδόκητος ἐγκατάλειψις τῆς. Τῷ ὄντι μέσα εἰς τὴν ἀνεπανόρθωτον ἐθνικὴν καταστροφὴν, ἀπὸ τὴν ὅποιαν συμπαρεσύρθη καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Θράκη, τὸ πλεόν περιεργον εἶναι ὅτι οἱ Θρακῆς εὐρέθησαν τελείως ἀπαράσκευοι νὰ ὑποστοῦν τὴν καταδίκην, πού τοὺς ἐπεφύλασεν ἡ Μοῖρα, διότι ἤλιπζον μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς ὅτι ἡ χώρα των θὰ ἀπέφευγε τὴν ἀξιοδάκρυτον τύχην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀφοῦ τὴν ἐχώριζεν ἡ θάλασσα ἀπ' αὐτῆς καὶ τὰ Στενὰ κατείχοντο ἀπὸ τοὺς τέως συμμάχους τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς τὸν ὀρίζοντα ἐφαίνοντο ἐνίστε κακοὶ οἰωνοὶ ἀπὸ πολλοῦ. Εἰς τὸν τόπον λ.χ. εἶχον ἐκδηλωθῆ ἑπανεπιλημμένως οἱ φόβοι ὅτι ἡ δυσμένεια τῆς νικητρίας Εὐρώπης ἐναντίον μας ἤμποροῦσε νὰ ἔχη ὡς συνέπειαν ἑδαφικὰς μας ἀπωλείας καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Βαλκανικὴν, εἰς τὴν ὅποιαν ἐκαθήμεθα ἡσυχοὶ, ὡς εὐρισκόμενοι μακρὰν τοῦ Μετώπου. Ἐξ ἄλλου, διαπρεπεῖς φίλοι τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τῆς ἔκαμναν ἐμμέσως ὠρισμένας συστάσεις πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρέστων. Ἀπὸ τὸν Μάρτιον δὲ τοῦ 1922 ἡ Συνδιάσκεψις τῶν Πρεσβευτῶν εἰς τοὺς Παρισίους εἶχεν ἀποφασίσει τὸ ψαλλίδισμα τῆς Θράκης. Ἄλλ' οἱ Θρακῆς ἐνθουμούμενοι τὴν παλαιὰν πρόληψιν ὅτι τάχα ἡ Ἡμισέληνος δὲν ἐπιστρέφει

πλέον όπου ἐστήθη, ἀπαξ ὁ σταυρός, παρηγοροῦντο μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ χριστιανικὴ Εὐρώπη δὲν θὰ ἐπέτρεπε τὴν ἐκ νέου ἐγκαθίδρυσιν τῶν Τούρκων εἰς τὸν Αἴμον. Τὴν τυφλὴν δὲ αὐτὴν αἰσιοδοξίαν των διετήρησαν παράδῳ καὶ μετὰ τὴν παταγώδη κατάρρευσιν τοῦ Μικρασιατικοῦ μετώπου, ὅτε κατέφευγον πανικόβλητα εἰς τὴν Θράκην τὰ συντρίμματα τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς στρατιᾶς, κ' ἐπλημμύρισαν οἱ θρακικοὶ κάμποι ἀπὸ τὰ οἰκτρὰ ἀπομεινάρια τῆς φυγῆς καὶ τοῦ χαμοῦ τῆς Ἀνατολίας.

Ἦτο ψυχολογικὸς κυρίως ὁ λόγος τῆς ἀπιστεῦτου ἐκείνης αἰσιοδοξίας. Εἰς τὸν κόσμον δὲν ὑπάρχει σκληρότερον πρᾶγμα ἀπὸ τὸ ν' ἀναγκάζεται βιαίως κανεὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν κατοικίαν του. "Ὅ,τι δὲ ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐπιθυμεῖ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ πιστεύσῃ. Μέχρι τινὸς μάλιστα ἡ τοιαύτη ψυχικὴ ἀδυναμία τῶν Θρακῶν εἶχεν ἐνισχυθῆ ἀπὸ τὴν ἐπικράτησιν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922 καὶ τὰς τολμηρὰς τῆς ἐπαγγελίας. Ἡ διάσωσις τῆς Θράκης ἀπετέλει ἓνα ἐκ τῶν κυριωτέρων σκοπῶν τοῦ ἐκραγέντος στρατιωτικοῦ κινήματος, ὡς ἀνεφέρετο καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν προκήρυξιν, τὴν ὁποίαν ἐρριψαν τὰ ἐπαναστατικὰ ἀεροπλάνα. Συγχρόνως ἠκούσθη ὅτι εἰς τὴν παρὰ τὴν Τσατάλιτζαν τουρκικὴν μεθόριον εἶχον ἀρχίσει νὰ λαμβάνωνται μέτρα ἀμυντικά, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Ἐπαναστάσεως ἐπισκεφθέντες κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1922 τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην πρὸ ἐξέτασιν τῆς στρατιωτικῆς τῆς καταστάσεως ἐκήρυξαν ἐκεῖ ὅτι ἡ χώρα αὕτη εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἑλλάδος, κ' ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ δεχθοῦν νὰ θυσιασθῇ. Ἄλλως τε τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς Ἑλλάδος πρὸς κατάπαυσιν τῶν ἐχθροπραξιῶν εἶχεν ἀναλάβει ἐπὶ τέλους ὁ Βενιζέλος, καὶ τοῦτο ἀπετέλεσεν ἓνα εἰσέτι σπουδαιότατον λόγον, διὰ νὰ πιστεῦσωμεν ὅλοι ὅτι τὰ πράγματα θὰ ἐξελιθίσοντο τοῦ λοιποῦ κατ' εὐχὴν. Ἦτο καὶ εἶναι ἀκόμη τόση ἡ πεποιθήσις τοῦ θρακικοῦ λαοῦ πρὸς τὸν μεγαλεπήβολον δημιουργὸν τῆς ἀειμνήστου Μεγάλης Ἑλλάδος τῶν Σεβρῶν, ὥστε δὲν ἀμφέβαλλεν ὁ κόσμος ὅτι ὁ ἀριστοτέχνης αὐτὸς τῶν διπλωματικῶν ἐπιτυχιῶν εἰς τὸ παρελθὸν ἦτο ἱκανὸς νὰ στρέψῃ ὀπίσω τὰ πολιτικὰ ρεύματα πρὸς τὰς πηγὰς των καὶ νὰ μετατρέψῃ ἄρδην τὴν κατάστασιν μὲ τὴν μεγάλην ἐπιρροὴν του πλησίον τῶν Ἰσχυρῶν. Μάτην μερικοὶ ἐξ ἰδιοσυγκρασίας ἀπαισιόδοξοι ἐκίνουν περιλύπως τὴν κεφαλὴν καὶ προέλεγον δεινὰ διὰ τὴν Θράκην κατόπιν ἀπὸ τὴν ἦτταν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Οἱ περισσότεροι δὲν ἤθελαν νὰ ἴδουν τὴν ἐπερχομένην καταιγίδα. Καὶ ὅταν αἱ ἐφημερίδες ἐδημοσίευσαν κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Σεπτεμβρίου τὴν φοβερὰν εἶδησιν ὅτι ὁ Βενιζέλος ἀπηλίπισθη ὡς πρὸς τὴν σωτηρίαν τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, ἡ δημοσίευσις ἐξελήφθη ὡς σκόπιμος, καὶ ὑπεστηρίχθη μὲ ἀξιοθρήνητον σοβαρότητα ὅτι ἀπὸ διπλωματικὴν ὑστεροβουλίαν φαίνεται ἐκεῖνος ὑποχωρητικὸς, διὰ νὰ προκαλέσῃ μεγαλυτέρας ἀξιώσεις τῆς Τουρκίας καὶ διεγείρῃ ἐναντίον τῆς τὴν ἀντίδρασιν τῶν εὐρωπαϊκῶν Δυνά-

μεων, διὰ τὰ ἐπωφεληθῶμεν ἡμεῖς τελικῶς ἀπὸ τὴν κατάστασιν. Δὲν ἔλειψαν μάλιστα οὔτε εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν οἱ εὐφάνταστοι, οἱ ὅποιοι μέσα εἰς τὴν ποιητικὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ καφενεῖου, ἔπλασαν σχέδια τερπνά, καὶ φῆμαι ἐκυκλοφόρησαν ἀδέσποτοι ὅτι ἐπέκειτο προέλασις τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ πρὸς τὴν Πόλιν τῶν ὀνείρων μας, καὶ εἰς τὰς φήμας ἐκείνας ἔδιδε προσοχὴν ὁ ἀτυχῆς θρακικὸς πληθυσμὸς διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἦσαν εὐχάριστοι.

Μὲ τοιαύτας ἀσθηρικούς ἐλπίδας ἐλικνίζοντο οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης ἐν τελείᾳ παραγνώρισει τῶν συμβαινόντων μέχρι τῆς ἐνάργεως τῆς καταστροφῆς, ὅπως ὁ εὐσεβὴς λαὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὰς τρομερὰς ἡμέρας τῆς πολιορκίας αὐτῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἄλλ' ἡ παραίσθησις αὕτη ἦτο φυσικὸν νὰ διαλυθῆ ὀδυνηρῶς ἀπὸ τὴν ὄλως ἀντίθετον φορὰν τῶν πραγμάτων. Διὰ τοῦτο οἱ Θράκες ἀφυπνίσθησαν ἔντρομοι ἀπὸ τὸν κρότον τῆς εἰδήσεως περὶ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἀπαισίου πρωτοκόλλου τῶν Μουδανιωῶν καὶ ἀντελήφθησαν διὰ μιᾶς ὅλην τὴν τραγικότητα τῆς καταστάσεως, ἡ ὁποία δὲν ἐπεδέχτο πλέον οὐδεμίαν ἀναβολὴν καὶ θεραπείαν. Ἐπαθὰν δὲ τότε μίαν ἀπότομον ψυχολογικὴν μεταστροφὴν. Ἔπεσαν ἀκριβῶς εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τῆς τελείας ἀπογνώσεως, καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζουν τί κάμνουν, χωρὶς νὰ θέλουν ν' ἀκούσουν τίποτε, ἕνα μόνον ἐκοίταζαν, πῶς νὰ φύγουν μίαν ὥραν ἀρχήτερα ἐγκαταλείποντες τὰ πάντα. Ἔτσι μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῆ τὸ παράδοξον γεγονός ὅτι ἡ ἐκκένωσις τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης μολοντί ἤμποροῦσε νὰ γίνῃ μὲ κάποιαν ψυχραιμίαν καὶ τάξιν ἐντὸς τῶν ὠρισμένων προθεσμιῶν, ὅπως ἦτο κανονισμένον μὲ τὰς σχετικὰς συμφωνίας, ἔγινεν ἀπεναντίας τόσοσιν παραζαλισμένη καὶ βιαστική, καὶ τόσας ἐπέφερεν οικονομικὰς ἀπωλείας, ὥστε ν' ἀμιλλᾶται ὡς πρὸς ταύτας μὲ τὴν ἀπερίγραπτον συμφορὰν τῆς Μικρασίας. Ἐπέρασαν ἔκτοτε δέκα δλόκληρα ἔτη πλήρη στενοχωριῶν καὶ ἐλπίδων, καὶ σήμερον, ὅτε ἔχομεν συγκεντρώσει τὸ λογικόν μας ἀποροῦμεν ἴσως διὰ τὴν καταλαβοῦσαν τότε ἀποτόμως τὸν λαὸν τῆς Θράκης νευρικότητα μετὰ τὴν προτέραν αἰσιοδοξίαν του. Ἄλλ' ἦτο καὶ τοῦτο ἐπόμενον. Διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἐφάνη ἀπὸ τὰς περιγραφὰς τῶν ἐφημερίδων ὅλον τὸ μέγεθος τῆς ἐθνικῆς συμφορᾶς καὶ ἡ κατάσταση παρουσιάζετο τόσοσιν ζοφερά, ὥστε παρέλυε πᾶσαν ψυχραιμον σκέψιν. Ἐπειδὴ δὲ ἐξ ἄλλου καθ' ὅλην τὴν Θράκην εἶχον διαχυθῆ Μικρασιάται πρόσφυγες, καὶ δι' αὐτῶν καθίσταντο ὁσημέραι γνωστότεραι αἱ φρικαλεότητες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκυριάρχησε βαθμηδὸν ὁ φόβος ὅτι μᾶς ἀνέμενεν ἀφεύκτως ἡ ἰδία τύχη, ἂν δὲν ἐπρολαμβάνωμεν νὰ φύγωμεν πάραυτα. Ἐφοβήθημεν δηλαδὴ ὅτι οἱ Τοῦρκοι διὰ νὰ μὴ ἀφίσουν νὰ τοὺς διαφύγῃ τόση λεία, θὰ ἤρχιζαν ἀμέσως ἕξωθεν καὶ ἔσωθεν τὴν δρᾶσιν, ὁπότε θὰ ἐπνηκολούθει γενικὴ τῶν Ἑλλήνων τῆς Θράκης σφαγὴ εἰς ἐκδίκησιν τῶν ὑπερβασιῶν, τὰς ὁποίας εἶχαν διαπράξει ἐναντίον τῶν Τούρκων Κιρκάσιοι,

Ἀρμένιοι καὶ Ῥωμιοὶ κακοποιοί. Ἦδη μέσα εἰς τὴν σκοτισμένην φαντασίαν τοῦ ἔβλεπεν ὁ καθέννας τὰς φλόγας τῆς Σμύρνης. Ἦκουεν ἐπελαύνοντας τοὺς ἀγρίους ἱππεῖς τοῦ Κεμάλ. Καὶ μόλις συνήφθη ἡ σύμβασις τῶν Μουδανιωῶν, ἡ ἰδέα τῆς φυγῆς ἐπεκράτησεν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Θράκης, καὶ οἱ πλέον ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν κίνδυνον ἀψηφοῦντες ἐκ τοῦ φόβου τῶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ οὐδὲ στιγμὴν σκεφθέντες τοὺς βωμούς, τὰ ἱερὰ καὶ τοὺς τάφους τῶν πατέρων των, ἤρπασαν ὅ,τι ἔτυχεν ἐμπρὸς των καὶ ἐρρίφθησαν ἔξω φρενῶν εἰς τοὺς δρόμους ἀρκοῦμενοι νὰ σώσουν ἔστω καὶ μόνην τὴν ζωὴν των. Ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς συγχύσεως καὶ τοῦ ἀπαρδειγματίστου φόβου εἶναι ἄξιον σημειώσεως ὅτι εὐρέθησαν καὶ ὀλίγοι τολμηροί, οἱ ὁποῖοι ἀπεφάσισαν νὰ παραμείνουν ὑπὸ τὸ τουρκικὸν καθεστῶς, ὅπως λ.χ. εἰς τὰς Σαράντα Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τὰ χωρία ἐξεκενώθησαν ἀμέσως καὶ ἔμειναν τελείως ἔρημα κατοίκων, διότι ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως πάσης ἀσφαλείας εἰς τὴν ὑπαιθρον ἐθεωρεῖτο βεβαία ἡ σφαγὴ. Ἐπίσης δὲν ἐτόλμησε νὰ μείνη ψυχὴ εἰς τὰς πόλεις τὰς εὐρισκομένας πρὸς τὸ μέρος τῆς τουρκικῆς μεθορίου. Εἰς τὴν ἱστορικὴν Σηλύβριαν εἶχεν ἀποφασισθῆ ἓν συσκέψαι τῶν προκρίτων πρὸς τοῦτο νὰ παραμείνῃ ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς, τοσοῦτ' ἄλλο, καθόσον συμπεριφερθεῖς ἀξιοπρεπῶς πρὸς τὸ τουρκικὸν στοιχεῖον κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἑλληνικῆς κατοχῆς δὲν ἀνέμενεν ἐκ μέρους τοῦ ἀντίποινα. Ἀλλὰ τόσον ἐτρόμαξαν ἀπὸ τὴν τολμηρὰν τῶν ἀπόφασιν αὐτοὶ οἱ συνηγορήσαντες ὑπὲρ τῆς παραμονῆς, ὥστε τὴν ἐπομένην ἔσπευσαν πρῶτοι νὰ πάρουν τὰς ἀποσκευὰς των καὶ νὰ ἀναβοῦν εἰς τὸ ἀτιμόπλοιον. Οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ Ἐξαστέρου ἐν μέσῳ τῶν ἐκτεταμένων ἀμπελώνων τοῦ ὠραίου παρὰ τὴν Προποντίδα χωρίου τῆς ἐπαρχίας Σηλυβρίας ἀφοῦ κατέβηκαν εἰς τὴν ἐγγὺς παραλίαν διὰ νὰ φύγουν, ἐπέστρεψαν εἰς τὰς οἰκίας των, διότι ὁ μοντεσαρίφης Μετρῶν τοὺς παρώτρυνε νὰ μὴ ἐκπατριθοῦν, ἐγγνώμενος διὰ τὴν ἀσφάλειάν των. Μαθόντες ὅμως ὅτι ἔφευγαν ἀθρόοι ὅλοι οἱ περίοικοι ἐξ Ἐπιβατῶν, Δελλιωνῶν, Φαναρίου κ.ἄ. δὲν ἄργησαν ν' ἀλλάξουν γνώμην. Καὶ εἰς τὴν Τσόρλου ὁ Μητροπολίτης Χρυσόστομος προσεπάθησε νὰ συγκρατήσῃ μέρος τουλάχιστον τῶν ὀρθοδόξων τῆς ἔδρας του διὰ νὰ μὴ διαλυθῇ ἡ Κοινότης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐφάνησαν ὅτι εἰλικρινῶς ἐπεθύμουν καὶ οἱ ἐγγχώριοι Τοῦρκοι. Διότι ἐν γένει οἱ φρονιμώτεροι ἐξ αὐτῶν ἔβλεπαν μὲ κατάπληξιν τὴν ἀθρόαν φυγὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἠσθάνοντο κάποιαν ἀνησυχίαν ἐκ τούτου φοβούμενοι μὴ πάθουν κατόπιν τὸ ἴδιον καὶ αὐτοὶ. Ἄλλ' εἰς τὴν γενομένην πρὸς τοῦτο σύσκεψιν ἐντὸς τῆς μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τὴν ἐσπέραν τῆς 2ας Ὀκτωβρίου 1922 ἡ σχετικὴ πρότασις τοῦ σεβαστοῦ Ἱεράρχου Τυρολόης ἐπνίγη μέσα εἰς τὰς φωνὰς ὄλων σχεδὸν τῶν παρευρεθέντων, τοὺς ὁποίους εἶχε καταλάβει ἀκατάσχετος ὁρμὴ πρὸς φυγὴν. Ἰπὸ τὰς αὐτὰς περίπου συνθήκας ἀπεφασίσθη αὐτομάτως καὶ ἤρχισεν ἡ ἐκκένωσις παντοῦ, τὸ δὲ χεῖριστον ὑπῆρξεν ὅτι κατὰ

τὴν δεινὴν ἐκείνην ὥραν κανεῖς δὲν ἐστάθη ἱκανὸς νὰ ἐμπνεύσῃ ὀλίγον θάρρος εἰς τὸν περιφοβὸν κόσμον καὶ περιορίσῃ τὴν μοιραίαν καταστροφὴν.

Δὲν ἤμπορούσαμεν βεβαίως εἰς ὃ σημεῖον εἶχαν φθάσει τὰ πράγματα νὰ μείνωμεν τότε ὡς κράτος ἐν Θράκῃ, διότι ἐκτὸς τῆς στρατιωτικῆς μας ἀκαταστασίας καὶ αἱ πολιτικαὶ συνθήκαι ἦσαν ἐξαιρετικῶς δυσμενεῖς διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἐπίσης θὰ ἦτο λίαν ἐπικίνδυνον νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν Θράκην ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς ἑλληνικῆς κυριαρχίας, διότι ἠπειλεῖτο ἡ ζωὴ χιλιάδων. Ἦτο ὅμως δυνατὸν νὰ καταβληθῇ μεγαλυτέρα παρὰ τῶν ἀρμοδίων προσπάθεια, διὰ νὰ συντελεσθῇ μὲ κάποιαν ψυχραιμίαν ἢ ἐκκένωσις μέχρι τῆς τεταγμένης προθεσμίας, ἢ ὁποία ἤμποροῦσε νὰ ἐπεκταθῇ λιγάκι εἰς τὸ τέλος, ὁπότε κατὰ μέγα μέρος θὰ ἐσώζετο ὁ ἀδίκως ἐγκυβερνηθεὶς ἐπὶ τόπου ἀνεκτίμητος πλοῦτος. Δυστυχῶς οἱ Ἕλληνες φύσει ἀντίθετοι ὄντες πρὸς πᾶσαν πειθαρχίαν καὶ τάξιν, συνηθίσαντες δὲ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου νὰ προελαύνουν διαρκῶς, δὲν προέβλεψαν τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ὀλοσχεροῦς ἐκκένωσης τῆς Θράκης, οὔτε μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Σμύρνης, ὅτε τὸ θρακικὸν ζήτημα ἐτέθη ἄλλοτε ἐπὶ τάπητος. Ἐν πρώτοις ἡ Ἀνατολικὴ Θράκη δὲν εἶχε κατὰ τὰς τραγικὰς ἡμέρας τῆς ἐξόδου Γενικὸν Διοικητὴν, καὶ εἶναι ἀνεξήγητον πῶς ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1922, ἢ ὁποία ἐκήρυξεν ὡς πρώτιστον μέλημα αὐτῆς τὴν σωτηρίαν τῆς Θράκης δὲν εὗρεν ἀμέσως νὰ στείλῃ τὸν κατάλληλον ἄνθρωπον, ὅστις θὰ παρηγοροῦσε τὸν λαὸν καὶ θὰ ἐμετρίαζε τὰς ἐκ τοῦ πανικοῦ καταστροφάς. Οἱ δὲ διάφοροι ἄλλοι ἐν Θράκῃ ἐπίσημοι, οἱ ὁποῖοι ἐκαμάρωναν κατὰ τὰς τελετὰς εἰς τὸν σωλεὸν τῶν ἐκκλησιῶν, ἐξηφανίσθησαν τρομοκρατημένοι. Οἱ ἀξιωματικοὶ συνεβούλευαν τὸν κόσμον νὰ φύγῃ ὅσον ἤμποροῦσε σύντομα, καὶ ἡ ἀκέφαλος Γενικὴ Διοίκησις τῆς Θράκης ἐδημοσίευσε μίαν κοινοποίησιν, διὰ τῆς ὁποίας ὥριζε τοὺς σταθμοὺς καὶ τοὺς λιμένας, ὅπου ἔπρεπε νὰ συγκεντρωθοῦν οἱ θέλοντες νὰ φύγουν ἐκ τῶν διαφόρων περιφερειῶν. Ἡ ἀτυχὴς ἐκείνη κοινοποίησις ἀντὶ νὰ συντελεσθῇ εἰς τὴν τακτικωτέραν ἔξοδον, ἐκορύφωσε μᾶλλον τὸν πανικόν, διότι οἱ τρομαγμένοι Ἕλληνες τῆς Θράκης ἀνέγνωσαν ὑπὸ τὰς γραμμάς της ὅτι οὐδεμία ἐλπίς ὑπελείπετο ἐκτὸς τῆς ἀμέσου φυγῆς. Οὕτως ὥστε, ὅτε ὁ τελευταίως διορισθεὶς Γενικὸς Διοικητὴς στρατηγὸς Κατεχάκης ἀπεβιδάσθη τὴν 3ην Ὀκτωβρίου εἰς Ραιδεστόν, εἶχεν ἤδη κακὴν κακῶς ἀναχωρήσει τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ, εὗρισκετο δὲ ἐπὶ ποδὸς ὅλος ὁ ὑπόλοιπος κόσμος ἐναγωνίως ἀναμένων εἰς τὰ σημεῖα τῆς ἐκκινήσεως τὴν ὥραν τῆς φυγῆς.

Ἡ ἀταξία εἶχεν ἐπικρατήσῃ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, ἀφ' ἧς ἐγνώσθη ὅτι κατὰ τὸ πρωτόκολλον τῶν Μουδανιῶν ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ὄφειλε μέχρι τῆς 15ης Ὀκτωβρίου 1922 νὰ ἐκκένωσῃ ὁλόκληρον τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην καὶ νὰ διαπεραιωθῇ εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τοῦ Ἑβρου. Ἡ προθεσμία μάλιστα αὕτη ἦτο μόνον πενθήμερος διὰ τὰς στρατιωτικὰς μονάδας τῶν

παραμεθορίων ἐπαρχιῶν Συληβρίας, Σεραγίου καὶ Τυρολόης καὶ ἔτι μᾶλλον βραχυτέρα διὰ τὰ τμήματα τῶν ἀκροτάτων θέσεων. Διότι τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα διαταχθέντα νὰ ἐγκαταλείψουν ἀμαχητὶ τὴν χώραν ἦσαν ὑποχρεωμένα ν' ἀπομακρυνθῶσιν ἀπὸ τὰ φυλάκια τῆς τουρκικῆς μεθορίου εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ Ὀκτωβρίου, οὕτως ὥστε καθημερινῶς ὀπισθοχωροῦντα νὰ ἔχουν ἀποσυρθῆ μέχρι τῆς 7ης Ὀκτωβρίου ἐκ Τυρολόης καὶ εἶτα ἐκ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν βαθμηδόν. Καὶ εἶχε μὲν ἀποφασισθῆ εἰς τὰ Μουδανιά νὰ παραμείνουν μέχρι τῆς 15 Νοεμβρίου αἱ κρατικαὶ ὑπηρεσίαι μετὰ τῆς ἑλληνικῆς χωροφυλακῆς, συγχρόνως δὲ διασυμμαχικὰ ἀποσπάσματα κατελάμβανον τὰ διάφορα κέντρα τῆς Θράκης. Ἄλλ' οἱ Ἕλληνες κάτοικοι ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν οἱ χριστιανοὶ ἐν Μικρασίᾳ ἐσφάζοντο ἔμπροσθεν τῶν λαμπρῶν μας συμμάχων, δὲν ἐθεώρουν τὴν παρουσίαν των ὡς ἐγγύησιν καὶ ἐβιάζοντο ὀπωσδήποτε νὰ φύγωσι, πρὶν νὰ ἐξαφανισθῶσιν αἱ τελευταῖαι ἑλληνικαὶ ἐπωμίδες. Τόσος δὲ ἦτο ὁ τρόμος τοῦ πληθυσμοῦ, ὥστε οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων, αἱ ὁποῖαι ἔκειντο πλησίον τῶν σιδηροδρομικῶν σταθμῶν, ὡς λ.χ. τῆς Τυρολόης ἐκκενώσαντες, ἐν σπουδῇ τὰς οἰκίας των ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου, συνεσσωρεύθησαν εἰς τὸν σταθμὸν, ὅπου διανυκτερεύοντες εἰς τὸ ὑπαιθρον ἐν μέσῳ τῶν ἀποσκευῶν των ἀνέμεναν ἐπὶ ἡμέρας ἐκεῖ τὴν σειρὰν των διὰ νὰ φύγουν, ἐνῶ ἠδύναντο ἀκωλύτως νὰ παρατείνουν τὴν διαμονὴν των εἰς τὴν πόλιν καὶ νὰ συμπαράλαβουν περισσότερα πράγματα.

Τὸ μεγαλύτερον κακὸν ἔγινεν εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τῶν μεσογειῶν ἐπαρχιῶν, ὅπου τὰ χωρία ἐξεκενώθησαν ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐγκατελείφθη ἄπειρος πλοῦτος εἰς ρουχικά, ἔπιπλα, σκεύη, ἐργαλεῖα, δημοτικὰ καὶ διάφορα ἄλλα προϊόντα, ὑπέστησαν δὲ ἀνεπανόρθωτον οικονομικὴν καταστροφὴν οἱ κτηματῖαι ἰδίως καὶ οἱ καλύτεροι ἐν γένει νοικοκυραῖοι τῆς χώρας. Ἐπειδὴ αἱ περιφέρειαι τοῦ ἐσωτερικοῦ ὡς τῆς Βιζύης, Γέννας, Χαριουπόλεως, Μαλγάρων, Κεσσάνης κλπ. ἀπεῖχον ἀπὸ τὴν μοναδικὴν ἐν Θράκῃ γραμμὴν τῶν Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων καὶ τοὺς ὀρισθέντας πρὸς συγκέντρωσιν λιμένας, ἕκαστος χωρικὸς εὐρέθῃ ἀμέσως εἰς τὴν ἀμείλικτον ἀνάγκην νὰ στιβάξῃ ὅπως τύχῃ μέσα εἰς ἓνα ἀμάξιον ἀπαραίτητα τινὰ ἀντικείμενα καὶ νὰ τὰ μεταφέρῃ εἰς τὸν πλησιέστερον λιμένα, ὅπου ἐπερίμεναν ἐπὶ ἡμέρας, τὸ σωτήριον ἀτμόπλοιον, πού θὰ τοὺς ἔπαιρνε νὰ τοὺς ἀποβιβάσῃ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἂν ἦτο μᾶλλον ἀνυπόμονος, ἐπροτιμοῦσε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἄγουσαν εἰς τὸν Ἐβρον μὲ καλομαθημένα πολλάκις γυναικόπαιδα, τὰ ὁποῖα πρώτην φορὰν ἐπεχειροῦν τόσον μακρυνὸν ταξίδιον ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας. Ἦτο δὲ σπαρακτικὸν τὸ θέαμα τοῦ βιαίου χωρισμοῦ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ἀπὸ τὰ μέρη, ὅπου ὁ καθένας ἐμεγάλωσε καὶ ἀπὸ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθη, καὶ φαντάζεται τις τὴν ἀπελπισίαν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι καθυστεροῦσαν κατὰ τὴν φυγὴν, ἐλλείπει μεταφο-

ρικῶν μέσων, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ παραμείνωσι μόνοι εἰς τὰ ἐρημοῦμενα χωρία ἔρριπταν ἓνα σκέπασμα ἐπάνω εἰς τὸ φορτίον τοῦ γείτονος καὶ ἀκολουθοῦσαν περὶ τὴν ἀτελείωτη συνοδείαν τῶν κάρρων. Ἐπειδὴ δὲ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχον ἐκκινήσει καὶ οἱ ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας πρόσφυγες, ὅλαι γενικῶς αἱ πρὸς τὸν Ἑβρον ὁδοὶ ἐπλημμύρισαν ἀπὸ τὰ φεύγοντα πλήθη ἐνὸς κόσμου πρὸ τινος ἀκόμη εὐτυχοῦς, ὅστις, χωρὶς νὰ πταιήῃ εἰς τίποτε, ἐξηναγκάσθη, τῇ ἀνοχῇ τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης, νὰ ἐγκαταλείψῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος τὰς ἡσύχους φωλεὰς του. Εἰς τὴν Θράκην εὐρισκόμενος κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ἐλληνικῆς τῆς ζωῆς, εἶδα πῶς ἡ πατρίς μου Τσαντώ, ἡ μεγαλύτερα κομὸπολις τῆς περιφερείας Συληβρίας, διελύθη εὐκολώτερον ἀπὸ ὅσον ἐκπνέει ἓνας ἄνθρωπος. Εἶχεν ἀμιγῆ ἐλληνικὸν πληθυσμὸν τεσσάρων περίπου χιλιάδων κατοίκων. Πιθανῶς συνεπλήρωνε τριῶν ἢ τεσσάρων αἰῶνων ζωὴν, ὡς δύναται νὰ εἰκάσῃ τις ἐκ τοῦ πλήθους τῶν συντελεσθέντων γεωργικῶν ἔργων καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς συστάσεώς της δὲν μᾶς μετεδόθη ἀπὸ καμμίαν ἀξιοπίστον παράδοσιν. Χρειάζεται ἄλλως τε νὰ περάσουν χρόνοι μακροί, ἕως ὅτου ἓνας ταπεινὸς συνοικισμὸς ἰδρυσόμενος ἐπάνω εἰς ἓνα ἀνώμαλο ὑψωμα ἀπὸ πέντε ἕξ ὀρεσιβίας οἰκογενείας διαμορφωθῆ βαθμηδὸν εἰς κώμην καὶ καταστῆ σὺν τῷ χρόνῳ κομὸπολις μὲ προέχουσαν κοινωνικὴν τάξιν, μὲ καλῶς λειτουργοῦντα κοινοτικὰ καθιδρύματα καὶ μὲ πληθυσμὸν στοιχειωδῶς πολιτισμένον. Ἡ ἐξέλιξις ἕως ὅτου παρουσιάσῃ αἰσθητὴν πρόοδον βαδίζει σιγά, ὡς ὁ ταξιθεύων διὰ βωδαμάξης. Μόνον ὁ ἄλεθρος δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς βοηθείας τοῦ χρόνου. Ἦρκεσε τότε ν' ἀκουσθῆ ὅτι φεύγοιμε, καὶ ἡ ἀνθοῦσα ἐκείνη κομὸπολις μετεβλήθη αὐτοστιγμὴ εἰς οἰκτρὸν ἀνθρωπομάζωμα ἀηλιπισμένων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἐκινουῦντο ἀλλόφρονες, ἔσπευδαν, ἔτρεχαν, ἔφευγαν, ἀποκομίζοντες πολλάκις ἄλλα πράγματα ἀντ' ἄλλων, καὶ ὅσοι εἶχαν ὄπλα ἐπυροβόλουν δαιμονιωδῶς εἰς τὸν ἀέρα αὐξάνοντες οὕτω τὴν σύγχυσιν τοῦ ἀόπλου πληθυσμοῦ. Τὰ ὄπλα ἐκεῖνα εἶχαν προορισθῆ δι' ὅλως ἄλλοῖον σκοπόν. Μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Σμύρνης γειτονικόν τι Σύνταγμα εἶχε τὴν ἔμπνευσιν νὰ διανείμῃ πολεμικά τινα ὄπλα εἰς τὰ παραμεθόρια χωρία, διὰ νὰ ἀμυνθῶσιν οἱ κάτοικοι ἐν ἐνδεχομένῃ ἐμφανίσει τουρκικῶν συμμοριῶν. Ἄλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε τελείως ἀντίθετον. Διότι λιποτάκται τινὲς τοῦ στρατοῦ μετ' ἄλλων ἀτάκτων στοιχείων ἀρπάσαντες κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἐκκενώσεως τὰ χορηγηθέντα ὄπλα τὰ μετεχειρίσθησαν μᾶλλον ἐναντίον τῶν συμπολιτῶν των. Ἐνας παλληκαρῶς ἐξ αὐτῶν εἰσῆλθεν ἀνθαιρέτως εἰς τὸ πατρικόν μου κτῆμα, καὶ ἐπῆρεν ἓνα ἄλογό μας, ἀνεκτίμητον δι' ἐκείνας τὰς ἡμέρας μέσον μεταφορᾶς. Ὅταν δὲ μαζί μὲ τὸν γέροντα πατέρα μου Γρηγοράσκον Κεχαγιᾶν ἐπήγαμεν εἰς τὰ πόδια του καὶ τὸν παρεκαλέσαμεν νὰ μᾶς τὸ ἐπιστρέψῃ, αὐτὸς εἰς ἀπάντησιν μᾶς ἔδειξε ἀπειλητικῶς τὸ ὄπλον του. Ὅταν δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐδόθη τὸ σύνθημα τῆς φυγῆς, οἱ ἐν λόγῳ

φραυλόβιοι ἀφήρσαν βιαίως ἀμάξας, ἔκλεψαν ζῶα καὶ διαπράξαντες φοβεράς διαρπαγὰς ἐδραπέτευσαν οἱ ἔνοπλοι αὐτοὶ πρὸ τῶν γυναικοπαίδων, ἐνσπείροντες πανταχοῦ τὸν τρόμον. Ἐνεκα τῶν ἀσχημιῶν τούτων, ἡ ἀσφάλεια ἔλειπεν ἀμέσως εἰς τὴν ὕπαιθρον, οὕτως ὥστε ὁ οἰκογενειάρχης ὁ ὀκτοῖος κατώρθωνε μὲ μυθικὰς δυσχερείας νὰ μεταφέρῃ ἐν τάχει μερικὰς ἀποσκευὰς εἰς τὸν λιμένα τῆς Συληθρίας ἢ τῆς Ἡρακλείας δὲν εἶχε πλέον τὸ θάρρος νὰ διακινδυνεύσῃ ἀκόμη μίαν φορὰν, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ δίωρον ἀπέχον χωρίον του, ὅπου τὸν ἐπερίμεναν παραπονεμένα τόσα πράγματα, μὲ τὰ ὅποια συνύφανε τὴν ζωὴν του ὁ χωρικός. Ταῦτα δὲ ἐγίνοντο τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ὀκτωβρίου, καθ' ἣν στιγμὴν εἰς τὴν Σηλυβριαν ἔμενεν εἰσέτι δλόκληρον Σύνταγμα καὶ εἰς τὴν Τυρολόην ἠδρευεν ἡ Τρίτη Μεραρχία. Ἄλλ' αἱ στρατιωτικαὶ μονάδες ἀσχολούμεναι εἰς τὰς προπαρασκευὰς τῆς φυγῆς, ἐφρόντιζαν μόνον νὰ εἶναι ἐμπροθέσμως πέραν τοῦ Ἐβρου, διὰ τὸ ὅποιον ἐδέχθη συγχαρητήρια τότε ὁ Ἕλλην ἀρχιστράτηγος. Παρέλειψαν ὁμως νὰ λάβουν τὰ ἐνδεικνύμενα ἀπὸ τὴν περίστασιν μέτρα διὰ τὴν κανονικωτέραν ἔξοδον τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν διάσωσιν τῶν περιουσιῶν του. Ὡσὰν νὰ μὴ ἀρκοῦσαν μάλιστα αἱ ταλαιπωρίαί, τὰς ὁποίας ὑφίσταντο οἱ ἐκπατριζόμενοι Θραῖκες ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων σφαλμάτων, ἔπιπτε συνεχῶς καὶ βροχὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἡ ὁποία ἐπότιζε τοὺς ἐγκαταλειπομένους εἰς τοὺς Τούρκους ἀγροὺς καὶ κατετυράννει τοὺς θλιβεροὺς ταξιδιώτας ἀυξάνουσα τὰς δυσκολίας τῆς κατὰ ξηρὰν κοπιώδους πορείας. Ἦρκει, λ.χ., νὰ σπᾶσῃ καθ' ὁδὸν ἓνα κάρρο, ὅποτε τὸ μακρὸν καραβάνιον ἐσταμάτα παρευθὺς καὶ τρομάρα ἐκυρίευε τοὺς ὀπίσω ἐρχομένους, οἱ ὅποιοι ἐφαντάζοντο ἐν τῇ ἐκρύθμῳ ψυχολογικῇ των καταστάσει ὅτι οἱ Τούρκοι ἐπέπεσαν ἐπὶ τῆς πρωτοπορείας καὶ ἤρχισεν ἡ σφαγὴ. Εἰς μίαν σύντομον περιγραφὴν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζωγραφισθῇ ὁ ψυχικὸς σπαραγμὸς τῶν προσφύγων, ἡ ἐκ τῶν κινδύνων ἀγωνία καὶ τὰ ἀτελείωτα τραγικὰ περιστατικά, τὰ ὅποια ἐλάμβανον χώραν καθ' ὁδόν. Αἱ φρέναι ὄλων εἶχαν ζαλισθῇ. Τὰ κατὰ αἰσθήματα ἠτόνησαν, καὶ τὰ πλέον πολύτιμα πράγματα ἔχασαν τὴν ἀξίαν των, ἐλλείψει μέσων μεταφορᾶς. Ἀξίαν εἶχαν τότε μόνον τὰ κάρρα καὶ τὰ ἄλογα. Δι' ἓνα ἵππον λ.χ. συνήπτετο δημοικὴ μάχη, καθ' ἣν ὁ θρασὺς ἰσχυρὸς τὸν ἀφαιροῦσε βιαίως ἀπὸ τὸν ἀσθενέστερον, ἀδιαφορῶν ἂν ὁ τελευταῖος οὗτος ἦτο ὁμοχώριος, γνώριμος ἢ φίλος. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἐσχάτου ἐκείνου κινδύνου τὸ αἰσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως ἔπνιγε κάθε ἄλλην φωνὴν εὐγενῆ. Ὅ,τι ἀπετέλει τὸν κοινωνικὸν ἄνθρωπον ἔχάνετο. Τὸ ἐπίχρισμα τοῦ πολιτισμοῦ ἔπιπτε, κ' ἐξορμοῦσαν αἰφνιδίως ἄγνωστα ἔνστικτα τῆς πρωτογόνου ἐποχῆς, τὰ ὅποια ἐκοιμῶντο ἕως τότε εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων.

Τὸ φαινόμενον δὲν ἦτο ἀνεξήγητον. Διότι ὑπερέβαινε τὴν ψυχικὴν ἀντοχὴν τῶν πολλῶν νὰ βαστάσουν ψυχραίμως τὴν ἐθνικὴν καὶ ἀτομικὴν των καταστροφὴν. Διετρέχομεν μίαν ἐξ ἐκείνων τῶν στιγμῶν τῆς ἱστορίας μας,

καθ' ἧς, ὁ ἑλληνισμὸς ὅ,τι ἐδημιούργησεν εἰς διάστημα αἰώνων τὸ καταστρέφει εἰς μίαν στιγμὴν ἕνεκα κυρίως τοῦ μίσους, τὸ ὅποιον ἀπὸ κληρονομικὴν κατάραν τρέφουν οἱ Ἕλληνες ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων. Τέκνα τῆς αἰωνίας καὶ ἀδιορθώτου Ἑλλάδος ἐκαλλιέργησαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Μεγάλου Πολέμου τὸν σπόρον τῆς ἐθνικῆς διαιρέσεως, ἐξ ἧς ἐπῆλθε κατὰ πρῶτον ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφή. Ἐνα μικρὸν διάλειμμα ἐπηκολούθησε μετ' αὐτὴν, καὶ ἤρχισε νὰ γεννᾶται ἡ σκέψις ὅτι εἰς τὴν σιτοφόρον Θράκην ἠδύναντο νὰ εὔρουν ἄσυλον καὶ τροφὴν οἱ ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας πρόσφυγες καὶ νὰ συμμαζεσθῇ ὁ δοκιμαζόμενος Ἑλληνισμὸς εἰς ἓνα συνεχῆ ὄγκον ἀπὸ τοῦ Ταινάρου μέχρι τῆς Μαύρης Θαλάσσης. Ἀλλὰ προτοῦ συνέλθωμεν ἀπὸ τὸ πρῶτον πλῆγμα, διετάχθημεν ν' ἀφίσωμεν καὶ τὴν Θράκην. Καὶ ἡμεῖς, οἱ τοσοῦτον καυχώμενοι διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν προγόνων μας, χωρὶς νὰ χύσωμεν μίαν κὰν ρανίδα αἵματος ἐφύγαμεν ἀμέσως πατεῖς με πατῶ σε, ἐγκαταλείψαντες ἀπὸ τὸν φόβον μας ὅ,τι εἴχαμεν ἐκεῖ. Καὶ τὴν μὲν ὑλικὴν ζημίαν τὴν προελθούσαν ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεως περιουσιακῶν στοιχείων ἀξίας πολλῶν ἑκατομμυρίων λιρῶν ἐξετίμησαν ἤδη κατὰ προσέγγισιν αἱ ἐκτιμητικαὶ ἐπιτροπαί. Ἀλλὰ τὴν ἐθνικὴν ζημίαν, τὴν ὁποίαν ἐπέφερεν ἡ ἀπίστευτη ἀπώλεια τῆς Θράκης ποῖος νοῦς θὰ ὑπολογίση ποτέ; Διότι μὲ τὴν ἐκκένωσιν τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης ἐξερριζώθη ὁ ἀπὸ ἀμνημονεύτου χρόνου κατοικῶν ἐν αὐτῇ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει ἓνα ἐκ τῶν θαλερωτέρων κλάδων τοῦ αἰεθαλοῦς καὶ πολυπαθοῦς ἑλληνικοῦ δένδρου, οὕτω δὲ ἐκόπη προσώρας ἡ ἑλληνικὴ συνέχεια πρὸς τὴν κοσμοξακουσμένην Πόλιν.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἐσπευσμένη ἐκκένωσις τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης εἶχεν ὡς ἐποτέλεσμα τὴν διασπορὰν τῶν κατοίκων της καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν γενικὴν διάλυσιν τῶν ἀξιολόγων Κοινοτήτων της. Σήμερον θὰ ἦσαν ἀσυγκρίτως ὀλιγώτερα τὰ δεινὰ τῆς προσφυγιάς, καὶ τὸ ἀτελείωτον προσφυγικὸν ζήτημα θὰ ἦτο ἐν πολλοῖς λελυμένον, ἐὰν οἱ πρόσφυγες τῆς αὐτῆς προελεύσεως ἦτο δυνατὸν νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς ὠρισμένας περιοχάς, καὶ ἐφηρμόζετο ἡ συστηματικὴ εἰς ἕκαστον συνοικισμὸν ἐγκατάστασις προσώπων ἐκ τῆς αὐτῆς καταγομένων κοινότητος. Οἱ οὕτω ἐγκαθιστάμενοι πρόσφυγες θὰ ἀντιμετώπιζαν εὐκολώτερον τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, διότι θὰ περιεστοιχίζοντο ἀπὸ συγγενεῖς, γνωστοὺς καὶ ὁμοχωρίους. Θὰ ἦσαν ἐπομένως ὀλιγώτεροι οἱ θάνατοι οἱ ὁποῖοι ἐπῆλθον ἐκ νοσταλγίας, ἠθικοῦ μαρτυρίου καὶ στερήσεων κατὰ τὰ πρῶτα ἰδίως ἔτη. Θὰ ὑφίσταντο δὲ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὅλα τὰ κοινοτικὰ στελέχη, διὰ τῶν ὁποίων ἐκάστη ἐν Τουρκίᾳ κοινότης αὐτοδιοικεῖτο ἐπὶ πολλὰς γενεάς, καὶ προώδευε τὸ Γένος, καίτοι διετελοῦμεν ὑπὸ ζυγὸν ξενικόν. Θὰ ἠδύνατο μάλιστα ἐὰν οὕτως ἀπεκαθίστατο ὁ προσφυγικὸς κόσμος ν' ἀποβῇ παράγων προόδου εἰς τὰς νέας του ἐστίας, ὅπου φαίνεται σήμερον ἀνίκανος πολλαχοῦ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν καλυτέραν ρύθμισιν τῶν κοινῶν καὶ ν' ἀντιπροσωπευθῇ καταλλήλως, λόγῳ τῆς προεκτε-

θείσης κακῆς του συνθέσεως. Ἄλλὰ ἡ ἄτακτος φυγὴ τῶν κατοίκων τῆς Θράκης καὶ ἡ ἀνάμικτος μετ' ἄλλων προσφύγων ἐγκατάστασις αὐτῶν ἀνὰ πέντε καὶ δέκα πολλάκις οικογενείας εἰς διάφορα μέρη κατέστησαν ἀδύνατον τὴν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον ἐγκατάστασιν καὶ ἐν πολλοῖς ἐξουδετέρωσαν τὴν ἀξίαν τοῦ θρακικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐν γένει διὰ τὰ ἔχη τις ἰδέαν τοῦ μεγέθους τῆς θρακικῆς συμφορᾶς θὰ ἔπρεπε πρὸ πάσης περιγραφῆς τὰ ἔχη γνωρίσει τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν ἀνεκτίμητον χώραν. Νὰ ἔβλεπε τὰς ἀπεράντους πεδιάδας τῆς, τὰ πλούσιά τῆς τ' ἀρχοντούσπιτα, τὰς πρασίνας θαλάσσας τῶν ἀμπελιῶν τῆς. Αἱ πλεῖστοι τῶν πόλεων αὐτῆς ἰδρυθεῖσαι εἰς χρόνους πολὺ ἀρχαιότερους τῆς τουρκικῆς κατακτῆσεως διετήρησαν παρὰ τοὺς νεοτουρκικοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς ἐκ τῶν πολέμων φθοράς, ἀμύθητον Κοινοτικὸν καὶ ἰδιωτικὸν πλοῦτον, εἰς κτίρια ἐπιβλητικά, εἰς ὠραία ἀγροκτήματα, εἰς πολυάριθμα ποιμνία καὶ κινητὰ παντὸς εἶδους. Εἰς περασμένους καιροὺς ἐμόχθησαν γενεαὶ γενεῶν διὰ τὰ δημιουργήσουν τὸν πλοῦτον τῆς Θράκης καὶ παραγάγουν τὴν ἀνθησιν τοῦ ἐκεῖ ἑλληνισμοῦ, ὅστις ἐπὶ τουρκοκρατίας λόγῳ μόνον ἦτο ὑπόδουλος, πράγματι δὲ ἦτο κυρίαρχος τῆς χώρας. Διότι ὄχι μόνον ἐκανόνιζεν ἐλευθέρως διὰ τῶν ἐθνικῶν προνομίων τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς λατρείας του, ἀλλ' εἶχεν αὐτὸς κυρίως εἰς χεῖρας του τὸ χρῆμα καὶ ἐπρωτοστάτει εἰς τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν. Εἰς τὰ μικρότερα ἀκόμη χωρία, τὰ ὁποῖα δὲν σημειώνει ὁ χάρτης, ὑπῆρχεν ἀκμαῖος Ἑλληνισμός, μὲ παραδόσεις ἐθνικὰς, μὲ ἡμερα ἦθη καὶ ζηλευτὴν ἐπίδοσιν εἰς τὰ διάφορα βιοποριστικὰ ἔργα. Μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν ἰδίως ἐκαλλιέργουν οἱ Θραῖκες τὴν γῆν, καὶ ὁ οὐρανὸς κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο τῆς φυγῆς εἶχεν ἐξαιρετικῶς εὐλογῆσει τὴν φιλεργίαν των. Αἱ γόνιμοι πεδιάδες τῆς Θράκης, καίτοι ἦσαν ἀτελῶς καλλιεργημένοι μὲ τὸ πατροπαράδοτον ἄροτρον τοῦ Ἡσιόδου, ἀπέδωκαν συγκομιδὴν πλουσίαν σφόδρα, ἀρκετὴν δι' ἐξαγωγὴν καὶ ἐπιτοπίαν κατανάλωσιν. Ἄφθονος δὲ ὑπῆρξε καὶ ἡ παραγωγὴ τῶν σταφυλῶν, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ παρήγετο γνήσιος οἶνος, ἀπαραίτητον τῆς εὐζωίας ἐφόδιον. Ἄλλ' ἡ βάσκανος μοῖρα ἐνέπαιξε τοὺς Θραῖκας σκληρά. Ἄφοῦ πρὸς στιγμὴν τοὺς ἐχάρισε τὸ μέλι καὶ τὸ γάλα τῆς Γ'ῆς Χαναάν, παρευθὺς μετανοήσασα τοὺς ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτὰ ἀποτόμως καὶ τοὺς ἐξεσφενδόνισε πτωχοὺς καὶ ἀστέγους μακρὰν. Διὸ καὶ ἡ ἀνάμνησις τῆς εὐφορίας ἐκείνης ἐπηύξανε τὴν ὀδύνην τῶν Θρακῶν ἐκ τοῦ λυπηροῦ ἐκτοπισμοῦ καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν πάντων. Εἶχεν ἀφεθῆ ἐπὶ τόπου ὀλόκληρος σχεδὸν ἡ παραγωγὴ σιτηρῶν τοῦ ἔτους ἐκείνου. Τὰ ἀτελειώτα θρακικὰ δημητριακὰ ἐγκατελείφθησαν μὲ ἀλάλητον πόνον εἰς τὰς ὑπερπληρωμένας ἀποθήκας των, καὶ τοῦτο ἔνεκα κυρίως τῆς παραχωρήσεως τοῦ προνομίου τῆς ἐξαγορᾶς των εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀφοῦ ἀνέλαβεν μονοπωλιακῶς τὰ ἀγοράσῃ ὅλην τὴν ἐσοδεῖαν τοῦ ἔτους ἐκείνου εἰς ὀρισθεῖσαν ἀνθαιρέτως μετρίαν τιμὴν, ἔπαυσε πᾶσαν πρᾶξιν ἀγορᾶς κατὰ

τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅτε ἐφάνη μαυρίλα εἰς τὸν ὄριζοντα, καὶ λαχταροῦσαν οἱ δυστυχεῖς γεωργοὶ πῶς νὰ πωλήσουν ποσότητες τινὰ σιτηρῶν, διὰ νὰ πληρώσουν τὰ χρέη των καὶ ἐφοδιασθῶσι με ὀλίγα χρήματα διὰ κάθε ἀπρόοπτον. Ἦτο δηλαδὴ καὶ αὐτὸ ἓν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἑλληνικῆς ἀπρονοησίας, ὅτι ὄχι μόνον ἐξερριζώθη ὁ θρακικὸς ἑλληνισμὸς, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ φύγη πτωχὸς καὶ σαστισμένος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἠναγκάζετο δὲ καὶ τὸ Κράτος ἀργότερον νὰ φέρῃ σιτᾶρι ἀπὸ τὴν Ἀργεντινὴν, πρὸς διατροφὴν τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ ὑπερανξηθέντος διὰ τῶν προσφύγων, οἱ ὅποιοι ἀφῆκαν εἰς τὰς ἐστίας των σιτηρὰ ἀρκετὰ διὰ νὰ θρέψουν ὅλην τὴν χώραν.

Ἐν γένει μέρος μόνον ἐσώθη ἀπὸ τὸν πλοῦτον τῆς Θράκης. Οἱ ἀξιόθρηνητοι σωροὶ τῶν δεμάτων, τὰ ὅποια ὁ διαβαίνων τὸν Ἑβρον ἔβλεπεν ἀτάκτως ἐρριμένα πέριξ τῶν σιδηροδρομικῶν σταθμῶν, μαζὶ με τὰς ἀποσκευὰς τῶν ἀναχωρησάντων διὰ θαλασσίας ὁδοῦ πᾶν ὅ,τι διεσώθη ἀπὸ τὴν ἀκμὴν καὶ τὸν πλοῦτον τοῦ θρακικοῦ ἑλληνισμοῦ. Με ὀλίγα ἐφαπλώματα καὶ ἐπιπλα, τὰ ὅποια ἐξεπροσώπων πολλάκις σημαντικὰς περιουσίας περνοῦσαν οἱ πρόσφυγες Θραῖκες ἀπηλπισμένοι τὸν ποταμὸν καὶ μόλις ἔπαιρναν τὴν ἀναπνοὴν των, ἐξηκολούθουν τὸ μαρτυρικὸν των ταξίδιον πρὸς νότον ἐν μέσῳ ἀπείρου πλήθους μετακινουμένου διαρκῶς καὶ μηχανικῶς ἀπὸ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Ἑβρου πρὸς τὴν Μακεδονίαν. Παντοῦ ἀκαταστασία, συνωστισμὸς, παραζάλη, ἀταξία καὶ σύγχυσις. Κανεὶς δὲν ἤξευρε ποῦ πηγαίνει καὶ πῶς θὰ περάσῃ τὸν ἐπερχόμενον χειμῶνα, ἀλλ' ἐσπεύδαμεν ὅλοι ν' ἀπομακρυνθῶμεν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ἀπὸ τὰ ἐπεκταθέντα τουρκικὰ ὄρια διὰ νὰ ἀνακτήσωμεν τὴν φυγαδευθεῖσαν ψυχικὴν μας ἡρεμίαν καὶ νὰ μὴ κινδυνεύωμεν ἐφεξῆς ἀπὸ οἰονδήποτε ἀπρόοπτον. Εἰς τὸν δρόμον δὲ αὐτὸν τῆς ἀτάκτου φυγῆς μᾶς ἠκολούθουν περισσότερον ἡμῶν ἀξιολύπητα τὰ ὀλίγα ἐν Θράκῃ ἀπομεινάρια τοῦ κατασφαγέντος ἀρμενικοῦ ἔθνους. Συγχρόνως ἔφευγον κατὰ χιλιάδας καὶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως οἱ Ἕλληνες, καὶ βέβαιον ἔθεωρεῖτο ὅτι ὀλόκληρος ὁ ἐκεῖ ἑλληνισμὸς θὰ διαρρεῦσῃ, ὅποτε θὰ ἦτο ἔτι μᾶλλον δυσχερὴς ἢ θέσις τῶν προσφύγων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἐξαλίετο καὶ ἀρρωστοῦσεν ἡ ψυχὴ ἀπὸ ὅσα ἔβλεπε νὰ γίνωνται καὶ ἀπὸ ὅσα ἐφοβεῖτο ὅτι θὰ συμβοῦν. Ἦτο τόσον ἀποκαρδιωτικὴ ἡ κατάστασις καὶ τόσον ὀλίγοι ἦσαν αἱ ἐλπίδες τῆς περισυλλογῆς, ὥστε ἐνόμιζαν οἱ ἀπλοῖκοι ὅτι εἶχε φθάσει ἡ ὥρα τῆς συντελείας τοῦ κόσμου. Ὅσοι δὲ εἶχαν διαβάσει ἱστορίαν, ἐνεθυμοῦντο τὴν θέσιν τῶν χριστιανῶν κατὰ τὴν μαύρην ἐποχὴν τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅτε ὅσοι ἐπρόλαβαν ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς κατέφυγον εἰς τὴν Δύσιν, διὰ νὰ σωθοῦν, ἀπὸ τὴν ἀκατάσχετον ἐχθρικὴν καὶ βάρβαρον προέλασιν τῶν Τούρκων.

Αὐτὴν τὴν φορὰν ἐσταμάτησαν οἱ Τούρκοι εἰς τὸν Ἑβρον, καὶ ἡμεῖς

περνοῦμεν ἡσυχοὶ εἰς τὰς νέας μας πατρίδας. Ἄλλὰ δὲν ἤμποροῦμεν νὰ λησμονήσωμεν τὴν γενέτειραν. Ὁ νοῦς μας περιφέρεται διαρκῶς στὰ εὐλογημένα θρακικὰ χῶματα. Περιπλανᾶται εἰς τοὺς λόφους τῆς ἰδιαιτέρας ἐκάστου πατρίδος. Πετᾶ εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ χωρίου, ὅπου ὁ καθένας ἔπαιξε κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν. Ἐμβαίνει εἰς τὴν ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν, ὅπου ἐγένοντο κατανυκτικαὶ ἀκολουθίαι καὶ ἀπὸ κάθε πέτραν τῶν ἐγκυκαλειφθέντων ἐκείνων μερῶν ἀποκομίζει καὶ μίαν γλυκεῖαν ἀνάμνησιν. Μὲ τὴν ψυχικὴν αὐτὴν διάθεσιν πᾶν τὸ ἐκεῖ ἀποκτᾶ διὰ τῆς φαντασίας μας μεγαλυτέραν ἀξίαν, καὶ μᾶς φαίνεται ἐκ τοῦτου ὅτι ὅλα ἦσαν καλύτερα ἐκεῖ, καὶ ὅτι τάχα εὐτυχούσαμεν ὅλοι. Ἐκ τῶν ὅλων δὲ αὐτὰ διατηρεῖται ἄσβεστος ὁ πόθος τῆς ψυχῆς μας νὰ ἴδωμεν ἡμέρας χαρᾶς ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ἀδίκως ἀπολεσθεῖσαν ὡραίαν πατρίδα. Ἄλλωστε τοῦτο ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τοῦ ἔθνους. Ὅσον δὲ περνᾷ ὁ καιρὸς τόσον ἡ ἀνάγκη πιέζει τὸ ἔθνος νὰ εὑρῇ τρόπον νὰ ἐπεκταθῇ πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην, διὰ νὰ δροσισθῇ ἀπὸ τὸν ἀέρα δύο ἀκόμη ἑλληνικῶν θαλασσῶν, ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸν κλοιὸν τοῦ φρικτοῦ συνωστισμοῦ ποὺ τὸ περισφίγγει καὶ ἀναπληρώσῃ εἰς τὸ μέλλον ἐν μέρει τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας ἐπροξένησεν ἡ ἐγκατάλειψις τῆς Θράκης. Μάτην ἀγωνιᾷ ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς ἡ Ἑλλὰς προσπαθοῦσα νὰ λύσῃ μὲ τὰ ὑπάρχοντα μέσα της τὸ προσφυγικόν, τὸ ἀγροτικόν, τὸ ἐργατικόν καὶ τὰ λοιπὰ προβλήματα τῆς χώρας, τὰ ὅποια ὀξύνονται ὀλονέν. Μάτην καταβάλλονται προσπάθειαι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀστῶν καὶ ἀγοράζεται ἀραβόσιτος πρὸς διατροφὴν τῶν ἀγροτῶν καὶ γίνονται ἀτελείωτοι ἀναδασμοὶ καὶ διανομαὶ τῶν ἀνεπαρκῶν της γαιῶν. Τὰ ὡς ἄνω κολοσσιαῖα ζητήματα θὰ τὰ λύσῃ ἡ ἐξάπλωσις μας εἰς τὴν Θράκην μὲ τὰς ἀχανεῖς της ἐκτάσεις, μὲ τὴν εὐφορίαν τῶν γαιῶν της καὶ μὲ τὸ ἄριστον κλίμα της. Ἐγινε καταφανέστατον πλεόν ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ πάθῃ ἀπὸ ἀσφυξίαν ἄνευ τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, καὶ χρεωστεῖ νὰ ξανακάμῃ μίαν ἡμέραν ἑλληνικὴν τὴν χώραν ταύτην, ὅπως ἦτο χθὲς καὶ προχθὲς καὶ ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων. Ἐκείνην τὴν ἡμέραν θὰ σωθῇ ἀσφαλῶς ἡ Ἑλλὰς, καὶ ἂς εὐχηθῶμεν νὰ μὴν ἀργήσῃ πολὺ.

Ξάνθη, Νοέμβριος 1932

ΦΩΤΙΟΣ Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΜΑΚΡΑ ΓΕΦΥΡΑ

Παλαιὸς κάτοικος Οὐζούν-Κιοπραῦ καὶ πρόσφυξ ἦδη ἐγκατεστημένος ἐν Διδυμοτείχῳ, φιλόπονος δὲ καὶ καλὸς φίλος, ὁ κ. Ἰωάννης Μιχαηλίδης, ἐπροθυμοποιήθη νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Προέδρου τοῦ Θρακικοῦ Κέντρου καὶ ἀπέστειλε πρὸς δημοσίευσιν ἀναμνήσεις καὶ ἀφηγήσεις του διὰ τὴν μεγάλην θρακικὴν κωμόπολιν, καθὼς καὶ τὴν διασωθεῖσαν πατριωτικωτάτην διαθήκην τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τῆς Μακρᾶς Γεφύρας Ἀνδρέου Λαμπαδαρίδου μετὰ τῆς φωτογραφίας αὐτοῦ. Ταῦτα δημοσιεύομεν εἰς τὰ «Θρακικά», ἔχομεν δὲ τὴν γνώμην ὅτι μὲ τὰς δύο πραγματείας Βαφείδου, Μιχαηλίδου συμπληρώνομεν τὴν εἰκόνα τῆς ζωῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μιᾶς διακριθείσης εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν γεωργίαν ἑλληνικῆς περιοχῆς καὶ ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας μας πρὸς τοὺς εὐγενεῖς τοῦτους συνεργάτας μας.

Κωμόπολις τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης ὀνομαζομένη τουρκιστὶ Οὐζούν-Κιοπραῦ ἢ Τιζσὸν-Ἐργκινὲ μεταφραζόμενον: Ἀριστερὰ τοῦ Ἐργίνου.

Τὴν ὀνομασίαν τῆς ἔλαβεν ἀπὸ τὴν παρ' αὐτὴν λιθίνην γέφυραν μήκους 1392 μέτρων καὶ πλάτους 5,5 μέτρων καὶ ἔχουσαν 174 θόλους (τόξα). Ἡ γέφυρα αὕτη διασχίζει κοιλάδα, ἥτις κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας κατακλύζεται ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ Ἐργίνου καὶ οὕτω προτοῦ κατασκευασθῆ διεκόπητο ἢ συκοινωνία.

Ἡ κατασκευὴ τῆς γεφύρας ἤρχισε τῷ 1418 καὶ ἀπεπερατώθη τῷ 1431 ἐπὶ Σουλτάνου Μουράτ τοῦ Β', ἥτοι εἰς διάστημα 18 ἐτῶν.

Οἱ ἐργάται, οἵτινες ἐχρησιμοποιήθησαν ἦσαν οἱ πρῶτοι οἰκισθέντες καὶ ἀπετέλεσαν τὸν πυρῆνα τῶν κατοίκων τῆς σὺν τῷ χρόνῳ ἀναπτυχθείσης κωμοπόλεως.

Ὡς κτίσμα ἡ γέφυρα εἶναι ὑπέροχος καὶ μεγαλοπρεπῆς καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν πλημμυρῶν παρουσιάζει ὡραιότατον θέαμα.

Ἡ πόλις κεῖται παρὰ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν ἄγουσαν ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς πρὸς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐκ τῆς ἀντιθέτου πρὸς τὴν Ἀλεξανδρούπολιν καὶ Ἀδριανούπολιν, αἱ δὲ γειτνιάζουσαι περιοχαὶ Κεσσάνης καὶ Μαλγάρων στερούμεναι σιδηροδρομικῆς συκοινωνίας εἶχον τὴν Μακρὰν Γέφυραν ἐπίνειόν των καὶ τὰ ἐμπορεύματά των διοχετεύοντο μέσῳ αὐτῆς. Λόγῳ τούτου ἦτο αὕτη ἀξιόλογον ἐμπορικὸν κέντρον, ἐξ οὗ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ζωτικότης τῶν κατοίκων τῆς, ἰδίᾳ τῶν Ἑλλήνων εἰς χεῖρας τῶν ὁποίων εὐρίσκετο ὀλόκληρον τὸ ἐμπόριόν τῆς.

Ἦτο ἔδρα ὑποδιοικητοῦ (Καϊμακάμη) καὶ Εἰρηνοδικείου καὶ Ἐμποροδικείου.

Οἱ κάτοικοί τῆς ἀνῆρχοντο εἰς 7.000 ἐκ τῶν ὁποίων περὶ τὰς 2.500 Ἕλληνες.

Εἰς δὲ τὴν ἐπαρχίαν τῆς ὑπήγοντο τὰ κάτωθι Ἑλληνικά χωρία :

Καβακλή, Ψαθάδες, Καδίκοι, Κούρτ, Καβατζίκ, Δερβενάκι, Μαλκότς, Λουλούκιοι, Τσιφλικάκι Μαστανάρ, Ζαλοῦφι, Ματζιρ-Καδίκοι, Καραχαλίλ, Ζαλουφάκι, Ἀσλάν, Καραμπουνάρ, Γιασούπκιοι, Καράμτζα, Ἐσκίκοι, Κατίχαλα, Πασιά-Γενίτζε, Ντεμπερίκοι, Τσαλίκοι, Κίρκιοι, Δερέκιοι, Κωστή.

Ἡ ἐκκλησία τῆς ἐτιμᾶτο ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἰωάννου Προδρόμου. Πνευματικῶς ὑπήγετο εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἱερακλείας ἐκπροσωπούμενη ὑπὸ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου. Τοιοῦτοι, τελευταῖοι, ἦσαν οἱ Οἰκονόμος Παπαπαράσχος, Οἰκονόμος Παπαευγένιος, Οἰκονόμος Παπαμόσχος, Ἐπίσκοπος Πατάρων, Ἐπίσκοπος Συνάδων καὶ Ἀρχιμανδρίτης Νεόφυτος Σταματιάδης.

Οἱ Ἕλληνες διετήρουν Κοινότητα σφριγῶσαν καὶ λίαν προοδευτικὴν. Εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ ἔχουν μέγαν εὐεργέτην τῆς Κοινοτήτός των, τὸν Ἀνδρέαν Λαμπαδαρίδην προικοδοτήσαντα γενναιοδῶρως τὰ σχολεῖα των, ἅτινα, τιμῆς ἔνεκεν, ἐπωνομάζοντο «Λαμπαδαρίδεια Ἐκπαιδευτήρια». Ταῦτα ἐλειτούργουν λίαν εὐρύθμως καὶ ἦσαν στελεχωμένα μὲ διδασκαλικὸν προσωπικὸν ἄρτιον.

Σωματεῖα προπολεμικῶς εἶχον τὴν «Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα», καὶ μεταπολεμικῶς τὸν Προοδευτικὸν Σύλλογον «Ἐρασιμόλων».

Τὸ ἔδαφος τῆς Μ. Γεφύρας καὶ περιοχῆς τῆς ἦτο γονιμώτατον καὶ παρήγεν ἐν ἀφθονίᾳ ὅλα τὰ εἶδη δημητριακῶν. Ἐπίσης καὶ τὰ ἐξαιρετικῆς ποιότητος πεπόνια «Γωμουρτάδες» ἰδιαιτέρως φημιζόμενα ἐν Κωνσταντινουπόλει ὅπου διωχετεύοντο πρὸς κατανάλωσιν.

Ἐπίσης ἡ ὀρνιθοτροφία ἦτο λίαν ἀνεπτυγμένη καὶ ἡ ἐξαγωγή τῶν αὐγῶν ἔφθανε μέχρι δύο βαγονίων ἡμερησίως.

Μέχρι τῶν Βαλκανικῶν πολέμων κατ' ἔτος τὴν προτελευταίαν ἐβδομάδα τοῦ Πάσχα ἐτελεῖτο ἐν Μακρᾷ Γεφύρᾳ μεγάλη Ἐμπορικὴ πανήγυρις ὀνομαζομένη Μπουργκάζια. Τὴν ὀνομασίαν τῆς ἔλαβεν ἐκ τῆς κωμοπόλεως τῆς Ἀνατ. Θράκης, Λουλέ Μπουργκάξ, ὅπου ἤρχιζε τελομένη ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα, καὶ ἐσυνεχίζετο τὰς ἐπομένας ἐβδομάδας εἰς Χαριοῦπολιν, Μακρὰν Γέφυραν καὶ Διδυμότειχον.

Κατ' αὐτὴν συνεκεντροῦτο πλῆθος κόσμου καὶ ἐμπόρων ἐκθετόντων ἐν ἀφθονίᾳ τὰ ἐμπορεύματά των καὶ ἐγίνοντο χρυσῆς δουλειές.

Κατὰ τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον ἡ Μακρὰ Γέφυρα κατελήφθη ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ὁπότε ἡ Ἑλληνικὴ παροικία ἐδοκιμάσθη ἀπὸ τὴν τυραννικὴν διακυβέρνησιν των καὶ τὰς αὐθαιρέτους ἔναντι ἀποδείξεων (ράσπισκες, οὐδέποτε ἐξοφληθεῖσαι), ἐπιτάξεις των.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Βουλγάρων, οἱ Ἕλληνες Μακρᾶς Γεφύρας ἐπέπρωτο νὰ δοκιμάσουν ἀπὸ τοὺς ἐπανεληθόντας Τούρκους τὰ δεινὰ τῆς πλέον στυγνῆς ὑποδουλώσεως.

Τὸ μῖσος τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν ἦτο ἀπροκάλυπτον. Ὁ Νομάρχης (Βαλῆς) Ἀδριανουπόλεως Χατζῆ Ἀδὴλ Βέης, ὡς σκοπὸν τοῦ ἔθεσε τὴν ἐξόντωσιν παντὸς Ἑλληνικοῦ.

Κατὰ τὸ 1914 περὶ τοὺς 50 πρόκριτοι ἐκδιώκονται εἰς Ἑλλάδα. Καὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς 16ης Ἰουνίου 1915 περὶ τὰς 80 οἰκογένειαι, αἱ εὐπορύτεραι, μεταφέρονται ἀναγκαστικῶς πρὸς μετοίκησιν εἰς Μάλγαρα καὶ Ὀλίκληρος ἢ παρ' αὐτῶν ἐγκαταλειφθεῖσα περιουσία κατάσχεται ὑπὸ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ἐπαναπατρισθέντες οἱ Μακρογεφυριῖται, λόγῳ τῆς δραστηριότητός των, ἐπανέκτησαν τὴν προηγουμένην οικονομικὴν ἀκμὴν των.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1920 ἡ Μακρὰ Γέφυρα ἀπηλευθερώθη ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν Στρατευμάτων, ἀλλὰ ἐπέπρωτο κατὰ τὸ 1922 νὰ ὑποσταλῆ ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία καὶ οἱ Μακρογεφυριῖται ἤναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν ποθητὴν γενέτειράν των καὶ τὰ ὄσῳ τῶν γονέων των, καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὸ ἐλεύθερον τῆς Πατρίδος ἔδαφος.

Ὁ Ἀνδρέας Λαμπαδαρίδης ἦτο ἐνθουσιώδης πατριώτης, ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν διέθεσε τὴν περιουσίαν του, ὑπὲρ τῆς Μακρᾶς Γεφύρας. Ἀντίγραφον τῆς διαθήκης του παραθέτω ἐν συνεχείᾳ, τὸ δὲ περιεχόμενόν της, πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ φωτεινὸν καὶ ἀξιωματικὸν παράδειγμα διὰ τοὺς ἐπιγιγνομένους συμπατριώτας καὶ Θράκας.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΤΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΟΥ

Ἐγὼ Ἀνδρέας Νικολάου Λαμπαδαρίδης πολίτης Ἑλλήν, χριστιανὸς Ὁρθόδοξος τοῦ Ἀνατ. δόγματος, κτηματίας, διαμένων ἐν Καίρῳ, σήμερον ἡμέραν Τετάρτην τῆς ἐβδομάδος καὶ εἰκοστῆ πρώτῃ τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου (ν. ἡμερ.) τοῦ χιλιοστοῦ ἐνεακοσιοστοῦ ἔκτου ἔτους (1906) ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γαμβροῦ μου κ. Γεωργίου Βουτυράκη, Φαρμακοποιοῦ, κειμένη ἐν Καίρῳ παρὰ τὴν ὁδὸν Μωχάμετ Ἄλυ, πλαγίως τῆς Αἰγυπτιακῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Ἐνορίας τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, προσκαλέσας τὸν κ. Κωνσταντῖνον Γ. Ἀναστασιάδην, δικηγόρον, διαμένοντα ἐν Καίρῳ κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀβδὴν, ἀνέθεσα εἰς αὐτὸν νὰ συντάξῃ καθ' ὑπαγόρευσίν μου τὴν παροῦσαν διαθήκην μου δι' ἧς ἐκφράζω τὰς τελευταίας θελήσεις μου περὶ διαθήσεως τῆς περιουσίας μου μετὰ τὸν θάνατόν μου, διότι στεροῦμενος παιδείας δὲν δύναμαι ἐπακριβῶς νὰ διατυπώσω ἐπὶ τοῦ χάρτου τὴν θέλησίν μου ὁ ἴδιος.

Γεννηθεὶς ἐν Οὐζούν-Κιοπροῦ (Μακρᾶ Γεφύρα) τῆς Θράκης οὐδέποτε ἐνυμφεύθη καὶ κατὰ συνέπειαν στεροῦμαι τέκνων καὶ ἀνιόντων. Ὁ μόνος

μου πόθος ἀπὸ τριακονταετίας καὶ ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ βίου μου, ὅστις διέρ-
ρευσεν ἐντίμως ὑπῆρξε νὰ φανῶ ὠφέλιμος, ὡς οἱ πρόγονοί μου, εἰς τὴν πα-
τρίδα μου Μακρὰν Γεφύραν καὶ εἰς τοὺς ὁμογενεῖς μου.

Τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξεπλήρωσα ἤδη ἐν μέτρῳ τινὶ καὶ θὰ ἐξακολουθῶ
νὰ ἐκπληρῶ ἐν ζωῇ διὰ τῆς διὰ χρηματικῶν ἐπιδομάτων συντηρήσεως τῶν
«Λαμπαδαριδεῖων Ἐκπαιδευτηρίων» ἀρρένων καὶ θηλέων τῆς ἰδιαίτερας μου
πατρίδος Οὐζοῦν Κιοπροῦ τὰ ὅποια ἔχω ἤδη προικοδοτήσει διὰ κτημάτων
προσοδοφόρων ἀγορασθέντων ὑπ' ἐμοῦ καὶ μεταβιβασθέντων εἰς τὴν Ἑλλη-
νικὴν Κοινότητα Μακρᾶς Γεφύρας, εἰς τὴν ὁποῖαν κατ' ἔτος χορηγῶ περὶ
τάς 160 ἑκατὸν ἐξήκοντα Λίρας Ἀγγλίας πρὸς τὸν ἴδιον σκοπόν.

Τὸ ἔργον μου τοῦτο διὰ τῆς παρουσίας διαθήκης μου συμπληρῶ καὶ ἐπε-
κτείνω φρονῶν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις τῆς ὁποίας ἐστερήθη κατὰ τὴν
παιδικὴν μου ἡλικίαν ἔνεκεν ἐλλείψεως σχολείων ἐν τῇ πατρίδι μου, καὶ αἱ
πρακτικαὶ γνώσεις ἐν τῷ βίῳ εἶναι οὐ μόνον ἐθνικαὶ ἀσπίδες τῶν Ἑλλήνων
τῆς Θράκης, ἀλλὰ καὶ φρουροὶ τῶν ἀπαραγράπτων δικαιωμάτων τοῦ ἔθνους
ἡμῶν ἐν τῷ ὑποδούλῳ Ἑλληνισμῷ.

Ἡ τελευταία θέλησίς μου περὶ τῆς μετὰ θάνατον διαθέσεως τῆς περιου-
σίας μου εἶναι ἡ ἑξῆς :

Ἐγκαθιστῶ κληρονόμους τῆς περιουσίας μου α') Τὸ Οἰκουμενικὸν Πα-
τριαρχεῖον τῶν Ὁρθοδόξων ἐν Κωνσταντινουπόλει. β') Τὴν ἐν Καίρῳ ἀδελ-
φὴν μου Εὐθυμίαν καὶ γ') Τὰ τέκνα τῆς ἀποβιωσάσης ἀδελφῆς μου Μαγδα-
ληνῆς ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὄρους : Τὰ ἐν Καίρῳ οἰκήματά μου ἀφίνω εἰς τὸ Οἰκου-
μενικὸν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως καὶ διατάσσω νὰ μένωσι πάντο-
τε ἀπώλητα, ἐκτὸς ἐὰν ἡ πώλησις αὐτῶν θεωρηθῇ συμφέρουσα ὑπὸ τῶν ἐκτε-
λεστῶν τῆς διαθήκης μου, ὅτε τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν οἰκημάτων μου χρή-
ματα νὰ κατατεθῶσιν ἐντόκως εἰς οἰανδήποτε μεγάλην Τράπεζαν ἐγκρίνου-
σιν οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης μου καὶ ἐκ τῶν τόκων τὰ 85% νὰ διατίθενται
πρὸς συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἐν τῇ πατρίδι μου Μακρᾷ Γεφύρᾳ Λαμ-
παδαριδεῖων Ἐκπαιδευτηρίων, 10% νὰ μείνη κατατεθειμένον εἰς τὴν ἰδίαν
Τράπεζαν πρὸς αὔξησιν τῶν κεφαλαίων καὶ 5% νὰ χρησιμοποιῇ τὸ Πατριαρ-
χεῖον δι' ἰδίας αὐτοῦ ἀνάγκας. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν θεωρηθῇ ὑπὸ τῶν ἐκ-
τελεστῶν τῆς διαθήκης μου συμφερότερον νὰ διατηρῶσιν ἀπώλητα τὰ ἐν
Καίρῳ κτήματά μου, διατάσσω ὅπως μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν δαπανῶν πρὸς
καλὴν συντήρησιν αὐτῶν καὶ πληρωμῆν τῶν κτηματικῶν φόρων νὰ διανε-
μηται ὡς ἀνωτέρω τὸ καθαρὸν εἰσόδημα τῶν κτημάτων κατατεθειμένον πάν-
τοτε 10% εἰς τὴν Τράπεζαν ἵνα σὺν τῷ χρόνῳ ἀποτελεσθῇ κεφάλαιον τὸ
ὅποῖον νὰ χρησιμεύῃ πρὸς ἀνακαίνισιν τῶν ὑπαρχόντων κτημάτων μου τῶν
ὁποίων τὰ εἰσοδήματα θὰ χρησιμοποιοῦνται μὲ τὴν εἰρημένην ἀναλογίαν καὶ
ὡς διατάσσω ἀνωτέρω.

Ἐπειδὴ δὲ διὰ τοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ διαθήκη μου ὑπὲρ τῶν Λαμπαδαριδεῖων

Ἐκπαιδευτηρίων κληροδοτήματος θέλουσιν αὐξηθῆ οἱ πόροι αὐτῶν διατάσσω τοὺς ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης μου ὅπως διὰ τῶν περισσευόντων εισοδημάτων τῆς περιουσίας μου προβῶσιν εἰς τὴν ἰδρυσιν καὶ συντήρησιν παραρτήματος τῶν Λαμπαδαριδείων Ἐκπαιδευτηρίων ἤτοι Ἑλληνικῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ ἐργαστηρίου πρὸς ἐκμάθησιν τέχνης τινος ὑπὸ τῶν ἐπιθυμούντων Ἑλληνοπαίδων τῆς πατρίδος μου, εἰς τὰ ὁποῖα παραρτήματα νὰ φοιτῶσι τὰ ἄπορα ὁμογενῆ παιδιὰ δωρεὰν ὡς καὶ εἰς τὰ Λαμπαδαριδεῖα Ἐκπαιδευτήρια παρεχομένων εἰς αὐτὰ ἐπίσης δωρεὰν τῶν διδακτικῶν βιβλίων καὶ ὀργάνων. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀφίνω τοὺς ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης μου νὰ ἐκτελέσωσιν ἐλεύθερα τὸ καλλίτερον καὶ συμφερότερον εἰς τὴν πατρίδα μου καὶ τοὺς ὁμογενεῖς μου, ἰδρύνοντες εἴτε Ἐμπορικὴν εἴτε Ἐπαγγελματικὴν Σχολήν.

Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀνωτέρω ἐκπαιδευτικοῦ ἔργου ἐν τῇ πατρίδι μου τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον δικαιούται ὑπαρχόντων ἔτι ἀχρησιμοποίητων εισοδημάτων ἐκ τῆς περιουσίας μου νὰ διαθέτῃ ταῦτα μετὰ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης μου ὑπὲρ τῶν ἱερωτέρων ἀναγκῶν τοῦ Γένους ἡμῶν καὶ τῆς πατρίδος. Ἡ Ἐφορεία τῶν Λαμπαδαριδείων Ἐκπαιδευτηρίων δέον νὰ συντάσῃ κατὰ τὴν ἔναρξιν ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους προϋπολογισμὸν τῶν δαπανῶν πρὸς συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τῶν Σχολείων καὶ παραρτημάτων αὐτῶν ὡς καὶ τὸν σχετικὸν ἀπολογισμὸν τῶν δαπανῶν τοῦ λήξαντος σχολικοῦ ἔτους τῆς διαχειρίσεώς της καὶ ὑποβάλλῃ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὅστις θὰ ἔχῃ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν καὶ θὰ ἐξασκῇ τὸν ἔλεγχον ἐπὶ πάσης δαπάνης καὶ ἐπὶ παντὸς ἀφορῶντος τὴν διεύθυνσιν καὶ λειτουργίαν τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τούτων ὡς καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῶν.

Εἰς τὴν ἀδελφήν μου Εὐθυμίαν ἀφίνω ἅπασαν τὴν κτηματικὴν μου περιουσίαν ὡς καὶ τὸ ἀναλογοῦν μου μερίδιον ἐκ τῆς ἀδιανεμήτου πατρικῆς μου κληρονομίας (χωράφια, οἰκίας, ἔπιπλα). Τὴν ἐπικαρπίαν τῆς περιουσίας ταύτης θὰ ἔχῃ ἡ ἀδελφή μου Εὐθυμία ἐνόσω εὐρίσκεται ἐν ζωῇ μετὰ θάνατον δὲ αὐτῆς θὰ μεταβιδάξῃται εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτῆς πλὴν ἐνὸς κτήματος κειμένου εἰς τὴν ἀγορὰν Οὐζοῦν-Κιοπροῦ καὶ ἀποτελουμένου ἐκ τεσσάρων μαγαζίων ὅπερ διατάσσω μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἀδελφῆς μου Εὐθυμίας νὰ περιέρχῃται εἰς τὴν κυριότητα καὶ κατοχὴν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Μακρᾶς Γεφύρας. Ἐξαιρῶ ἐπίσης ἐκ τῆς περιουσίας μου ἐν Οὐζοῦν-Κιοπροῦ ἓνα κῆπον κείμενον παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ πατρός μου. Τὸν κῆπον τούτον τὸν ἔχω δωρήσει δι' ἐπιστολῆς μου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα Μακρᾶς Γεφύρας καὶ πλέον τὴν δωρεάν μου ταύτην ἐπικυρῶ καὶ ἐπιβεβαιῶ διὰ τῆς παρούσης διαθήκης μου.

Εἰς τὴν ἰδίαν ἀδελφήν μου Εὐθυμίαν διὰ τὴν ἀδελφικὴν περιθαλψιν, ἣν μοι ἔκαμε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ μοι παρέχῃ, ἀφίνω πλὴν τῆς ἄνω κτηματικῆς περιουσίας καὶ πεντακοσίας (500) λίρας ἀγγλικὰς τὰς ὁποίας διατάσσω

νά μετρηθῶσιν εἰς αὐτὴν πρὸ παντὸς ἄλλου κληροδοτήματος Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν, ὃ μὴ γένοιτο, ἡ εἰρημένη ἀδελφὴ μου ἤθελε δι' οἰονδήποτε λόγον ἢ ἀφορμὴν περιπέσει ἐν ἀπορίᾳ διατάσσω ἵνα ἡ Ἐφορεία τῶν Λαμπαδαριδίων Ἐκπαιδευτηρίων τῆς πατρίδος μου ἅμα τῇ αἰτήσῃ τῆς ἀδελφῆς μου ταύτης ὄριση χορήγημα αὐτῇ εἰς Λίρας Ἀγγλίας πέντε (5) κατὰ μῆνα πρὸς συντήρησιν αὐτῆς ἐν ὅσῳ εὐρίσκεται ἐν τῇ ζωῇ.

Εἰς τοὺς ἐν Καίρῳ ἀνεψιούς μου, τέκνα τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς μου Μαγδαληνῆς, Μηνᾶν, Ἀνδρέαν, Ἀριστείδην καὶ Λεωνίδα Πολυχροσιάδην ὡς καὶ εἰς τὸν ἐν Θεσσαλονικῇ ἀνεψιόν μου Νικόλαον Ι. Λαμπαδαρίδην ἀφίνω ἀνά ἑκατὸν (100) Λίρας Ἀγγλίας εἰς ἕκαστον. Εἰς τὴν ἀνεψιάν μου Σουλτάναν Βουτυράκη ἀφίνω Λίρας Ἀγγλίας ἑκατὸν (100). Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου δὲν ἔχη ἐξοφληθῆ τὸ πρὸς τὸν εἰρημένον γαμβρόν μου Βουτυράκην χρέος μου, ἐξ ὑποσχέσεως ἦν ἔδωσα νὰ πληρώσω εἰς αὐτὸν τετρακοσίας (400) Λίρας Ἀγγλίας τμηματικῶς πρὸς πέντε (5) λίρας κατὰ μῆνα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου του ὡς προῖκαν τῆς ἀνεψιάς μου καὶ συζύγου του Σουλτάνας, διατάσσω τοὺς ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης μου νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ καταβάλλωσιν εἰς αὐτὸν (τὸν Γεώργιον Βουτυράκην) τὰς εἰρημένας πέντε (5) Λίρας κατὰ μῆνα μέχρι ἐξοφλήσεως τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ τῶν τετρακοσίων (400) Λιρῶν. Εἰς τὸν ἀνεψιόν μου Ἀνδρέαν Πολυχροσιάδην ἔχω ἐκχωρήσει ἀπὸ διαιτίας τὸ ἐν Μουσικῷ καπνοπωλεῖον μου καὶ τὸ σῆμα τοῦ ἐργοστασίου μου τῶν σιγαρέττων καὶ πακέττων ὡς καὶ τὴν χρῆσιν τῆς ὀνομασίας τοῦ καταστήματός μου «Ἀνδρέας Λαμπαδαρίδης», ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ μοῦ μετρᾷ Λίρας Ἀγγλίας δέκα (10) κατὰ μῆνα ἐνόσω εὐρίσκομαι ἐν τῇ ζωῇ. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ἀνωτέρω μηνιαῖον ἐπίδομα τῶν δέκα (10) λιρῶν δὲν φθάσῃ τὸ ποσοῦ τῶν χιλίων (1000) λιρῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου, οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης μου νὰ ὑποχρεώσωσιν τὸν εἰρημένον ἀνεψιόν μου, Ἀνδρέαν, ὅπως ἐξακολουθῆ νὰ πληρῶνῃ εἰς τὴν Κοινότητα Μακρᾶς Γεφύρας τὸ ποσοῦ τῶν δέκα (10) Λιρῶν Ἀγγλίας κατὰ μῆνα μέχρι ἐξοφλήσεως τῶν χιλίων (1000) λιρῶν τὰς ὁποίας μοι ὀφείλει διὰ τὴν εἰς αὐτὸν ἐκχώρησιν τοῦ ἐν Μουσικῷ καπνοπωλεῖου μου μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἐπίπλων πλὴν τοῦ χρηματοκιβωτίου μου ὅπερ ἀνήκει εἰς τὴν περιουσίαν μου καὶ τὸ ὁποῖον παρακιλῶ νὰ σφραγισθῆ μετὰ τὸν θάνατόν μου μέχρι τῆς ἀπογραφῆς τῆς περιουσίας μου. Αὐτὸ μόνον οὐχὶ καὶ τὸ καπνοπωλεῖον ἵνα μὴ ζημιωθῆ ὁ εἰρημένος ἀνεψιός μου ἐκ τοῦ προσωρινοῦ ἔστω κλεισίματος.

Ὀλόκληρον τὴν εἰς μετρητά, εἴτε εἰς τίτλους ἢ χρεώγραφα καὶ γραμμάτια περιουσίαν μου, μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν αὐτῆς καὶ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν διαφόρων ποσῶν τὰ ὅποια ἐγκαταλείπω διὰ τῆς παρούσης διαθήκης μου εἰς τὴν ἀδελφὴν μου, ἀφίνω εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ κατατεθῆ ἡ περιουσία μου αὕτη εἰς Τράπεζαν

τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης μου καὶ οἱ τόκοι αὐτῆς νὰ χρησιμοποιῶνται ὡς καὶ τὰ εἰσοδήματα τὰ ἐκ τῆς κτηματικῆς μου ἐν Καίρῳ περιουσίας μου δηλαδὴ νὰ ἐξοδεύωνται οἱ τόκοι πρὸς συντήρησιν τῶν ἐν Μακρᾷ Γεφύρᾳ Λαμπαδαριδείων Ἐκπαιδευτηρίων καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῶν πλὴν τοῦ 10% ὅπερ θὰ μένη εἰς τὴν Τράπεζαν πρὸς αὔξησιν τῶν κεφαλαίων καὶ 5% ὅπερ θὰ χρησιμοποιηῖ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὡς βούλεται.

Διατάσσω τοὺς ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης μου νὰ μετρῶσιν ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς περιουσίας μου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα Καίρου καὶ ἐν ὄσφ ὑφίσταται αὕτη εἴκοσι (20) λίρας κατ' ἔτος.

Ἐὰν ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρω συγγενεῖς μου εὐρεθῇ τις καὶ δὲν εὐχαριστηθῇ ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπου ἐγὼ μὲ τὴν θέλησίν μου ἀφίνω καὶ προσβάλῃ τὴν διαθήκην μου ταύτην, ὁ τοιοῦτος νὰ ἐκπίπτῃ ἐντελῶς ὅλων τῶν δικαιωμάτων του καὶ τὸ μεριδίον του νὰ λαμβάνωσι τὰ Λαμπαδαρίδεια Σχολεῖα τῆς πατρίδος μου.

Καταρῶμαι δὲ ἐκ βάθους ψυχῆς πάντα ἡμέτερον καὶ ξένον ὅστις ἤθελεν ἐνεργήσῃ τι ἢ παρέμβῃ πρὸς ἀκύρωσιν τῆς παρουσίας διαθήκης μου. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ τοιούτου νὰ ἐπιπέσῃ ἡ θεία ἀρὰ καὶ ἡ δικαία ἀγανάκτησις τῶν εὐεργετουμένων διὰ τῆς διαθήκης ταύτης ἀπόρων παιδίων τῆς πατρίδος μου.

Ταῦτα ἔχω νὰ διατάξω καὶ τίποτε ἄλλο.

Ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης μου ταύτης διορίζω τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ὡς καὶ τὴν Α.Σ. τὸν Μητροπολίτην κ. Γρηγόριον καὶ μετὰ τὴν παραίτησιν ἢ θάνατον αὐτῶν τοὺς διαδόχους των.

Ἐπίσης διορίζω ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης μου ταύτης ἐν Καίρῳ τοὺς ἀξιότιμους κ.κ. Νέστορα Τσανακλῆν, Ἀλέξανδρον Ρόστοβοιτις καὶ Ἰωάννην Χαρισιάδην μετὰ τὴν παραίτησιν ἢ θάνατον αὐτῶν διατάσσω ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης νὰ προβαίη ἐλευθέρως εἰς τὸν διορισμὸν τῶν διαδόχων αὐτῶν.

Συνιστῶ εἰς τοὺς ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης μου ταύτης τὸν ἀνεψιὸν μου Ἄνδρέαν Πολυχρονιάδην ὡς πρόσωπον τῆς ἐμπιστοσύνης δυνάμενον νὰ φανῇ χρησιμώτατον εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἐν Καίρῳ κτηματικῆς περιουσίας μου. Τοὺς ἀνωτέρω ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης μου παρακαλῶ νὰ δεχθῶσι τὸ βῆρος αὐτὸ καὶ ἐκτελέσωσι τὴν παροῦσαν κατὰ γράμμα.

Ἡ παροῦσα διαθήκη ἐγράφη κατ' ἐντολήν μου καὶ καθ' ὑπαγόρευσιν μου ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα δικηγόρου κ. Κωνσταντίνου Ι. Ἀναστασιάδου ὅστις προσυπογράφει αὐτὴν μετ' ἐμοῦ εἰς ὅλας τὰς σελίδας ἐν Καίρῳ σήμερον τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου (ν. ἡμερ.) 1906, ἡμέραν Τετάρτην ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γαμβροῦ μου κ. Γ. Βουτυράκη καὶ τὴν ὁποῖαν βεβαίωνω καὶ πάλιν ὅτι εἶναι ἡ τελευταία μου θέλησις καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ σελίδας δώδεκα ἐκ τῶν ὁποίων αἱ ἔνδεκα εἶναι γραμμῆναι καὶ ὑπογράφω.

Ὁ Γράψας
ΚΩΝ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Ὁ Διαθέτης
Α. Ν. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΗΣ

Ἐδημοσιεύθη ἐν ἐκτάκτῳ συνεδριάσει τῆς 12 Ἰουλίου 1907 τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλληνικοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου.

Οἱ Δικασταὶ
Δ. ΜΑΚΡΗΣ
Π. Δ. ΣΑΛΑΜΕΝΟΣ
Α. ΛΙΒΑΔΑΡΑΣ

Ἐπιβεβαιώθη ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Ἐπιβ. Πρόξενος κ.ἀ.α.
Ἐπιβ. ὑποπρόξενος
Δ. ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ

Ἐπιβ. Γραμματεὺς
ΜΑΣΤΡΟΠΟΤΛΟΣ

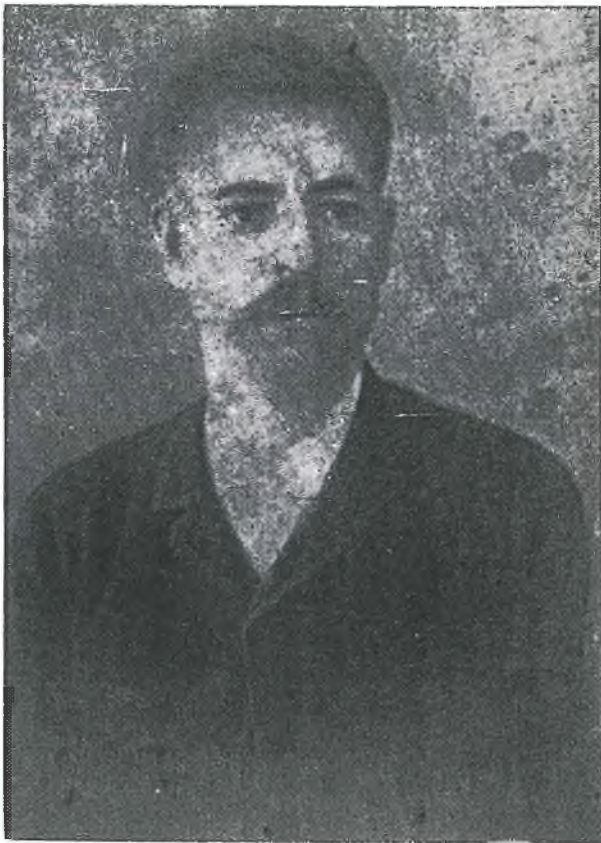
Ἐπιβεβαιώθη ἀκριβὲς ἀντίγραφον
2 Αὐγούστου 1907
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Ἐπιβεβαιώθη ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Ἐν Μακρᾷ Γεφύρᾳ 19)2)IV 1908
ΑΘΑΝ. ΠΑΠΑΕΤΓΕΝΙΟΤ

Ἐπιβεβαιώθη ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Ἐκ τοῦ Κώδικος Κοινότητος Μακρᾷς Γεφύρας.
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΗΣ

Ἐγεννήθη ἐν Μαζῶ
Γεφύρῃ τῆς Ἀνατολ.
Θράκης. Ἐκπατισθεὶς
διέμεινεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη
ἐν Καίρῳ τῆς Αἰγύ-
πτου, ὅπου ἀνέπτυξεν,
καίτοι ἀγράμματος, μὲ
τὸ ἐπιχειρηματικόν του
δαιμόνιον, ἀξιολόγους
ἐπιχειρήσεις καὶ διέθε-
σε διὰ τῆς δημοσιευμέ-
νης διαθήκης, δλόκλη-
ρον τὴν κτηματικὴν καὶ
λοιπὴν περιουσίαν του
ὑπὲρ τῆς ἰδιαιτέρας
του πατρίδος καὶ ἄλλων
φιλανθρωπικῶν ἰδρυ-
μάτων καὶ ὑπὲρ τῶν
συγγενῶν του, διότι μὴ
νυμφευθεὶς ἔστερεῖτο
ἰδικῆς του οἰκογενείας.
Δὲν εἶναι ἀξιοθαύμα-
στος μόνον ὁ ἐνθουσιῶ-
δης πατριωτισμὸς τοῦ ἐκ
Θράκης μεγατίμου τού-
του ὁμογενοῦς, ἀλλὰ
προξενεῖ κατάπληξιν ἡ

ἀγάπη του πρὸς τὴν παιδείαν καὶ ὁ νοικοκυρευμένος καὶ νυνεχῆς τρόπος
τῆς διαθέσεως τῶν ἀγαθῶν, ἅτινα μὲ πολυτετεῖς κόπους καὶ μόχθους ἀπέ-
κτησε. Ὁ ἔστερημένος μορφώσεως Λαμπαδαρίδης καὶ μὲ προβλέψεις σοφᾶς
καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του τὰ θυσιάζει ὅλα διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν συμπα-
τριωτῶν του, ἐπιθυμῶν νὰ μὴ μείνουν οἱ Θραῖκες τῆς πατρίδος του ἀμαθεῖς,
ἀποτελεῖ δὲ ἀξιωματικὸν παράδειγμα διὰ τοὺς ἐπιγιγνομένους, ὄχι μόνον
ἡ ἀξίεπαινος φιλογενεῖά του, ἀλλὰ καὶ αἱ συγκινητικαὶ ἐν τῇ διαθήκῃ ἐκ-
φράσεις καὶ διαθέσεις του.

ΜΑΚΡΑ ΓΕΦΥΡΑ

ΥΠΟ Ν. ΒΑΦΕΙΔΟΥ—ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

Διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1911—1912, εἶχον συμφωνήσει μὲ τὴν Κοινότητα Μακρᾶς Γεφυράς, ὡς διδάσκαλος τοῦ Ἀρρεναγωγείου, καὶ ὡς ἔκτακτος ἱεροκλήρυξ καὶ διάκονος τῆς ἐκκλησίας, διαδεχθεὶς τὸν διάκονον Νικόλαον Μακρῆν, ἐκτελεσθέντα ἀγρίως ἐν Κεσσάνῃ ὑπὸ τῶν Τούρκων λόγῳ τῆς σθεναρᾶς ἐθνικῆς του δράσεως. Οἱ μαθηταὶ τῆς πρώτης τάξεως συνεδιδάσκοντο εἰς τὸ Παρθεναγωγεῖον, τὸ ὁποῖον εἶχε τέσσαρας τάξεις. Ὅσαι δὲ μαθήτριάι ἀπεφοίτων ἐξ αὐτοῦ, ἐνεγράφοντο, ἐὰν ἤθελον, εἰς τὴν πέμπτην τοῦ Ἀρρεναγωγείου, τὸ ὁποῖον εἶχε καὶ ἑβδόμην τάξιν. Ἐδίδαξα θρησκευτικά, ἑλληνικά, τουρκικὰ καὶ μερικὰς ἱστορίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τῶν βυζαντινῶν τῆς ἑβδόμης τάξεως.

Εὐτυχῶς, παρέμεινα ἕν, μόνον, ἔτος καὶ ἐπέστρεψα εἰς Κωνσταντινούπολιν. Διότι, ὅπως, πρὸ τῆς ἐκεῖ μεταβάσεώς μου, εἶχον συμβῆ πολλά δύσάρεστα, εἰς βάρος τῶν ὁμογενῶν, τοιουτοτρόπως καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου, ἐξετυλίχθησαν ἄλλα σοβαρώτερα, ἕνεκα τῆς κρισιμότητος τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, καὶ ἕνεκα τῶν πολεμικῶν περιπετειῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Πρόκειται περὶ τῶν θλιβερῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα εἶχον λάβει χώραν, πρὸ, κατὰ, καὶ μετὰ τοῦ Βαλκ. πολέμου. Ὅταν ἤμην εἰς τὴν Μ. Γέφυραν, δὲν εἶχον γινῶσιν τῶν προηγηθέντων γεγονότων. Καθ' ὅσον μάλιστα, τὸ προηγούμενον ἔτος εὐρισκόμην, ὑπηρετῶν εἰς μακρυνὴν καὶ μεσόγειον κωμόπολιν τοῦ Πόντου, τὴν Χάβζαν. Ἦρχισαν, λοιπόν, τὰ σχολεῖα νὰ λειτουργοῦν κανονικῶς. Ἐπῆρχε μία μικρὰ λέσχη, ὡς ἀναγνωστήριον καὶ καφενεῖον, ἕνθα ἐλάχιστοι μετέβαινον, μετὰ τὸ δεῖπνον. Τὸ σπουδαιότερον κοινοτικὸν κέντρον ἦτο ἕν ξενοδοχεῖον, τὸ ὁποῖον εἶχεν, εἰς τὸ ἰσόγειον, καφε-οἶνο-μαγειρεῖον! Ἐκεῖ συνεκεντροῦντο, συνήθως, οἱ ἐφοροδημογέροντες, πρόκριτοι, ἔμποροι, διδάσκαλοι, καὶ διάφοροι ἀλλόδοξοι, ἀλλόθρησκοι καὶ ἄλλοεθνεῖς, καθὼς καὶ οἱ προσερχόμενοι ξένοι. Ἐπινον οὔζον, οἶνον, ζῦθον, ἢ καφέ, καὶ συνωμίλουν διὰ τὰς ὑποθέσεις των, ἢ συνεζήτουν διὰ τὰ νέα τῆς ἡμέρας, καὶ ἄλλα ζητήματα. Εἰς τὴν ἀρχὴν, μετέβαινον ἐκεῖ, καὶ ἐγώ, μετὰ τὸν ἀπογευματινὸν περίπατόν μας, μετὰ συναδέλφων. Ταχέως, ὅμως, ἤρχισα νὰ ἀποφεύγω, ἀποσυρόμενος εἰς τὸ ἐν τῷ ἀρρεναγωγείῳ δωμάτιόν μου. Διότι ἀντελήφθην, ὅτι δὲν ἠδυνάμην, καὶ ὡς ἐκ τοῦ σχήματός μου, ἀλλά, κυρίως, ὡς

ἐκ τοῦ χαρακτήρος μου, νὰ προσαρμοσθῶ πρὸς τὸ πολυποίικλον ἐκεῖνο περιβάλλον!... Μάλιστα, ἐν τῷ μεταξύ, εἶχον πληροφορηθῆ, ἰδιαιτέρως καὶ εἰς γενικὰς γραμμάς, τὰ ἑξῆς: "Ὅτι, προγενεστέρως, εἶχον πωληθῆ μυστικῶς ὄπλα, ἐν τῇ κωμοπόλει καὶ ἐν τοῖς χωρίοις. "Ὅτι, συλληφθέντες, μετὰ ταῦτα, διάφοροι κοινοτικοὶ παράγοντες, καὶ προὔχοντες, καὶ πολῖται καλοὶ πατριῶται εἶχον φυλακισθῆ ἐπὶ μῆνας ἀλλαχοῦ. Μερικοὶ ἠσθένησαν, ἄλλοι ἐδάρησαν ἀγρίως, καὶ ἄλλοι ἐξετελέσθησαν. Οὐδεὶς, δέ, ἐκ τῶν ἐπισήμων εἶχε πλησιάζει, διὰ νὰ μὲ πληροφορήσῃ, ἐξ ἀρχῆς, περὶ τῶν γεγονότων ἐκείνων. "Ἄγνωστον, διατί, ἐφαίνοντο ἐπιφυλακτικοὶ ἀπέναντί μου!

Καὶ ἐσκεπτόμην, κατὰ μόνας, καὶ προσεπάθουν νὰ ἐννοήσω: Πῶς, καὶ διατί, εἶχον ἐξοπλισθῆ καὶ εἶχον ἐξοπλίσει καὶ τοὺς χωρικοὺς, χωρὶς νὰ εἶναι, ἐκ τῶν προτέρων, θέβαιοι, ἢ, τοῦλάχιστον, νὰ ἐλπίζουν, διὰ μίαν ἐπιτυχίαν, ὅχι μόνον ἐναντίον τῶν βουλγαρικῶν καὶ ρωσικῶν δολοπλοκιῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀγρόπνου καὶ ἰσχυρᾶς τουρκικῆς κυβερνήσεως! Καί, μάλιστα, ἐνῶ, ἀκόμη, δὲν εἶχον ἀποκτήσει, διὰ καταλλήλου ἐθνικῆς διαπαιδαγωγήσεως, τὴν ἀπαιτουμένην τόνωσιν τῆς ψυχῆς των. Οἱ κύριοι δὲν εἶχον ἀντιληφθῆ ὅτι ἔπρεπε, κατὰ πρῶτον, νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ πατριωτικὴ των κατάρτισις, καί, κατόπιν, νὰ προμηθευθοῦν τὰ ὄπλα. Διότι, ἄλλως, ὅχι, μόνον, δὲν θὰ ἀφελοῦντο καθόλου, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐβλάπτογτο. Καὶ θὰ προεκάλουν φρικτὰς συνεπείας, καὶ διὰ πολλοὺς ἀθώους ἐκ τοῦ ὁμογενοῦς πληθυσμοῦ. Τοῦτο, δέ, εἶχε συμβῆ, ἀκριβῶς, ὡς ἀνέφερον ἀνωτέρω. Ἄλλά, διὰ τοῦτο, ἐπίσης, ἐπῆλθον, ἀργότερον, πολὺ περισσότερα καὶ γενικώτερα δεινοπαθήματα! Βεβαίως ἡ κίνησις αὕτη εἶχεν ὡς ἐλατήρια πατριωτικὴν καὶ ἐθνικὴν προπαγάνδαν καὶ ἐξόρμησιν, ἐγένετο ὅμως ἄνευ τῆς σχετικῆς ὀργανώσεως καὶ δι' αὐτὸ χωρὶς νὰ ὠφελήσῃ ἐδημιούργησε καχυποψίαν τῶν ἀρχῶν, διωγμοὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ ζημίαν τῶν ὁμογενῶν.

"Ἐπρεπε, προηγουμένως, νὰ διαπαιδαγωγήσουν, ἐθνικῶς, καὶ τὰ τέκνα των, καί, πρὸ πάντων, τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν, καί, κατόπιν, νὰ φθάσουν, ἐν καιρῷ καταλλήλῳ, εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐθνικῶν σχεδίων καὶ σκοπῶν!

Ταῦτα σκεπτόμενος, καὶ κρίνων, ὡς ὀρθὰ καὶ συνετά, εἶχον εἶπει, ἰδιαιτέρως εἰς μερικοὺς, ὅτι, κακῶς, εἶχον ἐνεργήσει, μὴ λαβόντες ὑπ' ὄψιν, ὅτι θὰ ἀπετύγχανον καὶ ὅτι θὰ εἶχον λυπηρὰς συνεπείας. Δυστυχῶς, παρεξηγήθη. Τοιοῦτοτρόπως ἐξηγεῖται, ἴσως καὶ ἡ πρὸς ἐμὲ ἐπιφύλαξις των, ἡ ὁποία ἦτο, βεβαίως, ἀδικαιολόγητος. Κακῶς, δέ, εἶχον νομίσει μερικοὶ, ἐν τῇ πατριωτικῇ των ἐξάρσει, ὅτι, κατακρίνων, τρόπον τινά, τὸ ἐθνικὸν των ἔργον, τοὺς προσέβαλον. Εἶχον ἀντιληφθῆ, ἐπίσης, ὅτι δὲν εἶχον, δυστυχῶς, καὶ μεταξύ των, ἐμπιστοσύνην καὶ σύμπνοιαν. Τρόποι ἐγωῖστικοὶ καὶ κομματικαὶ ἐνέργειαι, διὰ λόγους χρηματολογικούς, προεκάλουν ἀφορμὰς παρεξηγήσεων καὶ ἀντιπράξεων. Ὀρισμένοι καλοὶ κοινοτικοὶ παράγοντες ἀπεῖχον, ὡς ἐκ τούτου,

Ίδια, μόνος, κρυφίως, και μὲ προσωπικήν μου πρωτοβουλίαν και εὐθύνην: Εἰς τὸ Ἀρρεναγωγεῖον, ὅλοι οἱ μαθηταὶ και αἱ μαθήτριά, και τῆς ἑβδόμης ἀκόμη τάξεως, δὲν εἶχον καμμίαν, σχεδόν, ιδέαν περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 21, και περὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος: Τὰ σχολικὰ προγράμματα, ὡς γνωστόν, τὰ ἀπέκλειον πανταχοῦ. Πῶς, ὅμως, θὰ ἐμορφουτο ἐθνικῶς ἡ μαθητιῶσα νεολαία, οἱ μέλλοντες, δηλαδή, ἐλεύθεροι Ἕλληνες πολῖται.

Και εἰς τὰ ἄλλα μαθήματα, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὴν Ἱστορίαν, ἐξηρχόμην ὀλίγον, ἐκ τοῦ συνήθους στενοῦ κύκλου. Και ἔλεγον ἀρκετά, και ἔκαμνον νύξεις διὰ τὰ διάφορα ἐθνικὰ ζητήματα. Ἰδίως, δέ, εἰς τὴν Βυζαντινὴν Ἱστορίαν τῆς ἑβδόμης τάξεως: Ἡ ἄλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὰ φρικτὰ μαρτύρια τοῦ ἔθνους, αἱ περιπέτειαι τοῦ σκλαβωμένου ραγιᾶ, οἱ θρῦλοι, ὁ μαρμαρωμένος βασιληᾶς, ἡ Μεγάλη Ἰδέα, ἡ Ἁγία Σοφία, τὸ κρυφὸ σχολεῖο, τὸ «φεγγαράκι μου λαμπρὸ», τὸ «μᾶνα, σὲ λέγω, δὲν μπορῶ», ἡ 25η Μαρτίου!... Ὅλα αὐτὰ ἀνεπτύσσοντο ἐν συντομίᾳ. Και συνεκινουῦντο οἱ μαθηταὶ και ἐδάκρουν ἀποκτιῶντες ἐθνικὴν συνειδήσιν. Τοὺς ἐξώρκιζον, τότε, συνιστῶν νὰ εἶναι ἐχέμυθοι πρὸς πάντας, ἀνεξαιρέτως. Ὅτιον ἀπὸ τοὺς Τούρκους, τοὺς ὀμίλουν και διὰ τοὺς ἄλλους, παλαιότερους και χειροτέρους, ἐχθροὺς μας, τοὺς θηριώδεις και μισητοὺς Βουλγάρους. Ἄλλος κύκλος, ἄλλος ὀρίζων, ὅστις ἐνδιέφερεν, ἀκόμη περισσότερον, τὴν Θράκην και τοὺς Θραῶκας.

Διὰ νὰ τονώσω, περισσότερον, τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα τῶν μαθητῶν, προέβην και εἰς μίαν, παράτολμον, και πολὺ ἐπικίνδυνον, διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, πρᾶξιν. Ἐγραψα εἰς Ἀθήνας και παρήγγειλα μερικὰ δελτάρια τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως και τῶν ἡρώων της, καθὼς και σχετικὰ μικρὰ φυλλάδια, διὰ προσωπικῶν μου ἐξόδων. Εἶχον σημειώσει, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, νὰ σταλοῦν, ἐπ' ὀνόματί μου, βεβαίως, ὄχι ὅμως, ἀπ' εὐθείας, εἰς Μ. Γέφυραν, ἀλλὰ μέσον τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐκεῖ, δέ, μετέβην, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν, πρὸς παραλαβὴν των. Ἐπεσκέφθην τὸν, ἄγνωστόν μου, Πρόξενον, ὅστις μὲ συνεχάρει διὰ τὰς ἐθνικὰς φροντίδας μου. Οὗτος ἐξέφρασε και τὸν φόβον, μήπως συλληφθῶ ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὅταν θὰ ἐξηρχόμην τοῦ Προξενείου, κρατῶν τὸ ὑποπιον δέμα, ἀφ' οὗ και ἡ ἀπλῆ εἰσοδός μου ἐκεῖ. ἦτο παρεξηγήσιμος. Ἄλλ' ἤμουν ψυχραίμος, ἀναλαμβάνων, πάντοτε μόνος τὴν εὐθύνην τῶν πράξεών μου, και οὕτως ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος μὲ ἐπροστάτευσε, και τότε, ὅπως και ἄλλοτε, πολλάκις, εἰς τὴν ζωὴν μου. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν θέσιν μου, ἐχαροποίησα και ἐνεθουσίασα, περισσότερον, τὴν ἑβδόμην τάξιν.

Μίαν ἡμέραν, πάλιν, ὀμίλουν εἰς τοὺς μαθητὰς περὶ τῆς Θράκης και τῶν Βουλγάρων. Και ἤμην πολὺ δύσθυμος και σκεπτικὸς. Αἰφνης μὲ ἠρώτησαν: ποίαν γνώμην εἶχον διὰ τὴν τύχην τῆς Θράκης, συγκεκριμένως, δέ, τῆς Μακρᾶς Γεφύρας. Τί ἔπρεπεν, ἢ, μᾶλλον, τί ἠδυνάμην, νὰ εἶπω; Ἐπρε-

πεν, ἴσως, νὰ εἶναι κανεὶς προφήτης. Εὐρίσκομένη εἰς δύσκολον θέσιν, νὰ ἀπαντήσω. Τέλος, τοὺς εἶπον: «Παιδιά, νὰ εἴσθε βέβαιοι, καὶ νὰ περιμένετε. Μοῦ φαίνεται, ὅτι, πολὺ σύντομα, καὶ ἀλλεπάλληλα, θὰ ἐκτυλιχθοῦν δυσάρεστα καὶ εὐχάριστα γεγονότα. Ἡ γῶρα θὰ ἀλλάξῃ, ἐπανειλημμένως, κυριάρχους. Βλέπω Βουλγάρους, Τούρκους, Ἕλληνας, καὶ ὕστερον, πάλιν, ἴσως, Τούρκους. Ὁ δρόμος σας εἶναι γεμᾶτος ἐμπόδια καὶ ἀγκάθια. Ἡ Θράκη μας εἶναι, δυστυχῶς, ἀνάμεσα πρὸς δύο κακοὺς καὶ φοβεροὺς ἐχθροὺς. Θὰ τὴν πάροουμε τὴν Θράκη, μερικὲς φορὲς, μὰ θὰ τὴν χάσομε τὶς περισσότερες φορὲς. Καί, κατόπιν, ὁ Θεός, μονάχα, ξέρει, πότε, καὶ πῶς, θὰ τὴν ξαναπάροουμε, ὀριστικά. Κάντε ὑπομονή, καὶ μὴν ξεχνᾶτε, ποτέ, ὅτι εἴσθε Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι, μὲ τὸ ἓνα ποδᾶρι στὴν Πόλι, καὶ τὸ ἄλλο στὴν Ἀθήνα. Ὁ τόπος αὐτός, ἀπὸ χιλιετηρίδες κ' ἐδῶ, εἶναι ζυμωμένος μὲ τὰ αἵματα ἀθῶν καὶ κακούργων, ἐντοπίων καὶ ξένων, πολιτισμένων καὶ βαρβάρων. Νὰ ξέρετε, δέ, ὅτι, μὲ τὸ αἷμα τῶν Μαρτύρων τῆς πίστεως καὶ τῶν ἡρώων τῆς Πατρίδος, ποτίζεται καὶ βλαστάνει, ἀνθίζει καὶ καρποφορεῖ ἡ Λευτεριά: Καὶ ὁ Θεός, παιδιά μου, νὰ τὰ φέρῃ δεξιά! . . .».

Εἶχε κτυπήσει, πλέον, ὁ κῶδων τοῦ διαλείμματος. Καὶ δὲν τὸν εἶχον ἀκούσει, ἐπηρεασμένοι, ὅλοι, ἀπὸ διπλᾶ συναισθήματα αισιοδοξίας καὶ ἀπαισιοδοξίας. Ὅπως, δέ, ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, εἶχον ὀμιλήσει, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἑνὸς προφητικοῦ, τρόπου τινά, ὁράματος. Καί, πραγματικῶς, ἐπὶ ἡλθον, ραγδαία, μετ' ὀλίγον, τὰ ἐξαγγελθέντα, εὐχάριστα καὶ δυσάρεστα γεγονότα. Οἱ βαλκανικοὶ πόλεμοι καὶ ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος, μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν, καθὼς καὶ ὁ τελευταῖος παγκόσμιος πόλεμος, εἶναι μάρτυρες τῆς ὀρθῆς ἀπαντήσεώς μου πρὸς τοὺς μαθητάς μου ἐκείνους, πρὸ τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν (1912—1957).

Τὸ ἐπόμενο ἐτος, 1912—1913, ἤμην εἰς τὸν Πύργον (Κεμὲρ Μπουργάζ), τῆς ἐπαρχίας Λέρκων. Οἱ Βούλγαροι εὐρίσκοντο εἰς τὰς Μέτρας, οἱ δὲ Σέρβοι καὶ οἱ Ἕλληνες προῆλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Καὶ ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ' εἶχε τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ὑφυπουργὸν τῶν Θερησκευμάτων (νομίζω τὸν Βαχᾶ μπέτην) συμβολικῶς «τὰ κλειδιά» τῆς Ἀγίας Σοφίας, διὰ νὰ μὴ περιέλθῃ ἡ Πόλις εἰς τοὺς Βουλγάρους. Γεγονότα τὰ ὅποια παρῆλθον, ἀλλ' ἔμειναν ἀληθιμώγητα. Εἶδον, τότε, ἐκεῖ, καὶ μερικὸς Μακρογεφυρίτας, μόλις διασωθέντας ἐκ τῆς βουλγαρικῆς θηριωδίας.

Τὸ ἐτος 1913—1914, εἶχον διορισθῆ εἰς τὴν Στράντζαν τῆς ἐπαρχίας Τυρολόης, ὡς εἰς προηγηθὲν δημοσίευσμά μου ἀναφέρω, ἐκεῖ, πάλιν, εἶχον ἄλλους κινδύνους καὶ περιπετείας. Διότι ἐξεκενώθη ὑπὸ τῶν Τούρκων ἡ μεγάλη ἐκείνη καὶ πλουσία κωμόπολις. Καὶ οἱ κάτοικοί της, οἱ ἀμυγεῖς ἐκεῖνοι Ἕλληνορθόδοξοι χριστιανοί, οἱ συμπαθεῖς Στράντζαληδες, ἐξεδιώχθησαν, τὸν Μάρτιον τοῦ 1914, εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐγὼ, δέ, μόλις διεσώθην εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως περιγράφω εἰς τὰ περὶ Στράντζης ἀπομνημονεύματά μου.

ΒΙΒΛΙΟΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΘΡΑΚΩΝ ΟΥΖΟΥΝ ΚΙΟΠΡΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 1ου

Τὴν 30ὴν τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1919 ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Κυριακὴν συνῆλθεν ἡ ὑποεπιτροπὴ τῶν προσφύγων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἀγίου Συνάδων κ.κ. Χριστοφόρου ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει. Εἰς τὴν Συνεδρίαν ταύτην παρέστη ὁ εἰδικὸς ἀπεσταλμένος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν προσφύγων Ἐπιθεωρητὴς κ. Γεώργιος Παπαστραῦτος, ὃν ὁ Πρόεδρος συνέστησεν εἰς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς. Ὁ κ. Παπαστραῦτος ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν ὑποεπιτροπὴν Οὐζούν-Κιοπροῦ, μεταβαλλομένην εἰς ἐπαρχιακὸν τμήμα, θὰ ὑπάγωνται αἱ ὑποεπιτροπαὶ Ἀδριανουπόλεως καὶ 40 Ἐκκλησιῶν. Δεδομένου ὅτι τοῦ λοιποῦ αἱ ἐργασίαι τοῦ τμήματος τούτου θὰ ἀναπτυχθῶσι καὶ ὡςι πολλαπλαῖ ἐπιβάλλουσαι τὴν πρόσληψιν καὶ ἄλλων μελῶν τοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσθη συμφώνως τοῦ 13ου ἄρθρου τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς: α) Ὅπως ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν προσληφθῆ ὡς σύμβουλος ὁ κ. Βασίλειος Σταυρίδης, ὠρισθῶσι δὲ ὡς ὑποψήφιοι σύμβουλοι ἐν περιπτώσει ἀνάγκης προσλήψεως νέων τοιούτων ἐν τῷ μέλλοντι. β) Ἀνεγνώσθη τηλεγράφημα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς δι' οὗ συνιστᾶται ἡ ἀγορὰ 5.000 ὀκάδων ἀλεύρου ἀποσταλισμομένου προσεχῶς εἰς Σουφλίον, Λιδυμότειχον καὶ Κούλελι τῆς Βουλγαρίας πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς ἐκεῖ ὀμογενεῖς πρόσφυγας. γ) Ἀπεφασίσθη ἡ πρόσληψις δύο γραμματέων ἕξ ὧν εἰς ὁ γραμματεὺς τῆς Μητροπόλεως καὶ ὁ ἕξ Ἰβρίκ-Τεπε Νικ. Γιόκας, πρὸς ὃν ἀπεστάλη τηλεγράφημα ὅπως προσέλθῃ εἰς τὴν Μητρόπολιν διὰ τὰ περαιτέρω.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 2ου

Σήμερον πρώτην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1919 ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος δευτέραν συνῆλθεν ἡ ὑποεπιτροπὴ τῶν προσφύγων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἀγίου Συνάδων κ.κ. Χριστοφόρου, παρόντος καὶ τοῦ εἰδικοῦ ἀπεσταλμένου τῆς Κεντρικῆς ἐπὶ τῶν προσφύγων ἐπιτροπῆς κ. Γεωργίου Παπαστραῦτου σκέψεως δὲ γενομένης ἀπεφασίσθησαν τὰ ἑξῆς: α) Νὰ γίνῃ καταγραφή τῶν ἐνταῦθα ὀρφανῶν. β) Ἐγοράσθη σῖτος καὶ θὰ σπασθῆ καὶ ἕως τὴν Τετάρτην θὰ εἶναι ἕτοιμος. Ἐφ' ὃ καὶ διελύθη ἡ συνεδρία.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 3ου

Σήμερον 5ην Ἰουλίου 1919 συνῆλθεν ἡ ὑποεπιτροπὴ τῶν προσφύγων ἡμέραν Κυριακὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἀγίου Συνάδων κ.κ. Χριστοφόρου καὶ ἀπεφάσισε τὰ ἑξῆς:

α') Νὰ ἀρχίσῃ ἡ προκαταρκτικὴ ἐργασία τῆς καταγραφῆς τῶν κατοίκων τῶν μετατοπισθέντων πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὀικογενειακῶν των δελτίων ἀναγκῶν αὐτῶν.

β') "Όπως σταλῶσιν εἰς Διδυμότειχον, πρὸς διανομὴν τῶν ἀλεύρων εἰς τοὺς ἐκεῖ πρόσφυγας πάσχοντας, μετὰ τοῦ κ. David Hogland ἐλθόντος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐκ μέρους τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τούτῳ.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 4ον

Σήμερον 22αν Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1919 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν συνῆλθεν ἡ ὑποεπιτροπὴ τῶν προσφύγων, τοῦ προέδρου Ἁγίου Συνάδων κ.κ. Χριστοφόρου ἀπουσιάζοντος μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρόντος δὲ τοῦ κ. Γεωργίου Παπαστράτου ἐπιθεωρητοῦ καὶ εἰδικοῦ ἀπεσταλμένου τῆς Κεντρικῆς ἐπὶ τῶν προσφύγων ἐπιτροπῆς καὶ ἀπεφασίσθησαν τὰ ἑξῆς:

α') Νὰ ληφθῆ φροντίς πρὸς περίθαλψιν τῶν τριῶν ὄρφανῶν καταγομένων ἐκ τοῦ χωρίου Γενήκιοι.

β') Ἐγένετο σκέψις περὶ τῶν ἐν Διδυμοτείχῳ Κούλελι, καὶ Σουφλίω πασχόντων ὁμογενῶν παρόντος καὶ τοῦ κ. Χατζῆ Πεντῆ ὅστις ἦλθεν ἐνταῦθα ἐπὶ τούτῳ.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 5ον

Σήμερον 10ην Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1919 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον, συνῆλθεν ἡ ὑποεπιτροπὴ τῶν προσφύγων Ἰ.Τ.Μ.Ε.Π. ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἁγίου Συνάδων κ.κ. Χριστοφόρου καὶ ἀπεφασίσθησαν τὰ ἑξῆς:

α') "Όπως σταλῆ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν περὶ ἀποστολῆς χρηματικοῦ ποσοῦ διὰ τὸ γεωργικὸν δάνειον.

β') "Όπως τὸ κατ' ἀρχὴν διδόμενον δάνειον τοῖς χωρικοῖς μὴ ὑπερβαίη τὰς διακοσίας λίρας πρὸς ἀγορὰν ζώων.

γ') "Όπως διὰ τὰ ἐκ τοῦ χωρίου Γενήκιοι τρία ὄρφανὰ ἦτοι Ἀρχόντω ἡλικίας 12 ἐτῶν, Λεμονῆ 8 καὶ Δημήτριος 10 ἐτῶν, τὰ ὅποια εἰς τὰς 25 τοῦ παρελθόντος μηνὸς παρεδόθησαν πρὸς περίθαλψιν καὶ διατροφήν εἰς τὴν Ὀλγαν Δημητρίου, ἡ ὑποεπιτροπὴ τῶν προσφύγων ἐνταῦθα πληρώνει διὰ τροφίμα αὐτῶν μίαν λίραν Τουρκίας τὴν ἡμέραν.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 6ον

Σήμερον 16ην τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1919 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν συνῆλθεν ἡ ὑποεπιτροπὴ προσφύγων Ἰ.Τ.Μ.Ε.Π. ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἁγίου Συνάδων κ.κ. Χριστοφόρου καὶ ἀπεφασίσθησαν τὰ ἑξῆς:

α') "Όπως ὁ κ. Ἰωάννης Γιακουμιδάκης ἐκ τῶν μελῶν τῆς ὑποεπιτροπῆς τῶν προσφύγων τοῦ τμήματος Οὐζοῦν-Κιοπροῦ μεταβῆ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀφ' ἐνὸς μὲν πρὸς παραλαβὴν χρηματικοῦ ποσοῦ διὰ τὸ γεωργικὸν δάνειον, ὅπερ ἐστὶ ἀναγκασιότατον, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς διευθέτησιν διαφορῶν ζητημάτων ἀφορώντων τὴν ἐνταῦθα ὑποεπιτροπὴν τῶν προσφύγων μετὰ τῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς.

β') "Όπως ἀποσταλῶσι μέσῳ τοῦ κ. Ἰωάννου Γιακουμιδάκη οἱ κατάλογοι τῶν δέκα πέντε (15) χωρίων τῶν προϋπολογισμῶν διὰ τὸ γεωργικὸν δάνειον, ἦτοι Καβακλῆ, Μαλκότσι, Γιούπι, Γενήκιοι, Κίρκιοι, Καβατζίκ, Δογαντζῆ, Καράκλεια, Ἐσκήκιοι, Καράμιζα καὶ Κοῦρτι, ἐκτὸς τῆς πόλεως μας Οὐζοῦν-Κιοπροῦ οὕτινος ὁ κατάλογος θὰ ἀποσταλῆ λίαν προσεχῶς.

Ὅμοιως μετὰ τοῦ ἰδίου ἀποστέλλονται καὶ τὰ χρεωστικὰ ὁμολογια τῶν ἄχρις ὥρας παραχωρηθέντων τοῖς διαφόροις δανείων.

Ἀπουσιάζοντος τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Προσφύγων, οἱ ἄνω κατάλογοι ἀποστέλλονται ἄνευ τῆς ἐπικυρώσεως ὑπ' αὐτοῦ καὶ συμφώνως τῆς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς δηλώσεως προφορικῆς τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει κ. Θεοδώρῳ Μοράβα. Τούτων οὕτως ἀποφασισθέντων καὶ μὴ ὑπάρχοντος ἐτέρου θέματος πρὸς συζήτησιν διελύθη ἡ συνεδρίασις.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 7ον

Σήμερον εἰκοστὴν ἐνάτην (29) τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἔτους 1919 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην συνήλθεν ἡ ὑποεπιτροπὴ τῶν Προσφύγων Ὑ.Τ.Μ.Ε.Π. ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἀγίου Συνάδων κ.κ. Χριστοφόρου καὶ ἀπεφάσισε τὰ ἑξῆς:

α') "Όπως ἀποσταλῶσιν αἱ χρεωστικαὶ ὁμολογίαι μετὰ τῶν οἰκογενειακῶν δελτίων καὶ χρεωστικῶν δελτίων αὐτῶν μετὰ τοῦ σχετικοῦ γενικοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν μέχρι σήμερον χορηγηθέντων δανείων τοῖς χωρικοῖς.

β') "Όπως ἀποσταλῆ πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Ὑ.Τ.Μ.Ε.Π. εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡ αἴτησις τῶν ἐνταῦθα ἀμαξηλατῶν, ὑποβληθεῖσα τῇ ἐνταῦθα ὑποεπιτροπῇ τῶν προσφύγων τμήματος Οὐζοῦν-Κιοπροῦ καὶ συνάμα δι' ἐπιστολῆς παρακληθῆ ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ εὐαρεστηθῆ νὰ ἐγκρίνη δάνειον τοῖς ἀμαξηλάταις μέχρι διακοσίων λιρῶν Ὀθωμανικῶν.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 8ον

Σήμερον τὴν 2αν Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1919 ἡμέραν Δευτέραν ἡ αὐτὴ ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε τὰ ἑξῆς:

α') "Όπως χορηγήσῃ τὸ ποσὸν τῶν δέκα πέντε (15) Ὀθωμανικῶν λιρῶν κατὰ μῆνα τῷ Μεμέτ Ραδῆ ἐκ Σερρῶν, ἐλθόντι ἐνταῦθα ἐκ Λουλέ-Βουργάζ τῇ συστάσει τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνοῦ Ἀξιωματικοῦ, ἐκ τοῦ ταμείου τῶν βοθημάτων.

β') "Όπως ὁ κατάλογος τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ γεωργικὸν δάνειον τῆς πόλεως μας Οὐζοῦν-Κιοπροῦ, ἀποσταλῆ πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν, ἀφοῦ προηγουμένως αὕτη εὐαρεστηθῆ νὰ ἐγκρίνη δάνειον καὶ διὰ τοὺς ἀμαξηλάτας τῆς πόλεως μας, συμφώνως αἰτήσεώς των καὶ τοιουτοτρόπως συμπεριληφθῶσι καὶ οἱ ἀμαξηλάται εἰς τὸν κατάλογον.

ΧΩΡΙΟΝ ΕΣΚΗ-ΚΙΟ-Ι'

Ταμεῖον Περιθάλψεως τῆς 8ης Ἰουλίου 1920

Ἔχει οἰκογενείας 66 μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας καὶ μέλη 332, στήλας δὲ πού ἀναγράφονται ἀριθμοὶ περιθάλψεως.

ΓΑΝΟΣ - ΧΩΡΑ

Καίτοι ἀπετέλουν χωριστὰς κωμοπόλεις λόγῳ τῆς γειννιάσεώς των μὲ ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας, ἐπωνομάζοντο περιληπτικῶς Γανόχωρα, οὐδετέρως δὲ τὸ Γάνος καὶ θηλυκῶς ἡ Γάνος, ὡς ἀναφέρει ὁ Ἀρποκρατίων, μὲ Μητρόπολιν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ Μητροπολίτην τιλούμενον Γάνου καὶ Χώρας. Ἡ Γάνος ἦτο ἀρχαιοτάτη πόλις ὀχυρά, καὶ μὲ φρούριον εἰς τὰ Νότια τῆς Ραιδεστοῦ ἐπὶ τῆς Προποντίδος καὶ ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος, ὡς διατηρήσασα ἀπὸ τοῦ Ε' π.Χ. αἰῶνος τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα. Κατὰ τινα παραδόσιν, ἡ Γάνος ἰδρύθη ὑπὸ τῶν μετὰ τοῦ Βύζαντος, ἰδρυτοῦ τοῦ Βυζαντίου, ἀποίκων, οἵτινες περιπλέοντες τὰς βορείας ἀκτὰς τῆς Προποντίδος, εἶδον λάμπιν τινα ἐπὶ τοῦ ὄρους, ὅπου ὑπῆρχε φανὸς ὄδηγος τῶν ναυτιλλομένων. Ὀδηγοῦμενοι ὑπὸ τοῦ φανοῦ ἀπεβιβάσθησαν ἐκεῖ καὶ ἴδρυσαν τὴν πόλιν Γάνον (ἐκ τοῦ Γανῶ=στιλβῶνω). Τὴν Γάνον ταύτην μετὰ τῆς πλησιοχώρου Βισάνθης καὶ τοῦ Νέου τείχους, ὑπέσχετο νὰ δώσῃ ὁ Σύνθης, Βασιλεὺς τῶν Θρακῶν, εἰς τὸν Ξενοφῶντα. Οἱ κάτοικοι διεκρίνοντο διὰ τὴν φιλομουσίαν καὶ ἐργατικότητά των. Ἐκτὸς δὲ τῆς ἀμπελοργίας κατεγίνοντο μὲ τὴν ναυτιλίαν, μὲ τὴν σηροτροφίαν, βιοτεχνίαν κλπ. ἐπαγγέλματα. Ἡδδοκίμων οἱ δημητριακοὶ καρποί, τὸ θαμβάκι κλπ. ὀπωρικὰ καὶ κηπουρικὰ εἶδη. Ἡ γειννιάσις των μὲ τὴν Ραιδεστὸν καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν, μὲ τὰς ὁποίας διετήρουν τακτικὴν ἀτμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν τετράκις ἡ καὶ περισσοτέρας φορὰς ἐκάστην ἐβδομάδα, ἐδημιούργησεν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τόσον ἀπὸ ἐμπορικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ μορφωτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως, διότι οἱ κάτοικοι μὲ τὴν παράδοσιν τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ των, ὄχι μόνον ἐπραγματοποιοῦν συχνότατα ταξείδια ἐπικοινωνοῦντες μὲ τὴν πρωτεύουσαν καὶ μὲ τὰς γειτονικὰς ἀκμαζούσας πόλεις Ραιδεστὸν καὶ Μυριόφυτον, ἀλλ' ἀπέστελλον τὰ τέκνα των δι' ἀνωτέρας σπουδὰς εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς πρωτεύουσῆς. Οἱ νέοι δὲ Γανοχωρίται, ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν πατρίδα των μετὰ τὴν ἀρτίαν μόρφωσίν των, ἐγένοντο φορεῖς πολιτισμοῦ καὶ ἀναπτύξεως τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς τῆς πατρίδος των προόδου.

Ἐπὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως τῆς Γανόχωρας, οἵτινες διετήρουν σχέσεις ἀπ' εὐθείας μὲ τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τὴν τοποθέτησιν σημαντικῶν ποσοτήτων οἴνων καὶ μετὰξῆς. Οἱ ἔμποροι, οἵτινες κατεγίνοντο μὲ τὰ κρασιὰ τοῦ τόπου των, τὰ διεσκευάζον εἰς μεγάλας βόμβας, ἐφρόνιζον δέ, ἀγοράζοντες μεγάλας ποσότητας σακχάρους ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ Ραιδεστὸν, νὰ τὰ ἀναμιγνύουν κατὰ

τρόπον ἔμπειρον καὶ τεχνικὸν καὶ νὰ δημιουργοῦν τύπους οἴνων, οἵτινες ἦσαν διαπραγματεύσιμοι καὶ περιζήτητοι εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς. Ἡ ἀνάπτυξις ἐξ ἄλλου τῆς μεταξοπαραγωγῆς διὰ τῆς διατροφῆς μεταξοσκωλήκων ἀπὸ τὰς σημαντικὰς ἐκτάσεις μωρεοδένδρων εἶχεν ἐξελιχθῆ εἰς ἐπίζηλον ἔκτασιν, διετηροῦντο δὲ ἐργοστάσια εἰς τὰς πλησιόχωρα Ἡρακλεῖτσαν καὶ Περίστασιν τῶν Ἀφῶν Πασχαλίδη καὶ ἄλλων μεγαλεμπόρων, εὐρισκομένων εἰς συναλλαγὰς ἀπ' εὐθείας μὲ τὴν Περσίαν διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν σπόρων, τὴν καλλιέργειαν καὶ ἐπεξεργασίαν τῆς μετάξης, ἣτις ἐξήγετο κατειργασμένη εἰς μεγάλας ποσότητας κουκουλίων λευκῶν καὶ κιτρίνων ἐντὸς μεγάλων σάκκων (μπάλες) καταλλήλως συσκευασμένων. Εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐμπορικὴν ἐξέλιξιν συνετέλει καὶ ἡ πυκνωτάτη καὶ τακτικὴ καθ' ἑβδομάδα δι' ἀτμοπλοῖαν Ἑλληνικῶν, ὡς τῆς Ἐταιρίας Καναβαλώφ, Γιαννουλάτου, Βερνίκου καὶ πρὸ αὐτῶν ἡ Ματίλντα, τὸ Λυκαυγές, κλπ., ὡς καὶ τουρκικῶν τῆς Ἐταιρίας Μαχουσέ, ἅτινα ἀνεχώρουν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ μὲ νυκτερινὴν διαδρομὴν ἔφθανον τὴν πρωτὰν εἰς Ραιδεστὸν ἐσυνέχιζον δὲ εἰς Γανόχωρα, Μυριόφυτον, Περίστασιν, Πάνορμον καὶ Ἀρτάκην μὲ ἐπιστροφὴν διὰ τῶν αὐτῶν προσεγγίσεων τὴν ὑστεραίαν.

Διὰ τῶν ἀτμοπλοῖων τούτων ἐτροφοδοτοῦντο εἰς εἶδη ἀποικιακὰ κλπ. τρόφιμα καὶ ἀπέστελλον τὰ προϊόντα των εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐκτὸς ὅμως τῆς τοιαύτης συγκοινωνίας κατὰ τὴν περίοδον τῆς μεγάλης ἐξαγωγῆς κρασιῶν, προσήγγιζον εἰς Μυριόφυτον καὶ Γανόχωρα καὶ μέγала ξένα ἀτμοπλοῖα διὰ τὴν φόρτωσιν τῶν βομβῶν κατ' εὐθεῖαν εἰς τοὺς τόπους προορισμοῦ των. Ἀλλὰ καὶ διάφορα ἱστιοφόρα εἴτε ἐγγώρια, εἴτε ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, μετέφερον κρασιά, ἔλαιον, σάπωνας, σῦκα, σταφίδας κλπ. ξηρούς καρπούς, διὰ τὴν ἐγγώριον κατανάλωσιν, οἱ δὲ ἄλιεις διὰ μικροτέρων πλοιαρίων κατεγίνοντο μὲ τὴν ἄλιειαν.

Ἡ Γάνος ἦτο καὶ ἀγκυροβόλιον χωρίον καὶ βουνὸν τῆς Δ. ἀκτῆς τῆς Προποντίδος Β.Β.Α. τοῦ ἀκρωτηρίου Χορὰ - Μπουρνοῦ. Τὸ χωρίον ἐπὶ λόφου ἐκτισμένον ὑπέρχετο τῶν ἄλλων εἰς τὴν πρὸς βορρᾶν δὲ κορυφὴν τοῦ λόφου ὑπῆρχε Μοναστήριον. Τὸ βουνὸν Ἰκανός, Ναγκκλὰρ ὑπὸ τῶν Τούρκων ὀνομαζόμενον, παραπέει τὴν ἀκτογραμμὴν ἀπὸ τρία περίπου μίλια ἔνδον, ἐμφανίζον μέγιστον ὑψόμετρον 2975 πόδας, περίπου. Εἰς τὴν Γάνον εὐρέθησαν πολλαὶ ἐπιγραφαὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρεται ἡ θεὰ Γάνεια ἢ Γανῆα, ὑπῆρχε δὲ κατὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν καὶ προσάστιον Γανίς ἢ Γανειάς.

Οἱ κάτοικοι, οἵτινες ἀνήρχοντο εἰς 4.000 ἢ 4.200, διεκρίνοντο διὰ τὴν φιλομουσίαν καὶ ἐργατικότητά των, δεῖγμα δὲ περίτρανον τῆς προόδου των, ἦτο ὅτι διετήρουν ἐν Κων)πόλει Ἀδελφότητα, οἱ πόροι τῆς ὁποίας ἐξ ἐράνων τῶν κατοίκων καὶ τῶν πατριωτῶν Γανοχωριτῶν, διετίθεντο διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἑξαταξίου ἀρρεναγωγείου ἐκ 240 μαθητῶν καὶ τοῦ πενταταξίου

παρθεναγωγείου ἐκ 200 μαθητριῶν. Διοικητικῶς ὑπῆγετο εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Μυριοφύτου τοῦ Ν. Ραιδεστοῦ. Ἡ ἐνδοχώρα ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὰς κωμοπόλεις καὶ χωρία Μηλιό, Πλάτανον, Αὐδήμι, Νεοχώριον, Εἰρηνοχώριον, Ἰντζέκιοι, Καστάμπολην, Παλαμούτι, Σεντούκι, Καλαμίτσι, Λούπιδα, Γιολτζίκι, Γιαγάτς, Ἡρακλείτσαν καὶ Γενίμιοι. Ἐκκλησιαστικῶς ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην προεδρεύοντα Δημογεροντίας καὶ Ἐφορίας ὑπήγοντο τὰ ὡς ἄνω Ἐκπαιδευτήρια καὶ αἱ ἐκκλησίαι τῆς Μητροπόλεως (Ἁγίου Νικολάου), Ἁγίου Χαραλάμπους, Ἁγίου Θεοδώρου, Ἁγίου Νικολάου, Ἁγίου Δημητρίου, Ἁγίου Εὐστρατίου, (Τζωρτζῆ) καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου (Ἀφτά), καθὼς καὶ τὰ Μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου, ἡ Νικαϊώτισσα, ὁ Ἅγιος Γεώργιος Ξενίτας καὶ ὁ Ἅγιος Γεώργιος Ἀγριδιανός. Εἰς τὴν Ἡρακλείτσαν ὑπῆρχε καὶ Μετόχιον τῆς ἐν Ἄθω μονῆς τῶν Ἰβήρων.

Ἀναφέρονται κατὰ καιροὺς διακριθέντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰς ἐπιστήμας οἱ κάτωθι γεννηθέντες εἰς Γανόχωρα ἐπίσημοι.

Ματθαῖος Διδάσκαλος ἐν Κωνσταντινουπόλει (1787 — 1789).

Ι. Λεοντόπουλος Συγγραφεὺς (1812 — 1816).

Δ. Κοκκίδης Καθηγητὴς Ἀστρονομίας Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἄνθιμος Πατριάρχης Ἀντιοχείας (1841—1864).

Ἰερόθεος Πατριάρχης Ἀντιοχείας (1865 — 1885).

Κύριλλος Ἀθανασιάδης Ἀγιοταφίτης Ἀρχιμανδρίτης (1861 — 1864).

Τὴν εὐμάρειαν, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀνθήσιν τῶν Γανωχωρῶν ἤλθε, βάσκανος μοῖρα, νὰ καταστρέψῃ τὸ πρῶτον φρικιαστικὸν πλῆγμα, τοῦ τρομεροῦ σεισμοῦ τοῦ 1912 καὶ τῆς παμφάγου πυρκαϊᾶς, ἣτις ἰσπέδωσε καὶ ἀνεστάτωσεν ὀλοκλήρον ἐκείνην τὴν πλευρὰν τῆς Προποντίδος. Ἀργότερον τὴν προσηγηθεῖσαν ταύτην καταστροφὴν συνεπλήρωσε καὶ ἀπετελείωσεν ἡ κακία καὶ ἡ παρὰ τῶν Τούρκων διενεργηθεῖσα ἀγρία ἐξόντωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ὀλοκλήρου τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης. Τότε τὰ ρακένδυτα, πεινῶντα καὶ βασανιζόμενα γυναικόπαιδα ἐγκατέλειψαν τὰς οἰκίας των, τὰς περιουσίας, τὰς ἐκκλησίας, τοὺς τάφους τῶν προγόνων των καὶ ἐκπατρισθέντα διεσπάρησαν καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς διάφορα μέρη τῆς ἐλευθέρως πατρίδος.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ

Σήμερον τὴν 10ην Αὐγούστου τοῦ 1913 συνελθόντα τὰ σεβαστὰ μέλη τῆς ἐπαρχιακῆς Δημογεροντίας, ἐφοροεπιτροπῆς καὶ λοιποὶ πρόκριτοι ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γάνου καὶ Χώρας, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀρχ. Οἰκονόμου Παπαθωμᾶ Δανιὴλ συνεσκεφθησαν περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν κοινοτικῶν λογαριασμῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, οἱ ἀξιότιμοι ἐφοροεπίτροποι ἔδωσαν πληροφορίας περὶ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, τῶν

μὲν ἐσόδων ἀνερχομένων τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ὑψίστου μέχρι 250 λιρῶν ἦτοι εἰσόδημα ἐκκλησίας, κηροπωλείου, κτημάτων, φούρνων, ἐξόδων, ἀποδείξαντες οἱ ἀξιότιμοι ἐφοροεπίτροποι ὡς ἔγγιστα 300 λίρας μόνον διὰ τὸ προσωπικόν. Πλὴν ἄλλων παρουσιαζομένων ἐξόδων, ἀποδείξαντες οἱ ἐφοροεπίτροποι τὸ ἔλλειμμα διὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος 1913—14 ἐζήτησαν καὶ τὴν γνώμην τῶν κυρίων, οἵτινες συσκεφθέντες ὅλοι ὁμοῦ καὶ λαβόντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ μὴ τακτικὴ λειτουργία τῶν ἐκπαιδευτηρίων μας θὰ ἐξημίωνε κατὰ πολλὰ τὴν νεολαίαν μας παρὰ τῆς ὁποίας πολλὰ ἀναμένει ἡ πατρις διὰ τὴν προαγωγὴν της, ἀπεφάσισαν ὅπως διαθέσωσι τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν 300 λιρῶν διὰ τὸ προσωπικόν καὶ ὁμοῦ πάλιν θὰ σκεφθῶσι περὶ ἐξευρέσεως τοῦ παρουσιαζομένου ἐλλείμματος καὶ ἀνετέθη εἰς τὴν ἐφοροεπιτροπὴν νὰ προβῇ ταχέως εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ προσωπικοῦ ἵνα ὅσον τάχιον, ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία τῶν Σχολῶν.

Σήμερον τὴν 5ην Νοεμβρίου 1913, συνήλθον ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πρωτοσυγγέλου Θεοφυλάκτου τὰ σεβαστὰ μέλη τῆς Δημογεροντίας καὶ ἐφοροεπιτροπῆς εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν. Κατ' αὐτὴν τίθεται εἰς συζήτησιν τὸ ζήτημα τῆς ἐκποιήσεως ἢ μὴ τῶν διαφόρων μεταλλευμάτων τῶν ἐξαχθέντων ἐκ τῶν ἑρειπίων τῶν ἀποτεφρωθεισῶν ἐκκλησιῶν. Ἀπεφάσισαν δὲ παμψηφεί οἱ συνελθόντες ὅπως, ἅπαντα τὰ εὐρεθέντα μεταλλεύματα καὶ φυλασσόμενα ἄχρι τοῦδε ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει ἀποσταλῶσι διὰ καταλλήλου προσώπου εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐκεῖ δὲ νὰ ἐκποιηθῶσι. Τὸ δὲ ποσὸν ὕπερ θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τούτων νὰ κατατεθῇ εἰς Τραπεζιτικὸν Κατάστημα ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς Κοινότητος Χώρας.

Π Ρ Α Ξ Ι Σ

Ψήφω καὶ ἐγκρίσει τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου Γερμανοῦ τοῦ Ε' καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἀπαρτιζομένης ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἀγίων Ἀμασειᾶς Γερμανοῦ, Ἰωαννίνων Γερβασίου, Προύσης Δωροθέου, Μυτιλήνης Κυρίλλου, Βιζύης Ἀνθίμου, Μαρωνείας Νικολάου, Σωζουπόλεως Δωροθέου, Σισανίου Ἱεροθέου, Κασσανδρείας Εἰρηναίου, Χαλδείας Λαυρεντίου, Ἐλευθερουπόλεως Γερμανοῦ, Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδωνος τῇ 10ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ 1913 ἔτους ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος Τρίτῃ ἐξελέγημεν Μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας, διαδεξάμενοι τὸν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενόμενον κυρὸν Σεραφεῖμ Σκαρούλην, μετατιθέμενοι ἐκ τῆς Μητροπόλεως Φιλιππουπόλεως. Τὴν 17ην Δεκεμβρίου τοῦ 1913 αἰσίως κατελθόντες ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος Κυριακῇ περὶ λύχνων ἀφᾶς τὸν ἐνθρονιστήριον ἀπηγγείλαμεν λόγον ἕν τε τῆς πάλαι πρωτεύουσας τῆς ἐπαρχίας Γάνου ἐκκλησίᾳ τῆς ὁδηγητρίας καὶ τὴν αὐτὴν παραγενόμενοι ἐσπέραν καὶ ἐν τῇ ἐν Χώρα ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας

Θαλασσινῆς. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐκ τῆς ἐπισυμβάσης ὀλεθρίου πυρκαϊᾶς τῇ 27ῃ Ἰουλίου τοῦ 1912 ἔτους, οὐδὲν περιεσώθη βιβλίον ἢ κώδιξ τις ἀναμνηστικοῦ παρελθόντος, ἔγνωμεν τὴν παροῦσαν συντάξει πρᾶξιν καὶ περισυλλέξαντες πληροφορίας ἐκ ζώσης πηγῆς καταστρωνύομεν ὧδε ὀρισθέντι κώδικι τοὺς ἀοιδίμους χρηματίσαντας Μητροπολίτας Γάνου καὶ Χώρας μετὰ τῶν χρονολογιῶν καὶ σχετικῶν σημειώσεων εἰς τὸ διηνεκὲς μαρτύριον γενέσθαι ἐφιέμενοι. Ἀρχεῖα καὶ Κώδικας ὄρισαντες καὶ ἀλληλογραφίαν καὶ πρωτόκολλα καὶ διεκπεραιώσεις, ἐν οἷς καταφανῆς γενήσεται πᾶσα διενεργηθεῖσα ἐργασία πρὸς μνημεῖον τοῖς διαδόχοις, κατηρξάμεθα τῆς ἐργασίας Θεοῦ συναιρομένου.

Ἀπὸ 13ου αἰῶνος ἀρχιερεῖς ἐχρημάτισαν οἱ ἑξῆς:

α' Κωνσταντῖνος ἀπὸ τοῦ 1324—1325, β' Μηνᾶς ἀπὸ τοῦ 1330—1331, γ' Νίκανδρος 1387, δ' Γεννάδιος 1434—1439, ε' Γρηγόριος 1450, ς' Παχώμιος 1572—1585, ζ' Διονύσιος 1585—1594, η' Μακάριος 1601—1603, θ' Νεόφυτος 1610—εἶτα Κερασσοῦντος, ι' Ἰγνάτιος 1613, ια' Γερμανὸς 1616, ιβ' Ἰγνάτιος 1622 παραιτεῖται, ιγ' Ἰωαννίκιος 1624—1636 εἶτα Ἡρακλείας καὶ ἔπειτα Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ιε' Ἰάκωβος 1637 τέως Σίδδης, ις' Παῖσιος 1637—1639 ὁ πρῶν Ρόδου, ιζ' Γαβριὴλ 1648—1651 εἶτα Κωνσταντινουπόλεως, ιη' Κοσμάς 1651, ιθ' Δωρόθεος 1654, κ' Γερμανὸς 1666, κα' Χριστοφόρος 1670—1672 καθηρέθη, κβ' Λεόντιος 1672, κγ' Κωνσταντῖνος 1688, κδ' Ἄνθιμος 1705—1716 εἶτα Μελενίκου, κε' Γρηγόριος 1720—1722, κς' Ἱερόθεος 1733, κζ' Βαρθολομαῖος 1744, κη' Νεόφυτος 1744—1749, κθ' Προκόπιος 1749—1750 εἶτα Σμύρνης, λ' Διονύσιος 1759, λα' Προκόπιος 1767—1780, λβ' Παῖσιος 1770, λγ' Ματθαῖος 1780, λδ' Κύριλλος 1788, λε' Γεράσιμος 1798, λς' Κύριλλος 1801—1805, λζ' Γεράσιμος 1805—1821, λη' Λεόντιος 1822—1835, λθ' Μακάριος 1835—1837, μ' Μελένικος 1837, μα' ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως Ματθαῖος ἀπὸ τοῦ 1841—1853, μβ' ὁ ἐκ Χώρας καὶ ἐν Χώρα ἀποβιώσας Χρῦσανθος Τζούνης ἀπὸ 1853—1872, μγ' Γρηγόριος ἀπὸ τοῦ 1872 κατ' Ἀπρίλιον, ἀποβιώσας ἐν Χώρα τὸ αὐτὸ ἔτος κατ' Αὐγουστον, μδ' Τιμόθεος ἀπὸ τοῦ 1872—1875. Δολοφονηθεὶς μετὰ τοῦ διακόνου του παρὰ Κιρκασίων ληστών ἐνεδρερόντων ἐπὶ ταῦτῳ μετὰ τοῦ χωρίου Σεντουκίου καὶ Ὄθωμανικοῦ χωρίου Μουσελήμ ἔνθα καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα ἐπιζήσας μίαν ἡμέραν. με' Παρθένιος Νεοχειροτονηθεὶς ἐξ Ἀνατολῆς ἀπὸ τοῦ 1875—1881, μετατεθεὶς εἰς Σωζογαθούπολιν ἔνθα καὶ ἀπέθανε μετατεθεὶς εἰς Προκόνησον. μς' Βενέδικτος ἐκ Προύσης ἀπὸ τοῦ 1881—1886, μετατεθεὶς εἰς ἐπαρχίαν Πισιδείας. μζ' Πολύκαρπος ἐκ Χώρας ἀπὸ 1886—1891 μετατεθεὶς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βάρνης ἔνθα καὶ ἀπέθανε, μη' Διονύσιος ἀπὸ 1891—1897 ἀποβιώσας ἐν Χώρα, μθ' Κωνσταντῖνος Μικρούλης ἀπὸ τοῦ 1897—1900, ν' Κωνσταντῖνος Βαλιούλης ἀπὸ τὸν Σκοπὸν τῆς πε-

ριφερείας Σαράντα Ἐκκλησιῶν ἀπὸ τοῦ 1900—1906 μετατεθεῖς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Πισιδείας ὅπου καὶ ἀπέθανεν, νὰ ᾿Κωνσταντῖνος ὁ ἀπὸ πρῶην Μελενίκου ἀπὸ τοῦ 1906—1909 μετατεθεῖς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀγχιάλου καὶ νβ᾽ Σεραφεῖμ Σκαρούλης ὁ ἀπὸ Σισανίου ἀπὸ τοῦ 1909—1913 ἀποβιώσας ἐν Κωνσταντινουπόλει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ

Παρόντων κατ' ἀπόφασιν τῆς Δημογεροντίας ὑπὸ ἡμερομ. 25 Φεβρουαρίου 1914 τῶν κ.κ. Ἄρ. Δημάκη, Ἰω. Γαβριήλ, Γ. Γαβριήλ καὶ Α. Ταστῆ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου, παρόντος καὶ τοῦ Γραμματέως Βασ. Βασιλειάδου, προέβησαν οὗτοι εἰς τὸ ἄνοιγμα τοῦ ἐρμαρίου, εἰς ὃ εἶναι κεκλεισμένα τὰ καέντα ἀσημικὰ τῶν ἐκκλησιῶν τῆς πόλεως. Καί, ἐν πρώτοις, ἐξετασθεισῶν τῶν σφραγίδων εὐρέθησαν ἀλύμαντοι καὶ σῶαι, ἀνοιχθέντος δὲ τοῦ ἐρμαρίου παρεδόθησαν τῷ χρυσοχόφ Ἀποστ. Κογιουμτζῆ ὀκτάδες δέκα ἕξ καὶ τριακόσια πενήκοντα δράμια, ἅτινα ἐξυγίσθησαν ἐπὶ παρουσίᾳ ἡμῶν καὶ τοῦ χρυσοχόου πρὸς δὲ ἐξήχθησαν ἐξ αὐτῶν καὶ μιὰ ὀκτὼ καὶ 265 δράμια πρὸς καθαρισμόν, ἐξήχθησαν ὡσαύτως ἐκ τοῦ ἐρμαρίου καὶ ἐξυγίσθησαν δίσκοι ἐκ μπρούντζου ὀκτὼ μία, μόλυβδος ὀκτὼ μία καὶ 360 δράμια, ἕτεροι δὲ χορδάδες ὀκτὼ δώδεκα καὶ 200 δράμια, ἅτινα ὡσαύτως παρεδόθησαν εἰς τὸν Ἀπόστολον Κογιουμτζῆν, προσέτι δὲ παρεδόθη αὐτῷ καὶ μιὰ ὀκτὼ καὶ 150 δράμια ἀσημικὰ ἑξαχθέντα ἐκ τοῦ Μοναστηρίου.

Παρόντων τῶν μελῶν κ.κ. Ἄριστοτέλους Δημάκη, Τζανετῆ Βασιλειάδου καὶ Δημ. Κωνσταντινίδου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου Ἀγίου Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου, παρόντος καὶ τοῦ Γραμματέως Β. Βασιλειάδου, ἄρχεται ἡ συνεδρίασις. Ἀποφασίζεται ἐν αὐτῇ ὅπως τὸ μοναστήριον Ἀγ. Γεωργίου κτισθῆ ὀχλὶ τρισυπόστατον, ἀλλὰ μετὰ τρούλλου ἐπὶ μιᾶς δὲ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ μικρὸν κωδωνοστάσιον, νὰ μὴ στοιχίσῃ δὲ ἄνω τῶν 120 λιρῶν Ἀγγλίας, ποσὸν προορισθὲν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπὸ τοῦ Π. Θεοχαρίδου. Ἀνατίθεται τῷ Ἀρχιτέκτονι Ν. Κανάρη ἵνα χαράξῃ σχέδιον τῆς μονῆς πρὸς ἔκδοσιν τοῦ σχετικοῦ φιομανίου. Μεθ' ὃ διελύθη ἡ συνεδρίασις.

Ἐν Χώρᾳ 13 Μαρτίου 1914

Σήμερον τῇ 29 Μαΐου ἡμέρᾳ τῆς ἑβδομάδος Πέμπτη τοῦ ἔτους 1914 συνήλθον οἱ δημογέροντες Τζανετῆς Βασιλειάδης, Ἄριστ. Δημάκης, Δ. Κωνσταντινίδης, οἱ ἐπίτροποι Δημήτριος Κρυστάλλης, Φώτ. Δημητρίου, Χριστόδ. Καλαφάτης, Γεώργ. Γαβριήλ καὶ Κων. Μπαντζώνης καὶ οἱ ἔφοροι Ἄριστ. Ταστῆς καὶ Λάμπρος Τσούρμας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας Τιμοθέου καὶ ἔλαβον γνῶσιν τοῦ τηλεγραφήμα-

τος τῶν σεπτῶν Πατριαρχείων, τὸ ὁποῖον κατ' ἀπόφασιν τῶν δύο σωμάτων τῆς Ἐκκλησίας διατάσσει τὸ κλείσιμον τῶν Σχολείων καὶ Ἐκκλησιῶν συνεπεία τοῦ ἀπηνουῶς διωγμοῦ κατὰ τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Αὐθμερὸν δὲ ἀπελύθησαν καὶ ἐγκύκλιοι τῆς Μητροπόλεως πρὸς τὰς ὑπολειφθείσας Κοινότητες Γάνου, Ἀβδημίου, Σεντουκίου, Παλαμουτίου, καὶ Κερασιᾶς ὡς καὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς Χώρας ἐδόθησαν αἱ δέουσαι ὁδηγίαι. Εὐχρηθέντων τῶν πάντων ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς πρυτανεύσῃ τὴν εἰρήνην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ καὶ τὸ ἔθνος διελύθη ἡ συνεδρίασις

Παρόντων τῶν κ.κ. Δ. Χ. Κωνσταντινίδου, Δ. Γιαννιοῦ, Ἄριστ. Δημάκη, Τζαν. Βασιλειάδη καὶ τῶν Ἐφόρων Δημ. Ἀποστόλου, Ἄριστοτ. Ταχτοῦ καὶ τῶν ἐπιτρόπων Κων. Βατζώνη, Δημ. Θεοδοσίου, Χριστ. Καλαφάτη ὑπὸ τὴν Προεδρείαν ἡμῶν ἄρχεται ἡ συνεδρίασις, καθ' ἣν παρουσιάσθη καὶ ὁ ἐκ τῶν Ἐφόρων Ν. Καλαφάτης.

Ἀναπτυχθεῖσης τῆς ἀνοιξεως τῶν σχολῶν συνεζητήθη ὁ προϋπολογισμὸς καὶ μὲ ὅλους τοὺς ἐκπεσομὸς ἐθεωρήθησαν ὡς βέβαια τὰ ἐξῆς κονδύλια:

Ἐκκλησία Λίραι Τουρκίας τεσσαράκοντα	ἄρ. 40
Κηροποιεῖα Λίραι Τουρκίας εἴκοσι	ἄρ. 20
Ὁ φοῦρνος Λίραι Τουρκίας ὀκτώ	ἄρ. 8
Ἀμπελοχώραφα Λίραι Τουρκίας δέκα	ἄρ. 10
Γραφεῖα Μητροπόλεως Λίραι Τουρκίας ἕξ	ἄρ. 6
Γεωργιαδῶν Λίραι Τουρκίας τριάκοντα πέντε	ἄρ. 35
Σταυρὸς Λίραι Τουρκίας δύο	ἄρ. 2
Πλεόνασμα ἐκ τῶν ἕξ Ἀμερικῆς βοηθημάτων Λ. Τ.	ἄρ. 30
Στασίδια Λίραι Τουρκίας δέκα	ἄρ. 10

Σύμφωνα μὲ τὸν θεωρηθέντα προϋπολογισμὸν ἀπεφασίσθη ἐφέτος νὰ σχηματισθῶσιν σχολεῖα μὲ πέντε τάξεις εἰς ἅ θὰ διδάσκωσι τέσσαρα πρόσωπα, τινὰ δὲ τῶν μαθημάτων θὰ συνδιδάσκωνται. Οἱ δὲ μισθοὶ ὠρίσθησαν ὡς ἐξῆς: Ὁ διευθυντὴς δυνάμενος ἢ νὰ ψάλλῃ ἢ καὶ Τουρκιστῆς κατάλληλος Λ.Τ. τεσσαράκοντα πέντε (ἄρ. 45), β' διδάσκαλος ἢ ψάλτης ἢ Τουρκιστῆς Λ.Τ. 32, Διευθύντρια Λ.Τ. 42, β' διδασκάλισσα Λ.Τ. 32. Ἐξοδα διάφορα σχολῆς Λ.Τ. 15. Σύνολον 166.

Δύναται ἡ Ἐφορεία νὰ ἐπιπροσθέσῃ μίαν ἢ δύο λίρας ἐὰν ὁ διευθυντὴς εἶναι κατάλληλος Τουρκιστῆς, ἐὰν μὴ εὐρίσκειται μὲ τὰ ἀποφασισθέντα μισθός, ὀφείλουσι δὲ νὰ εἶναι Ὀθωμανοὶ ὑπήκοοι. Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ γραφῇ τοῖς κ.κ. Ἰω. Τσατάλα, Ι. Χρυσοφίδη καὶ Ἡρακλῆ Δημάκη πρὸς εὔρεσιν τῶν ζητηθέντων προσώπων, μεθ' ὃ διελύθη ἡ συνεδρίασις.

Ἐν Χώρα τῇ 6 Σεπτεμβρίου 1914

Π Ρ Α Ξ Ι Σ

Ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κάτωθι ὑπολειφθέντων κατοίκων Μ η λ ε ο ὺ Ἀναγνώστου Μυρατίδου, Κωνσταντίνου Α. Βάτικα, Βαλσαμᾶ Χαραλάμπους, Νικ. Ἰω. Βιλιούρη, Ἰω. Πανταζῆ καὶ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἐν Χώρα Ἐκκλησίας κ.κ. Γεωργ. Γαβριήλ, Χριστοδ. Καλαφάτη, Φωτάκη Δημητρίου, Φυδᾶ Μαυρουδῆ Ἀναστασίου, Δημ. Θεοδοσίου Κωνσταντίνου Βατζῶνη, σήμερον τῇ 24ῃ Σεπτεμβρίου 1914 ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος Τετάρτη κατὰ διαταγὴν τῶν σεπτῶν Πατριαρχείων πρὸς περίσωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας τῆς ἐγκαταλειφθείσης ἐν Γάνω ὑπὸ τῶν μεταναστῶν τοῦ Μηλεοῦ παραδίδονται τὰ ἐξῆς ἄμφιά τε, βιβλία ἐκκλησιαστικά καὶ Ἱεραὶ Εἰκόνες πρὸς διαφύλαξιν ἐν τῇ Ἱερᾷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Χώρα διὰ τὸ μέλλον: Ἁγιος Ἰωάννης Θεολόγος μεσαίου μεγέθους, προφήτου Ἥλιου μικροῦ μεγέθους, δύο νυμφῖοι μικροῦ μεγέθους, τῆς ψηλαφίσεως τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ μία μικρά, τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου μικροῦ μεγέθους, τοῦ Ἁγίου Στεφάνου μικροῦ μεγέθους, τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου μικροῦ μεγέθους, τῆς μεταστάσεως τῆς Θεοτόκου, τοῦ Τυφλοῦ μικροῦ μεγέθους, τοῦ Ἀγ. Μηνᾶ, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μικροῦ μεγέθους, τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου μικροῦ μεγέθους καὶ τῆς περιτομῆς τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ὅλον δέκα ὀκτώ εἰκόνες, ὧν αἱ δύο ἔχουσι στεφάνους ἀργυρούς, μία εἰκὼν ἔχουσα ἐν μικρὸν ἀργυροῦν χέριον καὶ δύο ἄλλαι ἔχουσαι δύο ἀργυρούς στεφάνους.

ΜΙΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Ἐπὶ τὴν προεδρείαν τῆς Α.Σ. τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου συνελθόντων σήμερον τῇ 10ῃ Ὀκτωβρίου 1914 πάντων τῶν δημογερόντων καὶ ἐφόρων πρὸς σύσκεψιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας τῶν Ἐκπαιδευτηρίων, μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἀπεφασίσθη ἕνεκα τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ ἢ σύμπτυξις τῶν μαθημάτων Ἀρρεναγωγείου καὶ Παρθεναγωγείου, ἢ προσθήκη ἕκτης τάξεως, ἐν ἣ τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Μαθηματικὰ διδασκῶνται ὑπὸ τῆς Δίδος Ἀθηνᾶς Γ. Γαβριήλ, τὰ δὲ τῆς Ε' Ἑλληνικὰ καὶ Μαθηματικὰ ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπαμ. Θείου ἢ πρόσληψις τῆς Κας Μαρίας Θείου ὡς διδασκαλίσης ἀντὶ ἐτησίου μισθοῦ 20 λ. Τουρκίας. Ἡ πρόσληψις τοῦ Πρωτοσυγκέλου κ. Θεοφυλάκτου ἀντὶ λιρ. ὀθ. τριάκοντα ὀκτώ. Συνεστήθη τῷ τε κ. Ἐ. Θείῳ καὶ τῇ Διδι Α. Γαβριήλ ἡ αὐστηρὰ ἐπίβλεψις ἐπὶ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν πρὸς ἀποφυγὴν ἐκτροπῶν. Εἰς τὸ μέτρον δὲ τοῦτο προέβησαν ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως πόρων πρὸς συντήρησιν ἰδιαιτέρων δι' ἕκαστον σχολεῖον προσώπων.

Συνδρομὴ διενεργηθεῖσα τῇ 27ῃ Ἀυγούστου 1915. Ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ὑποδιοικητοῦ Μυριοφύτου Πλάτωνος καὶ τῶν προϋχόντων Χώρας διὰ τοὺς ἐκ πυρκαϊᾶς παθόντας ἥς τὸ ποσὸν τὸ εἰσπραχθὲν κάτωθι δηλοῦται ὀνομαστικῶς καὶ ποσοτικῶς. Εἶναι δὲ ἡ πρώτη πυρκαϊά. Ἀκολουθεῖ κατάλογος—

κατάστασις 197 ὀνομάτων καὶ 21 Κοινοτήτων, σωματείων κλπ. μετὰ τὰ προσφερόμενα γρῶσια. Ἔπεται λογαριασμός ἐξόδων.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

Σήμερον τῇ 13 Φεβρουαρίου 1919 συνελθοῦσα ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν κ.κ. Τιμοθέου, παρουσίᾳ καὶ τῶν συνυποφαινομένων ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κοινότητος ἡμῶν μετὰ μακρὰν σύσκεψιν ἐπὶ τῆς ὅλως ἀντεθνικῆς καὶ προδοτικῆς διαγωγῆς τῶν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς Κωνσταντίνου Βατζῶνη, Γεωργ. Χ' Στυλιανοῦ καὶ Γιαννάκου Παναγιωτάκη, οἵτινες, κατὰ τὰς γενομένας ὑπ' ἀντιπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως ἀνακρίσεις περὶ τῶν δικαίων καταγγελιῶν τῆς Α.Σ. τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν κατὰ τῶν αἰμοδόρων διωκτῶν τῆς Κοινότητος ἡμῶν καὶ μετὰ Χριστιανῶν τῆς χώρας ἡμῶν ἐν πολιτικῷ γάμῳ συζώντων Ταξιλόγῳ Πεχτσέτ καὶ Μανοῦς Ὁμπαση, ὅλως ἀντεθνικῶς καὶ προδοτικῶς διὰ καταθέσεως ἐπιστοποιήσαν ἄμεμπτον καὶ νόμιμον τὴν διαγωγὴν τῶν δύο εἰρημμένων σατραπίσκων τῆς Κοινότητος ἡμῶν, ἀπεφάσισαν ἐν ὁμοθυμῳ καὶ δικαίᾳ ἀγανακτῆσει καὶ ἀποδοκιμασίᾳ: Τὴν προγραφὴν αὐτῶν ὡς μελῶν εἴτε τῆς ἐφορείας, εἴτε τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς δημογεροντίας καὶ ἐκ τῆς ὀλομελείας τῆς Κοινότητος. Διὰ δὲ τὰ παραπήγματα διωρίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ.κ. Ἄθαν. Τσοῦρμα, Φ. Δημητρίου, Κων. Καμπογιάννη, Θεμιστ. Θωμᾶ, Ἄναγν. Ἀγελάρη, Δημ. Θεοδοσίου πρὸς διακανόνισιν αὐτῶν. Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει ἀπεφασίσθη καὶ ἡ ἀφαίρεσις τοῦ κήπου τῆς Κοινότητος ἀπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ αὐτοῦ Μουστᾶ Χαλίτ ἐφ. καὶ ἡ μὴ παροχὴ ἐφεξῆς οὐδενὸς τῆς Κοινότητος κτήματος ὑπ' ἐνοίκιον οὐδενὶ τῶν ἀλλοθρήσκων ἦτοι ἀμπελου, ἀγροῦ, κήπου καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων ἀκινήτων τῆς Κοινότητος κτημάτων. Ὡς ἐξελεγκτικὴ δ' ἐπιτροπὴ ἐκλέγονται οἱ κ.κ. ἀντὶ μὲν τοῦ κ. Λάμπρου Τσοῦρμα, ἀπερχομένου εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἄθαν. Τσοῦρμας, Ἀριστοτ. Δημάκης, Φώτιος Δημητρίου καὶ Δημ. Κρυστάλλης, οἵτινες παρακαλοῦνται νὰ προβῶσιν ἐνδελεχῶς εἰς ἀναθεώρησιν καὶ ἐξέλεξιν τῶν λογαριασμῶν τῆς Κοινότητος. Μεθ' ὃ διελύθη ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΦΟΡΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 2/10/1915

Παρόντων τῶν κ.κ. Ν. Λογοθέτου, Μημίκου Ψάλτινου, Σωκράτους Θωμᾶ, Δημοσθ. Σαμακοβλή, Γεωργ. Λάμπρου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Πανιερότητος τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου ἄρχεται ἡ συνεδρίασις.

Σύμφωνα μετὰ τὸν προϋπάρξαντα προϋπολογισμόν, ἐκρίθη τῇ μὲν διευθυντρίᾳ Ἀθηνᾶ Γαβριήλ νὰ προσφερθῆ μισθὸς δι' ὀκτὼ μῆνας Λ. Τ. τριάκοντα πέντε 35, τῷ δὲ κ. Ἐπαμεινώνδα Θείου καὶ Μαρία Θείου μετὰ τριάκοντα ἀρ. 30. Εἰς τοῦτον ἐγένοντο συστάσεις νὰ βελτιώσῃ τὴν τε διαγωγὴν

του καθὼς καὶ τὴν ἐν τῷ σχολείῳ συμπεριφορὰν του. Ὡς βοηθὸς δὲ ἡ Μαρία Κωνσταντίνου Φωτίου ἀντὶ δέκα ἀρ. 10 Λ. Τ.

Τοῖς διδασκάλοις ἐπεβλήθη νὰ συντάξωσι συμβόλαια εἰς διπλοῦν μὲ τὸν ἀπαράβατον ὕρον ὅπως ἐὰν παρ' ἐλπίδα ἀναγκασθῇ ἡ Κοινότης καὶ κλείσῃ τὰ σχολεῖα τῆς ἡ ἀπηλλαγμένη πάσης εὐθύνης καὶ ὑποχρέωσης ἀπέναντι τῶν διδασκάλων οἱ ὅποιοι θὰ πληρωθῶσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σταθερᾶς μισθοδοσίας τῶν δι' ὅσους μῆνας εἰργάσθησαν καὶ μόνον. Ἐπίσης ἐπεβλήθη τοῖς διδασκάλοις ν' ἀυξήσωσι τὰς ὥρας διδασκαλίας τῆς ἐπισήμου τοῦ κράτους γλώσσης. Ὡς καθαρίστρια διωρίσθη ἡ Γιαννοῦλα Μηχαλιοῦ Κατεργοῦ ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ τριάκοντα γροσίων. Εἰς τὴν ἐφοροεπιτροπὴν ἀνεπτύχθη ὅτι ὁ μέλλων νὰ διορισθῇ κ. Ἐπαμ. Θείου τὴν τε διδασκαλίαν του οὖσαν ἐλαττωματικὴν καὶ τὴν διαγωγὴν του σκανδαλώδη καὶ θὰ ἦτο εὐχρῆς ἔργον νὰ ἀναστείλωσι τὴν ἀντικατάστασίν του, ἀλλ' αὕτη, καίτοι δικαίωσασα τὰς συστάσεις τοῦ Προέδρου, ἐκ λόγων εὐσπλαγχνίας κινουμένη τὸ μὲν, τὸ δὲ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἴσως διορθωθῇ, ἀπεφάσισαν ἄκοντος τοῦ Προέδρου εἰς τὸν ἀναδιορισμὸν του, μειονοψηφούντος.

Παρόντων τῶν κ.κ. Δημογερόντων καὶ ἐφοροεπιτρόπων, ἐγένετο σύσκεψις ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου Ἁγ. Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου περὶ αὐξήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἐπειδὴ δὲ συνεζητήθη καὶ ἀπεδείχθη ὅτι τοῦναντίον οἱ πόροι ὀλογὸν ἐλαττοῦνται ἀπεφασίσθη ὁ προϋπολογισμὸς νὰ μείνῃ ὁ αὐτός. Ἐγένετο δὲ καὶ ἡ παραίτησις τοῦ Λογοθέτου δεκτὴ. Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει ὠρίσθη ὑπὸ τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς ὁ κ. Μημίκος Ψάλτινος ὅστις ἐδέχθη. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τέως Διευθύντρια κ. Ἀθηνᾶ Γαβριήλ δὲν ἐδέχθη τὴν προταθεῖσαν μισθοδοσίαν τῶν 35 Λ. Τ. ἀπεφασίσθη νὰ ζητηθῇ πτυχιούχος πεπειραμένος διδάσκαλος ἀλλοχόθεν καὶ ἀνετέθη τῷ προέδρῳ ἡ ζήτησις ἐκ τῶν ἑξῶσι.

Συμφώνως τῇ ἐντολῇ τῆς Γεν. Συνελεύσεως συνήλθεν ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ὑπὸ τῶν κ.κ. Ἄριστ. Δημάκη, Γεωργ. Γαβριήλ, Γεωργ. Χ' Στυλιανοῦ, Δημ. Στεφάνου, Δημ. Καμεάκη καὶ Ἄθαν. Τζούμα ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Πανιερότητος τοῦ Μητροπολίτου Ἁγ. Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου πρὸς σύσκεψιν καὶ ἀπόφασιν διὰ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Κοινοτήτων οἱ ὅποιοι θὰ ἐκλέξωσι τὸ μικτὸν Συμβούλιον καὶ οὗτινος ἡ περίοδος ὡς καὶ τῶν λοιπῶν σωματείων ἔσεται δι' ἓν ἔτος καὶ ἡμισυ ἦτοι τὸν Αὐγουστον. Ἄφ' οὗ δὲ ἀντηλλάγησαν ἀρκετὰ καὶ ἐμελετήθησαν τὰ σχετικὰ ἐπὶ τοῦ Μ. Συμβουλίου τῶν Πατριαρχείων ἐνεκρίθησαν τὰ ἐξῆς ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν χωριῶν.

Τὸ Σεντούκιον ἔχει οἰκογενείας 120, θὰ στείλῃ ἓνα ἀντιπρόσωπον ἀρ. 1.
Τὸ Παλαμούτιον ἔχει οἰκογενείας 85 θὰ στείλῃ ἓνα ἀντιπρόσωπον ἀρ. 1.
Ἡ Κερασιά ἔχει οἰκογενείας 250 θὰ στείλῃ τρεῖς ἀντιπροσώπους, ἀρ. 3.
Ἡ Χώρα ἔχει οἰκογενείας 800 θὰ στείλῃ ὀκτὼ ἀντιπροσώπους ἀρ. 8. Ἡ Γά-

νος ἔχει οἰκογενείας 500, θὰ στείλῃ πέντε ἀντιπροσώπους ἀρ. 5. Τὸ Ἀβδήμιον ἔχει οἰκογενείας 350 θὰ στείλῃ τέσσαρας ἀντιπροσώπους ἀρ. 4.

Ἦτοι τὸ ὅλον εἴκοσι δύο ἀρ. 22.

Παρατηρηθέντος ὅτι τῶν μελῶν ἡ ἐνέργεια δὲν δύναται νὰ ἦ ἐνέργεια δύο σωματείων μὲ τὴν ἐξῆς δήλωσιν θὰ γνωσθῇ εἰς τὰ χωρία ἀπόφαισις τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ Μ. Συμβουλίου. Ἐπειδὴ πρόκειται νὰ ἐκλεγῇ τὸ Μ. Συμβούλιον τῆς ὅλης Ἐπαρχίας, ἀξιοῦμεν νὰ στείλῃ ἡ Κοινότης σας ἀντιπροσώπους ἐκλεγέντας εἴτε ἀπὸ τὰ χωρία σας εἴτε ἀπὸ ἄλλο χωρίον ἢ καὶ τὴν πρωτεύουσαν ἐφωδιασμένους μὲ ἐπίσημον γράμμα πληρεξούσιον τῆς Κοινοτητός σας ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τοὺς προύχοντας τοῦ τόπου καὶ ἐπιβεβαιούμενον τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἐφημερίου σας ἵνα προβῶσι μετὰ τῶν ἄλλων ἀντιπροσώπων εἰς ἀνάδειξιν τῶν Μελῶν τοῦ Μ. Συμβουλίου ἀκριβῶς τὴν 24 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Κυριακῆν. Ἀποφασίζεται δὲ ἵνα ἡ ἐκλογικὴ συνέλευσις ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ ὄσους θεωρεῖ καταλλήλους διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν Μελῶν τοῦ Μ. Συμβουλίου, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ καταχωρηθῶσιν ἐπὶ τοῦ μαυροπίνακος καὶ εἶτα διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἀναδειχθῶσιν ἕξ πρόσωπα τὰ ὅποια θὰ ἀποτελῶσιν τὸ Μικτὸν Συμβούλιον. Ἐπίσης ἀποφασίζεται νὰ ζητηθῶσιν κανονισμοὶ τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν ἵνα μὲ τὸν ἤδη συνταχθέντα τῆς Κοινοτητός μας καταρτισθῇ τοιοῦτος.

Ἐν Χώρῳ τῇ 12 Ἰανουαρίου 1916

Κατόπιν κοινῆς συνεδριάσεως τῶν μελῶν τοῦ Μ. Συμβουλίου καὶ τῶν τῆς Ἐφορείας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α.Π. τοῦ Μητροπολίτου Ἀγ. Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου ἀποφασίζεται ἕνεκα τῆς κακοδαιμονίας καὶ τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας εἰς ἣν περιῆλθον τὰ σχολεῖα νὰ ληφθῶσιν καὶ τὰ ὑπόλοιπα χρήματα ἐκ τοῦ κ. Ι. Χρυσαφίδου τῆς πυρκαϊᾶς τῶν διακοσίων δέκα τεσσάρων καὶ ἡμισυ καὶ πρὸς τοῦτο ἀνατίθεται τῷ κ. Δ. Καμπάκῃ ἵνα καὶ ταῦτα φέρῃ μετὰ τῶν λοιπῶν δι' αὐτὰ μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἐν Χώρῳ τῇ 28 Φεβρουαρίου 1916

ΠΡΑΞΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ἐπὶ τῇ εἰδικῇ ἐντολῇ τῇ ἐν τῇ Γενικῇ Συνελεύσει δοθείσῃ εἰς τὴν συντακτικὴν ἐπιτροπὴν, τὴν ἀποτελουμένην ἐκ τῶν κ.κ. Ἀριστ. Δημάκη, Γ. Γαβριήλ, Ἀθαν. Τσοῦρμα, Δημ. Καμπάκη, Δημ. Στεφάνου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Πανιερότητος τοῦ Μητροπολίτου Ἀγ. Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου αὕτη ἐργάσθη ἐπιμελῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρὸ τριετίας συνταχθέντος Κοινοτικοῦ Κανονισμοῦ, τοῦ τῆς Κοινοτητός Παιδεστοῦ καὶ τοῦ τῆς Ἀρτάκης καὶ συνεπλήρωσεν ἐν ὁμφωνίᾳ μέχρι τοῦ 20οῦ ἄρθρου μεθ' ὃ συνεπίεζε τῆς κατὰ τῶν κοινοτικῶν ἐκλογῶν δοθείσης διαμαρτυρίας, ἡ ἐργασία ἔμει-

νεν ήμιτελής και διότι έφεξής ή γενική έπιστράτευσις έματαίωσε την περαιτέρω εργασίαν ήν άφίσαμεν εις μάλλον εϋνοϊκήν εποχήν να συντελεσθῆ.
 Έν Χώρα τῆ 14 Μαρτίου 1917

ΠΕΡΙ ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΟΦΕΙΛΟΝΤΩΝ ΦΟΡΟΝ

Σήμερον τῆ 7 Μαΐου 1917 ἔτους, οἱ κάτωθι ὑποφαινόμενοι πρὸνχοντες τῆς Κοινότητος Χώρας συνήλθον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου Ἀγ. Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἰς σύσκεψιν καὶ λήψιν ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν κτημάτων ἅτινα ἡ σεβαστὴ ἀρχὴ Μυριοφύτου θὰ ἐξεποιεῖ διὰ πλειστηριασμοῦ ἕνεκα ὀφειλῆς κτηματικῶν φόρων (Ἰμλάκι). Ἐπειδὴ ἡ ὑποδιοίκησις Μυριοφύτου μεθ' ὅλας τὰς περὶ ἀναβολῆς παρακλήσεις καὶ ἐπανειλημμένας ἐνεργείας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τοῦ τε Δημάρχου κ. Ἀριστ. Δημάκη καὶ τοῦ μουχτάρη κ. Γιολιάνη Γαβριήλ ἐφάνη ἀνένδοτος εἰς τὴν ἀπόφασίν της δῆλα δὴ νὰ ἐκποιήσῃ πολλὰ κτήματα χριστιανῶν, ἀπουσιαζόντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ συνεπῶς ὀφειλόντων κτηματικὸν φόρον διὰ πλειστηριασμοῦ καὶ ἀπαλλοτριώσῃ ταῦτα. Ἐπειδὴ δίκαιον μὲν εἶναι ὁ κτηματικὸς φόρος ν' ἀποδοθῆ, εἶναι ὅμως μέγιστον καὶ ἀντιχριστιανικὸν ἀδίκημα δι' εὐτελεῆς χρέος ν' ἀπαλλοτριωθῶσι κτήματα μεγάλης ἀξίας.

Ἐπειδὴ οὐδαμοῦ ἀλλαγῆς εὐρέθησαν τοιαῦτα χρήματα μετὰ ὄριμον σύσκεψιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ πολυήμερου μελέτης τοῦ ἀπὸ δύο καὶ ἐπέκεινα μηνῶν φλέγοντος ζητήματος ἔδοξε τῇ Κοινότητι νὰ συνάψῃ δάνεια ἔντοκα καὶ ἐξοφλοῦσα τὰ χρέη τῶν κτημάτων τούτων ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς καρπωθῆ ταῦτα ἄχρις οὗ ἐξοφληθῆ ἢ πρὸς αὐτὴν ὀφειλὴ μὲ τὸν ἀπαράβατον ὄρον ἵνα ταῦτα μετὰ τὴν κάθοδον καὶ ἐπάνοδον τῶν δεσποτῶν των ἔλθῃ ἢ Κοινοῦτος εἰς συνεννόησιν καὶ ἢ λαμβάνουσα τὰ τυχόν ὀφειλόμενα ἀποδώσῃ τοῖς δικαιούχοις ἢ ἐν ἀρνήσει τούτων καὶ ἀδυναμίᾳ τῆς καταβολῆς τοῦ χρέους τοῦ τυχόν ὑπολειφθησομένου κρατήσῃ ταῦτα διὰ λογαριασμὸν της. Ἀναφέρονται ὀνόματα δανειστῶν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Σήμερον τὴν 29ην Νοεμβρίου 1918 ἡμέραν Πέμπτην συνήλθον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου κ. Τιμοθέου οἱ κ.κ. Κοσμᾶς Θεοχαράκης, Λάμπρος Τσοῦρμας, τῶν λοιπῶν μελῶν, τοῦ μὲν Κ. Δημάκη ἀπουσιάζοντος εἰς Κωνσταντινούπολιν, τοῦ δὲ κ. Φωτ. Δημητρίου ἀσχολουμένου πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τῆς μηχανῆς, τοῦ δὲ κ. Χρ. Καλαφάτη ἀπουσιάζοντος εἰς Κωνσταντινούπολιν, συνετάχθη ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου ἢ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 60 ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ἀλληλογραφίας ἔκθεσις πρὸς ἀποστολὴν εἰς τὰ σεπτὰ Πατριαρχεῖα.

Κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀντεγράφησαν καὶ ἀπεστάλησαν τὸ δευτε-

ρον ὄλαι αἱ ἀπὸ πενταετίας ἐκθέσεις τοῦ Μητροπολίτου δι' ὧν διαζωγραφοῦνται ἡ δεινὴ θέσις τῶν Χριστιανῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς ἀλληλογραφίας ἦτοι αἱ ἐξῆς πρώτον:

Ἄριθ. πρωτ. 24 — 52 — 53 — 1 — 11 — 48 — 24 — 29 — 31 — 48 — 48 — 68 — 72 — 84 — 85 — 79 — 75 — 112 — 116 — 117 — 126 — 129 — 145 — 147 — 151 — 118 — 119 — 153 — 156 — 157 — 158 — 160 — 161 — 162 — 163 — 164 — 166 — 167 — 170 — 184 — 185 — 197 — 229 — 230 — 246 — 261 — 267 — 276 — 292 — 304 — 315 — 316 — 324 — 330 — 331 — 34 — 12 — 25 — 19 — 69 — 8 — 73 — 41 — 42 — 2 — 12 — 28 — 31 — 32 — 56.

Αἱ ἐκθέσεις αὗται ἀπεστάλησαν τὸ δεύτερον τοῖς σεπτοῖς Πατριαρχείοις.

Δεύτερον. Αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀπελαθέντων χωρίων ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 227 ἐκ τοῦ αὐτοῦ βιβλίου τῆς ἀλληλογραφίας, ἥτις καὶ αὕτη τὸ δεύτερον ἀποστέλλεται, ὅπως καὶ αἱ προηγούμεναι. Ἐπίσης ἀπεστάλησαν αἱ ζημίαι τῆς Χώρας ὡς ὑπ' ἀριθ. Διεκπ. 49 καὶ ἐν τῇ θυρίδι τῶν ἀρχ. τῆς πρωτευούσης κατατεθειμένα. Αἱ τῆς Γάνου αἱ ὑπ' ἀριθ. διεκπ. 42 καὶ ἐν τῇ θυρίδι Γάνου κατατεθειμένα. Αἱ τοῦ Σεντουκίου καὶ Κασταμπόλεως Ἄράπ, Χατζῆ Ζτέκιοι αἱ ὑπ' ἀρ. διεκπ. 39 καὶ ἐν τῇ θυρίδι τῶν ἀρχείων Σεντουκίου κατατεθειμένα, αἱ τοῦ Παλαμουτίου ὑπ' ἀριθ. διεκπ. 37 καὶ ἐν τῇ θυρίδι Παλαμουτίου κατατεθειμένα, αἱ τοῦ Ἀβδημίου Νεοχωρίου καὶ Μαρμάρου ὑπ' ἀριθμ. διεκπ. 40 καὶ ἐν τῇ θυρίδι τοῦ Ἀβδημίου κατατεθειμένα. Αἱ τῆς Κερασιᾶς καὶ τοῦ Μηλεοῦ αἱ ὑπ' ἀριθ. διεκπ. 38 ἐν τῇ θυρίδι Κερασιᾶς κατατεθειμένα. Τῆς ἐργασίας ταύτης συντελεσθείσης διελύθη ἡ συνεδρίασις.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

Παρόντες οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι κύριοι ἀποτελοῦντες τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς Κοινότητος Χώρας οἱ ἐκ τε τῆς πολιτικῆς δημογεροντίας, τοῦ Μ. Συμβουλίου καὶ τῆς ἐφοροεπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου Ἄγ. Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου ἀπετέλεσαν συνέλευσιν καθ' ἣν ἐγένοντο τὰ ἐξῆς: Ἐν πρώτοις ἀναγινώσκειται ἡ τῶν Πατριαρχείων σημείωσις περὶ τῶν εὐχαριστηρίων τοῦ κ. Ἐλ. Βενιζέλου καὶ ὑπὸ ἡμερομ. 28 Φεβρουαρίου 1919 ἀριθ. διεκπ. 102.

Δεύτερον καὶ ἡ τῶν ζητουμένων καταγραφή τῶν ὀνομάτων τῶν κακουρηγάντων Τούρκων κατὰ τῶν ὁμογενῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ πολέμου καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13 Μαρτίου 1919 καὶ ἀριθ. διεκπ. 112, ὡς τοιοῦτοι δὲ ἐνεκρίθησαν τὰ πρόσωπα ἀκριβῶς τὰ ὁποῖα ἡ ἱερὰ Μητρόπολις κατήγγειλεν εἰς τὰ σεπτὰ Πατριαρχεῖα ὑπὸ ἡμερομ. 14 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. καὶ ἀριθ. πρωτοκόλλου 19 καὶ ἡμερομηνίαν 23 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. καὶ ἀριθμ. πρωτοκόλλου 27 ἦτοι τὰ ἐξῆς πρόσωπα: Ὁ παυθεὶς ὑποδιοικητῆς Μυριοφύτου

Τζεβδὲτ ἐφένδης, ὁ μετατεθεὶς ἱεροδίκης Μυριοφύτου Χασάν Φικρῆ, ὁ ἦδη ἐν Κωνσταντινουπόλει διαβιῶν καὶ πρώην λιμενάρχης Χώρας Ἰσμαήλ ἐφένδης, ὁ ἐν τῇ περιφερείᾳ Μυριοφύτου διαμένων Χασανούλιας Ἄδαλῆς καὶ ὁ διαβόητος Μπεχτσὲτ ἐφένδης—Μανουήλ ὄμπασης, Σκάν ἐφένδης μελαζιμ σανὶ τῆς Χωρ/λακῆς Μυριοφύτου-Περιστάσεως. Ἰχσὸν ἐφένδης υἱὸς τοῦ Ἄλῆ ἐν Μυριοφύτῳ, Ἰμπραήμ ἐφένδης Ταξιλόδης Γάνου καὶ Ἄβδημίου, εἰς οὗς συγκαταλέγεται καὶ ὁ Μουσταφᾶ Χότζας Μηλιοῦ, Μουσταῖ Χαλῆλ ἐφένδης, Χαλῆλ ὑπάλληλος Φαναρίου Χώρας, Ναοὺμ Κολτζῆς, Χώρας, Ὅμερ Ὅμπασης, Τσεκὲλ Ἐξαπές καὶ ὁ ὑποδιοικητὴ Μυριοφύτου Γαλλῆ Λζεμῆλ ἐφένδη.

Τρίτον περὶ τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐνεκρίθη νὰ ὀμιληθῆ καταλλήλως ὁ Χριστ. Καλαφάτης ὅπως παραδῶσῃ τὰς κλεῖδας τῆς ἱερᾶς Μονῆς καὶ καταστρώσῃ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ἐτῶν 1914 — 1915 — 1916 — 1917 — 1918 ἀφ' ὅτου ἔφυγεν ὁ ἡγούμενος. Ἐν ἐναντία περιπτώσει θὰ καταγγελθῆ τῇ πολιτικῇ ἀρχῇ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως διὰ τὰ περαιτέρω.

21 Μαρτίου 1919

Παρόντων σήμερον 9 τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τῶν κ.κ. Θ. Λίβα, Ἄριστ. Δημάκη, Δημ. Κρυστάλη, Δημ. Καμπάκη καὶ Τζανέττη Βασιλειάδου, τῶν λοιπῶν μελῶν ἀπουσιαζόντων, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου ἐγένετο συνεδρίασις καθ' ἣν ἀνεγνώσθη ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 8422 ἐπιστολὴ τοῦ ὑπάτου Ἀρμοστοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Κανελλοπούλου ἐν τῇ ὁποίᾳ περιγράφεται ἡ ἐπιχορήγησις ἣν ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις παραχωρεῖ εἰς τὰ καταστραφέντα σχολεῖα τῆς ἐπαρχίας Γάνου καὶ Χώρας. Τὰ παρόντα μέλη ἐνωτισθέντα τὰ ἀγγελθέντα ὑπὸ τῆς Α. Σεβασμιότητος σύσσωμα ἀπεφάσισαν ὅπως ἐκφράσουν δι' ἰδιαίτερου εὐχαριστηρίου γράμματος τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν πρὸς τὴν Α.Σ. τὸν Μητροπολίτην Γάνου καὶ Χώρας, ἐπὶ τῇ ἐνεργείᾳ του ταύτη, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅπως ἀποσταλῆ οὗτος δι' ἐξόδων τῆς ἐπαρχίας ἵνα καὶ αὐτοπροσώπως ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας συμπάσης τῆς ἐπαρχίας τῷ Ἰπάτῳ Ἀρμοστῇ καὶ συνεννοηθῆ μετ' αὐτοῦ διὰ τὰ περαιτέρω. Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ καταχωρηθῆ τὸ γράμμα εἰς τὸν Κώδικα τῆς Ἀλληλογραφίας.

Ἐν Χώρα 9 Νοεμβρίου 1919

Εἰς συνεδρίασιν τῆς ἐφορείας κατὰ τὴν 17ην Φεβρουαρίου 1920 ἀποφασίζεται μεταξὺ ἄλλων καὶ ἡ ἐκτέλεσις θεατρικῆς παραστάσεως τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Σήμερον τὴν 17 Ἰουλίου 1920 ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος Τρίτη ὁ Μητρο-

πολίτης Γάνου καὶ Χώρας Τιμόθεος μετεκαλέσατο τοὺς προύχοντας τῆς Κοινότητος Χώρας καὶ εἰς αὐτοὺς ἀνέγνωσε τὴν ἀπὸ 14 Ἰουλίου ἐπιστολὴν τοῦ Νομάρχου Ραιδεστοῦ κ. Ἀχ. Παπαδάτου. Σύμφωνα μὲ τὰ ἐν αὐτῇ διωρίσθη διοικητικὴ ἐπιτροπὴ προσωρινὴ ὑπὸ τῶν κ.κ. Δ. Στεφάνου, Γ. Γαβριήλ, Μιχαὴλ Γεωργιάδου, Γ. Δ. Γιάννου καὶ Δ. Μιλτιάδου ἥτις θὰ ἐπιβάλλῃ τὴν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν τοῦ τόπου. Ἔλαβε δὲ τέτοια μέτρα πρὸς ἡσυχίαν καὶ ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως: νὰ διορίσῃ πρῶτον χωροφυλακὴν, ἀποτελουμένην ἀπὸ τοὺς Μανώλην, Σκλαβούνην, Θωμᾶν Τζιάκον, Σαράντην, Ψαρᾶν, Κωνσταντῖνον Ἀχλάδαν, Ἀφεντούλην Θεοδώρου, Παναγιώτην Ἀκέτου, Γεώργ. Μαρούλην, ὧν τὸν διορισμὸν θ' ἀναγγείλωμεν μετ' εὐχαριστηρίου ἐπιστολῆς τῇ Γεν. Διοικήσει Ραιδεστοῦ. Συγχρόνως δὲ θὰ κοινοποιηθῇ τῷ λαῷ διὰ δημοσίου κήρυκος ὅτι ἀπαγορεύεται τὸ ὄπλοφορεῖν καὶ πυροβολεῖν ὅτι τὰ καφενεῖα θὰ ᾄσι κλειστὰ μετὰ τὴν 3ην τουρκιστὶ ὥραν τῆς νυκτός, ὅτι θὰ δηλωθῇ εἰς τὸν λαὸν τὸ περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς δεκαετίας, ὀριζομένων τῶν προσώπων διὰ σήματος ἰδιαιτέρου καὶ ὅτι ὁ παρεκτρεπόμενος θὰ ὑφίσταται τὰς συνεπείας τοῦ Ἑλλην. νόμου, ἐν ἰσχύϊ ὑφισταμένων ὄλων τῶν πρώην δημοσίων συμφερόντων τοῦ τόπου. Ἡ δὲ χωροφυλακὴ διωρίσθη εἰς τὸ πρώην τοιοῦτον κατάλυμα ἀφ' οὗ διὰ τοῦ τέως μουχτάρη κ. Γ. Γαβριήλ ἀφηρέθησαν τὰ ἐν αὐτῷ εὐρισκόμενα, ἅτινα κατεγράφησαν εἰς ἰδιαιτέρον σημείωμα πλὴν τῶν 32 βιβλίων, ἅτινα ἤλθον εἰς τὴν ἱερὰν Μητροπόλιν.

Ἐν Χώρα σήμερον τὴν 23 Ἰουλίου 1920 ἡμέραν Πέμπτην τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Χώρας συνελθὼν ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως προτάσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμοθέου παρόντος καὶ τοῦ ὑποδιοικητοῦ Μυριοφύτου κ. Δημ. Φραγκοπούλου μετὰ τὴν ψαλεῖσαν δοξολογίαν ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Ἐπαρχίας καὶ τὴν ἀνύψωσιν ἐπισήμως τῆς ἐθνικῆς μας σημασίας ἐκφράζει τὴν ἀπειρον αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν Πρωτεργάτην τῆς ἀπελευθερώσεως Θεοπέμπτου Πρωθυπουργὸν τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος ἐξοχώτατον Κύριον Κύριον Ἐλευθέριον Βενιζέλον καὶ ἀποφασίζει ὅπως ἡ κεντρικὴ ὁδὸς τῆς πόλεως ὀνομασθῇ «ὁδὸς Ἐλευθερίου Βενιζέλου», παρακαλεῖ δὲ τὸν κ. Ἐποδιοικητὴν ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην καὶ διαβιβάσῃ ἀντίγραφον ταύτης πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κύριον Πρωθυπουργόν.

Ἐν Χώρα συνιστᾶται Ὁρφανοτροφεῖον ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας. Σκοπὸς τοῦ Ὁρφανοτροφείου εἶναι ἡ συντήρησις καὶ διαπαιδαγωγίσις καὶ ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ὀρφανῶν τοῦ πολέμου, ὧν οἱ γονεῖς ἀμφοτέροι, τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἀπέθανον.

Σήμερον τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1920 συνελθόντα τὰ σωματεῖα τῆς Κωμοπόλεως Χώρας ἐπὶ τῇ θλιβερᾷ ἀγγελίᾳ τοῦ θανάτου τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Ἀλεξάνδρου ἀποφασίζει καὶ ψηφίζει: α)

Νὰ ψαλῆ ἐπ' ἐκκλησίαις τρισάγιον. β) Νὰ διαταχθῆ τὸ κλείσιμον τῶν σχολῶν ἐπὶ τριήμερον. γ) Νὰ κρούουν οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν πενθίμως ἐπὶ εἰκοσιτετράωρον. δ) Τὴν ἐρχομένην Κυριακὴν 18ην Ὀκτωβρίου νὰ τελεσθῆ μνημόσυνον ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ Βασιλέως ἡμῶν Ἀλεξάνδρου. ε) Νὰ παρακληθῆ ἡ ὑποδιοίκησις καὶ διαβιβάσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ θερμὰ συλλυπητήρια.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΝ ΧΩΡΑ 22/12/1920

Ἄποφασίζουσι, ἀφοῦ συνέστησεν ὁ Μητροπολίτης ὁμόνοιαν, συνεργασίαν καὶ δραστηριότητα καὶ ἐπιμέλειαν πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῶν σχολείων:

1) Εἰς τὸ ἐξῆς χοροὶ καὶ διασκεδάσεις εἰς τὸ Ἀρρεναγωγεῖον καὶ Παρθεναγωγεῖον νὰ μὴ γίνωνται ἐμποδιζομένου τοῦ κ. Διευθυντοῦ ἀπὸ τὴν μεγάλην καὶ ἀκάθεκτον τάσιν τὴν ὁποίαν ἔχει πρὸς τὰ τοιαῦτα. 2) Διὰ τὴν μέγαν θόρυβον καὶ πάταγον ὅστις γίνεται συνεπείᾳ τῆς καταργήσεως τῆς καθαρευούσης γλώσσης ἀπὸ τὰ σχολεῖα καὶ εἰσαγωγῆς χυδαίας καὶ δημώδους νὰ συμβουλευθῆ ὁ κ. Διευθυντῆς νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν καθαρεύουσαν γλῶσσαν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ἐν ἀρνήσει νὰ γνωρισθῆ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ ἔκτι τάξις κατελύθη συνεπείᾳ τῆς ἀπρονοησίας αὐτοῦ καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς χυδαίας γλώσσης πρὸς τὴν ὁποίαν ἀποτροπιάζονται οἱ μαθηταί.

Συνεδριάσις τῶν κοινοτικῶν Σωματείων τούτέστιν Ἐφορείας, Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1921 ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου.

... Ἐφ' ἐξῆς ἐγένετο σκέψις ἐξ ἀφορμῆς τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων νὰ ἐκλεγῆ ἐπιτροπὴ τις πρὸς εἰσπραξιν συνδρομῶν προαιρετικῶν τόσον ἀπὸ τῆς πρωτευούσης ὅσον καὶ ἀπὸ τὰ χωρία ὑπὲρ τῶν μαχομένων στρατιωτῶν καὶ μὲ τὴν εἰσπραξιν τούτων ἀγορασθῶσιν καπνὰ καὶ σοκολάται καὶ μέσω τῆς ὑποδιοικήσεως Μυριοφύτου σταλῶσιν εἰς τοὺς μαχομένους στρατιώτας. Ἐκλέγεται ἐπιτροπὴ καὶ ἀνακοινῶνται ἡ ἀπόφασις εἰς τὴν ὑποδιοίκησιν πρὸς ἀναγνώρισιν ἵνα ἐπιληφθῆ τοῦ ἑαυτῆς καθήκοντος.

Συνελθόντων τῶν κυρίων, τῶν ὑποφαινομένων κάτωθι, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, εἰσηγηθέντος τοῦ ζητήματος, ὅπως ἡ Σχολὴ λειτουργήσῃ ἐφέτος μὲ ἐπτὰ τάξεις, ἦτοι προστεθῆ ἑβδόμη, κατόπιν ἐσκεμμένης συζητήσεως ἀπεφασίσθη παμψηφεί ὅπως προστεθῆ καὶ ἑβδόμη τάξις διὰ τὸ νέον Σχολικὸν ἔτος διὰ τοῦτο ἀνετέθη εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς συνεδρίας ταύτης ἵνα περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀναφερθῆ εἰς τὴν ἀρμόζουσαν ἀρχὴν καὶ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθομένου.

Ἐν Χώρᾳ 26 Ἰουνίου 1922

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

Περὶ ἀναχωρήσεως συνεπείρ τοῦ ἐθνικοῦ ἀτυχήματος.

Σήμερον τῆ 2 Ὀκτωβρίου ἡμέρα Κυριακῆ τοῦ ἔτους 1922 συνελθόντες οἱ κάτοικοι Χώρας μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας Τιμοθέου ἤκουσαν τὴν ὑπ' ἀρ. 2 311 καὶ ἡμερ. 1 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἐπιστολὴν τοῦ Μητροπολίτου Μυριοφύτου πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Γάνου καὶ Χώρας ἐν ἣ ἐκθέτει τὰ ἀμειφθέντα τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπαλλήλων Μυριοφύτου ἀφ' ἐνὸς καὶ τοῦ Ἐπιτροπάρχου κ. Κατεχάκη ἀφ' ἑτέρου καὶ ἀφοῦ προηγουμένως ἀνεπτύχθη ἐπ' ἐκκλησίαις τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐκθέσας ὅτι καλὸν μὲν εἶναι νὰ μένωμεν ἐνταῦθα καὶ συζητήσεως γενομένης ἀναπτυχθέντων ἐκατέρωθεν καὶ τοῦ ἐκ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς ἐμμονῆς ἀπεφασίσθη ὁ ἐκπατρισμός καὶ νὰ διορισθῆ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὴν α', β', καὶ γ' τάξιν νὰ μεταβῆ εἰς Μυριοφύτον μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου παρὰ τῷ κ. βουλευτῆ Παπαδάτῳ καὶ νὰ ζητήσῃ ἐπεξηγήσεις παρ' αὐτοῦ καὶ συγχρόνως δηλωθῆ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὁ ἐκπατρισμός. Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς Ἐκκλησίας συνεστήθη νὰ φροντίσῃ πρὸς παραλαβὴν τοῦ διακόσμου τῆς ἐκκλησίας μετὰ τοῦ βιβλίου καὶ τῶν κωδίκων τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἐδηλώθη δὲ ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου εἰς τὰ χωρία Γάνον, Αὐδήμιον, Μηλεοί, Κερασιά, θὰ ληφθῆ δὲ καὶ πρόνοια διὰ τὰ λοιπὰ χωρία.

Σήμερον τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1922 ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Τρίτην προκειμένης τῆς ἀναχωρήσεως τῆς Κοινότητος ἢ ἐπιτροπῆ ἢ ἐκλεγείσα τὴν προτεραίαν ἐξήτησε καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας Τιμοθέου δύο παραλληλόγραμμα καὶ μίαν ράβδον ἀσημικῶν ἦτοι ὀκτάδες εἰκοσι δύο καὶ ἑκατὸ δράμια καὶ εὐρέθησαν ἐν πλήρει τάξει καὶ ἀρμονίᾳ.

ΚΑΙ Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΡΑΞΙΣ ΕΝ ΧΩΡΑ

Σήμερον τῆ 10ῃ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1921 κατόπιν ἀμφισβητήσεως μεταξὺ τοῦ Πρωτοσυγκέλου καὶ τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, εἴτε ἀπέναντι τοῦ κτιρίου τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου καὶ τοῦ τρέχοντος ἔτους τοῦ 1922 τοῦ ἐνοικίου πρὸς συμβιβασμὸν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὴν ὑπάρχη διένεξις καὶ ἀμφισβητήσεις, νὰ μετρηθῶσιν εἰς τὸν κεντρικὸν ταμίαν χίλια δραγμαί, ὁ Μητροπολίτης δὲ κατέβαλε σύναξιν διὰ τὰ νερὰ τῆς βρύσης ἀπέναντι τῆς σχολῆς.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΤΑΒΑΣΕΩΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Καβάλλᾳ 27 Ὀκτωβρίου 1922 ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Τρίτην οἱ κάτωθι ὑποφαινόμενοι κάτοικοι Χώρας καὶ ἤδη διαμένοντες ἐν Καβάλλᾳ, μεταβάντες παρὰ τῷ Μητροπολίτῃ ἡμῶν Ἁγ. Γάνου καὶ Χώρας Κῳ Τιμο-

θέω συνεσκέφθημεν ἐπὶ τῆς καταστάσεως ἡμῶν ὡς προσφύγων, ἦτις ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν εἶναι οἰκτρὰ καὶ φρικώδης συνεπεία οὐ μόνον τῆς συμπεκνώσεως ἐν ταῖς ὑγραῖς καὶ σκοτειναῖς ἀποθήκαις, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐπιδημίας τοῦ ἐξανθηματικοῦ τύφου ἕνεκα τοῦ ὁποίου καὶ πάμπολλοι θάνατοι ἐπισυμβαίνουνσι καὶ κρούσματα συνεπεία τῆς ἐνταῦθα ἀπρονοησίας.

Συνεσκέφθημεν καὶ ἀπεφασίσαμεν ὁμογνημόνως νὰ μεταβῆ ὡς Ἐπιτροπὴ εἰς τὰς Ἀθήνας παρὰ τῇ Κεντρικῇ Κυβερνήσει καὶ ἐνεργήσῃ ἀρμοδίως διὰ τῶν ἐκεῖ βουλευτῶν μας κ.κ. Α. Παπαδάτου, Ζορμπᾶ Φιλῶτα, Π. Γεωργίου, Γ. Ἐξηντάρη καὶ Δ. Φραγκοπούλου ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς καταστάσεως ἡμῶν καὶ δὴ νὰ μετατοπισθῶμεν εἰς ὑγιεινὸν μέρος, ὡς εἶναι αἱ Ἐλευθεραί, τῶν ὁποίων τὰ ἡμικατεστραμμένα μέρη συμπληρώσῃ τὸ Ἐπιτρογεῖον τῆς Περιθάψεως, δι' ὧν οἶδε μερῶν, ἢ εἰς ἄλλα μέρη καὶ κάρπυια διὰ συνοικισμὸν.

Τὴν ἐντολὴν ταύτην ἀνέθεσαν εἰς τὴν Α. Π. τὸν Ἄγ. Γάνου καὶ Χώρας Κον Κον Τιμόθεον σύμφωνα μὲ τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12 Δεκεμβρίου 1922 καὶ ἀριθ. πρωτ. 8398 γράμμα τῆς αὐτοῦ Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Πατριάρχου Κον Μελετίου.

Ὁ Μητροπολίτης ὅμως θεωρεῖ σκόπιμον νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἓνα μέλος, οὗ τὴν ἐκλογὴν ἀφίνει εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Αὕτη δὲ ὁμοθυμαδὸν καὶ ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὑπέδειξε τὸν κ Μιχαὴλ Γεωργιάδην, ὅστις μετὰ τινὰς ἐνστάσεις παρεδέχθη. Τὰ ἔξοδα μεταβάσεως τῆς ἐπιτροπῆς θὰ ἐπιβαρύνουν τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον Χώρας, οὗ τυγχάνει γενικὸς ταμίας ὁ κ. Κ. Πατσώνης, παρ' οὗ θὰ καταβληθῇ τὸ κατάλληλον ποσόν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν εἰς τὰς Ἀθήνας ἀποφασισθέντα σκοπὸν τῆς μεταβάσεως τῆς ἐπιτροπῆς. Ὁ Μητροπολίτης ἐδήλωσεν ὅτι οὐδεμίαν δέχεται διαχείρισιν.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

Ἐν Καβάλλᾳ τῇ 7 Φεβρουαρίου 1923.

Ἡ εἰς Ἀθήνας μεταβᾶσα τριμελὴς ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κυρίων Μιχαὴλ Γεωργιάδου, Νικολ. Καλαφάτη καὶ τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας ἐγνώρισεν εἰς τὴν Κοινότητα καὶ τὰς λοιπὰς Κοινότητας τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς τῆς τούτέστιν μετὰ τὴν συνδρομὴν τοῦ κ. Ἀχιλλέως Παπαδάτου, συμπατριώτου ἐκ Μυριοφύτου, καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐξοχωτάτων κυρίων Ἐπιτρογῶν παρεχωρήθησαν αἱ εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἐλευθερῶν τοποθεσίαι τῆς νέας Μηδείας πρὸς κατοικίαν τῶν Γανοχωριτῶν, τῆς Κυβερνήσεως ἀναλαμβάνουσης τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἡμικατεστραμμένων ὑπὸ τῶν Βουλγάρων οἰκῶν καὶ προέκτασιν διὰ νέων παραπηγμάτων καθὼς καὶ τὴν διανομὴν δεκαπέντε στρεμμάτων γῆς πρὸς καλλιέργειαν μετατοπιζομένου τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Γανοχωριτῶν, ἔν τε τῇ Καβάλλᾳ

καὶ τοῖς περίξ εἰς θάρους τοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον προθύμως παρεχώρησε καὶ τὴν ξύλευσιν τοῦ ἐκεῖ δάσους.

Αἱ κοινότητες αἰ κτισθεῖσαι μὲ τὴν βοήθειαν ταύτην τοῦ κράτους ἐξέφρασαν τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην των. εὐχαρίστησαν δὲ καὶ τὴν ἐπιτροπὴν. Εἶτα ἡ ἐπιτροπὴ ἐδήλωσεν ὅτι εἶναι πρόθυμος εἰς πᾶσαν ὥραν καὶ στιγμήν νὰ ὑποβάλλῃ τὰ ἔξοδά της τὰ ὁποῖα ἐκτὸς τεσσάρων χιλιάδων τὰ ὁποῖα ἔλαβεν, πλεονάζουν καὶ ὀκτακόσιοι δραχμαί, αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν παρὰ τοῦ ταμίου τοῦ κηροπαιλείου κ. Γ. Χ' Στυλιανοῦ, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου δηλώσαντος ὅτι τὰ ναῦλα ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Ἀθήνας ἐνήργησε καὶ ἐδόθησαν δωρεάν. Ἀνεκοινώθη δὲ ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου εἰς τὴν Γεν. Διοίκησιν Θράκης ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς μετατοπίσεώς μας εἰς τὰς Ἐλευθεράς καὶ διὰ γράμματός του εἰς τὸν κ. Ἀχ. Παπαδάτον νὰ ἐπισπεύσῃ οὗτος τὴν ἐνέργειαν ὅσον δυνατὸν τάχιστα.

Ἐπιγράφεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐν Καβάλλα τῆ 3 Ἰουλίου 1923

Σύμφωνα μὲ τὸν κατάλογον μὲ τὴν ἡμερομηνίαν 17 Ἰουνίου 1923 ἐπιτροπὴ ἵνα ἐκλέξῃ τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἐγκατασταθοῦν αἱ εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον ἐγγεγραμμένοι, ἐξελέγη, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος κ. Νικ. Καλαφάτης, ἐκ μέρους τῶν γεωργῶν ὁ κ. Α. Σασαβέλιας, ἐκ δὲ τῶν ἀγγειοπλαστῶν ὁ κ. Π. Καβαλαρούσης ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας ἀφοῦ ὁ κ. Κ. Μπατζῶνης ἠρνήθη νὰ δεχθῆ. Διαχειριστὴς δὲ τῶν ἐξόδων τῆς ἐπιτροπῆς διορίσθη ὁ κ. Νικ. Καλαφάτης μὲ τὸν ὅρον ἐὰν τὰ χρήματα δὲν φθάσουν νὰ τὰ συμπληρώσῃ ὁ ἴδιος. Εἶτα ὁ κ. Κ. Μπατζῶνης ἐμέτρησε εἰς τὸν διορισθέντα νέον ταμίαν τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν μετάβασιν πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ μέρους εἰς τὸ ὁποῖον θὰ κατοικήσωμεν Δραχ. 2.326.

Ἐν Καβάλλα τῆ 19 Ἰουλίου 1923

Σήμερον τὴν 19ην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1923 ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 10ην, οἱ ὑπογεγραμμένοι κάτοικοι Χώρας τῆς ἐπαρχίας Γανοχώρων, συνελθόντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ καὶ ἀκούσαντες ὅσα ἐνήργησεν ἡ ἐπιτροπὴ ἢ προεκληγεῖσα διὰ τὴν ἐγκατάστασιν μας ἐνεκρίναμεν καὶ ἐπεδοκιμάσαμεν τὰς ἐνεργείας αὐτῆς καὶ ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας μας ἀποδεξάμενοι τὸ μέρος τὸ ἐκλεγέν ὑπ' αὐτῆς διὰ τὴν ἐγκατάστασιν μας. Ἀνεθέσαμεν κοινῶς εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιτροπὴν ἧτοι εἰς τοὺς κ.κ. Παναγιώτην Καβαλαρούσην, Ἀγγελὴν Σασαβέλιαν καὶ Νικόλ. Καλαφάτην, ἀντὶ δὲ τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας Τιμοθέου, ἔχοντος ἀνάγκην νὰ ἐπιστατῆ τῆς ὅλης ἐργασίας, τὸν Πρωτοσύγκελον Θεοφύλακτον Λαμνῆν, ἵνα μεταβαίνοντες συμπληρώσωσι τὸ ἔργον ἐπὶ τόπου τῆς ἐγκαταστάσεως ἀναλόγων σκηνῶν, ξυλείας καὶ λοιπῆς οἰ-

κοδομησίμου ὕλης, καὶ τὴν παραλαβὴν ἐκ τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ ἐποικισμοῦ τῆς χορηγηθησομένης πιστώσεως ἀνὰ δραχ. 1500 δι' ἐκάστην οἰκωγένειαν πρὸς ἴδρυσιν τῆς κατοικίας των εἰς τὴν περιφέρειαν Αἰκατερίνης, ἦτοι εἰς τὴν θέσιν Τουριά μετονομασθεῖσαν Χώραν τῶν Νέων Γανοχώρων, ὑποχρεούμενοι ν' ἀναγνωρίσωσι τὰ ἔξοδα τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀκολουθοῦν ὑπογραφαὶ τῶν κατοίκων.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

Τῶν ἐξηγμένων καὶ εἰσηγμένων ἐγγράφων τῆς Μητροπόλεως Γάνου καὶ Χώρας ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1913 μέχρι 19 Ἰουλίου 1920.

Ἔπὸ ἡμερομ. 17 Σεπτεμβρίου 1913 τῆ Α.Θ.Π.

ἜΟτι ὁ ὑποδιοικητῆς Μυριοφύτου ἐξηνάγκασε τοὺς κατοίκους Χώρας ὑπὸς ὑπογράψωσι συνυποσχετικὸν ὁμολογὸν διακοσιῶν Λιρῶν Τουρκίας διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ μουσουλμανικοῦ χωρίου Μισελίου.

15)10)1913 τῆ Α.Θ.Π. Περὶ τῶν βιασμῶν Κασταμπόλεως ὅτι ἔκτισε τὸ ἐκ 38 οἰκιῶν τουρκοχωρίον Πέϊογλου καὶ ὅτι ζητοῦσε 500 κιλ. σιτάρι ἦτοι 250 κιλ. σιτάρι καὶ 250 κριθῆς καὶ περὶ τῶν χωρίων Ἀδδημίου, Νεοχωρίου, Σεντουκίου ὑπὸ τοῦ Ριφὰτ χωροφύλακος φορολογοῦνται καὶ δέρονται ὑβριζόμενοι, ἐπιστρέφουσιν ἄπρακτοι εἰς τὰς οἰκίας των ἐὰν μὴ πληρώσωσι εἰς αὐτὸν ἀμοιβὴν ἣν τοῖς ἐπιβάλλει καὶ 10 γυναῖκες τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐφυλακίσθησαν ἐπὶ νυχθήμερον εἰς τὴν σχολὴν διότι οἱ ζητούμενοι οἰκειοὶ των πρὸς στρατολογίαν ἀπουσιάζουν πρὸς εὐρεσιν τύχης μετὰ τὰ δεινοπαθήματα τοῦ σεισμοῦ καὶ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Βουλγάρων ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια ὡς ὑπὸ ἡμερομ. 17 Σεπτεμβρίου ἐ.ξ. καὶ ἀριθ. 1 πρωτ. ἐξακολουθοῦσιν.

Σπονδαῖον ἐγγραφον ἄνευ ἡμερομηνίας, πάντως ἐντὸς τοῦ 1913, ἀποτελεῖ ἡ «Γενικὴ ἔκθεσις τῆς ἐπαρχίας ὑπὸ τοῦ Ἀγγελῆ Πρωτοψαλτίδη».

24 Ὀκτωβρίου 1913 ἡ Παπούλη Α. Ἀργυράκη ἀναφέρει ὅτι πρὸ μηνὸς ἀπήχθη ἀναίτιως καὶ ἐφυλακίσθη ὁ σύζυγός της εἰς Κελίτ Πάχρ καὶ ὅτι ἐπισυνάπτεται τὸ πιστοποιητικὸν τῆς Κοινότητος ὑπὸ ἡμερομ. 24 Ὀκτωβρίου 1913.

Τῆ 28 Ὀκτωβρίου 1913 ἐκδίδεται ἐγκύκλιος διὰ τὴν ἐπαρχίαν «κατὰ προδοσιῶν καὶ συκοφαντιῶν».

6 Νοεμβρίου 1913 ὁ Ἰατρός Σιδερᾶς εἰς ἐγγραφόν του «ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἤθελεν ἀποθῆ προβληματικὴ ἡ περαιτέρω διαμονὴ ἐν τῷ τμήματι τῶν Γανοχώρων ὡς ἐκ τῆς μαστιζούσης τούτῳ πενίας παρακαλεῖ ἵνα ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα παρὰ τῆ ἐπιτροπῆ τῶν σεισμοπλήκτων».

17η Δεκεμβρίου 1913 οἱ προὔχοντες Μηλεοῦ γνωρίζουσι «περὶ τῶν πιέσεων ἃς ἡ Κυβέρνησις ἐπ' αὐτῶν ἐξασκεῖ».

21/12/1913 ὁ Πρωτοσύγκελος Χρυσόστομος λέγει «ὅτι ὁ ἐν Μυριο-

φύτω ὑποδιοικητῆς πάντα λίθον θέλει κινήσῃ ἵνα κατορθώσῃ καὶ ἐνσπείρῃ ὅ,τι καὶ μεταξὺ ἐγγχωρίων δηλ. ξριδας, διαστάσεις μεταξὺ τῶν δύο Μητροπόλεων».

21/12/1913 τῆ Α.Θ.Π. «Ὅτι ὁ ὑποδιοικητῆς Μυριοφύτου μετὰ τοῦ Ἱεροδίκου ἐξήτησαν ἐπιμόνωσ νὰ δώσω τὰς κλεῖδας τῆς ἀποθήκης τῆς ξυλείας ἵνα ἐκλέξωσι καὶ λάβωσι τοιαύτην διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Τουρκοχωρίου Μισέλι».

23/12/1913 τῆ Α. Θ. Παναγιότητι ὑποβάλλεται ἔκθεσις περὶ τῆς καταστάσεως Μηλιοῦ καὶ Σεντουκίου.

12/1/1914 Οἱ κάτοικοι Σεντουκίου «περὶ τῶν βιασμῶν».

23 Ἰανουαρίου 1914 οἱ Δημογέροντες Παλαμουτίου ἀναφέρουν «ὅτι οἱ ἀποφυλακισθέντες καὶ πάλιν συνελήφθησαν καὶ ἀπεστάλησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν».

23 Ἰανουαρίου 1914 τῆ Α.Θ.Π. μετὰ τὴν ἐνδειξιν ἰδὲ σχετ. ἔκθεσιν ὑπάρχει περίληψις: «Περὶ τῶν πιέσεων τῆς Κυβερνήσεως, ἃς ἐξασκεῖ ἐπὶ τῶν κατοίκων τῆς ὅλης Ἐπαρχίας καὶ ὅτι οἱ φυλακισμένοι δὲν ἀπελύθησαν, ἀλλὰ σήπονται ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Κελιτ Πάχρ ὡς καὶ ὁ ἐξ Ἰντζέκιοι τῆς ἐπαρχίας Παναγιωτάκης Φωτεινίας Ἰντζέκιογλου ἐτῶν 23».

30 Ἰανουαρίου 1914 τῆ Α.Θ.Π. «Ὅτι οἱ φυλακισμένοι ἀποφυλακισθέντες συνελήφθησαν καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ μουνδούρη καὶ ὅτι καὶ αἱ αὐθαιρέσῃαι λιμενάρχου ὑποδιοικητοῦ καὶ ἱεροδιακόνου ὁσημέραι ἐπεκτείνονται».

2 Φεβρουαρίου 1914. Παπᾶ Νικόλαος. Θυρὶς Ἰντζέκιοῦ. Ἐκδέτει τὰ τῆς καταστάσεως.

12 Φεβρουαρίου 1914 τῆ Α.Θ.Π. «περὶ τῶν βιασμῶν».

Νέα ἔκθεσις «περὶ βιασμῶν» τῆ 12 Μαρτίου 1914 παρὰ τῶν προϋχόντων.

27/2/1914 τῆ Α.Θ.Π. περὶ φόνων εἰς Ἀβδήμιον, περὶ τεμένους, περὶ βιασμῶν καὶ ἀπρεποῦς συμπεριφορᾶς.

Τῆ Α.Θ.Π. 9/4/1914. Ἐκθεσις σταλεῖσα μετὰ Κερασίτην εἰς τὰ Πατριαρχεῖα λέγει «Περὶ τοῦ ὅτι Τούρκοι πέντε καταβάντες εἰς Σεντούκιον ἠπέλιθησαν αὐτοὺς καὶ προέτρεψαν χριστιανοὺς εἰς ἐκπατρισμόν. Καὶ περὶ τοῦ ὅτι ἡ Καστάμπολις πολιορκεῖται ὑπὸ τῶν Τούρκων γειτονικῶν χωρίων, μετ' ἐσωκλειστων ἐκθέσεων Σεντουκίου καὶ Κασταμπόλεως».

Τηλεγράφημα ὅτι «ταύτην τὴν στιγμὴν Καστάμπολις πολιορκεῖται ὑπὸ Τούρκων τῶν περίξ χωρίων, οἵτινες ἀρπάζουσι περιουσίας των. Κατάστασις ἀπελπιστικὴ Ἀβδημίου».

10/4/1914 τῆ Α.Θ.Π. Ἐκθεσις περὶ τοῦ ὅτι μετὰ τὴν ἐκπόρθησιν τοῦ Ἀράπ-Χατζῆ καὶ Σημητλῆ ὑπὸ τῶν Τούρκων περιοίκων χωρίων, οὗτοι προσέβαλον τὸ Ἰντζέκιοῦ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἤρχισεν ἡ ἔξοδος πρὸς καταφυγὴν εἰς τὰ ὄρη.

8 καὶ 10/4/1914 οἱ προὔχοντες καὶ οἱ μουχταροδημογέροντες ζητοῦσι α) ὁδηγίας, διότι ἡ μετανάστευσις ἤγγισεν αὐτοῖς καὶ β) ἀναφέρουσι περὶ περιφορᾶς Τούρκων καὶ περὶ ληστείας.

13/4/1914 τῇ Α.Θ.Π. Τηλεγράφημα καὶ ἔκθεσις «περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πέριξ χωρίων Χώρας». Γράφων ἔκθεσιν ἔμαθον ἀτμόπλοιον Belgian King ἔφθασε Γάνον. Πεζῇ ἔδραμον ἐνουθέτησα χριστιανούς Ἀράπ-Χατζῆ ἐκεῖ εὐρισκομένους. Λιμενάρχης δραμῶν ἐρωτήσῃ αὐτοὺς εἰ θέλουν ἀναχωρησαί.

Ἀράπ-Χατζῆ διελύθη, διηρπάγη. Κασταμπόλεως καὶ Ἰντζέκιοι κατάστασις αὐτῆ, ἐπιτροπὴν καὶ βοήθειαν χρηματικὴν δι' ἐκθέσεως καὶ τηλεγραφικῶς πολλάκις αἰτηθεῖσαι δι' ὄνομα Θεοῦ στείλατε. Λοιπὰ χωρία πεφοβισμένα.

Ἐκθεσις περὶ καταστάσεως Κασταμπόλεως, Ἰντζέκιοι καὶ λοιπῆς ἐπαρχίας. Ἐν αὐτῇ ἐκτίθενται δηλώσεις μουλαζίμη Περιστάσεως ἐν Κασταμπόλει. Καὶ δηλώσεων ἐν Σημητλῇ μουλαζίμη Παιδεστοῦ. Ἐσωκλείονται δύο γράμματα Ἰντζέκιοι καὶ ἐν ἐξ Ἀβδημίου.

27/4/1914 τῇ Α.Θ.Π. τηλεγράφημα. «Παρὰ τὰς διαβεβαιώσεις τὰς τηλεγραφικὰς Πατριαρχείων Τούρκοι μετανάσται ἀπειλοῦσιν χωρία Ἰντζέκιοι καὶ Σεντούκιον ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐκδιώξωσι τοὺς χριστιανούς».

Δυναστικῶς εἰσπράττουν παρὰ ἀνέχειαν Χριστιανῶν. Ἡ φυγὴ Σχολαρίου καὶ Σημητλῆ λίαν θλάψη ἄλλα χωρία καὶ δὴ Ἀράπ-Χατζῆ ἐνεργηθῆτωσαν τὰ δέοντα ἵνα Διοικήσις Παιδεστοῦ καὶ Μυριοφύτου προλάβωσιν ἐκδίωξιν καὶ παρὰ διαβεβαίωσιν μοντεσαρίφη Παιδεστοῦ Τούρκοι μετανάσται κατέχουσιν ἀκόμη Ἀράπ-Χατζῆ, ὅπου Σχολάρι καὶ Σημητλῆ... Πενία γενικῶς μαστίζει χριστιανούς».

30 Ἀπριλίου 1914. Προὔχοντες. Θυρὶς Νεοχωρίου. Ἐκθέτουν τὰ τῆς καταστάσεως τοῦ χωρίου των. Ἰδὲ ἀντίγρ. 197,188.

30/4/1914. Τῷ Ἡρακλείας Γρηγορίῳ. Ὅτι αἱ ἀρχαὶ Κουμβάου συνέλαβον καὶ ἐφυλάκισαν τὴν ἐφοροεπιτροπὴν καὶ τὸν μουχτάρην τοῦ Νεοχωρίου καὶ νὰ ἐνεργήσῃ παρὰ τῇ Διοικήσει Παιδεστοῦ πρὸς ἀπελευθέρωσίν των. Ὅτι ἐπισυνάπτω δύο ἐκθέσεις ἐκ Νεοχωρίου μὲ ἡμερομηνίαν 30 Ἀπριλίου διαζωγραφούσας τὴν πραγματικὴν κατάστασιν καὶ ὅτι ἐνηργήθησαν διὰ τοὺς φυλακισμένους παρὰ τῷ ἀγίῳ Ἡρακλείας.

2 Μαΐου 1914 τῷ Καλλιουπόλεως. Νὰ ἐνεργήσῃ παρὰ τῷ Διοικητῇ διότι καὶ χθὲς ἐκλάπησαν 260 πρόβατα ἐκ τοῦ Γιατσιλί Τσιφλίκ τοῦ Ἀντωνίου Φωτάκη καὶ σήμερον διὰ πυροβολισμῶν ἀφ' οὗ ἐξεφόβισαν τοὺς ποιμένας ἀπήγαγον τοῦ Κυριακοῦ Χρυσοβέργη 180 μικρὰ καὶ μεγάλα ἐκ τῆς μάνδρας τῆς εἰς τὰ σύνορα τοῦ Χαϊταρλῆ τσιφλίκ πλησίον τοῦ Γιουρσιτικ.

6 Μαΐου 1914 τῇ Α.Θ.Π. Καστάμπολις πολιορκηθεῖσα ἐξεδιώχθη διατλαθεῖσα ἐκ Κουμβάου ἀπελθεῖν πληγωμένοι καὶ νεκροὶ ὑπάρχουσι. Ἴατροι

δὲν εὐρίσκονται ἐσκορπίσθησαν. Ἐξαλλοὶ, νήστες, ἔντρομοὶ, ἀπροστάτευτοὶ. Μητρόπολις ἀπεκλείσθη ἀδυνατοῦσα ἐνεργῆσαι. Ἡ αὐτὴ τύχη Ἰντζέκιοι. Ἄγνωστη ἡ τύχη τοῦ Παλαμουτίου καὶ Σεντουκίου, Νεοχώριον ἐκπατρίζεται. Ἰερεῖς ἐρχόμενοι εἰς Μητρόπολιν φυλακίζονται, ζητούμενοι ὑπ' ἐμοῦ δὲν ἐκδίδονται, ὑπὸ ὄμπαση καὶ λιμενάρχου Χώρας. Ζητοῦμεν ἀσφάλειαν ζωῆς, τιμῆς καὶ περιουσίας. Περιμένομεν ἀποτελεσματικὰς ἐνεργείας τάχιστα, ἄλλως ἀπολύμεθα. Τῷ Μητροπολίτῃ Ἡρακλείας Γρηγορίῳ τὸ αὐτὸ τηλεγράφημα αὐθημερόν.

Κοινότητες, προύχοντες, ἱερεῖς Ἀβδημίου, Ἰντζέκιοι, Νεοχωρίου, Σεντουκίου, Παλαμουτίου διὰ συνεχῶν ἐκθέσεων, ἐγγράφων ζητοῦσι βοήθειαν καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὰ δεινά.

22/5/1914 τῷ Μητροπολίτῃ Ἡραλείτσας.

Ἴνα προστατεύσῃ τοὺς κατοίκους τοῦ Σεντουκίου διότι ὁ Μουδίρης δὲν τοὺς ἐπιτρέπει νὰ κατέρχονται εἰς τὰ Γανόχωρα νὰ πωλῶσιν τὰ κάρβουνα τῶν καὶ τὰ πράγματά τῶν καὶ νὰ ἀγοράζωσιν ἄλλα.

1 Αὐγούστου 1914 τῇ Α.Θ.Π. «περὶ τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀντικειμένων τῆς Κασταμπόλεως. Περὶ τῶν ἠλικιωμένων στρατευσίμων, οἵτινες ἀποστέλλονται εἰς διάφορα ἀπώτερα κέντρα Τσορλοῦ καὶ Μουρατλή χωρὶς οὔτε τροφή οὔτε ἐνδύματα οὔτε ὄπλις νὰ τοῖς δοθῇ. Περὶ τοῦ ἐμοῦ ἵππου βία ἀποσπασθέντος περὶ παραλαβῆς τοῦ ὑπὸ 28 παριππεύσαντος μηνὸς Πατριαρχ. τηλεγραφήματα περὶ ἐκκλησιῶν καὶ σχολείων».

«Περὶ τοῦ βίᾳ καὶ αὐθαιρεσίᾳ εἰς ἀποθήκην μετατραπέντος παρθενωγείου».

28/8/1914. Τῇ Α.Θ.Π. Ἴδε ἔκθεσιν διὰ τοὺς Γανίτας ἀπολεσθέντας.

3/9/1914. Τῇ Α.Θ.Π. Ἴδε ἔκθεσιν διὰ τοὺς βιαζομένους.

19 Ὀκτωβρ. 1913. Ἀγγελῆς Πρωτοψαλτίδης θυρὶς Μηλεοῦ. Παραπονεῖται κατὰ τοῦ Χότζα καταλαβόντος τὸ σχολεῖον.

4 Σεπτεμβρίου 1914. Τῷ Ἡρακλείας Γρηγορίῳ. Περὶ τῶν φόνων ἐκ Γάνων, τῶν δαρμῶν Χώρας, Σεντουκίου, τοὺς πληγωμένους Σεντουκίου, περὶ σχολείων δι' ἃ ζητῶ ἐπιδόματα καὶ χάριτας.

14/9/1914. Τῇ Α.Θ.Π. Περὶ τῆς ἐδῶ καταστάσεως, κλοπῆς ἀγέλης βοῶν Γάνου, Χώρας, τῶν δαρμῶν, τοῦ φόνου τοῦ Ἐμμανουὴλ Τορίζου καὶ περὶ τῆς ἀνηθικότητος τῶν ὀργάνων τῆς Διοικήσεως.

15/9/1914. Τῷ Μητροπολίτῃ Ἡρακλείας Γρηγορίῳ. Περὶ τῆς ἐδῶ καταστάσεως, περὶ τῆς ἀπαγωγῆς τῆς ἀγέλης βοῶν Γάνου, τοῦ δαρμοῦ τοῦ βουκόλου Κων)νου Θεοδωρῆ 42 ἐτῶν καὶ τοῦ 16 ἐτῶν Ἀθαν. Θωμᾶ, τῶν πλίνθων, τῶν σχολείων.

30/9/1914. Τῇ Α.Θ.Π. Περὶ τῆς ἀπαγωγῆς Σουλτάνας Κων. Κουτζιλιώτου, ἐκ Μυριοφύτου, καὶ τοῦ ἀφανισμοῦ τοῦ ἐξ Ἀβδημίου Γεωργ.

Τζέλου, τὴν 24 Σεπτεμβρ. ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Ἀβδήμιον εἰς Σχολάριον καὶ περὶ εὐρέσεως καὶ παροχῆς πόρων πρὸς λειτουργίαν τῶν σχολείων.

17/10/1914. Τῷ Μητροπολίτῃ Ἡρακλείας Γρηγορίῳ. Περὶ τῶν πιέσεων, τῶν ἀγγαρειῶν, τῶν ληστεύσεων εἰς Τσελεπὴ Γιουλοῦ τῶν Ἀβδημιωτῶν, τῶν δαρμῶν καὶ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν μεταναστῶν Τούρκων εἰς Σεντούκιον.

18/10/1914 τῇ Α.Θ.Π. Περὶ δαρμῶν Χώρας περὶ ληστεύσεως Ἀβδημιωτῶν, περὶ συνοικισμοῦ ἐν Σεντουκίῳ, περὶ πλίνθων, περὶ δεκάτης.

30/10/1914. Ὁ Παπᾶ Ἀντώνης Γάνου «περὶ βιασμῶν διερχομένων ἀτόμων».

3 Νοεμβρίου 1914 τῇ Α.Θ.Π. Περὶ φορολογιῶν, δαρμῶν, πιέσεων, πείνης καὶ περὶ τοῦ συνεπέα ἀπαγορεύσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἀλληλογραφίας, ἀποκλεισμοῦ τῶν χριστιανῶν.

9/11/1914 τῇ Α.Θ.Π. Ἐκθεσις περὶ κατάσκαφῆς τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ νεκροταφείου.

17/12/1914. Ὁ Παπᾶ Μιχαὴλ θυρὶς Ἀβδήμιον. Ἐκδέται τὴν ἐπίδωσιν τὴν γενομένην κατὰ τῶν μεταβαινόντων εἰς Ραιδεστόν.

ΕΤΟΥΣ 1915

6 Φεβρουαρίου 1915 τῇ Α.Θ.Π. Ἐκθεσις. Ἴδε ἀντίγραφα Κώδικος.

8 Φεβρουαρίου 1915 τῇ Α.Θ.Π. Περὶ τῆς Γενικῆς Καταστάσεως.

8/4/1915. Ὁ Καν(ν)ος Ἀθανασιάδης καὶ οἱ προὔχοντες (θυρὶς Ἀβδήμιον). Περὶ τῆς Ἐγκαταστάσεως προσφύγων εἰς τὰ πέριξ τοῦ Ἀβδημίου.

20 Μαΐου 1915. Τηλεγράφημα τῇ Α.Θ.Π. ὅτι ἅπαντα ἐπαρχία λιμοκτονεῖ. Ἐπειγόντως σημαντικὴν ζητῶ βοήθειαν.

17/12/1915. Τῇ Α.Θ.Π. Περὶ τῶν ἐράνων τῶν σεισμοπλήκτων, περὶ Μητροπόλεως, πενίας, τῆς κατοικίας, περὶ τοῦ κοινοτικοῦ φούρνου κλπ.

ΕΤΟΥΣ 1916

9 Ἰανουαρίου 1916. Τῇ Α.Θ.Π. Οἱ χριστιανοὶ μου ἀποθνήσκουσιν ἐκ πείνης. Ζητῶ τὴν προσοχὴν τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς καταστάσεως.

12/1/1916. Τῷ Ἡρακλείας Γρηγορίῳ. Περὶ κοινοτικοῦ Κανονισμοῦ. Περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Μουτσαρῆφου ὅτι οὐδὲν ἐνήργησε ἐπὶ τῶν γενικῶν ζητημάτων περὶ πείνης καὶ θανάτων, περὶ ἐκπατρισμοῦ Γάνου, Ἡρακλείτσας, Στέρνας, Κερασιᾶς.

25 Μαρτίου 1916. Προὔχοντες Σεντουκίου «Ἐκτίθενται τὴν κατάστασιν των».

27/3/1916. Τῇ Α.Θ.Π. «περὶ τῆς δολοφονίας τοῦ Σταύρου Κόκκαλου τὴν 25ην Μαρτίου. Εὐρέθη εἰς Τσελεπὴ Γιουλοῦ. Ἴδ. ἀντίγραφον.

27 Μαρτίου 1916. Περὶ τοῦ φόνου Σταύρου Κόκκαλου καὶ ἤδη τῆ 20 Ἰουλίου ἐ.ἔ. κατὰ τὴν θέσιν Τσελεπῆ-Γιουλοῦ συνέβησαν οἱ φόνοι τῆς Μαριγοῦς Μήτρου, μητρὸς 3 τέκνων καὶ τοῦ 17 ἐτῶν Ἀντωνίου Μαργαρίτου ἐξ Αὐδημίου καὶ δέον νὰ σταθῆ καὶ στρατιωτικὸς σταθμὸς διότι εἶναι δρόμος λίαν περιοριστικὸς καὶ κρημνώδης τὰ ζῶα συληθέντα εὐρέθησαν, τὰ φορτία καὶ τὰ πτώματα ἄφαντα.

10/5/1916. Τῆ Α. Ἐξ. Τῷ ὑποδιοικητῆ Μυριοφύτου. Περὶ τῶν ὑπερβασίων τοῦ Πεχτσέτ Ἐφένδη.

18 Ἰουλίου 1916. Τῆ Α.Θ.Π. Κατ' αὐτὰς ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἡ ἐκγύμνασις στρατιωτικῶς τῶν ἀπὸ 12 ἐτῶν παιδίων μέχρι τῶν ἐχόντων τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας, στρατολογουμένων τῶν 18 ἐτῶν. Ταῦτα ἐκγυμνάζονται ὑπὸ τῶν κατὰ μέρος Ὀνμπασίδων ἐπὶ ὥρας δλοκλήρους δις τῆς ἐβδομάδος, ἤτοι ἐκάστην Παρασκευὴν καὶ Κυριακὴν. Οἱ εὐνόητοι φόβοι τῶν γονέων καὶ δὴ τῶν μητέρων ἐπανξάνουσι ἐκάστοτε τὴν ὑπόθεσιν ὅτι θὰ ἀπομακρυνθοῦν καὶ τῶν μητρικῶν ἀγκαλιῶν ἐν ταιαύτῃ ἡλικίᾳ.

25 Ἰουλίου 1916. Τῆ Α.Θ.Π. Ἴδε πρωτ. 24 καὶ ἡμερομ.

7 Σεπτεμβρίου 1916. Τῆ Α.Θ.Π. ὅτι ἐπιβεβαιῶ τὰς 2 ἐπιστολάς μου ὑπὸ ἡμερομ. 22 Αὐγούστου ἐ.ἔ. καὶ ὅτι ἤδη ἀναφέρω τὴν παράνομον κλήτευσιν τοῦ ἱερέως Χαρίτωνος ἐξ Αὐδημίου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ποινικοῦ Τμήματος καὶ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ Ὀνμπασῆ Μανούς.

23/9/1916. Τῆ Α.Θ.Π. Ἴνα ἐνεργήσῃ παρὰ τῆ Σεβαστῆ Κυβερνήσει πρὸς παροχὴν ἄρτου οὗ στερούμεθα ἀπὸ 10 ἡμερῶν.

11 Νοεμβρίου 1916. Τῆ Α.Θ.Π. Ὅτι μετὰ μεγάλης ταχύτητος καὶ δραστηριότητος στρατολογοῦνται τὰ ἀπὸ 17 ἐτῶν ἄρρενα τέκνα τῶν ὁμοδόξων. Κοπετοὶ καὶ θρηνοὶ τῶν μητέρων εὐνόητοι.

7/12/1916. Τῆ Α.Θ.Π. Περὶ ἄρσεως τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς μεταβάσεως τῶν χριστιανῶν εἰς Ραιδεστόν.

ΕΤΟΥΣ 1917

25 Ἰανουαρίου 1917. Τῷ Μητροπολίτῃ Ἡρακλείας. Περὶ τοῦ περιορισμοῦ δι' ὃν ὑποφέρει ὁ ἐξῆς πληθυσμὸς:

Γάνου 840, Αὐδημίου 1200, Χώρας 1230, Κερασιᾶς 450, Παλαμουτίου 300, Σεντουκίου 400. Τῆς ἄλλης ἐπαρχίας Μυριοφύτου 700, Πλατάνου 950, Καλαμιτσίου 500, Στέρνας 800, Ἡρακλείτσας 500, Περιστάσεως 2200, Γιολτσικίου 200, Πάγιατσι 120.

1 Μαρτίου 1917. Ὁ Παπᾶ Μιχαὴλ Οἰκονόμος Αὐδήμιον «Περὶ τῶν ἀγωγιατῶν οἱ ὁποῖοι ἐγυμνώθησαν καθ' ὁδόν».

25 Ἰουνίου 1917. Τῆ Α.Θ.Π. Καθ' ἃ ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 34 καὶ 21 Ἰουνίου ἔγραψα, ὁ ὑποδιοικητῆς Μυριοφύτου ἐπανειλημμένως ζητεῖ καὶ δὴ

ἀπειλητικῶς, τὸ βεράτιον καὶ ἄλλοτε ἀντίγραφα διὰ τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν δογάνων τῆς. Ἀποφεύγει ἐπιμελῶς νὰ μοὶ δηλώσῃ γραπτῶς τὸ τί ζητεῖ. Ἀπήνησα δὲ εἰς αὐτὸν τρίτην αὐτὴν φορὰν σήμερον ὅτι ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἀντιγραφεὺς ἐνταῦθα, ἀνήγγειλα τοῦτο εἰς τὰ σεπτὰ Πατριαρχεῖα ἵνα τὸ ἀντιγράψωσι καὶ τὸ ἀντίγραφον ἀποστείλωσι. Παρακαλῶ νὰ ἔχω ὁδηγίας περὶ τοῦ πρακτέου.

17 Ἰουλίου 1917. Τῆ Α.Θ.Π. Περὶ τῶν βιασμῶν τοῦ Ἰωάννου Σαράντη ὑπὸ τοῦ ἀστυνόμου Μουσταφᾶ τῆ 25 Ἰουνίου 1917 κατὰ τὴν θέσιν Ἄγᾶ - Τσεσμέ.

23 Σεπτεμβρίου 1917. Τῷ Ἡρακλείας Γρηγορίῳ. Περὶ τῆς Ποπούλας Κων)νου Σουμπατζῆ ἐτῶν 20, ὄρφανῆς πατρός τε καὶ μητρὸς καὶ τῆς ἄλλης Ποπούλας Περάκη ἐτῶν 18, ἧς ὁ πατὴρ ἐξόριστος ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1917 παρεγένοντο εἰς Ραιδεστόν δι' ἐξεύρεσιν ἐργασίας καὶ προσελήφθησαν παρὰ τῷ Ἀλῆ Βέη εἰς Μουστράφακα ἔνθα δύο, ὁ Χρυσάφης Θωμᾶς καὶ Φώτης Θεοδοσίου ἐκ Παλαμουτίου γνωστοὶ καὶ τῷ Ἀλῆ Βέη νὰ ἐπανακάμψωσιν, ἀλλ' αὐταὶ προῦφασίσθησαν ὅτι θὰ ἐπανέλθωσιν τοῦ Ἄγ. Δημητρίου. Πρὸ 25 ἡμερῶν ἀπωλέσθησαν παρ' ὄλας τὰς ἐνεργείας τοῦ Ἀλῆ Βέη δὲν εὐρέθησαν. Λέγεται εἰς Νάϊον ἠκολούθησαν δύο πρόσφυγας ἧ ὅτι ἐξιολάμισαν ἢ μέλλουσι. Καὶ περὶ τῶν πιέσεων ἐκ τῶν ἀρχῶν τῶν ἀνθρώπων ἃς ὑφίστανται οἱ ἐν Σεντουκίῳ τῆ προτροπῆ ἑνὸς στρατευσίμου Ἀλεξανδρῆ Καλογήρου.

25 Ὀκτωβρίου 1917. Τῷ ὑποδιοικητῆ Μυριοφύτου. Ἴνα διατάξῃ τὸν ἐν Χώρῳ Ἰμπραήμ Ἐφένδη, κρατοῦντα τὸ σχολεῖον εἰς ἀποθήκην τῆς δεκάτης καὶ ἐκκενώσῃ αὐτό, διότι ἐπέστη ἐποχὴ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων.

26 Δεκεμβρίου 1917. Τῆ Α.Θ.Π. Περὶ τοῦ διωγμοῦ. Ἴδ. ἄλληλογρ.

ΕΤΟΥΣ 1918

10 Ἰανουαρίου 1918. Τῆ Α.Θ.Π. «Περὶ ἐμποδίσεως γάμων, προικοσυμφώνων καὶ διαθηκῶν ἐκ μέρους τοῦ γραμμ. Ἱεροδίκου».

«Περὶ τῶν παρεκτροπῶν τοῦ μουλαζιμ ἐφένδη».

20 Φεβρουαρίου 1918. Ἀρχιγραμματεὺς Ἰ. Συνόδου Διονύσιος. «Περὶ τῶν δορίων τῶν ἐπαρχιῶν».

15/4/1918. Ὁ Ἡρακλείας Γρηγόριος — Σεντούκιον. «Περὶ τῶν βιασμῶν Σεντουκίου».

20 Μαΐου. Παπᾶ Μιχαὴλ Οἰκονόμος Αὐδῆμιον «Περὶ τοῦ κλεισίματος τῆς σχολῆς».

17 Ἰουνίου 1918. Τῆ Α.Θ.Π. Περὶ ἀναιρέσεων, περὶ τῶν ἐν Σεντουκίῳ, περὶ τῶν σχολείων, περὶ μαστιγώσεων.

7 Νοεμβρίου 1918. Οἱ προῦχοντες Σεντουκίου περὶ τῶν ἐκβιασμῶν τῶν λιποτακτῶν Τούρκων ζητούντων 200 Λ.Τ. καὶ ἀπειλούντων σφαγῆν.

- 12 Νοεμβρ. 1918. Οἱ Δημογέροντες «περὶ ζημιῶν τοῦ χωρίου Μηλιοῦ».
- 18 Νοεμβρίου 1918. Οἱ δημογέροντες «περὶ ζημιῶν τοῦ Σεντουκίου, καθὼς καὶ ἡ κατάστασις τοῦ Ἰντζέκιοῦ, Κασταμπόλεως καὶ Ἀράπ-Χατζῆ».
- 19 Νοεμβρίου 1918. Ἰδ. σχετ. θυρίδα. Ἄντ. Φωτάκης καὶ Ἀργύρ. Νικολάου «Περὶ τῶν ζημιῶν» Παλαμούτι.
- 20 Νοεμβρίου 1918. Τῷ Τοποτηρητῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Προύσης Δωροθέω. Ἴδε κώδικα ἀλληλογραφίας περὶ τῶν περὶ ζημιῶν ἐκθέσεων.
- 25 Νοεμβρίου 1918. Κάτοικοι Γάνου «Ζημίαι».
- 27 Νοεμβρίου 1918. Ἀντώνιος Φωτάκης Παλαμούτιον «Περὶ ληστειωῶν».
- 27 Νοεμβρίου 1918. Ζημίαι Μαρμάρου καὶ Νεοχωρίου.
 » » » » Οἱ κάτοικοι Χώρας «Ζημίαι».
- 28 Νοεμβρίου 1918. Τῷ ὑποδιοικητῇ Μυριοφύτου. Ἴνα ἐπιστρέψῃ τὸ ἀρρεναγωγεῖον τῆς Κοινότητος Αὐδημίου, ὃ ἀπὸ 4 ἐτῶν χρησιμοποιεῖται ὡς ἀστυνομικὸς Σταθμὸς.
- 1 Δεκεμβρίου 1918. Τῷ ὑποδιοικητῇ Μυριοφύτου, «Περὶ παλιννοστήσεως 27 οἰκογενειῶν τῶν ἐν Χώρα καὶ τῶν ἐν Γάνω καὶ 15 ἐν Κων)πόλει μεταναστῶν ἐπιστροφῆς των εἰς τὰ χωρία των, ἀφοῦ ἐπισκευασθῶσιν τὰ καταστραφέντα οἰκήματά των ὑπὸ τῶν μεταναστῶν Τούρκων καὶ δι' ἐξόδων τῆς Κυβερνήσεως νὰ γένηται ἡ μεταβίβασίς των.
- 6 Δεκεμβρίου 1918. Τῷ Τοποτηρητῇ. «Περὶ μνημοσύνου Γρηγορίου τοῦ Ε'. Περὶ τῆς Βυζαντινῆς σημαίας. Περὶ μνημοσύνου τῶν ὀνομάτων τοῦ Ἑλληνος Βασιλέως».
- 24/12/1918. Τῷ Παπᾶ Ἐμανουὴλ ἀρχιερ. Ἐπιτρόπῳ ἐν Μαλγάρους, τοῦ Ἀγ. Ἡρακλείας «Νὰ ὑποστηρίξῃ τοὺς ἐκ Σεντουκίου ἐνοχλουμένους ἐπὶ τῶν περιοίκων Τούρκων, οἵτινες ἀπὸ τὸν νερόμυλον τοῦ Στεφάνου Σωτηρίου τοὺς ἔκλεψαν 1200 ὀκ. σιτάρι καὶ τὸν ἡμίονον τοῦ Παπα-Κωνσταντίνου ἐκ Παλαμούτιου».

ΕΤΟΥΣ 1919

- 2 Ἰανουαρίου 1919. Τοῖς ἱερεῦσι Σεντουκίου, Παλαμούτιου καὶ τοὺς προσχοντας αὐτῶν. Νὰ πληροφορήσωσι τὴν Μητρόπολιν ταχέως καὶ ἀσφαλῶς τῇ διαταγῇ τῶν Πατριαρχείων ὅλους ὅσοι ἐστρατολογήθησαν. Ὅσοι ἀπέθανον καὶ πόσοι ἦσαν ὑπὸ τὰ ὄπλα. Νὰ φανερώσωσι ἐκάστοτε ἐκ μέρους τῆς Τουρκικῆς ἀρχῆς καὶ ἐν γένει τῶν Τούρκων χωρὶς νὰ φοβοῦνται τὸ παραμικρόν, τοὺς βιασμούς δὲ καὶ ὅσα ἔπαθον τὰ ἐγνώρισα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τὰ ὁποῖα καὶ ἐνεργοῦν.
- 6 Ἰανουαρίου 1919. Τῷ Τοποτηρητῇ Προύσης Δωροθέω. «Ὅτι ἀποστέλλονται αἱ στατιστικαὶ περὶ τῆς ἐπαρχίας πληροφορίαι».

6/1/1919. Προϋχοντες Παλαμουτίου «Περὶ στρατευσίμων καὶ περὶ βιασμῶν, κλοπῆς καὶ ἀγγαρειῶν».

7 Ἰανουαρίου 1919. Προϋχοντες «Στατιστικαὶ πληροφορίες» θυρὶς Κερασιᾶς.

9 Ἰανουαρίου 1919. Τῷ Σεβ. Τοποτηρητῆ. «Περὶ τοῦ γυμνωθέντος Δημ. Νικολ. Χαφτάογλου ἐκ Κοπλιῶν τῆς Νικαίας καὶ ἐν Γάνῳ νυμφευθέντι ὅτι ἐδάρη ὑπὸ τριῶν ὧν ὁ εἷς ὁ Μανὺς Ὁνμπασης καὶ ἐγυμνώθη τὸν ἐπενδύτην, τὴν περισκελίδα, τὰ ὑποδήματά του καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς κάλυμμα τὴν 5ην Ἰανουαρίου 1919».

10/1/1919. Προϋχοντες Αὐδήμιον. «Στατιστικαὶ πληροφορίες Αὐδημίου καὶ Νεοχωρίου».

14/1/1919. Τῷ Σεβασμ. Τοποτηρητῆ τοῦ Οἰκουμην. Θρόνου Μητρ. Προύσης κ. Δωροθέῳ. «Περὶ τῶν ἐκδιωξάντων τὰ χωρία Μηλιό, Καστάμπολιν, Ἰντζέκιοι, Τζεβζέτ ἐφένδη, Χασάν Φικρῆ, Ἱεροδίκου λιμενάρχου Χώρας Ἰσμαῆλ ἐφένδη Χασανούλια Ἀδαλῆ καὶ τοῦ κομιτατικοῦ Πεχτσέτ ἐφένδη».

18/1/1919. Οἱ μονχταροδημογέροντες (Παλαμουτίου θυρὶς). «Ὅτι ἐγυμνώθησαν καθ' ὁδὸν οἱ: Παναγ. Βατᾶς 20 Ἀ.Τ., Κων)νος Εὐστρατίου 20, Θεόδ. Δημητρίου 10, καὶ ὁ υἱὸς του Στέργιος Δημητρίου 3 Ἀ.Τ. Ἐδάρησαν ὑπὸ δύο ὀπλισμένων Τούρκων».

18/1/1919. Δημοσθ. Ἀποστόλου κατ' ἐντολὴν τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας. Ἐπαρχία. «Περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως πρὸς σφράγισιν ἀναφορῶν ὅτι ἀρμονικῶς συζῶμεν μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν, ὅτι ἐφυλακίσθησαν οἱ μονχτάραι κλπ.»

2/2/1919. Τῷ Ἐποδιοικητῆ Περιστάσεως. «Περὶ τῶν βιασμῶν τοῦ Παλαμουτίου καὶ τῆς κλοπῆς τοῦ μύλου τοῦ Βλαχάκη».

3/2/1919. Τῷ Τοποτηρητῆ τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Θρόνου Προύσης. «Περὶ τῆς ἀνημμένης διαγωγῆς τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων Χώρας καὶ Αὐδημίου. Περὶ στρατολογίας τῶν ἡλικιῶν 1310 — 1314, 20 — 24 ἐτῶν».

11/2/1919. Τῆ Α. Ἐξοχότητι τῷ Ἀρμοστῆ τῆς Ἑλλάδος κ. Ε. Κανελλοπούλῳ «Περὶ τῶν παραχαρακτῶν τῆς ἐθνικῆς τιμῆς τῶν μετὰ Τούρκων συνεργαζομένων».

13 Φεβρουαρίου 1919. Ἐγκύκλ. σημείωμα Πατριαρχεῖα «Περὶ στατιστικῶν πληροφοριῶν Σχολείων καὶ δηλώσεις παραπόνων καὶ δηλώσεις αἰσθήματος».

15 Φεβρουαρίου 1919. Τῷ ἐν Κων)πόλει Ἀρμοστῆ τῆς Γαλλίας. «Ὅτι ἐτελέσθη τῆ 13 Φεβρουαρίου δοξολογία διὰ τὴν διάσωσιν ἐκ τῆς στυγερᾶς ἀποπειρᾶς δολοφονίας κατὰ τοῦ Γεωργίου Κλεμανσῶ εἰς τιμὴν τοῦ ὁποῦ ὠνομάσθη καὶ ἡ παραλία καὶ διαβιβάζω αἰσθήματα ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν Γαλίαν».

8 Μαρτίου 1919. Τῷ Τοποτηρητῇ. Τὸν πληθυσμὸν τῆς ὅλης ἐπαρχίας, πληθυσμὸς χριστιανῶν 12 χωρίων 22.150, μαθηταὶ 1.960, τῶν δύο τουρκικῶν 280 καὶ μαθηταὶ 55.

Ἀμνηολόγητον. Οἱ μουχταροδημογέροντες καὶ ὁ Παπᾱ-Κωνσταντῖνος — Παλαμούτιον — Ἀποστέλλουσι στατιστικὸν πίνακα τοῦ 1909.

24/3/1919. Οἱ κάτοικοι τοῦ Παλαμουτίου «παριστάνουσι τὸν ἀποκλεισμὸν των».

26/3/1919. Τῷ Τοποτηρητῇ τοῦ Οἴκουμ. Θρόνου «Ἐκθεσις τῶν ἐν Σεντουκίῳ ληστεύσεων καὶ βιασμῶν» (ἰδ. Κώδ. Ἀλληλογραφ.).

26/3/1919. Τῷ Τοποτηρητῇ τοῦ Οἴκουμ. Θρόνου «Ἐκτίθενται τὰ ὀνόματα τῶν κακουργησάντων Τούρκων ἐναντίον τῶν χριστιανῶν». Ἴδ. Κώδ. Ἀλληλογραφ.

27 Μαρτίου 1919. ἰδ. θυρ. Αὔδημιου. Ἴδ. Κώδ. Ἀλληλογρ.

27/3/1919. Οἱ κάτοικοι Αὔδημιου «καταγγέλλουσι τοὺς βιαιοπραγῆσαντας Ὀθωμανοὺς καὶ τὰ ὄργανά τους».

28/3/1919. Πιστοποιητικὸν με μάρτυρας. «Ὅτι τῷ 1914 ἡ τουρκικὴ Κυβέρνησις ἀπελάσασα τὸ χωρίον Μηλιὸ ἐγκατέστησε Τούρκους πρόσφυγας εἰς αὐτὸ συνεπῶς καὶ τοῦ Ἑλληνοσ κατοίκου νῦν Παιδεσιτοῦ κλπ.».

16 Μαΐου 1919. Τῷ ἐν Κων)πόλει ὑπάτῳ Ἑλληνι Ἀρμοστῇ. «Συγχαρητήρια καὶ εὐχαριστήρια διὰ τὴν κατάληψιν τῆς Σμύρνης, ὅπως διαβιβάσθῃσι τῷ Πρωθυπουργῷ».

31 Μαΐου 1919. Τῷ Τοποτηρητῇ. «Ὅτι ἐπισυνάπτονται 4 κατάλογοι κατὰ τῶν κακουργησάντων Τούρκων καὶ δύο πρακτικὰ Αὔδημιου καὶ Χώρας καὶ ὅτι πολλοὶ εἶναι οἱ κακουργήσαντες, ἀλλὰ φοβοῦνται οἱ χριστιανοί, τὸ μὲν διὰ τὸ ἀβέβαιον τῆς καταστάσεως, τὸ δὲ διότι δὲν ἔχουσι ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν διωκτῶν, ἐξ ἄλλου φοβοῦνται μήπως προσκαλοῦνται ἐδῶ καὶ ὡς μάρτυρες».

6 Ἰουνίου 1919. Παπᾱ Στυλιανὸς — Γάνος — Πληθυσμὸς Γάνου 1.350.

6 Ἰουνίου 1919. Παπᾱ Ἀθανάσιος — Κερασιᾶς — «Περὶ πληθυσμοῦ Κερασιᾶς. Ὅλος 766. Ἐν ἄλλοδαπῇ 340. Νῦν εὐρίσκονται 426 καὶ ἄποροι».

10 Ἰουνίου 1919. Τῷ Τοποτηρητῇ. «Περὶ τῶν βιαιοπραγιῶν Χώρας — Γάνου».

23 Ἰουνίου 1919. Τῷ Ὑπάτῳ Ἀρμοστῇ Γαλλίας. «Συγχαρητήρια διὰ τὴν νίκην».

28/6/1919. Τοποτηρητῆς — Πατριαρχεῖα. Ἀπὸ τοῦ 1900 μέχρι σήμερον νὰ δηλώσωσιν οἱ ἱερεῖς τοὺς βιασμοὺς καὶ τὰ μαρτύρια ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων καὶ Τούρκων.

4/9/1919. Τοῖς ἐν Αὔδημῳ. «Τελεῖα συνιστᾶται ἀποχὴ ἐπὶ τῇ προσ-

κειμένη βουλευτικῆ ἐκλογῆ ἐν τῇ Τουρκικῇ Βουλῇ συναφδὰ τῇ ὑπὸ ἡμερομ. 30 Ἰουλίου σεπτῆ πατριαρχικῆ ἐντολῆ».

11/9/1919. Τῷ Τοποτηρητῇ «Περὶ κακώσεων, ληστεύσεων, στρατολογίας τῶν 22 ἐτῶν, ὑπὸ τοῦ Καημακάμη Μαλγάρας καὶ προσέλθωσιν οἱ ἐξ Ἑλλάδος Σεντουκιῶται καὶ ἀλλάξωσι τὴν ἰθαγένειάν των».

26/9/1919. Στατιστικαὶ πληροφορίες τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ «Μισθολόγιον διδασκάλων ὅλης ἐπαρχίας καὶ περὶ μαθητῶν καὶ μαθητριῶν».

21 Ὀκτωβρίου 1919. Τῷ Τοποτηρητῇ. «Περὶ τοῦ μελετωμένου σχεδίου τῆς ἐξεγέρσεως τῶν Τούρκων».

14 Νοεμβρίου 1919. Ἐκπαιδευτήρια Αὔδημιου. «Προϋπολογισμὸς καὶ στατιστικῆ».

21 Νοεμβρίου 1919. Τῷ Τοποτηρητῇ. «Ὅτι τῇ 21 Νοεμβρίου ἐν Χώρᾳ ἐτέλεσα πάνδημον δοξολογίαν διότι ἀπηλλάγη τῆς δολοφονικῆς ἀποπειρας ὁ μέγας τοῦ Πανελληνίου προστάτης κ. Ἐλευθέριος Βενιζέλος».

7 Δεκεμβρίου 1919. Τῷ Ἐπίτῳ Ἀρμοστῇ Ἑλλάδος. «Πληροφορίαι περὶ Σχολείων καὶ περὶ τοῦ νῦν πληθυσμοῦ». Ἰδ. κώδ. ἀλληλογρ.

3 Μαρτίου 1920. Τῷ Τοποτηρητῇ. «Ὅτι χριστιανοὶ Σεντουκίου δι' ἀπεσταλμένου των ταύτην τὴν στιγμήν με πληροφοροῦσιν ἔντρομοι ὅτι εἰς τὸ τουρκικὸν γειτονικὸν χωρίον ἐμφωλεύουν καὶ ἀριθμοῦνται 50 μέλη ὄντα ἐπισημένα μέχρις ὀδόντων καὶ τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσι χρήματα. Κατέστρεψαν καὶ τὸ χριστιανικὸν χωρίον Κατικάκι κομιτατζήδες τῆς περιφ. Μαλγάρων. Ζητοῦσι προστασίαν».

7 Μαρτίου 1920. Τῷ Τοποτηρητῇ. «Ἐκτακτὸς ἀπεσταλμένος τῆς Κοινοτήτος Σεντουκίου μοὶ διαβιβάζει κατ' ἐντολὴν τῶν προϋχόντων δι' εἰς τὴν περιφέρειαν Μαλγάρων ἔνθα τὸ χωρίον των ὑπάγεται στρατολογοῦνται Μουσουλμᾶνοι ἀπὸ 20—35 ἐτῶν».

22 Μαρτίου. Τῷ Ἐπίτῳ Ἀρμοστῇ Ἑλλάδος «Περὶ τῶν διασμῶν Παλαμουτίου καὶ τῶν εἰς τοὺς δρόμους Μυριοφύτου».

ΣΗΜ. ΣΤΥΝΤΑΞ. ΘΡΑΚΙΚΩΝ.— Παρὰ τὰς καταβληθείσας προσπαθείας, ἡ ἀντιγραφὴ τῶν δημοσιευομένων περὶ Γανοχώρων τόσον ἐκ τῶν Κωδίκων ὅσον καὶ ἐξ ἄλλων ἐπισήμων ἐγγράφων, παρουσιάζει ἀρκετὰ κενά, σφάλματα ὀνομάτων καὶ τοπωνυμιῶν καὶ ἄλλας παραλείψεις, λόγω παρελεύσεως τοῦ χρόνου καὶ ἀλλοιώσεως τῶν χειρογράφων, ὧν ἐπετεύχθη ἡ διόρθωσις κατὰ τὸ δυνατόν.

ΜΕΤΡΑΙ (ΤΣΑΤΑΛΤΖΑ)

Ἡ περιοχή Μετρῶν (Τσατάλτζα) λόγω τῆς σοβαρότητός της ἐκ τῆς γειτνιασεως μὲ τὰ Στενά τῶν Δαρδανελλίων, ἐμφανίζει ἰδιαιτέραν σημασίαν μεταξὺ τῶν Θρακικῶν περιοχῶν, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἀπετέλει ἀνεξάρτητον διοίκησιν. Τὰ κάτωθι σημειώματα ἀφοροῦν τὴν παλαιὰν ἐποχὴν τῶν ἐτῶν 1762 — 1886, διὰ διάφορα θέματα διωγμῶν καὶ ἀγῶνων τῆς περιοχῆς, καθὼς καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τῶν διοικήσεως. Τὰ κείμενα ταῦτα, κατὰ πιστὴν ἀντιγραφὴν, ἔχουν ὡς ἐξῆς καὶ χαρακτηρίζουν ζωντανὰ τὰ βάρβαρα καὶ ἀποτρόπαια ἐνστικτικὰ τῶν κατακτητῶν καὶ τοῦ ὄχλου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης:

... Ἄξιον δὲ ἐνταῦθα σημειῶσαι καὶ τὸ τοῦ παρόντος ἔτους τοῦ 1764 συμβάν. Ὅτι χειμῶν οὐκ ἐγένετο τελείως, χιῶν οὔτε ἐφάνη, ἀλλ' οὐδ' ὄμβρος καὶ ὑετοὶ ἀρκετοὶ ἐγένοντο. Πλὴν τὰ σπόρμα τοσοῦτον ἠτύχησαν ὥστε τὸν καταβαλλόντα γεωργὸν τεσσαράκοντα ἀπολαβεῖν ἑξακόσια. 1766 Μαΐου 12, ἡμέρα Πέμπτη ὥρα δεκάτη ἦτοι πρώτη τῆς ἡμέρας, ἐγένετο σεισμὸς φοβερὸς ἐκράτησεν ἕως πέντε λεπτὰ καὶ ἔπεσαν πολλὰ τεῖχη καὶ ὀσπήτια ἐδῶ. Πλὴν χάριτι θεῆα ἡ ἐκκλησία δὲν ἔπαθε τίποτα. Εἰς τὴν πόλιν ὄμως καὶ εἰς τὰ πέριξ χωρία ἠκολούθησεν ὀλεθρὸς περισσότερος, ἐπειδὴ αἱ οἰκοδομαὶ ἦσαν πέτριναι. Ὅτι δὲ παρελπίδα ἔσωσεν ἡμᾶς ὁ ἅγιος Θεὸς πάντες τὸ ὁμολογοῦμεν. 1768 Σεπτεμβρίου κε' ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος ὁ κατὰ τῶν Ποχόδων (Ρώσων) οἱ ὅποιοι ἐσήκωσαν τὸν Ἑλιτζῆν ε' ἡμέρα ὥρα ἑννάτη, ἐνῶ ἦτο πασῶς ὁ Χαμοντζῆς. Μετὰ ὀλίγας ἡμέρας ἔφερρεν ἡ βασιλεία τὸν Χάνην ἐκεῖνον ὅπου εἶχεν ἐξόριστον εἰς τὴν Ρόδον καὶ τὸν ἔκαμε Χάνην ὡς ἐπιτηδειότερον καὶ εἰδήμονα τῶν ἐκεῖσε μερῶν. Ἐπειτα ἐδιωρίσθησαν τὰ δοσίματα ὅπου ἔχει νὰ δίδῃ ὁ κάθε κεχαγιαῶς. Ὁ μαχαλᾶς μας μόνο ἔδωκε ὡς τώρα πέντε πουγγιά ἀναλόγως καὶ τὰ ἄλλα χωριά. Καὶ ὅλα ὑπὲρ τὴν δύναμίν των. Εἰς τοῦτο ὁ ἅγιος Θεὸς νὰ γίνῃ ἴλεως καὶ νὰ φυλάξῃ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς. Αἱ βίαι, τὰ κακὰ καὶ αἱ ἀπαιτήσεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιγραφοῦν ἐξ αἰτίας τινῶν ἀτάκτων στρατιωτῶν, γιαραλήδων (τραυματιῶν). Ἐγὼ ἀπὸ τὸν φόβον τῆς ἀπαιτήσεως ἐκαθήμην εἰς τὴν Πόλιν ὅλον τὸν χειμῶνα καὶ μόλις ἦλθον ἐνταῦθα Ἀπρίλιον ἑνδεκα, ἐκάθησα εἰς τὴν Πόλιν ὀλοκλήρους πέντε μῆνας καὶ ὀκτὼ ἡμέρας. Ὁ Τσεκμετζῆς (Καλλικράτεια) ἐπειράχθη τὸ πρῶτον ἀπὸ ἓνα ἀνατολίτικον στρατεύμα καὶ ἔγινε ζημία εἰς τοὺς χριστιανοὺς μπακάληδες καὶ χαντζῆδες κοντὰ τέσσαρα καὶ πέντε πουγγιά. Τοῦτο συνέβη περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰανουαρίου καὶ ἀπὸ τὸν φόβον τοὺς οἱ χριστιανοί, ὅσοι εἶχον τὸν τρόπον, ἔφυγον εἰς τὴν Πόλιν. Ἐγίνοντο καθ' ἡμέραν προσταγαὶ ἀπὸ τὸν πολυχρόνιον ἡμῶν βασιλέα διὰ

τὸν ραγιάν, πλὴν δὲν ἤκουον οἱ ἄτακτοι. Μέσα εἰς τὴν πόλιν τόσον ἐτολμοῦσαν ὅπου ἐγύμνωναν καὶ ὅλοι ἐφυλάττοντο νὰ περνοῦν πλεόν ἀπὸ σοκάκια, μ' ὄλον ὅπου εἶχον καὶ ραμαζάνι. Ἡ πρόνοια ἢ μεγάλη τοῦ ἀνακτος ἐβοήθησε καὶ ἔγινε ὕστερον ἐμινλέκι εἰς ὅλην τὴν Πόλιν, ἀλλ' ἐγὼ ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου ἐγένετο ἐμινλέκι καὶ ἀσφάλεια, ἀπὸ τὸν Κουρουτσεσμέ ἕως οἱ νὰ περάσω εἰς τὸ Ἀρναούτκι οἱ ἐκινδύνευσα νὰ γυμνωθῶ ἂν δὲν ἐφευγα νὰ προφθάσω εἰς τοῦ Μπεϊζαδὲ Καλλιμάχη τὸ ὁσπίτιον. Εἰς τὰς δέκα τοῦ Μαρτίου ἔγινε τὸ ἐπινάφ ἀλλαγί. Ἔπειτα μετὰ δύο ἡμέρας ἐβγήκε ὁ γενητσα-ραγᾶς καὶ πῆγε ἔξω καὶ ἐκάθισε εἰς τὸ Ταουκπασᾶ καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔφυγε καὶ ἀπ' ἐκεῖ διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν. Εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν ἐξέλιπε καὶ τὸ ψωμί. Μὲ δυσκολίαν εὗρισκον νὰ φᾶν ἐκεῖνο ὅπου διὰ ψωμί ἦτον μικρὸν μαῦρον ὄχι ἀπὸ οὐσίεζ καμωμένον. Εἰς τὰς δεκαἕξ τοῦ Μαρτίου ἐβγήκε καὶ τὸ σαντζακ σεριφ μὲ τὸν σερασκέρη Μουαμέτ πασᾶ ἀλλ' ὅταν ἔβγαινε τὰ κακὰ ὅπου ἔκαμαν οἱ ἐμίρηδες ἐκεῖνοι ὅπου ἐκρατοῦσαν τὸ σαντζακι ἀκόμη καὶ ἄλλοι Τοῦρκοι δὲν ἤμπορεῖ νὰ τὰ περιγράψῃ τις. Ἔσφαξαν, ἐπίεσαν, ἔδειραν, ἐδίωξαν ἄνδρας καὶ γυναῖκας ὅσοι ἐφάνησαν εἰς τὴν σεργιάνι τοῦτο. Ἐνδεκα μόνον ἔμειναν εἰς τὸν τόπον χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι καὶ ἔδωσεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἑκατὸν ἐβδομήκοντα πέντε γρόσια καὶ τοὺς ἐσήκωσεν. Ἐκεῖνοι ὅμως ὅπου ἔγιναν γιαραλῆδες εἶναι ἀναρίθμητοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ ἀπέθανον, ἐξ ὧν καὶ γυναῖκες τῶν ὁποίων ἔκοψαν τὰ βυζᾶ. Οἱ αὐτοὶ ἐπάτησαν καὶ τὸ ὁσπίτιον ὅπου ἐκάθητον ὁ Ἐλιτζῆς ὅταν ἐξῆλθε διὰ νὰ κάμῃ σεργιάνι εἰς τὸ ἀλλάνι τοῦ Σαντζακίου μὲ τὴν ἀδειαν τῆς Πόρτας.

Ἄλλὰ περὶ τὰς δύο ὥρας τῆς νυκτὸς ἐπάτησαν τὸ ὁσπίτιον καὶ τοὺς ἐγύμνωσαν ὅλους, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ἴσως καὶ τοὺς ἐξύλισαν, ἐκτύπησαν καὶ τοὺς γρασσακτζῆδες καὶ τὸν παπᾶ μὲ γιαταγάνι.

Ταῖς γυναῖκες ταῖς ἐτράβηξαν εἰς τὸν μπαξέν γυμνὰς καὶ ἔτσι ἐφυλάχθησαν μὲ τὸν Ἐλιτζῆν. Κατὰ τὸ πουργὸν ἐστάθη εἰς ἕτερον μέρος διὰ νὰ κάμῃ πάλιν σεργιάνι μὲ ταῖς γυναῖκες του καὶ τὸν ἔδειραν πάλιν οἱ στρατιῶται. Μὲ τέτοιον λοιπὸν τρόπον ἐξῆλθε τὸ στράτευμα τῆς πόλεως καὶ ὁ Θεὸς νὰ τοὺς κατευοδώσῃ μὲ καλὸν καὶ νὰ φυλάξῃ καὶ ἡμᾶς ἀπειράκτους. Εἰς δὲ τὰς ὀκτὼ Ἀπριλίου ἐπάτησαν τὸ Πατριαρχεῖον διὰ βασιλικῆς προσταγῆς καὶ ἐσήκωσαν τὸν Πατριάρχην Μελέτιον μὲ ὅλα του, ἀκόμη καὶ τοὺς κοσμικοὺς ἐπιτρόπους καὶ τὸν οἰκονόμον, διότι τὸν διέβαλον μερικοὶ χριστιανοὶ πὼς ἔχει κρυμμένον τὸ καραντάγι καὶ ὅτι εἶναι τζασίτης. Καὶ τῇ 1ῃ τοῦ αὐτοῦ Ἀπριλίου, τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ἐλυτρώθησαν ὅλοι τους. Πλὴν Πατριάρχης ἔγινεν ὁ ἅγιος Θεοῦ κῦρ Θεοδόσιος καὶ τὴν ἡμέραν ποὺ ἐσήκωσαν τὸν κῦρ Μελέτιον, ὅλος ὁ κόσμος ἦτο εἰς ἄκραν ἀθυμίαν.

1768 Μαΐου 15. Ἦλθον σεφερλῆδες καὶ ὀρμήσαντες εἰς τὸν μαχαλᾶν κατὰ τῶν χριστιανῶν ἔπιασαν τὸ κορίτσι τοῦ Ἀποστόλου Σφρέτκογλου καὶ ἐν

τῷ διάζεσθαι πρὸ τοῦ δρᾶσαι ἔπαθον παρὰ τινων χριστιανῶν καὶ ἐλευθέρωσαν τὸ κορίτσι. Ὁρμησαν καὶ εἰς Τζαρόν. Ἐπῆγαν καὶ εἰς τὸν Μεχκεμέν καὶ ὕβρισαν τὸν Πιζόν. Ἄλλ' ὁ Σούμπασης ἀλάγας ἐδιαφέντευσε καλῶς τοὺς ραγιαδες καὶ ὄλας τὰς Μέτρας διότι ἐξεβοήθησαν ὄλοι ὁμοῦ καὶ ὄλους τοὺς ἐδίωξαν Τοῦρκοι καὶ Ρωμαῖοι μὲ ξύλα, καὶ μὲ τουφεκία καὶ οὕτως ἤλευθερώθημεν ἀπὸ τὰ ἄτακτα ὀρμήματα τῶν ἐχθρῶν σεφερλήδων.

ΑΠΟ ΚΩΔΙΚΑ ΜΕΤΡΩΝ ΤΟΥ 1886

Παναγιώτατε,

Οἱ βαθυσεβάστως ὑποφαινόμενοι κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας Μετρῶν καθικετεύομεν τὴν Ἑμ. Παναγιότητα ὅπως, συμφώνως τῷ περὶ ἐπιχορηγήσεως τῶν Ἀρχιερέων κανονισμῷ, διατάξῃ τὸν Ἅγιον Μετρῶν νὰ συγκαλέσῃ συνέλευσιν τῶν ἐπαρχιωτῶν του καὶ ἐνεργήσῃ πρὸς δικαίαν διανομὴν τῆς ἐκ 30.750 γροσίων ἐπιχορηγήσεώς του· διότι, ὅτε, πρὸ εἰκοσιπενταετίας, ἐκκλησιαστικῇ διαταγῇ, συνῆλθον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν πρὸς ἀποφυγὴν καὶ τῆς πληρωμῆς τῆς ἐπιχορηγήσεως, μὴ συγκαταριθμήσαντες καὶ τὰς οἰκογενείας τῶν ρηθεισῶν κομοπόλεων, διεκήρυξαν ὅτι ἡ Ἐπαρχία ἀπὸ χιλίας μόνον οἰκογενείας ἀπαρτίζεται· ἐκάστη δὲ αὐτῶν ὑποχρεοῦται πληρῶναι ἀνὰ τριάκοντα πέντε γρόσια· ὅπερ οὐδεὶς παρεδέχθη, ὡς ἀδικούσης τῆς τοιαύτης διανομῆς. Ἐκτοτε τοίνυν, ἐκεῖνοι μὲν διατελοῦσιν ἀσύδοτοι· μόνον ἐμβατικὸν ἀποτιόντων κατ' ἔτος τῶν Ἱερέων ἡμεῖς δὲ φορολογούμεθα αὐθαιρέτως, ἐπιβαρυνόμενοι διὰ λειτουργικῶν, ἀρχιερατικῶν ἐξόδων καὶ ἄλλων τοιούτων, ὑποχρεούμενοι ἀφ' ἑτέρου πληρῶναι καὶ τοῖς ἱερεῦσι κανονικά, ἵνα καὶ οὗτοι δυνηθῶσι νὰ πληρώσωσι τῷ Ἀρχιερεῖ τὰ ὑπέρογκα ἐμβατικά. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἐσχάτως ἐνεργηθεῖσαν ἀπὸ μέρους τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως γενικὴν ἀπογραφὴν τῶν κατοίκων, ἐφάνη ὅτι ἡ Ἐπισκοπὴ Μετρῶν περιλαμβάνει χιλίας ἑξακοσίας οἰκογενείας, ἢ δ' ἐν λόγῳ ἐπιχορηγήσεις, οὐχὶ πρὸς τριάκοντα πέντε, ἀλλὰ μόνον πρὸς δέκα ὀκτὼ γρόσια ἢ τὸ πολὺ εἴκοσιν ἀναλογεῖ ἐκάστη. Ἐκ δὲ τῆς μελέτης τῶν γενικῶν κανονισμῶν, ἐγένετο γνωστὸν ὅτι τὰ παρὰ τοῦ Ἀρχιερέως ἡμῶν εἰσπραττόμενα δικαιώματα ὡς ἀντιβαίνοντα εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ φῶτα τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας ἤδη Αὐτοκρατορικῷ ὀρισμῷ, καὶ ἀποφάσει τοῦ Ἐθνους, κατηργήθησαν ἤρξαντο, γινόμεναι ἐνστάσεις παρὰ τῶν ἐπαρχιωτῶν, ὡς πρὸς τὴν εἰσπραξίν τῶν παρανόμων τούτων κανονικῶν. Ὁ δὲ νῦν Ἐπίσκοπος ἡμῶν Κύριος Ἀθανάσιος, μηδὲν μεριμνήσας περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐπιχορηγήσεώς του, ὡς ἀντιβαινούσης εἰς τὰς αὐθαιρέτους ἀπαιτήσεις του, ὑποστηριζόμενος δὲ καὶ παρὰ τῶν μηδὲν πληρωνόντων, ἀπὸ τετραετίας ἤδη ἑξακολουθεῖ εἰσπράττων τὰ ἀντικανονικὰ αὐτοῦ κανονικὰ διὰ τῆς τοπικῆς Ἀρχῆς, σύρων τοὺς Χριστιανούς του εἰς τὰ δικαστήρια καὶ καταπιέζων αὐτούς, μηδὲ ἀναγνωρίζων τὸ κῦρος τῶν κανο-

νισμῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐλπίζοντες ὅτι ἡ ὑμ. Θ. Παναγιότης λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰ δίκαια ἡμῶν θὰ διατάξῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐπιχορηγήσεως κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν γενικῶν κανονισμῶν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Μετρῶν, πρὸς ἄρσιν τῶν συμβαινόντων σκανδάλων. Παρακαλοῦμεν Αὐτὴν ὅπως ἐνεργήσῃ καὶ παρὰ τῷ Ἐξοχωτάτῳ Μοντεσαρίφῃ Τσατάλτζας, ἵνα ἀνασταλῇ ἢ διὰ τῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων εἰσπραξίς τῶν τοῦ Ἀρχιερέως ἡμῶν ἀντικανονικῶν δικαιωμάτων, διότι τὰ ἤδη εἰσπραχθέντα ἐμβατικά καὶ λειτουργικά ἐξισοῦνται τῶν ἐπιχορηγήσεων. Ἀναμένοντες ὅθεν τὴν πνευματικὴν Αὐτῆς ἀρωγὴν ὑποσημειοῦμεθα ταπεινὰ τέκνα Αὐτῆς πνευματικά.

Κάτοικοι Τσακίλιου	ἔπονται 37 ὑπογρ.—Μουχτ. σφραγίδες
Κάτοικοι Ἐλθασανίου	» 23 » » »
Κάτοικοι Νεοχωρίου	» 50 » » »
Κάτοικοι Δημοκρανίων	» 12 » » »
Κάτοικιο Ἄρσοῦς	» 12 » » »
Κάτοικοι Πλαγίων	» 19 » » »
Κάτοικοι Λαγοθηρῶν	» 12 » » »
Κάτοικοι Γαρδᾶ	» 7 » » »

Τῇ 4 Δεκεμβρίου 1885

Ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι ὑπάρχουσιν ἀρκετὰ ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν Μητροπολίτην Ἡρακλείας Γρηγόριον διὰ τὸν ἄνω σκοπόν, ἃς παραλείπομεν νὰ ἐπαναλάβωμεν.

Πρακτικὰ τῆς κατὰ τὸ 1886 Ἀπριλίου 24 ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡρακλείας κ. Γρηγορίου Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν τε κωμοπόλεων καὶ χωριῶν τῆς ἐπαρχίας Μετρῶν.

ΣΤΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α.

Ἡ Αὐτοῦ Σεβασμιώτης κηρύξασα τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως παρόντων τῶν ἀντιπροσώπων ἀπάντων τῶν χωριῶν καὶ κωμοπόλεων, πλὴν τοῦ τῶν Ἀθύρων, προκαθήρξατο τῆς συνεδριάσεως διὰ συντετῆς καὶ πατρικῆς προσλαλιᾶς περὶ ἀγάπης, εἰρήνης καὶ ὁμονοίας, ἀποδείξας πειστικώτατα ὅτι πᾶσα πόλις, καθ' ἑαυτῆς μερισθεῖσα, ἐρημοῦται. Καθυπέδειξε δὲ τὰ καθήκοντα τοῦ τε ποιμένος πρὸς τὸ πνευματικὸν ποίμνιον καὶ τοῦ ποιμνίου πρὸς τὸν πνευματικὸν ποιμένα, προσθεὶς τοῦ τὸ Ἀποστόλου «εἰ ἡμεῖς τὰ πνευματικά ἐνεσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; καὶ τίς φυτεῖει ἀμπέλωνα καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς πομαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει;» προτρέψας οὕτω τοὺς χριστιανούς εἰς τὴν πρόθυμον ἀπότισιν τῆς ἐπιχορηγήσεως τοῦ Ἁγίου Μετρῶν.

Ὁ δὲ κ. Α. Χουρμουζιάδης, λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν ὅτι ἀνέκαθεν οἱ Χριστιανοὶ τῆς ἐπαρχίας Μετρῶν ἀπεριόριστον σέβας πρὸς τοὺς ἀειποτε ἀρχιερεῖς αὐτῶν ἐπεδείξαντο καὶ ἐν καιρῷ ὑπερήσπισαν κινδυνεύσαντες

πολλάκις δεινούς ὑπὲρ αὐτῶν κινδύνους. Ἡ δ' ἐπ' ἐσχάτων ἐπελθοῦσα δυσ-
 αρέσκεια ἐκ παρανοήσεως μᾶλλον καὶ παρεξηγήσεως προῆλθε καὶ προθύ-
 μως πάλιν θέλουσιν ὑπακούσει εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ἀρχιποιμένος αὐτῶν.
 Ἐπειτα ὁ κ. Χουρμουζιάδης προὔτεινεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι νομίζει κα-
 λὸν νὰ τηρηθῇ τὸ τέως ἐπικρατήσαν ἀρχαῖον καθεστῶς τῶν κανονικῶν τῶν
 ἀρχιερέων. Ἀλλ' ἡ πρότασις ἀπερρίφθη ὁμοφώνως. Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Χουρ-
 μουζιάδης προὔτεινε τὴν παραδοχὴν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐθνικῶν κανони-
 σμῶν τῶν Πατριαρχείων καὶ παμψηφεί ἅπαντες παρεδέξαντο τοῦτο. Λό-
 γου δὲ γενομένου περὶ τοῦ εἰς ἕκαστον στέφανον ἀναλογοῦντος ποσοῦ, περὶ
 τὰ 20 περ. γρόσια, μόνον ὁ τῆς Καλλικρατείας ἀντιπρόσωπος κ. Κ. Χρησι-
 δης εἶπεν ὅτι οἱ ἐντολεῖς αὐτοῦ παρήγγειλαν νὰ προτείνῃ τὴν ἀφομοίωσιν
 τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἐπισκοπῆς Μετρῶν πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Μητρο-
 πόλεως Ἡρακλείας, ἵνα, ὡς τέκνα τοῦ αὐτοῦ πνευματικοῦ πατρὸς ἐξ ἴσου
 πληρώνουσιν εἰς τὸν ἀρχιερέα, ὁκτῶ δηλ. γρόσια κατὰ στέφανον. Ὁ Σεβ.
 Μητρ. Ἅγιος Ἡρακλείας δι' ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἐπι-
 χορήγησις ἐκάστης ἐπαρχίας ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως καθάρισται καὶ
 δι' ὑψηλοῦ αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος εἶναι ἐπικυρωμένη, ὥστε οὔτε ἡ
 τοπικὴ Συνέλευσις, οὔτε ἡ Σεβασμιότης του δύναται νὰ συζητήσῃ τὸ πρᾶ-
 γμα. Παρομοίως ἀπεκρούσθη ἡ πρότασις τινῶν περὶ προσαρτήσεως τῶν πέ-
 ριξ χωρίων τῆς τε ἐπαρχίας Δέρκων καὶ τῆς Ἡρακλείας, διότι ἡ τοιαύτη
 μεταρρύθμισις ἀνήκει εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν.

Μετὰ ταῦτα, ἡ Α.Σ. προὔτεινεν, ἵνα τὸ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐμβατικῶν,
 ἅτινα ἀπέτιον ἄχρι τοῦδε οἱ ἱερεῖς τῆς Ἐπισκοπῆς πρὸς τὸν ἀρχιερέα, συμ-
 ποσομένου εἰς 97 χρυσὰς ὀθραμ. λίρας, τὸ ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀναλογοῦν
 ἐκάστη κοινότητι, μέρος, πληρώνεται ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν ἱερέων πρὸς τὸν
 Ἐπίσκοπον, οὐχ' ὡς ἐμβατικόν, ἀλλ' ὡς μέρος τῆς ἀρχιερατικῆς ἐπιχορη-
 γήσεως. Τὸ δὲ λοιπὸν τῆς ἐπιχορηγήσεως πληρώνωσι τὰ χωρία καὶ αἱ κωμο-
 πόλεις διὰ τῆς Δημογεροντίας καὶ τοῦ μοναχάρη. Ταῦτα ἀπεφάνητο ἡ Σε-
 βασμιότης του, δοὺς καὶ τὸν λόγον τῆς τοιαύτης προτάσεως. Συζητήσεως
 γενομένης, ἀπεφασίσθη τῇ συγκαταθέσει τοῦ Ἁγ. Μετρῶν, ἵνα ἡ Δημογε-
 ροντία καὶ ὁ μοναχάρης ἐκάστης κοινότητος εἰσπράττωσι καὶ πληρώνωσι
 τὴν ἐπιχορήγησιν τοῦ ἀρχιερέως εἰς τέσσαρας δόσεις, τὴν α) τὴν 1ην Σε-
 πτεμβρίου, τὴν β) τὴν 15ην Ὀκτωβρίου, τὴν γ) τὴν 15ην Ἰανουαρίου καὶ
 τὴν δ) τὴν 15ην Αὐγούστου.

Μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἁγ. Μετρῶν παρουσιασθὲν κατάστιχον
 τῶν στεφάνων τῆς Ἐθναρχίας ἐθεωρήθη μὴ ἀκριβές, ὡς γεγόμενον πρὸ
 7ετίας καὶ φέρον ἀριθ. 1369 στεφάνων, ἀπεφασίσθη νὰ προσκληθῶσιν οἱ
 ἱερεῖς, ἵνα προσκομίσωσι τὰ κατάστιχα τῶν οἰκογενειῶν καὶ οἱ μοναχάραι,
 φέροντες τὸ νοφὸς τεφερεῖ ἵνα ἐξακριβωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν στεφάνων καὶ
 ὀρισθῇ τὸ εἰς ἕκαστον χωρίον ἐπιβάλλον μέρος τῆς ἐπιχορηγήσεως.

Μετὰ ταῦτα, ἡ Α.Σ. ἐκήρυξε τὴν λῆξιν τῆς συνεδριάσεως.

Ἄριθ. πρωτ. 1510,

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ, Πρόεδρε τῶν ὑπερτίμων καὶ ἔξαρχε πάσης Θράκης καὶ Μακεδονίας ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφέ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος Κύρ Γρηγόριε. Χάρις εἶη τῇ αὐτῆς Ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ ζ' ἀπελθ. μηνὸς ἀδελφικὸν Αὐτῆς γράμμα, δι' οὗ ὑποβάλλει σκέψεις τινὰς καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς αἰτήσεως μιᾶς μερίδος τῆς ἐπισκοπῆς Μετρῶν, αἰτησαμένης τὴν ἐφαρμογὴν τῆς περὶ ἀρχιερατικῆς ἐπιχορηγήσεως διατάξεως τῶν κανονισμῶν, δηλοῦμεν εἰς ἀπάντησιν ὅτι, συμμερισθέντες μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱεραῶς Συνόδου τὰς ὑπὸ τῆς αὐτῆς Ἱερότητος ἐκτιθεμένας παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν δυναμένων προελθεῖν συνεπειῶν ἐκ τῆς τυχόν μεταβολῆς τοῦ τέως ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ ἐν χρήσει συστήματος καὶ τοῦς δισταγμοὺς αὐτῆς ἐπομένως προβῆναι εἰς ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν ἄρθρων τῶν κανονισμῶν, ἐγράψαμεν τοῖς ἀνενεχθεῖσι χριστιανοῖς ὅτι, ἀφοῦ τὸ νῦν ἐν ἰσχύϊ σύστημα τῆς ἀποτίσεως τῶν ἀρχιερατικῶν δικαιωμάτων ὑφίσταται ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου, κατὰ δὲ τὴν ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἀγιοτάτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ἀρχιερατικῆς ἐπιχορηγήσεως ἄρθρων τῶν κανονισμῶν, ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῆς Ἐπισκοπῆς Μετρῶν συνευδοκοῦντων τοῦ τότε Ἐπισκόπου καὶ τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας θερμῶς ἐξητήσαντο καὶ ἐπέτυχον παρὰ τῆς ἐκκλησίας τὴν τοῦ ἀρχαίου καθεστώτος διατήρησιν, οὐ δύναται σήμερον ἡ ἐκκλησία ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ μιᾶς οἰαοδήποτε μερίδος τῶν κατοίκων τῆς Ἐπισκοπῆς ἀκυρῶσαι τὰ τότε προθύμως ἀποφασισθέντα καὶ ἀνατρέψαι τὴν ἀπὸ τοσοῦτων ἐτῶν ὑφισταμένην τάξιν. Ταῦτα ἀνακινούμενοι τῇ αὐτῆς Ἱερότητι ἀξιούμεν ἵνα, ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ ὡς Κυριάρχης τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης, διατάξῃ καὶ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα. Ἡ δὲ Θεοῦ χάρις εἶη μετ' αὐτῆς. — Μαΐου 6 — 1886.

Θεοφιλέστατε Ἐπίσκοπε Μετρῶν καὶ Ἀθύρων ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι, λίαν ἀγαπητὲ ἀδελφέ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος κύρ Ἀθανάσιε. Χάρις εἶη τῇ περισπουδάστῳ ἡμῖν θεοφιλίᾳ σου καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Ἀρτίως ἐκομισάμεθα σεπτὴν Πατριαρχικὴν ἐπιστολήν, δι' ἧς ἡ Α.Θ.Π. δηλοποιεῖ ἡμῖν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὠρίμως σκεψαμένη ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τινῶν χριστιανῶν τῆς Ἐπισκοπῆς περὶ μετατροπῆς τοῦ περὶ διατροφῆς καὶ συντηρήσεως τοῦ Ἐπισκόπου, ἐκκλησιαστικοῦ καθεστώτος καὶ ἐφαρμογῆς τῶν περὶ ἀρχιερατικῆς ἐπιχορηγήσεως διατάξεων τῶν ἐθνικῶν κανονισμῶν ἐν τῇ θεοσώστῳ Ἐπισκοπῇ Μετρῶν καὶ Ἀθύρων καὶ τὰς περὶ τῶν αἰτήσεων τούτων σκέψεις ἡμῶν ὡς Κυριάρχου τῆς Ἐπαρχίας, ὀλοσχερῶς συμμεριζομένη, ὀριστικῶς ἀπεφάσισεν, ὅπως μὴ μετακινήθῃ τὸ περὶ διατροφῆς τοῦ Ἐπισκόπου καθεστῶς, ὅπερ καὶ ἐπὶ εἴκοσι τρία ἤδη ἔτη ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κανονισμῶν, ἧτοι ἀπὸ τοῦ 1863, ἄχρι τοῦ νῦν ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ ταύτῃ ἐξαιρετικῶς ἐπεκράτησε, συνεπεῖα κοινῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησ-

σίαν αἰτήσεως, τῇ ἐπευλογίᾳ αὐτῆς, πρὸς δὲ καὶ τῇ συναινέσει τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης καὶ Ἀποστολικῆς Μητροπόλεως. Ὅθεν, ἅμα τῷ λαβεῖν ἐντελλόμεθα τῇ περισπουδαστῶ ἡμῖν θεοφιλίᾳ σου, ὅπως συγκαλέσης κοινὴν Συνέλευσιν, ἐν ἣ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἀντίγραφον ἐσωκλείομεν καὶ τοῦ παρόντος ἡμῶν κυριαρχικοῦ γραμματος, ὁμιλήσης τὰ δέοντα διὰ μελιχίου τρόπου, ὡς ἐκπροσώπου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ τῆς Κυριάρχου Ἀποστολικῆς Μητροπόλεως, πείθων πατρικῶς τοὺς τυχόν ἐξ ἀγνοίας τοῦ ἀληθοῦς συμφέροντος τῆς Ἐπισκοπῆς ἐνισταμένους, οὓς ἅπαντας ταῖς ἡμετέραις πατρικαῖς εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις καταστέφομεν. Οὐδαμῶς δ' ἀμφιβάλλομεν ὅτι ὡς τέκνα πιστὰ καὶ γνήσια τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ἰδίᾳ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης καὶ Ἀποστολικῆς Μητροπόλεως, θέλουσιν εἰσακούσῃ τῶν πατρικῶν ἡμῶν συμβουλῶν τε καὶ παραινήσεων καὶ ὑπακούσῃ τῇ κοινῇ ἡμῶν Ἱερᾷ ἀποφάσει ἀπεχόμενοι τοῦντεῦθεν τῆς ἀνακινήσεως τῶν τοιούτων ζητημάτων, ἧτις διὰ τὸ ἀνώμαλον μάλιστα τῶν σημερινῶν καιρικῶν περιστάσεων, δύνανται νὰ ἐπενέγκῃ, οὐ τὴν τυχοῦσαν θλάβῃν ἐν τε τοῖς πνευματικοῖς καὶ τοῖς κοινωνικοῖς συμφέρουσι τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν διοίκησιν χριστιανῶν τῆς εἰρημῆνης Ἀγιωτάτης Ἐπισκοπῆς καὶ λίαν ἀγαπητῶν ἡμῖν ἐν Κυρίῳ τέκνων. Ταῦτα σοὶ γράφομεν, ἀγαπητὲ ἀδελφέ, πρὸς γνῶσιν καὶ ὁδηγίαν σου, ἐντελλόμενοι ὅπως μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐπὶ τούτῳ ἐργασιῶν σου, ἀναγγείλῃς ἡμῖν τὸ εὐάρεστον αὐτῶν ἀποτέλεσμα, ὅπως ἀνακοινώσωμεν αὐτῷ ἀρμοδίως τῇ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, οὐ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς σῆς λίαν ἡμῖν πεφιλημένης θεοφιλίας.

Ἐν Στράντζα τῇ 15 Μαΐου 1886

Ὁ Ἡρακλείας Γρηγόριος

Τὴν ἡμετέραν Σεβασμίαν μοι Πανιερότητα ταπεινῶς προσκυνῶ πανευλαβῶς κατασπαζόμενος τὴν Ἀγίαν Αὐτῆς δεξιάν.

Λαβὼν τὴν ἀπὸ 15 τοῦ παρ. Μαΐου ἐπιστολὴν τῆς Ἱμετέρας προσκυνητῆς μοι Σεβασμιότητος καὶ τὴν ἐν αὐτῇ σεπτὴν Πατριαρχικὴν, δι' ἧς ἡ Α.Θ.Π. καὶ ἡ περὶ Αὐτὴν Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ὀρίμως σκεψαμένη ἀνακοινοῖ Αὐτῇ τὴν ὀριστικὴν Αὐτῆς ἀπόφασιν, ὅπως μὴ μετακινήθῃ τὸ περὶ διατροφῆς τοῦ Ἐπισκόπου καθεστῶς ἔσπευσα ὅπως συμμορφωθῆς ταῖς διαταγαῖς Αὐτῆς συγκαλέσω ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Γενικὴν Συνέλευσιν ἐκ τῶν προκρίτων καὶ δημογερόντων ὄλων τῶν χωρίων καὶ τῶν κωμοπόλεων τῆς Ἐπισκοπῆς, ἐν ἣ ἀναγνούς τὴν ἀπόφασιν τοῦ τε Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Μητροπόλεως καὶ πολλὰς πατρικὰς συμβουλὰς καὶ παραινήσεις, ἐπιπροσθεῖς τοῖς παρευρεθεῖσιν ἐν τῇ γενικῇ ταύτῃ ἐπισκοπικῇ συνελεύσει, οὐκ ἠδυνήθην κατ' οὐδένα λόγον ἵνα πείσω τοὺς ἀντιπροσωπεύοντας τὰ χωρία, ὅτι τὸ συμφέρον αὐτῶν ἀπαιτεῖ, μάλιστα εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς, ὅπως μὴ μετακινήθῃ τὸ περὶ διατροφῆς τοῦ Ἐπισκόπου ἀρχαῖον

καθεστῶς καὶ ἀνατραπῆ ἢ ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν ὑφισταμένη ἐνταῦθα τάξις. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πρόκριτοι καὶ δημογέροντες τῶν κωμοπόλεων σὺν τοῖς λοιποῖς συμπολίταις αὐτῶν ἐμμένουσι σταθερῶς εἰς τὸ ἀρχαῖον καθεστῶς, ἀπεναντίας τῶν κακοφρονούντων χωρικῶν πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δυναμένων ἵνα προέλθωσι συνεπειῶν διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἐπισκοπῆς, ὡς ἐκ τῶν ἀντικειμένων ἤδη μερίδων καλὸν στοχάζομαι καὶ τοῦτο ἐὰν παραδεχθῆ ἢ ὑμετέρα προσκυνητῆ μοι Σεβασμιότης, τὴν ταπεινὴν μου γνώμην ὅτι δέον, ἵνα ἐπικαλεσθῆ τακῆριον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς ἐξαγωγήν διατάγματος τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν ἐνταῦθα διοικητὴν, ὅπως παρέχη τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ διὰ τὴν εἰσπραξίν τῶν δικαιωμάτων τοῦ κατὰ καιρὸν Ἐπισκόπου. Ταῦτα καὶ διατελῶ μετὰ βαθυτάτης ὑποκλίσεως.

Ἐν Μέτραις τῇ 12 Ἰουνίου 1886. Τῷ Ἡρακλείας Γρηγορίου.

Διάγραμμα ἐπιχορηγήσεως ἐπὶ τῶν στεφάνων ἐκάστου χωρίου καὶ κωμοπόλεως τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Μετρῶν καὶ Ἀθύρων.

Μέτραι	στέφανα ἐν συνόλῳ	246	Γρόσ.	5,658
Πετροχώριον	»	»	135	» 3,105
Νεοχώριον	»	»	120	» 2,760
Ἐλβασάνιον	»	»	53	» 1,219
Ἄθυρα	»	»	109	» 2,507
Καλλικράτεια	»	»	306	» 7,038
Πλάγια	»	»	83	» 1,909
Λαγωθῆραι	»	»	47	» 1,081
Δημοκράνια	»	»	60	» 1,380
Φανασάκραι	»	»	13	» 299
Ἄρσος	»	»	116	» 2,668
Γαρδᾶς	»	»	50	» 1,150
			1,338	30,774

Ὁ ὡς ἄνω πίναξ ἐνεκρίθη καὶ ἐσφραγίσθη κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 28 Ἰουνίου 1887 τῶν ἀντιπροσώπων κωμοπόλεων καὶ χωρίων εἰς Μέτρας, προεδρεύοντος τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας Γρηγορίου, ὑπογράφαντος τὸ σχετικὸν πρακτικόν, ὅπερ ἐνεγράφη εἰς τὸν Κώδικα τῆς Ἐπισκοπῆς μετὰ τοῦ πίνακος, ὅστις ἤρχισεν ἐφαρμοζόμενος, διακανονισθέντος ἐν τέλει τοῦ ἀκανθώδους ζητήματος τῆς ἐπιχορηγήσεως τοῦ Ἐπισκόπου Μετρῶν καὶ Ἀθύρων.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΑΘΥΡΩΝ (1914-1923)

Δημοσιεύομεν κατωτέρω περικοπὰς ἐπιστολῆς τοῦ τότε Μητροπολίτου Μετρῶν καὶ Ἀθύρων κ. Ἰωακείμ, πρὸς τὸ Θρακικὸν Κέντρον, ἵνα περιληφθῆ εἰς τὰ «Θρακικά» καὶ ἐθεωρήσαμεν τοῦτο σκόπιμον, διότι περιλαμβάνει αὐτὴ σκέψεις καὶ γεγονότα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἰδίαν ἐποχὴν τὴν πρὸ τῆς ἐκκενώσεως.

Πρὸς τὸ Θρακικὸν Κέντρον

Ὡς ὁ δεῦτερος καὶ τελευταῖος Μητροπολίτης Μετρῶν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Θράκης, καθήκον ἔχω νὰ εἰπῶ εἰς τὴν Ἱστορίαν, τὴν μνήμην ταύτην τῶν Ἐθνῶν, μερικὰ στοιχεῖα χρήσιμα ἴσως διὰ τὸ μέλλον. Εἰς τοῦτο μᾶς παρακινεῖ καὶ ἡ φιλότιμος Θρακικὴ Ὁμάς, ἣτις πῆξασα τὸν ὄμιλον τοῦ Θρακικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν ἐξέδωκεν ἀπὸ ἐνδεκαετίας εἰς ἀδιάσπαστον σειρὰν δώδεκα τόμους τῶν «Θρακικῶν» διὰ συγκεντρώσεως παντοδαποῦ ὕλικου παρὰ φιλοτίμων καὶ αἰσιοδοξούντων τέκνων τῆς ἀλησμονήτου ταύτης Ἑλληνικῆς Ἐπαρχίας, ἡ σύγκρισις τῶν ὁποίων πρὸς ἄλλης προελεύσεως, ἐξ ἄλλων τμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, πρόσφυγας, ἀπέδειξε κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, τὴν ἀνωτερότητα αὐτῶν εἰς ἐργατικότητα, πολιτισμὸν, εὐστάθειαν, διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν ἰσορροπίαν καὶ ἰδεολογικὸν πατριωτισμὸν.

Μετὰ τοὺς Βαλκανικοὺς Πολέμους (1912—1913), καθ' οὓς ἡ Θράκη ἐγένετο τὸ πεδῖον τῶν μαχῶν μεταξὺ Βουλγάρων καὶ Τούρκων εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ αὐτῆς καὶ τῶν Ἑλληνικῶν περιουσιῶν, ἅς ἀφειδῶς ἔφθειραν ἀμφοτέροι, ἐδοκιμάσθη αὐτὴ αὖθις μὲ τὸν ἀνθελληνικὸν διωγμὸν τοῦ 1914, εἰσηγήσει τῶν ἔξωθεν ἐχθρῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπὶ τῇ προόψει καὶ προετοιμασίᾳ τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ πολέμου, ὑπαγορευσάντων εἰς τοὺς Νεοτούρκους τὸ πρόγραμμα τῆς ἐκκενώσεως τῆς Θράκης καὶ τῶν παραλίων τῆς Μικρασίας διὰ τῆς ἐξοντώσεως τοῦ ἐν αὐταῖς Ἑλληνισμοῦ, ἀρχῆς γενομένης ἐκ δηλώσεως Ἐυρωπαϊοῦ Στρατηγοῦ ἐν ταῖς μαρτυρικαῖς Κυδωνίαις, ἀναλαβόντος τὴν γενικὴν ἐπιθεωρητείαν τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ καὶ ἐπιθεωροῦντος τὰς ἐπαρχιακὰς φρουράς. Ἡ Νεοτουρκικὴ Κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ συγκαλύψῃ τὸν θάσει προγράμματός της διενεργηθέντα διωγμὸν τοῦτον τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἀνέθηκεν εἰς τὰς Τουρκικὰς τ σ έ τ α ς τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς καὶ ἐκπτώσεως πρὸς πανικόβλητον φυγὴν τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ τὰ πορίσματα τοῦ ἐλέγχου Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Πατριαρχείων, ἣτις περιώδευσε τὴν Θράκην ἅπασαν καὶ ἐμελέτησε καὶ ὑπέστη μαρτυρικῶς τὸν ὄλον μηχανισμόν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, διεφώτισαν ἡμετέρους καὶ ξένους καὶ μόνον ἡ ἐκρηξις τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ Πολέμου ἀπήλλαξε τοὺς Νεοτούρκους τῶν συνεπειῶν τῆς τοιαύτης ἐπιβουλῆς κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἤμην μέλος ὡς δευτερεύων Διάκονος τῶν Πατριαρχείων.

χείων ἐπὶ Γερμανοῦ τοῦ Ε', τῶν ὑπολοίπων Μελῶν ὄντων τοῦ νῦν Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ. Σωφρονίου Σταμούλη (τότε Ἐπόπτου τῶν Σχολῶν Κωνσταντινουπόλεως) καὶ τοῦ Ἀρχιμ. Ἀλεξάνδρου Παπαδοπούλου (τότε Ἀρχιεπιφύλακος τῶν Πατριαρχείων), εἶτα Τμηματάρχου τοῦ Ἐπιμετρίου τῶν Ἐξωτερικῶν Ἑλλάδος καὶ νῦν ἰδιοτεύοντος Δικηγόρου. Ὁ Ταλαὰτ Πασᾶς στενοχωρηθεὶς ἐκ τῆς δράσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἐν Θράκῃ ἐξῆλθεν εἰς περιοδείαν ὑπὸ τὴν πρόφασιν μὲν νὰ ἀναστειλῇ τὸν ἀνθελληνικὸν διωγμὸν, πράγματι ὅμως διὰ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς Θράκης ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου ἐπὶ τῇ προόψει περιπλοκῶν μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ διὰ τὸν διεθνή ἀντίκτυπον τῶν κακουργημάτων τῶν τσέτων του. Τραγικὴ ἦτο ἡ συνάντησις μας μετὰ τοῦ Ταλαὰτ Πασᾶ ἐν τῷ Διοικητηρίῳ τῆς Τυρολόης μεταμεσονυκτίοις πόθ' ὥραις ἐν μέσῳ τῶν αἰμοβόρων ἀκολουθῶν αὐτοῦ Τζαμπολάτ καὶ Σίας ἐξ ἀφορητῆς ἀποκαλυπτικοῦ τηλεγραφήματος πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπὶ τῶν κινήσεων καὶ ἐνεργειῶν τοῦ Πασᾶ ἐν Θράκῃ, ὅπερ συνέλαβεν οὗτος καὶ μᾶς ἠνάγκασε νὰ τὸ ἀντικαταστήσωμεν δι' ἀντιθέτου εἰς περιεχόμενον. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο θέλομεν ἀφηγηθῆ ἄλλοτε ὡς καὶ ἄλλα ὅμοια ἐν Θράκῃ, ἐν εὐκαιρίᾳ, εἰς τὰ «Θρακικά».

Ἦτο παρὼν τότε καὶ ὁ συμπαθὴς Μητροπολίτης Τυρολόης κ. Χρυσόστομος ὅστις νύκτωρ ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως του κλητευθεὶς διὰ χωροφυλάκων, μᾶς συνώδευσε χάριν ἀσφαλείας δῆθεν, ἀλλὰ διὰ νὰ συμμερισθῇ ἀνδρικὰ τὴν τύχην μας, ὑποτιθεμένην τραγικὴν, ὑφ' ἧς, ἐγένετο ἡ ἔξοδος ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ οἰκήματος, συνθήκας. Ἐκ τῶν ἐνοχλήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπηλλάγη ἡ Κυβέρνησις Ταλαὰτ διὰ τῆς συλλήψεως αὐτῆς εἰς Μεσσηνίην (Μεσσηνίᾳ) τοῦ Λουλεμπουργᾶς καὶ μεταγωγῆς αὐτῆς νύκτωρ ὑπὸ συνοδείαν φενταῖδων (ἀνταρτῶν) εἰς Ραιδεστόν. Καὶ τὴν περιπέτειαν ταύτην θὰ ἀφηγηθῶμεν ἄλλοτε, ὡς καὶ ἑτέρας ἐν Βιζύῃ καὶ Ἡρακλείᾳ. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἡμῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἡ Θρακικὴ γνώμη εὐμενῶς διατεθειμένη διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς Θράκης ἐνεργείας ἡμῶν, μᾶς ἐξήτησε παρὰ τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ τοῦ Ε' τέκνου τῆς κλεινῆς Τσατάλτζας, Μητροπολίτην Μετρῶν καὶ Ἀθύρων, παυθέντος τοῦ πρώτου Μητροπολίτου Μετρῶν ἀοιδίμου Γρηγορίου Παπαδοπούλου, ἀπὸ Ἐπόπτου τῶν Σχολῶν Κωνσταντινουπόλεως, προαχθέντος. Ἐντὸς ἑβδομάδος ἀπὸ Διάκονος ἐγενόμην Ἀρχιερεὺς καὶ ἔσπευσα μὲ τὰς ἀποσκευὰς εἰς Τσατάλτζαν, διὰ νὰ προλάβω τὴν διαδροπὴν τοῦ ποιμνίου κατὰ Μάρτιον τοῦ 1914. Ἡ ἔκρηξις τοῦ Ἐθρωπαϊκοῦ πολέμου μετὰ ἐξάμηνον ἔθεσε τέρμα εἰς τὸν πρὸς τὸ ἔξωτερικὸν διωγμὸν, ἦτοι εἰς τὴν ἀπέλασιν τοῦ πληθυσμοῦ ἐκτὸς τῆς Τουρκίας, ἀλλὰ ἤρχισεν ἡ λευκὴ σφαγὴ, αἱ σκόπιμοι δηλονότι μετατοπίσεις τῶν πληθυσμῶν ἀπὸ τὴν παραλίαν πρὸς τὰ μεσόγεια καὶ ἐκεῖθεν ἀλλαχοῦ. Τί ἐδοκίμασεν ὁ λαὸς αὐτός, μόνος ὁ Θεὸς τὸ γνωρίζει, κατὰ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν. Οἱ Ἀρμένιοι καὶ τὰ ἄλλα Ἐθνη ἐξωντῶθησαν σχεδὸν τελείως, τοὺς Ἕλληνας δὲ τῆς Τουρ-

κίας, ἐν μέρει, τοὺς ἔσωσεν ἢ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος. Ὅσαίς ἤρχετο εἰς τὰ πράγματα ἰσχυρὰ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις, ἐχάλαροῦτο ὁ διωγμός, τοῦναντίον δὲ ἐνετείνεται καὶ ἐκερδίσασμεν οὕτω καιρὸν ἀλλὰ τὰ σχετικὰ ταῦτα πλεονεκτήματα ἀπωλέσαμεν συνολικῶς μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν. Εὐδρέθημεν, λοιπόν, τῷ 1914 Μητροπολίτης ἐν Μέτραις ἐντὸς τῆς ὀχυρωματικῆς ζώνης Χαδέμιοι, ἀσπίδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπεκτεινομένης ἀπὸ Προποντιδος μέχρις Εὐξείνου καὶ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς ἀνεξαρτήτου Διοικήσεως Τσατάλτζας, ἣτις ὡς τὸ Τσανάκαλε (Δαρδανέλλια), διὰ τὴν σπουδαιότητα τῆς θέσεως, ἀπὸ στρατηγικῆς ἀπόψεως, ἐξηρτάτο ἀπ' εὐθείας ἐκ τῆς Ἑψηλῆς Πύλης, οὐχὶ δὲ ἐκ τῶν γειτονικῶν Βιλαετιῶν Ἀδριανουπόλεως ἢ Κωνσταντινουπόλεως. Τώρα ποὺ ἐγνωρίσαμεν ἄλλας περιοχὰς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τώρα εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἣτις ἐκαλεῖτο ἐγγὺς Θράκη μεταξὺ δύο θαλασσῶν καὶ ἐν μέσῳ δύο Πρωτευουσῶν, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀδριανουπόλεως, μὲ τὸν ἀξιόλογον ἀνθρωπολογικῶς καὶ ἐθνολογικῶς πληθυσμὸν τῆς, τὸν πολιτισμὸν τῆς καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν οικονομικῶν πόρων τῆς. Ὄργανώσαμεν ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἐκπαιδευτικῶς τὴν ἐπαρχίαν μας, ἰδεωδῶς, μὲ Κανονισμὸν ἐπαρχιακόν, τοπικὰ Σωματεῖα, Σχολεῖα ἄριστα λειτουργοῦντα καὶ ἐφοδιασμένα παρ' ὅλην τὴν διπλὴν θεομηνίαν τοῦ Γενικοῦ Πολέμου καὶ τὸν ἀνθελληνικὸν διωγμὸν συνεχιζόμενον εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν. Τὰ σχολεῖα Μετρῶν ἰδίᾳ, ἔφθασαν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς προόδου αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Θρακὸς διευθυντοῦ τοῦ Ἡμιγυμνασίου Μετρῶν Γεωργίου Κ. Γεωργιάδου, τοῦ κατόπιν μετὰ πολυτεῖς ἐν τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς Πανεπιστημίοις σπουδὰς ἀναδειχθέντος ἐνταῦθα ὡς ἑνὸς τῶν πλέον διαπρεπῶν Νομαρχῶν τοῦ Κράτους. Ποίας καὶ πόσας μορφὰς δὲν ὑπεδύθημεν ὅπως πάντως τὸ ποίμνιον ἢ τινὰς σώσωμεν εἰς τοὺς πανισχύρους πασάδες καὶ Δικτάτορας τῆς Τουρκίας Ταλαὰτ (προσωπικὸν ἐχθρὸν μας λόγῳ τῆς διενέξεως ὡς μέλος τῆς ρηθείσης ἀνωτέρω Πατριαρχικῆς Ἐπιτροπῆς) καὶ τὸν Ἐμβέρ Πασᾶν, κατὰ κακὴν τύχην ἔχοντα βίλλαν ἐν Ἀθύροις (Μεγ. Τζεκμετζε) καὶ διαμένοντα τὸ θέρος εἰς τὴν περιφέρειαν οἰκογενειακῶς πλὴν τῶν ἐκ λόγων συνέσεως ἐξόδων αὐτῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τὰ μεγάλα Μπαϊράμια καὶ κινήματα, ὅπως μὴ συλληφθῶσιν ὅλοι ὡς ἐν παγίδι ἐντὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Δὲν εἴχομεν κἄν λοιπὸν τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀφανείας, ἀλλὰ εἴμεθα ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἐχθρῶν μὲ τὸ ποίμνιόν μας καὶ μέσα εἰς τὰ συρματοπλέγματα Χαδέμιοι, τῆς ἀμύνης τῆς Τουρκίας πρὸς τὰ Βαλκάνια καὶ τὴν Εὐρώπην. Πλὴν τούτων δὲ τῶν μειονεκτημάτων καὶ δλόκληρος ὁ Τουρκικὸς στρατὸς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν Ἀγγλογάλλων κατὰ τῶν Στενῶν διῆλθε διὰ τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν καὶ κατὰ τὴν κάθοδον καὶ τὴν ἄνοδον, οἱ δὲ ἐπιτελεῖς αὐτοῦ ἐφιλοξενοῦντο εἰς τὴν Μητρόπολιν, ἐξ ὧν ἐπληροφοροῦμεθα ὅτι ἡ ἐκβίασις τῶν Στενῶν ἦτο εὐχερεστάτη ἐὰν

σοβαρῶς τὴν ἐπεχείρουν καὶ ἐπόθουν οἱ σύμμαχοι, ἀλλὰ διὰ λόγους πολιτικῆς ἀνειλικρινείας ἀπέναντι τῆς Ρωσίας, συμμάχου των, δὲν ἤθελον νὰ ἐκδιάσουν τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Καὶ πάντα ταῦτα μὲ ποίμνιον δυσήνιον καὶ δυσκυβέρνητον, τεκμήριον τοῦ ὁποίου ἀπετέλει ἡ σειρά τῶν Ἐπισκόπων πρώην Μετρῶν, τὴν ὁποίαν οὐδεμία ἐπαρχία εἶχεν καὶ ἡ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων χειραφέτησις τῆς μικρᾶς Ἐπισκοπῆς ταύτης μετὰ τὴν τῶν Μητροπόλεων Δέρκων καὶ Σηλυβρίας.

Κατὰ τὸ 1923, ὡς Συννοδικὸς καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων τῆς Ἐθνικῆς Τουρκικῆς Ἀνεξαρτησίας, λάθρα μετεφέρθη, ἀποφάσει τῶν δύο Σωμάτων τῶν Πατριαρχείων, ὑπὸ τῶν συμμάχων εἰς Ἑλλάδα, ἔνθα ἐψηφίσθην Μητροπολίτης Κοζάνης, τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1923.

Ἐσχον τὴν πρόσκαιρον ἱκανοποίησιν νὰ φιλοξενήσω εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου Λόχον τῆς Μεραρχίας Ἀρχιπελάγους ἀλλὰ καὶ τὴν ἀτυχίαν τῆς ἔγκαταλείψεως τῆς Διοικήσεως Τσατάλτζας, ἥτις τῆς Ἐπαρχίας μου, ἐκτὸς τῶν Ἑλληνικῶν συνόρων Θράκης ὑπὸ τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ὅπερ προέβλεψα. Καὶ τελευταῖον, ἔσχον τὴν θλιβεράν ἱκανοποίησιν νὰ μεταναστεύσῃ μετὰ τὸ συνέδριον τῆς Λωζάνης, ἀκέραιον, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, τὸ ποίμνίον μου καὶ μὲ τὰ ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα ἐπι τῆς περιφερείας εἰς Ἑλλάδα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλας, τελείως σχεδὸν καταστραφείσας, περιφερείας. Παρ' ὀλίγον, ὅμως, νὰ μὴ ἀποθῆ τόσον ἀναίμακτος ἢ ἐκ Θράκης ἔξοδος τοῦ ποιμνίου μας, διότι χάρις εἰς ἐπιπολαιότητα Τουρκοκρῆς νέος, κατάσκοπος παρουσιασθεὶς εἰς τὰς στρατιωτικὰς Ἀρχὰς Ἀδριανουπόλεως, ὡς χριστιανὸς Ἕλληνας καὶ ἐφοδιασθεὶς διὰ συστατηρίων πρὸς τὴν Μητρόπολιν καὶ τοὺς προκρίτους Μετρῶν διέκόμείσε τὴν ἀλληλογραφίαν ἡμῶν δῆθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἐνῶ τὴν παρέδιδεν εἰς τὰς Τουρκικὰς Ἀρχὰς Χαδέμκιοι. Ταῦτα δὲ πάντα ἀπεκαλύφθησαν εἰς τὴν δίκην ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ εἰς ἣν παρέπεμψαν τὸν θαυμάσιον πατριώτην καὶ υἱὸν τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Μεγάλης Σχολῆς Κωνσταντινουπόλεως μακαρίτου Χουρμουζιάδου, Χουρμ. Χουρμουζιάδην, Ἰατρὸν μετὰ ἱκανῶν ἐκ τῶν προκρίτων ἐνεχομένων ἐπὶ μεταδόσει ὅπου δεῖ πληροφοριῶν. Ἄλλ' εὐτυχῶς, ἀπηλλάγησαν, ἐπιρρίψαντες ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀσφαλείᾳ ἤδη εὐρισκομένους ἐνταῦθα τὰς εὐθύναις τῶν ἐνεργειῶν των, ὡς τοῖς διεμηνύσαμεν καταλλήλως, πλὴν τοῦ ἱατροῦ Χουρμουζιάδου, ὅστις κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ὡς προδότης τῆς πατρίδος καὶ ὀλίγου δεῖν θὰ ᾤδηγεῖτο εἰς τὴν ἀγχόνην, ἐὰν δὲν κατωρθοῦτο τῇ ἐνεργείᾳ τῆς Ἀγγλικῆς Ἀρμοστίας νὰ φυγαδευθῆ εἰς Ἀθήνας. 15—2—1939.

ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ Ἀδριανούπολις (Ἐδιρνε), ἡ πόλις τοῦ Ἀδριανοῦ, ἡ γενικώτερον ἱστορική πρωτεύουσα τῶν Βαλκανίων καὶ κατόπιν ὀλοκλήρου τῆς Θράκης. Ἐγράφησαν περὶ αὐτῆς παρὰ διαφόρων λογίων, ὡς καὶ εἰς τὰ «Θρακικά», κατὰ καιροῦς, κατατεμαχισμένα ἀξιόλογοι πραγματεῖαι ἐπὶ τῆς παλαιοτέρας καὶ νεωτέρας ἐποχῆς τῆς. Εἶναι, ἐν τούτοις, λυπηρόν, διότι μέχρι τοῦδε δὲν ἐνεφανίσθη ὀλοκληρωμένη ἡ ἱστορία αὐτῆς, ὡς θὰ ἤξιζε, διὰ τὰ ἐξαρθῆναι δεόντως ὁ πολιτισμὸς τῆς, συνδεόμενος μὲ διαπρέψαντας θρησκευτικούς ἀρχηγούς, ἐπιφανεῖς καὶ διακεκριμένους πολίτας, οἵτινες κατέλαβον ὑψίστα ἀξιώματα, ὄχι μόνον εἰς τὴν τουρκικὴν αὐτοκρατορίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας ξένας ἐπικρατείας. Ἐπῆρξε συνάμα ἡ Ἀδριανούπολις τὸ φωτεινὸν κέντρον, ἐξ οὗ μετελαμπαδέυθησαν καὶ ἐξεπέμφθησαν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν τῆς Θράκης καὶ μέχρι τῶν Βαλκανίων τὰ ὑψηλὰ ἐθνικὰ διδάγματα, ἡ διάδοσις τῆς παιδείας, ἡ πίστις εἰς τὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν, ἡ κοινωνικὴ ἀκμὴ καὶ ὁ πολιτισμὸς καὶ αἱ κατὰ καιροῦς ἐξελίξεις τῆς προόδου εἰς τοὺς τομεῖς τοῦ ἐμπορίου, τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας κλπ. τεχνῶν.

Ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος θὰ καταλογίῃ ἴσως βαρυτάτας εὐθύναι εἰς ἐκείνους, οἵτινες καίτοι ἠδύναντο, δὲν ἐφρόντισαν νὰ συναρμολογήσουν εἰς ὀγκώδη ἰδιαίτερον τόμον τὰ κατὰ καιροῦς, ἀξιόλογα θεαίως, δημοσιεύματα, νὰ ἀρυσθοῦν δὲ καὶ νὰ συμπληρώσουν αὐτὰ ἀπὸ διαφόρους ὑπευθύνους πηγὰς καὶ νὰ ἐμφανίσουν πόνημα ἀντάξιον τῆς περιοχῆς ἐκείνης τῆς Θράκης. Τὸ Θρακικὸν Κέντρον, ἀσχοληθὲν διὰ τῶν 27 μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων τόμων τῶν «Θρακικῶν» εἰς ἀπειροπληθεῖς σελίδας των μὲ τὰ Θρακικά γενικῶς ζητήματα, συνέβαλε μὲν κατὰ τὸ ἐνὸν εἰς τὸ νὰ ἐμφανίσῃ καὶ τὴν πόλιν μετὰ τοῦ Νομοῦ Ἀδριανουπόλεως, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι ἡ προσπάθειά του αὕτη ἦτο ὑποδεεστέρα τῆς ἐξαιρετικῆς πλουσίας καὶ ἀξιομνημονεύτου ἱστορίας, ὡς πρὸς τὴν πολυσύνθετον διαδρομὴν, ἣν ἤσκησεν ἀνὰ τὰ Βαλκάνια ἡ μεγάλη καὶ ἀμμάσασα πρωτεύουσα αὐτῶν.

Μὲ τὰς κάτωθι συμπληρωματικὰς ἀνακοινώσεις, ἃς μὲ πολλοὺς κόπους συνεκέντρωσε τὸ Θρακικὸν Κέντρον ἀπὸ διάφορα ἐπίσημα ἔγγραφα, προφορικὰς ἀναμνήσεις καὶ Κώδικας, σημειώματα καὶ χρονολογίας, προβαίνει εἰς νέαν προσπάθειαν ἵνα συμβάλῃ εἰς ἓνα ἐξόχως ἐθνικὸν ἔργον μὲ τὴν

εὐχὴν ὅπως εὑρεθοῦν καὶ ἄλλοι φιλόπονοι καὶ λόγιοι μεταξὺ τοῦ λαογραφικοῦ καὶ ἱστορικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος, ἵνα ἐπιτευχθῆ ἡ ἐμφάνισις ἀρτιωτέρου ἔργου, ὅπερ ἀπὸ πατριωτικῆς πλευρᾶς, συνδεόμενον καὶ πρὸς ὅσα ἐγράφησαν διὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς Ἀνατ. Θράκης, θὰ ἀποτελέσῃ πολύτιμον ἀπόκτημα περὶ τῶν παλαιῶν καὶ προσφάτων γεγονότων τῆς ἀγαπητῆς μας πατρίδος.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἀδριανούπολις, ἦτο, μέχρι τῶν Βαλκανικῶν πολέμων, ὁ μεγαλύτερος Νομὸς (Γενικὴ Διοίκησις) τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, ἔχων ἑκτασιν 42,500 τετραγ. χλμ. καὶ ὁ σπουδαιότερος ἀπὸ στρατηγικῆς ἀπόψεως, ἀποτελῶν τὸ εὐρωπαϊκὸν προγεφύρωμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ στενοῦ τῶν Λαρδανελλίων. Εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἀπετέλει τὸ πασαλίκιον τοῦ Τσερμέν, περισσότερον ἐκτεταμένον, ἢ σπουδαιότης του ἦτο μεγαλυτέρα.

Εἰς ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν Οὐσκαδάμα, τουρκιστὶ Ἐδιρνέ ἢ Ἐδερνέ, γαλλιστὶ Andrinople, γερμανιστὶ Andrianopel. Ἐπὶ Ἑλληνικῆς διοικήσεως (1920—1922) ἦτο ἔδρα τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Θράκης. Διηρεῖτο εἰς δύο μέρη, τὸ κυρίως ἄστν καὶ τὰ προάστεια. Τὸ κυρίως ἄστν ἦτο περιτειχισμένον καὶ κατῳκεῖτο κυρίως ὑπὸ Ἑλλήνων. Τὰ προάστεια ὀνομάζοντο: 1) Ἄτ-παζάρ, κατοικούμενον ὑπὸ Τούρκων καὶ Ἀρμενίων. 2) Κιρισχανέ, κατοικούμενον ὑπὸ Τούρκων καὶ Ἑλλήνων, 3) Κιγίχ ἢ Κατκ ἢ Κιγίκιον, κατοικούμενον ὑπὸ Τούρκων, 4) Γιλδιριμ μεταξὺ Ἐβρου καὶ Τούντζα, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπερεῖχε τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον.

Κατὰ παλαιὰς στατιστικὰς ἐκ διαφόρων ἐπισήμων πηγῶν, καθορίζεται ὁ πληθυσμὸς τοῦ Ν. Ἀδριανουπόλεως ὡς ἑξῆς: Στατιστικὴ τοῦ 1889: 826,541 κάτοικοι, τοῦ 1897: 955,248, τοῦ 1902: 1.020.200 κάτοικοι, τοῦ 1906: 1.162.388 κάτοικοι. Κατὰ τὰς τουρκικὰς στατιστικὰς, ὑπολειπομένας κατὰ πολὺ τῆς ἀληθείας, ὑπὲρ τὰς 350.000 ἦσαν Ἕλληνες.

Εἰς τὸν Ν. Ἀδριανουπόλεως ἐξετείνοντο πρὸς ἀνατολὰς αἱ διακλαδώσεις τοῦ Αἴμου (Μπαλκάν). Βορείως τῶν Σαράντα - Ἐκκλησιῶν ὑφούτο τὸ Κουκουρδάν - Μπαῖρ, ἐκ θράχων γρανίτου, καὶ τὸ Ἰστράντζα - Μπαλκάν (Μικρὸς Αἴμος ἢ Αἰμόνιον). Πρὸς τὴν Ἀδριανούπολιν, ὡσαύτως, κατήρχετο τὸ ὄρος Μπέσ - Τεπέ (πεντάκορφον) ὅπερ ἔφθανεν εἰς ὕψος 1.000 μέτρων. Εἰς τὴν Προποντίδα καὶ τὸ Στενὸν τῶν Λαρδανελλίων ἐχύνοντο μόνον μικρὰ ποτάμια. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ὑδάτων τῆς Θράκης ὀλοκλήρου εἰδικῶς δὲ τοῦ Ν. Ἀδριανουπόλεως ἐφέρετο πρὸς τὸ Αἰγαῖον διὰ τοῦ Ἐβρου καὶ τῶν παραποτάμων του. Ἐκτὸς ὅμως αὐτοῦ, ὑπῆρχε καὶ ὁ Καβακλή - Σοῦ, μετὰ τοῦ παραποτάμου του, ὁ Τσαῖ - Δερέ, χυνόμενος εἰς τὸν

Μέλανα Κόλπον (Ξηροῦ ἢ Σάρου). Ἡ πόλις εἶχεν ἑπτὰ γέφυρας, ἐξ ὧν αἱ μὲν 5 ἐπὶ τοῦ Τούντζα, αἱ δὲ 2 ἐπὶ τοῦ Ἐβρου. Ἡ μεγαλύτερα γέφυρα τοῦ ποταμοῦ Τούντζα ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνοσ Γαζῆ - Μιχάλ, οὗτινος φέρει καὶ τὸ ὄνομα. Ἡ γέφυρα αὕτη ἦγανε τὸ προάστειον Γιλδιρίμι μετὰ τοῦ ἄστεος καὶ εἶχε μῆκος 758 καὶ πλάτος 8 μέτρων. Ἡ δευτέρα γέφυρα τοῦ Τούντζα ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Βαγιαζήτ Α' τοῦ Βελῆ, ἡ τρίτη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μουσταφᾶ τοῦ Γ' καὶ ὀνομάζεται γέφυρα τοῦ Βυρσοδεφείου (Σαρατσανὲ - Κιοπροσοῦ) καὶ αἱ δύο ἄλλαι ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ τοῦ κατακτητοῦ. Ἐκ τῶν γεφυρῶν τοῦ ποταμοῦ Ἐβρου, ἡ πρώτη, ὀνομαζομένη «Νέα Γέφυρα» (Γενῆ - Κιοπροῦ), ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν Σουλτάνων Μαχμουῦτ καὶ Μετζήτ, ἦτις καὶ μετωνομάσθη γέφυρα τοῦ «Διαμαντῆ» ἐκ τοῦ ἡρωϊκῶς πεσόντος ἐκεῖ Ἑλληνοσ λοχαγοῦ τῶν Εὐζώνων Διαμάντη καὶ ἡ δευτέρα Παλαιὰ (Ἐσκῆ - Κιοπροῦ) ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ πλουσίου Τούρκου Ἐκμεκτζῆ Ἀχμέτ πασᾶ.

Κύριον μέσον συγκοινωνίας ἦτο (καὶ εἶναι) ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ Κωνσταντινουπόλεως — Ἀδριανουπόλεως — Εὐρώπης, μήκους 318 χλμ. καὶ 100 μέτρων τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων (Chemín de Fer Orientaux). Ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ, λόγφ κακῆς σχεδιάσεως κατεκλύζετο ὑπὸ τῶν ὑδάτων, ὡσάκις ἐπλημμύριζον οἱ ποταμοὶ καὶ οἱ χεῖμαρροι. Ἡ χώρα ἦτο εὐφορωτάτη, παρῆγε δὲ δημοτριακά, ὄσπρια, ὀπώρας, λαχανικά, καπνὰ καὶ γεώμηλα. Ἐκαλλιεργεῖτο ἡ ἄμπελος καὶ ἡ ἐλαία, προῶδευε δὲ ἡ βομβυκοτροφία. Μεταγενεστέρως ἀνεπτύχθη τόσον ἐν Μακεδονίᾳ ὅσον καὶ ἐν Θράκῃ ἡ παραγωγὴ βάμβακος εἰς σημαντικὰς ποσότητας, ἐξ ὧν γίνεται καὶ ἐξαγωγή. Πάντα ταῦτα ὅμως παρημελήθησαν μετὰ τὴν ἔξοδον τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ἡ βιομηχανία δὲ καὶ ἡ ἱστιοφόρος ναυτιλία, αἵτινες εὐρίσκοντο εἰς χεῖρας ἀποκλειστικῶς ἑλληνικάς, ἐξέλιπον τότε παντελῶς.

Ὁ Ν. Ἀδριανουπόλεως ὑπῆρξεν, ἰδίᾳ εἰς τὰ παράλια αὐτοῦ, πεδῖον εὐρείας ἐκπολιτιστικῆς δράσεως, τοῦ ἀρχαίου μεσαιωνικοῦ καὶ νεωτέρου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ἀπόδειξις αὐτοῦ εἶναι τὸ ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων καὶ χωρῶν εἶναι ἑλληνικά, ἦτοι: Ἀδριανούπολις, Χαριούπολις, Σκεπαστό, Σκοπός, Σκόπελος, Αἰγιαλός, Κρονόερο, Οἰκονομὶδ καὶ μικρῶν χωριῶν, ἦτοι: Ἀσβεστοχώρι, Προβατότειχον, Χαραυγὴ, Βελονοχώρι, Σκαπάνη, Χυτράδι, Προσκυνητάριον, Μικρὴ Γενιά, Παγώντας, Μεγάλη - Γενιά, Σιδέριον, Μικρόλοφος, Ἀμάριον, Μύλοι, Πλινθίον, Ἀνηφόρια, Λαγοθήρας, Στρατόλιθος, Βρυσοχώρι, Ροιζικόν, Παλαιόν, Βατόρευμα, Εὐλόκοτα, Καλαθοχώρι, Πεξόπολις, Ἑλληνοχώριον, Σπηλιὰ κλπ. (1)

1. Μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν κατοχὴν ὁ ἀείμνηστος Γ. Λαμπουσιάδης, ἐντολὴ τῆς Κυβερνήσεως, εἶχεν ὑποδείξει νὰ μετονομασθοῦν πλεῖστα τῶν χωρίων τῆς περιφερείας Διδυμοτείχου μὲ τουργικὰ ὀνόματα, εἰς ἑλληνικάς ὀνομασίας καὶ ἐχρησιμοποίησε τὰ ὡς ἄνω ὀνόματα τῆς παλαιᾶς περιοχῆς Ἀδριανουπόλεως.

Κατὰ χρονολογίας, ἦτοι κατὰ τοὺς Ρωσοτουρκικοὺς πολέμους τοῦ 1828—29 καὶ 1877—78, οἱ Ρῶσοι ἐπέδραμον δύο φορὰς πρὸς ἄλωσιν τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐξ οὗ ἐπίσης καταφαίνεται ἡ ἐξαιρετικὴ σπουδαιότης, ἣν ἀπέδιδεν ἡ ἀπὸ βορρᾶ μεγάλη αὐτοκρατορία διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἱστορικῆς ταύτης πρωτεύουσας τῶν Βαλκανίων. Ἡ τοιαύτη σπουδαιότης καταδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ πάλιν κατὰ παρακίνησιν ἢ τῇ συγκαταθέσει τῆς Ρωσικῆς αὐτοκρατορίας κατὰ τὸν Βαλκανοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1912 — 13, οἱ Βούλγαροι μετὰ τῶν Σέρβων ἐπολιορκήσαν τὴν Ἀδριανουπόλιν.

Οἱ Ἕλληνες διετήρουν ἐν Ἀδριανουπόλει τέλειον γυμνάσιον, (1) ἀνώτερον παρθεναγωγεῖον, 3 σχολαρχεῖα, 11 δημοτικὰ σχολεῖα καὶ 3 παρθεναγωγεῖα. Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης Ἀδριανουπόλεως ἦτο ἀρχαιοτάτη, ἡ δὲ σχολὴ αὐτῆς δὲν ἔπαυσε λειτουργοῦσα. Διεκρίθησαν οἱ διδάσκαλοι Α. Παντοδύναμος, Κόντης, Α. Βουθρωντῆς, Α. Σπανός, Σ. Παπᾶς, ὁ ἐκ Σμύρνης Ἰερόθεος, Γεώργιος ὁ Κῶος, Η. Οὐζούμογλους, ὁ Ἰθακήσιος Εὐγένιος κ.ἄ. Ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία ἦτο εὐρέως διαδεδομένη, εἰς δὲ τὸ γυμνάσιον ἐδιδάσκετο ἐκτὸς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, ἡ ρητορικὴ καὶ ἡ φιλοσοφία. Ἡ ἐκπαίδευσις παρείχετο δωρεάν, δαπάναις τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος. Εἰς τὸ κολλέγιον ἐδίδαξεν ὁ Πατριάρχης Κύριλλος, ὅστις ἦτο Ἀδριανουπολίτης. (2) Τὸ γυμνάσιον διηύθυνεν ἐπὶ ἔτη ὁ διάσημος τότε ἰατρός Στέφανος Καραθεοδωρῆς, ὅστις ἀργότερον εἰς Κωνσταντινούπολιν ἵδρυσεν τὴν πρώτην Τουρκικὴν Ἱατρικὴν Σχολήν, μετ' ἄλλων καθηγητῶν. Ἐκ τῆς Σχολῆς Ἀδριανουπόλεως ἀπεφοίτησεν Ἀλέξανδρος ὁ Ἑλλάδιος, ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Θεόφιλος, ὁ Ναζιανζοῦ Ἰγνάτιος, οἱ Πατριάρχαι Κύριλλος καὶ Ἀγαθάγγελος, καὶ οἱ Στέφανος καὶ Κωνσταντῖνος Καραθεοδωρῆς. Εἰς τὸ ἐμπόριον διεκρίθησαν οἱ ἀδελφοὶ Σακελλαρίου, ἀναγκρυσθέντες βαρῶνοι ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, οἱ εἰς Βελιγράδιον Κουμανοῦδαι, ὧν ὁ εἰς ἀδελφὸς Στέφανος Κουμανοῦδης, διέπρεπεν ὡς Καθηγητῆς τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀπόγονος δὲ αὐτῶν ἦτο τελευταίως ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας. Ἀδριανουπολίτης ἦτο ἐπίσης ὁ Ἀλέξανδρος Καραθεοδωρῆς, Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας καὶ πρῶτος πληρεξούσιος αὐτῆς εἰς τὸ Βερολίνειον Συνέδριον τοῦ 1888, ὁ Κωνσταντῖνος δὲ Καραθεοδωρῆς ἡγεμὼν τῆς Σάμου. Μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν ἐξεχόντων Ἑλλήνων, ἡ Σχολὴ Ἀδριανουπόλεως παρήμασε. Μετὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον ὅμως ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς ἀκμὴν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν

1. Σημ. Συντάξ. «Θρακικῶν». — Εἰς τὸν 25ον τόμον ἐδημοσιεύθη φωτογραφία μετὰ σχετικῶν ἄρθρων περὶ γυμνασίου καὶ ἐκπαιδεύσεως ἐν γένει.

2. Σημ. Συντάξ. «Θρακικῶν». — Περὶ τῆς βιογραφίας, τῆς δράσεως καὶ τοῦ ὑπαγχιονισμοῦ τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου, ἐδημοσιεύθησαν κατὰ καιροῦς εἰς τὰ «Θρακικά».

τῶν Γ. Λογοθετίδου καὶ Χ. Παπαδοπούλου. Τὸ κτίριον τοῦ Γυμνασίου ἐκτίσθη τῷ 1874. Ἐκ τοῦ Ζαπκείου Παρθεναγωγείου ἀπεφοίτησαν πολλαὶ χιλιάδες διδασκαλισσῶν, αἵτινες συνετέλεσαν φιλοτίμως, διασπαρείσαι εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Θράκης, εἰς τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας εἰς τὰς πόλεις καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ χωρία τῆς ὑπαίθρου. Ὑπῆρχον ἐπίσης πλεῖστα Σωματεῖα καὶ Σύλλογοι ἐν Ἀδριανουπόλει, ἐκ τῶν ὁποίων σπουδαιότερος ὁ Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος, ὅστις συνετέλεσε τὰ μέγιστα διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπλασιν τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀδριανουπόλεως. (1).

ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Τὸ κείμενον τῆς ὡς ἄνω συνθήκης τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ἀδριανουπόλει μεταξὺ Ρωσίας καὶ Τουρκίας κατὰ τὸ 1829 ὡς καὶ σχετικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ πολέμου καὶ τῆς συνθήκης εἰρήνης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀποτελοῦντα πολύτιμα στοιχεῖα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀδριανουπόλεως, θεωροῦμεν ἀπαραίτητον νὰ συμπεριλάβωμεν εἰς τὰς σχετικὰς περὶ τῆς θρακικῆς ταύτης μεγαλοπόλεως ἀφηγήσεις.

Ἡ Συνθήκη εἰρήνης τῆς Ἀδριανουπόλεως ὑπεγράφη τὴν 2)15 Σεπτεμβρίου 1829 (16 ρεμπι-σὺλ-ἐβέλ 1245) μεταξὺ Ρωσίας καὶ Τουρκίας καὶ δι' αὐτῆς ἐτέθη τέρμα εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 1828)29. Ἡ κυριώτερα διάταξις τῆς συνθήκης διὰ τοὺς Ἑλληνας ἦτο ἡ προσχώρησις τῆς Τουρκίας εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν τριῶν Δυνάμεων (Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ρωσίας) πρὸς ἴδρυσιν αὐτοτελοῦς Ἑλληνικοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο φόρου ὑποτέλῃς εἰς τὴν Τουρκίαν. Αἱ Ρωσοτουρκικαὶ σχέσεις εἶχον ἐνταθῆ λόγῳ τοῦ ἀπαγχονισμοῦ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε', τὴν 10)23 δὲ Ἀπριλίου 1821 ἐπεδόθη εἰς τὴν Τουρκίαν διακοίνωσις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ρώσου Πρεσβευτοῦ Στρογονῶφ (ἢ Στρογάνωφ) καὶ ἡ ἀναχώρησις αὐτοῦ ἐκεῖθεν, μετὰ διαφόρους φάσεις, ἀπέληξεν εἰς τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου τῆς Ρωσίας κατὰ τῆς Τουρκίας τὴν 14)26 Ἀπριλίου 1828.

Ὁ πόλεμος οὗτος εἶχεν ἀναβληθῆ ἐπὶ ἐπταετίαν λόγῳ τοῦ ἀναποφασίστου τοῦ Τσάρου Ἀλεξάνδρου τοῦ Α'. κατέστη ὅμως ἀναπόφευκτος ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως Νικολάου τοῦ Α'. Ἡ Ρωσία, δυνάμει διαφόρων συνθηκῶν, εἶχε τὸ δικαίωμα τῆς προστασίας τῶν Χριστιανῶν τῆς Τουρκίας, οἵτινες ἦσαν ἐκτεθειμένοι λόγῳ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, εἰς σφαγὰς, διωγμούς, δηώσεις, ἀτιμώσεις καὶ παντὸς εἶδους καταστροφάς. Ἐξ ἄλλου ἡ Τουρκία, παρὰ τὴν συνθήκην τοῦ Βουκουρεστίου τοῦ 1812 κατεῖχε στρατιωτικῶς τὰς ἡγεμονίας Μολδοβλαχίας, τὰς ὁποίας καὶ ἐληλάτει, ἐκανόνιζε τὰ τῆς Σερβίας, ἄνευ συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ρωσίας, καὶ παρημποδίζε τὸν διάπλουν τῶν Ρωσικῶν ἐμπορικῶν πλοίων διὰ τοῦ Βοσπόρου καὶ τῶν Δαρδανελλίων. Τὴν τοιαύτην ἐπέμβασιν τῆς Ρωσίας

1. Ὅρα περιγραφὰς καὶ λεπτομερείας δημοσιευθείσας εἰς τὸν 25ον τόμον τῶν «Θρακικῶν».

προσεπάθει νὰ προλάβῃ ἡ εὐρωπαϊκὴ διπλωματία, εἰς μάτην ὅμως, διότι ὁ Τσάρος ἀπηύθυνε προκήρυξιν πρὸς τὸν ρωσικὸν λαὸν διὰ νὰ ἀναγγείλῃ τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου κατὰ τῆς Τουρκίας σχετικῶς δὲ πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν ζήτημα ἐλέγετο ὅτι ἡ Ρωσία ἐκ συμφώνου μετὰ τῶν συμμάχων τῆς ἐπεθύμει τὴν κατάπαυσιν τῶν πιέσεων τῶν Τούρκων κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ἡ Πύλη ὅμως παρὰ ταῦτα ἐξηκολούθει νὰ φέρεται πρὸς τοὺς Ἑλληνας μετὰ μεγάλης βαρβαρότητος ἐνῶ ἐξ ἄλλου οἱ Τούρκοι ἀρχηγοὶ τοῦ Στόλου, ἀθεήσαντες τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν ἐγένοντο αἴτιοι τῆς ναυμαχίας τοῦ Ναυαρίνου. Ἄνεφερε κατόπιν τὰς ὑβριστικὰς κατὰ τῆς Ρωσίας ἐκφράσεις τῆς Πύλης, τονίζουσα ὅτι ἡ Ρωσία δὲν ἐπιθυμῆ κατακτητικὸν πόλεμον, ἀλλὰ τὴν ἐπιβολὴν εἰς τὴν Τουρκίαν σεβασμοῦ πρὸς τὰ παραβιαζόμενα δικαιώματα αὐτῆς. Τὰ ρωσικὰ στρατεύματα ἐπετέθησαν κατὰ τῆς Τουρκίας, συγχρόνως δὲ ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀσίᾳ. Διέβησαν τὸν Προῦθον καὶ τὸν Λούναβιν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατάρχου Βιγκενστάϊν μὲ ἐπιτελάρχην τὸν στρατηγὸν Δίηβιτς.

Εἰς τὴν Ἀσίαν τὰ ρωσικὰ στρατεύματα ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Πάσκιεβιτς εἰσεχώρουσιν εἰς τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν. Ἡ Μολδαυία καὶ Βλαχία ἐκυριεύθησαν ἀμαχητὶ ὑπὸ τῶν Ρώσων. Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Μαιζὼν γαλλικὸς στρατός, ἠνάγκασε τὸν Ἰμπραχὶμ πασᾶν νὰ ἐκκενώσῃ τὴν Πελοπόννησον. Τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ πολέμου (1829) οἱ Ρῶσοι διεξήγαγον δραστηριώτερον τὴν ἐκστρατείαν ἐν Εὐρώπῃ. Ἡ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Δίηβιτς κυρία ρωσικὴ στρατιὰ μετὰ πείσμονα ἀγῶνα ἔφθασε τὴν 7)19) Αὐγούστου εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἣτις παρεδόθη τὴν ἐπομένην, ἐνῶ συγχρόνως αἱ ρωσικαὶ προφυλακαὶ κατηυθύνοντο πρὸς τὸ Διδυμότειχον, τὴν ΑἼνον καὶ τὸ Λουλὲ - Μπουργάζ (Ἀρκαδιούπολιν). Οἱ Τούρκοι ἔντρομοὶ ἐξήτησαν τὴν συμβουλὴν τῶν ξένων πρεσβευτῶν. Οὗτοι τοὺς συνεβούλευσαν νὰ ἀποστείλουν πληρεξουσίους πρὸς τὸν στρατηγὸν Δίηβιτς πρὸς διεξαγωγὴν διαπραγματεύσεων περὶ εἰρήνης. Ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς Ἀδριανούπολιν τὴν 24)5 Σεπτεμβρίου 1829 οἱ Τούρκοι πληρεξούσιοι, κατόπιν συζητήσεως, δὲν ἐδέχθησαν ἀμέσως τοὺς ρωσικοὺς ὄρους, ἰδίᾳ περὶ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ στρατηγὸς Δίηβιτς ἔδωκεν ὀκταήμερον προθεσίαν, ἵνα συνεννοηθῶσι μετὰ τῆς Κυβερνήσεώς των. Κατόπιν τούτου, συνεκλήθη συμβούλιον εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ τὸ ὅποιον ὁ Σουλτάνος παρεκάλει τὸν πρεσβευτὴν τῆς Πρωσίας νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ρωσικὸν στρατόπεδον, ἵνα διευκολυνθῇ ἡ εἰρήνη. Οὗτος μεταβὰς παρεκάλει τὸν Ρῶσον ἀρχιστράτηγον νὰ χωρίσῃ τὸ ἑλληνικὸν ζήτημα, ἡ λύσις τοῦ ὁποίου νὰ ἀφεθῇ εἰς τοὺς ἐν Κων)πόλει πρεσβευτὰς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας. Ὁ Δίηβιτς ὅμως ἐπέμεινε λέγων ὅτι ἔχει ρητὴν ἐντολὴν τοῦ Αὐτοκράτορος ὅπως ἀπαιτήσῃ τὴν γραμμὴν Βόλου — Ἄρτης ὡς σύνορον τῆς Ἑλλάδος. Τιοιουτοτρόπως οἱ Τούρκοι ἠναγκάσθη-

σαν νὰ ὑποχωρήσωσιν ὑπογράψαντες τὴν συνθήκην τῆς Ἀδριανουπόλεως. Πληρεξούσιοι ἐκ μέρους μὲν τῆς Ρωσίας, ἦτο ὁ ἀρχιστράτηγος Δίηβιτς, ὅστις διώρισε τοὺς κόμητας Ἀλέξιον Ὁρλώφ καὶ Φρειδερίκον Πάαλεν καὶ ἐκ μέρους τῆς Τουρκίας οἱ Μεχμέτ Σαδὶκ Ἐφένδης, μέγας δεφτεράρης (ἀρχιλογοιστῆς) τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ Ἀβδούλ Καζὶρ βέης, καζασκέρης (στρατιωτικὸς μέγας δικαστῆς) τῆς Ἀνατολῆς.

Ἄρθρον 1ον. Ὁρίζετο ὅτι σταματᾶ πᾶσα ἐχθρότης καὶ διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων, θὰ ὑπάρχη δὲ αἰωνία φιλία, εἰρήνη καὶ ἀγαθὴ σύμπνοια μεταξὺ τῶν κληρονόμων ἀμφοτέρων τῶν αὐτοκρατοριῶν.

Ἄρθρον 2ον. Δι' αὐτοῦ ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας, θέλων νὰ δώσῃ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῶν Ὀθωμανῶν μαρτυρίαν τῆς εἰλικρινείας καὶ τῶν φιλικῶν αὐτοῦ διαθέσεων, ἀπέδιδεν εἰς τὴν Τουρκίαν τὴν Μολδαυίαν μετὰ τῶν συνόρων, τὴν Βλαχίαν, τὸ Βανάτον τῆς Κραϊόβας, τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν Δόβρουτζαν ἀπὸ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τῆς θαλάσσης μετὰ τῆς Σιλιστρίας, Χίρσοβας, Μαισίν, Ἰσάκτσα, Τοῦλτσα, Μπαμπαδάγ, Παζαρτζίκ, Βάρνης, Πραβόδι καὶ ἄλλων πόλεων καὶ χωριῶν, ὡσαύτως δὲ ἅπασαν τὴν ἔκτασιν τῶν Βαλκανίων ἀπὸ τὸ Ἐμινὲ - βουρνοῦ εἰς Καζὰν μέχρι θαλάσσης μετὰ τῶν πόλεων Σηλύμνου, Ἐταμπόλεως, Ἀετοῦ (Ἀϊντός), Καρναμπάτ, Μεσημβρίας, Ἀγγιάλου, Σωζουπόλεως, Σαράντα - Ἐκκλησιῶν, Ἀδριανουπόλεως, Λουλέ - Μπουργάζ μετὰ τῶν πόλεων καὶ χωριῶν, ἅτινα κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν ρωσικῶν στρατευμάτων ἐν Ρωμυλία.

Ἄρθρον 3ον. Ὡς σύνορον τῶν δύο χωρῶν ὀρίζεται ὁ Προῦθος. Ἄπασαι αἱ ὑπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δουνάβεως σχηματιζόμεναι νῆσοι περιέρχονται εἰς τὴν Ρωσίαν. Ἡ δεξιὰ ὄχθη τοῦ Δουνάβεως παρεχωρήθη εἰς τὴν Τουρκίαν. Τὰ ρωσικὰ καὶ τουρκικὰ πλοῖα θὰ πλέωσι καθ' ὅλον τὸν ροῦν τοῦ Δουνάβεως, τὰ ρωσικὰ ὅμως πολεμικὰ δὲν θὰ δύνανται νὰ ἀναπλέωσι τὴν Δούναβιν πέραν τῆς μετὰ τοῦ Προῦθου συμβολῆς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 4ον. Ἀνεγνωρίσθη ἡ ρωσικὴ κυριαρχία ἐπὶ τῆς Γεωργίας, Ἰμεριτίας, Μιγκρελίας, Γουριελίας, Ἐριβάν, Ναχιτσεβάν καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐπαρχιῶν τοῦ Κανκάσου, ὀρίζεται δὲ ὡς μεθόριος γραμμὴ ἐξικνουμένη ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Εὐξείνου μέχρι καὶ τοῦ λιμένος τοῦ Ἀγίου Νικολάου. Ἀποδίδονται εἰς τὴν Τουρκίαν μέρος τοῦ πασαλικίου τοῦ Ἀχαλτζίκ, τὸ πασαλικίον καὶ ἡ πόλις τοῦ Κάρς, τὸ πασαλικίον καὶ ἡ πόλις τοῦ Βαγιαζίτ καὶ τὸ πασαλικίον καὶ ἡ πόλις τοῦ Ἐρζερούμ.

Ἄρθρον 5ον. Αἱ ἡγεμονίαι τῆς Μολδαυίας καὶ Βλαχίας, αἵτινες τίθενται ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, θὰ διατηροῦν τὰ προνόμια ἅτινα παρεχωρήθησαν εἰς αὐτὰς διὰ Χατισερῖφ (σουλτανικῶν διαγγελεμάτων) κατὰ διαφόρους ἐποχάς, καὶ τὰ ὅποια συνίσταντο κυρίως εἰς ἀνεξάρτητον ἐθνικὴν διοίκησιν καὶ πλήρη ἐλευθερίαν ἐμπορίου.

Ἄρθρον 6ον. Δι' αὐτοῦ ἡ Ὑψηλὴ Πύλη ἀνελάμβανεν ὑποχρέωσιν ἐκ-

τελέσεως τῶν περὶ Σερβίας διατάξεων τῆς συμβάσεως τοῦ "Ακκερμαν, 7 Ὀκτωβρίου 1826, ἧτοι ἐξασφάλισιν εἰς τὴν Σερβίαν ἀμνηστίας καὶ τῶν δικαιωμάτων, ὧν ἀπολαύουσιν οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου (ἄρθρον 8ον τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου τοῦ 1812).

"Αρθρον 7ον. Ἀφεώρα τὴν πλήρη ἐλευθερίαν τοῦ ρωσικοῦ ἐμπορίου.

"Αρθρον 8ον. Ἐξεκαθαρίζοντο αἱ ἀπὸ τοῦ 1806 ἀπαιτήσεις τῶν ἐκατέρωθεν ἐμπόρων καὶ ἰδιωτῶν πρὸς διακανονισμόν τῶν ὁποίων ἡ Τουρκία θὰ ἐπλήρωνεν εἰς τὴν Ρωσίαν 1.000.000 ὀλλανδικὰ δουκάτα.

"Αρθρον 9ον. Ὁρίζετο ὅτι ἡ Τουρκία θὰ κατέβαλεν εἰς τὴν Ρωσίαν χρηματικὴν ἀποζημίωσιν διὰ τὰ ἐξοδα τοῦ πολέμου, καθορισθησομένην διὰ κοινῆς συμφωνίας.

"Αρθρον 10ον. Τὸ 10ον ἄρθρον ἦτο τὸ ἐνδιαφέρον κυρίως τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Τουρκία ἐξηναγκάζετο εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος. Σύμφωνα μὲ αὐτὸ ἡ Ἵψηλὴ Πύλη δηλοῦσα τὴν πλήρη προσχώρησίν της εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἐν Λονδίῳ, τὴν 24 Ἰουνίου — 6 Ἰουλίου 1827, συναφθείσης συνθήκης μεταξὺ Ρωσίας, Μεγάλης Βρετανίας καὶ Γαλλίας, προσχωρεῖ ἐπίσης εἰς τὴν πρᾶξιν τὴν γενομένην τὴν 10)22 Μαρτίου 1829 τῶν αὐτῶν δυνάμεων. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν σχετικῶν ἐπικυρώσεων τῆς παρουσίας συνθήκης, ἡ Ἵψηλὴ Πύλη ὑπεχρεοῦτο νὰ διορίσῃ πληρεξουσίους, οἵτινες θὰ συνεφώνουν μετὰ τῆς Ἀυτοκρατορικῆς Ἀὐλῆς τῆς Ρωσίας καὶ τῶν Ἀὐλῶν Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν διατάξεων καὶ συμφωνιῶν. Διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου τῆς 24)6 Ἰουλίου 1827 εἰς 7 ἄρθρα ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ρωσία ἀναγνωρίζουσαι τὴν ἀνάγκην τερματισμοῦ τοῦ αἱματηροῦ ἀγῶνος, ὅστις ἐκράτει τὰς ἑλληνικὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου εἰς ἀναρχίαν καὶ ἔφερεν ἐμπόδια εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ἠνύοει δὲ τὴν πειρατείαν, ἀπεφάσισαν ὅπως συνενώσωσι τὰς προσπάθειάς αὐτῶν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, ἧς ἡ βάσις συνίσταται εἰς τὸ ὅτι οἱ Ἕλληνες θὰ ἐξαρτῶνται ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου, ὡς ἐπικυριάρχου, πληρώνοντες ἐτήσιον φόρον. Διὰ τῆς διακοινώσεως τῆς 10)22 Μαρτίου 1829 καθωρίζοντο σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδος, ἀρχόμενα ἐκ τοῦ Παγασητικοῦ Κόλπου, ἀκολουθοῦντα τὴν Ὁρθρὸν μέχρι τῆς ἐνώσεώς της μετὰ τῆς Πίνδου, ἀπὸ ἐκεῖθεν δὲ τὴν κοιλάδα τοῦ ἄνω Ἀχελώου μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ Κόλπου. Αἱ νῆσοι καὶ ἡ Εὐβοία ἀνεγνωρίζοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὠρίζετο δὲ ἐτήσιος φόρος 1,5 ἑκατομ. τουρκικῶν γροσιῶν.

Τὰ λοιπὰ ἄρθρα τῆς συνθήκης Ἀδριανουπόλεως ἀφεώρων τοὺς ὑπεκίτους τῶν δύο κρατῶν, καὶ διάφορα ἄλλα δευτερεύοντα ζητήματα.

Εἰς τὴν συνθήκην τῆς Ἀδριανουπόλεως εἶναι προσηρτημένη καὶ χωριστὴ πρᾶξις συμφωνίας μεταξὺ Ρωσίας καὶ Τουρκίας, σχετικὴ μὲ τὰς ἡγεμονίας Βλαχίας καὶ Μολδαυίας. Δι' αὐτῆς τὸ ἀξίωμα τῶν ἡγεμόνων (ὁπο-

δάρων) ἀπὸ ἑπταετής, καθίστατο Ἰσόβιον, μὲ δικαίωμα τῶν ἡγεμόνων ὅπως κανονίζωσιν ἐλευθέρως τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις τῶν Ἑγεμονιῶν. Ἡ Πύλη ἐξ ἄλλου ὑπεχρεοῦτο νὰ φροντίζη ἵνα οἱ ἀρχηγοὶ τῶν παραμεθορίων τουρκικῶν ἐπαρχιῶν, μὴ παραβιάζωσι τὰ προνόμια τῶν Ἑγεμονιῶν καὶ ἐμποδίσωσι τὰς ἐπιδρομὰς. Ἡ Τουρκία οὐδὲν ἰσχυρὸν σημεῖον θὰ διατηρῆ εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως, οὐδεὶς μουσουλμᾶνος θὰ κατοικῆ ἐν Βλαχίᾳ καὶ Μολδαυίᾳ καὶ τέλος ἡ Πύλη ἀπήλασεν ἐπὶ διετίαν παντὸς φόρου τοὺς κατοίκους τῶν δύο Ἑγεμονιῶν. Ἡ σημασία τῆς συνθήκης τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐξήρηθη ὑπὸ πάντων τῶν ἱστορικῶν, κυρίως ἔνεκα τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους. Ὅσον στενὰ καὶ ἂν εἶναι τὰ σημερινὰ ὄρια τῆς Ἑλλάδος, ἔγραφεν ὁ βραδύτερον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ εἰσελθὼν Γερμανὸς πρῶην ἐπιτελάρχης τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ Μόλτκε καὶ μόνον ἡ ὑπαρξίς τοῦ νέου κράτους ἀποτελεῖ διὰ τὰς ἑκατοντάδας χιλιάδας τῶν Ἑλλήνων, ὅτινες ἔξω εἰς ἄλλας τουρκικὰς ἐπαρχίας, τὸ παράδειγμα ἐπιτυχίας, ἦτις ἐκερδήθη διὰ τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ διότι ὅλοι οἱ δυσηρεστημένοι χριστιανοὶ ὑπήκοοι τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, θὰ εὐρισκον ἤδη ὑποστήριξιν ἔξωθεν αὐτῆς.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΑΠΟ 1878 — 1906

Παραθέτομεν πρακτικὰ συνεδριάσεων τῆς Ἐφορείας Ἀδριανουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1878 μέχρι τοῦ 1906, ἂνε συνεχείας, διότι ἐγένετο ἐπίλογη τῶν κυριωτέρων, ἐξ ὧν καταφαίνεται ἡ δρᾶσις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, καθὼς καὶ ἡ ἀξιέπαινος φροντίς τῶν ἐποπτευόντων καὶ τῶν δωρεῶν καὶ κληροδοτημάτων ὑπὸ φιλοτίμων πατριωτῶν παρεχόντων τὴν ὑλικὴν συνδρομὴν των διὰ τὴν καλλιτέραν μόρφωσιν τῶν νέων:

Συνεδρίασις 12ης Ἰουνίου 1878

Ἀντικείμενον συζητήσεως τῆς ἄρτι ἐκλεγείσης Ἐφορείας μετὰ τῆς Δημογεροντίας ὑπῆρξεν ἡ σύνταξις κανονισμοῦ τῆς ἐφορείας ὀρίζοντος τὰ καθήκοντα καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας αὐτῆς, πρὸς δὲ ἡ εὑρεσις μονίμων πόρων τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Εἰς συνεδρίασιν τῆς 15ης Ἰουνίου προτείνονται τὰ ἀκόλουθα μέτρα διὰ τὴν εὐρεσιν τῶν πόρων τῆς ἐκπαιδεύσεως. 1) Αἱ συντεχνίαι νὰ προικοδοτήσωσιν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τινὰ ἀπὸ τὰ ἀκίνητα προσοδοφόρα κτήματά των προτρεπόμεναι πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Δημογεροντίας. 2) Νὰ τεθῆ εἰς ἐνέργειαν ἡ εἰσπραξις ποσοῦ τινος, ἥγουν ἡμίσεος ἐπὶ τοῖς χιλίοις $\frac{1}{2}$ ‰ ἐκ τῶν εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων. 3) Νὰ ἐξακολουθῆ ἐνεργουμένη τακτικῶς ἡ περιφορὰ τῶν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν κυτίων τῶν Συντεχνιῶν καί, 4) Νὰ ζητηθῆ ἡ συνδρομὴ τῶν σωματείων «Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου» καὶ τοῦ «Συλλόγου τῶν Κυριῶν» «Ὁμονοίας», γνωστοποιουμένων αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπενεχθησομένην βελτίωσιν εἰς τὰ Σχολεῖα. Ἡ εὑρεσις πόρων ἰκα-

νων πρὸς διατήρησιν τῶν σχολείων συνεζητήθη ἐν πολλαῖς συνεδριάσεσι κατ' ἰδίαν τε καὶ μετὰ τῆς Δημογεροντίας (πρακτικὸν μεταγενέστερον μὴ χρονολογούμενον πάντως μεταξύ 16ης Ἰουνίου ἕως 8ης Ἰουλίου). Τελικῶς ἀπεφασίσθη ὅτι ἐκάστη συντεχνία πληρῶν ἑτησίως ὠρισμένον τι ποσὸν χρηματικὸν εἰς τὴν ἐφορείαν, φροντίζουσα αὐτὴ περὶ τῆς εἰσπράξεως αὐτοῦ.

Συνεδριάσις 3 Αὐγούστου 1878

Εἰς ταύτην ὁρίζεται ἡμέρα ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων ἡ 21 Αὐγούστου καὶ παρεκλήθη ἡ Α.Σ. ὅπως ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τινος διδασκάλου, εἰδότος τὰ Γαλλικά, περὶ οὗ ὑπάρχει ἀνάγκη.

Συνεδριάσις 17 Αὐγούστου 1878

Ρυθμίζεται ἡ μισθοδοσία εἰς τινὰς τῶν διδασκάλων καὶ ἀναβάλλεται ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν τουρκικῶν μέχρις οὗ οἱ πόροι τῆς ἐφορείας ἐπιτρέψωσι τὴν εἰσαγωγὴν τούτου εἰς τὸ σχολεῖον καὶ αὐτίς.

Συνεδριάσις 15 Νοεμβρίου 1878

Ἄναγινώσκονται δύο ἐπιστολαὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Σχολείων κυρίου Ι. Βεργάδου διὰ τῆς μᾶς μὲν τῶν ὁποίων πληροφορεῖ τὴν ἐφορείαν ὅτι οἱ δημοδιδάσκαλοι δὲν φοιτῶσι τακτικῶς εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐγκαινισθείσας συνεδριάσεις κατὰ Κυριακὰς πρὸς εἰσήγησιν εἰς αὐτοὺς τῶν νεωτέρων τρόπων τῆς παιδαγωγίας διὰ τὴν εὐδόκιμον διδασκαλίαν ἐν τοῖς σχολείοις, διὰ δὲ τῆς ἐτέρας ὅτι ἔλλειπουσῶν τῶν τριμηνιαίων γραπτῶν διαγωνισμῶν τῶν μαθητῶν ἀνάγκη ἵνα προμηθευθῇ ἡ ἐφορεία ἐντύπους ἐλέγχους δι' αὐτάς. Ἀποφασίζεται ἐπὶ τῶν δύο τούτων ἐπιστολῶν ὅπως προτραπῶσιν οἱ δημοδιδάσκαλοι δι' ἐγκυκλίου εἰς τὴν τακτικὴν φοίτησιν εἰς τὰς ἐν λόγῳ συνεδριάσεις καὶ ἡ ἐφορεία καταβάλῃ τὴν δαπάνην ἐκτυπώσεως 6.000 ἀντιτύπων ἐλέγχου.

Ἐκτακτος Συνεδριάσις 28 Νοεμβρίου 1878

Ἀπόφασις. Τὰ σωματεῖα Δημογεροντίας, τῆς ἐφορείας τῶν σχολῶν καὶ τοῦ προεδρείου τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Συλλόγου συνελθόντα εἰς γενικὴν συνέλευσιν ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει σήμερον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως Κυρίου Διονυσίου καὶ λαβόντα γνῶσιν τῆς προτάσεως τῆς Α.Σ. καταλλήλως μερμνῶσης περὶ παντὸς ἀφορῶντος τὴν τε ἐκπαιδεύσιν καὶ τὰ γενικὰ συμφέροντα τῆς χώρας, ὅπως ἀγορασθῇ οἰκία τις κειμένη πλησίον τῆς κεντρικῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς, λίαν κατάλληλος εἰς προορισμὸν ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος παραδεχθέντα δὲ καὶ τὴν πρότασιν τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Κωνσταντίνου Καλλιᾶδου γνωμοδοτήσαντος τὴν διὰ συνδρομῶν τῶν ἐν Κων)πόλει ὁμογενῶν προσφορὰν τῆς ἐν λόγῳ οἰκίας εἰς τὴν ἐνταῦθα Κοινότητα ἀπεφάσισαν παμψηφεί τὴν ὅσον τάχος ἀνέγερσιν καὶ σύστασιν τελείου Γυμνασίου ἀπαραιτήτου καταστάσαντος ἐν ταῖς παρούσαις δειναῖς τῆς χώρας περιστάσεσιν. Ὑπογραφαὶ δημογερόντων,

ἐφόρων καὶ τοῦ προεδρείου τοῦ Συλλόγου.

Ἡ συνέλευσις παραδεξαμένη πρότασιν «περὶ ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως», ἀπεφάνητο παμπηφεί περὶ τῆς ἀνάγκης ταχείας βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως διὰ καταλλήλου καὶ προσφόρου διευθετήσεως τῆς ἀρχιερατικῆς ἐπιχορηγήσεως.

Εἰς συνεδρίασιν τῆς ἐφορείας τὴν 25ην Ἰανουαρίου 1879, μετὰ συζήτησιν ἐὰν πρέπη κατὰ τὴν 30ὴν φθίνοντος, ἑορτὴν τῶν σχολείων, νὰ γίνῃ πομπώδης τελετὴ κλπ. ἀποφασίζεται νὰ μὴ περιέλθῃ δίσκος ἐν τῇ κεντρικῇ Σχολῇ ἔνεκα τῆς ἀρκούσης ἐφέτος φορολογίας τῶν κατοίκων. Ἐγκρίνει αἰτήσιν τῆς Διευθυντρίας ἐξαγγελούσης ὅτι ἔχει ἤδη ἐτοιμοὺς μαθητῆρας τινὰς ἵνα παραστήσωσι δράμα καὶ μίαν Γαλλικὴν κωμωδίαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀπονομῆς τῶν ἐλέγχων.

Συνεδρίασις 18 Φεβρουαρίου 1879

Ὁ Σύλλογος πληροφορεῖ τὴν ἐφορείαν ὅτι ἀνοίξας ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτοῦ σχολὴν τοῦ λαοῦ ἐξαίτεται τὴν δι' αὐτῆς ὑποχρέωσιν τῶν διδασκάλων τῆς κεντρικῆς Σχολῆς ὅπως ἕκαστος αὐτῶν ἀναλάβῃ μέρος εἰς αὐτὴν.

Ἡ ἐφορεία ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ ἐγκρίνει τὴν ἀποστολὴν ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς κ.κ. διδασκάλους παρακαλούσης περὶ τούτου αὐτοῦς. Συγχρόνως δὲ γνωστοποιεῖ καὶ τῷ Συλλόγῳ τὴν πράξιν αὐτῆς ταύτην.

Συνεδρίασις 18 Μαρτίου 1879

Ἐν τῇ συνεδριάσει ταύτῃ συγκροτηθεῖσα ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει μετὰ τῆς Δημογεροντίας καὶ τοῦ προεδρείου τοῦ Συλλόγου προκατήρξατο ἡ Α. Θεοφιλία ὁ Ἅγιος Ναζιανζοῦ διὰ προτρεπτικῶν λόγων περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς αὐξήσεως τῶν τάξεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου μέχρι τῆς εἰς τέλος Γυμνάσιον προαγωγῆς αὐτοῦ συνωδᾷ τῇ δοθείσῃ παρὰ τῆς Κοινότητος ὑποσχέσει πρὸς τε τὴν Α. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς ἐν Κων)πόλει ὁμογενεῖς τοὺς συνδραμόντας ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ καὶ ἐτελεύτησε ζητῶν τὴν ἐκάστου γνώμην ἐπὶ τούτου. Μέλη τινὰ τῆς ἐφορείας καὶ τῆς Δημογεροντίας καὶ τοῦ Προεδρείου τοῦ Συλλόγου εἰσερχόμενα εἰς λεπτομερείας τινὰς μὲν παρέστησαν τὴν ἀδυναμίαν τῆς Κοινότητος ὅπως μόνη φέρῃ εἰς πέρας τὴν τοῦ Γυμνασίου συντήρησιν ἄνευ ἐξωτερικῆς συνδρομῆς, ἐνῶ ἡ κατωτέρα ἐκπαίδευσις λίαν χολαίνει. Τινὰ δὲ ἀπεναντίας μεθ' ὅλα ταῦτα διετάθησαν ὅτι οφείλει ἡ Κοινότης νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεως αὐτῆς διὰ τῆς ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους οὕτως ἐπισήμως ἐκφρασθείσης δι' ἐπισήμων ἐγγράφων χωρὶς ὅμως ἡ Κοινότης νὰ παραλείψῃ νὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν τῶν ἔξω ὁμογενῶν τὴν ἀδυναμίαν αὐτῆς ἵνα μόνη βαστάσῃ τὸ βαρὺ τῆς συντηρήσεως ἑνὸς Γυμνασίου ἔργον ἄνευ τῆς γενναίας ἀρωγῆς καὶ τῶν ἄλλων ὁμογενῶν, ὧν τῇ γενναιοδωρίᾳ καὶ φιλοτιμίᾳ θαρροῦσα αὕτη ἀνέλαβε τηλικαύτην εὐθύνην. Τοσούτῳ μᾶλλον ἐπιμένουσιν εἰς τὴν ἰδέαν αὐτὴν ταύτην τὰ ἔντιμα μέλη καθό-

σον ἅπαξ καὶ διὰ παντὸς ἡ Κοινότης εἶναι δεδουλευμένη διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Γυμνασίου. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν χωλαίνουσαν κατωτέραν ἐκπαίδευσιν αὕτη ἐλπίζεται ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ θέλει διορθωθῆ προσλαμβανομένων τῶν καταλλήλων προσώπων. Ὁμογενῶς ἡ συνέλευσις παραδεχομένη τὰς σκέψεις ταύτας ἀποφασίζει τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Γυμνασίου μετὰ τὰς ἐξετάσεις τῆς κεντρικῆς σχολῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποστολὴν διαφόρων ἐκθέσεων πρὸς τε τὰ Πατριαρχεῖα καὶ τοὺς Συλλόγους καὶ διαφόρους ὁμογενεῖς παριστανουσῶν τὴν ἀληθῆ οἰκονομικὴν δυσχέρειαν τῆς Κοινότητος ἀπέναντι τοιοῦτου ἔργου, ὅπερ θέλει ὑποστῆ τὸν ἔσχατον κίνδυνον τῆς καταστροφῆς πρὶν ἢ θάλλῃ εἰμὴ οἱ ἔξω ὁμογενεῖς συνδράμωσιν αὐτῇ καὶ τὸ ἔργον τοῦτο. Ἐπισημασθέντος δὲ τοῦ ἐπιτροπεύοντος ἀγίου Ναζιανζοῦ ὅτι θέλει διαδιβάσει προθύμως τὰς ἐκθέσεις ταύτας ἡ συνέλευσις εὐχαριστήσασα αὐτῷ προβαίνει εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων τούτων. Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἐπισημασθέντος δὲ τοῦ ἐπιτροπεύοντος ἀγίου Ναζιανζοῦ ὅτι θέλει διαδιβάσει προθύμως τὰς ἐκθέσεις ταύτας ἡ συνέλευσις εὐχαριστήσασα αὐτῷ προβαίνει εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων τούτων. Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἐπισημασθέντος δὲ τοῦ ἐπιτροπεύοντος ἀγίου Ναζιανζοῦ ὅτι θέλει διαδιβάσει προθύμως τὰς ἐκθέσεις ταύτας ἡ συνέλευσις εὐχαριστήσασα αὐτῷ προβαίνει εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων τούτων. Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἐπισημασθέντος δὲ τοῦ ἐπιτροπεύοντος ἀγίου Ναζιανζοῦ ὅτι θέλει διαδιβάσει προθύμως τὰς ἐκθέσεις ταύτας ἡ συνέλευσις εὐχαριστήσασα αὐτῷ προβαίνει εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων τούτων. Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἐπισημασθέντος δὲ τοῦ ἐπιτροπεύοντος ἀγίου Ναζιανζοῦ ὅτι θέλει διαδιβάσει προθύμως τὰς ἐκθέσεις ταύτας ἡ συνέλευσις εὐχαριστήσασα αὐτῷ προβαίνει εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων τούτων. Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἐπισημασθέντος δὲ τοῦ ἐπιτροπεύοντος ἀγίου Ναζιανζοῦ ὅτι θέλει διαδιβάσει προθύμως τὰς ἐκθέσεις ταύτας ἡ συνέλευσις εὐχαριστήσασα αὐτῷ προβαίνει εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων τούτων. Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἐπισημασθέντος δὲ τοῦ ἐπιτροπεύοντος ἀγίου Ναζιανζοῦ ὅτι θέλει διαδιβάσει προθύμως τὰς ἐκθέσεις ταύτας ἡ συνέλευσις εὐχαριστήσασα αὐτῷ προβαίνει εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων τούτων. Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἐπισημασθέντος δὲ τοῦ ἐπιτροπεύοντος ἀγίου Ναζιανζοῦ ὅτι θέλει διαδιβάσει προθύμως τὰς ἐκθέσεις ταύτας ἡ συνέλευσις εὐχαριστήσασα αὐτῷ προβαίνει εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων τούτων. Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ἐφορείας ὡς καὶ τὰ τῆς κατοικίας. Ἐδῶ δὲ εὐρεθῶσι ταχέως τὰ κατάλληλα πρόσωπα διὰ νὰ μὴ ἐπέλθῃ ἀναβολὴ τῆς ἐλεύσεώς της.

Σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ προκαταβάλλητε ὑμεῖς τὰ ὁδοιορικὰ ἔξοδα καὶ τῶν δύο διδασκαλισῶν καὶ μᾶς γράψητε, ἵνα ἀμέσως σᾶς τὰ ἐξαποστειλωμεν. Ἐμφράζοντες ὑμῖν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν καὶ ἐν γένει ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων κατοίκων τῆς Ἀδριανουπόλεως διὰ τὰς τόσον εὐγενικὰς μερίμνας καὶ θυσίας, ἃς ἀναλαμβάνετε ὑπὲρ τῆς ἐνταῦθα ἐκπαιδεύσεως.

Σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν κλπ.

Συνεδρίασις 14 Νοεμβρίου 1879

Παρόντων καὶ τινων μελῶν τῆς Δημογεροντίας διωρίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἐφορείας ἐπόπται δι' ὅλα τὰ σχολεῖα ἵνα τακτικῶς μεταβαίνοντες ἐξετάζωσι τὴν κατάστασιν τῶν σχολείων καὶ τὰς τυχόν ἀνάγκας αὐτῶν.

Συνεδρίασις τῆς 21ης Ἰουλίου 1880

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην προσῆλθον ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει οἱ κατ' ἀπόφασιν ληφθεῖσαν ἐν τῇ προηγουμένῃ συνεδριάσει προσκληθέντες διὰ τὴν Κυριακὴν 19ην Ἰουλίου ἔφοροι καὶ ἐπίτροποι τῶν προαστείων Κιρισχανὲ καὶ Κιγικίου ὅπως ὀρισθῆ ἡ συνδρομὴ αὐτῶν διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος. Ἡ ἐφορεία ἐδήλωσεν αὐτοῖς ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς συγκαλέσεως αὐτῶν ἦτο νὰ ἐρωτηθῶσι κατὰ πόσον θὰ ἠδύναντο νὰ συνδράμωσι τὴν Κεντρικὴν Ἐφορείαν πρὸς συντήρησιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτῶν ὅπως καθοδηγηθῆ εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν ἐκπαίδευσιν ἐξόδων. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ τε πρόκριτοι Κιγικίου καὶ Κιρισχανὲ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ δώσωσιν ὀριστικὴν ἀπάντησιν λόγῳ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἦτο ὑπόθεσις ἀπαιτούσα τὴν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν συναδέλφων των ἰδιαιτέραν συνεννόησιν, ἐδηλώθη αὐτοῖς ὅτι ἠδύναντο νὰ σκεφθῶσι καὶ ἀπαντήσωσι πρὸ τῆς προσεχοῦς Τρίτης, ἀλλ' ὅτι πρὸ παντὸς ἄλλου ὄφειλον νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν τὴν γνώμην τῆς Ἐφορείας, ἣτις ἀπόφασιν ἔχει νὰ μὴ ὑποβληθῆ ἢ εἰς τὸ ἥμισυ τῶν ἐξόδων τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτῶν καὶ ὅτι ἐλάττωσις τῆς ἐτησίας αὐτῶν συνδρομῆς δὲν δύναται ἢ νὰ συνεπαγάγῃ τὴν ἀνάγκην τῆς περιστολῆς τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν.

Συνεδρίασις τῆς 24ης Ἰουλίου 1881

Τὴν πρώτην τῶν συνεδριάσεων τούτων ἔσχεν ἡ Ἐφορεία μετὰ τῆς Δημογεροντίας ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει ὅπως ἀνακοινώσῃ καὶ ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν αὐτῆς εἰς τὴν ὑπ' αὐτῆς ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ νὰ συνάψῃ δάνειον, τὸ ὁποῖον ν' ἀποπληρωθῆ κατὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν νῦν ἀναγκῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λήξαντος ἔτους. Πρὶν θέσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς συζήτησιν ἡ Ἐφορεία ἐθεώρησε καλὸν νὰ εἰσαγάγῃ ἕτερα δύο δευτερεύοντα ζητήματα τῶν ὁποίων ἡ λύσις ἐξαρτᾶται κατὰ τι καὶ ἐκ τῆς συνδρομῆς τῆς Δημογεροντίας. Τῶν ζητημάτων τούτων τὸ μὲν ἀφορᾷ τὴν σχολὴν τοῦ Χριστοῦ, τῆς ὁποίας μετατροποποιησομένης εἰς Κεντρικὸν Παρ-

θυναγωγείον, καθ' ἣν περίπτωσιν προβῆ ἡ Ἐφορεία εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἰδέας ταύτης, ἀνάγκη ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν διάθεσιν αὐτῶν τὰ δύο πρὸς τὸν κήπον τῆς σχολῆς δωμάτια τῆς ἐκκλησίας, ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς παραδόσεις εἰς τὰς δύο ἀνωτέρας τάξεις τοῦ κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ Ἐφορεία παρεκάλεσε τὴν Δημογεροντίαν ἐγκρίνουσα τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ν' ἀναλάβῃ νὰ συνεννοηθῆ μετὰ τῶν ἐπιτρόπων τῆς εἰρημένης ἐκκλησίας περὶ τῆς παραχωρήσεως τῶν δωματίων τούτων. Τὸ δὲ ἀφορᾷ τὴν ἰδέαν τῆς Ἐφορείας περὶ ταξινομήσεως τῶν συνδρομῶν τῶν ὡς ἄνω Κοινοτήτων, ἀναλόγως τῆς καταστάσεως αὐτῶν καὶ τῆς κλάσεως εἰς ἣν ταῦτα φοιτῶσι. Ζητηθείσης, λοιπόν, τῆς γνώμης τῆς Δημογεροντίας ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῆς Ἐφορείας ἐγένετο ἀποδεκτὴ οὐχὶ ἡ σύστασις ἰδιαιτέρας ἐκ δημογερόντων καὶ ἐφόρων ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἡ συγκρότησις κατὰ πᾶσαν Πέμπτην κοινῆς συνεδριάσεως τῆς Ἐφορείας καὶ τῆς Δημογεροντίας πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος. Προκειμένου, τέλος, περὶ τοῦ κυριωτέρου θέματος τῆς ἡμέρας, ἐπῆλθε τροποποιήσις ἐν τῇ ἀποφάσει τῆς Ἐφορείας τοῦ νὰ συνάψῃ δάνειον μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἀποδεκτῆς γενομένης τῆς προτάσεως ὅπως ἕκαστος τῶν τε ἐφόρων καὶ δημογερόντων, προπληρώσῃ τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ συνδρομὴν διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος καὶ ἐξοικονομηθῶσιν οὕτως αἱ πρῶται καὶ κυριώτεραι ἀνάγκαι τῆς ἐκπαιδεύσεως. Μετὰ ταῦτα, διαλυθείσης τῆς κοινῆς ταύτης συνεδριάσεως, ἡ Ἐφορεία, τῇ γενικῇ τῶν μελῶν ἐγκρίσει, μετέβη εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῆς ἵνα λάβῃ γνῶσιν τῶν ζητημάτων τῆς τακτικῆς τῆς ἡμέρας συνεδριάσεως καὶ συζητήσῃ αὐτά.

Πρῶτον ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ Συλλόγου δι' ἧς ζητεῖται ἡ τῆς Ἐφορείας ὀριστικὴ ἀπόφασις περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ καταλληλοτέρου διὰ τὸ κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον οἰκήματος. Ἡ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τῆς Ἐφορείας ἀπόφασις ὑπῆρξε ν' ἀναγγεῖλῃ τῷ Συμβουλίῳ τοῦ Συλλόγου ὅτι θέλει σπεύσῃ καὶ διαβιβάσῃ αὐτῷ τὴν ἐπὶ τούτῳ ἀπόφασιν αὐτῆς ἅμα ὡς γνωσθῆ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνεννοήσεως τῆς Δημογεροντίας μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ περὶ παραχωρήσεως τῶν δύο δωματίων.

Συνεδριάσις τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου 1881

Προεδρεύοντος τῆς Α. Π. τοῦ προέδρου προσήχθη τὸ κιβώτιον τῶν ἐράνων καὶ ἀποσφραγισθέντος τούτου εὐρέθησαν ἐν αὐτῷ Γρόσια 307,82, ὧν 61 ἐδόθησαν τῷ περιάγοντι. Ἐἶτα ἀνεγνώσθη ἔκθεσις τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Κιγκίφ Παιδαγωγείου κ. Περσοράτη, καθ' ἣν τὸ ἐκεῖ σχολεῖον τῶν ἀρρένων ἔχον κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 240 μαθητὰς κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔχει 200 — 205. Ἐκ τῶν ἐλλειπόντων 12 μετέβησαν εἰς τὸ Παιδαγωγεῖον τοῦ Ἄστεως, 10 ἐπεδόθησαν εἰς ἐργασίαν καὶ 10 μετέβησαν εἰς τὴν ἐκεῖ Βουλγαρικὴν σχολὴν, τούτων δ' οἱ πλείστοι Βουλγαρικῆς καταγωγῆς. Αἰτία τῆς αὐτομολήσεως ταύτης ἐν τῇ ἐκθέσει λέγεται ἡ αὐστηρότης μεθ' ἧς ἡ ἐκεῖ

Ἐφορεία ἐξέδωκε τὰ εἰσιτήρια καὶ ἡ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων δωρεὰν χορήγησις βιβλίων. Ἐν τῇ ἐκθέσει ὁ διδάσκαλος ὁμολογεῖ ὅτι καὶ ἄνευ εἰσιτηρίων ἐδέχθη περὶ τοὺς 50 μαθητάς, ἀναγγέλλει δ' ὅτι 25—30 μαθηταὶ μετέβησαν εἰς τὸ ἐν Κιγικίῳ ἰδιωτικὸν σχολεῖον. Ἐκ τοῦ Παρθεναγωγείου ἐκ τῶν αὐτῶν αἰτίων 8—10 μετέβησαν εἰς τὴν Βουλγαρικὴν σχολὴν 10, εἰς τὸ Παρθεναγωγεῖον τοῦ Ἄστεος καὶ 15—20 διέκοψαν τὰ μαθήματα, ὥστε, ἐνῶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐφοίτων μαθήτριαι 104, ἐφέτος μετὰ καὶ τῶν ἐκ τοῦ Νηπιαγωγείου προελθουσῶν φοιτῶσιν 89. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἔκθεσιν, τὸ ὕλικόν τῆς σχολῆς ἔχει ὡς ἑξῆς: Τὰ θρανία εἰσὶν παλαιότατα καὶ χρήζουσιν ἐπισκευῆς κατὰ τοὺς κανόνας τῆς παιδαγωγίας. Ἐπάρχει ἀναγνωστήριον ἀλλὰ δὲν ἐκτελεῖ καλῶς τὸν προορισμὸν του, ὑπάρχει δὲ ἀριθμητήριον ὡς καὶ εἰκόνας τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας. Ἐλλεῖπει παιδονόμος καὶ ὕδροφόρος, ὥστε αὐτοὶ οὗτοι οἱ μαθηταὶ μεταφέρουσιν ὕδωρ. Οὐσιωδεστάτη ἡ ἔλλειψις γεωγραφικῶν χαρτῶν, ὧν ἄνευ, οὔτε Γεωγραφία οὔτε Ἱστορία δεόντως διδάσκεται.

Συνεδρίασις τῆς 14ης Μαΐου 1882

Παρόντων τῶν ἐφόρων προσέρχονται κατὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ πρόσκλησιν οἱ κ.κ. Πατὴρ Κοσμάς, Χ' Βασιλείου Ἰωαννίδης καὶ παρακαλοῦνται ν' ἀναδεχθῶσι νὰ φροντίζουσιν ὅπως οἱ ἄκληροι ὁμογενεῖς διαθέτωσι μετὰ θάνατον τὴν περιουσίαν των ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Κατὰ πρότασιν αὐτῶν, ἀποφασίζεται νὰ διορισθῶσιν καὶ ἐκ τῶν προαστείων, ἐκ μὲν Ἰλδιριμίου οἱ κύριοι Θωμᾶς Στεργίου καὶ Βασίλειος Ἐμμανουήλ, ἐκ δὲ Κιγικίου, οἱ Γεώργιος Πενταφράγκας καὶ Α. Καβασακάλης καὶ ἐκ Κιρισχανῆ οἱ Χ' Ἐάνθης, Ἀναστ. Μποσταντζῆς καὶ Πάσχος Μυλωνᾶς.

Συνεδρίασις 19ης Φεβρουαρίου 1885

Ἐν τῇ κοινῇ ταύτῃ συνεδριάσει τῆς κεντρικῆς Ἐφορείας μετὰ τῆς Δημογεροντίας ἀντιπροσωπευομένης ὑπὸ τῶν κ.κ. Μ. Ἀλιναλμάξη, Θ. Παρασχίδου, ἡ Αὐτοῦ Σεβασμιότης ὁ Ἅγιος Ἀδριανουπόλεως δηλοῖ ὅτι ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκπαιδευτικὴ ἀδελφότης γνωστοποιεῖ δι' ἐπιστολῆς αὐτῷ, ὅτι ὁ μέγας τοῦ Ἔθνους εὐεργέτης κ. Ζάππας ἐπέισθη τέλος ὅπως δαπάναις αὐτοῦ οἰκοδομηθῇ κτίριον διὰ τὸ ἐνταῦθα κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως τοῦ νὰ πιστοποιήσῃ δι' ἐπισήμου ἐγγράφου ἡ Ἐφορεία, ἡ Δημογεροντία καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν ἀνὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ἐκκλησιῶν, ὅτι αἱ εἰσφοραὶ τῶν τελευταίων τούτων καὶ τὰ εἰσοδήματα τῶν ἀκινήτων τῆς ἐκπαιδεύσεως κτημάτων χρησιμοποιηθήσονται ἐν τῷ μέλλοντι ἀποκλειστικῶς πρὸς συντήρησιν τῆς ἐν λόγῳ σχολῆς. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς πρὸς τὸν Πρόεδρον ἡμῶν κ. Νεόφυτον ἐπιστολῆς, ἐπισταμένην δὲ μελέτην καὶ ὄριμον σύσκεψιν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἀποσταλέντος σχεδίου καθ' ὃ συνταχθήσεται τὸ ἄνω μνημονευθὲν σχετικὸν ἔγγραφον ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεία καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Δημογεροντίας εὐρίσκουσι δικαίας τὰς ἀξιώ-

σεις τοῦ κ. Ζάππα καὶ ἀποδέχονται ἅπαντα τὰ ἄρθρα τοῦ ἐν λόγῳ ἐγγράφου πλὴν τοῦ τετάρτου δι' οὗ ὀφείλει ἡ καθ' ἡμᾶς Κοινότης νὰ ἀναγνωρίσῃ τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἀδελφότητι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναθέτειν τὴν οικονομικὴν τοῦ Παρθεναγωγείου διατήρησιν εἰς ἴδιον ἀντιπρόσωπον ἐν ἧ περιπτώσει ἤθελε παρουσιασθῆ ἔλλειμμα. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον τοῦτο οὔτως ἔχον θίγει τὴν φιλοτιμίαν τῆς καθ' ἡμᾶς Κοινότητος, ἀποφασίζεται ἡ παραλλαγή καὶ σύνταξις αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ νὰ ὑποχρεωθῶσι τὰ συμβούλια τῆς Δημογεροντίας καὶ τῆς Ἐφορείας καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ τῶν ἐκκλησιῶν νὰ ἐξεύρωσι τρόπον πρὸς κάλυψιν ἐνδεχομένου τινος ἐλλείμματος. Τῇ προτάσει τοῦ Ἁγίου Ἀδριανουπόλεως ἀποφασίζει ὅπως προσκληθῆ καὶ συνυπογράψῃ τὸ σχετικὸν τοῦτο ἐγγράφον καὶ τὸ Συμβούλιον τοῦ ἐνταῦθα Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου. Εἶτα ἀποφασίζεται ὅπως συνταχθῶσι καὶ ἀποσταλῶσι τῷ Ἰδρυτῇ κ. Ζάππα εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ καὶ ψήφισμα δι' οὗ ἡ Κοινότης εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης ἀποδίδει εἰς τὸ οἰκοδομηθόμενον Παρθεναγωγεῖον τὸ ὄνομα «Ζάππειον». Μεθ' ὃ σκέψεως γενομένης περὶ τοῦ οἰκοπέδου ἐφ' οὗ γενήσεται ἡ οἰκοδομὴ ἀνατίθεται εἰς τὸν Ἀρχιτέκτονα κ. Νικόλαν, παρόντα εἰς τὴν Συνεδρίασιν, ὅπως πρὶν ἢ ὀριστικῶς ἀποφασισθῆ ἡ ἀνέγερσις τῆς σχολῆς ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου τοῦ νῦν κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου ἐξετάσῃ τὴν ὀπισθεν τοῦ Γυμνασίου κειμένην οἰκίαν τοῦ κ. Θαλασσινοῦ καὶ καταμετρήσῃ τὸ ἐμβαδὸν αὐτῆς. Τοῦ προέδρου ἡμῶν δηλώσαντος ὅτι τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 21ην Φεβρουαρίου θέλει προσκαλέσει μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τὴν Δημογεροντίαν, τὴν Κεντρικὴν Ἐφορείαν, τὸ Συμβούλιον τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου καὶ τὰς Ἐπιτροπὰς τῶν ἐκκλησιῶν ὅπως ὑπογράψωσι καὶ σφραγίσωσι τὸ τε ψήφισμα καὶ τὴν πρὸς τὸν εὐεργέτην ἡμῶν κ. Ζάππαν εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν καὶ οὐδενὸς ἄλλου ζητήματος ὑπάρχοντος λύεται ἡ συνεδρίασις.

Συνεδρίασις τῆς 19ης Ἰουνίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἁγίου Ἀδριανουπόλεως καὶ παρόντων τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἀδελφότητος, γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ ἀντιπροσώπου, προτειναντος ὅπως μὴ δοθῶσι διδασκαλικά πτυχία εἰς τὰς τελειοφοίτους, ἀλλ' αἱ μὲν τούτων, ὅσαι δύνανται ἐπὶ ἐν ἔτι ἔτος νὰ ἐξακολουθήσωσιν ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ τὸ μὲν διδασκόμεναι ἐπὶ 2 ἕως 3 ὥρας καθ' ἑκάστην ἀνώτερά τινα μαθήματα, σχετικὰ πρὸς τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν, τὸ δὲ καὶ διδάσκουσαι ταῦτοχρόνως ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν πεπειραμένων διδασκαλισσῶν, νὰ λάβωσι μετὰ ἐν ἔτος τὸ πτυχίον αὐτῶν, ἀφοῦ ἐνώπιον ἐιδικῆς ἐξ ἐπαγγέλματος ἐπιτροπῆς ὑποστῶσιν ἐξετάσεις πρακτικὰς. Αἱ δὲ ἄποροι τούτων νὰ λάβωσι τὸ πτυχίον αὐτῶν μετὰ ἐξετάσεις πρακτικὰς, γεννησόμενας μετὰ δύο ἔτη, ἀφοῦ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο διδάξωσιν ἐν τοῖς προαστείοις ἐπὶ οἰωδῆποτε ἤθελεν ὀρίσῃ ἡ Ἐφορεία μισθῶ. Προκειμένου περὶ τοῦ μέτρου τούτου, ὁ ἀντιπρόσωπος ἐδήλωσεν ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ

Ζαπκείου Παρθεναγωγείου οὐδόλως θέλει ἀδξηθῆ ἔκ τούτου, ὅτι δὲ ἐν ἐναντία περιπτώσει, ἡ Ἀδελφότης θέλει ἀναλάβῃ τὴν ἀπαιτηθησομένην δαπάνην.

Συνεδρίασις τῆς 21ης Αὐγούστου 1887

Οἱ διευθύνται τῶν προαστείων καλοῦνται πρὸς σύνταξιν τῶν προγραμμάτων τῶν σχολείων. Καθορίζεται ἡ θέσις ἐπόπτου ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ. Ἀναγινώσκειται ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ προγράμματος Ἐπιτροπῆς. Ἐν αὐτῇ ὑποδεικνύεται ἡ εἰσαγωγή ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ τοῦ μαθήματος τῆς Ραπτικῆς καὶ Κοπτικῆς. Ἡ Ἐφορεία ἀσπάζεται τὴν γνώμην ταύτην καὶ ἀποφασίζει τὴν κατ' ἀρχὴν εἰσαγωγὴν τοῦ μαθήματος τούτου, τὴν δὲ περαιτέρω σχετικὴν συζήτησιν ἀναβάλλει εἰς ἕτεραν συνεδρίασιν.

Συνεδρίασις 18 Μαρτίου 1888

Προεδρεύοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀδριανουπόλεως. Ἀναγινώσκειται ἀναφορὰ τῆς ἐν Κιρισχανὲ Νηπιαγωγοῦ, ἐν ἣ δηλοῖ ὅτι τινὲς τῶν γονέων ἀποσύρωσι τὰ τέκνα των ἐκ τῆς σχολῆς λόγῳ ὅτι δὲν ἔχουσι τὰ ἀπαιτούμενα βιβλία καὶ τὰ πέμπουσιν εἰς τὴν βουλγαρικὴν σχολὴν. Ἐγκρίνεται ὅπως ἐρωτηθῆ ἡ αὐτόθι Ἐφορεία περὶ τοῦ ζητήματος καὶ ἔπειτα δοθῆ ἡ δέουσα ἀπάντησις εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀναφορὰν.

Συνεδρίασις 19ης Ἰουνίου 1888

Προεδρεύοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, παρόντων τῶν κ.κ. Ν. Ζουπάν, Γ. Θεοδορίδου, Θ. Βαφειάδου καὶ Σ. Στεφανίδου.

Ἡ Α. Σεβασμιότης ἀνακοινεῖ τῇ Ἐφορείᾳ ὅτι ἔλαβεν ἐντολὴν παρὰ τῶν χορηγῶν ἵνα τοῦ λοιποῦ διευθύνῃ τὰ τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ διαχειρίζεται τὰς χορηγίας αὐτῆς μετὰ τῆς Ἐφορείας ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀδελφότητος, ἀφ' ἧς αἶρεται ἡ τοιαύτη ἀπόστολὴ καὶ ὅτι τὸ ἐκ λιρῶν Ὀθωμανικῶν 2546 κεκανονισμένον χορήγημα θέλει ἐξακολουθήσει διὰ πᾶσαν τὴν ἐν Θράκῃ ἐκπαιδευσιν, ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐλάττωσις τῶν δαπανῶν, ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου 200 λίρ. εἰσὶν ὠρισμένοι διὰ τὴν ἐν Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ ἐκπαιδευσιν, καὶ ὑπερεξακόσιαι διὰ τὰ περίχωρα. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶναι ἀκριβῶς ὠρισμένα τὰ χορηγούμενα ποσὰ καθ' ἕκαστον χωρίον τῶν πέριξ ἀπεφασίσθη νὰ ἀπευθυνθῆ τῇ Σεβασμιότητι δήλωσις τῆς Ἐφορείας ὅτι τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Ἐφορείας συμποσομένου εἰς λίρ. 1721 καὶ διὰ τὴν ἐκπαιδευσιν τῆς Ρωμυλίας ὠρισμένων 200 λιρῶν μένουσι λίραι 625 τῶν ὁποίων τὴν δαπάνην παρακαλεῖ ἡ Ἐφορεία νὰ καθορίσῃ ἀκριβῶς. Πόσα καὶ εἰς ποῖα χωρία δέον νὰ χορηγοῦνται καὶ ὑπὸ τίνος ὀρισθῆσεται ἡ τούτων διεύθυνσις.

Ἀπεφασίσθη νὰ ἀπευθυνθῆ αἴτησις χρημάτων πρὸς τὴν Ἀδελφότητα.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γραμματεὺς

Ἐκτακτος συνεδρίασις τῆς 24ης Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1890

Προεδρεύοντος τοῦ Ἀντιπροέδρου κ. Ἀρ. Χατζαναστάση, ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Διὰ τὴν ἐνσκήψασάν νόσον τοῦ ἐπιδημικοῦ κατάρρου μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τῶν ἰατρῶν, ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ διακοπὴ τῶν μαθημάτων ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, φόβῳ τοῦ κολλητικοῦ τοῦ νοσήματος. Συνεπῶς τὰ μαθήματα διεκόπησαν ἀπὸ τῆς 3ης Ἰανουαρίου ἐνεστῶτος ἔτους μέχρι τῆς 22ας τοῦ αὐτοῦ. Ἦδη, σὺν Θεῷ, τοῦ νοσήματος εὐρισκομένου εἰς ὕφεισιν, ἀπεφασίσθη ἡ συνέχεια τῶν μαθημάτων ἀπὸ 22ας τοῦ αὐτοῦ. Ἐκλεγέντος Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως τοῦ πρώην Λήμνου Σεβασμιωτάτου Κυρίου Κυρίλλου, ἀπεφασίσθη νὰ τηλεγραφηθῶσιν αὐτῷ τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐφορείας ἐπὶ τῷ αἰσίῳ διορισμῷ. Ἐπειδὴ ἱκανὸς ἀπωλέσθη χρόνος διὰ τὴν διακοπὴν τῶν μαθημάτων, ἕνεκα τῆς ἐνσκηψάσης νόσου διὰ τοῦτο συμφῶνως πρὸς τὴν ἐπὶ τούτῳ αἴτησιν τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ Γυμνασίου ἀπεφασίσθη ὅπως ἐφέτος μὴ γίνωσιν αἱ συνήθεις ἐπαναλήψεις τῶν μαθημάτων διὰ τοὺς ἑξαμηνιαίους διαγωνισμούς, ἀλλ' ἀμέσως συνεχισθῶσι τὰ τακτικὰ ἡμερήσια μαθήματα. Τὰ δὲ μαθήματα τῆς α' ἑξαμηνίας ἐπαναληφθῶσιν ἐν τῷ τέλει τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ὅτε γίνονται οἱ ἐνιαύσιοι διαγωνισμοί, διατηρουμένης πάντοτε ἀκεραίας τῆς διδασκομένης ὕλης καὶ παρεκτεινομένου μόνον τοῦ χρόνου τῶν ἐπαναλήψεων.

Ἀνεγνώσθη αἰτήσις τοῦ κ. Σαραντοπούλου, ζητοῦντος τὸν διορισμὸν του συνεπείᾳ τῆς ἀποδιώσεως τοῦ ἐπιστάτου τοῦ ἐνταῦθα Ζαπτείου Παρθεναγωγείου, κενωθείσης ταύτης τῆς θέσεως. Ἡ αἴτησις αὕτη ἀπερρίφθη πρὸς τὸ παρόν, ἀποφασισθέντος νὰ μὴν ἀντικατασταθῇ ὁ ὑπάλληλος οὗτος. Ἐπὶ τῇ προσεχῇ ἑορτῇ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, ἀποφασίζεται νὰ προσκληθῶσι δι' ἰδιαιτέρων προσκλητηρίων ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὁ διευθυντὴς τῆς Παιδείας Σουρουργῆ Βέης, διὰ μέσου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ αἱ αὐτῶν ἑξοχότητες οἱ Πρόξενοι Ρωσίας καὶ Ἑλλάδος ὅπως τιμῆσωσιν διὰ τῆς παρουσίας των, τὴν ἑορτὴν ταύτην.

Συνεδρίασις 10ης Φεβρουαρίου 1891

Προεδρεύοντος τοῦ πρεσβυτέρου τῶν μελῶν τῆς Ἐφορείας ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης.

Ληφθεῖσης ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν τῆς ἐκρύθμου καταστάσεως εἰς ἣν διατελεῖ τὸ ἡμέτερον Γυμνάσιον ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, κατάστασιν, ἣτις ἀπειλεῖ νὰ περιστήσῃ τὰ κατ' αὐτὸ εἰς πλήρη παραλυσίαν, ἕνεκα ἰδίως τῆς καθυστερήσεως τῆς διευθύνσεως ἐν τῇ ἐκκληρώσει τῶν καθηκόντων αὐτῆς ἀποφασίζεται ὅπως συνταχθῇ ὑπόμνημα ἐκτεγῶς ἀναφέρον τὰ τῆς καταστάσεως ταύτης, ὡς καὶ τὰ αἰτία τὰ παραγωγικὰ αὐτῆς, καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦτο διαβιβασθῇ ὅπου δεῖ ἀρμοδίως. Εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην προέβη ἡ Ἐφορεία καὶ αὕτη συλλέξασα τὰς σχετικὰς πληροφορίας καὶ αὐτοπροσώπως ἐξετά-

σασα τὰ πράγματα καὶ παρὰ τῶν καθηγητῶν ἐξακριβώσασα αὐτά, οὕτως ὥστε πεισθεῖσα περὶ τῆς ἀληθείας τῶν συμβαινόντων, προέβη εἰς τὴν ἀπόφρασιν ταύτην. Ἐπειδὴ κατηγγέλθη ὅτι οἱ διδάσκαλοι Ἰλδιριμίου παραγγέλλουσι τοῖς μαθηταῖς νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν ἀνὰ ἓν τεμάχιον ξύλου ἀποφασίζεται νὰ γραφῇ τῇ ἐφοροεπιτροπῇ Ἰλδιριμίου ὅπως φροντίζουσα περὶ ἀγορᾶς ξύλων προλάβῃ τὴν κατάστασιν ταύτην.

Ὁ Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος

Συνεδρίασις 3ης Ἰανουαρίου 1892

Ἐπὶ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Κ. Δήμησσα, ἀνεγνώσθη ἀπάντησις τῆς ἐντίμου Δημογεροντίας δι' ἧς ἀνακοινοῖ τῇ Ἐφορείᾳ ὅτι αἱ δαπάναι τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ξανθοπούλου ὑπ' ἐνοίκιον παντοπωλείου δι' ἐπισκευὴν τῆς στέγης καὶ τῶν τοίχων ἐξ ἡμισείας γίνονται ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τῆς Ἐφορείας· διὰ δὲ τὰ γενόμενα ἤδη προσφέρει ἡ Δημογεροντία. Εἰς τὴν ἐρώτησιν τῆς νηπιαγωγοῦ τοῦ ἐν Ἰλδιριμίῳ Νηπιαγωγείου, τίνα ἀλφαριθμητάρια ὥρισεν ἡ Ἐφορεία διὰ τὰ Νηπιαγωγεῖα, ἀπεστάλη ἀπάντησις, ὅτι ὡς τοιαῦτα ὥρισθησαν τὰ τοῦ Χ. Παπαμάρκου, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξητηλήθησαν ταῦτα, δύναται νὰ προμηθεύσῃ εἰς τὰ νήπια ἐκ τῶν ὑπαρχόντων καὶ εὐθηνότερων. Συνεπεῖα δηλώσεως τοῦ κ. Ι. Πετράκη, ὅτι ἐξασκεῖται πίεσις ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Σεβασμιότητος Ἀγίου Ἀδριανουπόλεως ἐπὶ τῶν διδασκάλων Π. Ἀθανασίου καὶ Ν. Κανναβᾶ, ὅπως ἐγκαταλείψωσι τὸ εἰς δ' ἐνδιαιτῶνται οἶκημα, χάριν τῶν ἀδίκων αἰτιάσεων τῶν κ. Α. Μαυρίδου καὶ λοιπῶν, ἀπεφασίσθη ὅπως τὴν πρωτὴν τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς μεταβῆ ἓν σώματι ἡ Ἐφορεία εἰς τὴν Α. Σεβασμιότητα καὶ παρακαλέσῃ ταύτην ὅπως οὐ μόνον παύσῃ πιέζουσα τοὺς ἄνω εἰρημένους διδασκάλους, ἀλλὰ καὶ ὑπερασπισθῇ αὐτοὺς χάριν τῆς ἡθικῆς ὑπολήψεως αὐτῶν, ἀδίκως προσβαλλομένης καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς Κεντρικῆς Ἐφορείας.

Συνεδρίασις τῆς 24ης Ἰανουαρίου 1892

Ἐπὶ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἡμῶν παρεδόθη ὁ Αὐτῷ τόμος τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθήκης ἐκ δωρεᾶς τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου. Ἀπεφασίσθη καὶ ἐστάλη συλλυπητήριον τηλεγράφημα εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἄρτι ἀποβιώσαντος μεγάλου εὐεργέτου τοῦ Ἔθνους ἀειμνήστου Κ. Ζάπτα. Ἀνεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη εὐχαριστήριος γραφὴ πρὸς τὸν Π. Ἀλτιναλμάζην διὰ τὴν ὀγδοηκοντάλιρον δωρεὰν τοῦ μακαρίτου πατρὸς αὐτοῦ Ἐμμ. Ἀλτιναλμάζη. Ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τῆς ἐντίμου Δημογεροντίας, δι' οὗ ἀνακοινοῖ τῇ Κεντρικῇ Ἐφορείᾳ, ὅτι ὁ ἀποβιώσας μακαρίτης Ἀντώνιος Δημητρίου, γαλακτοπώλης, ἐδώρησε τῇ Ἐκκαίδευσί τοῦ Ἔθνους ἡμῶν, δυνάμει ἐπισήμου διαθήκης, ὑπ' ἀριθμ. 56 καὶ ἡμερομηνίαν 20 Ἰουνίου 1891, τὴν ἐν Ταοῦκ - Καποῦ κειμένην ἰδιόκτητον αὐτοῦ οἰκίαν (μοῦλκι) μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὴν Μπουζχανᾶ, γαλακτοπω-

λείου, και Σεντουκτούδικον, ἐπὶ τῷ ὄρω τοῦ νὰ νέμηται τὰ ἐνοίκια τούτων ἢ ἄτεκνος σύζυγος αὐτοῦ Μαριγῶ, ἐκτὸς τοῦ Σεντουκτούδικου, τοῦ ὁποίου τὸ ἐνοίκιον νέμηται ἢ Δημογεροντία. Διὰ τὸ ἐνοίκιον τοῦτο ἀπεφασίσθη νὰ παρακληθῆ ἢ Δημογεροντία νὰ παραχωρήσῃ τὸ ἐνοίκιον τοῦ ἄνω εἰρημένου Σεντουκτούδικου ὑπὲρ τοῦ ταμείου τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὡς μᾶλλον συνᾶδον τῇ προθέσει τοῦ δωρητοῦ καὶ θεραπεῦον πολλὰς ἀνάγκας αὐτῆς. Ἐπὶ τῇ ἐγγράφῳ αἰτήσῃ τῆς ἐντίμου Δημογεροντίας ἀπεφασίσθη νὰ σταλῆ εἰς ταύτην ἢ διαχειρίσις τοῦ ταμείου τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐτῶν 1889 — 1890 πρὸς ἐξέλεξιν. Πρὸς τούτοις ἐστάλη συλλυπητήριος ἐπιστολὴ τοῖς ἀνεψιοῖς τοῦ ἀειμνήστου εὐεργέτου Κωνσταντίνου Ζάππα ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. Ἐπίσης νὰ προσκληθῶσιν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν. Ὁ Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος.

Συνεδρίασις 11ης Ἰουνίου 1893

Παρόντων τῶν κ.κ. Θωμᾶ Καλλιβοῦλου, Κ. Σακελλαρίου, Ν. Ζουπάν και Ε. Ἀργυριάδου, ἀνεγνώσθησαν ἀναφοραὶ τῶν διαδοκάλων Νικ. Κανναβοπούλου και Ι. Βαρθαγιάννη, δι' ὧν ἐγκαλοῦσιν ἀλλήλους, ὡς τοῦ μὲν ἐξυβριζομένου ἐπὶ παρουσία τῶν μαθητῶν, τοῦ δὲ ὡς κωλύοντας τοὺς μαθητὰς νὰ μελετῶσι κατὰ τὰ διαλείμματα τὸ μάθημα τῆς γεωγραφίας ὅπερ αὐτὸς διδάσκει. Ὁ διευθύνων τὰς ἀστικὰς σχολὰς Κ. Περισοράτης, κατὰ τὸν ἔτερον τῶν ἀναφερομένων ἔλαβε γνῶσιν τῆς καταστάσεως, ὑποσχθεὶς νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς ἀταξίας, ἠμέλησεν ὅμως νὰ πράξῃ τοῦτο, περιορισθεὶς εἰς ὑποσχέσεις, παραπονούμενος και ὁ ἴδιος κατὰ τῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του, διδασκάλων ὡς ἀνευλαβῶς πρὸς αὐτὸν φερομένων και ἀπειθούντων, και ὀνομαστὶ κατὰ τῶν κ.κ. Ἀθανασίου, τοῦ διευθύνοντος τὸ τμήμα τοῦ Ἀγ. Νικολάου, ὡς μὴ ἐννοοῦντος νὰ ὑπαχθῆ εἰς σχέσιν ἐξαρτήσεως ἀπ' αὐτοῦ καίτοι γενικοῦ τῶν ἀστικῶν σχολῶν διευθυντοῦ τυγχάνοντος, ὡς ἀποδεικνύει και ἡ ἀπ' εὐθείας τῇ Ἐφορεῖᾳ διαβίβασις τοῦ προγράμματος τῶν ἐξετάσεων τῆς Σχολῆς, ἣν διευθύνει και ὅπερ ἱεραρχικῶς δι' αὐτοῦ ἔδει νὰ διαβιβασθῆ. Σκέψεως γενομένης ἐπὶ τῆς καταστάσεως μαρτυρούσης ὅτι ὁ μὲν διευθύνων τὰς Ἀστικὰς σχολὰς, ὀλίγον ἐξασκεῖ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του τεταγμένων διδασκάλων κῦρος, οὔτοι δὲ ἀπ' ἑτέρου δὲν εὐρίσκονται, ὡς μὴ ὄφειλε, εἰς ὁμαλὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις, τοῦθ' ὅπερ ἐπιβλαβῶς ἐπιδραῖ ἐπὶ τε τῆς διανοητικῆς ὡς και ἐπὶ τῆς ἠθικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν, ἀπεφασίσθη νὰ προσκληθῶσι και νουθετηθῶσι δεόντως, ὡπως συνενωθῶσιν ἐφεξῆς, λαμβάνοντες σπουδαιότερον ὑπ' ὄψει τὰ καθήκοντα τῆς ἀποστολῆς τῶν, ἅπερ φαίνονται λησιμονοῦντες.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν, ὁ ἐπιτροπεύων τὸν ἀπόντα Μητροπολίτην Πρωτοσύγκελος, ἀνήγγειλε τῇ Ἐφορεῖᾳ ὅτι συνεπείᾳ γενικοῦ μέτρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀφορῶντος τὰς καθ' ἅπαν τὸ κράτος ὑφισταμένας και λειτουργοῦσας σχολὰς, ἢ ἐνταῦθα Διεύθυνσίς των τῆς Παιδείας προσεκάλεσε

τὴν Ἰ. Μητρόπολιν νὰ ἐφοδιάσῃ καὶ τὰς Ἀστικὰς σχολὰς διὰ τῆς εἰδικῆς Κυβερνητικῆς ἀδείας, τῇ προκαταβολῇ δέκα χρυσῶν γροσίων, ὡς τέλους χαρτοσήμου, δι' ἐκάστην σχολὴν ἄδειαν ἰδιαιτέρως ἐκδοθησομένην. Τὰ τέλη ταῦτα καταβάλλονται ἐφ' ἅπαξ κατὰ τὴν τῶν ἀδειῶν ἐκδοσιν. Εἰς τὴν διὰ τῆς Α. Πανοσιολογιότητος ἐπίσης διαβιβασθεῖσαν τῇ Ἐφορεῖα ἐρώτησιν τῆς Δημογεροντίας, περὶ τῶν μέτρων ἅπερ σκέπτεται νὰ λάβῃ ἡ Ἐφορεῖα ὡς πρὸς τὴν μέλλουσαν τῶν σχολῶν συντήρησιν, ἐδόθη ἡ ἀπάντησις ὅτι πρὶν ἢ ἀφικθῆ ἢ παρὰ τῆς πρὸς ὑποστήριξιν τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας περιμενομένη ἀπάντησις περὶ τῆς ἀναστολῆς ἢ ἐξακολουθήσεως τῆς χρηματικῆς αὐτῆς ἐπικουρίας, εἰς οὐδεμίαν δύναται νὰ προβῆ ἀπόφασιν, ἐξαρωμένην ἐκ τῆς τοιαύδε ἀπαντήσεως, ἀλλ' ἐὰν βραδύνη πέραν ὄριου τινός, κατ' ἀνάγκην ληφθήσεται ἡ ὑπὸ τῶν περιστάσεων ὑπαγορευομένη ἀπόφασις, ἣτις καὶ ἐγκαίρως γνωστοποιηθήσεται τῇ Ἐφορεῖα.

Συνεδρίασις 1ης Νοεμβρίου 1895

Προεδρεύοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἀποφασίζεται νὰ ἀγορασθῶσι βιβλία διὰ τοὺς ἀπόρους μαθητὰς κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Γυμνασιαρχοῦ δοθέντα κατάλογον, ἐκτὸς ἐκείνων τὰ ὅποια εὐρίσκονται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Γυμνασίου, ἔστω καὶ διαφορετικῶν ἐκδόσεων, τὰ δὲ μὴ εὐρεθησόμενα ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πηγαῖς ταύταις νὰ παραγγελθῶσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐπειδὴ ἐστάθη ἀδύνατον νὰ εὐρεθῆ κατάλληλος τουρκοδιδάσκαλος, ὡς ἀπήντησεν ὁ διευθυντὴς τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, διὰ τὸ Γυμνάσιόν μας ἀπεφασίσθη νὰ διορισθῆ ὡς τοιοῦτος ὁ ἐνταῦθα κ. Παρασκευᾶς Θεοδώρου, γνώστης τῆς Τουρκικῆς καὶ κάτοχος ἀρκετῶν προσόντων.

Κατάλογος καὶ ἀντιμισθία τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ τοῦ Γυμνασίου 1896—1897

Ἰωάννης Βεργάδης (διευθυντὴς ὁμογενῶν)	λίρ. ὀθ.	120
Ἀπόστολος Κωνσταντίνου Καθηγητῆς Φιλολογίας	» »	80
Γεώργιος Οἰκονόμος Καθηγητῆς Φιλολογίας	» »	80
Ἀθανάσιος Οἰκονομίδης Καθηγητῆς Μαθηματικῶν	» »	100
Ἀλέξανδρος Μακκᾶς Καθηγητῆς Γαλλικῆς... ..	» »	66
Παρασκευᾶς Θεοδωρίδης Καθηγητῆς Τουρκικῆς ...	» »	40
Ἀλέξανδρος Ζῶτος Καθηγητῆς Ἑλληνικῶν, Ἱερῶν καὶ ἐπόπτης... ..	» »	60
Ἰω. Ραπτάρης Ἐπιμελητῆς Συνταξιοῦχος	» »	15
Πέτρος Χατζημιχαήλ θυρωρὸς	» »	24
Θεόδ. Βασιλείου Εἰσπράκτωρ... ..	» »	25
Γεράσι. Μακρίδης Μουσικοδιδάσκαλος	» »	10

Προάστειον Κιγικίου

Ίω. Περισοράτης Διευθυντής τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς	λίρ. ὄθωμ.	60
Κων)νος Παπαγιαννόπουλος Διδάκαλος	» »	36
Λ. Διαμαντῆς Διδάκαλος	» »	39
Σοφία Μακρίδου Διευθύντρια Παρθεναγωγείου . . .	» »	38
Εὔθ. Χ' Μιχαῆλ Διδάκαλος	» »	24
Ἀθηνᾶ Νικολάου Νηπιαγωγός	» »	33
Ἀναστασία Κωνσταντίνου βοηθός	» »	15

Προάστειον Κιρισχανέ

Στέφανος Γεωργιάδης Διευθυντής Ἀστικῆς Σχολῆς	λίρ. ὄθωμ.	45
Βλάσιος Γεωργίου Διδάκαλος	» »	30
Εὔαγγ. Παπαγεωργίου Διδάκαλος	» »	25
Ἐλισάβετ Παπαδοπούλου Διευθύντρια Παρθ)γωγείου	» »	38
Εὔαγγ. Χ' Ἄντωνίου Διδάκαλος	» »	24
Σεβαστή Κωνσταντίνου Νηπιαγωγός	» »	33
Μαρία Πάσχου βοηθός	» »	15

Προάστειον Ἰλδιριμίου

Γεώργιος Δήμου Διευθυντής Ἀστικῆς Σχολῆς	λίρ. ὄθωμ.	50
Ἡλ. Ἡλιάδης Α' Διδάκαλος	» »	33
Β. Παπαδόπουλος Β' Διδάκαλος	» »	36
Μεν. Μαργαριτίδης Γ' Διδάκαλος	» »	30
Μαρία Γεωργίου Διευθύντρια Παρθεναγωγείου . . .	» »	38
Ἀναστασία Πασχαλίδου Α' Διδασκάλισσα	» »	24
Ἄννα Παπαστεργίου καὶ Σουλτάνα Ἰωάννου βοηθοί	» »	24
Μαρία Δημητρίου Νηπιαγωγός	» »	33
Εὔφρ. Βασιλείου Βοηθός	» »	15

Προάστειον Κούμ - Μαχαλά

Μιχ. Νικολαΐδης Διευθυντής Ἀρρεναγωγείου	λίρ. ὄθ.	27
--	----------	----

Ἀστικὴ σχολή

Σπυρ. Παναγιωτόπουλος Διευθυντής	λίρ. ὄθωμ.	80
Ἀπόστ. Θεοδωρίδης Διδάκαλος	» »	52
Γ. Σαββόπουλος Διδάκαλος	» »	50
Ἀθαν. Πανλιάδης Διδάκαλος	» »	55
Μιλτ. Δουκίδης Διδάκαλος	» »	45
Παν. Παπαευθυμίου Διδάκαλος	» »	30
Ἀπόστ. Δημητρίου Παιδονόμος	» »	5

Ζάππειον

Ἄσπασια Ζήση Διευθύντρια... ..	λίρ. ὄθωμ.	80
Βασ. Γρηγοριάδης Καθηγητῆς	» »	80
Γ. Λαμπουσιάδης Διδάσκαλος... ..	» »	70
Εὐπραξία Φάσσου Διδάσκαλος (δωρεάν διὰ τὸ 95—96)	» »	40
Ζηνοβία Νέστορος Διδασκάλισσα	» »	40
Ζωὴ Βλαχοπούλου Διδασκάλισσα... ..	» »	40
Οὐρανία Δημητρίου Διδασκάλισσα	» »	33
Εὐφρ. Σπανοῦ Διδασκάλισσα... ..	» »	17
Αἰκ. Καλούδη Διδασκάλισσα... ..	» »	17
Ἐλευθ. Παπαϊωάννου Ἐπιμελήτρια... ..	» »	24
Ἄθαν. Βλασίου Θυρωρὸς	» »	19.50

Νηπιαγωγεῖον Ἁγ. Γεωργίου

Χρυσὴ Βασιλείου Νηπιαγωγὸς	λίρ. ὄθωμ.	20
Χαρίκλ. Στεφάνου παραμάννα... ..	» »	8.13

Συνεδριάσις τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου 1896

Προεδρεύοντος τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου ληφθείσης ὑπ' ὄψει τῆς αἰτήσεως τῶν οἰκογενειάρχων ἱερέων καὶ διδασκάλων ὅπως ἀπαλλαγῶσι τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς διδάκτρων διὰ τὰ εἰς τὰ δημόσια διδακτήρια διδασκόμενα τέκνα αὐτῶν, ἐνεκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἵνα ἐξαιρεθῶσιν οἱ εἰρημένοι τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς διδάκτρων, ἐκτὸς τῶν εὐπορούντων. Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἐνεκρίθη νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸν ἐκ τῶν ὁμογενῶν ἱατρὸν ἀξιότιμον κ. Χρῆστον Δουλᾶν παράκλησις ὅπως ἀναλάβῃ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς ἀνθρωπολογίας εἰς τὴν πρώτην τάξιν τοῦ Γυμνασίου. Πρὸς συλλογὴν αὐτοπροαιρέτων συνδρομῶν ὑπὲρ τοῦ ταμείου τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Κοινότητος παρὰ τῶν ἐνταῦθα ἐγκρίτων ὁμογενῶν ἐντοπίων καὶ ξένων, ἐνεκρίθη νὰ καταστρωθῇ κατάλογος τοιούτων καὶ διορισθῇ ἐπιτροπὴ ἀπαρτιζομένη ἐκ τῶν κ.κ. Μ. Κυριαζοπούλου καὶ Μ. Δουλᾶ, ὅπως περιερχομένη ἐξαιτήσῃ τὴν ὑλικὴν αὐτῶν ὑποστήριξιν.

Συνεδριάσις τῆς 26ης Φεβρουαρίου 1897

Προεδρεύοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἀνακοινούται ὅτι διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ ἐν Γιλδιριμίῳ Παρθεναγωγείου διορίσθη ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς οἰκοδομήσεως ἀπὸ μέρους τῆς Κεντρικῆς Ἐφορείας. Σχετικῶς μὲ τὴν αἴτησιν, ἣν ὑπέβαλε τῇ Ἐφορεῖᾳ δι' ἀναφορᾶς τῆς, ὡς πρὸς τὴν οἰκίαν τῆς τὴν ἀφιερωθείσαν προλαβόντως εἰς τὰ δημόσια ἐκπαιδευτήρια, ἐν συνεδριάσει κοινῇ τῶν δύο Σωμάτων Δημογεροντίας καὶ Ἐφορείας, ἀπεφασίσθη νὰ τῇ κοινοποιηθῇ ὅτι ἐὰν καταβάλλῃ ὅσα ἡ Ἐφορεία μέχρι τοῦδε ἔχει πληρώσει διὰ φόρους τῆς ἀφιερωθείσης οἰκίας εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐκ-

παιδείσεως, ἡ Ἐφορεία παραιτεῖται τῶν ἐπὶ τῇ εἰρημένῃς οἰκίας ἀπαιτήσεων τῆς. Δικαίωμα πρόσθετον διὰ τὴν οἰκονομικὴν μεταβίβασιν τῶν ἐν Ταχτακαλὲ κτημάτων τῆς ἐκπαιδείσεως ἐπ' ὀνόματι τῆς Κας Εὐφροσύνης Μ. Κυριαζοπούλου, ἀνερχόμενον εἰς λίρας τουρκικὰς ὀκτῶ ('Αριθ. 8), ἐνεκρίθη νὰ καταβληθῶσιν ὑπὸ τοῦ ταμείου τῆς Ἐκπαιδείσεως καὶ ἐστάλη ὁ κ. Ταμίας νὰ μετρήσῃ τὸ εἰρημένον ποσόν. Ἀπηνυθύνθη αὐθημερὸν τῷ ἐν Φιλιππουπόλει δικηγόρῳ κ. Ἄχ. Μακρίδῃ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ ἐπὶ τῇ προθύμῳ γνωμοδοτήσει του περὶ τῆς διαθήκης τοῦ ἐκ Καραβουρνὰρ Ἄριστ. Χ' Νικολάου.

Συνεδρίασις τῆς 16ης Μαΐου 1897

Προεδρεύοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, ἡ Α. Σεβασμιότης διώρισεν ἀντιπρόεδρον τῆς Ἐφορείας, διὰ τὴν ἐπίβλεψιν δὲ τῶν κτημάτων τῆς ἐκπαιδείσεως συμφώνως τῷ 26 ἄρθρῳ τοῦ κανονισμοῦ τῆς Ἐφορείας τῆς Ἑλλην. ἐκπαιδείσεως ἐπιτροπῆν. Πρὸς ἐπίβλεψιν δὲ τῶν διαφόρων Σχολῶν ὅπως ἐπισκέπτεται αὐτὰς κατὰ καιροὺς θεωρηθέντος τοῦ μέτρου τούτου ὡς συντελεστικοῦ εἰς ὑπόθαψιν τοῦ ζήλου τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ καὶ τῆς φιλοτιμίας καὶ τῆς ἀμίλλης τῆς διδασκομένης νεολαίας.

Συνεδρίασις τῆς 13ης Ἰουνίου 1897

Προεδρεύοντος τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου. Κατὰ ταύτην ὁ πρόεδρος κατατίθησι σημείωμα τοῦ εἰς τὴν ἐκπαιδευσιν τῆς περιφερείας ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς χορηγουμένου διὰ μίαν τετραμηνίαν μετὰ τῶν ὀνομάτων τῶν χωρίων καὶ τοῦ ἐνὶ ἐκάστῳ ἀναλόγου ποσοστοῦ, ἀνερχομένου ἐν συνόλῳ εἰς λίρας Τουρκίας 94,30.

Τῇ προτάσει τοῦ Προέδρου ἐγκριθείσης καὶ ὑπὸ τῆς Ἐφορείας ἀπεφασίσθη διὰ πλειοψηφίας νὰ χορηγηθῇ ποσὸν ἐκ λιρῶν ὀθωμανικῶν 75, λόγῳ δανείου ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἐφορείας εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐκπαιδείσεως τὸ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως διαχειριζόμενον τῆς ἐθνικῆς τῶν περιχώρων ἐκπαιδείσεως. Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἀνακοινοῖ τῇ Ἐφορείᾳ ὅτι ὁ ἐκ τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν ἄρτι ἀποβιώσας Χ' Γεώργιος Μιχαήλ, σιτέμπορος, διὰ διαθήκης του, κληροδοτεῖ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκπαιδευσιν λίρας ὀθωμανικὰς διακοσίας πενήκοντα (250), τὰς ὁποίας καὶ παραδίδει εἰς τὸν ταμίαν τῆς Ἐφορείας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκπαιδέσεως. Εἶτα ἀναγινώσκειται προσκλητήριον τῆς ἐν Ἰλδιρμὶφ Ἀδελφότητος «Ἀγάπη», ὅπως παραστῇ κατὰ τὰς τῇ 15ῃ Ἰσταμένου τελουμένας ἐξετάσεις τοῦ αὐτόθι Νηπιοπαρθεναγωγείου ἡ Ἐφορεία μετὰ τοῦ Προέδρου. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην συμπίπτουσιν αἱ ἐξετάσεις τοῦ Γυμνασίου καὶ ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ μετάβασις εἰς Ἰλδιρμὶον τῆς Ἐφορείας ἐνεκρίθη νὰ σταλῇ ἰδιαιτέρα ἐπιτροπὴ ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὴν κατὰ τὰς ἐξετάσεις. Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἡ Ἐφορεία θεωρεῖ καθῆκον τῆς ἱερῶν νὰ παρακαλέσῃ τὴν Α. Σεβασμιότητα ὅπως ἐγγράψῃ τὸ ὄνομα τοῦ ἀειμνήστου κληροδότου Χ' Γεωργίου, εἰς τὸν

κατάλογον τῶν μεγάλων εὐεργετῶν τῆς Κοινότητος, ὅπως μνημονεῦεται ἐς αἰεὶ ἡ εὐεργεσία καὶ εὐλογεῖται ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου τῆς Κοινότητος ἡμῶν εὐεργέτου καὶ ἵνα ἡ θεάρεστος αὐτοῦ πράξις εὖρη καὶ ἐτέρους μιμητάς.

Συνεδρίασις τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1899

Προεδρεύοντος τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου, παρόντων τῶν κ.κ. Μ. Κυριαζοπούλου, Ἰω. Πετράκη, Καταπόδη, Μ. Ἀλευροπούλου καὶ Ἀργυριάδου, ἀνακοινοῦται ὑπὸ τῆς Α. Σεβασμιότητος τὸ ἐξῆς πρὸς τὴν Ἐφορείαν ἔγγραφον:

Ἀξιότιμοι Κύριοι. Ἡ μέριμνα ἡμῶν ὑπὲρ τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς δευτέρας ἡμῶν Πατρίδος, τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐστὶν ἐνδεδεχῆς, ὡς τοῦτο γνωστὸν καὶ ὑμῖν τυγχάνει, ἐπιθυμοῦντες ὅμως καὶ πῶς πρακτικώτερον νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν πρόοδον αὐτῶν, κατεθέσαμεν σήμερον εἰς τὴν Τράπεζαν Μ. Ἀλτιναλμάξη καὶ Σία λίρ. Τουρκίας ἑκατὸν πενήκοντα (ἀριθ. 150) ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Ἀδριανουπόλεως καὶ εἰς διαταγὴν τῆς Κεντρικῆς ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἐφορείας διὰ μίαν τριετίαν ἐπὶ δεκαλίρω τόκῳ αὐτῶν ἐτησίως, αἵτινες θὰ εἰσπράττωνται ἐπὶ ἀποδείξει τοῦ κατὰ καιρὸν Ταμείου αὐτῆς. Ἐπισυνάπτοντες δι' ὧδε τὸ ὁμολογον ὑπογραφῆς Μ. Ἀλτιναλμάξη καὶ Σία ἐκφράζομεν τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν, ἵνα εἰς τὸ τέλος τῆς τριετίας, αἱ ὡς ἄνω 150 λίραι καὶ πάλιν κατατεθῶσιν ἢ ἐν τῇ αὐτῇ Τραπεζῇ ἢ ἐν ἄλλῃ, τὴν ἐπὶ τόκῳ, ἅμα δὲ καὶ τὴν εὐχὴν ἵνα καὶ δωρεαὶ καὶ κληροδοτήματα γινόμενα εἰς τὸ μέλλον κατατίθενται ἐν τινι Τραπεζῇ ὅπως σχηματισθῇ σπουδαῖόν τι κεφάλαιον, οὗτινος μόνον οἱ τόκοι νὰ διατίθηνται ὑπὲρ τῆς Ἐκπαιδεύσεως πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ μέλλοντος τῶν Ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν. Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν μετὰ πολλῆς ἀγάπης.

Ἐν Ἀδριανουπόλει τῇ 3ῃ Φεβρουαρίου τοῦ 1899.

Πρὸς τὴν Ἀξιότιμον κεντρικὴν ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἐφορείαν ἐν Ἀδριανουπόλει.

Τὸ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἐγγράφῳ ἀναφερόμενον ὁμολογον τῆς ὑπογραφῆς Μ. Ἀλτιναλμάξη καὶ Συντροφία ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἐξῆς:

Andrianople le 3/15 Φεβρουαρίου 1899. Διὰ λίρ. Ὁθ. 150.

«Ἐλάβομεν παρὰ τῆς Κεντρικῆς ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἀδριανουπόλεως Ἐφορείας λίρας Ὀθωμανικὰς ἑκατὸν πενήκοντα, δωρεὰν τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως κυρίου Κυρίλλου, ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Ἀδριανουπόλεως, τὰς ὁποίας θὰ πληρώσωμεν μετὰ τρία ἔτη ἀπὸ τὴν σήμερον εἰς τὴν διαταγὴν τῆς κατὰ καιρὸν Κεντρικῆς ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἐφορείας πληρώνοντες ἅμα αὐτῇ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους δέκα (ἀριθ. 10) λίρας Ὀθωμανικὰς, τόκον αὐτῶν ἐπὶ ἰδιαιτέρα τοῦ Ταμείου αὐτῆς ἀποδείξει καὶ εἰς ἔνδειξιν»

δωρεᾶ, περιτράνωσ ἐκδηλώσεως τὸ ὑπὲρ τῆς ἀκμῆς καὶ ἐξασφαλίσεως τῆς συντηρήσεως, τὸ μέγα καὶ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον, ἡ Ἐφορεία ὑπέβαλε τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς τὸ πρῶτον, εἶτα δὲ ἐπιθυμοῦσα νὰ συντελέσῃ ὅπως ἢ ἐν τῷ δωρητηρίῳ τῆς Α.Σ. ἐγγράφῳ ἐκφρασθεῖσα ἐπιθυμία καὶ εὐχή, ἣν ὁμοθύμως συμερίζεται καὶ ἐγκρίνει, ἀποφασίζει ὅπως ἢ τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Σ. Μητροπολίτου καὶ Προέδρου τῆς Ἐφορείας τῶν ἀνωτέρω ἐκ λ. Ὅθωμ. 150 πρώτη καταβολὴ χρησιμεύσῃ ὡς πυρὴν ἰδιαιτέρου ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου ἀξανομένου σὺν τῷ χρόνῳ τῇ προσθήκῃ τῶν ἐνδεχομένων δωρεῶν καὶ κληροδοτημάτων διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ σταθερὰ συντήρησις αὐτῶν. Ἐπὶ τούτῳ ἀναγκαῖον θεωρεῖ ὅπως τὴν ἀπόφασιν ταύτην σεβασθῶσιν αἱ διάδοχοι Ἐφορεῖαι ἀναγνωρίζουσαι τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς καὶ τὴν ἐπίδρασιν ἣν ἀναποφεύκτως ἔξει ἐπὶ τῆς μελλούσης τύχης καὶ τῆς ἀκμῆς τῶν ἡμετέρων ἐκπαιδευτηρίων ἀποδεχθῶσιν τὸν ὑποχρεωτικὸν καὶ δι' αὐτὰς χαρακτηῖρα αὐτῆς περὶ τοῦ ἀναφαιρέτου τῶν εἰς τοῦτο ἐφεξῆς ὄρισμένων καταβολῶν καὶ τῆς μὴ χρησιμοποίησεως αὐτῶν ἐν οὐδεμιᾷ προφάσει εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς τρεχούσης τῶν σχολείων ὑπηρεσίας, μέχρις οὗ οἱ τόκοι αὐτῶν ἀυξηθῶσιν εἰς ποσὸν ἐπαρκὲς εἰς τὴν τακτικὴν τῶν σχολῶν ἡμῶν συντήρησιν. Ψήφισμα κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν συνταχθήσεται ὅπως ἀναρτηθῇ ἐν τῇ Ἐφορείᾳ ὑπομνησκον τὴν πιστὴν τῶν ἀναφερομένων τήρησιν εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ μεγάλου σκοποῦ ὃν ἐστοχάζετο ὁ Σεβασμιώτατος ἡμῶν Πρόεδρος τὴν δωρεὰν ταύτην πάνυ γενναιοφρόνως ποιούμενος.

Συνεδρίασις τῆς 11ης Ἰουνίου 1900

Προεδρεύει ὁ Πρωτοσύγκελλος κ. Στέφ. Δανηλίδης. Προσέρχεται ὁ Γυμνασιάρχης κ. Ἄθαν. Ἰωαννίδης καὶ δίδει πληροφορίας περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῶν Ἱερῶν κ. Στεφ. Ἀθανασιάδου ἐνεργουμένων καὶ περὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτων. Ἀνακοινοῖ ὅτι ὁ κ. Ἀθανασιάδης ὑπέκλινησε τοὺς μαθητὰς εἰς στάσιν ἐναντίον τῶν ἀρχῶν, αὐτοῦ, Ἱερῶς Μητροπόλεως καὶ Ἐφορείας δὸς σχέδιον εὐχαριστηρίου εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς Βασιλικῆς τάξεως τοῦ Γυμνασίου κατ' ἰδίαν αὐτοῦ σύνταξιν καὶ προφορικὰς οδηγίας εἰς τοὺς τῆς Δης τάξεως πρὸς σύνταξιν ὁμοίου εὐχαριστηρίου διὰ τὸν εἰρημένον καθηγητὴν, ἐν οἷς νὰ προσβάλλεται ἡ Ἱ. Μητρόπολις καὶ ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεία διὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ. Τὰ σχέδια ταῦτα ἀνέγνωσεν ὁ κ. Γυμνασιάρχης ἐπιπροσθέσας ὅτι οἱ μαθηταὶ διαπληκτίζονται ἤδη διαιρεθέντες εἰς δύο μερίδας ἐπὶ τούτῳ ὑποκινούμενοι ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Καθηγητοῦ καὶ μάλιστα ὁ μαθητὴς τῆς Δης τάξεως Μαυρομάτης, τυφλὸν ὄργανον τούτου καὶ τινος ὁμόφρονος αὐτῷ δι' ἀπειλῶν, ὑποσχέσεων καὶ βία ἀπέσπασε τὰς ὑπογραφὰς τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ ὁ κ. Γυμνασιάρχης διὰ τὰ τυχόν ἐν τῷ μέλλοντι συμβησόμενα ἀπεκδύεται πάσης εὐθύνης. Ἐξηκρίβωσε δὲ ταῦτα ὁ Καθηγητικὸς Σύλλογος δι' αὐστηρῶν ἀνακρίσεων ἐν τῇ

τελευταία Συνεδρία ἦς τὸ Πρακτικὸν ἀνέγνω. Ἐν τῇ ἐκτάκτῳ ταύτῃ συνεδρίᾳ ἐξηκριβώθησαν οὐ μόνον ὅτι ὑποκινητῆς τῆς ἀνωτέρω στάσεως τῶν μαθητῶν ἦν ὁ καθηγητῆς τῶν Ἱερῶν κ. Ἀθανασιάδης, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐπ' ἐσχάτων ἤρξατο διδάσκων νέα δόγματα, ὡς ἐν τῷ εἰρημένῳ πρακτικῷ ἀναφέρεται, ἐναντίον τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν κοινῶς παραδεγεμένων εἰς κλονισμὸν τῶν πεποιθήσεων τῆς νεολαίας. Δὲν ἠρνήθη δὲ ταῦτα καὶ ὁ ἴδιος Καθηγητῆς ἐπικυρῶν τὰς καταθέσεις τῶν μαθητῶν. Ἐν πρακτικῷ, περὶ οὗ ἀνωτέρω μνεῖαν ποιούμεθα, ὁ Καθηγητικὸς Σύλλογος παμψηφεί κατέκρινε τὴν Διοίκησιν καὶ ἀπρεπῆ αὐτοῦ διαγωγὴν καὶ ἀπεδοκίμασε τὰς κακοδοξίας αὐτοῦ διὰ τὸ συμφέρον τοῦ Γυμνασίου. Τὸ πρακτικὸν τοῦτο ὑφ' ὅλων τῶν καθηγητῶν ὑπεγράφη. Ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεία ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγγράφων τούτων καὶ τῶν καταθέσεων τοῦ κ. Γυμνασιάρχου, ἀπεφάσισεν, ἐκτὸς τῆς ἀμέσου ἀπὸ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἀπολύσεως πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους, περὶ οὗ προηγουμένως ἐλήφθη ἀπόφασις, νὰ μὴ ἐξετασθῶσι καὶ παρ' ἄλλου τὰ θρησκευτικὰ αὐτοῦ μαθήματα, νὰ μὴ βαθμολογηθῶσι τὰ διδακτικὰ καὶ τὰ ἀπολυτήρια καὶ νὰ μὴ ὑπογραφῶσιν ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Ἀντίγραφα τοῦ πρακτικοῦ τῶν καθηγητῶν καὶ τὰ εἰρημένα σχέδια μετ' ἐπὶ τούτῳ ἐπιστολῆς νὰ σταλῶσι πρὸς τὴν Α. Σεβασμότητα τὸν Μητροπολίτην ἡμῶν κ. Κύριλλον εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς συνοδικὸν διαμένοντα πρὸς γνῶσιν αὐτοῦ.

Κατάλογος διδάσκοντος προσωπικοῦ
κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1900 — 1901.

Γυμνάσιον.— Γυμνασιάρχης: Ἰων. Βεργιάδης, Καθηγηταί: Ἀλκιβ. Κεφούσης, Σαγκούνης, Ἀθαν. Χατζόπουλος Μιχ. Πουλίδης, Ἱεροδιάκονος Κωνσταντῖνος Μαρτίτης, παιδονόμος Ἱεροψάλτης Χρ. Φυσιάδης.

Ἀστικὴ Σχολή.— Κωνσταντῖνος Μοῦχος, Στέφανος Γεωργιάδης, Ὀδυσσεὺς Γιαρτέρης, Ἐλιζ. Χ' Στεφάνου, Χριστόβουλος Χρηστίδης, Χρ. Φυσιάδης.

Ζάππειον Παρθεναγωγεῖον.— Ἀσπασία Ζήκου, Βασ. Γρηγοριάδου, Εὐπραξία Φάδου, Ζηνοβία Νίσσυρος, Ζωὴ Βλαχοπούλου, Εὐφροσ. Σπανοῦ, Βασιλικὴ Ἀργυροῦ, Ἐλευθερία Παπαδοπούλου, ἐπιμελήτρια, Στ. Χρήστου, θυρωρός.

Προάστειον Γιλδιριμίου.— Γεώργιος Δήμου, Ἰωάννης Σαμακοβίτης, Ἥλ. Ἡλιάδης, Αἴμ. Γεωργιάδης, Εὐφρ. Ἀθανασίου, Εὐγενία Τζηρίτη, Σουλτάνα Ἰωάννου, Αἰκατ. Ἰσιδώρου.

Νηπιαγωγεῖον Ἀγ. Γεωργίου.— Ἀθηνᾶ Δημητρίου.

Προάστειον Κουρουμαχαλαῖ.— Μιχ. Νικολαΐδης.

Προάστειον Κιγικίου.— Ἀθανάσ. Κοσμίδης, Χρ. Φωτιάδης, Ἀρ. Βουλκίδης, Μαρία Πετράκη, Εὐφρ. Βασιλείου, Σεβαστὴ Κωνσταντίνου, Σουλτάνα Ἰωάννου.

Προάστειον Κιρισχανέ.— Γεώργιος Σαββόπουλος, διευθυντής, Βλ. Στεργίου, Μεν. Μαργαριτίδης, 'Αναστ. Πασχαλίδου.

Παρθεναγωγείον.— 'Ελένη Βαλίδου, 'Αθηνᾶ Νικολάου.

Νηπιαγωγείον.— 'Αμαλία Πετράκη.

Συνεδρίασις τῆς 19ης Σεπτεμβρίου 1901

Προεδρεύει ὁ Ἄγ. Πρωτοσύγκελλος, παρίστανται οἱ κ.κ. Κ. Χατζόπουλος, Ἐμμ. Δουλάς, Μιχαήλ Χ' Βασιλείου καὶ Ἄπ. Διαμαντῆς. Τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Δουκίδου φιλοπονηθὲν ἀλφαθητάριον ἐγκρίνεται καὶ εἰσάγεται εἰς τὸ ἡμέτερον σχολεῖον σὺν τῇ παρατηρήσει διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος νὰ γίνῃ ἐπιδιόρθωσις συμφώνως ταῖς παρατηρήσεσι τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου. Ἐνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ Σ. Ἀρχιερέως, ἐν ἣ ἀναφέρεται ἡ ἀξίωσις τῆς Α. Θειοτάτης Παναγιότητος ὅπως διπλασιασθῆ, εἰ δυνατόν, ἡ σύνταξις τοῦ κ. Ἡλ. Ἡλιάδου, τοῦ πενομένου ἀπομάχου τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ὡς καὶ ἡ παράκλησις τῆς Αὐτοῦ Σεβασμότητος νὰ ληφθῆ ἡ αἴτησις τοῦ κ. Ἡλιάδου ὑπ' ὄψιν. Ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεία ἀπεφάσισε νὰ ἀναβληθῆ εἰς ἐπομένην συνεδρίαν ἡ περὶ τούτου συζήτησις, ὅτε παρόντες θὰ ᾤων ἕτεροι συνάδελφοι. Ἐνεγνώσθη ἡ ἀναφορὰ τῆς τέως διευθυντρίας τοῦ εἰς Κιρισχανέ Νηπιαγωγείου κ. Ἄθαν. Νικολάου καὶ ἀπεφασίσθη νὰ δοθῆ ἡ προσήκουσα ἀπάντησις συμφώνως ταῖς προηγουμέναις ἀποφάσεσιν ὡς ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀναφέρεται. Ὁ κ. Α. Διαμαντῆς ἀναφορικῶς τοῦ ὄρωλογίου προγράμματος τῆς ἀστικῆς σχολῆς, καθ' ὃ ἕνεκα τῆς ἀπολύσεως ἑνὸς διδασκάλου ἐκ τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς χάριν οἰκονομίας πολλαὶ ἐλλείψεις ἐκ τῶν προτέρων καταφαίνονται καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνει τὴν παρατήρησιν ὅτι προτιμώτερον νὰ λείψῃ ἐκ τοῦ Γυμνασίου εἰς καθηγητῆς ἢ ἐκ τοῦ Ἄνωτ. Ζαπτείου, παρὰ διδάσκαλος ἐκ τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς, ἔνθα αἱ βάσεις τῆς παρ' ἡμῖν παιδείσεως τίθενται καὶ δέον τὴν μείζονα προσοχὴν ἐκεῖ νὰ ἐπιστήσωμεν. Ὁ κ. Κ. Χατζόπουλος ἀντέκρουσε τὴν γνώμην ταύτην τοῦ κ. Ἄ. Διαμαντῆ, παρουσιάσας ἀνάλογα παραδείγματα σχολείων εἰς Γερμανίαν καὶ ἡ γνώμη του ἐγένετο δεκτὴ καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην συζήτησιν περὶ τῆς Κεντρικῆς Ἀστ. Σχολῆς, καὶ οὕτω μὲ 5 διδασκάλους ἢ ἑξατάξιος Ἀστικῆς σχολῆς θὰ λειτουργῆ. Ἀἰξηθέντος τοῦ ἐπιδόματος ὁ κ. Α. Διαμαντῆς ἐπρότεινε νὰ δοθῆ τὸ ἐκ πέντε λιρῶν Τουρκίας εἰς τοὺς διευθυντὰς ἐν τοῖς προαστείοις κ.κ. Ἄθαν. Κουμίδην καὶ Σαββόπουλον, ἡ δὲ ἀπόφασις ἀνεβλήθη εἰς ἐπομένην συνεδρίαν. Ἐναφορικῶς τῶν Νηπιαγωγείων ἡ καὶ πέρουσι διατυπωθεῖσα γνώμη τοῦ κ. Ἄ. Διαμαντῆ καὶ εἰς ἐνέργειαν τεθεισα γενομένου πρὸς τοῦτο προγράμματος ἐνιαίου καὶ κανονισμοῦ, ἡ πρώτη ἐξαμηνία, δηλονότι τῆς Α' τάξεως τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς νὰ μετατεθῆ ὀριστικῶς εἰς τὰ Νηπιαγωγεῖα, ἵνα καὶ ταῦτα ἔχωσι λόγον ὑπάρξεως, ἔφερε σύγχυσιν γνώμης καὶ πάλιν, ἐπαναληφθεῖσα, οὕτω δὲ τὸ πρῶν καθεστὼς ἔμεινεν ἢ μᾶλλον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Νηπιαγωγῶν ἀφίενται τὰ Νηπια-

γωγεία. Ἀναλόγως δὲ καὶ ἡ Α' τάξις τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς θὰ λειτουργῇ. Διὰ τῆς διατυπωθείσης ὡς ἀνωτέρω γνώμης, οὐ μόνον εἰς τὰ ἐξαετῆ νήπια εὐεργετικὰ κατὰ τὸν κανονισμόν ἀποβαίνουν τὰ Νηπιαγωγεία τῶν μικροτέρων μόνον ἀκροομένων, ἀλλὰ παρατείνεται ἀπὸ ἐξαετῆ εἰς ἐπταετῆ ἡ φοίτησις τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς, ἡ δὲ δύσκολος μητρικὴ ἡμῶν γλῶσσα σκοπιμώτερον διδάσκεται, καὶ ἡ εἰς τὸ Σχολεῖον εἰσαγωγή τῶν παιδῶν εὐχάριστος ἀποβαίνει. Κατὰ πόσον ὠφέλησαν τοὺς διδασκάλους ἡμῶν τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου ἐσχάτως δοθέντα θεωρητικὰ μαθήματα καὶ κατὰ πόσον αἱ διδαχθεῖσαι παιδαγωγικαὶ ἀρχαὶ ἐφαρμόζονται ἐφέτος ὑπὸ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων. Ἐπιτροπὴ ἐξ ἐφόρων θὰ ἐπισκεφθῆ ἐπὶ τούτῳ τὰ σχολεῖα πρὸς ἐξακρίβωσιν τούτου, διότι ἐξωτερικῶς μανθάνομεν ὅτι δυστυχῶς βελτίωσις δὲν παρατηρεῖται παρὰ πολλοῖς εἰς τὸ μεθοδικῶς διδάσκειν. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει σύντονα μέτρα δέον νὰ ληφθῶσι

Συνεδρίασις 13ης Ὀκτωβρίου 1906

Πρακτικὸν τεσσάρων προηγουμένων συνεδριάσεων.

Κατόπιν μακρᾶς συζητήσεως ἀποφασίζεται ἡ ἴδρυσις κοινοτικοῦ οἰκοτροφείου θηλέων, τοῦ ὁποῦ ἡ διεύθυνσις ἐμπιστεύεται εἰς τὴν ἤδη διευθύντριαν τοῦ Ζαπείου Παρθεναγωγείου κ. Θεοδώραν Βογάτσου, ἡ δὲ διαχειρίσις εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἤδη ἐπιτροπὴν τοῦ κοινοτικοῦ οἰκοτροφείου τῶν ἀρρένων. Ἐπὶ τούτῳ ἀποφασίζεται ἡ ἐξεύρεσις καὶ ἐνοικίαισις καταλλήλου οἰκίας. Ἀποφασίζεται νὰ χορηγηθῶσι καὶ ἐφέτος βιβλία εἰς τοὺς ἀπόρους μαθητὰς τοῦτε Ζαπείου καὶ Γυμνασίου τῆς Ἀστικῆς σχολῆς, κατόπιν μακρᾶς ἐπὶ τούτῳ συζητήσεως καὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν εἰς τὸ δυνατῶς ἐλάχιστον μὴ ὑπερβαίνοντος τὸ ποσὸν τῶν δέκα πέντε λιρῶν Τουρκίας. Ἀποφασίζεται ὡσαύτως ἡ ἀνέγεσις κοινοτικοῦ Οἰκοτροφείου Ἀρρένων, εὐρυχώρου καὶ καθ' ὅλας τὰς διατάξεις τῆς ὑγιεινῆς περιλαμβανοντος περὶ τοὺς διακοσίους μαθητὰς, ἀνέτως, ἐκφραζομένης τῆς εὐχῆς ὅπως τοῦτο συνέχηται μὲ τὴν αὐλὴν τοῦ Γυμνασίου, ἵνα αὕτη ὡς καὶ τὸ Γυμναστήριον χρησιμοποιῆται διττῶς. Ἀνατίθεται δὲ ἡ ἐξεύρεσις τοῦ καταλλήλου γηπέδου εἰς τοὺς κ.κ. Χ' Μιχαὴλ καὶ Ρηγορίδην. Ἐγκρίνεται σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ πρόσληψις τριάκοντα δύο μαθητῶν ἐν τῷ οἰκοτροφείῳ δωρεὰν καὶ ἐπὶ ἡλαττωμένοις τροφείοις.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

ΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Συνεδρίασις τῆς 27ης Μαρτίου 1907.

Τῶν μαθητῶν (παραλείπονται τὰ ὀνόματα) φωραθέντων νὰ κλέπτωσιν ἐκ διαφόρων τῆς ἀγορᾶς βιβλιοπωλείων, διάφορα γραφικῆς ὕλης ἀντικείμενα, τῶν δὲ θεωρηθέντων ὡς συνενόχων, ὡς μὴ δηλωσάντων τὸ πρᾶγμα καίτοι ἐν γνώσει τούτου διατελοῦντες, συνελθὼν τὸ διδασκτικὸν σῶμα, ὅπως

συσκεφθῆ περι τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς, ἀπιδὸν δὲ εἰς τὴν βαρῦτητα τοῦ διαπραχθέντος ὑπὸ τῶν ἄνω ρηθέντων μαθητῶν σφάλματος, δι' οὐδὲ μόνον ἑαυτοὺς ἐστιγμάτισαν, ἀλλὰ καὶ παρέσχον ἀφορμὰς, ὅπως διασῦρεται τὸ ὄνομα τῆς Σχολῆς, ὡς τροφοῦ τοιούτων μαθητῶν, ἀπεφάσισεν ὅπως διὰ μὲν τοὺς δευτέρους χρησιμοποίησι διάφορα παιδαγωγικὰ μέσα, ὅσον δὲ διὰ τοὺς πρώτους, ἐπειδὴ τὸ σφᾶλμα αὐτῶν ὑπερβαίνει τὴν ποινικὴν δικαιοδοσίαν τῶν διδασκάλων, ὑποβάλλῃ τὸ πρᾶγμα δι' ἀναφορᾶς τῇ Σεβ. Ἐφορείᾳ.

Συνεδρίασις τῆς 4 Φεβρουαρίου 1910

Τοῦ ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς Δ' τάξεως Θωμᾶ Ἰωσήφ ἐπιδεικνύοντος ἔν τε τῇ σχολῇ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς διαγωγὴν ἀνάρμοστον εἰς μαθητὴν καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἀνήθικον, πρὸς δὲ ἀπαυθαδιάσαντος πρὸς τὸν ἐκ τῶν συναδέλφων κ. Ἄρ. Βουλκίδην καὶ ἀπειλήσαντος αὐτὸν ἐν τῇ σχολῇ, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ἐν μέσῃ ὁδῷ λιθοβολήσαντος αὐτόν, οἱ ὑποφαινόμενοι συνάδελφοι τῆς Κεντρικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς συνελθόντες εἰς συνεδρίασιν καὶ λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὸ 46ον ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἡμετέρας σχολῆς κρίνομεν τὸν εἰρημένον μαθητὴν Θωμᾶν Ἰωσήφ ἀποβλητέον τῆς σχολῆς καὶ ἀναθέτομεν εἰς τὸν διευθυντὴν νὰ ἀναφερθῆ εἰς τὴν Κεντρικὴν ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδευσεως Ἐφορείαν διὰ τὰ περαιτέρω. Ἐφ' ᾧ λύεται ἡ Συνεδρίασις

Ὁ διευθυντῆς

Οἱ διδάσκαλοι

Σημείωσις. Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐγκριθείσης ὑπὸ τῆς Κ. Ἐφορείας ὁ ἀνωτέρω μαθητῆς ἀπεβλήθη τῆς σχολῆς τῇ 12 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. Ὁ διευθυντῆς.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Τακτικὴ Συνεδρίασις τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1910

Παρόντων τῶν κυρίων (παραλείπονται 8 ὀνόματα), ἐδηλώθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου ὅτι αἱ ὁμολογίαι τῆς Αἰγύπτου ἠσφαλίσθησαν ἐπ' ὀνόματι του διὰ τὴν εἰς τὸ ἄρτιον κλήρωσιν τῆς πρώτης Μαρτίου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κ. (παραλείπεται τὸ ὄνομα) ἀρνεῖται ἐπιμόνως νὰ ἀποδώσῃ καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἀδελφότητος ἀπεφασίσθη, ὅπως κατασκευασθῆ νέον τοιοῦτον πρὸς ἀποφυγὴν μικροζητημάτων.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γ. Γραμματεὺς

Τακτικὴ Συνεδρίασις τῆς 21ης Σεπτεμβρίου 1910

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην ἀπεφάσισε τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Δ. Ἀδελφότητος συμφώνως μὲ τὸν Κανονισμὸν ὅπως κανονίσῃ τοὺς λογαριασμοὺς πάντων τῶν λαβόντων παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς καὶ μὴ παρουσιασθέντων κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην. Νὰ ἐκτυπωθῶσι διακόσιοι (ἀρ. 200) μετοχαὶ καὶ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ μέλη τὰ συμπληρώσαντα τὴν πενταετῆ αὐτῶν τακτικὴν συνδρομὴν ὑπὸ τὸν ἐξῆς τύπον:

Αὔξ. ἀριθμός. Ἀριθμ. διπλοτύπου. Μετοχή.

Τῆς ἐν Ἀδριανουπόλει Διδασκαλικῆς Ἀδελφότητος διὰ τὴν πρώτην πενταετῆ αὐτῆς περίοδον τοῦ συνεταιρικοῦ ἔτους χίλια ἑνεακόσια πέντε 1905—1910, δι' ἧς πιστοποιεῖται ὅτι ὁ Κύριος μέλος συμπληρώσας ἀνελλιπῶς τὰς πενταετεῖς ἐν τῷ ρηθέντι αὐτῷ χρονικῷ διαστήματι χρηματικὰς καταθέσεις του, συμποσομένας εἰς γρόσια τρέχοντα τριακόσια ἐξήκοντα (ἀρ. 360), κέκτηται τὸ δικαίωμα ὅπως, δυνάμει τῆς μετοχῆς αὐτοῦ ταύτης, ζητήσῃ ἐν πάσῃ στιγμῇ καὶ λάβῃ παρὰ τοῦ ταμείου τῆς Δ. Ἀδελφότητος τὸ ἄνω εἰρημένον ποσὸν θεωρούμενον χρηματικὸν τοῦ ἰδίου κεφάλαιον.

Ἐκτακτος Συνεδρίασις τῆς 13ης Μαρτίου 1914

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην ἀνεγνώσθη παραίτησις τοῦ Προέδρου, δηλοῦντος ὅτι ὑποβάλλει ταύτην διὰ τὸν γνωστὸν λόγον. Ἐπὶ τῶν κ.κ. (δύο δνόματα) ἐδηλώθη ὅτι ὁ λόγος τὸν ὁποῖον προβάλλει, ὡς γνωστὸν ἀνεκωνώθη αὐτοῖς ἰδιαιτέρως. Εἶναι δὲ ὅτι ἐθεώρησεν ἑαυτὸν προσβεβλημένον, ἐπειδὴ αἰτηθέντος ὑπ' αὐτοῦ πιστοποιητικοῦ παρὰ τοῦ Συμβουλίου δὲν τῷ ἐδόθη. Τεθέντος ὑπὸ συζήτησιν ἂν ἡ Ἀδελφότης ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκδίδειν τοιαῦτα πιστοποιητικὰ ἀπεφασίσθη κατὰ πλειονοψηφίαν, ὅτι τὸ τοιοῦτον ἤθελεν εἶσθαι γελοῖον, τῶν διδασκάλων δηλ. ὑπογραφόντων ἀμοιβαίως πιστοποιητικὰ τῆς δράσεώς των, παρὰ τῷ Σωματεῖω, ἅτε δηλωθέντος ὅτι καὶ ἕτερος διδάσκαλος ζητεῖ τοιοῦτον. Ἐν τέλει, ἀνετέθη εἰς Σύμβουλον ὅπως ἀνακοινώσῃ τῷ κ. Προέδρῳ τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν καὶ παρακαλέσῃ αὐτὸν ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου ὅπως ἀνακαλέσῃ τὴν παραίτησίν του, ἐν ἐναντίῳ δὲ περιπτώσει ἀπεφασίσθη ὅπως τὴν προσεχῆ Κυριακὴν συγκληθῆ Ἐν. Συνέλευσις τῶν μελῶν πρὸς ἀνάδειξιν νέου Προέδρου.

Ἡ διδασκαλικὴ Ἀδελφότης, ὑφισταμένη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1896 διέκοψε τὰς ἐργασίας της τῷ 1914, λόγῳ τοῦ γενικοῦ Πολέμου. Ἐπανιδρύεται κατὰ Μάϊον τοῦ 1919.

Δευτέρα συνεδρίασις τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆ 12ῃ Ἰουλίου 1919

Ἀναγινώσκειται ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν σεβαστὴν Ἐφορείαν, δι' ἧς ὑποδεικνύεται τὸ ἄδικον τῆς ἀνευ δεδηλωμένης αἰτίας ἀπολύσεως ἅπαντος τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ, τὸ ἀσύμφορον ὑπὸ παιδευτικῆν ἔποψιν τῆς τοιαύτης ἀπολύσεως καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνακλήσεως τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως τῆς σεβαστῆς Ἐφορείας, ἣτις, ἐλπίζει ἡ Ἀδελφότης, ὅτι ἀκολουθοῦσα τὸ παράδειγμα ἄλλων Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων, θὰ φιλοτιμηθῆ νὰ μεριμνήσῃ, κατὰ τὰς νῦν μάλιστα περιστάσεις, περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης διδασκάλων τόσα δεινὰ ὑφισταμένων.

Συνεδρίασις τοῦ Συμβουλίου τῆς 13ης Ἰανουαρίου 1920

Μετὰ συζήτησιν ἀποφασίζεται ὅπως συνταχθῆ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Μητροπολίτην Ἀδριανουπόλεως, ἐν ἧ νὰ διαμαρτύρωνται οἱ διδάσκαλοι διὰ

τὴν παρ' αὐτῶν ἀπαιτήσιν τῆς Κυβερνήσεως φόρου ἐπιτηδεύματος, ὃν θεωροῦσιν ἄδικον, πρῶτον διότι μέχρι τοῦδε ἦσαν ἀπηλλαγμένοι αὐτοῦ, ὅπως καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ διδάσκαλοι, καὶ δεύτερον διότι, ἐνῶ οἱ Ὀθωμανοὶ διδάσκαλοι ἐξακολουθοῦσι νὰ εἶναι ἀτελεῖς τοῦ φόρου τούτου, οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι πιέζονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ. Ἐγένετο παραδεκτὸν νὰ συνταχθῇ γράμμα περὶ προμηθείας διὰ τοὺς διδασκάλους καὶ διδασκαλίσσας ἡμῶν ὑφασμάτων τῇ φροντίδι τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἀλυτρώτων, ἣ ὁποία θὰ παρακληθῇ νὰ μεριμνήσῃ συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 16 ἐπιστολῇ τῆς ἀλληλογραφίας ἡμῶν.

Συνεδριάσις Συμβουλίου 26ης Ἰανουαρίου 1920

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀναγινώσκει μακρὰν εἰσήγησίν του περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ὡς οἶόν τε ἐπιτυχεστέρας ἐκτελέσεως τῆς διδασκαλικῆς ἐργασίας. Ἡ σχολικὴ αὕτη εἰσήγησις ἐξαρτᾷ τὴν σκοπιμότητα τῆς διδασκαλικῆς ἐργασίας, τὸ μὲν ἐκ τῆς ἀποσοθήσεως ἐμποδίων, τὸ δὲ ἐκ τῆς μείζονος δραστηριότητος τῶν διδασκάλων. Μεταξὺ τῶν ἐμποδίων θεωρεῖ κυριώτατον τὸ τῆς κακῆς ἀμοιβῆς τοῦ διδασκάλου, ἧς συνηγορεῖ τὴν μετρίασιν καὶ τελείαν, εἰ δυνατόν, ἄσιν. Ἄλλα ἐμπόδια παραθέτει τὴν ἔλλειψιν σχολικῶν μέσων, ἔλλειψιν καταλλήλου θερμάνσεως, ἔλλειψιν τακτικῆς φοιτήσεως κλπ. Ὡς μέσα θεραπείας προτείνει τὴν ἐν γενικαῖς συνεδριάσεσι γενησομένην συζήτησιν καὶ ἔρευναν τῶν ἄνω σχολικῶν κεφαλαίων καὶ τὴν ἐξεύρεσιν προσφυστέρων τρόπων τῆς θεραπείας αὐτῶν.

Ἐπίσης συζητητέον θεωρεῖ ἐν ταῖς γενικαῖς συνεδριάσεσι καὶ τὸ κεφάλαιον τῆς σκοπιμότητος καὶ εὐστοχίας τοῦ διδασκάλου. Διότι νομίζει ὅτι ἂν τὸ τέλειον ἀπαιτῇ τελείους διδασκάλους καὶ τελείους ἐπόπτας, οὐχ ἦττον ἕκαστος διδάσκαλος δύναται νὰ γίνῃ κρείττων ἑαυτοῦ διὰ τε τῶν ἀτομικῶν αὐτοῦ προσπαθειῶν πολὺ δὲ περισσότερον διὰ κοινῶν ἐνεργειῶν καὶ προσπαθειῶν τεινουσῶν ἐν συνεργασίᾳ ὑπὲρ τῆς εὐδωδέσεως τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου.

Ἐπίσης συζητήσιμα κεφάλαια ἐπιδεκτικὰ βελτιώσεως ἐν τοῖς ἡμετέροις σχολείοις θεωρεῖ καὶ τὰ ἑξῆς:

1ον. Γραφὴν καθαρὰν καὶ ὠραίαν τῶν γραμμάτων καὶ ἀριθμῶν. 2ον. Διδασκαλίαν καὶ ἀπαγγελίαν τῶν φθόγγων τῆς γλώσσης ἡμῶν ὀρθὴν μὲ κανονικὴν προφορὰν συμβιβαζομένην πρὸς τοὺς ὠραίους φθόγγους τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. 3ον. Ὁρθὸς καὶ καλὸς τονισμὸς λέξεων καὶ ὀρθὴ ἀπόδοσις ἑννοιῶν. 4ον. Μετάδοσιν γνώσεων εὐλήπτων ἄνευ μηχανικῆς ἀποστηθίσεως. 5ον. Ὁραίαν κάθισιν καὶ βηματισμὸν τῶν μαθητῶν. 6ον. Διδασκαλίαν συστηματικῆς γυμναστικῆς μετ' ὀρχήσεως ἐθνικῶν χορῶν. 7ον. Ἀπαγγελίαν ποιημάτων ἐκλεκτῶν καὶ ἐθνικῶν, καὶ ἀσμάτων ἐνθουσιαστικῶν. 8ον. Ζήτημα συμμετρίας χρόνου καὶ διδασκείας ὕλης. Μέσα ἐξασχέσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἄνω κεφαλαίων ἐνδεικνύει ἡ εἰσήγησις λελογισμένην καὶ ἐπιστημονικὴν τῶν σχολείων ἐποπτεῖαν, γενομένην ἰδίᾳ ὑπὸ τῶν οἰκείων διευθύν-

σεων ἐν ἐκάστη σχολῇ, κοινῇ δὲ ὑπὸ τινος ἀνωτέραν μόρφωσιν κεκτημένου προσώπου. Κατὰ ταῦτα Γυμνάσιον, Ζάππειον καὶ Κεντρικὴ Ἀστικὴ Σχολή, δέον ν' ἀποτελέσωσιν ἀνώτερον τμήμα ἐποπτικῆς συνεργασίας ὑπὸ πρόσωπον σχολικῶς ἔγκυρον, σύμπαντα δὲ τὰ λοιπὰ σχολεῖα τῆς πόλεως δέον ν' ἀποτελέσωσι δεύτερον τμήμα ἐποπτικῆς συνεργασίας ὅφ' ἐν ἣ πλείονα πρόσωπα ἔχοντα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα.

Συνεδρίασις τοῦ Συμβουλίου τῆς 15ης Δεκεμβρίου 1920

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτήν, παρόντων τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσθησαν τὰ ἑξῆς: 1) Ἀνεγνώσθη ἀναφορὰ τῶν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν Ἀδριανουπόλεως ἐξαιτουμένων ὅπως τὸ Συμβούλιον ἐνεργήσῃ ὅπου δεῖ ἵνα ὁ μισθὸς καὶ τὸ ἐπίδομα αὐτῶν ἐξισωθῇ πρὸς τὸν μισθὸν καὶ τὸ ἐπίδομα τῶν διδασκάλων Δυτ. Θράκης. 2) Ἀπεφασίσθη ὅπως ἢ ὡς ἄνω ἀναφορὰ παραπεμφθῇ πρὸς τὸν κ. Διευθυντὴν τῆς Παιδείας Θράκης.

Συνεδρίασις τοῦ Συμβουλίου τῆς 14ης Μαρτίου 1922

Ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἐνταῦθα κεντρικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς σήμερον τῇ 14ῃ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1922 συνελθοῦσα ἡ προσωρινὴ ἐπιτροπὴ ἀνέγνωσε τηλεγράφημα τοῦ Διδασκαλικοῦ Συνδέσμου Σουφλίου, ὅπως ἐνισχύσωμεν τηλεγραφικῶς τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπους ἀπάσης Ἑλλάδος καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα:

«Πρόεδρον Διδασκαλικοῦ Συνεδρίου. Ἀθήνας.

Διδάσκαλοι Ἀδριανουπόλεως καὶ περιφερείας ἐπιδοκιμάζομεν ἐξόχους ἐνεργείας ἀντιπροσώπων διδασκαλικῶν Συνδέσμων ὑπὲρ βελτιώσεως πολυπαθοῦς κλάδου, ὄντες ἀπείρως πρόθυμοι ἐνισχύσωσι εὐγενῆ ἀγῶνα ἐξυψώσεως θέσεως καὶ ἀξιοπρεπείας διδασκάλων Ἑλληνικῆς Πατρίδος».

Γενικὴ Συνεδρίασις τῶν μελῶν

Ἐν Ἀδριανουπόλει σήμερον τῇ 16ῃ τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1922 καὶ ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἐνταῦθα Κεντρικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς συνελθόντες οἱ ὑποφαινόμενοι λειτουργοὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως περιφερείας Ἀδριανουπόλεως καὶ Ὁρεστιάδος προσκλήσει τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου τῶν δημοδιδασκάλων Ἀδριανουπόλεως, καὶ λαβόντες γνῶσιν τῶν ἐνεργειῶν καὶ ἀποφάσεων τῶν ἐν Ἀθήναις συνελθόντων ἀντιπροσώπων τῶν διδασκαλικῶν περιφερειακῶν συλλόγων, ὡς αὐτὰ ἐκτίθενται ἐν τῷ ἀπὸ 9 Μαρτίου 1922 πρωτοκόλλῳ τῆς συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τούτων, ἀποφαινόμεθα καὶ ἀποφασίζομεν: 1ον) Ἀποδεχόμεθα τὴν ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, τῆς κηρύξεως τῆς λαϊκῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐν διωγμῷ. 2ον) Ἀποδεχόμεθα τὴν ὑπὸ τῆς αὐτῆς συνελεύσεως ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἀποχῆς ἡμῶν ἀπὸ πάντων τῶν καθηκόντων μας (σχολεῖον, ταχυδρομεῖον, κοινοτήτων, ἐπιτροπῶν κλπ.) ἀρχομένης ἀπὸ τῆς 21ης Μαρτίου καὶ ληγούσης τῇ 28ῃ ἰδίου μηνός. Συμφωνοῦμεν δὲ ὅτι κατὰ τὸ ὀκταήμερον τοῦτο διάστημα θέλομεν ἀποφεύγει ἐπιμελῶς τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐμ-

φάνισίν μας καὶ τὰς περὶ τοῦ ζητήματός μας συζητήσεις διάγοντες τρόπον τινὰ πενθοῦντες. 3ον) Κηρύσσομεν ἑαυτοὺς ἐν ἀδιασπαστῷ ἀλληλεγγύῃ. 4ον) Ἀποσύρομεν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων εὐθὺς ὡς ἀρμοδίως εἰδοποιηθῶμεν τὴν ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων αἰτημάτων τοῦ διδασκαλικοῦ κλάδου. (Ἔπονται 53 ὑπογραφαί).

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὀνομαστικὸς πίναξ δωρεῶν

πρὸς τὸν Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον Ἀδριανουπόλεως

29—	9—1905	Γρηγ. Μαρασλῆς, Ὀδησσός. εἰκόνες (εἰκο- σόφραγκα) 25	Χρυσᾶ γρόσ. 2.187
18—	8—1906	Ἀνώνυμος, διὰ χειρὸς Θ. Πασχαλίδου λ. Ὀθ. 5	500
18—	8—1906	Ἑλένη Πασχαλίδου λ. Ὀθ. 3,34	334
4—	1—1907	Βλάσιος Σούχωρ (Δεδέαγατς) λ. ὀθ. 2	200
4—	1—1907	Κορδέλλης (Δεδέαγατς) εἰκόνες 1	100
7—	2—1907	Ἀντώνιος Ζῶτος εἰκόνες 3	262,50
7—	2—1907	Σταῦρος Βαλασιδῆς εἰκόνες 3	262,50
7—	2—1907	Νέστωρ Τσιανακλῆς (Καίρον) λ. ὀθ. 30	3.000
15—	3—1907	Πέτρος Τσιόχατζης εἰκόνες ½	44
15—	3—1907	Χαρ. Σταυρίδης εἰκόνες ½	44
15—	3—1907	Κων. Νικολαΐδης εἰκόνες ½	44
15—	3—1907	Στέφανος Δερμεντζόπουλος εἰκόνες 2	175
15—	3—1907	Κων. Κουρτίδης εἰκόνες 2	175
26—	4—1997	Ναοὺμ Ζουπάν. Ἐδόθησαν εἰς μνήμην αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς του ὑπὸ τοῦ κ. Γεωργίου Ζουπάν καὶ τῆς κ. Ἑλένης Χρ. Δουλᾶ, ὑπὸ τὸν ὄρον ἵνα κατα- τεθῶσιν εἰς τὸ διηνεκὲς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, οἱ δὲ τόκοι των νὰ χρησιμοποιοῦνται πρὸς ἀγορὰν ἐνδυμάτων διὰ τοὺς ἀπόρους μαθη- τάς, εἰκόνες 250	21.875
15—	7—1907	Ἡ ὑπὲρ τῶν ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς παθόντων Ἐπι- τροπὴ λίρ. ὀθωμ. 200	2.000
15—	7—1907	Μιλτιάδης Ε. Ἀλτιναμάζης λ. ὀθ. 30	3.000
15—	7—1907	Μιλτιάδης Ε. Ἀλτιναμάζης ἐδώρησεν ὑπόλοιπον λαβεν ἐκ λογαριασμοῦ κλειδοκυμβάλου λίρας ὀθ. 43	4.300
15—	7—1907	Ἀλέξανδρος Τσιβιδῆς λ.ὀθ. 5.	500

Εἰς μεταφορὰν Χρυσᾶ γρόσια 39.003,00

	Ἐκ μεταφορᾶς Χρυσᾶ γρόσια	39.003,00
15— 7—1907	Χρῆστος Τσιβιδῆς λ. ὄθ. 5	500
15— 7—1907	Νικόλαος Πίσσας εἰκόνες 5	437,50
15— 7—1907	Πασχάλης Γεωργιάδης (Ὁδησὸς) εἰκ. 5	437,50
15— 7—1907	Βασίλειος Βαφειάδης λ. ὄθ. 1	100
15— 7—1907	Ἀλέξανδρος Καραπαναγιώτης λ. ὄθ. 8	800
28— 7—1907	Ἰωάννης Μοιρασιγίδης λ. ὄθ. 5	500
28— 7—1907	Μενέλαος Μοιρασιγίδης λ. ὄθ. 5	500
28— 7—1907	Κωνσταντῖνος Δημακόπουλος λ. ὄθ. 0,5	50
29— 7—1907	Παναγιώτης Τζηρίτης λ. ὄθ. 5	500
29— 7—1907	Ἰωάννης Βουλκίδης λ. ὄθ. 2	200
29— 7—1907	Κων)νος Ἴω. Ἀλτιναλμάξης λ. ὄθ. 5	500
20— 7—1907	Ἰωάννης Π. Ἀλτιναλμάξης λ. ὄθ. 5	500
29— 7—1907	Ἀριστείδης Π. Ἀλτιναλμάξης λ. ὄθ. 5	500
29— 7—1907	Κων)νος Νικολαΐδης λ. ὄθ. 8	800
29— 7—1907	Χρῆστος Σαμολαδάς, εἰκόνες 10	875
29— 7—1907	Ἰωσήφ Τσιβιδῆς, εἰκόνες 5	437,50
29— 7—1907	Δημήτριος Παναγιωτόπουλος λ. ὄθ. 10	1.000
29— 7—1907	Ἀλέξανδρος Μεγακλῆς λ. ὄθ. 5	500
30— 7—1907	Ἀθανάσιος Ἀγγελίδης λ. ὄθ. 2	200
31— 7—1907	Κων)νος Καλλίας λ. ὄθ. 6	600
31— 7—1907	Ἀριστείδης Σαραφόπουλος λ. ὄθ. 5	500
31— 7—1907	Ἀλέξανδρος Φωτιάδης λ. ὄθ. 1	100
31— 7—1907	Νικόλαος Πολυζωΐδης λ. ὄθ. 2	200
1— 8—1907	Θεόδωρος Παπαδόπουλος λ. ὄθ. 5	500
1— 8—1907	Θωμᾶς Ἰωαννίδης λ. ὄθ. 5	500
1— 8—1907	Ἀδελφοὶ Ἀβατζήβαση λ. ὄθ. 3	300
4— 8—1907	Ἀριστοτέλης Μοιρασιγίδης λ. ὄθ. 5	500
4— 8—1907	Ἀλέξανδρος Πασχαλίδης λ. ὄθ. 2	200
4— 8—1907	Βασίλειος Παπαδόπουλος λ. ὄθ. 1	100
7— 9—1907	Σταῦρος Νεστορίδης λ. ὄθ. 1,5	150
8— 9—1907	Γεώργιος Λουκίδης λ. ὄθ.	800
8— 9—1907	Ἀναστάσιος Πανουσιάδης λ. ὄθ. 2	200
15— 9—1907	Φράνς Μουσαβίνης λ. ὄθ. 1	100
16— 9—1907	Θεόδωρος Βαφειάδης λ. ὄθ. 2	200
22— 9—1907	Περικλῆς καὶ Ἴω. Χατζημιχαήλ λ. ὄθ.	500
29— 9—1907	Ἀπόστολος Γαλισιώτης λ. ὄθ. 5	500
12—10—1907	Γεώργιος Καγκάδης λ. ὄθ. 30	3.000

Εἰς μεταφορὰν Χρυσᾶ γρόσια 57,290,50

		Ἐκ μεταφορᾶς Χρυσᾶ γρόσια 57,290,50
17—10—1907	Πέτρος Μοιρασγίδης εἰκόνες 5	437,50
17—10—1907	Ἴω. Σφήκας λ. ὀθ. 10	1.000
17—10—1907	Περικλῆς Κουρτίδης λ. ὀθ. 5	500
17—10—1907	Χρῆστος Δουλαῖς λ. ὀθ. 8	800
17—10—1907	Ἄνωνυμος διὰ χειρὸς Ἴω. Μοιρασγίδου καὶ Π. Κουρτίδου λ. ὀθ. 5 11/100	511
17—10—1907	Νικὸλ. Λυμπερίδης λ. ὀθ. 3	300
17—10—1907	Κων)νος Μπάλτας λ. ὀθ. 3	300
17—10—1907	Ἴω. Δημητριάδης λ. ὀθ. 2,5	250
17—10—1907	Ἡ Δνὶς Παπαδάτη καὶ ἡ Δνὶς Στεφανίδου μετὰ τῶν κ.κ. Παπαδάτη καὶ Δουκίδη Σ. καὶ Κ. Γεωρ- γιάδου, καὶ Κ. Μαργαριτίδου, Θ. Παπαδοπούλου, Μελετίου κλπ. διὰ θεατρικῆς παραστάσεως λίρας ὀθ. 23, 38)100	2.338
17—10—1907	Κων)νος Νικολαΐδης Βακάλης, εἰκ. 4	350
17—10—1907	Κων)νος Κώστογλους λ. ὀθ. 5	500
17—10—1907	Δηλαβέρ Βέης (15 Ἰαν. 1908) εἰκ. 1	87,50
18—10—1907	Ἀλέξανδρος Περδικάρης λ. ὀθ. 5	500
18—10—1907	Πέτρος Βασιλειάδης διὰ κληροδοτήματος λίρ. ὀθωμανικὰς 173 36)100	17.336
18—10—1907	Ἐμμανουὴλ Δουλαῖς λ. ὀθ. 20	2.000
18—10—1907	Ἀδελφοὶ Ὁρφανίδαι, εἰκ. 10	875
18—10—1907	Θεόδωρος Σωτηριάδης, εἰκ. 5	437,50
19—10—1907	Ἰωάννης Σταυρίδης λ. Τουρκίας 3	300
19—10—1907	Ἀριστείδης Ε. Ἀλιναμάξης, εἰκ. 10	875
29—10—1907	Ἰωάννης Ἰωαννίδης λ. ὀθ. 5	500
20—10—1907	Ἐμμανουὴλ Δουκίδης λ. ὀθ. 5	500
29—10—1907	Ἐμμανουὴλ Ι. Ἀλιναμάξης, εἰκ. 5	437,50
29—10—1907	Κων)νος Π. Παπαδόπουλος λ. ὀθ. 2	200
29—10—1907	Ἀριστείδης Ζῶτος λ. ὀθ. 1	100
3—11—1907	Λεωνίδας Μπάλτας λ. ὀθ. 1	100
7—11—1907	Γεώργιος Ἀθανασιάδης λ. ὀθ. 10	1.000
7—11—1907	Κωνσταντῖνος Χατζόπουλος λ. ὀθ. 2	200
17—11—1907	Ἰωάννης Σακελλάριος 12 καθέκλαι	300
17—11—1907	Στέφανος Νικολάου ὑπάλληλος 5.000 τούβλα	350
27—11—1907	Παναγιώτης Νικολαΐδης, εἰκ. 3	262,50
29—11—1907	Κων)νος Βασιλειάδης (Ἀλεξάνδρεια) λ. Στερ. 4	437,50
13—12—1907	Ἀναστάσιος Καταπόδης, εἰκ. 1	87,50

Εἰς μεταφορὰν Χρυσᾶ γρόσια 91.463,00

	Ἐκ μεταφορᾶς Χρυσᾶ γρόσια	91.463,00
15—12—1907	Περικλῆς Ἰωαννίδης λ. ὀθ. 0,5	50
15—12—1907	Ἰωσήφ Κουκουλάκης, εἰκ. 5	437,50
15—12—1907	Ἀλέξανδρος Δήμησας, εἰκ. 3	262,50
15—12—1907	Κωνσταντῖνος Ξανθόπουλος λ. ὀθ. 2	200
15—12—1907	Ἀριστείδης Βόνδας, εἰκ. 5	437,50
15—12—1907	Πέτρος Σαπουντζῆς, λ. ὀθ. 1	100
15—12—1907	Δημήτριος Πετρόπουλος, εἰκ. 3	262,50
18— 1—1908	Πλούταρχος Σακελλάριος λ. ὀθ. 3	300
18— 1—1908	Κλεάνθης Ἰσραηλίδης λ. ὀθ. 1.	100
23— 1—1908	Ἀλέξανδρος Δημητριάδης λ. ὀθ. 5	500
25— 1—1908	Ἰάκωβος Κωνσταντινίδης, εἰκ. 1	87,50
31— 1—1908	Γραμματεὺς Αὐστριακοῦ Προξενείου ἐπὶ ἐκλογῇ Ἐπιτίμου μέλους, εἰκ. 5	437,50
31— 1—1908	Διερχομῆνους Ρωσικοῦ Προξενείου ἐπὶ ἐκλογῇ ἐπιτί- μου μέλους λ. ὀθ. 4	400
31— 1—1908	Ἀλκιβιάδης Μητακίδης, εἰκ. 2	175
21— 2—1908	Κων)νος Κύρκος, εἰκ. 2	175
12— 3—1908	Κυρία Μαγγάρα, εἰκ. 2,5	222,50
2— 4—1908	Ἀλέξανδρος Σακελλάριος λ. ὀθ. 6 καὶ ἐτέρας 4 τῇ 3 Φεβρουαρίου 1908 εἰς Παναγιωτόπουλον λ. ὀθ. 10	1.000
2— 4—1908	Ἀνώνυμος (Α.Β.) εἰκ. 5	437,50
2— 4—1908	Δημήτριος Καραβιβέρης λ. ὀθ. 5	500
2— 4—1908	Ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς, ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ του ὡς ἐπιτίμου μέλους λ. ὀθ. 2.	200
16— 4—1908	Ἰσαὰκ Ροδρῖκ λ. ὀθ. 1.	100
29— 5—1908	Γεώργιος Χ'' Ἀθανασιάδης (Ὁρτάκιοι) ἐκ δια- θήκης ἐν μαγαζεῖον πωληθὲν πρὸς λίρας ὀθωμα- νικᾶς 27, 84)100 ἤτοι	2.784
30— 5—1908	Μητροπολίτης Ἀδρι)πόλεως Κύριλλος λ. ὀθ. 5	500
3— 6—1908	Γρηγόριος Δημητρίου λ. ὀθ. 2	200
5— 7—1908	Παντελῆς Γεωργιάδης λ. ὀθ. 5.	500
6— 8—1908	Βασίλειος Ἰω. Ἀλτιναλμάξης εἰς μνήμην του ἡ μήτηρ του εἰκόνας 200	1.750
2—10—1908	Νικόλαος Ευδάκης λ. ὀθ. 5	500
2—10—1908	Μιλτιάδης Ἀλτιναλμάξης λ. ὀθ. 4	400
2—10—1908	Γεώργιος Καγκάδης λ. ὀθ. 5	500
2—10—1908	Ἐμμανουὴλ Δουλᾶς λ. ὀθ. 2	200
	Εἰς μεταφορὰν Χρυσᾶ γρόσια	105,182,00

		Ἐκ μεταφορᾶς χρυσᾶ γρόσια	105,182,00
2—10—1908	Νικόλαος Λυμπερίδης λ. ὀθ. 2	200	
2—10—1908	Ἀριστείδης Ε. Ἀλτιναλμάζης λ. ὀθ. 2	200	
2—10—1908	Ἀλέξανδρος Καραπαναγιώτης λ. ὀθ. 2	200	
2—10—1908	Τηλέμαχος Ἀγγελίδης λ. ὀθ. 2	200	
2—10—1908	Κων)νος Νικολατῆς λ. ὀθ. 1	100	
2—10—1908	Ἀδελφοὶ Ὁρφανοῦ λ. ὀθ. 1	100	
2—10—1908	Ἄγγελος Βαρελτσῆς λ. ὀθ. 1	100	
2—10—1908	Θωμᾶς Ἰωαννίδης λ. ὀθ. 1	100	
2—10—1908	Πλούταρχος Σκαλλέρης λ. ὀθ. 1	100	
2—10—1908	Παναγιώτης Τζηρίτης λ. ὀθ. 1	100	
2—10—1908	Ἀδελφοὶ Ἀβατζήβαση, λ. ὀθ. 1	100	
2—10—1908	Ἀλέξανδρος Ἀβατζήβασης λ. ὀθ. 1	100	
2—10—1908	Στέφανος Δερμεντζόπουλος εἰκ. 1	87,50	
2—10—1908	Ἰωάννης Νικολατῆς λ. ὀθ. 0,5	50	
2—10—1908	Ἀλέξανδρος Πασχαλίδης εἰκ. 0,5	43,75	
2—10—1908	Ἀριστείδης Βασιλείου εἰκ. 0,5	43,75	
2—10—1908	Ἔτεροι 4 ἀπὸ ἐν μετζήτιον λ. ὀθ. 74)100	74	
22—10—1908	Ἀνώνυμοι διὰ χειρὸς Π. Κουρτίδου γρ. τρ. 662 λ. ὀθ. 5 38)100	538	
7—11—1908	Πρόξενος τῆς Ρωσίας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ του ὡς ἐπι- τίμου μέλους λ. ὀθ. 5	500	
30—11—1908	Ἰσαὰκ Ροδρίκ, εἰκ. 1	87,50	
2—1—1909	Θωμᾶς Καλλίβουλος λ. ὀθ. 2	200	
2—1—1909	Ἐμμανουὴλ Δουλᾶς, εἰκ. 1	87,50	
2—1—1909	Ἀριστείδης Π. Ἀλτιναλμάζης, εἰκ. 1	87,50	
2—1—1909	Π. Ἀδαμάντιδης λ. ὀθ. 0,5	50	
2—1—1909	Κ. Ἰω. Ἀλτιναλμάζης, εἰκ. 0,5	43,50	
2—1—1909	Ἰω. Π. Ἀλτιναλμάζης, εἰκ. 0,5	43,75	
2—1—1909	Χρῆστος Δουλᾶς, εἰκ. 0,5	43,75	
2—1—1909	Ἀριστείδης Σαραφόπουλος, εἰκ. 0,5	43,75	
2—1—1909	Ἀλέξανδρος Τσιβιδῆς, εἰκ. 0,5	43,75	
2—1—1909	Δημήτριος Παναγιωτόπουλος, εἰκ. 0,5	43,75	
2—1—1909	Ἰωάννης Σφήκας, εἰκ. 0,5	43,75	
2—1—1909	Διάφοροι εἰς μικρότερα ποσὰ (ἴδε πρακτικὸν 12ης Ἰανουαρίου 1909) λ. ὀθ. 3 καὶ 8)100 ἤτοι	308	
30—9—1910	Ἦτοι σήνολον	109.245,50	

Ἐκ τοῦ ὀνομαστικῷ τούτου καταλόγου ἀποδεικνύεται ἡ γενναιοδωρία τῶν τότε Ἀδριανοπολιτῶν, οἵτινες προθύμως ἔδιδον εἰσφοράς ὑπὲρ ἔθνι-

κῶν σκοπῶν, κυρίως δὲ ἐκπαιδευτικῶν, οὓς ἐπεδίωκεν ὁ παλαιάμαχος Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος Ἀδριανουπόλεως. Ὅμοιον πίνακα ἔχομεν δημοσιεύσει εἰς τὸν 24ον τόμον τῶν «Θρακικῶν» μὲ ὀνομαστικὰς ἐπίσης γενναιοδώρους εἰσφορὰς ὑπὸ τοῦ ἐν Ραιδεστῷ ἀκμάσαντος Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου. Αἱ πράξεις αὗται τῶν Θρακῶν τούτων ὁμογενῶν συμπολιτῶν μας θὰ ἔπρεπε ν' ἀποτελέσουν ἀξιωμαμίητον παράδειγμα καὶ διὰ τοὺς ἐπιγενομένους.

ΒΙΒΛΙΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Ἀπὸ τὰ Ταμεῖα τῆς Κοινότητος Ἀδριανουπόλεως παραλαμβάνομεν τὰ ἑξῆς :

Εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Κοινότητος τῶν ἐτῶν 1910—11 καὶ 1911—12 μὲ λογιστικὴν τάξιν ἀναγράφονται αἱ ἐτήσια μισθοδοσίαι τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ, τοκομερίδια ὁμολογιῶν, οἰκοδόμησις μαγαζίων, πώλησις διδακτικῶν βιβλίων, κτηματικοὶ φόροι, μεταγραφαὶ κτημάτων, ἀσφάλεια, καύσιμος ὕλη, ἐπισκευαί, γενικὰ ἔξοδα, ἔκτακτα, ἐνοίκια, εἰσπράξεις ἐκκλησιῶν, εἰσιτήρια, χορηγήματα, λαχεῖα, συνδρομαὶ συντεχνιῶν, προαιρετικαὶ γενικαὶ εἰσπράξεις, οἰκοτροφεῖον καὶ κυτία. Ἐξ αὐτῶν παραθέτομεν ἀποσπάσματα τινά :

Ἐκ τῆς σελίδος 104 — Κέρδη καὶ Ζημίαι — αἱ δαπάναι ἀνέρχονται εἰς 328.187 γρόσια, ἐξ ὧν 252.559,50 διὰ μισθοδοσίας τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ διὰ φόρους, ἀσφάλιστρα, καύσιμον ὕλην, ἐπισκευάς, ἐνοίκια κλπ., αἱ ὅποια δαπάναι καλύπτονται ὡσαύτως ἐξ ἐνοικίων, διδάκτρων, ἐπιχορηγήσεων, λαχείου, συνδρομῶν κλπ. κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1911 — 1912 αἱ δαπάναι ἀνέρχονται εἰς 330.098,25 γρόσια. Μὲ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω σειρὰν καὶ τὴν λογιστικὴν τάξιν παρουσιάζεται εἰς τὰς ἐπομένους σελίδας τὸ γενικὸν βιβλίον τοῦ ταμεῖου τῆς Κοινότητος Ἀδριανουπόλεως.

Ἐκ τοῦ Βιβλίου Κινητῶν καὶ Ἀκινήτων Κτημάτων τῆς ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως

Τὸ Κιγίμιον ἦτο προάστειον τῆς πολιτείας Ἀδριανουπόλεως καὶ τὸ κτηματολόγιον αὐτὸ εἶναι τοῦ ἔτους 1840. Ἐκάστη σελὶς τοῦ βιβλίου τούτου διαιρεῖται εἰς δύο καθέτους στήλας καὶ ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ ἀναγράφονται οἱ οἴκοι ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ οἰκοδεσπότη μετὰ τῶν κτημάτων του καὶ τῶν προσόδων καὶ τῆς φορολογικῆς ἐκ τῶν τριῶν, κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκει, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ ὁ φόρος καὶ τὸ κεφάλαιον.

Οἱ οἴκοι τῶν Χριστιανῶν κατὰ τοὺς πέντε συνοικισμοὺς (μαχαλάδες) εἶναι: 1) Μπουγιὸν Τεπέ (σελ. 1—100). 2) Καρατζᾶ - Ἀχμέτ (σελ. 101 — 169). 3) Μπαρουτχανὲ (σελ. 170 — 237). 4) Μπέη - Μπουναρῆ (σελ. 237 — 275) καὶ 5) Καρὰ Πιολοῦτ (σελ. 276 — 279). Κατωτέρω θὰ ἀναφέρωμεν ἓν μόνον αὐτοσῆσιον παράδειγμα διὰ τοὺς πέντε συνοικισμοὺς (μαχαλάδες) πρὸς κατατοπισμὸν τοῦ τρόπου καταλογισμοῦ τοῦ βιβλίου τούτου.

Ἀκολουθοῦμεν τὴν κατὰ στήλας ἐγγραφὴν ἣτοι ἀριστερά, δεξιὰ στήλη:

Ἀριθ. 1 Οἶκος 1 τάξις Α'		8 ἀμπέλια	480
Νικόλαος Πέτρου Χουλγέρης		3 ἀμπέλια	90
Κικὴ Ταραφῆ ἀμπέλια 8		Εἰσόδημα ἀμπελίων	570
ἀνά γρῶσ. 60 τὸ καθὲν		» »	180
Κικὴ Ταραφῆ ἀμπέλια 3		» »	30
ἀνά γρῶσ. 30 τὸ καθὲν 90		» »	550
Πρόσοδος ἐτησίᾳ	550	Σύνολον	1330
Τεμετουὰτ	180	Προσθήκη ἀμπελίων	160
μαξούλιον τῶν 8	30	Προσθήκη ἀμπελίων	60
		Προσθήκη ἀμπελίων 20%	450
Σύνολον	760	Σύνολον	2.000

Ἐκ τοῦ κώδικος διαχειρίσεως ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ νοσοκομείου τῆς Κοινότητος ἐτῶν 1839 — 1852 ὅστις ἔχει πολλὰς σελίδας, ἀναφέρομεν τὰ οὐσιώδη: Εἰς τὸ φύλλον 18ον εἶναι γραμμένον: «1839 Ἰουνίου α' Κῶδιξ τοῦ νοσοκομείου τῆς πόλεως ταύτης Ἀδριανουπόλεως τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν περιέχων τὰ ἀφιερῶματα τῆς χρηματικῆς καταβολῆς τῶν φιλοπτῶχων καὶ εὐσπλάγγων συνδρομητῶν. Ἀκολουθεῖ «Κατάλογος τῶν φιλοπτῶχων καὶ φιλευσπλάγγων συνδρομητῶν» καὶ ὑπολογισμὸς τοῦ Γενικοῦ κεφαλαίου τοῦ Νοσοκομείου, ὡς ἐπίσης καὶ ἀφιερῶματα κυρίων ὀνομαζομένων 23, ὧν τὸ σύνολον ἀνέρχεται εἰς γρ. 17.386 + 1.000 + 200 + 1.300 + 4.500 = 24.386.

Μετὰ ταῦτα ἔπονται τὰ ἀκόλουθα: «1839 Ἰουνίου α' Κῶδιξ τοῦ νοσοκομείου τῆς πόλεως ταύτης Ἀδριανουπόλεως περιέχων τὰ μέρη, ὅπου εἶναι τὰ κεφάλαια τοκιζόμενα μὲ ὁμολογίας καὶ τὸν ἐτήσιον τόκον.

ΜΕΡΟΣ Γον. Εἰς τὸ ἴδιον φύλλον ὅπισθεν ἀναφέρεται καταγραφὴ τῶν μερῶν, ὅπου τὰ κεφάλαια τοῦ νοσοκομείου διατελοῦσι τοκιζόμενα καὶ ὁ ἐτήσιος αὐτῶν τόκος. 1839 Ἰουνίου α' «Ὁμολογίαί 7, γρ. 17.386. Πρόσοδοι ἐτήσιοι μετὰ δωρεῶν τριῶν ἑσναφίων γρ. 1.754,24. Αὐτόγραφοι ὑπογραφαὶ δύο ἐφόρων τοῦ νοσοκομείου καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ὁμολογίας.

Ἀκολουθοῦν ἐν τῷ κώδικι λευκὰ φύλλα. Εἶτα ἀναφέρεται: 1839 Ἰουνίου α' Κῶδιξ τοῦ νοσοκομείου τῆς πόλεως ταύτης Ἀδριανουπόλεως τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν περιέχων τὰς ἐτησίας προσόδους καὶ ἔξοδα.

Μέρος Δον. Εἰς τὸ ὅπισθεν τοῦ φύλλου δηλ. 60β γράφει «Αἱ πρόσοδοι καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ νοσοκομείου γενικὴ πρόσοδος 1754,24 γρ. Μαΐου 1840». Εἰς δύο ἐπομένους σελίδας φέρεται «ἡ διαχείρισις ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ταμείου τοῦ Νοσοκομείου καὶ ἐλέους ἀπὸ τῆς α' Ἰανουαρίου τοῦ 1839 ἔτους μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1852 ἐπιτροπεύοντος ἐν μέρει τοῦ Κου Χ' Χρήστου

Ἰωάννου. Ἔσοδα 73.435,12, πάντα δαπανηθέντα. Τῇ 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1852 ἐπιθεωρηθεὶς ὁ λογαριασμός τῆς διαχειρίσεως καὶ εὔρεθεις ὀρθῶς ἐπικυροῦται ὑπὸ δέκα δημογερόντων αὐτογράφως. Ἐν συνεχείᾳ «Ἡ διαχείρισις ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ταμείου Νοσοκομείου καὶ ἐλέους ἐμφαινομένη λεπτομερέστερον ἐν τοῖς ἐτησίοις πολιτικοῖς καταστίχοις τῆς ἀπὸ τῆς 2 Ἰουνίου 1839 ἔτους μέχρι 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1852, ἐν οἷς οἱ κατὰ καιροὺς ἐνιαύσιοι δημογερόντες κατέγραφόν τινα τῶν τακτικῶν ἐσόδων, οἷον: τόκων ἐτησίων κεφαλαίων τινῶν, δικαιωμάτων διαβατηρίων τῶν προσκνητῶν, συνοικεσιῶν, διαθηκῶν καὶ τοῦ εἰσερχομένου οἴνου. Ἔσοδα γρ. 225.507,08, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1852 ἔτους ὁ ἀνωτέρω λογαριασμός τῆς διαχειρίσεως τῆς Δημογεροντίας θεωρηθεὶς ἀκριβῶς καὶ ἀρεστὸς φανεὶς ἐπικυροῦται ὑπὸ 10 προκρίτων.

Κατάλογος τῶν κυριωτέρων Φιλοπτώχων καὶ εὐσπλάγγων συνδρομητῶν καὶ ὑπολογισμὸς τοῦ Γενικοῦ Κεφαλαίου τοῦ Νοσοκομείου, μετὰ τῶν παρατηρήσεων τῶν ἀρμοδίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης:

Ἀφιέρωμα τοῦ Ἀοιδίου Πατριάρχου Κωνσταντίνου Ἀγαθαγγέλου. Ὁ σεβαστὸς οὗτος ἡμῶν ποιμὴν καὶ πατὴρ καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης γέννημα τῆς πόλεώς μας καὶ μετὰ τὴν παραίτησιν τῆς πατριαρχείας του ἐνταῦθα τὰς διατριβὰς ποιούμενος, ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ κατέλιπε τοῖς νοσοκομείοις εἰς μνήμην αὐτοῦ ἔνεκεν γρόσια 5.000

Ἀφιέρωμα τοῦ Κυρίου Θεοδώρου Τζελέπη καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Οὗτος ὁ εὐσπλαγγνος ἀνὴρ ὁμοῦ μετὰ τῶν υἱῶν ἀφιέρωσε διὰ παντὸς τοῖς νοσοκομείοις εἰς μνήμην αὐτοῦ ἔνεκεν γρ. 1,434

Ἀφιέρωμα τοῦ Κυρίου Χ' Βλασέως Σταύρου καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Χρυσοπηγῆς Χ' Ἀνδρέου. Τοῦτο τὸ ἐκλεκτὸν ζεῦγος ἀφιέρωσε διὰ παντὸς τοῖς νοσοκομείοις ἀπὸ εὐσπλαγγνίαν κινούμενον εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν γρ. 1.500

Ἀφιέρωμα τοῦ Κυρίου Χ' Ἀποστόλου Καλπακεντζῆ. Οὗτος ὁ εὐσπλαγγνος ἀνὴρ ἀπὸ φιλάνθρωπιαν κινούμενος ἀφιέρωσε διὰ παντὸς τοῖς νοσοκομείοις εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν γρ. 500

Ἀριθ. 5. Ἀφιέρωμα τοῦ Κυρίου Χ' Δημητράκη Ἀρξιμάνογλου. Οὗτος ὁ φιλάνθρωπος καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ ἀπὸ εὐσπλαγγνίαν κινούμενος κατέλιπεν ἐν τῷ τῆς Μητροπόλεως παγγαρίῳ γρ. 1.500

ἵνα ἐξ αὐτῶν δίδονται κατ' ἔτος εἰς μὲν τὸν κατὰ καιρὸν ἀρχιερέα γρ. 20 (εἴκοσι), εἰς δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἰδίου Παγγαρίου ἄλλα εἴκοσι (20) γρόσια, καὶ τοῖς νοσοκομείοις λόγῳ τόκου ὀγδόντα γρόσια (80), εἰς μνήμην αὐτοῦ καὶ τῶν γονέων καὶ φέροντος κεφάλαιον γρ. 1.000

Ἀφιέρωμα τοῦ ἐξ εὐνοίας Χριστοῦ μακαρίτου Βασιλείου Σταύρου. Ὁ φιλόπτωχος οὗτος διὰ μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν,

- τὸ μαγαζιὸν τοῦ μούλκι, ὄν καὶ κείμενον εἰς τὴν σκάλαν κατὰ τὸ Γενῆ-Κιοπέκ καὶ γειτνιάζον ἐκ μέρους τῷ τοῦ Τοπάλ Πασχάλη καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους τῷ τοῦ Σεβαστοῦ κυρίου Μιχαήλ Πέτρου καὶ ἐκ τοῦ ὀπισθεν μέρους ὀσπιτίῳ Ἀρμενικῷ. Τὸ ρηθὲν μαγαζιὸν ὄν γεγραμμένον καὶ ἀπερασμένον οἰκονομικῶς ὄλον εἰς ὄνομά του, εἰς Τηνηταὶ Ἀλιτζῆ, πακάλη κυρίου Ἰω. Χ' Μανουήλ, ἀφιέρωσε τὸ ἥμισυ διὰ τὰ στέκηται ἀείποτε ἀπώλητον κτῆμα ἀναφαίρετον καὶ ἀναπόσπαστον τοῦ νοσοκομείου καὶ τὰ δίδηται τὸ ἐνοικιὸν του πρὸς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ. Τὴν δὲ 15 Μαΐου τοῦ 52 Ἐθνικῆ βουλήσει πεπώληται τῷ κῆρ Ἀθανασίῳ Βουλκίδη γρ. 4.500
- Ἀφιέρωμα τοῦ Κυρ Χ' Ἀποστόλη Καλπακιτζῆ. Οὗτος ὁ φιλάνθρωπος ἀνὴρ ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν κινούμενος ἀφιέρωσε τοῖς νοσοκομείοις διὰ παντὸς εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν γρ. 500
- Ἀφιέρωμα τῆς Καρ Χ' Σοφῆς. Αὕτη ἡ εὐσπλαγχνος γυνή, ἀπὸ φιλανθρωπίαν κινουμένη, ἀφιέρωσε τοῖς νοσοκομείοις διὰ παντὸς εἰς μνήμην αὐτῆς αἰωνίαν γρ. 500
- Ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου Κωνσταντῆ. Οὗτος ὁ φιλάνθρωπος ἀνὴρ, ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν κινούμενος ἀφιέρωσε τοῖς νοσοκομείοις εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν γρ. 500
- Ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου Ματέκα Τζελέπη. Οὗτος ὁ εὐσπλαγχνος ἀνὴρ ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν κινούμενος ἀφιέρωσε τοῖς νοσοκομείοις διὰ παντὸς εἰς μνήμην αὐτοῦ γρ. 500
- Ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου Σούσουλα Τζελέπη. Οὗτος ὁ εὐσπλαγχνος ἀνὴρ ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν κινούμενος ἀφιέρωσε τοῖς νοσοκομείοις διὰ παντὸς εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν γρ. 500
- Ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου Βούτζιου. Οὗτος ὁ εὐσπλαγχνος ἀνὴρ ἀφιέρωσε τοῖς νοσοκομείοις διὰ παντὸς, εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν γρ. 69
- Ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου Κωνσταντῆ Μόρτατζη. Οὗτος ὁ εὐσπλαγχνος ἀνὴρ ἀφιέρωσε τοῖς νοσοκομείοις διὰ παντὸς εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν γρ. 69
- Ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου Στοῦλου Ἀμπατζῆ. Οὗτος ὁ εὐσπλαγχνος ἀνὴρ ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν κινούμενος ἀφιέρωσε τοῖς νοσοκομείοις εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν γρ. 150
- Ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου Σεσίου. Οὗτος ὁ εὐσπλαγχνος ἀνὴρ, ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν κινούμενος, ἀφιέρωσε διὰ παντὸς τοῖς νοσοκομείοις εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν γρ. 150
- Ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου Νικολάκη Παπαδόφ. Οὗτος ὁ εὐσπλαγχνος ἀνὴρ, ἐντεῦθεν ὀρμώμενος καὶ πολίτης Βουκου-

ρεστίου ὦν, ἀφιέρωσε τοῖς νοσοκομείοις εἰς μνήμην αὐτοῦ
αἰωνίαν γρ. 100

Ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου Χ' Χρήστου Γούναρη. Οὗτος ὁ
εὐσπλαγγνος καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ, γέννημα τῆς πόλεως ταύ-
της διατελῶν, ἱκανὸν δὲ καιρὸν τὰς διατριβὰς ἐν Κωνσταν-
τινουπόλει ποιούμενος, κάκεισε τὸ ζῆν ἐκμετρήσας, ἀπὸ τῆς
ἐνούσης αὐτοῦ περιουσίας κατέθετο εἰς τὸ παγγάριον τῆς
ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, ἵνα ὁ τόκος αὐτῶν κατ'
ἔτος διὰ τῶν ἐνθάδε ὁμοτεχνῶν δίδεται τοῖς νοσοκομείοις διὰ
παντὸς εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν. Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτοῦ. γρ. 2.400

Ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου Ἰω. Τζιοχαντζῆ. Οὗτος ὁ εὐ-
σπλαγγνος ἀνὴρ, ἀπὸ εὐσπλαγγνίαν κινούμενος, ἀφιέρωσε
τοῖς νοσοκομείοις διὰ παντὸς εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν ... γρ. 150

Ἀφιέρωμα κυρίου Χ' Δημητράκη Ἀρξιμάνογλου. Οὗ-
τος ὁ εὐσπλαγγνος καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ, ἀπὸ εὐσπλαγγνίαν
κινούμενος, κατέλιπεν ἐν τῷ τῆς Μητροπόλεως παγγαρίῳ
γρ. 1.500 (χίλια πεντακόσια), ἵνα ἐξ αὐτῶν δίδονται κατ'
ἔτος εἰς μὲν τὸν κατὰ καιρὸν Ἀρχιερέα γρ. 20 (εἴκοσιν) εἰς
δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἰδίου παγγαρίου ἄλλα γρ. 20 (εἴκο-
σιν) καὶ τοῖς νοσοκομείοις λόγῳ τόκου γρ. 80 (ὀγδοήκον-
τα). Εἰς μνήμην αὐτοῦ καὶ τῶν γονέων καὶ φέροντος κε-
φάλαιον γρ. 1.000

Ἀφιέρωμα τοῦ κ. Χ' Τενέξιου Ραντοσλάβ Τζελέπη.
Οὗτος ὁ εὐσπλαγγνος ἀνὴρ, ἀπὸ εὐσπλαγγνίαν κινούμενος,
ἀφιέρωσε διὰ παντὸς εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν γρ. 1.000

Τῷ 1839 ἔτει Ἰουνίου α' ὁ γενικὸς ὑπολογισμὸς τοῦ
χρηματικοῦ κεφαλαίου τοῦ νοσοκομείου ἀκριβῶς θεωρηθεὶς
καὶ ἐξετασθεὶς, εὐρέθη ἔχων γρόσια δέκα ἑπτὰ χιλιάδας τρια-
κόσια ὀγδοήκοντα ἑξ (17.386).

Ἀφιέρωμα τοῦ Τζελέπ κυρίου Πέτκου. Οὗτος ὁ φιλό-
πτωχος ἀνὴρ, οἰκειοθελῶς, διὰ ψυχικὴν αὐτοῦ σωτηρίαν ἀφι-
έρωσε διὰ παντὸς εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ νοσοκομείου εἰς μνήμην
αὐτοῦ αἰωνίαν ... γρ. 1.000

Ἀφιέρωμα τοῦ μακαρίτου ὑποδηματᾶ Χ' Στεφανῆ Ἀν-
δρέου. Οὗτος ὁ φιλόπτωχος ἀνὴρ, διὰ ψυχικὴν αὐτοῦ σωτη-
ρίαν, ἀφιέρωσε διὰ παντὸς εἰς τὸ ταμεῖον τοῖς νοσοκομείοις
εἰς μνήμην αὐτοῦ αἰωνίαν ... γρ. 200

Ἀφιέρωμα τῆς μακαρίτιδος Ἐανθῆς α' ἐνορίας Χ' Σα-
ράφ. Αὕτη ἡ φιλεὺσπλαγγνος, διὰ ψυχικὴν αὐτῆς σωτηρίαν
ἐπὶ ζωῆς ἀφιέρωσε τὴν οἰκίαν αὐτῆς τῷ νοσοκομείῳ, ἐκπωλη-

θεΐσαν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν, εἰς μνήμην αὐτῆς αἰωνίαν διὰ	γρ. 1.300
Κατάλογος τῶν μερῶν ὅπου τὰ κεφάλαια τοῦ Νοσοκομείου διατελοῦσι τοκίζόμενα καὶ ὁ ἐτήσιος αὐτῶν τόκος τῷ 1839 Ἰουνίου α' 450 ὁμολογίαι τῆς Παναγίας Πολυκαρπίας τὴν α' Μαΐου 1839 πρὸς 10%	γρ. 45
1000 Ὅμολογίαι τῆς ἐπαρχίας Φιλαδελφείας ὑπ' ἀριθ. 36 τὴν 20 Φεβρουαρίου 1838 καὶ πρὸς 10%	γρ. 100
1000 Ὅμολογίαι τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων εἰς Κιρισχανέν τὴν α' Μαΐου 1839 πρὸς 10%	γρ. 100
500 Ὅμολογίαι τῆς ἐπαρχίας Μεσημβριοβάρνης τὴν α' Ἀπριλίου 1837 πρὸς 10%	γρ. 50
11.036 Ὅμολογίαι α' Μαΐου 1839 πρὸς 10%	γρ. 1.103
1000 Ἄνευ Ὅμολογίας εἰς τὸ παγγάρι τῆς ἐδῶ Μητροπόλεως φέροντα τόκον ἐτήσιον	γρ. 80

Ἦται σύνολον γρόσια 27.000'

Αἱ ἀνωτέρω ὁμολογίαι εὑρίσκονται εἰς φύλαξιν τῶν κυρίων ἐφόρων Χ' Χρήστου Ἰωάννου καὶ Κώστα Μπιζάνη ἐπιφορτιζομένων ἀπὸ Ἰουνίου 1839.

Ἀκολουθεῖ ὁ κατάλογος τῶν μερῶν ὅπου εὑρίσκονται τὰ κεφάλαια τοῦ Νοσοκομείου τοκίζόμενα, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ τόκος αὐτῶν ἐτήσιος.

Ἐξ αὐτῶν, τὰ κυριώτερα εἶναι τὰ ἑξῆς:

Κεφάλαιον 17.386 γροσίων ἔσχεν ἐτήσιον τόκον 1.658,24 γρόσια. Εἰς τὴν πρόσδοτον τῶν 1.658,24 γροσίων πρέπει νὰ προστεθοῦν: Πρόσοδος ἐτήσια ἀπὸ 3 ἐσνάφια χωρὶς ὁμολογίας: τῶν γουναράδων 30 γρ., τῶν βακάληδων 30 γρ. καὶ τῶν Μποζαντζίδων 36 γρ. ὁπότε ἔχομεν συνολικὴν πρόσδοτον ἐτησίαν 1.754,24 γρ. Αὐταὶ αἱ ὁμολογίαι εὑρίσκονται εἰς φύλαξιν δύο ἐφόρων. Ἀκολουθοῦν διάφοροι λογαριασμοὶ κατὰ λογιστικὴν τάξιν μέχρι τῆς διαχειρίσεως ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Νοσοκομείου κλπ. περὶ τῶν ὁποίων ἐγράψαμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος, χωρὶς νὰ ὑπάρχη ἀνάγκη παραθέσεως λεπτομερῶς τῶν λογαριασμῶν.

Παραδέτομεν κατωτέρω πρακτικὰ τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου ἀπὸ 1919—21.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἐν τοῖς ἀρχείοις κατατεθὲν ἔγγραφο τῆς ψηφοφορίας τῆς 2ας Νοεμβρίου 1919 ψήφους ἔλαβον οἱ ἑξῆς κύριοι:

Πρόεδρος Κ. Καλλίας ψήφους 39 ἐκλεγείς. Ἀρ. Βασιλείου ψήφους 30. Ρητορίδης Χατζόπουλος ψήφους 2. Ἀλ. Δημησας ψήφον 1. Ἀντιπρόεδρος Μ. Μαργαριτίδης ψήφους 56 ἐκλεγείς. Ν. Πίσσας 4. Ἀλ. Σερεφεντινογλου ψήφ. 10. Ταμίας Λέων Καταπόδης ψήφ. 34 ἐκλεγείς. Κλ. Ἰσραηλίδης 30.

Συμβούλιον: Γαβριήλ Ματθαίου 40 ἐκλεγείς. Ν. Πίσσας 38 ἐκλεγείς. Κ. Ἀλτιναλμάξης 32 ἐκλεγείς. Κ. Ἰσραηλίδης 18, Μ. Δήμου 9, Ν. Πολυζωίδης 4, Χρ. Τσιβιδῆς 7, Ἀρ. Παπαθεολόγου 10, Θ. Ζῶτος 5, Γ. Ἀβραμίδης 5, Χ. Χατζημιχαήλ 3, Πανουσιάδης 1, Κ. Χρησιδῆς 2, Ἀρ. Σαραφόπουλος 20, Α. Μεγακλῆς 3, Γ. Καραμανλῆς 1 καὶ Γ. Ἀντωνιάδης 1. Γ. Γραμματεὺς Γ. Λαμπουσιάδης 57 ἐκλεγείς. Εἶδ. Γραμματεὺς: Γ. Γεωργιάδης 50 ἐκλεγείς. Συμφώνως τῇ ἀπὸ 2ας τρέχ. ἐπιστολῇ τῶν 9 ἐκ τῶν μελῶν ἀναφερομένων ἐν αὐτῇ, ἐκ Καραγατσίου, ἐψήφισαν τῇ ἐγκρίσει τῆς ὀλομελείας δι' ἐπιστολῆς.

Συνεδρίασις 5ης Νοεμβρίου 1919

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν

1) Ὡς Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς διαχειρίσεως τοῦ παρελθόντος Συλλογικοῦ ἔτους 1918 — 1919 ἐξελέγησαν οἱ κ.κ. Γ. Χατζημιχαήλ, Κ. Ἰσραηλίδης καὶ Α. Κυριαζόπουλος. Θὰ τοῖς σταλῆ σχετικὸν ἀγγελτήριο. 2) Ἀνεγνώσθη γράμμα τῆς Κεντρικῆς Ἐφορείας παρακαλοῦσης νὰ ἐκλεγῆ ἐν μέλος τοῦ Συμβουλίου, ὅπερ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ὑπ' αὐτῆς ὀρισθεῖσαν 12μελῆ Ἐπιτροπὴν διὰ τὸ διδασκαλικὸν ζήτημα: Ἐκλέγεται ὁ ἐκ τῶν Συμβούλων κ. Γ. Ματθαίου. 3) Ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ Κυβερνητικοῦ γραφείου τῶν ἐξ ἐμμέσων φόρων ἐρωτῶσα τίς ἐκμεταλλεύεται τὸ κυλικεῖον τοῦ Συλλόγου, ὁ Σύλλογος αὐτὸς ἢ ἰδιώτης τις, δι' ἴδιον λογαριασμόν. Ἀναβάλλεται ἡ ἀπάντησις, τοῦ κ. Προέδρου σκοποῦντος νὰ συνεννοηθῆ ἐπὶ τοῦ προκειμένου μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἑβραϊκοῦ Συλλόγου. 4) Ἡμέρα τακτικῆς συνεδρίας ὀρίζεται ἡ Τρίτη, ὥρα δὲ ἡ 5.30 ἑσπερινή. 5) Ἀποφασίζεται νὰ προσκληθῆ δι' ἐπιστολῆς ὁ διευθυντῆς τῆς Ροδοκανακείου ὡς καὶ ἡ διευθύντρια τοῦ ἐν Γενῆ Ἰμαρὲτ Νηπιαγωγείου ὅπως διὰ γραπτῆς ἐκθέσεως δηλώσουν πρὸς τὸ Συμβούλιον τὰς ἀνάγκας τῶν σχολῶν τούτων. 6) Ἀποφασίζεται ἡ κατασκευὴ κάλπης ὡς καὶ ψήφων λευκῶν καὶ μελανῶν πρὸς ἐκλογὴν νέων τακτικῶν μελῶν. 7) Ἀποφασίζεται ἡ ἐκλογὴ ὡς ἐπιτίμων μελῶν τοῦ Συλλόγου τῶν κ.κ. Γ. Τσαγκρῆ Ἰατροῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ Κ. Ν. Lixster Ἄγγλου ἐνταῦθα ἀρμοστοῦ εἰς οὗς θὰ σταλῶσιν ἐπιστολαὶ ἐσωκλείουσαι τὰ σχετικὰ διπλώματα.

Συνεδρίασις 8ης Νοεμβρίου 1919

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν, ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. 1) Θ' ἀπαντηθῆ εἰς τὸ Κυβερνητικὸν Γραφεῖον τῶν ἐξ ἐμμέσων φόρων ὅτι τὸ κυλικεῖον τοῦ Συλλόγου ἐκμεταλλεύεται ἰδιώτης μὲν διὰ τὸν καφέν, τέιον, πάστες κλπ. ἐπὶ ἐνοικίῳ, ὁ Σύλλογος δ' αὐτὸς διὰ τὰ οἶνοπνευματώδη ποτὰ (ρακῆν, κονιάκ, μύζραν κλπ.) διδόμενα μόνον εἰς τὰ μέλη καὶ ἐν ἐλαχίστῃ ποσότητι. 2) Ὁ κ. Καταπόδης ἀναλαμβάνει νὰ στείλῃ ἐργάτην διὰ τὰς θερμάστρας τῆς Ροδοκανακείου εἰς Ἰλδιρίμιον. 3) Ἀναγινώσκειται ἐπιστολὴ ὑπογεγραμ-

Κωνσταντίνου Σακελλαρίου πρὸς τὸν ἐνταῦθα ἐξάδελφόν του κ. Ἰω. Σακελλάριον, ἀναφέρουσα ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ πρώτου Ἀλέξανδρος ἀφῆκεν εἰς τὸν Σύλλογον κληροδότημα ἐκ χιλίων (1000) δραχμῶν. Θὰ τῷ γραφῆ ἔπιστολὴ εὐχαριστήριος, παρακαλοῦσα συνάμα νὰ ἐμβάσῃ τὸ ποσὸν ὁπόταν καὶ δι' οὗ μέσου ἐγκρίνει. 4) Ἀναγινώσκειται ἔπιστολὴ ὑπογεγραμμένη ὑπὸ 20 μελῶν ἐπιμενονόντων εἰς τὴν ἀπαίτησίν των περὶ προσκλήσεως Γεν. Συνελεύσεως, πρὸς νέας ἀρχαιρεσίας. Τοῖς ἀπαντᾶται γραπτῶς μέσῳ τοῦ ἐπιδόσαντος τὴν αἴτησιν κ. Α. Βασιλείου ὅτι ἐκτεθέντων ἐν τῇ ἀπὸ 14 παρελθόντος ἔπιστολῇ ἡμῶν τῶν λόγων, δι' οὗς μόνον κατόπιν αἰτήσεως τῶν δύο τρίτων τῶν μελῶν ὑπογεγραμμένης δύναται νὰ συγκληθῆ γενικὴ Συνεδρία, θεωρεῖται περιττὴ ἢ τῶν αὐτῶν ἐπανάληψις καὶ τίθεται τέρμα εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀλληλογραφίαν ὡς ἄσκοπον. 5) Ἀποφασίζεται ἡ ἐγγραφὴ τοῦ Συλλόγου ὡς συνδρομητοῦ εἰς τὴν Πlusration τῶν Παρισίων. Θὰ γραφῆ σχετικὴ ἔπιστολὴ ἐμβάζουσα τὴν τιμὴν τριμηνίας ἐκ φράγκων 26,20. 6) Γενομένου ἐν τῷ γραφεῖῳ τοῦ Συλλόγου πλειστηριασμοῦ διὰ τὸ ἐνοίκιον τοῦ ἐν Βαλοῦκ Παζὰρ καφενεῖου μετ' ἀποθήκης, ἡ κατακύρωσις γίνεται εἰς τὸν κ. Κωνσταντῖνον Ζαχαριάδην δι' ἐν ἔτος πρὸς λίρ. Τουρκίας 17 (δέκα ἑπτὰ) μηνιαίως μὲ τοὺς ὄρους νὰ παρουσιάσῃ οὗτος ἕνα ἐγγυητὴν καὶ νὰ προπληρῶνῃ ἐκάστην τριμηνίαν. Ὡς προκαταβολὴν ὁ ἐν λόγῳ κύριος πληρώνει δραχμὰς πεντακοσίας (500).

Συνεδρίασις 10ης Δεκεμβρίου 1919

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν. Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. Συμπληρωθέντος τοῦ νέου Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου ἀποφασίζεται νὰ δοθῆ εἰς τὴν Κυβέρνησιν κατάλογος τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτό. Νὰ γραφῆ ἔπιστολὴ εἰς τὸν κ. Σδροῶλαν διοικητὴν Σουφλίου, παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ μᾶς ἀποστείλῃ μέσον τοῦ ἐν Καραγάτς ἐντολοδόχου Ἀλεξάνδρου Μαυροπούλου κλάδον πεύκης, ὕψους περίπου 3 μέτρων, διὰ τὸ δένδρον τῆς Πρωτοχρονιάς. Ἀποφασίζεται νὰ ὀργανωθῆ διὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1920 ἑορτὴ τοῦ δένδρου τῆς Πρωτοχρονιάς ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου. Δεκτὰ γίνονται μόνον τὰ μέλη, ἐκτὸς ὄρισμένων ξένων, οὗς θὰ κρίνῃ καταλλήλους τὸ Συμβούλιον. Τιμὴ εἰσόδου δι' ἄνδρας γρόσια 25, διὰ κυρίας καὶ δεσποινίδας γρ. 10. Κατὰ τὴν εἴσοδον θὰ δίδηται ἀριθμὸς τοῦ λαχείου τοῦ δένδρου, οἱ δὲ κερδίζοντες τοιοῦτοι θὰ εἶναι 50. Ἡ εἴσοδος εἰς παιδιὰ, μαθητὰς καὶ μαθητριάς ἀπαγορεύεται. Ἀνατίθεται εἰς τὸν κ. Μ. Ματθαῖον ἢ φροντίς περὶ ἀγορᾶς ἢ ἐπισκευῆς μᾶς μεγάλης θερμάστρας μετὰ τῶν σωλήνων της, διὰ τὴν αἰθουσαν. Παρουσιάζεται ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ ἐν Βαλοῦκ Παζὰρ καφενεῖου Κ. Ζαχαριάδης καὶ παρακαλεῖ ὅπως: 1ον) Κατασκευασθῆ ἐν τῷ καφενεῖῳ καὶ μικρὸν μαγειρεῖον καὶ 2ον) ἐπισκευασθῆ τὸ τελείως κατεστραμμένον λιθόστρωτον ἔμπροσθεν τοῦ καφενεῖου. Διὰ μὲν τὸ τελευταῖον

τοῦτο ἀποφασίζεται νὰ καταβάλῃ ὁ Σύλλογος τὸ ἥμισυ τῶν δαπανῶν, ὑπολογιζομένων εἰς λ. Τουρκίας 12½. Διὰ δὲ τὸ μαγειρεῖον, ὑπάρχοντος προηγουμένως τοιούτου, θὰ προσκληθῇ ὁ πρῶν ἐνοικιαστὴς Θωμᾶς Ρωσσέτος τὸ ἑσπέρας τῆς προσεχοῦς Πέμπτης, ἵνα δώσῃ λόγον τοῦ τι ἀπέγινε τὸ μαγειρεῖον τοῦτο.

Συνεδρίασις 22ας Δεκεμβρίου 1919

Παρόντων τῶν κ.κ. Καλλία, κλπ. μελῶν ἀποφασίζεται νὰ μετρηθῇ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Δημογεροντίας ὑπὲρ τῶν ἀπόρων τὸ ποσὸν Λ. Τ. 10 (δέκα) ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν. Ὑπογράφεται παρὰ τοῦ κ. Προέδρου τὸ σχετικὸν πρὸς τὸν ταμίαν ἔνταλμα.

Συνεδρίασις 23ης Δεκεμβρίου 1919

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Καλλία κλπ. ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. Ἀναγινώσκειται ἐπιστολὴ τῆς Ἑβραϊκῆς Ἐνώσεως «Fraternité Scolaire» ἐσωκλείουσα 20 εἰσιτήρια, 10 διὰ κυρίους καὶ 10 διὰ κυρίας δι' ἑσπερίδα δοθησομένην τὸ προσεχὲς Σάββατον. Θὰ διανεμηθοῦν ταῦτα μεταξὺ τῶν μελῶν ἐπιστρεφομένων μέχρι τῆς Παρασκευῆς τῶν μὴ πωληθέντων.

Συνεδρίασις 28ης Δεκεμβρίου 1919

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. Συνιστᾶται Ἐπιτροπὴ πρὸς δικόσμησιν τοῦ δένδρου τῆς Πρωτοχρονιᾶς ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ.κ. Γ. Κατσαμᾶ, Γ. Ματθαίου, Γ. Γεωργιάδου, καὶ Ν. Πίσσα διὰ τὴν ἀποφασισθεῖσαν ἑορτὴν τῆς 17ης Ἰανουαρίου τοῦ 1920. Κοσμητόρες διὰ τὴν ἑσπέραν δρίζονται οἱ κ.κ. Α. Ἀντωνιάδης, Μενέλαος Δήμου, Λ. Καταπόδης, Α. Βλαΐδης, Κ. Κωνσταντινίδης, Χ. Μικρόπουλος καὶ Ἀρ. Μαργαριτίδης, πρὸς οὓς καὶ γράφεται ἐγκύκλιος.

Ἀναγινώσκειται ἐπιστολὴ Ἰατρείου τοῦ ἐν Καραγάτς Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ προσκαλοῦσα τὸ Συμβούλιον εἰς τὰ ἐγκαίνια διὰ τὴν Κυριακὴν 29ην Δεκεμβρίου. Οἱ ἔχοντες διαβατήρια ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου θὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν τελετήν.

Συνεδρίασις τῆς 3ης Ἰανουαρίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. Ἀναγινώσκειται ἐπιστολὴ τοῦ Συλλόγου τῶν Κυριῶν «Ἡ Ὁμόνοια» ζητοῦντος διὰ τὸ ἑσπέρας τοῦ Σαββάτου 11ης τρέχοντος τὴν αἴθουσαν τοῦ Συλλόγου πρὸς διοργάνωσιν χοροεσπερίδος. Ἀποφασίζεται νὰ δοθῇ αὕτη ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ λάβῃ ὁ Σύλλογος τὰ 30% τῶν καθαρῶν κερδῶν, καὶ ἀνακοινῶται τοῦτο δι' ἐπιστολῆς τῶ εἰρημένῳ Σωματεῖῳ. Ὁ Σύλλογος τῶν δεσποινίδων «Παρηγορία» στέλλει τὸν λογαριασμὸν τῆς τελευταίας ἡμερίδος μετὰ λαχείου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου. Συμφώνως πρὸς τὸν λογα-

ριασμόν τοῦτον, τὸ καθαρὸν προϊόν τοῦ λαχείου ἀνέρχεται εἰς γρόσια 7.362 ἐξ ὧν τὰ 30%, ἧτοι γρόσια 2208 ἀναλογοῦσι τῷ Φιλ. Συλλόγῳ. Νὰ γραφῆ ἐπιστολὴ εἰς τὸν κ. Ἰορδάνην Ἀραγγέλοβιτς, εὐχαριστοῦσα αὐτὸν διὰ τὴν ἐκάστοτε παραχώρησιν τῷ Συλλόγῳ τῶν ταπήτων του καὶ ἄλλων εἰδῶν.

Συνεδρίασις 27ης Ἰανουαρίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ Ἀντιπροέδρου κ. Μ. Μαργαριτίδου καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν, ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. Ἀποφασίζεται νὰ γραφῆ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κ. Χατζῆ Γεώργιον Ἀθανασιάδην, δωρήσαντα τῷ Συλλόγῳ Λ.Τ. 10 (δέκα). Ληγούσης τῆς προθεσμίας ἐνοικίου τῶν κάτωθι καταστημάτων τοῦ Συλλόγου, ἀποφασίζεται νὰ ἐνοικιασθῶσι ταῦτα διὰ πλειστηριαμοῦ ὑπὸ τοῦς ἐξῆς ὅρους: 1ον) Νὰ παρουσιάσῃ ὁ ἐνοικιαστὴς ἀξιόχρεων ἐγγυητὴν. 2ον) Νὰ προσπληρῶνται ἐκάστη τριμηνία καὶ 3ον) Τὰ κτήματα ἐνοικιάζονται δι' ἓν ἔτος. Διορίζεται ἐπιτροπὴ ἰδιαιτέρα, ἣτις θὰ φροντίσῃ περὶ τοῦ πλειστηριαμοῦ, συγκειμένη ἐκ τῶν κ.κ. Ν. Πίσσα, Γ. Ματθαίου, Μ. Μαργαριτίδου, Γ. Γεωργιάδου. Τὰ πρὸς ἐνοικίασιν καταστήματα εἶναι τὰ ἐξῆς: Ὀδοντιατρεῖον Βαλοῦκ Παζάρ, Ὑποδηματοποιεῖον Βαλοῦκ Παζάρ, Καφενεῖον Βαλοῦκ Παζάρ, Λαχανοπωλεῖον Βαλοῦκ Παζάρ, Γραφεῖον Ρουστὲμ Πασᾶ Χάν, Κουρεῖον ἔναντι Διοικητηρίου, Κατάστημα Ἀλῆ Πασᾶ ἄνω θύρας. Ἐπίσης διορίζεται καὶ διμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ.κ. Α. Καταπόδη καὶ Γ. Ματθαίου, ἣτις θὰ φροντίσῃ ἄνευ ἀναβολῆς τὴν εἰσπραξίν τῶν καθυστερουμένων ἐνοικίων. Λόγῳ τῆς ἐπιδημίας τῆς γρίπης καὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως, ἀναβάλλεται δι' εὐθετώτερον καιρὸν ἢ ἑορτὴ τοῦ Συλλόγου. Ἀποφασίζεται νὰ δοθῆ χορευτικὴ ἑσπερὶς διὰ τὴν ἑσπέραν τοῦ μεθεπομένου Σαββάτου 8 Φεβρουαρίου. Τιμὴ εἰσιτηρίου ὥρισθη Λ. Τ. 1 (μία) μόνον διὰ κυρίους, τὰ εἰσιτήρια δὲ θὰ εἶναι ἀδυστηρῶς προσωπικά. Κοσμητορες ὁρίζονται οἱ ἐξῆς κύριοι: Χρ. Τσιβιδῆς, Θ. Ζῶτος, Κ. Κωνσταντινίδης, Π. Ξανθόπουλος, Χ. Μικρόπουλος, Ἀλ. Βλατῆς.

Συνεδρίασις τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν, ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν προαποφασισθεῖσαν χορευτικὴν ἑσπερίδα διὰ τὴν 8ην τρέχ., ὁρίζεται ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ.κ. Γ. Ματθαίου, Α. Καταπόδη, Μ. Μαργαριτίδου καὶ Κ. Ἀλιναμάξη ἣτις θὰ φροντίσῃ διὰ τὴν πώλησιν τῶν εἰσιτηρίων. Θὰ προσκληθῶν δι' ἐπιστολῆς οἱ ἐξῆς Κύριοι: Συνταγματάρχης Ρούτεναῦ, Καραγατσίου, Λοχαγὸς Φουμπάτ, Κούρτ ντε λά Κοριέ, Διευθυντὴς Χωροφυλακῆς, Ἀντισυνταγματάρχης Ρ. Ε. Χάρενκ, Λοχαγὸς Χ. Ν. Λίστιεφ, Ὑπολοχαγὸς Ν. Γ. Ράφφελ, Ἰατρὸς Ν. Τσαγκρῆς, ταγματάρχης Δ. Βλαχόπουλος, Λουλέ Βουργάζ, Ὑποδιοικητὴς Καραγατσίου Σινώη, Ἀνθυπίατρος Γ. Κωνσταντινίδης Καραγατσίου. Ἐνοικιά-

σθη τὸ ἐν τῇ κάτω θύρα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ἡμῖς κατάστημα τοῦ Συλλόγου πρὸς Λ.Τ. 1,75 μηνιαίως δι' ἓν ἔτος ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ πληρώνη ὁ κύριος οὗτος ἐκάστην τριμηνίαν.

Συνεδρίασις τῆς 4ης Φεβρουαρίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. Συμφώνως πρὸς προηγουμένην ἀπόφασιν τίθενται εἰς πλειστηριασμὸν πρὸς ἐνοικίαςιν, τὰ ἐν Βαλοῦκ Παζὰρ καταστήματα τοῦ Συλλόγου ὧν ἡ προθεσμία ἔληξεν (ὑποδηματοποιεῖον, Καφενεῖον, Λαχανοπωλεῖον, Κρεοπωλεῖον) ὡς καὶ τὸ ἐναντι τοῦ Διοικητηρίου Κουρεῖον. Τὸ Κρεοπωλεῖον κατακυροῦται εἰς τὸν ἤδη κατέχοντα αὐτὸ Κωνσταντῖνον Βατάλογλου ἀντὶ 12,50 Λιρῶν Τουρκίας μηνιαίως. Τὸ κουρεῖον κατακυροῦται ἐπίσης εἰς τὸν Νικολάκην Μουχτάρη, ἤδη κατέχοντα τοῦτο, πρὸς τὸ ἴδιον ποσὸν ὡς καὶ πρότερον, ἤτοι Λ.Τ. 2 μηνιαίως. Ἀναβάλλεται δὲ ἡ κατακύρωσις τῶν ἐξῆς καταστημάτων μηδενὸς ἐκτὸς τῶν παλαιῶν ἐνοικιαστῶν προσελθόντος πρὸς πλειοδοσίαν: Ὑποδηματοποιεῖον. Τοῦ ἐνοικιαστοῦ κ. Πλάτωνος Κουμανίδου δηλώσαντος ὅτι δὲν δύναται νὰ προσθήσῃ τι εἰς τὸ παλαιὸν ἐνοίκιον ἤτοι Λ. Τουρκίας 2. Καφενεῖον τοῦ ἐνοικιαστοῦ Ἐμμανουήλ Ἀστερίου δηλώσαντος ὅτι προσφέρει μόνον 50 γρόσια περιπλέον ἤτοι 300 γρόσια ἀντὶ τῶν παλαιῶν 250. Λαχανοπωλεῖον. Τοῦ ἐνοικιαστοῦ Βουργουτζάκη ζητούντος μᾶλλον μείωσιν τοῦ ἐκ γροσίων 400 ἐνοικίου του Ἀποθήκης Σαραφοπούλου. Προκειμένου νὰ πληροφωρηθῇ τὸ Συμβούλιον πρὸς πόσα ἐνοικιάζονται τὰ γεινιάζοντα τῷ ἡμετέρῳ καταστήματα καὶ τοῦ Ὀδοντιατρείου τῆς κ. Μαρίας Δαγκλῆ μὴ παρουσιασθείσης πρὸς κανονισμὸν τοῦ ἐνοικίου λύεται ἡ συνεδρίασις.

Συνεδρίασις τῆς 5ης Φεβρουαρίου τοῦ 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν
1) Ὁ Σύλλογος τῶν Κυριῶν «Ὁμόνοια» ἀποστέλλει τῷ Συλλόγῳ Λ. Τουρκίας 18 (δέκα ὀκτώ) ὡς τὰ ἀναλογοῦντα τῷ Συλλόγῳ 30% ἐπὶ τοῦ καθαρῶ κέρδους τῆς ἐσπερίδος τῆς 11ης Ἰανουαρίου. Ἀποφασίζεται ὅπως τὸ Συμβούλιον ἐπανέλθῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. 2) Ἡ Ἀρμενικὴ Κοινότης προσκαλεῖ τὸ Συμβούλιον εἰς τὸ αἶθριον ἐν τῇ Ἀρμενικῇ Ἐκκλησίᾳ ψαλησόμενον μνημόσυνον. Οἱ δυνάμενοι ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου θὰ μεταβῶσιν αὐτόθι.

Συνεδρίασις τῆς 11ης Φεβρουαρίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν, ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. 1) Ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ ἐν τῇ ἄνω θύρα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ἡμίσεος καταστήματος τοῦ Συλλόγου Μορντοῦ Γιουντί, παρουσιασθεὶς παρακαλεῖ τὴν ὄσον ἔνεστι ταχεῖαν ὑπογραφὴν τοῦ συμβολαίου, Ἐπειδὴ ὁμως ἐδήλω-

σεν ὅτι πρὸς τὸ παρὸν δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ περισσότερον τῆς μιᾶς λίρας μηνιαίως ἀποφασίζεται νὰ τοῦ ἀνακοινωθῇ ὅτι πρέπει νὰ πληρώσῃ 2 λίρας μηνιαίως ἢ νὰ ἐκκενώσῃ ἀμέσως τὸ κατάστημα. 2) Θὰ γραφῇ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Σύλλογον τῶν Κυριῶν ἢ «Ὁμόνοια», παρακαλοῦσα νὰ ἀποσταλῇ τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ ἡ ἐκκαθάρισις τῆς τελευταίας ἐσπερίδος τοῦ ρηθέντος σωματείου, ἐκκαθάρισις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας τὰ τῷ Φιλ. Συλλόγῳ ἀναλογοῦντα 30% ἀνέρχονται εἰς τὸ ποσὸν Λ. Τ. 18 ὅπερ ἤδη ἐλήφθη.

Συνεδρίασις τῆς 18ης Φεβρουαρίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. 1) Ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ κυλικείου Στέφανος, παρουσιάζει τὴν ἐκκαθάρισιν διαφόρων ἐξόδων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Συλλόγου, ἀνερχομένων εἰς Λ. Τουρκίας 21,95 ποσὸν ὅπερ ἀναγνωρίζεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. 2) Ἀποφασίζεται νὰ προσκληθῶν τὸ ἐσπέρας τῆς προσεχοῦς Πέμπτης ἡ Μαρία Δαγκλῆ, ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ ἐν Βαλοῦκ Πασάρ Καφενεῖου ὡς καὶ ὁ Μορντοῦ Γιουντί ἐνοικιαστὴς τοῦ ἐν τῇ ἄνω θύρᾳ Ἀλῆ Πασσᾶ καταστήματος, ἵνα κανονισθῇ ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἐνοικιασμοῦ τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων καταστημάτων. 3) Ἐλήφθη ἐπιστολὴ τῆς Ἀδελφότητος Κιγκικίου ἀγγέλλουσα ὅτι ἐξελέγη νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον μὲ Πρόεδρον τὸν κ. Γεώργιον Γιμουρατζῆν.

Συνεδρίασις τῆς 25ης Φεβρουαρίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία κλπ. ὁ Σύλλογος ἀποφασίζει νὰ λάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὸν μουσικὸν ὄμιλον τοῦ Σωματείου τῶν Νέων «Ἡ Ἀναγέννησις» καὶ νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐφοδιασμοῦ του διὰ τῶν ἀναγκαιούντων μουσικῶν ὀργάνων. Πρὸς τοῦτο θὰ γραφῇ ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει κ.κ. Α. Πασχαλίδην καὶ Κ. Γεωργιάδην παρακαλοῦσα νὰ ἐνεργήσουν ἕρανον μεταξὺ τῶν ἐκεῖ Ἀδριανουπολιτῶν, πρὸς ἀγορὰν ἐνὸς βιολοντσέλου καὶ μιᾶς κοντραμπάσσας, τοῦ Συλλόγου ἀναλαμβάνοντος νὰ μετρήσῃ τὸ ἀναγκαῖον πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐράνων ποσόν.

Συνεδρίασις τῆς 27ης Φεβρουαρίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία ἀποφασίζεται νὰ ἀνακοινωθῇ τῷ κ. Σαραφοπούλῳ ὅτι δύναται νὰ κρατήσῃ τὸ κατάστημα τοῦ Συλλόγου ὅπερ ἐνοικιάζει ἕναντι 3 λ.Τ. κατὰ μῆνα. Ἄλλως ὑποχρεοῦται νὰ ἐκκενώσῃ τὸ κατάστημα. Ἀποφασίζεται νὰ ἀφθεοῦν τῷ Στεφάνῳ ἐνοικιαστῇ τοῦ κυλικείου Λ.Τ. 20 (εἴκοσι) ἐκ τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου ἀνερχομένου εἰς Λ. Τουρκίας 150 διὰ τὴν περιπλέον ἐξοδευθεῖσαν καύσιμον ὕλην. Γράφεται ἐγκύκλιος δηλοῦσα ὅτι ἀπὸ τέλους Μαρτίου τρ. ἔ. ἐνοικιάζεται τὸ κυλικεῖον τοῦ Συλλόγου. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὀφείλουσιν ν' ἀποταθοῦν εἰς τὸ Συμβούλιον,

τὴν ἐσπέραν ἐκάστης Τρίτης ἀπὸ τῆς σήμερον, ἵνα λάβωσι γνῶσιν τῶν ὄρων του.

Συνεδρίασις τῆς 10ης Μαρτίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν. Παρουσιάζεται ὁ κ. Βασίλ. Μοιρασγίδης ἵνα λάβῃ γνῶσιν τῶν ὄρων τοῦ Συμβολαίου διὰ τὴν ἐνοικίασιν τοῦ κυλικείου, οὗτινος λήγει ἐντὸς ὀλίγου τὸ Συμβόλαιον. Κατακυροῦται τὸ κυλικεῖον εἰς αὐτὸν ἀπὸ τῆς 20ῆς Μαρτίου 1920 μέχρι τῆς 20 Μαρτίου 1921 ἔναντι 140 λιρῶν Τουρκίας πληρωτέων προκαταβολικῶς κάθε τριμηνίαν, ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους: 1) Ὁ φωτισμὸς καὶ ἡ θέρμανσις τοῦ Συλλόγου πάντοτε, ὡς καὶ κατὰ τὰς διαλέξεις καὶ ἐορτὰς βαρύνει τὸν ἐνοικιαστήν. 2) Ἡ διατήρησις καθαριότητος, ὡς καὶ ἡ εὐπρεπὴς ὑπηρεσία τοῦ Συλλόγου, βαρύνει ἐπίσης τὸν ἐνοικιαστήν. 3) Ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ κυλικείου ὅσον ἀφορᾷ τὰ μὴ οἰνοπνευματώδη ποτά, ἦτοι καφὲν καὶ ἄλλα ὡς καὶ πάστες καὶ γλυκίσματα, ἀνήκει τῷ ἐνοικιαστῇ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ οἰνοπνευματώδη ποτά, ταῦτα θὰ ἐκμεταλλεῦται αὐτὸς ὁ Σύλλογος δι' ἰδιαιτέρου πρὸς τοῦτο ὑπαλλήλου του. Αἱ καθημεριναὶ τιμαὶ τῶν εἰδῶν ἅτινα ἐκμεταλλεῦται ὁ ἐνοικιαστής θὰ εἶναι ἴσαι πρὸς τὰς τῶν αὐτῶν εἰδῶν εἰς τὰ πρώτης τάξεως Καφενεῖα Ἀδριανουπόλεως κατὰ δὲ τὰς ἐσπερίδας θὰ εἶναι κατὰ 50% ἀνώτεροι τῆς ἀγοραίας τιμῆς. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰ φαγητὰ τοῦ σουπέ. 4) Ὁ ἐνοικιαστής ἔχει δικαίωμα 10% ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν τακτικῶν συνδρομῶν καθὼς καὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν παιγνιοχάρτων. 5) Ἐξαιρουμένης μιᾶς ἐσπερίδος ἧς τὰ καθαρὰ κέρδη ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν Σύλλογον, τὰ ἔσοδα τῶν λοιπῶν ἐσπερίδων ἀνήκουσι τῷ ἐνοικιαστῇ. 6) Ἐν περιπτώσει ὑπενοικιάσεως τῆς αἰθούσης εἰς ἄλλα Σωματεῖα, ταῦτα ὑποχρεοῦνται νὰ μὴ προσλάβουν ἄλλον ἐκμεταλλεὺν τοῦ κυλικείου ἢ τὸν ἐνοικιαστήν αὐτοῦ κ. Β. Μοιρασγίδην μεθ' οὗ καὶ θὰ συνεννοοῦνται ἀπ' εὐθείας, διὰ τὸ ζήτημα τῆς θερμάνσεως καὶ τοῦ φωτισμοῦ. 7) Ὅλα τὰ ἐπιπλα τοῦ Συλλόγου ὡς καὶ τὰ σκεῦη τοῦ κυλικείου ἐκτὸς τῆς βιβλιοθήκης, θέλουσι καταγραφῇ εἰς διπλοῦν καὶ παραδοθῇ εἰς τὸν ἐνοικιαστήν, πᾶσα δὲ φθορὰ αὐτῶν ἐξ ὑπαιτιότητός του βαρύνει τὸν ἐνοικιαστήν, ὅστις ὑποχρεοῦται συγχρόνως ἵνα, ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν, προμηθεύῃ καὶ συμπληρώσῃ διὰ λογαριασμόν του τὰ ἐλλείποντα σκεῦη τοῦ κυλικείου 8) Ὁ κ. Μοιρασγίδης ἀναλαμβάνει νὰ ἐπιδιορθώσῃ δι' ἰδίων του ἐξόδων τὸ σφαιριστήριον ἐκμεταλλεῦόμενος αὐτὸς ἐξ ὀλοκλήρου τὰς εἰσπράξεις τούτου, μὲ τοὺς πρώην ὅρους, ἦτοι 10 (δέκα) γρόσια τὴν ὥραν. Ἐναντι τούτου, ὑποχρεοῦται νὰ παραδώσῃ τὸ σφαιριστήριον ἅμα τῇ λήξει τοῦ παρόντος Συμβολαίου, ἐν καλῇ καταστάσει εἰς τὸν Σύλλογον ἄνευ οὐδενὸς δικαιώματος. 9) Πᾶσα παράβασις τῶν ἀνωτέρω παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Πρόεδρον ν' ἀκυρώσῃ τὸ Συμβόλαιον καὶ προβῇ εἰς τὴν ἔξωσιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Συνεδριάσεις 16ης Μαρτίου 1920

Ἀποφασίζεται ὅπως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἀποσταλοῦν εἰς τὴν Δημογεροντίαν Α.Τ. 5 (πέντε) ὑπὲρ τῶν πτωχῶν.

Συνεδριάσεις 24ης Μαρτίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία κ. π. μελῶν ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. 1) Θὰ γραφῆ ἐπιστολὴ τῷ κ. Ἄρ. Σαραφοπούλῳ καλοῦσα αὐτὸν νὰ πληρῶνῃ ἐφεξῆς, συνωδὰ προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου 3 (τρεις) Α.Τ. μηνιαίως διὰ τὸ ἐν Ρουστέμ Πασσᾶ Χὰν γραφεῖον τοῦ Συλλόγου, ὅπερ ἐνοικιάζει. Ἄλλως ὀφείλει νὰ ἐκκενώσῃ ἀμέσως τὸ κατάστημα. 2) Προκειμένου ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεῖα νὰ δώσῃ ἰδιαίτερον ἐπίδομα εἰς τοὺς διδασκάλους, ἀποφασίζεται νὰ ἐξουσιοδοτηθῆ αὕτη νὰ δώσῃ τοιοῦτον καὶ εἰς τοὺς διδασκάλους τοῦ Συλλόγου χρεώνουσα τοῦτο εἰς λογαριασμόν. 3) Τὸ κυλικεῖον τοῦ Συλλόγου, ὡς φαίνεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς, εἶχεν ἐνοικιασθῆ εἰς τοὺς ἀδελφούς Εὐρώπαλη διὰ τὸ ἔτος 1918—1919. Ἐπειδὴ ὅμως οὗτοι ἤρηνοντο νὰ ὑπογράψωσι τὸ Συμβόλαιον καὶ ὅλως ἀπρεπῶς συμπεριεφέροντο αὐτοβούλως ἐνοικιάζοντες τὰ ἔπιπλα τοῦ Συλλόγου ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Συμβουλίου, τοῦτο κηδόμενον τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Συλλόγου, μετὰ κόπου ἀπεμάκρυνεν αὐτούς. Γεννηθείσης ἐκ τούτου διαφορᾶς, ἐν συνεδριάσει τῆς Δημογεροντίας ἐξελέγησαν διαιτηταὶ πρὸς λύσιν αὐτῆς οἱ ἐκ τῶν δημογερόντων Κ. Ἰσραηλίδης, Β. Πεντίδης καὶ Θ. Λίβας.

Συνεδριάσεις τῆς 5ης Μαΐου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Καλλία ἀναγινώσκειται ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Λίβερπουλ Κ. Α. Σακελλαρίου εἰς ἀπάντησιν προηγουμένης τοῦ Συλλόγου σχετικῆς πρὸς τὸ ἐκ 1000 δραμῶν κληροδότημα τοῦ πατρός του. Γράφει οὗτος ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἐκκαθάρισις τῆς διαθήκης δὲν ἔληξε, δυνάμεθα ν' ἀποτανθῶμεν κατ' εὐθείαν εἰς τὸν ἀναλαβόντα τὴν ὑπόθεσιν δικηγόρον κ. Ἀριστείδην Παῖζην ὁδὸς Σκουζὲ 17 εἰς Πειραιᾶ, ἵνα πληροφορηθῶμεν τὰ δέοντα. Γράφεται ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κύριον τοῦτον παρακαλοῦσα νὰ μᾶς πληροφορήσῃ εἰς τί σημεῖον εὐρίσκειται ἡ ὑπόθεσις, ἵνα λάβωμεν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ κληροδοτήματος μέτρα. Ἀποφασίζεται ὅπως ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου 1920 ἀφεθῆ εἰς τὸν κ. Ἄρ. Σαραφόπουλον ἡ ἀποθήκη τοῦ Ρουστέμ Πασσᾶ Χὰν ἀντὶ 2 Α.Τ. μηνιαίως.

Συνεδριάσεις 12ης Μαΐου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. Καλλία ἀποφασίζεται ὅπως τὰ ἐν γωνίᾳ τοῦ Βαλοῦκ Παζᾶρ κτήματα τοῦ Συλλόγου ἀσφαλισθῶσιν ὅλα μαζὺ διὰ Α.Τ. 2000 εἰς δύο ἀσφαλιστικὰς ἐταιρείας, ὡς καὶ ἡ Ροδοκανάκειος Σχολὴ καὶ τὸ Νηπιαγωγεῖον διὰ Α.Τ. 2000 ἑτησίως. Γράφεται ἐπιστολὴ εἰς τὴν Δίδα Ἄνναν Μανουηλίδου, διευθύντριαν τοῦ Νηπιαγωγείου Γενῆ Ἰμαρέτ,

καὶ τῇ γνωστοποιεῖται ὅτι αἱ ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς ταύτης δεόν νὰ γίνωσι τὴν Κυριακὴν 31 Μαΐου 1920.

Συνεδρίασις 25ης Ἰουνίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ Προέδρου κ. Κ. Καλλία ἀποφασίζεται ν' ἀνακοινωθῆ εἰς τὸ ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου διατηρουμέναις Σχολαῖς διδάσκον προσωπικὸν ὅτι εἶναι ἐλεύθερον νὰ διαθέσῃ τὸ κατ' αὐτὸ ὅπως βούλεται, τοῦ Συμβουλίου οὐδεμίαν ἀπέναντι αὐτοῦ δυναμένου νὰ λάβῃ εὐθύνην. Νὰ δοθῆ εἰς τὸν Πέρονσιν Χουσεῖν Ταχσὶν Ἐφένδην ὑπ' ἐνοίκιον τὸ ἐν Ἀλῆ Πασσᾶ κατάστημα τοῦ Συλλόγου ἀντὶ 2½ Λ.Τ. κατὰ μῆνα. Ὁ κ. Β. Μοιρασγίδης διευθυντῆς τοῦ κυλικείου παρουσιάζει κατάλογον ἐξόδων. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀνεγνώρισεν αὐτῷ τὸ Συμβούλιον παρεκλήθη δὲ ὁ Β. Μοιρασγίδης νὰ πληρώσῃ τὴν καθυστερουμένην Β' τριμηνίαν, ἀφαιρῶν ἐξ αὐτῆς τὸ ποσὸν τοῦτο, νὰ ἀναλάβῃ δὲ καὶ τὴν φροντίδα ἐπιδιορθώσεως τῶν κεράμων τοῦ Συλλόγου.

Συνεδρίασις 11ης Ἰουλίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Μ. Μαργαριτίδου ἀποφασίζεται ἡ διαγραφὴ ἑπτὰ μελῶν τοῦ Συλλόγου ἀρνηθέντων νὰ πληρώσωσι τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομήν.

Συνεδρίασις 26ης Ἰουλίου 1920

Παρευρισκομένων τῶν κ.κ. Μ. Μαργαριτίδου, Κ. Ἀλτιναλμάζη, Γ. Λαμπουσιάδου, Ν. Πίσσα, Γ. Γεωργιάδου ὡς καὶ τῶν Συμβουλίων τοῦ Συλλόγου τῶν κυριῶν ἢ «Ὁμόνοια» καὶ τοῦ τῶν δεσποινίδων ἢ «Παρηγορία», ἀποφασίζεται ἡ διοργάνωσις χορευτικῆς ἐσπερίδος ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ρεσαδιῆ τῇ ἀρωγῇ τῶν δύο τελευταίων Σωματείων. Τιμὴ τῶν εἰσιτηριῶν ὀρίζεται τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν δέκα. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι δὲν πληρώνουσι διὰ τὰ εἰσιτήριά των. Προσκαλοῦνται οἱ Πρόεδροι τῶν ξένων Κοινοτήτων μὲ 3 μέλη ἕκαστος, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου οἱ παρεπιδημοῦντες ἐνταῦθα, ὡς καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν Τραπεζῶν. Τὸ ζήτημα τῆς διανομῆς τοῦ κέρδους ἐπαφίεται εἰς τὰ Συμβούλια τῶν 3 Σωματείων, μετὰ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τῶν εἰσπράξεων. Τὸν διάκοσμον τῆς αἰθούσης ἀναλαμβάνει ἡ «Παρηγορία» βοηθουμένη ὑπὸ κυριῶν. Ἐκ τῶν τριῶν σωματείων ἡ «Ὁμόνοια» ἀναλαμβάνει νὰ προσκαλέσῃ δι' ἐπιστολῶν τοὺς ἀρμοδίους. Τῇ παρέχεται ἐκ μέρους τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου καὶ τῆς «Παρηγορίας» τὸ δικαίωμα νὰ ὑπογράψῃ ἐκ μέρους τῶν τριῶν σωματείων τὰς σχετικὰς ἐπιστολάς. Τὸ ταμεῖον τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως ἀναλαμβάνει ὁ ταμίας τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου πληρῶνων τὰ σχετικὰ ἐντάλματα ὑπογεγραμμένα ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Μ. Μαργαριτίδου.

Συνεδρίασις 31ης Ἰουλίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Μ. Μαργαριτίδου ἀποφασίζεται ὅπως ἡ διοργανωθεῖσα χορευτικὴ ἐσπερὶς γίνῃ οὐχὶ ἐν τῇ αἰθού-

ση τοῦ Ρεσαδιέ παρὰ ἐν τῇ τοῦ Φιλεκπ. Συλλόγου, τὸ Σάββατον 22αν Αὐγούστου 1920, πρὸς τιμὴν τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν. Πρὸς διανομὴν τῶν εἰσιτηρίων, ἅτινα θὰ εἶναι προσωπικά, διορίζονται οἱ κ.κ. Σ. Σταυρίδης, Γ. Ἀβραμίδης καὶ Χ. Μικρόπουλος μετὰ τῶν δεσποινίδων Αἰκ. Μαργαριτίδου, Μαντζανίδου, Ἄννας Παπαδοπούλου, Μ. Ἀσλανίδου καὶ Κώστογλου. Ὁ κ. Καταπόδης ἀναλαμβάνει νὰ φρονίσῃ διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν εἰσιτηρίων. Ὁ χορὸς ἀρχεταὶ τὴν 9.30 μ.μ. Τὰ παιδιὰ δὲν γίνονται δεκτά. Προσκήσεις θὰ σταλῶσιν εἰς τοὺς ἐξῆς: Ἄγγλον Συνταγματάρχην Χάρου, 2 Γάλλους ἐκ Καραγατσίου, 3 Ἀμερικανοὺς μετὰ μᾶς Ἀμερικανίδος τῶν ΧΑΝ, Πέροσιν Πρόξενον Σερκίς Βεχρεγιάν, Ναζίρην τῆς Ρεζί, ἀντιπροσωπείας ἡμεμερίδων, τὸν Διοικητὴν Καραγατσίου καὶ τὸν Φρούραρχον, τὸν Δήμαρχον Σεφκὲτ βέην καὶ τὸν κ. Μ. Ἀλιναλμάζην. Τὰς διευθύνσεις τῶν διαφόρων κλάδων τῆς πολιτικῆς Διοικήσεως, Ἀντιπροσώπους Κοινοτήτων (Ἑβραϊκῆς, Ἀρμενικῆς καὶ Τουρκικῆς) καὶ τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχάς.

Συνεδρίασις 31ης Αὐγούστου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Μ. Μαργαριτίδου καὶ παρόντων τῶν λοιπῶν μελῶν. 1) Ἀπεφασίσθη νὰ σταλῇ ἐπιστολὴ εἰς τὸν ὑπατον ἀρμοστήν δι' ἧς νὰ ἐξιστορῆται ἡ δρᾶσις τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του μέχρι σήμερον καὶ νὰ ζητηθῇ ἡ ἠθικὴ καὶ ὕλική ὑποστήριξις ἐκ μέρους αὐτοῦ. 2) Ἀπεφασίσθη ὅπως ὁ κ. Ποτηρίδης παρακληθῇ ὅπως ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεία ἀναλάβῃ τὰ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Φιλ. Συλλόγου ὑπαγόμενα Σχολεῖα. 3) Ὁ ταμίας κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην ὑποβάλλει λογαριασμὸν τοῦ χοροῦ τοῦ δωθέντος ὑπὸ τῶν τριῶν σωματείων, ἔχοντα ὡς ἐξῆς: Εἰσπράξεις 1035 δρχ. Ἔξοδα 1607,10 δρχ. Ἀποφασίζεται νὰ σταλῇ λεπτομερὴς λογαριασμὸς εἰς τὸ Σωματεῖον τῶν Κυριῶν καὶ τῶν δεσποινίδων ἵνα ζητηθῇ τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς χρέος. 4) Ληξιάσης τῆς προθεσμίας τοῦ ὀπωροπωλείου ἀποφασίζεται νὰ τεθῇ εἰς πλειοδοσίαν. 5) Ἀπεφασίσθη νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ Συμβούλιον διὰ τοῦ ἀντιπροέδρου τὸν κ. Δοξιάδην κλπ.

Συνεδρίασις 8ης Σεπτεμβρίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Μ. Μαργαριτίδου κλπ. μελῶν ἀπεφασίσθη: 1) Νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ Συμβούλιον τὸν κ. Ἄρ. Τσιβιδῆν διὰ τοῦ ἀντιπροέδρου διὰ τὴν διάλεξιν, ἣν ἐποιήσατο. 2) Ἐλήφθη ἐπιστολὴ ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου αἰτοῦντος νὰ δοθῇ ἡ αἴθουσα διὰ τὴν 10ην Σεπτεμβρίου ἡμέραν Πέμπτην ὅπως δοθῇ δεῖπνον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης καὶ ἀποφασίζεται νὰ δοθῇ. 3) Ἐλήφθη ἐπίσης ἐπιστολὴ ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου τῶν δεσποινίδων «Παρηγορία», διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ αἴθουσα τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου διὰ τὸ προσεχὲς Σάββατον 12ην Σεπτεμβρίου

διά να δώση χορὸν ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς Κας Ἑλένης Ἐμμ. Ζυμβρακάκη. Ἀποφασίζεται νὰ δοθῆ συμφώνως τῷ 37ῳ ἄνθρωπῳ τοῦ Κανονισμοῦ. Νὰ ἀνακοινωθῆ αὐτῇ γραπτῶς. 4) Τὸ ὀπωροπωλεῖον κατεκυρώθη δι' ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου εἰς τὸν Ἀρῆφ ἀντὶ 1100 γρόσια κατὰ μῆνα μὲ προπληρωμὴν κατὰ διμηνίαν.

Συνεδρίασις 9ης Ὀκτωβρίου 1920

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Καλλία. Ὁ πρόεδρος ἀνακοινεῖ ὅτι ἐδόθησαν 300 δραχμαὶ αὐτῷ, ποσὸν προελθὸν ἐκ τῶν 30% ἀπὸ τοῦ δοθέντος χοροῦ τοῦ Συλλόγου τῶν νεανίδων ἢ «Παρηγορία». Ἐπίσης ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ Κουρείου ἐπλήρωσε τὰ καθυστερούμενα μηνιαῖα μέχρι τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὡσαύτως ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ Καφενείου κ. Ζαχαριάδης ἐπλήρωσεν ἐνοίκιον μέχρι τῆς 4ης Δεκεμβρίου. Εἶτα ἀπεφασίσθη, ὅπως αἱ ἐκλογαὶ τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου γίνωσι τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 11ην τρέχ. καὶ περὶ τὴν 2αν μ.μ. ὥραν. Ἐπὶ τούτῳ δὲ εἰδοποιεῖται ἡ Ἀστυνομία. Ὁ κ. Α. Σαραφόπουλος νὰ παρακληθῆ νὰ πληρώσῃ τὰ καθυστερούμενα ἐνοίκια τοῦ ἐν Ρουστὲμ Ἀγαῖ γραφείου του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Διευθυντὴς τοῦ κυλικείου Β. Μοιρασιγίδης καθυστερεῖ 25 Λ.Τ. ἐκ τῆς β' τριμηνίας, ληξιάσης τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου πρὸς δὲ καὶ 90 δρχ. ἐκ τῆς εἰσπράξεως 9 εἰσιτηριῶν τοῦ πρὸς τιμὴν τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν δοθέντος χοροῦ καὶ ἐπειδὴ ἄνευ ἀδείας τοῦ Συμβουλίου προβαίνει αὐτοβούλως εἰς τὴν ἐκχώρησιν τοῦ κυλικείου εἰς ἕτερον πρόσωπον ἀποφασίζεται ὅπως προσκληθεῖς δώσῃ ἐξηγήσεις.

Συνεδρίασις τῆς 24ης Ὀκτωβρίου 1920

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Φιλεκαπαιδευτικοῦ Συλλόγου συνελθὸν σήμερον ἐν ὀλομελείᾳ καὶ λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ὡς ἐκ τῶν εὐτυχῶν γεγονότων διανοιγομένην νέαν περιόδον διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ Συλλόγου, κρίνει καὶ ἀποφασίζει ὡς ἐπιέγουσαν καὶ ἀναγκαίαν τὴν ἀναθεώρησιν ὀλοκλήρου τοῦ καταστατικοῦ ἵνα τοῦτο προσαρμοσθῆ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ σωματείων νόμου τοῦ κράτους καὶ τὰς νέας κατευθύνσεις τοῦ Συλλόγου. Τὸ σχέδιον τοῦ νέου καταστατικοῦ καταρτιζόμενον συντόμως θέλει ὑποβληθῆ πρὸς ψήφισιν εἰς γενικὴν Συνεδρίασιν. Πρὸ τούτου ὅμως θεωρεῖ ὡς ἐπιεγόντως ἀναθεωρητέον τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἰσχύοντος κανονισμοῦ τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει νὰ μεταρρυθμισθῆ ὡς ἔπεται: «Τακτικὸν μέλος γίνεταί πᾶς ἐν Ἀδριανουπόλει παραμένων τῇ ἐγγράφῳ προτάσει πρὸς τὸ Συμβούλιον πέντε τοιυλάχιστον τακτικῶν μελῶν, τὸ Συμβούλιον δὲ ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ ἀποφασίζει περὶ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τῶν παρόντων μελῶν αὐτοῦ». Καὶ τὸ ἄρθρον 6ον τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ ὅπερ ἀποφασίζεται νὰ μεταρρυθμισθῆ ὡς ἔπεται: «Ἄρθρον 6ον. Ἐκαστὸν τακτικὸν μέλος καταβάλλει ὡς ἐτησίαν συνδρομὴν δραχμὰς εἴκοσι (20) δικαίωμα δ' ἐγγραφῆς ἐφ' ἑκατὸν δραχ. 5 λαμβάνον διπλότυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς». Τὰ δύο

αὐτὰ ἄρθρα ὡς μετερρυθμίσθησαν θὰ ὑποβληθῶσιν πρὸς ψήφισιν ἐν τῇ πρώτῃ γενικῇ Συνεδρίᾳ τῶν τακτικῶν μελῶν καὶ θέλουσιν ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεώς των. Εἶτα δέχεται ὡς βάσιν ἐνεργείας: 1) Τὴν ἐπιδιώξιν ἰδρύσεως Φιλαρμονικῆς ἑταιρείας ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Συλλόγου ἀποτελοῦσης ἀναπόσπαστον τμῆμα τοῦ Συλλόγου καὶ δικαιουμένης παρ' αὐτοῦ. 2) Τὴν ἰδρυσιν ἐσπερινῆς Σχολῆς διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν στοιχείων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ Ἱστορίας κατὰ τὰς ἐσπερινὰς ὥρας εἰς τοὺς βουλομένους ἐκ τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ θρησκευματος καὶ ἡλικίας διαφωτιζομένου τοῦ κοινοῦ καταλλήλως περὶ τῆς ἐκ τῶν μαθημάτων τούτων ὠφελείας. 3) Καθορίζει νὰ ἀγοράζωνται καθ' ἑκάστην καὶ νὰ φυλάσσωνται ὑπ' εὐθύνην τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ κυλικείου τιθέμενοι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν φοιτῶντων μελῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου αἱ ἐξῆς ἐφημερίδες καὶ περιοδικά: «Πατρίς», «Ἐλεύθερος Τύπος» καὶ «Ἔστια Ἀθηνῶν», «Νέα Ἀλήθεια» Θεσσαλονίκης, «Πρῶτα», «Νεολόγος» καὶ «Βόσπορος» Κωνσταντινουπόλεως, ἔτι δὲ ἡ Ἰλλουστρασιὸν τῶν Παρισίων καὶ ὁ «Ἐθνικὸς Κῆρυξ». Συγχρόνως ἀποφασίζεται ἡ ἀγορὰ καταλλήλων βιβλίων διὰ τὴν ὀλίγον κατ' ὀλίγον κατάρτισιν ἀναγνωστικῆς βιβλιοθήκης πρῶτον ἐξ ἔργων τῆς Ἑλληνικῆς καὶ ξένης λογοτεχνίας καθισταμένων εἰ δυνατόν γνωστῶν τῶν τε συγγραφέων καὶ τῶν περιεχομένων τῶν συγγραμμάτων διὰ καταλλήλων διαλέξεων ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου πρὸς παρόρησιν κοινῶς εἰς ἀνάγνωσιν. Ἀποφασίζεται ἐπίσης νὰ προστεθῶσιν ἐν Γενικῇ συνεδρίᾳ ἐκ μέρους δλοκλήρου τοῦ Συμβουλίου ὡς ἐπίτιμα μέλη ὁ Γεν. Διοικητὴς Θράκης κ. Α. Σαχτούρης καὶ ὁ Στρατηγὸς κ. Ε. Ζυμβρακάκης. Τέλος ὁρίζεται ὡς ἡμέρα ὑποχρεωτικῆς συνεδριάσεως τοῦ Συμβουλίου ἄνευ προηγουμένης προσκλήσεως, ἑκάστη Τετάρτη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος τῆς 6ης ἐσπερινῆς ὥρας.

Γενικὴ Συνεδρίασις τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1920

Κατόπιν τῆς συσκέψεως τῶν ὑποφαινομένων μελῶν τοῦ Συλλόγου περὶ τῆς γενομένης καταβιάσεως τῆς εἰκόνας τοῦ Ε. Βενιζέλου ἐκ τῆς αἰθούσης τοῦ Συλλόγου συνεπείᾳ προσκλήσεως τοῦ κ. Γενικοῦ Διοικητοῦ ἀπεφασίσασμεν τὴν σύνταξιν αἰτήσεως ὑπὸ ἰδιαιτέρας ἐξαμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐν συνεργασίᾳ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δι' ἧς νὰ παρακληθῆ οὗτος νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα κατ' εὐχὴν τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου ἐπιτρεπομένης τῆς ἐκ νέου ἀναρτήσεως τῆς εἰκόνας. Ἐφ' ᾧ ἐγένετο τὸ παρόν.

Συνεδρίασις τῆς 10ης Ἰανουαρίου 1921

*Ἀρχεται ἡ συνεδρία παρισταμένων τῶν Κυρίων Ἀλ. Δήμησσο Προέδρου, Κ. Σχίζα Ἀντιπροέδρου, Ν. Πολυζωίδου Ταμίου, Κ. Γεωργιάδου Γεν. Γραμματέως καὶ τῶν Συμβούλων Δ. Παναγιωτοπούλου καὶ Ἀριστείδου Παπαθεολόγου. Ἐκ μέρους τοῦ προηγουμένου Συμβουλίου παρίστανται οἱ κ.κ. Κ. Σχίζας, Ἡλίας Τζανέτος καὶ Ἀριστ. Παπαθεολόγου καὶ παραδί-

δεται ἡ σχετικὴ ὑπηρεσία. Τοῦ πρώην ταμίου κ. Ἰσραηλίδου ἀπουσιάζοντος ἀναβάλλεται ἡ παράδοσις τοῦ ταμείου ὡς καὶ τῶν σχετικῶν βιβλίων τοῦ Συλλόγου. Κατόπιν τὸ Συμβούλιον εἰσέρχεται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Ἀναγινώσκειται ἐπιστολὴ τοῦ κ. Κανελλοπούλου, διὰ τῆς ὁποίας παραιτεῖται ἀπὸ εἰδικὸς γραμματεὺς ὡς μὴ εὐκαιρῶν. Δεδομένου ὅτι κατὰ τὸν νεώτερον Ἑλληνικὸν νόμον περὶ σωματείων τὰ Συμβούλια ὄλων τῶν σωματείων ὀρίζονται δωδεκαμελῆ, ἐπειδὴ δὲ ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὴν τελευταίαν γενικὴν Συνέλευσιν ἐγένετο λόγος περὶ ἐκλογῆς 8 μελῶν συμφώνως τῷ κανονισμῷ τοῦ Συλλόγου, ἀλλὰ νὰ ἔχη τὸ Συμβούλιον τὸ δικαίωμα νὰ συμπληρώνη προσλαμβάνον τοὺς συμβούλους ἐκ τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν ἐπιλαχόντων τοιούτων, ἀποφασίζεται, ἵνα διεκπεραιωῦνται καλλίτερον αἱ ἐργασίαι τοῦ Σωματείου, νὰ προσκληθῶν ὡς μέλη συμπληρωματικὰ τοῦ Συμβουλίου, οἱ ἐπιλαχόντες Κύριοι Γ. Κωνσταντινίδης, Θεμιστοκλῆς Ζῶτος, Γεώργιος Σάλλιαρης, Γαβριὴλ Ματθαίου καὶ Ἡλίας Τζανέτος. Γίνεται συζήτησις περὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῶν ἐπίπλων τοῦ Συλλόγου, παρατηρεῖται ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἀπολύτως καταγραφὴ ἐπίπλων, ἐκτὸς τῶν τελευταίως ἀγορασθέντων παρὰ τοῦ πρώην ἐνοικιαστοῦ τοῦ κυλικείου κ. Μοιρασιγίδου διαφόρων γυαλικῶν, διὰ τοῦτο ἀποφασίζεται νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον μία λεπτομερὴς καταγραφὴ ὄλων τῶν ἐπίπλων καταρτιζομένου ἐπὶ τούτῳ ἰδιαιτέρου βιβλίου ἐπίπλων καὶ ὁ κ. Πολυζωίδης ἀναλαμβάνει ὅπως συγκεντρώσῃ ὅλα τὰ ἐπιπλα τοῦ Συλλόγου, τὰ ὁποῖα εἶχον διανεμηθῆ εἰς Μητρόπολιν, ἐκκλησίαν Παναγίας καὶ ἀλλαχοῦ, κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐκκένωσιν τοῦ Συλλόγου. Ἀποφασίζεται ὅπως γίνῃ ἰδιαιτέρον κτηματολόγιον καὶ νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν θεωρῆται νομικὸν πρόσωπον ὁ Σύλλογος ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου καὶ ἐπομένως ἐὰν καὶ κατὰ πόσον θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἡ δέουσα καταγραφὴ τῶν κτημάτων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Συλλόγου, δεδομένου ὅτι ἄλλα μὲν κτήματα εἶναι γεγραμμένα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κ. Δημητριάδου, ἄλλα δὲ εἰς τὸ ὄνομα τῆς κ. Ἰσαβέλλας Σκουζέ. Γίνεται συζήτησις περὶ παραχωρήσεως τοῦ κυλικείου εἰς τὸν κ. Δημήτριον Ἰωαννίδην, ἡ πλειοψηφία κλίνει ὑπὲρ τῆς παραχωρήσεως εἰς αὐτὸν ἄνευ οὐδενὸς μὲν ἐνοικίου, ἀλλ' ὁ φωτισμός, ἡ θέρμανσις, καθαριότης τοῦ Συλλόγου καὶ ἐν γένει ὅλη ἡ διεξαγωγὴ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Συλλόγου, εἰσπράξεις συνδρομῶν, κλπ. νὰ εἶναι εἰς θάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Ἡ ὀριστικὴ ἀπόφασις ἀναβάλλεται διὰ τὴν ἐπομένην Συνεδρίασιν. Ἀποφασίζεται νὰ δοθῇ ἡ πρώτη τακτικὴ χορευτικὴ ἔσπερις τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 17 τρέχοντος, ὀριζομένου ὡς δικαίωματος εἰσόδου διὰ μὲν τὰ μέλη δρχ. 5 διὰ δὲ τὰ μὴ μέλη δρχ. 10, τῇ συστάσει δύο μελῶν. Διευθυντῆς τοῦ χοροῦ ὀρίζεται ὁ κ. Γαβριὴλ Ματθαίου, Κοσμήτορες δὲ οἱ κ.κ. Χαρίλαος Μικρόπουλος, Σ. Σταυρίδης, Κ. Παρασκευαίδης. Ὄρίζονται ὡς ἡμέραι συνεδρίας Τετάρτη καὶ Σάββατον περὶ ὧραν 9ην μ.μ. Ἐπὶ τοῦ πρώην Συμβουλίου παρουσιάζεται ἐξοφλητικὸν

τοῦ τέως ἐνοικιαστοῦ τοῦ κυλικείου κ. Μοιρασγίδου. Γίνεται συζήτησις καὶ κρίνεται ὡς ἐλαχίστη ἢ κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν ὀρισθεῖσα ἔτησια συνδρομὴ 25 δραχμῶν καὶ κρίνεται σκόπιμον ὅπως προσεχῶς διὰ μιᾶς γενικῆς συνεδρίας ἀξιεθῆ ἄτη συμφώνως μὲ τὰς σημερινὰς κοινωνικὰς συνθήκας.

Συνεδρίασις τῆς 13ης Ἰανουαρίου 1921

Ἀναγινώσκεται ἐπιστολὴ τοῦ Συνδέσμου Συντεχνιῶν διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖται νὰ παραχωρηθῆ ἔν δωμάτιον ἵνα συνεδριάξῃ ὁ ἐν λόγῳ σύνδεσμος. Ἀποφασίζεται ὅπως ἐπιτραπῆ νὰ συνεδριάξῃ ὁ ἐν λόγῳ σύνδεσμος εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ β' πατώματος. Γίνεται λόγος περὶ ἀγορᾶς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῆς ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἐνοικιαστοῦ, ἀποφασίζεται δὲ νὰ ἐρωτηθῆ εἰδικὸς τις περὶ τῆς πραγματικῆς τῆς ἀξίας, ἵνα ἀναλόγως ληφθοῦν ἀποφάσεις. Ἀναγινώσκεται προσκλητήριον τοῦ Δημάρχου Καραγάτς διὰ τὸ μνημόσυνον τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς καὶ ἀποφασίζεται νὰ ἀντιπροσωπευθῆ ὁ Σύλλογος. Ἀναγινώσκονται δύο αἰτήσεις ἀνὰ 5 μελῶν ἐκάστης ζητούντων τὴν ἐγγραφὴν νέων μελῶν. Γίνονται παμψηφεί δεκταί.

Γενικὴ Συνεδρίασις τῆς 18ης Ἰανουαρίου 1921

Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν: Περικλῆς Κουρτίδης Ἰατρός Πρόεδρος, Κ. Σχίζας ἀντιπρόεδρος, Κ. Ἰσραηλίδης Ταμίας, Γενικὸς Γραμματεὺς, Γ. Σ. Κατσαμᾶς, Εἰδικὸς Γραμματεὺς Α. Παπαδόπουλος καὶ Σύμβουλοι οἱ κάτωθι: Θ. Ζῶτος, Η. Ζανέττος, καὶ Α. Παπαθεολόγος.

Συνεδρίασις τῆς 23ης Ἰανουαρίου 1921

Μετὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίαν καθ' ἣν παριστάμενα τὰ τέως μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀνεκοίνωσαν ἡμῖν τὴν γενομένην ἐκλογὴν ἡμῶν ὡς μελῶν τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 18ης Ἰανουαρίου ὡς ἐν τῷ ἔναντι πίνακι ἐμφαίνεται καὶ τὴν ἀποδοχὴν, ἐντολῇ τοῦ κ. Προέδρου Ἰατροῦ Π. Κουρτίδου ἐγράφη ἐπιστολὴ πρὸς τὸν τέως Πρόεδρον κ. Καλλιᾶν δικηγόρον, δι' ἧς παρεκαλεῖτο ὅπως σήμερον ὥραν 6ην μ.μ. προσέλθωσι τὰ μέλη τοῦ τέως Συμβουλίου πρὸς ὑπογραφὴν πρωτοκόλλου παραλαβῆς καὶ παραδόσεως. Περὶ τὴν ὀρισθεῖσαν ὥραν προσήλθον ὁ κ. Μ. Μαργαριτίδης τέως ἀντιπρόεδρος μετὰ τοῦ κ. Γ. Λαμπουσιάδου τέως Γεν. Γραμματέως, οἵτινες ἐδήλωσαν ἡμῖν ὅτι πλὴν τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ Συλλόγου ἀναγεγραμμένης ἐν τῷ καταλόγῳ καὶ τῆς τρεχούσης χρηματικῆς διαχειρίσεως, δι' ἣν ὑπεύθυνος εἶναι ὁ κ. Α. Καταπόδης τέως ταμίας, διὰ τὴν ἀκίνητον περιουσίαν τοῦ Συλλόγου δὲν ὑπάρχουν κτητορικὰ ἔγγραφα, ἀλλ' ἀναγνωρίζοντες περιουσίαν τοῦ Συλλόγου διὰ χρησικτησίας τὰ τῆς ἀκινήτου περιουσίας διαχειρίζεται ὁ κ. Α. Καταπόδης. Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. Κ. Σχίζας ἐπρότεινε καὶ ἐγένετο δεκτὸν ὅπως γραφῆ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κ. Καταπόδην δι' ἧς νὰ παρακαλῆται ὅπως προσ-

έλην κατά τὴν 8ην μ. μ. τοῦ Σαββάτου 24 Ἰανουαρίου ἵνα παραδώσῃ τῷ ταμίᾳ κ. Κ. Ἰσραηλίδῃ πάντας τοὺς λογαριασμοὺς καὶ τὰ κατεχόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἔγγραφα. Ἀποφασίζομεν, προτάσει τοῦ κ. Σχίζα, ὅπως τὸ κατὰστημα τοῦ Συλλόγου λειτουργῇ μέχρι 12ης ἑσπερινῆς ἐφ' ὅσον δὲν δίδεται ἐντολὴ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου πρὸς περαιτέρω λειτουργίαν. Ὁ ἀναλαμβάνων τὸ κυλικεῖον θὰ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν κανονικὴν τήρησιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὀριζομένης κατ' αὐτοῦ τῆς σχετικῆς ποινικῆς ρήτρας διὰ τὴν παράβασιν. Ἡ ἀπόφασις αὕτη θὰ τοιχοκολληθῇ πρὸ τῆς κυρίας εἰσόδου τοῦ Συλλόγου.

Συνεδρίασις τῆς 28ης Ἰανουαρίου 1921

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου συνελθὼν σήμερον καὶ εὔρεθὲν ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ, παρόντων τοῦ Προέδρου κ. Κουρτίδου κλπ. μελῶν, τῇ προτάσει τοῦ κ. Προέδρου δέχεται καὶ ἀποφασίζει παμψηφεί νὰ ἐγγραφῇ ὡς ἐπίτιμον μέλος τοῦ Συλλόγου ἀντὶ τοῦ κ. Α. Σαχτούρη ἀποχωρήσαντος κατόπιν παρακλήσεώς του, ὁ Γενικὸς Διοικητὴς κ. Ξυδάκης. Ἀπεφασίσθη ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μελῶν πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν ἄρθρων 5ου καὶ 6ου τοῦ καταστατικοῦ συγκληθῆ τὴν ἐρχομένην Τετάρτην 25ην λήγοντος καὶ ὥραν 5.30 μ.μ. Ἐπίσης ἀπεφασίσθη ὅπως μελετηθῇ τὸ συμβόλαιον ἐνοικίασεως τοῦ κυλικείου εἰς τὸν κ. Μοιρασγίδην ὑπὸ νομικὴν ἔποψιν, διὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ Συμβούλιον ἐὰν ἔχῃ τὸ δικαίωμα ἐξώσεως τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ πῶς ἄλλως εἶναι δυνατόν νὰ κανονισθοῦν αἱ μετὰ τοῦ ὑπενοικιαστοῦ τούτου σχέσεις τοῦ Συμβουλίου.

Γενικὴ Συνέλευσις τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου 1921

Συγκληθεῖσις τῆς γενικῆς τῶν μελῶν συνελεύσεως καὶ γενομένης ἀπαρτίας ὁ Πρόεδρος κ. Κουρτίδης ἀναπτύσσει τὰ ἀναθεωρητέα ἄρθρα τοῦ Κανονισμοῦ ἀποφασίζεται δὲ καὶ ψηφίζεται ἡ τροποποίησις αὐτῶν ὡς ἑξῆς: «Ἄρθρον 5ον. Τακτικὸν μέλος γίνεται πᾶς ἐν Ἀδριανουπόλει μένων ὁμογενὴς τῇ ἐγγράφῳ προτάσει πέντε τοῦλάχιστον ἐκτὸς τοῦ Συμβουλίου μελῶν. Ἡ πρότασις αὕτη συζητεῖται ἐν τῷ Συμβουλίῳ διὰ μυστικῆς δὲ ψηφοφορίας πρέπει νὰ ψηφισθῇ ἢ παραδοχὴ του ὑπὸ πέντε τοῦλάχιστον τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου. Τὰ νέα μέλη ἀποκτῶσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι, ἐὰν ὄσι τακτικὰ μετὰ διετίαν τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς ὡς τακτικῶν μελῶν ἐγγραφῆς των. Ἐπίσης ἐψηφίσθη καὶ ἀπεφασίσθη ἡ προσθήκη τοῦ ἐπομένου ἄρθρου εἰς τὸν Κανονισμόν: «Ὁ Σύλλογος ὡς νομικὸν πρόσωπον ἐκπροσωπεῖται, κατὰ πάσας τὰς νομικὰς αὐτοῦ σχέσεις ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ ἢ ἐν ἑλλείψει τούτου ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε προεδρεύοντος».

«Ἄρθρον 6ον. Ἐκαστὸν τακτικὸν μέλος καταβάλλει ὡς ἐτησίαν αὐτοῦ συνδρομὴν πρὸς τὸν Σύλλογον δραχμὰς εἴκοσι πέντε (25) (σημερῖναι δραχμαὶ 75) καὶ ὡς δικαίωμα ἐγγραφῆς ἐφ' ἅπαξ δραχμὰς πέντε (5), ἐπὶ διπλοτύπῳ ἀποδείξει παραδιδομένη αὐτῷ φερούση τὴν σφραγίδα τοῦ Συλ-

λόγου και την υπογραφήν τοῦ ταμίου τοῦ Συλλόγου. Αἱ συνδρομαὶ λογίζονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου καὶ εἶναι προπληρωτέαι.

Γενικὴ Συνεδρίασις τῆς 5ης Φεβρουαρίου 1921

Παρόντων τεσσαράκοντα πέντε τακτικῶν μελῶν συγκληθείσης Γενικῆς Συνεδρίας κατόπιν Α, Β καὶ Γ προσκλήσεως πρὸς ἐκλογὴν τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος, προκαλεῖται συζήτησις παρὰ τῶν κ.κ. Τηλεμάχου Ὁρφανίδου καὶ Δρακοντίδου περὶ τοῦ ἐγκύρου ἢ μὴ τῆς παρούσης γενικῆς συνεδρίας καθ' ὅσον ὁ κανονισμὸς δὲν προβλέπει τὴν ἀρχὴν ὅπως μία καὶ ἡ αὐτὴ Συνεδρία θεωρῆται ὡς πρώτη, δευτέρα καὶ τρίτη. Ὁ κ. Νικόλαος Πίσσας παραδέχεται τὸ ἐγκυρον τῆς Συνεδρίας μόνον ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐκ τούτου σπουδαιότητος καὶ ἐπειγούσης ἀνάγκης. Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν τὸ ζήτημα καὶ ἡ πλειοψηφία ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ἐγκύρου τῆς Συνεδρίας λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ προηγουμένου τῆς τελευταίας Γενικῆς Συνεδρίας τῆς 8 Δεκεμβρίου 1920. Ἐπὶ τούτοις γίνεται ἡ ψηφοφορία καὶ ἐκλέγονται ἐπὶ 45 ψηφισάντων: Πρόεδρος ὁ κ. Α. Δήμησας διὰ ψήφων 31, Ἀντιπρόεδρος Κ. Σχίζας διὰ ψήφων 37, ταμίας ὁ κ. Νικ. Πολυζωίδης διὰ ψήφων 29, Γεν. Γραμματεὺς ὁ κ. Ἐμμ. Κανελλόπουλος διὰ ψήφων 23, Σύμβουλοι οἱ κ.κ. Ἀρ. Παπαθεολόγου 13, Δημ. Παναγιωτόπουλος 13 καὶ Ἀρ. Θεοδωρίδης ψήφ. 11. Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἀπεφασίσθη ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς πρὸς περισυλλογὴν τῶν σκευῶν τοῦ κυλικείου καὶ ἀπογραφήν καὶ ἀγορὰν τῶν σκευῶν τὰ ὁποῖα κατεῖχεν ὁ ἐνοικιαστὴς ἐξ ἰδίας ἀγορᾶς. Συνεστήθη ὅθεν ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ὑπέβαλε κατάλογον τῶν σκευῶν καὶ ἐπίπλων, τῶν τε παλαιῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν Σύλλογον ὡς καὶ τῶν νέων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν τέως ἐνοικιαστὴν. Ἡ ἀξία τῶν νέων τούτων ἐπίπλων ἀνῆλθεν εἰς 1454 δραχ. καὶ 85% ἐξ ὧν ἀφηρέθησαν 654 δραχ. 85% ὡς ἐνοίκια τοῦ κυλικείου, φθορὰ καὶ ἄλλειμμα παλαιῶν ἐπίπλων καὶ σκευῶν τοῦ Συλλόγου, ἀπεφασίσθη δὲ ἡ πληρωμὴ εἰς τὸν τέως ἐνοικιαστὴν κ. Β. Μοιρασιδῆν τῶν ὑπολοίπων 800 δραχμῶν μετὰ 15 ἡμέρας ἐγκριθείσης αὐτῷ προσωρινῶς, ἐλλείψει χρημάτων, ἐπιταγῆς ὑπογεγραμμένης ὑπὸ τῶν κ.κ. Σχίζα, Παπαθεολόγου καὶ Ζανέττου.

Συνεδρίασις τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1921

Ἀρχεται ἡ Συνεδρίασις. Προεδρεῖα τοῦ κ. Α. Δήμησσα κλπ. Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας καὶ εἰσέρχεται τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Παρουσιάζεται ὁ κ. Κουκούλης, κάλφας, ὅστις προσφέρεται νὰ ἐπιδιορθώσῃ ὅλας τὰς ἐλλείψεις τοῦ Συλλόγου, ἤτοι τὴν ὀροφὴν, τοὺς τενεκέδες τῆς ὀροφῆς, τὴν γωνίαν, τὸ σαλόνι, θύρας, ἐν γένει νὰ διορθώσῃ ὅλας τὰς ἐλλείψεις τοῦ Συλλόγου καὶ προσκομίζει ἕνα κατάλογον ὑλικῶν ἐκ δραχμῶν 591, ψώνιον δραχ. 200 καὶ δουλευτικὰ δραχ. 417. Ἡ ἀπόφασις ἀναβάλλεται διὰ τὴν

έπομένην Συνεδρίαν. Σχετικῶς διὰ τὴν ἠλεκτρικὴν ἐγκατάστασιν ἀναφέρει ὁ κ. Πρόεδρος ὅτι ὁ κ. Σακελλάριος ἐξήτασεν αὐτὴν καὶ ἐδήλωσεν ὅτι εἶναι κακοφτιαγμένη καὶ δὲν ἔχει ὕλικὰ ἄνω τῶν 180 δραχμῶν. Ἀποφασίζεται ὅπως μὴ ἀγορασθῇ ἢ ἐγκαταστήσῃ καὶ δηλωθῇ εἰς τοὺς πρώην ἐνοικιαστὰς τοῦτο, οἵτινες εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἀποσπάσουν τὴν ἐγκατάστασιν ἐκ τοῦ Συλλόγου, ἐκτὸς 5 λαμπτήρων ἠλεκτρικῶν, τοὺς ὁποίους δὲν ἔχουν πληρωμένους καὶ ζητεῖ ὁ κ. Σακελλάριος δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς του.

Συνεδρίασις τῆς 19ης Φεβρουαρίου 1921

Ἄρχεται ἡ συνεδρίασις παρισταμένων τῶν κ.κ. Α. Δήμησσα καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν. Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας καὶ ἔπειτα τὸ Συμβούλιον εἰσέρχεται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Ἀποφασίζεται ὀριστικῶς ἡ ἐπιδιόρθωσις τοῦ Συλλόγου ἀνατιθεμένης ταύτης εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα Κουκούλην ἔναντι χιλίων δραχμῶν κατ' ἀποκοπὴν. Ἐποχρεοῦται ὁ κ. Κουκούλης νὰ ἐπιδιορθώσῃ τὴν ὄροφὴν, τὰ κεραμίδια, τοὺς τζῶκους, τὰς θύρας, τὴν γωνίαν καὶ ἐν γένει ὅλας τὰς ἐλλείψεις τοῦ κτιρίου. Παρουσιάζεται ὁ κ. Δ. Ἰωαννίδης, ὅστις παραπονεῖται ὅτι ζημιώνει καὶ παρακαλεῖ ὅπως τὸ Συμβούλιον ἀναλάβῃ εἰς θάρος του τὴν θέρμανσιν. Τὸ Συμβούλιον ἐπιμένει, μὴ δεχόμενον τοῦτο καθ' ὅσον ἀνέλαβε τὸ κυλικεῖον ὁ κ. Ἰωαννίδης διὰ τὸ διάστημα δύο μηνῶν. Τέλος, ὁ κ. Ἰωαννίδης ἀποδέχεται νὰ μείνῃ ἐλπίζων ὅτι δὲν θὰ ζημιώσῃ. Τὸ Συμβούλιον πρὸς ἐνθάρρυνσιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἀποφασίζει ὅπως ἔχῃ ἐκάστην Κυριακὴν τὴν μουσικὴν εἰς θάρος του μὲ πληρωμὴν 75 δραχμῶν διὰ τρία ὄργανα. Ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινεῖ ὅτι ἐλήφθη ἐπιστολὴ ὑπὸ τοῦ Φρουραρχείου ἀπαιτοῦντος ὅπως διαψεύσῃ τὸ Συμβούλιον αὐθήμερον ὅτι μετεβλήθη εἰς Μόντε Κάρλο ὁ Σύλλογος συμφώνως γραφομένων ἐφημερίδος «Μακεδονία» εἰς τὴν ὁποίαν ἀπηντήθη καταλλήλως ὑπὸ τὸ ἀκόλουθον πνεῦμα. Κατ' ἀρχὰς εὐχαριστεῖ τὸ Συμβούλιον τὸ Φρουραρχεῖον καὶ δηλοῦται ὅτι ὁ Σύλλογος δὲν κατέρχεται εἰς κομματικά, πολὺ ὀλιγώτερον εἰς ἀρθρογραφίας.

Συνεδρίασις τῆς 22ας Φεβρουαρίου 1921

Ἀποφασίζεται πλειστηριασμός τῶν κτημάτων τοῦ Συλλόγου. Παρουσιάζονται ἀντιπρόσωποι ἐνὸς Ἑλληνικοῦ θιάσου ζητοῦντος νὰ παραχωρηθῇ ἢ αἰθουσα χάριν θεατρικῶν παραστάσεων. Ἀποφασίζεται νὰ παραχωρηθῇ μὲ δικαίωμα Συλλόγου 20% ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων. Θέρμανσις, φωτισμός καὶ καθέκλαι εἰς θάρος τοῦ Συλλόγου.

Συνεδρίασις τῆς 29ης Φεβρουαρίου 1921

Ἄρχεται ἡ συνεδρίασις, παρισταμένων τῶν κ.κ. Δήμησσα καὶ λοιπῶν μελῶν. Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδρίας. Ἀναγινώσκειται ἐπιστολὴ τοῦ Συλλόγου τῶν Κυριῶν «Ὁμόνοια» διὰ τῆς ὁποίας ἀποστέλλεται τὸ ἐκ δραχ. 280 δικαίωμα τοῦ Συλλόγου

ἐπὶ τελευταίας ἐσπερίδος. Ἀναγινώσκειται ἐπιστολὴ τοῦ κ. Μαιμπρινιάδου εὐχαριστοῦντος τὸ Συμβούλιον διὰ τὴν ὡς μέλος τοῦ Συλλόγου ἐκλογὴν του. Προτάσει τοῦ κ. Προέδρου ἀποφασίζεται καὶ ἐκλέγονται ὡς ἐπίτιμοι Πρόεδροι τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου οἱ Ν. Κουδάκης Γενικὸς Διοικητὴς καὶ Ἀνδρέας Μομφεράτος Στρατηγός. Ἐκλέγεται ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ.κ. Δήμησσα, Γ. Σάλλιαρη καὶ Κ. Γεωργιάδου ὅπως ἐπιδώσῃ τοὺς διορισμούς. Ἀποφασίζεται ὅπως ὁ Σύλλογος γίνῃ συνδρομητὴς εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ «Ἐθνικὸν Κήρυκα» καὶ «Ἰλλουστρασιόν».

Συνεδρίασις τῆς 26ης Μαρτίου 1921

* Ἀρχεται ἡ Συνεδρία προεδρεῖα τοῦ κ. Δήμησσα κλπ. μελῶν. Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. Ἀναγινώσκειται ἐπιστολὴ τοῦ Συλλόγου δεσποινίδων «Παρηγορία». Ἀποφασίζεται νὰ παραχωρηθῇ ἡ αἰτουμένη ὑπ' αὐτῶν αἴθουσα τοῦ Συλλόγου πρὸς διοργάνωσιν χορευτικῆς ἐσπερίδος διὰ τὴν ἐσπέραν τοῦ προσεχοῦς Σαββάτου ἔναντι δικαιώματος 30% τοῦ Συλλόγου. Παρουσιάζεται ὁ κ. Α. Γεωργιάδης διὰ τὸ ζήτημα τοῦ πλειστηριασμοῦ τῶν κτημάτων. Ἀποφασίζεται νὰ γίνῃ δημοσίευσις διὰ τῆς ἐφημερίδος καὶ ἡ ὀριστικὴ κατακύρωσις νὰ γίνῃ τὴν 10ην Ἀπριλίου 1921. Ἀποφασίζεται νὰ ἀνακοινωθῇ εἰς τὸν Κον Νομάρχη ν ὁ καταρτισμὸς τοῦ νέου Συμβουλίου.

Συνεδρίασις τῆς 29ης Μαρτίου 1921

Ἐπὶ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου κ. Δήμησσα καὶ παρακαθημένων τῶν Συμβούλων ἀρχεται ἡ Συνεδρίασις. Ἀποφασίζεται ὅπως τὴν διακοσμησὴν τῆς αἰθούσης ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Συλλόγου ἀναλάβουν οἱ κ.κ. Πολυζωίδης Ν., Σάλλιαρης Γ., Παπαθεολόγος Α. καὶ Κωνσταντινίδης Γ., τὰ δὲ τῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑποδοχῆς οἱ κ.κ. Γεωργιάδης Κ., Ματθαίου Γ. καὶ Παρασκευαΐδης Κ. Ἀποφασίζεται ὡσαύτως ὅπως τὴν ἐσπέραν τῆς Κυριακῆς ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου δοθῇ χορευτικὴ ἐσπερις καὶ ἀνακοινωθῇ τοῦτο ἐγκαίρως δι' ἀγγελίας εἰς τὰ μέλη. Ἐπέρχεται συμφωνία μετὰ τοῦ θιάσου ὅστις δέχεται νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου τὰ 25% ἐκ τῶν εἰσπράξεων ἀναλαβόντος τοῦ Συλλόγου τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν θέρμανσιν. Προτάσει πέντε μελῶν τοῦ Συλλόγου προτείνονται ὡς τακτικὰ μέλη, ἅτινα καὶ γίνονται παμψηφεί δεκτὰ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου.

Συνεδρίασις τῆς 2ας Ἀπριλίου 1921

Ἀνακοινοῦται παρὰ τοῦ Προέδρου ἡ μετάβασίς του παρὰ τῷ Γενικῷ Διοικητῇ κ. Ν. Ευδάκη, εἰς ὃν ἐπέδωκε τὸ δίπλωμα τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὡς ἐπίτιμον Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου καὶ ὅστις ἐκφράσας τὰς εὐχαριστίας του ὑπεσχέθη πᾶσαν ἀρωγὴν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ Συλλόγου. Τὰ πρακτικὰ τοῦ ὡς ἄνω βιβλίου πρακτικῶν τελειώνουν εἰς τὴν 8ην Ἀπριλίου 1921 μετὰ τὴν ἐξῆς Ἡμερισίαν διάταξιν τῆς Συνεδριάσεως: 1) Ζήτημα Κυλικείου. 2) Γράμμα Ἰατροῦ.

Ἔπονται αἱ τελευταῖαι συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου μὲ τὰς κάτωθι ἡμερησίας διατάξεις:

Ἡμερησία διάταξις τῆς Συνεδριάσεως τῆς 12ης Ἀπριλίου 1921: 1) Ἐπείγουσα ἀνάγκη τοῦ Συλλόγου καὶ ἐξυῤεαι τῶν ἀπαιτουμένων χρηματικῶν πόρων. 2) Βαφὴ καὶ ἐπιδιόρθωσις τοῦ οἰκοδομήματος. 3) Ἐπίπλωσις. 4) Κατασκευὴ σκηπῆς ἔξωθεν τοῦ κτιρίου καὶ 5) Περιτοίχισις τοῦ οἰκοπέδου.

Ἡμερησία διάταξις τῆς συνεδριάσεως τῆς 16ης Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1921: 1) Ζήτημα ἐξευρέσεως πόρων. 2) Ζήτημα τῆς ὀνομασίας τῶν ὁδῶν Ἀδριανουπόλεως. 3) Ζήτημα προσωπικόν. 4) Κυλικεῖον. 5) Σαββάτου ἑσπερίς. 6) Ἀπάντησις εἰς τὸ τηλεγράφημα τῶν βουλευτῶν.

Ἡμερησία διάταξις τῆς Συνεδριάσεως τῆς 19ης Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1921: Ζήτημα ὀνοματοθεσίας τῶν ὁδῶν. Ζήτημα ἐξευρέσεως πόρων. Ζήτημα Κυλικεῖον. Ζήτημα ἀπαντητικοῦ τηλεγραφήματος βουλευτῶν. Ζήτημα τῆς λάμπας Σαραφοπούλου. Ζήτημα ἀνωνύμου ὑπομνήματος. Ζήτημα εἰσπράξεως συνδρομῶν.

Ἡμερησία διάταξις τῆς Συνεδριάσεως τῆς 23ης Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1921: 1) Ζήτημα Κυλικεῖον. 2) Ζήτημα ἀπαντήσεως βουλευτῶν. 3) Ζήτημα χοροεσπερίδος.

Ἡμερησία διάταξις τῆς Συνεδριάσεως τῆς 8ης Μαΐου 1921: 1) Ζήτημα Κυλικεῖον. 2) Ζήτημα Ἰατροῦ Θεμ. Παρασκευοπούλου.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω δημοσιευμένων ἐγγράφων τινὰ ἔχουν παραληφθῆ ἀπὸ τοὺς ἐν Ἀθήναις συγκεντρωθέντας παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνταλλαξίμων κώδικας, διότι περιωρίσθημεν εἰς τὰ κυριώτερα. Ἡ Μητρόπολις ἐν τούτοις τῆς Ἀδριανουπόλεως, τῆς πρώτης πόλεως τῆς Ἀνατ. Θράκης, διετήρει πλούσιον καὶ λεπτομερὲς ἀρχεῖον, ὅπερ παρελήφθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Διδυμοτείχου Ὀρεστιάδος μετὰ τὴν ἐκκένωσιν. Οἱ κώδικες οὗτοι, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀνταλλαγείσης ἀλληλογραφίας μεταξὺ τῆς ὡς ἄνω Μητροπόλεως καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ταμείου Ἀνταλλαξίμων, ἀντὶ νὰ παραληφθῶσιν εἰς Ἀθήνας, συμφῶνως τῷ ἀριθ. 3471 Νόμῳ, ἀπεστάλησαν ἐσφαλμένως καὶ παρανόμως εἰς Θεσσαλονίκην, κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, καὶ τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Μακεδονίας, οὐδεμίαν ἐχόντων σχέσιν καὶ ἀρμοδιότητα μὲ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν Θράκην ζητήματα. Ἡ ἀλληλογραφία μεταξὺ Ταμείου Ἀνταλλαξίμων καὶ Θεσσαλονίκης, ὡς καὶ αἱ ἐνέργειαι προφορικαὶ καὶ γραπταί, εἰς ἃς προέβη τὸ Θρακικὸν Κέντρον, ἐν τῇ ἀρμοδιότητί του καὶ ἐν συνεινοήσει μετὰ τοῦ Ταμείου Ἀνταλλαξίμων, συνεχίζονται, τῶν ἐγγράφων δὲ τούτων παραθέτομεν κατωτέρω αὐτοῦσια ἀντίγραφα καὶ ἐξακολουθοῦμεν τὰς ἐνεργείας μας παρὰ τοῖς ἀρμοδίοις, ἐν ἀναμονῇ τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος, ὅπερ δὲν ἔπρεπε νὰ παρελκυσθῆ ἐπὶ τὸσον μακρὸν χρονικὸν διάστημα:

Ἄριθ. πρωτ. 251)19.1.1956

Πρὸ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον
τοῦ Ταμείου Ἀνταλλαξίμων Κοινωνικῶν καὶ Κοινωφελῶν Περιουσιῶν
Ἐνταῦθα

Κύριε Πρόεδρε,

Τὸ Θρακικὸν Κέντρον συνεχίζει τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐθνικῶν του

σκοπῶν ἐξέδωκε πρὸ ὀλίγων μηνῶν τὸν 23ον Τόμον τοῦ Περιοδικοῦ του τὰ «Θρακικά», ὅπου περιέλαβε ποικίλην ὕλην σχετικὴν μὲ τὴν ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν τῆς ἀλγημονήτου πατρίδος μας Ἀνατολικῆς Θράκης.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς πρόκειται νὰ κυκλοφορήσῃ ὁ 24ος Τόμος τοῦ Περιοδικοῦ μας, ὅπου θὰ περιλαμβάνηται ἡ ἱστορία τῆς διαλαμφάσης πόλεως καὶ Νομοῦ Ραιδεστοῦ.

Μετ' ὀλίγους μῆνας τὸ Κέντρον ἡμῶν θὰ ἐκδώσῃ τὸν 25ον Τόμον τοῦ, ὅπου θὰ περιλάβῃ τὴν ἱστορίαν τῆς πρωτευούσης τῆς Θράκης Ἀδριανουπόλεως καὶ τὰς ἐπίσης διακριθείσας πόλεις Καλλιπόλεως.

Τὸ Κέντρον ἡμῶν ἐπληροφορήθη ὅτι οἱ Κώδικες τῆς Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως ὅπου περιλαμβάνεται ἅπασα ἡ ἱστορία τῆς ἐξαιρέτου ταύτης πόλεως καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλὰ στοιχεῖα θὰ ἠδύνατο νὰ ἀρυσθῆ, εὐρίσκονται παρὰ τὸ ὑμέτερον Ταμεῖον Ἀνταλλαξίμων.

Ἐφ' ᾧ παρακαλοῦμεν θερμῶς τὸ Ταμεῖον ὑμῶν, εἰς τὸ ὅποιον ἔχουν συγκεντρωθῆ μετὰ στοργῆς καὶ φυλάσσονται ἅπαντες οἱ κώδικες τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐκκλησιαστικῶν ἐπαρχιῶν νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα ὥστε νὰ συγκεντρώσῃ παρ' αὐτῷ τοὺς πολυτίμους τούτους κώδικας ἵνα δυνηθῶμεν νὰ τοὺς συμβουλευθῶμεν διὰ τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τῆς Ἀδριανουπόλεως.

Θὰ εἴμεθα πολὺ ὑποχρεωμένοι ἐὰν εἶχατε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς πληροφορορήσῃτε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν σας.

Μετὰ πλείστης τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Φ. ΜΑΝΟΤΗΛΙΑΔΗΣ

Δ. ΛΟΥΤΙΖΟΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 375)27)2)1957

Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Διδυμοτείχου—Ὁρεστιάδος κ.κ. Ἰωακείμ

Εἰς Διδυμότειχον

Σεβασμιώτατε,

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιθυμίας Σας διαβιβασθείσης διὰ τῆς ἀπὸ 21 τοῦ ἐπιστολῆς τοῦ κ. Α. Θεοδωρίδου, Γραμματέως τῆς Ἑμετέρας Μητροπόλεως, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ Σᾶς γνωρίσωμεν ὅτι κατ' ἀπόφασιν τῆς Διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς ἐδέσαμεν εἰς τὴν διάθεσιν Ἑμῶν τοὺς τρεῖς Τόμους τῶν «Θρακικῶν», ἧτοι τὸν 23ον, 24ον καὶ 25ον, οἵτινες ἐξεδόθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Τοὺς τόμους τούτους Σᾶς ἀποστέλλομεν «τιμῆς ἕνεκεν» δωρεάν, μὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι θὰ εὐαρεστηθῆτε μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ περιεχομένου των νὰ περιβάλητε τὸ πολυτρόπως καὶ πανταχόθεν τιμηθὲν ἐπιστημονικὸν τοῦτο σύγγραμμά μας, διὰ τῆς πολυτίμου ἐγκρίσεώς Σας

καὶ ἐπιδοκιμασίας τῶν σκοπῶν, οὓς ἐπιδιώκει ἡ ἔκδοσίς του.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην, καὶ ἐὰν κρίνητε τοῦτο ὀρθόν, παρακαλοῦμεν ὅπως φροντίσητε ἵνα καὶ εἰς τὴν περιοχὴν Διδυμοτείχου—'Ορεστιάδος, ἥς τόσον ἐπιτυχῶς προέστασθε πνευματικῶς, ἐπιτευχθῆ ἡ διάθεσις μεταξὺ τῶν δυναμένων ἐξ 'Ανατ. Θράκης συμπολιτῶν μας Θρακῶν μὲ τιμὴν κόστους δρχ. 40. Εἰς τὰς ὡς ἄνω πόλεις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν 'Αλεξανδρούπολιν καὶ τὸ Σουφλίον δὲν ἐπετεύχθη διὰ καταλλήλου ἐργασίας τοιαύτη διάδοσις.

'Υπάρχει συνάμα τὸ παράπονον ὅτι οἱ Κώδικες 'Αδριανουπόλεως, οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὴν κατοχὴν τῆς καθ' 'Υμῶς Μητροπόλεως, δὲν ἀπετέλεσαν κοινὸν κτῆμα τῶν διανοουμένων καὶ ἐπιδιωκόντων ὁμοίους πνευματικὸς σκοπούς, ἀλλ' ἐκρατήθησαν, ἴσως ἐν ἀγνοίᾳ τῆς 'Υμετέρας Σεβασμιότητος, εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν χρησιμοποίησιν ὄρισμένων προσώπων, ὡς μᾶς ἐπληροφόρησε τὸ ἐνταῦθα Ταμεῖον 'Ανταλλαξίμων Κοινωφελῶν καὶ Κοινοτικῶν Περιουσιῶν.

Ἐχόμενοι ὑπὲρ τῆς υἰείας τῆς 'Υμετέρας Σεβασμιότητος καὶ ἐπικαλούμενοι τὰς Θεοπειθεῖς εὐχὰς Σας,

Διατελοῦμεν μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ καὶ ἐξαιρέτου τιμῆς

'Ο Πρόεδρος

'Ο Γενικὸς Γραμματεὺς

Φ. ΜΑΝΟΤΗΛΙΔΗΣ

Δ. ΛΟΥΤΙΖΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΔΙΑΤΜΟΤΕΙΧΟΥ—ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ

'Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 13ῃ Μαρτίου 1957

'Αριθ. Πρωτ. 201.—Διεκ. 161

Πρὸς τὸ «ΘΡΑΚΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ», Κοραῆ 5, Εἰς 'Α θ ἡ ν α ς

Εὐχαριστοῦντες ἐκ καρδίας διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν τριῶν τόμων τῶν «Θρακικῶν», ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 375)27)2)57 ὑμέτερον ἔγγραφον, πληροφοροῦμεν ὅτι ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς 'Ι. Μητροπόλει δὲν ὑπάρχουσι σήμερον Κώδικες τῆς 'Ι. Μητροπόλεως 'Αδριανουπόλεως, καθ' ὅτι ὅλοι οἱ εὐρεθέντες ἐν τῷ 'Ορεστιάδι Γραφείῳ ἡμῶν τοιοῦτοι, κατόπιν σχετικῶν ἐγγράφων τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ὡς Προέδρου τοῦ «ΙΣΤΟΡΙΚΟΤ ΑΡΧΕΙΟΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» ἐστάλησαν τῇ 18)7)56 εἰς αὐτό, παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἐλάβομεν βεβαιωτικὸν περὶ τῆς παραλαβῆς των ἔγγραφων ὑπ' ἀριθ. 65 καὶ ἡμερομην. 9-8-1956 μετὰ λεπτομεροῦς καταλόγου τῶν σταλέντων, οὗτινος ἀντίγραφον ἐπισυνάπτομεν. Κατὰ ταῦτα, μὴ ὑπάρχοντος Κώδικὸς τινος παρ' ἡμῖν τῆς τέως 'Ι. Μητροπόλεως 'Αδριανουπόλεως, δὲν ἐγένετο, ὡς καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ, χαριστικῇ

διάθεσις αὐτῶν εἰς ἀποκλειστικὴν χρησιμοποίησιν ὀρισμένων προσώπων. Ἐφ' ὅσον δὲ θὰ ὑπῆρχέ τι, θὰ διετίθετο εὐχαρίστως καὶ κατὰ καθήκον ἄλλως τε πρὸς μελέτην εἰς οἰονδήποτε, ὅστις ἤθελε ζητήσῃ τοῦτο. Ἄν δὲ τὸ αὐτόθι Ταμεῖον Ἀνταλλαξίμων Κοινοτικῶν καὶ Κοινωφελῶν Περιουσιῶν ἐπληροφόρησέ τι τοιοῦτο, ἢ οὕτως ἠθέλησεν, ἢ εἶχε λόγον τινὰ νὰ πληροφορήσῃ οὕτως. Ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῶν ἐκδοθέντων τελευταίως τόμων, δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατὸν τοὺς ἱερεῖς, οἱ ὅποιοι εἶναι οἱ μόνοι, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐπιβληθῶμεν, νὰ ὑποχρεώσωμεν εἰς τόσῃν δαπάνῃν πρὸς ἀγορὰν των.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει θέλομεν φροντίσῃ κατὰ τὸ δυνατόν ἐν Ὁρεστιάδι καὶ Σουφλίῳ, ἐνταῦθα δέ, ἐπικαλούμενοι τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κ. Ι. Μιχαηλίδου καὶ εἴ τινος ἄλλου τῶν ἐκ Θράκης, μολονότι γνωστὸν κάλλιστα εἰς τὸν κ. Μανουηλίδην ποῖα ἀπροθυμία περὶ τὰ τοιαῦτα ἀφθονεῖ, τόσων ἄλλως τε συντρεχόντων πρὸς δικαιολογίαν αὐτῆς, τοῦλάχιστον ἐν μέρει.

Μετὰ πολλῆς τιμῆς πρὸς Θεὸν εὐχέτης
 † Ο ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΤ - ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜ

Ἄριθ. Πρωτ. 382)21)3)1957

Πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

Τοῦ Ταμεῖου Ἀνταλλαξίμων Κοινοτικῶν καὶ Κοινωφελῶν Περιουσιῶν
Ἐ ν τ α ὕ θ α

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 251 ἀπὸ 19)1)1956 ἔγγραφόν μας, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐπαναλάβωμεν τὴν παράκλησίν μας, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Κώδικας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως, οὗς παρὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν, ἤρνήθη, ὡς μᾶς ἀνεφέρατε νὰ σᾶς ἀποστείλῃ ὁ κάτοχος αὐτῶν Μητροπολίτης Διδυμοτείχου—Ὁρεστιάδος.

Ἡ Αὐτοῦ Σεβασμιότης ὁ Μητροπολίτης Διδυμοτείχου - Ὁρεστιάδος, πρὸς δὲν ἀπετάνθημεν, μᾶς γράφει ὑπ' ἀριθ. 201 ἀπὸ 13 τρέχ. τὰ ἐξῆς : «Πληροφοροῦμεν ὅτι ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλει δὲν ὑπάρχουσι σήμερον Κώδικες τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως, καθ' ὅτι ὅλοι οἱ εὑρεθέντες ἐν τῷ Ὁρεστιάδι γραφείῳ ἡμῶν τοιοῦτοι, κατόπιν σχετικοῦ ἐγγράφου τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ὡς Προέδρου τοῦ «ΙΣΤΟΡΙΚΟΤ ΑΡΧΕΙΟΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ», ἐστάλησαν τῇ 18)7)56 εἰς αὐτό, παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἐλάβομεν βεβαιωτικὸν τῆς παραλαβῆς των ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 65 καὶ ἡμερομ. 9)8)56 μετὰ λεπτομεροῦς καταλόγου τῶν σταλέντων, οὗτινος ἀντίγραφον ἐπισυνάπτομεν. Τοῦ καταλόγου τούτου ἀντίγραφον σᾶς ἐσωκλείομεν.

Φρονοῦμεν ὅτι οἱ Κώδικες οὗτοι ἔπρεπε νὰ ἀποσταλοῦν πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐχὶ εἰς τὸν Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἀφεώρων ὄχι τὴν Μακεδονίαν ἀλλὰ τὴν Θράκην.

Πληροφοροῦντες ὑμᾶς τὰ ἀνωτέρω, παρακαλοῦμεν ὅπως ἐνεργήσητε τὰ δέοντα, ἵνα δυνηθῶμεν καὶ ἡμεῖς νὰ λάβωμεν γνῶσιν τῶν περὶ Ἀδριανουπόλεως Κωδίκων τούτων, ἐφ' ὅσον μάλιστα, ἐν τῷ τελευταίῳ 25ῳ τόμῳ τῶν «Θρακικῶν» περιελάβαμεν ἀνεκδότους μελέτας περὶ τῆς πόλεως καὶ Νομοῦ Ἀδριανουπόλεως, ἃς καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ συμπληρώσωμεν εἰς τὰς συνεχιζομένας περὶ Θράκης ἐκδόσεις μας.

Σᾶς ἐκφράζομεν τὰς ἐκ τῶν προτέρων εὐχαριστίας μας καί,
Διατελοῦμεν μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος
Φ. ΜΑΝΟΤΗΛΙΔΗΣ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Δ. ΛΟΤΙΖΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΩΝ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ
ΠΕΡΙΟΤΣΙΩΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἀπριλίου 1957

Ἀριθ. Πρωτ. 28453

Ἀριθ. Διεκ. 20130

Πρὸς τὸν Παναγιώτατον Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης
Κύριον Κύριον Παντελεήμονα

Θ ε σ σ α λ ο ν ί κ η ν

Παναγιώτατε,

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν Ἐμῖν ὅτι τὸ καθ' ἡμᾶς Ταμεῖον, τὸ ὁποῖον συσταθὲν διὰ τοῦ Νόμου 3471, ὑπεκατέστησε τὰς τέως ἐν Τουρκίᾳ Κοινότητας, Μονάς, Ναοὺς, Σχολὰς κλπ. εὐαγγέλι-ιδρύματα, πληροφθρηθὲν ὅτι παρὰ τῇ Ἱ. Μητροπόλει Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιάδος ὑπῆρχον Κώδικες τῆς τέως Κοινότητος Ἀδριανουπόλεως ἐξήτησε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 27817)17)10)55 ἐγγράφου παρὰ τῆς ὡς ἄνω Μητροπόλεως ὅπως ἀποστείλῃ τοὺς ἐν λόγῳ Κώδικας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνταλλαξίμων εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ὁποίου περιέρχονται βάσει τοῦ ἀνωτέρῳ Νόμου ἅπαντα τὰ εἰς Ἑλλάδα κομισθέντα κινητὰ τὰ ἀνήκοντα εἰς τὰ προμνησθέντα Νομικὰ Πρόσωπα καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἔχουσιν ἤδη παραδοθῆ ἅπαντες οἱ εἰς χεῖρας τριτῶν εὐρεθέντες ἐν Ἑλλάδι κοινοτικοὶ κώδικες ἀνερχόμενοι εἰς 490.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου κατόπιν ἐπανελημμένων ἐγγράφων μας, ἀπήνησε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 99)2)2)56 ἐγγράφου του ὅτι ἀπέστειλε τὰ ἔγγραφα τοῦ Ταμεῖου μετ' ἀντιγράφου τῶν ἀρθρῶν 1' καὶ 2 τοῦ Νόμου 3471 εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον, ἵνα γνωματεύσῃ ἐπὶ τοῦ θέ-

ματος τούτου, δηλών ότι θα πράξει κατά τὰς οδηγίας τῆς 'Ι. Συνόδου.

Ἐκτοτε τὸ Ταμεῖον δὲν εἶχε καμμίαν εἶδῃσιν ἐκ μέρους τοῦ Σεβ. Διδυμοτείου.

Ἦδη τὸ ἐν Ἀθήναις Θερακικὸν Κέντρον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 382)21) 3)57 ἐγγράφου του μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ Μητροπολίτης Διδυμοτείου, πρὸς δὲν ἀπετάθησαν ζητοῦντες πληροφορίας περὶ τῶν ἐν λόγῳ κωδίκων καθ' ὅσον ἐπιθυμοῦσι νὰ συμπληρώσωσι τὰς περὶ πόλεως καὶ νομαῦ Ἀδριανουπόλεως μελέτας των, ἃς περιλαμβάνουσιν εἰς τὰς περὶ Θράκης ἐκδόσεις των, τοῖς ἐγνώρισε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 201)13-3-57 ἐγγράφου του ὅτι δὲν ὑπάρχουσι πλέον ἐκεῖ οἱ κώδικες Κοιν. Ἀδριανουπόλεως, καθότι ἅπαντες οἱ εὐρεθέντες εἰς τὸ ἐν Ὁρεσιάδι γραφεῖον τῆς Μητροπόλεως των καὶ οἱ ὅποιοι ἀναγράφονται εἰς τὸν πίνακα, ὅστις ἐπεσυνάφθη εἰς τὸ ὡς ἄνω ἔγγραφο τοῦ Μητροπολίτου Διδυμοτείου, κατόπιν σχετικοῦ ἐγγράφου τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ὡς Προέδρου τοῦ «Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Μακεδονίας», ἀπεστάλησαν εἰς Ἑλλάδα τὴν 18)7)56.

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω ἀπεφάσισεν ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτοῦ τῆς 11)4)57 ὅπως παρακαλέσῃ τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, ἵνα λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἐν λόγῳ κώδικες νόμῳ περιέρχονται εἰς τὸ Ταμεῖον, εὐαρεστητῆ καὶ ἀποδώσῃ τοὺς ἀνωτέρω κώδικας εἰς αὐτό.

Μετὰ σεβασμοῦ

Ὁ Πρόεδρος

Σ. ΣΙΝΙΟΣΟΓΛΟΥ

Κοινοποιήσεις

Θερακικὸν Κέντρον

Ἐνταῦθα Κοραῆ 5

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 382)21)3)57 ἐγγράφου του.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΩΝ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΤΣΙΩΝ

ΝΟΜΟΣ 3471

ΟΔΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ 12β

Ἀριθ. Πρωτ. 27945

Ἀριθ. Διεκ. 20052

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24ῃ Ἀπριλίου 1956

Πρὸς τὸ Θερακικὸν Κέντρον

Ἐνταῦθα — Κοραῆ 5

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 251)19)1)56 ὑμετέρου ἐγγράφου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς ὑπηρεσία ἀπὸ τοῦ

Ἰαννουαρίου τοῦ 1955 εἶχε ζητήσει παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Διδυμοτείχου ὅπως ἀποδώσῃ τοὺς εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Γραφεῖον Ν: Ὁρσειάδος φυλασσομένους κώδικας τῆς τέως Κοινότητος Ἀδριανουπόλεως, εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς Ταμεῖον, ὅπερ ὑποκαταστήσαν τὰς τέως ἐν Τουρκίᾳ ὀρθοδόξους κοινότητας τυγχάνει ὁ νόμιμος δικαιούχος τῶν ἐν λόγῳ κωδίκων.

Μὴ τυχόντες ἀπαντήσεως ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος Μητροπολίτου, ἠναγκάσθημεν νὰ ἐπανέλθωμεν δι' ἐπανελημμένων ἐγγράφων ἀποστείλαντες ταυτοχρόνως καὶ ἀντίγραφα τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Νόμου 3471, δι' ὧν ρυθμίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἡμετέρου Ταμείου ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως περιουσιακῶν στοιχείων τῶν τέως ἐν Τουρκίᾳ Κοινοτήτων, Ἰδρυμάτων κλπ. ὡς καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐν Ἑλλάδι κατεχόντων τοιαῦτα.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 99)2)2)56 ἐγγράφου του γνωρίζει εἰς ἡμᾶς ὅτι ἀπέστειλε τὰ ἔγγραφα τοῦ Ταμείου μετὰ τῶν ἀντιγράφων τῶν ἄρθρων τοῦ Νόμου 3471 εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἐρωτῶν περὶ τῆς ἀξιώσεως, ὡς λέγει, τοῦ καθ' ἡμᾶς Ταμείου, ὅπως παραδοθῶσιν αὐτῷ οἱ κώδικες καὶ θέλει πράξῃ κατὰ τὰς ὁδηγίας τῆς Ἱ. Συνόδου.

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ καθ' ἡμᾶς Ταμείου λαβὼν γνῶσιν τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου ἀπεφάσισεν ὅπως ἀναμείνῃ τὴν ἀπάντησιν τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ μετὰ τὴν λήψιν ταύτης θέλει ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ πρακτέου.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος

Σ. ΣΙΝΙΟΣΟΓΛΟΥ

Ἀριθ. Πρωτ. 28614)16)11)1957

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας

Δ)σιν Ἀποκαταστάσεως Ἀστῶν Προσφύγων

Ἐ ν τ α ὕ θ α

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν τὰ κάτωθι :

Τὸ καθ' ἡμᾶς Ταμεῖον πληροφορηθὲν κατὰ Ἰαννουαρίου τοῦ 1955 ἀπὸ τὸν Τύπον ὅτι οἱ κώδικες τῆς τέως Κοινότητος Ἀδριανουπόλεως ἀνευρεθέντες ὑπὸ τοῦ μεταβάντος ἐκεῖ καθηγητοῦ κ. Εὐθυμίου, μετεφέρθησαν ὑπ' αὐτοῦ εἰς Ἑλλάδα καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Γραφεῖον Ὁρσειάδος, ἐζήτησε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 27817)17)10)55 ἐγγράφου του ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητροπολίτην Διδυμοτείχου—Ὁρσειάδος ὅπως πέμπῃ ἡμῖν τοὺς κώδικας τούτους, δαπάναις τοῦ Ταμείου, δεδομένου ὅτι συμφώνως τοῖς ἄρθροις 1 καὶ 2 τοῦ Νόμου 3471, ὡς ἄνω κώδικες ἀνήκουσιν εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου ἀρνηθεὶς νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ

Ταμείον τοὺς ἐν λόγῳ κώδικας παρέπεμψε τὸ θέμα πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἵνα ἀποφανθῇ σχετικῶς.

Κατὰ τὸ μεσολαβῆσαν διάστημα τὸ ἐν Ἀθήναις Σωματεῖον «Θρακικὸν Κέντρον» ἐνδιαφερόμεν διὰ τὴν συγκέντρωσιν στοιχείων περὶ τῆς ἱστορίας Ἀδριανουπόλεως μᾶς ἐπληροφόρησε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 382)21)3)57 ἐγγράφου τοῦ ὅτι κατόπιν ἀλληλογραφίας μὲ τὸν Μητροπολίτην Διδυμοτείχου ἐξηκρίβωσεν ὅτι οἱ ἐν λόγῳ κώδικες εἶχον ἀποσταλῆ παρ' αὐτοῦ εἰς τὸ Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Μακεδονίας κατόπιν ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρχείου Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης.

Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου λαθὼν γνῶσιν τῶν ἀνωτέρω ἀπετάθη εἰς τὸν Παναγιώτατον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28453)13-4-57 ἐγγράφου τοῦ καὶ ἐξήτησεν ὅπως εὐαρεστηθῇ καὶ ἀποδώσῃ τοὺς κώδικας εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς Ταμείον, μόνον νόμιμον δικαιούχον.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου τὸ Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Μακεδονίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 94)1)6)57 ἐγγράφου τοῦ ἐγνώρισεν ἡμῖν ὅτι εὐρίσκεται ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ παραδώσῃ τοὺς κώδικας εἰς τὸ Ταμείον καθ' ὅσον βάσει τοῦ Νόμου 2869)1954 (ἄρθρ. 2 παρ. 2) οἱ κώδικες οὗτοι περιέρονται εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῶν.

Κατόπιν τῆς ἀνωτέρω ἀπαντήσεως τὸ Ταμείον ἀπέστειλε τὴν ὅλην ἀλληλογραφίαν πρὸς τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τοῦ Ἱσμετέρου Ἱπουργείου καὶ τοῦ Ταμείου κ. Ἀλεξίου, ὅστις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1041)7-8-57 ἐγγράφου τοῦ ἐγνωμοδότησεν ὅτι ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων φανερὸν καὶ ἀνεπίδεκτον ἀμφισβήτησεως καθίσταται ὅτι τὸ καθ' ἡμᾶς Ταμείον, ἐκπροσωποῦν τὰ διαλυθέντα συνεπείᾳ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν πληθυσμῶν Ἑλληνικὰ ἐν Τουρκίᾳ Νομικὰ Πρόσωπα κλπ., κατέστη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Νόμου 3471)1928 κύριον πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων αὐτῶν, ἐπομένως καὶ τῶν κωδίκων Ἀδριανουπόλεως καὶ ὅτι οὗτοι παρεδόθησαν παρὰ τὸν νόμον εἰς τὸ Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Μακεδονίας, ὅπερ ἔχει περιωρισμένον σκοπὸν καὶ ἀποστολήν, τοῦτέστιν τὴν συγκέντρωσιν, διαφύλαξιν κλπ. τῶν ἱστορικῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἀρχείων, τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ οὐχὶ τὴν Θράκην, ὡς ἐν προκειμένῳ. Ἀντίγραφον τῆς ὡς ἄνω γνωμοδοτήσεως ἀπεστείλαμεν εἰς τὸ Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Μακεδονίας μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως ἀποδώσῃ ἡμῖν τοὺς ὡς ἄνω κώδικας. Παρὰ ταῦτα ὅμως τὸ ἐν λόγῳ Ἀρχεῖον ἐμμένει εἰς τὴν ἄποψίν του, τὴν ὁποίαν στηρίζει καὶ ἐπὶ γνωματεύσεως τοῦ Ἱφρηγηταῦ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης κ. Βαβούσκου, ἀντίγραφον τῆς ὁποίας ἀπέστειλε καὶ εἰς ἡμᾶς.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, ἔχον ὑπ' ὄψιν του καὶ τὴν γνώμην τοῦ κ. Ἀλεξίου, ὅστις ἀναγνώσας τὴν γνωμοδότησιν

τοῦ κ. Βαβούσκου ἐδήλωσεν ὅτι δὲν εὐσταθοῦν τὰ ἐν αὐτῇ ἐκτιθέμενα ἐπιχειρήματα, παρέπεμψε τὸ θέμα εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν αὐτοῦ, ἵνα μελετήσῃ τούτο καὶ εἰσηγηθῇ περὶ τῶν ληπτέων μέτρων διὰ τὴν κατοχύρωσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ταμείου.

Ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ μελετήσασα τὸν φάκελλον ἀπεφάνθη ὅτι συμφώνως τοῖς κειμένοις Νόμοις ἡ κυριότης τῶν κωδίκων περιέρχεται εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ ἐφ' ὅσον τὸ Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Μακεδονίας, ὅπερ τυγχάνει ὑπηρεσία ὑπαγομένη εἰς τὸ Ἑπιχειρηματικὸν Ἐθνικῆς Παιδείας ἀρνεῖται νὰ παραδώσῃ τούτους, δέον τὸ θέμα νὰ διευθετηθῇ μεταξὺ τῶν δύο Ἑπιχειρηματικῶν, ἧτοι Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, προκαλουμένη ἐν ἀνάγκῃ γνωματεύσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν Ἑμεῖς ὅπως λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα διατάξῃτε τὰ δέοντα διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τούτου.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος Σ. ΣΙΝΙΟΣΟΓΛΟΥ

Ἀριθ. Πρωτ. 449)17-2-1958

Πρὸς τὸ Ἑπιχειρηματικὸν Κοινωνικῆς Προνοίας
Διεύθυνσιν Ἀποκαταστάσεως Ἀστῶν Προσφύγων

Ἐνταῦθα

Κύριοι,

Τὸ Ταμεῖον Ἀνταλλαξίμων Κοινοφελῶν καὶ Κοινοτικῶν Περιουσιῶν μᾶς ἀπέστειλεν ἐν ἀντιγράφῳ ἔγγραφόν του ὑπ' ἀριθμ. 28614)16.11.57, ὡς τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον, ἀπευθυνθὲν πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀναφερόμενον εἰς τοὺς Κώδικας Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως, οἵτινες κατακρατοῦνται παρὰ τὸν Νόμον 3471, ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Μακεδονίας.

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἶναι λίαν σαφῆς καὶ δὲν ἐπετρέπετο ἢ ἀπὸ μακροτάτου χρόνου δι' ἀσκοποῦ ἀλληλογραφίας παρέλκυσιν καὶ ἢ μὴ ἐπιστροφῆ τῶν Κωδίκων τούτων εἰς τὸ ἐνταῦθα Ταμεῖον Ἀνταλλαξίμων, εἰς ὃ ἄλλωστε ἔχουν συγκεντρωθῇ οἱ Κώδικες ὅλων τῶν ἐκ Τουρκίας μεταφερθεῖσάν εἰς Ἑλλάδα Μητροπόλεων.

Οἱ Κώδικες Ἀδριανουπόλεως πραγματεύονται διὰ ζητήματα καθαρῶς Θρακικὰ καὶ δὲν γνωρίζομεν ποῦ βασίζονται ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης καὶ τὸ Μακεδονικὸν Σωματεῖον διὰ τὴν τοιαύτην παράνομον κατακράτησιν Κωδίκων, οἵτινες δὲν τοὺς ἀνήκουν, κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον γίνονται πρόξενοι νὰ παραμένουν ἀχρησιμοποίητα πολύτιμα στοιχεῖα, μετὰ τὰ ὁποῖα ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας καταγίνεται τὸ καθ' ἡμᾶς Σωματεῖον, διὰ

τοῦ γνωστοῦ ἐπιστημονικοῦ Περιοδικοῦ του τὰ «Θρακικά», ἅτινα δι' 27 μέχρι τοῦδε τόμων ἀσχολοῦνται ἀποκλειστικῶς μὲ τὴν πνευματικὴν, ἐθνικὴν, λαογραφικὴν κλπ. ἱστορίαν τῆς πατρίδος μας Θράκης.

Παρακαλοῦμεν ὅπως εὐαρεστηθῆτε καὶ ἐπισπεύσητε ὅπως δοθῇ τέρμα εἰς τὴν, ὡς μὴ ὄφειλε, χρονίζουσαν ταύτην ὑπόθεσιν, ἵνα ἐφαρμοσθῇ ὁ Νόμος καὶ διὰ τὸ νὰ δυνηθῶμεν καὶ ἡμεῖς νὰ χρησιμοποιήσωμεν στοιχεῖα ἅτινα μᾶς εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἐκδόσεων, εἰς ἃς ἀποβλέπει τὸ ὡς ἄνω Περιοδικόν μας.

Ἐπὶ τούτοις, ἐν ἀναμονῇ σχετικῆς σας ἀπαντήσεως, σᾶς εὐχαριστοῦμεν ἐκ τῶν προτέρων καί,

Διατελοῦμεν μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς καὶ ἄ.α.

Φ. ΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ

Ι. ΔΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

Κοινοποιήσις: Ἐπισημοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Ἐνταῦθα.

Ὅτι δὲ οἱ, κατακρατούμενοι καὶ παραμένοντες ἀχρησιμοποίητοι ἐν Θεσσαλονίκῃ, κώδικες Ἀδριανουπόλεως περιέχουν πλούσιον καὶ ἐθνικῆς σημασίας ὕλικόν, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ κάτωθι λεπτομεροῦς πίνακος, ὃν καὶ δημοσιεύομεν διὰ τὸ γνωστῆ καλλίτερον ἢ προσγινομένη ἐκ τῶν ἀνωτέρω ζημίαι:

ΕΝΣΦΡΑΓΙΣΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Τῶν ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Διδυμοτείχου—Ὁρεστιάδος σταλέντων εἰς Θεσσαλονικὴν Κωδίκων κλπ. τοῦ ἀρχείου τῆς τέως Ἱ. Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης.

Α' Κ Ὁ δ ι κ ε ς.

- Κ 1: Ἀντίγραφα ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως ἀπὸ 12-1-1911 μέχρις 22-2-1914, σελ. 499.
- Κ 2: Ἀντίγραφα ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως ἀπὸ 22-2-1914 μέχρι 17)30-5-1917, σελ. 500.
- Κ 3: Ἀντίγραφα ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως ἀπὸ 24-2-1914 μέχρις 24-7-1926, σελ. 435.
- Κ 4: Ἀντίγραφα ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως, ἀπὸ 17-5-1917 μέχρις 28-7-1920, σελ. 496.
- Κ 5: Ἀντίγραφα ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Κεντρικῆς ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἐφορίας Ἀδριανουπόλεως ἀπὸ 2-2-1920 μέχρι 31-8-1922, σελ. 188.
- Κ 6: Ἀντίγραφα ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως, ἀπὸ 28-7-1920 μέχρις 28-5-1921, σελ. 250.
- Κ 7: Ἀντίγραφα ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως, ἀπὸ 28-5-1921 ἕως 21-1-1923, σελ. 461.

- K 8: 'Αντίγραφα εξερχομένων εγγράφων τῆς 'Ι. Μητροπόλεως 'Αδριανουπόλεως ἀπὸ 18-4-1923 μέχρι 16-9-1925, σελ. 487.
- K 9: 'Αντίγραφα εἰσερχομένων καὶ εξερχομένων εγγράφων τῆς 'Ι. Μητροπόλεως 'Αδριανουπόλεως ἀπὸ 30-3-1892 μέχρι 13-10-1907, σελ. 124.
- K 10: Πρωτόκολλον Δημογεροντίας καὶ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ἀπὸ 3-1-1904 μέχρι 28-6-1926, σελ. 372.
- K 11: 'Αντίγραφα εξερχομένων εγγράφων τῆς 'Ι. Μητροπόλεως 'Αδριανουπόλεως, τῆς Κεντρ. 'Εκπαιδευτικῆς 'Εφορείας καὶ Δημογεροντίας ἀπὸ 1-11-1906 μέχρι 21-12-1910, σελ. 284.
- K 12: Πρωτόκολλον εἰσερχομένων εγγράφων τῆς 'Ι. Μητροπόλεως 'Αδριανουπόλεως, ἀπὸ 4-1-1920 μέχρι 28-9-1925, σελ. 94.
- K 13: Πρακτικὰ τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου ἀπὸ 18-4-1895—18-12-1920 σελ. 286
- K 14: » » » » » 9-1-1901—16-12-1903 » 240
- K 15: » » » » » 13-1-1904—17- 5-1911 » 406
- K 16: » » » » » 12-10-1921—14-10-1924 » 134
- K 17: » » » » » 24- 5-1911— 5-10-1921 » 400
- K 18: 'Αποφάσεις τοῦ μικτοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, ἀπὸ 7-3-1889 μέχρι 28-8-1927, σελ. 184.
- K 19: 'Αποφάσεις τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου ἀπὸ 11-11-1908 μέχρι 16-8-1922, σ. 196.
- K 20: Πρακτικὰ τῆς Δημογεροντίας καὶ τοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, ἀπὸ 15-1-1893 μέχρι 16-8-1902, σελ. 394.
- K 21: 'Αποφάσεις τοῦ Μικτοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, ἀπὸ 20-5-1911 μέχρι 3-6-1922, σελ. 88.
- K 22: Πρόχειρα πρακτικὰ Πνευματ. Δικαστηρίου, ἀπὸ 24-8-1921 μέχρι 4-7-1925, σ. 168
- K 23: » » Δημογεροντίας, ἀπὸ 23-10-1920 μέχρι 14-1-1922, σελ. 192
- K 24: » » Δημογεροντίας ἀπὸ 14-5-1921 μέχρι 17-7-1925, σελ. 240
- K 25: » » Δημογεροντίας ἀπὸ 22-2-1910 μέχρι 4-2-1911, σελ. 164.
- K 26: Συμβολαιογραφικαὶ ἰσράξεις ἀπὸ 17-3-1884—29-7-1908 σελ. 88
- K 27: Πρακτικὰ τῆς Δημογεροντίας ἀπὸ 3-1-1889—31-12-1892 σελ. 202
- K 28: » » » ἀπὸ 30-8-1902—17-12-1904, » 196
- K 29: » » » ἀπὸ 14-1- 1905—26-3-1910, » 398
- K 30: » » » ἀπὸ 30-3-1910—23-3-1928, » 402
- K 31: » » » ἀπὸ 6-4-1918—7-2-1920, » 158
- K 32: » τῶν Γενικῶν Συνελεύσεων τῶν πολιτῶν 'Αδριανουπόλεως, ἀπὸ 4-2-1890 μέχρι 17-4-1922, σελ. 144.
- K 33: 'Ημερολόγιον Δημογεροντίας, τῶν ἐτῶν 1921 ἕως 1922, σελ. 122.
- K 34: Καθολικὸν Δημογεροντίας ἀπὸ 20-4-1838 μέχρι 31-12-1858, σελ. 67
- K 35: » » τῶν ἐτῶν 1893 ἕως 1900, σελ. 192
- K 36: » » τῶν ἐτῶν 1908 ἕως 1910, σελ. 128 (διπλαί)
- K 37: » » τῶν ἐτῶν 1911 ἕως 1912, σελ. 76 »
- K 38:
- K 39: » » τῶν ἐτῶν 1920 ἕως σελ. 73 »
- K 40: » » τῶν ἐτῶν 1904 ἕως 1906 σελ. 131 »
- K 41: » » τοῦ 1912 σελ. 62 —
- K 42: 'Ημερολόγιον τοῦ Κηροποιείου, ἀπὸ τῶν ἐτῶν 1921 ἕως 1922, σελ. 96.

- Κ 43: Ταμείον Μετρητών του Ταμείου Ἐλέους, ἀπὸ 1-9-1880—31-12-1890, σ.65 (διπλ.)
 Κ 44: Καθολικὸν Δημογεροντίας τῶν ἐτῶν 1901 ἕως 1903 σελ. 168 ὄχι διπλαί.
 Κ 45: Ταμείον Μετρητῶν Δημογεροντίας τῶν ἐτῶν 1906 ἕως 1913, σελ. 79 διπλαί.
 Κ 46: Ταμείον Μετρητῶν Δημογεροντίας τῶν ἐτῶν 1914 ἕως 1920 σελ. 71 διπλαί.
 Κ 47: Καθολικὸν Δημογεροντίας τῶν ἐτῶν 1914 ἕως 1919 σελ. 191 διπλαί.
 Κ 48: Ταμείον Μετρητῶν Δημογεροντίας τοῦ ἔτους 1920, σελ. 65 διπλαί.
 Κ 49: Καθολικὸν τῆς Ἐκκλ. τῆς Μητροπόλεως τῶν ἐτῶν 1911 ἕως 1915 σ. 50 διπλ.
 Κ 50: Καθολικὸν τῆς Ἐκκλ. τῆς Μητροπόλεως τῶν ἐτῶν 1919 ἕως 1921 σ. 141 διπλ.
 Κ 51: Πρακτικὰ καὶ ἰσολογισμοὶ τῆς Ἐκκλ. τῆς Μητροπόλεως 1882—1910 σ. 156 μον.
 Κ 52: Ἡμερολόγιον τοῦ Κοινοτικοῦ Κηροποιείου, τῶν ἐτῶν 1903 ἕως 1920, σελ. 500.
 Κ 53: Ἰσολογισμοὶ τοῦ » » » 1912 ἕως 1921, σελ. 148 διπλαί.
 Κ 54: Μητρώον τῶν Δημοδιδασκάλων τῆς ὑπαίθρου χώρας τῆς Ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως, τῶν ἐτῶν 1910 ἕως 1915, σελ. 54.
 Κ 55: Πρακτικὰ τῆς Πρωτοσυγκελλίας (βιβλίον δικῶν) τῶν ἐτῶν 1882 ἕως 1883, σ. 254.
 Κ 56: Πρακτικὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου Ἱερατικῆς Ἀδελφότητος ἀπὸ 2-5-1919 μέχρι 31-12-1919, σελ. 92.
 Κ 57: Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τῶν θυμάτων τῆς πυρκαϊᾶς τῆς 20ῆς Αὐγούστου τοῦ 1905 Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 21-8-1905 μέχρι 16-5-1908, σελ. 64.
 Κ 58: Κατάστιχον Ταμείου τοῦ Ἐλέους ἀπὸ 1-1-1856 μέχρις 22-12-1866, σελ. 200.
 Κ 59:
 Κ 60: Βιβλίον τοῦ Ταμείου τοῦ Συσσιτίου, ἀπὸ Αὐγούστου 1910 μέχρι Σεπτεμβρίου 1912 σελ. 22 διπλαί.
 Κ 61: Καθολικὸν τῆς Ἐκκλησίας Τιμίου Προδρόμου, τῶν ἐτῶν 1909 ἕως 1910 σ. 35 διπλ.
 Κ 62: Βιβλίον Τακτριῶν καὶ ἄλλων τουρκικῶν ἐγγράφων ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1314 (1898) μέχρις 20 Ὀκτωβρίου 1322 (1906), σελ. 276.
 Κ 62α: Φάκελλος εἰσερχομένων τουρκικῶν ἐγγράφων ἀπὸ 9 Ἰανουαρ. 1309 (1894) μέχρι 3 Νοεμβρίου 1324 (1908).
 Κ 68: Βιβλίον Ταμείου μετρητῶν Δημογεροντίας ἀπὸ Ἰανουαρίου μέχρι Σεπτεμβρίου 1920, σελ. 60.
 Κ 69: Πρόχειρον Ταμείου Δημογεροντίας, ἀπὸ Σεπτεμβρίου μέχρι Νοεμβρίου 1922, σ. 18.
 Κ 70: Ταμείον Κοινοτικοῦ Κηροποιείου τοῦ 1921 καὶ καθολικὸν τοῦ 1922, σ. 40 διπλαί.
 Κ 71β: Βιβλίον διαφόρων λογαριασμῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐφορείας ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐτῶν 1919 ἕως 1922, σελ. 199 διπλαί.
 Κ 72ε': Εὐρετήριον Κώδικος καταχωρήσεως συμβολαιογραφικῶν πράξεων, ἄνευ χρονολογίας, σελ. 96.
 α' Εὐρετήριον καθολικοῦ τῶν ἐτῶν 1904 ἕως 1906 σελ. 40.
 β' Κώδιξ περιέχων καταστάσεις ὀνομάτων μετὰ τὸν γέννησιν, διαμονῆς καὶ ἀπελεύσεως, ἐπάγγελμα καὶ ἡλικίαν, ἀπὸ 1-1-1905 μέχρι 4-8-1911.
 γ' Κώδιξ ἀντιγράφων τουρκικῶν ἐγγράφων ἀπὸ 19 Ἰανουαρίου 1329 (1914) μέχρις 22 Ἰουλίου 1336 (1920).
 δ' Κατάστιχον περιέχον ἐσοδα καὶ ἐξοδα «τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωριοῦ Χειμῶνιον» ἀπὸ 29-8-1924 μέχρι 14-7-1929.
 Ε Γ Γ Ρ Α Φ Α :
- α' Αἰτήσεις πρὸς ἔκδοσιν διαζυγίου καὶ ἄλλα σχετικὰ ἔγγραφα, ἀπὸ 11-5-1893 ἕως 18-12-1905 (τεμάχια 18).
 β' Αἰτήσεις πρὸς ἔκδοσιν διαζυγίου ἀπὸ 23-3-1920 ἕως 1-11-1920 (τεμάχια 10).
 γ' Αἰτήσεις πρὸς ἔκδοσιν διαζυγίου ἀπὸ 16-6-1923 ἕως 8-7-1925 (τεμάχια 49).

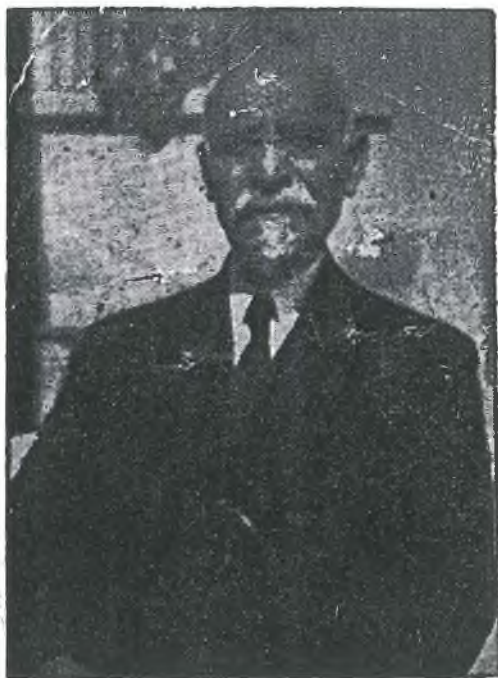
ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ ΘΡΑΚΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Τὸ Θρακικὸν Κέντρον, συνεχίζον τὴν παράδοσίν του, καθ' ἣν εἰς διαφόρους ἐκδοθέντας μέχρι τοῦδε τόμους τῶν «Θρακικῶν» περιέλαβε καὶ φωτογραφίας μετὰ βιογραφιῶν ἐκλιπόντων ἐκλεκτῶν Θρακῶν, οἵτινες διεκρίθησαν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν, πνευματικὴν, μορφωτικὴν, σωματειακὴν καὶ κοινωνικὴν ἐν γένει κίνησιν τῆς Θράκης, δημοσιεῖει καὶ εἰς τὸν παρόντα 27ον Τόμον τοιαύτας βιογραφίας. Περιλαμβάνει ὡσαύτως εἰς τὰ δημοσιεύματα ταῦτα καὶ καταλόγους ὁμογενῶν εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν, οἵτινες, ἐκτὸς τῆς προσωπικῆς ἐργασίας καὶ τῶν φροντίδων ὑπὲρ κοινωφελῶν σκοπῶν, διέθετον καὶ προσέφερον γενναῖα ποσὰ εἰς κτήματα διὰ διαθηκῶν καὶ εἰς μετρητά. Ἐξ αὐτῶν ἐμφαίνεται ἡ ζωηρὰ ἀγάπη τῶν Θρακῶν συμπατριωτῶν ὑπὲρ προωθήσεως τῆς Παιδείας καὶ ποικίλων ἄλλων ἐθνοφελῶν σκοπῶν. Αἱ πράξεις αὗται ἀποτελοῦν φωτεινὸν καὶ ἀξιομίμητον παράδειγμα διὰ τὴν σημερινὴν στείραν ἐποχὴν, τὴν ὁποῖαν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης διανύει ἡ παροῦσα γενεά. Τὸ Θρακικὸν Κέντρον, διὰ τὴν ἐνθυμίξιν κατὰ καιροῦς τὰς ἐθνικὰς καὶ γενναιόφρονας ταύτας πράξεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ διὰ τὴν προκαλῆν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ὁμογενῶν διὰ παρομοίας πατριωτικὰς χειρονομίας, θὰ συνεχίσῃ τὰ δημοσιεύματα ταῦτα εἰς προσεχεῖς ἐκδόσεις καὶ καλεῖ τοὺς ἐνδιαφερομένους συγγενεῖς ἢ φίλους των τοὺς κατέχοντας τοιαῦτα στοιχεῖα, νὰ τὰ προσκομίσωσιν εἰς αὐτό, ἵνα ἐξαίρωνται καὶ μὴ λησμονῶνται αἱ θυσίαι καὶ αἱ πράξεις εἰς ἃς ἀθρόως ἠθικῶς καὶ ὕλικῶς ἀνηλίσκοντο οὗτοι, διὰ τὴν καταδείξωσιν τὰ αἰσθημάτων των φιλογενείας καὶ πηγαίας πρὸς τὴν πατρίδα, ὅφ' ἧν ἐνεπνέοντο κατὰ τὴν ὡραίαν καὶ ἀλησμόνητον ἐκείνην ἐποχὴν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

τοῦ Συνδέσμου Βιομηχάνων Μακεδονίας-Θράκης κ. Δημ. Χατζόπουλος, τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν εἰς τὰ ἐν Μακεδονίᾳ Γυμνάσια Τσοτυλίου, Μοκαὶ Θεσσαλονίκης κατὰ τὰ ἔτη 1903—1912, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Δημητρίου Στεφάνου κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐπικού Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος, τὴν Ἐθνικὴν δρᾶσιν τοῦ διακεκριμένου αὐτοῦ ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ:

νηστος Δημήτριος ἐγεννήθη εἰς Ραικήσιν τὸ 1865 καὶ πρῶτα γράμματά Σχολαρχεῖον τῆς του εἰσήχθη εἰς τὴν Σχολὴν Χάλκωνωτέρας. Ἄλλὰ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν καὶ χειροκλήρικος ἔχων πτυχίον διὰ θετικὰς ἐπέβαλε τὸ ράσον εἰς Ἀθήνας ἐν τῇ Σχολῇ τῶν ἑπιπέδων τοῦ Πανεπιστημίου.

ἤσας τὸ 1890 δι-καθηγητὴς εἰς τὸ Γυμνάσιον τῆς Μακεδονίας καὶ ἐτετέθη εἰς τὸ ἐν Τσοτυλίῳ Γυμνάσιον τῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος ὅπου τὸ 1897 προήχθη εἰς Γυμνασιάρχου τοῦ ἰδίου Γυμνασίου.

Ἐπιτελείαν μετεκλήθη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὡς καθηγητὴς τῆς Σχολῆς ἐκεῖ καὶ τὸ 1903 ἀρχομένου τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος ἐπανήλθε πάλιν εἰς τὸ Γυμνάσιον Τσοτυλίου. Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς ἐθνικῆς ἀγῶνος καὶ τῆς φρονηματίσεως τῆς Μακεδονικῆς νεολαίας καὶ ὁ ἐνθερμότης Δημ. Στεφάνου ὡς πράκτωρ τοῦ Μακεδονικοῦ Κομιτάτου ἐν ἐργασίᾳ μετὰ τῶν ἀοιδήμων προμάχων τῶν Μητροπολιτῶν Καστορινοῦ Καραβαγγέλη καὶ Γρεβενῶν Ἀγαθαγγέλου Κεντινίδου κατὰ τὴν ὁργάνωσιν τοῦ ἀγῶνος καὶ τὴν ἀναξωπύρωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονιμοῦ ἐν τῇ ἀγωνιστικῇ ἐκείνῃ περιοχῇ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας ὅπουθεν τὰ ἔνοπλα σώματα τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς Ἑλλεινωματικούς ὡς Ἀρχηγούς. Ἐκεῖ ἐστρατολογοῦντο οἱ ἐνθουσιώδεις Μακεδονοπαῖδες καὶ ἐκεῖθεν διεκομίζοντο ἐκ τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος τὰ πολεμοφόδια καὶ τὰ μυστικά ἔγγραφα τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος.

Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Τουρκικοῦ Συντάγματος τοῦ 1908 καὶ τὴν παῦσιν τοῦ ἀγῶνος ἐκλήθη εἰς Θεσσαλονίκην ὡς Διευθυντὴς τοῦ Ἐμπορικοῦ Μαρασλείου Λυκείου Στεφάνου Νούκα, τοῦ δαιμονίου αὐτοῦ λογίου ιεροδιακόνου Νούκα, ἰδρυτοῦ πολλῶν ἐκπαιδευτηρίων ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Κωνσταντινουπόλει. Εἰς τὸ Λύκειον τοῦτο νέα πνευματικὴ καὶ ἐμπορικὴ μόρφωσις ἀνεπτύχθη ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ τῆς Μακεδονίας Θεσσαλονίκη καὶ ἡ συνεργασία τοῦ εὐπαιδευτοῦ Λυκειάρχου Δημητρίου Στεφάνου μετὰ τοῦ ἐμπνευσμένου ἀποστόλου τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Θρησκείας καλογήρου Στεφάνου Νούκα, ἀνέδειξαν τὸ Ἑλληνογαλλικὸν τοῦτο Λύκειον εἰς μορφωτικὸν ἴδρυμα μεγάλης περιωπῆς. Ὀλόκληροι γενεαὶ Μακεδονοπαίδων ἀπεφοίτησαν αὐτοῦ μὲ πλήρη ἐμπορικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάρτισιν καὶ οἱ τελειόφοιτοι κατέλαβον ἀνωτέρας θέσεις εἰς Τραπεζιτικὰ καὶ Ἐμπορικὰ ἴδρύματα ἐν Θεσσαλονίκη καὶ λοιπῇ Μακεδονίᾳ, συμβάλλοντες τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς πιστωτικῆς δράσεως τῶν Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν. Μετὰ τὴν ἀποχώρησίν του ἀπὸ τὸ Μαρασλείον Λύκειον μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς Διευθυντὴς τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς Γαλατᾶ καὶ διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Παιδείας ἀνεγνωρίσθη αὕτη ὡς ἰσότημος τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐμπορικῶν Σχολῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ εἰργάσθη καὶ ὡς καθηγητὴς εἰς τὴν ἐν Καίρῳ Ἀμπέτειον Σχολήν, καθὼς ἐπίσης διετέλεσε καὶ Διευθυντὴς τοῦ Παπαφείου Ὀρφανοτροφείου Θεσσαλονίκης.

Κατὰ τὸ 1922 ἀνέτέθη εἰς τὸν Στεφάνου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἡ ἴδρυσις καὶ ἐν Θεσσαλονίκη Πρακτικοῦ Λυκείου, τὸ ὁποῖον μετὰ ἀόκνου ζήλου ἴδρυσεν καὶ ὡς Διευθυντὴς αὐτοῦ μέχρι τοῦ 1930 τὸ ἀνύψωσεν εἰς σοβαρὸν ἐπιστημονικὸν καὶ μὲ πρακτικὴν μόρφωσιν ἴδρυμα.

Συμπληρώσας εἶτα ὡς Δημόσιος λειτουργὸς τὰ ἔτη τῆς συντάξεώς του ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἡσυχὸν ἰδιωτικὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔτος 1935, λόγῳ γεροντικῆς ἀσθενείας ἀπεβίωσεν ἐν Θεσσαλονίκη.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἐκπαιδευτικὴ καὶ ἐθνικὴ δρᾶσις τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Στεφάνου ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον σχεδὸν πεντηκονταετίαν. Ἄνεδείχθη πράγματι ἄριστος καθηγητὴς καὶ παιδαγωγός, διακρινόμενος ἰδίως διὰ τὸ μειλίχιον καὶ εὐγενὲς ἦθος πρὸς τοὺς συναδέλφους του, διὰ τὴν πατρικὴν στοργὴν καὶ ἀγάπην πρὸς τοὺς μαθητὰς του καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του πρὸς τὸ καθήκον.

Μὲ τὸν ἀκέραιον δὲ καὶ εὐπροσήγορον χαρακτῆρα του ἀπέκτα παντοῦ ἐγκαρδίου φίλους, διὰ τοῦτο ἡ ἐκτίμησις τῆς κοινωνίας Θεσσαλονίκης πρὸς τὸν πνευματικὸν αὐτὸν ἄνδρα καὶ γενικῶς ὄλων τῶν Θρακῶν ὑπῆρξεν ἀμειώτος. Οἱ πολυπληθεῖς μαθηταὶ του διακριθέντες ἐν τῇ κοινωνίᾳ, τηροῦν εὐλαβῆ τὴν μνήμην τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ πνευματικοῦ πατρὸς των.

Ὁ Δημήτριος Στεφάνου ἀποτελεῖ ἄξιον παράδειγμα πρὸς μίμησιν ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΙΡΓΙΛΙΟΣ Θ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

Ἐγεννήθη ἐν Τυρολόῃ τὸ ἔτος 1903. Ἐφοίτησε κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν Σχολὴν τῆς πατρίδος του, ἀργότερον δὲ ἐξεπαιδεύθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἦτο κάτοχος τριῶν ξένων γλωσσῶν. Διεκρίνετο διὰ τὴν ἐμπορικὴν δραστηριότητά του καὶ τὸ ἐπιχειρηματικόν του δαιμόνιον, χάρις εἰς τὸ ὅποιον ἀνέπτυξε μὲ διαφόρους πόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιτυχεῖς ἐμπορικὰς σχέσεις. Εἶχεν ἰδρῦσει γραφεῖον ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου ἐν Κωνσταντινουπόλει, μετέφερε δὲ τοῦτο τὸ 1933 ἐν Ἑλλάδι καὶ συνετέλεσε πάντοτε εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου καὶ διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων, συνεργαζόμενος μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν του Σωτηρίου καὶ Ἀλεξάνδρου, οἵτινες καὶ

συνεχίζουν ἐπιτυχῶς τὰς ἐργασίας των, ὁ μὲν πρῶτος μὲ ἀξιόλογον καὶ σοβαρὰν βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν καὶ ὁ δεῦτερος μὲ ἐμπορικὰς ἐργασίας.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ πατρὸς του Θεμιστοκλέους Σωτηριάδη ἦτο μία ἐκ τῶν καλλιτέρων καὶ πλέον ἀρχοντικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, διέπρεψε δὲ ἐν Τυρολόῃ διὰ τὰ πατριωτικὰ καὶ φιλόμουσά της αἰσθήματα. Ὁ πατὴρ Θεμιστοκλῆς Σωτηριάδης συζηχθεὶς τὴν ἐκ Ραιδεστοῦ Κυριακὴν Ἐμμανουήλ (Φαφούτογλου) ἀπέκτησεν, ἐκτὸς τῶν τριῶν υἱῶν καὶ δύο θυγατέρας καλῶς ἀποκατασταθείσας.

Ὁ Βιργίλιος Σωτηριάδης ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1943, διεκρίνετο δέ, ὡς καὶ οἱ ἐπιζῶντες ἀδελφοί του, μέλη τοῦ Ἐθρακικοῦ Κέντρον, διὰ τὴν στοργικὴν ἀγάπην ὑπὲρ τῆς πατρίδος μας Ἐλλάδος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΜΑΤΘΑΙΟΥ

γεννήθη ἐν Ραιδεστῷ τὸ ἔτος
γκατεστάθη πρὸ τῆς ἐκκένωσης
Θράκης τὸ 1908 εἰς Κωνσταντι-
, μετὰ δὲ τὸ 1922 μονίμως εἰς
καὶ Θεσσαλονίκην, ὅπου ἀπεβί-
; προοῖουσαν ἡλικίαν τὴν 10-7-
ματηρήσας ἀκμαίας ὄλας τὰς
κάς του δυνάμεις. Εἰς τὴν γενέ-
νυ Ραιδεστὸν ἤσκει ἐπιτυχῶς τὸ
α τοῦ Ξυλουργοῦ-Ἐπιπλασιοῦ,
μπαθῆς εἰς ὄλους καὶ διεκρίνετο
ἴχαρι καὶ φιλοπαίγμων ἦθος καὶ
νεξάντλητον χιοῦμορ του, συνε-
ὀποίων καθίστατο περιζήτητος
ιστροφή του ὄχι μόνον μεταξὺ
μιλήκων του, ἀλλὰ καὶ πλέον

ρων τὴν ἡλικίαν πάσης κοινω-
ξεως. Εἰς τὰς οἰκογενειακὰς συγκεντρώσεις, εἰς τοὺς δημοσίους
ἰς κάθε ἀποκρηάτικον γλέντι, ὁ Γεώργιος Ματθαίου ἦτο ἀπαραί-
νὰ προκαλέση καὶ σκορπίση εὐθυμίαν καὶ καλὴν διάθεσιν. Τὸ ξυ-
ἐργαστήριόν του δὲν ἦτο ἀπὸ τὰ συνήθη, διότι εἶχε καλλιτεχνι-
το καὶ δι' αὐτὸ ἀθροαί τοῦ προσεκομίζοντο αἱ παραγγελίαι διὰ
ἐπιπλα, μὲ μόνον ἐλάττωμα, ὅτι αἱ παραγγελίαι οὐδέποτε παρεδί-
α τὴν ὀριζομένην προθεσμίαν, διότι ὡς ἔλεγεν, «ἡ καλὴ δουλειὰ
πολὺν καιρὸν». Μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἡλικίας καὶ τὰς ἐπανει-
προσφυγικὰς μετασταθμεύσεις, ἀπὸ τὴν Θράκην εἰς Ἑλλάδα,
καὶ ἀνεπτύχθη τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τοῦ Γ. Ματθαίου, ὅστις
ασία μετὰ τοῦ ρέκτου ἀνεψιοῦ του κ. Φιλοποίμενος Σωτηριά-
εν ἐν Θεσσαλονίκῃ τὴν Ἐταιρείαν Γ. Ματθαίου καὶ Σία, ἀσχο-
μὲ μηχανήματα καὶ εἶδη ἀλευρομύλων. Τὸ μηχανουργεῖον τοῦτο
τὰς ἐργασίας του καὶ κατέστη πασίγνωστον ὄχι μόνον ἐν Μακε-
ὰ καὶ μέχρι τῶν ἀπωτάτων σημείων τῆς Θράκης, διὰ τὴν εὐσυνεί-
ἐντιμον διεκπεραίωσιν τῶν εἰς αὐτὸ ἀνατιθεμένων ποικίλων μη-
ργων. Ὁ ἐπ' ἀδελφῆ ἀνεψιός, συνεταῖρος καὶ κληρονόμος του κ.
Σωτηριάδης, ἱκανότατος, ἐνεργητικώτατος, δημιουργὸς καὶ συνε-
ὄς ἄνω ἐπωνυμίας, ἐξακολουθεῖ ἐπιτυχῶς, ἐπεκτείνων καὶ σήμε-
γασίας αὐτῆς. Ὁ Γ. Ματθαίου ἐνυμφεύθη τὴν ἐκ Ραιδεστοῦ Εὐρυ-
ρ. Μουμιζόγλου, ἐκ τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν τοῦ τόπου, συνέ-
ἀρμονίαν, γαλήνην καὶ ἀγάπην μετ' αὐτῆς, χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ
ἀείμνηστος συμπολίτης ἦτο συνεχῶς τακτικὸν μέλος τοῦ Θρα-
ερου, εἰς ἐνδειξιν δὲ τῆς πρὸς τοὺς συμπατριώτας καὶ τὴν θρα-
εσιν ἀγάπης του οἱ κληρονόμοι σύζυγος καὶ ἀνεψιός διέθεσαν
δωρεὰν ὑπὲρ τῆς ἐκδόσεως τῶν Θρακικῶν, ἡ δὲ Διοίκησις τοῦ
Κέντρου ἀπευθύνει καὶ δημοσίᾳ τὰς θεορίας τῆς εὐγνωστίας

προθυμίαν νὰ συγκαλέσητε ὑπὸ τὴν Προεδρείαν σας σύσκεψιν ἐν Σουφλίῳ, εἰς ἣν συμμετέσχε τὸ προσωπικὸν τοῦ Γυμνασίου καὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων σας, καθὼς καὶ πρόκριτοι τῆς πόλεως σας.

Σκοπὸς τῆς τιαύτης συσκέψεως ἦτο ἡ συλλογὴ ὕλης ἱστορικοῦ καὶ λαογραφικοῦ περιεχομένου περὶ τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἱστορίας τῆς πόλεως καὶ τῆς περιοχῆς Σουφλίου.

Συγχαίροντες ὑμᾶς διὰ τὴν τιαύτην ἀξιεπαινον ἐνεργειάν σας, σᾶς εὐχαριστοῦμεν συνάμα καὶ εὐρισκόμεθα ἐν ἀναμονῇ τοῦ ἀποτελέσματος.

Τὸ Θρακικὸν Κέντρον εἶναι πρόθυμον ὅπως βοηθήσῃ τὴν τιαύτην προσπάθειαν καὶ δημοσιεύσῃ εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν Περιοδικὸν του τὰ «Θρακικά», τὴν περὶ Σουφλίου πραγματείαν, ὡς ἄλλωστε πράττει δι' ὅλας τὰς περιοχὰς τῆς Θράκης.

Ἐπὶ τούτοις, διατελοῦμεν μετὰ πατριωτικῶν χαιρετισμῶν

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Εὐρισκόμεθα συνεπῶς ἐν ἀναμονῇ πραγματοποιήσεως τῶν ὡς ἄνω ἐνεργειῶν, ποιούμενοι ἀπαρχὴν διὰ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸν παρόντα 27ον Τόμον πέντε ἀξιολόγων κειμένων τοῦ ἐν Διδυμοτείχῳ συνταξιούχου δημοδιδασκάλου Δ. Μανάκα, ὡς καὶ λαογραφικὴν περιγραφὴν τοῦ παραμεθορίου χωρίου Πενταλόφου, Ὁρεστιάδος Δ. Θράκης ὑπὸ τῆς δίδος Ἀθ. Μαυροπούλου. Πρὸς ἀμφοτέρους ἐκφράζονται αἱ εὐχαριστίαι τοῦ Θρακικοῦ Κέντρον.

ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΝ

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΔΙΕΙΣΔΥΣΕΩΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ
ΕΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΝ

Ἡ προσχηματικὴ διὰ τὴν προστασίαν τῶν χριστιανικῶν λαῶν, τάχα, τῆς Ρωσσίας πρώτη καὶ δευτέρα κάθοδος, οὐσιαστικῶς ὅμως πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ὀνείρων της, καθόδου δηλ. πρὸς τὴν Μεσόγειον, κατετάραξε τὸν τόπον τοῦτον. Τὴν προέλασιν καὶ τὴν ἐπὶ ἔτος παραμονὴν τῶν Ρωσικῶν στρατευμάτων διεδέχθη ἡ ὀπισθοχώρησις. Κατὰ τὴν προέλασιν τῶν πλήθην Τούρκων κατῆλθον ἐκ Βουλγαρίας νοτιώτερον καὶ ἐντόπιοι πάλιν Τούρκοι διεπεραιώθησαν εἰς Μ. Ἀσίαν. Τὴν ὀπισθοχώρησιν ἠκολούθουν πλήθην παλινοστούτων Τούρκων εἰς Βουλγαρίαν καὶ ἐντοπίων εἰς τὰς ἐστίας τῶν. Ὁ δημιουργηθεὶς σάλος ὑπῆρξεν ἄνευ προηγουμένου. Ἀνταρσῖαι, αὐθαιρεσίαι, αὐτοδικίαι καὶ ἀρπαγαὶ ἔλαβον χώραν. Αἱ ἐκδικήσεις, ἀντεκδικήσεις καὶ ἄλλα ἐπακόλουθα μιᾶς τόσοσιν ταραχῶδους περιόδου ἀνεστάτωσαν τὸ σύμπαν καὶ ἀντὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐλευθερία τῶν Ἑλλήνων τοῦ τόπου αὐτοῦ, ἐδημιουργήθη κατάστασις χειροτέρα τῆς πρὸ πεντηκονταετίας. Τὰ μίση ἤρχισαν νὰ ἐξάπτωνται. Ὁ φυλετικὸς ἀνταγωνισμὸς, ἡ ἐπικράτησις διαφόρων ἐθνικότητων ἐπὶ ἄλλων φύλων καὶ ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς ἐπανῆλθον ἐντονώτεροι. Ἡ ἐπανεγκατάστασις τῶν παλινοστούτων μουχατζήριδων (προσφύγων) Τούρκων συνεπήγετο καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῆς περιουσίας τῶν Ἑλλήνων. Ποῖος κυβερνητικὸς ἔλεγχος θὰ ἀνεχάιτιζε τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν αὐτήν, καθ' ἣν πάντες ἦσαν κατὰ πάντων; Αἱ συμφωνίαι τῶν ἀναχωρῶν συντάσσονται εἰς τὰς μεγαλουπόλεις καὶ ἀποβλέπουν εἰς γενικὰς γραμμάς. Τὰς πολιτικὰς ὅμως διαφορὰς τὰς ἐκ τοῦ πολέμου δημιουργηθείσας ἐν ὑπαίθρῳ ποῖος θὰ συμβιβάσῃ; Ταύτας ἐπιλύει ἡ αὐτοδικία ὁπότε ἡ ἀδικία θὰ εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀδυνάτου καὶ ἀνυπερασπίστου μέχρις οὗ παγιωθῇ ποιά τις ἀσφάλεια. Ὁ τόπος αὐτὸς ἐγνώρισε τοιαύτας καταστάσεις πολλὰς ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων, λόγῳ τῆς γεωγραφικῆς του θέσεως. Μία τοιαύτη καὶ χειροτέρα κατάστασις ἐδημιουργήθη ἐνταῦθα μὲ τὴν κάθοδον καὶ ἀποχώρησιν τῶν Ρώσων καὶ τὰ φυλετικὰ πάθη ἀντὶ νὰ ἀμβλυνθοῦν ὠξύνθησαν περισσότερον. Εὐτυχῶς, ἐπανεγκατασταθεισῶν τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν, καθ' ὃν τρόπον παρακατιόντως ἀναπτύσομεν, ἤρχισε νὰ παγιῶται σχετικὴ ἀσφάλεια καὶ ἤρχισαν οἱ κάτοικοι τῆς Ἐπαρχίας Διδυμοτείχου, Ἕλληνες κατὰ τὸ πλεῖστον, νὰ ἐπιδίδονται εἰς τὰ φιλειργητικὰ τῶν ἔργα. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὅμως μᾶς ἐκληροδότησεν ἡ κάθοδος τῶν Ρώσων ἦτο ἡ προπαγάνδα τοῦ σλαβισμού. Τοῦτο

δὲν ἀφηγεῖται τις ἐπηρεασθεῖς, ἀλλ' ὁμιλοῦν ἐπίσημα ἔγγραφα ἀδιάσειστα. Μᾶς ἐκκληροδότησε τὴν κατάραν τοῦ Βουλγαρισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τόσα ἔτη, δηλ. τῆς ἐποχῆς Τσιμισκῆ καὶ Βουλγαροκτόνου δὲν ἐτόλμησε νὰ ὀρθωθῆ, τώρα ἤρχισε νὰ παρέχῃ πράγματα εἰς τὸν Ἑλληνισμόν, εὐθὺς ὡς ὑπεχώρησαν οἱ Ρῶσοι. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἔχει οὕτως:

Ἐν τῇ πόλει Διδυμοτείχου καὶ περιφερεία συνειδητοὶ Βούλγαροι δὲν ὑπῆρχον. Ὅλη ἡ περιφέρεια παρουσίαζεν ἦθη, ἔθιμα, γλῶσσαν κ.τ.λ. Ἑλληνικά. Ἄλλα τῶν χωρικῶν μας, κατὰ παράδοσιν μεταδοθεῖσαν μέχρις ἡμῶν, κατάγονται ἐκ Πελοποννήσου καὶ Θεσσαλίας, π.χ. τὰ χωρία τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι φέρουν ὁμοίαν ἐνδυμασίαν, ἔχουν τὰ αὐτὰ ἦθη καὶ ἔθιμα ἥτοι: Κουρουτζῆ (Καρωτή), Καδήκιοι (Μάνη), Τσομπανλῆ (Ποιμενικόν), Κιζιλτζῆ-κιοὶ (Σκουροχωρὶ), Παζαρλῆ (Παταγή), Κουλακλῆ (Ἀμπελάκια), Κουφόβουνο, Καράμπουνάρ (Βρυσικά), Ἀκμπουναρ (Ἀσπρονέρι), Κιρέτς-κιοὶ Ἰντζες-κιοὶ (Ἀσβεστάδες), Τσαουσλῆ (Κυανῆ), ἔχουν τὴν προέλευσιν τῶν ἐκ Παλαιᾶς Ἑλλάδος. Εἶχον καὶ ἔχουν ἀκόμη τὴν χαρακτηριστικὴν προσωνυμίαν Καπετανλάρ = Καπεταναῖοι. Τὰ χωρία Μπουλγκάρ - κιοὶ (Ἑλληνοχωρὶ), Τσαλλῆ - κιοὶ (Παληούρι), Τομπάκ (Μεταξάδες), Ἰβλεδὶν (Λάδη), Καρλῆ (Χιονάδες), Δουγαντζῆ (Δοξαπάρρα), Καμπάικ (Χανδρᾶς), τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἔχουν τὴν αὐτὴν στολὴν καὶ τὴν ἐν γένει κοινωνικὴν ζωὴν, γλῶσσαν, ἦθη καὶ ἔθιμα Ἑλληνικά, προέρχονται ἐξ Ἠπείρου μὴ ἐρχόμενοι εἰς ἐπιμειξίαν μὲ τὰ ἀνωτέρω 11 χωρία. Ἡ στολὴ τῶν διαφέρει, ἰδίως τῶν γυναικῶν, μὲ τὴν στολὴν τῶν ἄλλων προαναφερθέντων χωρίων. Τὸ Ἑλληνικώτατον καὶ ἀναπτύξαν δρᾶσιν ἐθνοπρεπῆ χωρίον Ἄη-Ἄλὰν ἐπιδικασθὲν εἰς Βουλγαρίαν, ὑπῆρξε παράδειγμα πρὸς μίμησιν ἐθνικοῦ εκπαιδευτικοῦ ὄρασμα ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Τὸ δὲ ἄλθανόφωνον χωρίον Μανδρίτσα, ἐπίσης ἐπιδικασθὲν εἰς Βουλγαρίαν, ὑπῆρξεν ἐστία ἐθνικοῦ συναγεροῦ καὶ φυτώριον πυρῆνων τελειοφοίτων Γυμνασίου Ἀδριανουπόλεως πολλὰ προσενεγκόντων εἰς τὸ ἔθνος ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ διδασκάλου καὶ ιδιώτου. Τὰ χωρία Καπουτζῆ (Θυρέα), Κούλελη-Βουργᾶς (Πύθιον) Πετράδες καὶ Πραγγίον ἔχουν τὰ αὐτὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, τὴν αὐτὴν ἐνδυμασίαν καὶ προέρχονται ἐκ Βορείου Ἠπείρου. Τοῦτο σαφῶς καταφαίνεται ἐκ τῆς τουρκικῆς προσωνυμίας προφορικῆς καὶ γραπτῆς ἐν τοῖς δημοσίοις ἐγγράφοις Ταστοῦ-Ἀρναοῦτ-κιοὶ (Πετράδων-Ἀρβανιτοχωρὶ), κείμενον πέραν τοῦ Ἑβρου, χωρὶς, ἐννοεῖται, νὰ γνωρίζουν λέξιν ἀλβανικὴν. Τὰ πέραν τοῦ Ἑβρου καὶ μεταξὺ τοῦ Ἐργκίνη χωρία ἦσαν ἀκραιφνῶς Ἑλληνικά καὶ ἀκμαῖα τὸ φρόνημα, λέγουσιν δὲ ὅτι προέρχονται ἐκ Κρήτης. Τοῦτο, ἴσως, ἐξάγεται ἐκ τῶν καταλήξεων τῶν ἐπιθέτων τῶν καταληγόντων εἰς ἀκῆς Τερζάκης, Θεολογάκης, Πιπιλικάκης κ.τ.λ. Τὰ χωρία Καραβεῖλῆ (Ἀμόριον), Σαλίκι (Λάβαρα), Μάνδρα εἶναι τῆς αὐτῆς καταγωγῆς μὲ τὸ Σουφλίον καθ' ὅτι ἐνδυμασία

(Καυτάνια), ἦθη, ἔθιμα, ἔκφρασις φωνῆς ἔχουν τὰ ἴδια. Πότε καὶ πῶς καὶ διὰ τίνα λόγον μετηγάστεισαν καὶ ἐπρωκίσθησαν ἐδῶ, θὰ ἀποτελέσῃ θέμα ἰδιαιτέρας ἐρεῦνης. Ἐνταῦθα σημειοῦμεν ὀλίγα τινα δι' ὀλίγα χωρία.

1) Τὸ Ἑλληνοχώριον κακῶς ὠνομάζετο ἐπὶ Τουρκοκρατίας Βουλγάρκιοι ἢ Μπουλγκάρκιοι, διότι ἴχνος Βουλγαρικὸν δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ ἔφ' ὅσον οἱ κάτοικοι του προέρχονται, ὡς ἐλέχθη, ἐξ Ἡπείρου καὶ εἶναι στενωῶς συνδεδεμένοι μὲ τὰ ἄλλα χωρία τῆς ἰδίας προελεύσεως. Ὅτε τὸ 1912 κατελήφθη τὸ Διδυμότειχον ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, ἡ ὄνομασία του ἐκίνησε τὴν περιέργειαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των, νομισάντων ὅτι πρόκειται περὶ καθαρῶς Βουλγαρικῷ χωρίου, τόσον ἐγγὺς τοῦ Διδυμοτείχου. Ὅτε ὅμως δὲν εὔρον ἴχνος Βουλγαρικόν, οὔτε τινὰ γνωρίζοντα τὴν Βουλγαρικὴν, συνοφρωθέντες εἶπον ἐν ὀργῇ «Ποίους ἀδελφούς ἠλθομεν ἐδῶ ν' ἀπελευθερώσωμεν;». Ἡ λέξις Βουλγάρκιοι ἢ Μπουλγκάρκιοι εἶναι παραφθορὰ τῆς λέξεως Πλουγκάρκιοι. Ἐπειδὴ τὸ χωρίον εἶχεν ἔδαφος γόνιμον καὶ ποικιλίαν προϊόντων, οἱ κάτοικοι του ἦσαν κατ' ἐξοχὴν γεωργοὶ καὶ διετήρουν πρῶτοι πουλούκι, ἄροτρον μὲ 2—3 ὄνια ἢ μὲ ἐν μέγα βαθείας ἀρόσεως, συρόμενον ὑπὸ 2—3 καὶ 4 ζευγῶν βοῶν. Ἐπομένως θὰ ὠνόμαζον αὐτοὺς οἱ Τοῦρκοι Πλουγκαρλῆ καὶ σὺν τῷ χρόνῳ μὲ ἀναγκασματισμὸν καὶ συγκοπὴν κατέληξαν Μπουλγκάρκιοι ἀπὸ Πλουγκάρκιοι, ἐνῶ προφανῶς ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ Τσιφτισῆ-κιοι ἢ Λεντπέρ-κιοι, Ἑλληνιστὶ δὲ Γεωργιανὰ καὶ οὐχὶ Ἑλληνοχώριον καθ' ὅσον ὅλα τὰ χωρία τοῦ Διδυμοτείχου εἶναι Ἑλληνικά. Μανδρίτσα. Τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι Ἀλβανόφωνον μὲ συνείδησιν τῶν κατοίκων Ἑλληνικὴν καὶ αὐστηρὰν προσήλωσιν ἐπὶ Τουρκοκρατίας εἰς τὸ Πατριαρχεῖον. Ἐπεδικάσθη εἰς τὴν Βουλγαρίαν καὶ οἱ κάτοικοι του προσέφυγον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου διαπρέπουν μὲ τὴν φιλεργίαν των. Ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Κιζιλ-Γελῆ-δερέ (Ἐρυθροποτάμου) προερχόμενοι ἐκ τοῦ πλουσίου τῆς Κορυτσᾶς χωρίου Βυθικούκιον. Αἱ ὀλίγαι ἀρχικῶς οἰκογένειαι των ἐπεδόθησαν εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, ὃ δὲ Ἀλῆ-πασᾶς Ἀδριανουπόλεως ὃ ἀνεγείρας τὴν ὥραιαν σκεπαστὴν ἀγορὰν Ἀλῆ-πασᾶ-τσαρσιση ἐνεργήσας ἀπήλλαξε διὰ φερμανίου τοὺς κατοίκους αὐτοὺς τῆς Μανδρίτσας πάσης φορολογίας, οὔτοι πάλιν εἰς ἀντάλλαγμα προσέφερον κατ' ἔτος ὠρισμένον ἀριθμὸν κριῶν. Τῆς φορολογίας ἀπηλλάγησαν μέχρι τοῦ 1878, ὅποτε μὲ τὴν ἐπανεγκατάστασιν τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν, ἠτόνισε τὸ φερμανίον καὶ ἔκτοτε ἐφορολογοῦντο. Ἀπὸ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Ρώσων ἀνέπτυξαν δρᾶσιν ἐθνικὴν διατηροῦντες ἀξιόλογον σχολεῖον καὶ ἐπεδόθησαν εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν τέχνην τοῦ κτίστου καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν σηροτροφίαν. Τῶν πέραν τοῦ Ἐβρου καὶ μεταξὺ Ἑργκίνης χωρίων = Κωστῆ, Λιλῆ, Κούρτη, Ζαλουφάκι, Τσαλί, Τσιφλικάκι, Ἐσκῆ· κιοι, Γιατούπ, Καράμζα, Καραηλιά, κ.τ.λ. τὴν Ἑλληνικότητα εὐγλωττότερον ὁμιλοῦν τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα, ἢ γλῶσσα ἐνισχυομένης καὶ ὑπὸ

τῆς καταλήξεως αἰκῆς τῶν ὀνομάτων των. Ἡ ἐνδυμασία των ἦτο καὶ εἶναι ἀκόμη γραφικωτάτη Ἑλληνικὴ προῖον καθαρῶς τῆς Ἑλληνικῆς οἰκοτεχνίας καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἀργαλειοῦ. Ἡ περισκελὶς τῶν ἀνδρῶν στενὴ χρώματος κυανοῦ καὶ τὸ ὑποκάμισον τὸ λευκὸν ἀπεικονίζουσαν πλήρως τὴν Ἑλληνικὴν καταγωγὴν των. Τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του σάλι, σαρίκι τουρκιστί, κασκόλι μάλλινον μακρὸ κυανοῦν μὲ στίγματα εἰς τὰ ἄκρα λευκά, ἐδένετο κατὰ τρόπον ἰδιόρρυθμον, τυλισσόμενον 2 καὶ τρεῖς φορὰς εἰς τὴν κεφαλὴν ἀφίνετο νὰ πίπτῃ τὸ ἐν ἄκρον ἐπὶ τῆς ράχως μέχρι τῆς ὀσφύος. Πολλάκις, εἰς ἔνδειξιν πένθους, ἐτυλίσσετο καὶ ὁ τράχηλος, ὡς ὑποσιάγωνον. Ἐπεδηλοῦτο μὲ τὸ κάλυμμα τοῦτο ὁ ραγιαδισμὸς καὶ πολλάκις πένθος βαρὺ διὰ τὴν βαρεῖαν δουλείαν. Τὸν χειμῶνα ἔφερον ἀρχαίαις Ἴγκράς, ἀπλούστατον ἐπανωφόρι ἄνευ μανικίων ἐκ χονδροῦ μαλλίνου ὑφάσματος μὲ πόρπην εἰς τὸ στήθος αὐτοσχέδιον ἐκ τοῦ ἰδίου ὑφάσματος ὑφαμένου ὑπὸ τῶν γυναικῶν των καθὼς καὶ ἡ ὅλη ἐνδυμασία των. Διὰ δὲ τὴν γυναικειαν ἐνδυμασίαν τῶν χωρίων τούτων, τὴν ὁποίαν πολλοὶ λάτρεις τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ κατεπολέμησαν καὶ ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐξαφανίζεταί, τί νὰ εἰπωμεν; Ὁ σάκος (καυτάνι ἢ τουκμάνι) εἶναι Βυζαντινὸν ἔνδυμα καθαρὸν. Ἡ ἐσωτερικὴ ἐσθῆς ποδήρης μὲ ἀρκετὰ κομψοτεχνήματα ποικιλόχρωμα ψηφιδωτά, τέχνης ὑπερόχου, πλὴν τοῦ ὅτι εἶναι γραφικωτάτη, παρέχει καὶ τὴν εὐκαιρίαν κατὰ τὴν ὕφανσιν νὰ δξύνουν αἱ γυναῖκες σῶμα καὶ πνεῦμα. Ἡ ἀντοχὴ των πολυχρόνιος καὶ συνεπῶς ἀνακουφιστικὴ τῶν ἀνδρῶν οἰκονομικῶς Ἡ ἀργυρᾶ ζώνη τῆς ὀσφύος ἀπατελουμένη ἐκ πολλῶν σπονδύλων ἀργυρῶν καταλήγουσα εἰς πόρπην μὲ πολύτιμα ἢ μὴ πετράδια παρίστανε δικέφαλον αἰτόν, ἔμβλημα δηλονότι τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Τὰ πολύτιμα ποικιλόχρωμα ἄνθη τὰ ὅποια ἐστόλιζαν τὰς κεφαλὰς των (σουρκούτσια) προσέδιδον ὄψιν ἐν τῷ συνόλῳ των ἀνθοκήπου. Ἡ ὑπόδησις συνίστατο ἀπὸ ἐρυθρᾶ εὐρύχωρα ὑποδήματα φορούμενα εἰς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας, (δηλ. τὸ ἀριστερὸν καὶ δεξιὸν δὲν διεκρίνοντο), ὠνομάζοντο κατίργια δηλ. παραφθορὰ τῆς λέξεως κόθορνοι-κότορνοι-κατίργια, πανάρχαια ὑποδήματα μὲ τὰ ὅποια ἐχαρκτηρίζον τοὺς ἀστάτους ἀνθρώπους καὶ ἐπαμφοτερίζοντας. Ταῦτα ἐφόρουσαν ἀφοῦ προηγουμένως ἐφόρουσαν εἶδος πεδίλων ὑψηλῶν μέχρι γονάτων ἐκ δέρματος προβάτου, ἀπαλοῦ χρώματος κιτρίνου ἀνοικτοῦ, κατασκευαζόμενα μόνον ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ οὐχὶ ἄλλοῦ. Ταῦτα ὠνομάζον μέστια, καὶ μᾶς ἐνθυμίζουσαν τὰ πέδιλα τῶν Βυζαντινῶν ἀξιωματούχων.

Μέχρι τῆς καθόδου τῶν Ρώσων οὐδεμία αἴρεσις ὑπῆρχεν ἐν Διδυμοτείχῳ καὶ τῇ περιφερείᾳ. Οὐδὲν χωρίον ἀπεσκήρτησε τοῦ Πατριαρχείου. Οὐδεὶς ἐξωμότης παρετηρήθη ἀποσχιζόμενος καὶ προσκολλώμενος εἰς τὴν ἐξαρχίαν ἢ εἰς ἄλλην τινὰ αἴρεσιν. Καὶ αὐτὰ τὰ 4—5 χωρία ὄρεινά, Κάγιατζικ (Κυριακὴ), Δερβέντ (Δέριον), Μπάλ-κλήσε (Πρωτοκκλήσι), Κιράκλήσε (Μαυροκκλήσι) ἐποίκισθέντα ὑπὸ Βουλγαροφόνων καταφυγόν-

των εις τὰ μέρη ταῦτα, λόγῳ πίεσεων ἐκ Βουλγαρίας, ἦσαν προσηλωμένοι εἰς τὸ Πατριαρχεῖον πᾶσαι δὲ αἱ διαφοραὶ των ἐπελύοντο ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου. Αἱ λέξεις σχίσμα καὶ Ἐξαρχία ἦσαν ἄγνωστοι.

Ἀνοίγων τις τοὺς κώδικας τῆς Μητροπόλεως ἀπὸ τοῦ 1836 μέχρι τοῦ 1878, ἀλλὰ καὶ 1888 ἀκόμη, θὰ ἴδῃ σωρείαν ὑποθέσεων τῶν χωρίων τούτων ἐπιλυθεισῶν ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως. Τὸ 1854 π.χ. ἐξεδικάσθη ἡ ὑπόθεσις Στώγιου Ἀγγελῆ καὶ Στάγκου ἐπὶ διαθήκης Ἡλκου ἐκ Δερβέντ. Τὸ αὐτὸ ἔτος συντάσσεται συμφωνητικὸν υἱοθεσίας μιᾶς ὄρφανῆς Μαρίας ὑπὸ Γκαρίμογλου. Κατὰ τὸ 1873 ἐξεπροσώπει τὸν Μητροπολίτην Μεθόδιον ὁ ἐκ Δερβέντ μετέπειτα σχισματικὸς Γκαρίλης. Οὗτος ἔκτισε μεγαλοπρεπῆ οἰκίαν ἐν Διδυμοτείχῳ μὲ Ἑλληνικὴν ὠραίαν ἐπιγραφὴν πλαισιωμένην μὲ κομποτέχνημα χρώματος κυανοῦ, ἣτις οἰκία ἀργότερον ὑπῆρξε στρατηγεῖον τῶν Ρώσων τὸ 1878 καὶ κατοκίον μετὰ τὸ 1908 Σύλλογος «ἡ Ἀλληλοβοήθεια» καὶ μετὰ τὸ 1920 Μητρόπολις Διδυμοτείχου καθ' ὅσον δὲν εἶχεν ἀνεγερθῆ ἀκόμη τὸ νέον Μητροπολιτικὸν μέγαρον. Ὁ Γκάντσος διὰ πρακτικοῦ 30 Ἀπριλίου 1878 καθίσταται ἀντιπρόσωπος Μεθοδίου Μητροπολίτου. Ὁ Δράγκνης ὑπογράφει πρακτικὰ τῆς Δημογεροντίας Ἑλληνιστί. Ὁ Ναϊδίνης γίνεται ἐπίτροπος Ἀγίου Ἀθανασίου. Μόνον εἰς τὸ χωρίον Δερβέντ (Δέρειον) εἶχον προσηλυτισθῆ τινὲς εἰς τὸν Οὐνιτισμὸν καὶ εἰς ἱερεὺς Παπαπαῦλος, ὅστις γονυκλινῆς ἐνώπιον τοῦ Μητροπολίτου ἐζήτησε συγχώρησιν καὶ τῷ ἐδόθη μὲν, ὅτε ὁμως ἐπανῆλθεν εἰς τὸ χωρίον αὐθις ἀπεσκίρτησεν, ἄγνωστον διὰ ποίους λόγους, καὶ τότε καθηρέθη Πατριαρχικῆ ἀποφάσει. Σχολεῖα τὰ τέσσαρα αὐτὰ χωρία διετήρουν Ἑλληνικὰ ὁ δὲ ἀείμνηστος Κ. Κουρτίδης ἀναφέρει ἕνα διδάσκαλον τῶν χωρίων τούτων ἐπὶ πολλὰ ἔτη διδάξαντα, ὅστις προσωνομάζετο «Δημητρὸς δάσκαλος». Ἐν Διδυμοτείχῳ πάντες ὠμίλου τὴν Ἑλληνικὴν, ὅλοι ἐδιδάσκοντο τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ πάντες ἐκκλησιάζοντο εἰς τὰς ἰδίας Ἑλληνικὰς ἐκκλησίας. Ἰχνος Βουλγαρικὸν δὲν ἀνεφαίνετο πούθενά μέχρι τοῦ 1878. Πέντε ὑπῆρξαν οἱ ἀποσχισθέντες οὓς εἶδομεν ἀνωτέρω οἵτινες ὑπῆρξαν δημογέροντες καὶ διαχειρισταὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως καὶ ἐξ αὐτῶν πάλιν οἱ δύο ἐννοήσαντες ἀργότερον τὴν πλάνην των, ἀπέβησαν στοιχεῖα οἰκονομικῆς προόδου τῶν Ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτηρίων. Δὲν παρῆλθε πολὺς χρόνος ἀφ' ὅτου ἀπεχώρησαν οἱ Ρῶσοι ἐκ τῶν μερῶν τούτων καὶ εὐθὺς ὡς ἐπανεπατρίσθησαν χωρικοὶ καὶ Διδυμοτειχῆται καὶ ἤρχισεν εἰρηνικὴ ζωὴ καὶ τὰ πάντα ἠρέμησαν ἐκ τοῦ σάλου, ἀνεφάνησαν τὰ πρῶτα κρούσματα τῆς πανσλαβιστικῆς πολιτικῆς. Τῇ προτροπῇ τῆς Βουλγαρίας καὶ τῇ ὑποδείξει τῆς Ρωσσίας ἀσφαλῶς, συνελήφθη ἰδέα ἰδρύσεως Βουλγαρικῆς σχολῆς καὶ ἐκκλησίας ἐν Διδυμοτείχῳ. Ἡ προπαγάνδα των ἤθελε νὰ σχηματίσῃ ολίγους πυρῆνας καὶ νὰ ἀγκιστρωθοῦν ἐν Διδυμοτείχῳ. Παρασύρουν μὲ διάφορα δελεῆματα ἀφελεῖς καὶ ἀγραμμάτους κατοίκους νὰ ζητήσουν ἀπὸ

τὸν Βαλῆν Ἀδριανουπόλεως ἴδρυσιν σχολῆς καὶ ἐκκλησίας καὶ μάλιστα ἀπέναντι τοῦ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν λειτουργοῦντος Ἑλληνικοῦ Νηπιαγωγείου ἐν συνοικίᾳ Κουγιμτζῆ ὅπου δηλ. σήμερον τὸ Διδακτήριον τοῦ Α' Δημοτικοῦ Σχολείου, ἵνα ἀρχίσῃ ὁ προσηλυτισμὸς καὶ ἀνταγωνισμὸς. Γράφει ὁ Μητροπολίτης ἔγγραφον πρὸς τὸν Μουτσαρίφην (Νομάρχην) Διδυμοτείχου Τζώρτζη πασᾶν ὁμογενῆ πρὸς πρόληψιν ταραχῶν καὶ ἀπευκταίων, τὸ ἔγγραφον ἔχει οὕτω:

Πρὸς

Τὴν Α. Ἐξοχότητα Μουτσαρίφην Διδυμοτείχου

κ. κ. Τζώρτζη πασᾶν

Ἐξοχώτατε. Οἱ ὑποφαινόμενοι ἀντιπρόσωποι τῆς ἐνταῦθα Χριστιανικῆς Κοινότητος, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος, ὅτι ὀλίγοι τινὲς ἐκ τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν, προσλαβόντες ἤδη ἀπὸ τινων ἡμερῶν τὴν προσωνυμίαν τοῦ Βουλγάρου καὶ θωρακισθέντες δι' αὐτῆς βουλευόνται κρύφα, ὅπως ἐναντίον ρητῶν τῆς Στῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως διατάξεων, οὐ μόνον περὶ συστάσεως Βουλγαρικῆς Σχολῆς ζητῶσι ἀποκοπτόμενοι οὕτως αὐτοβούλως τὴν ἐνταῦθα Χριστιανικῆς ὀλομελείας, οὐδέποτε ἀρνηθείσης αὐτοῖς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν τέκνων των ἐν τοῖς ὑπάρχουσι Σχολείοις αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐθαιρέτου καὶ βιαίας κατοχῆς τμήματός τινος ἀνήκοντος ἐξ ἀμνημονεῦτων ἐτῶν τῇ ἐνταῦθα ὀρθοδόξῳ Κοινότητι. Ἐπειδὴ δὲ ἐξοχώτατε, τὸ σφαλερὸν τοῦτο διάβημα θέλει προκαλέσει οὐ μόνον μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης σοβαρὰν διένεξιν καὶ διαπληκτισμούς, ἀλλὰ καὶ θέλει ταραξεί τὴν ἡσυχίαν τῆς τε πόλεως καὶ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν, καθῆκον ἡμῶν ἡγησάμεθα ὅπως ἀναγγείλωμεν ὑμῖν ταῦτα πρὸς ἀπαλλαγὴν πάσης ἐν τῷ μέλλοντι εὐθύνης ἀπέναντι τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως τοῦ φιλολάου ἡμῶν Ἄνακτος καὶ παρακαλέσωμεν Αὐτὴν συγχρόνως ἵνα, καταβληθῇ ἡ δέουσα πρόνοια καὶ πολιτικὴ σύνεσις πρὸς παρακώλυσιν ἀπὸ τοῦ ἀπερισκέπτου αὐτοῦ διαβήματος, οὗτινος αἱ συνέπειαι ἀναντίρρητον ὅτι ἅπασαι θλιβεραὶ διὰ τὸν τόπον τοῦτον καὶ τῷ μέλλοντι χρόνῳ θὰ ἀποβῶσιν.

Ἐν τοσοῦτῳ διαβεβαιοῦντες τὴν ἄκραν ἡμῶν ἀφοσίωσιν πρὸς τὰ ἔξοχα αὐτῆς ἄτομα διατελοῦμεν.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 9ῃ Μαρτίου 1884

Τῆς Ἐμετέρας ἐξοχότητος ταπεινοὶ θεράποντες

Ἐπογραφαὶ Δημογερόντων

Ο ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΟΣ ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ

Ὁ Πανάρετος ἦτο Ἀρχιμανδρίτης Πρωτοσύγκελος τῆς Μητροπόλεως ἀναπληρῶν τὸν Μητροπολίτην ἀπουσιάζοντα. Ἦτο ἀνὴρ εὐρείας μορφώ-

σεως και μεστός πατριωτικῶν αἰσθημάτων, ἡ σθεναρὰ δὲ αὐτοῦ ἀντίδρασις κατὰ τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας ἐματαιώσε τὴν ἀγκίστρωσιν αὐτῆς ἐν Διδυμοτείχῳ. Οὗτος ἀνεδέξατο ἐκ τῆς Ἱερᾶς Κολυμβήθρας κατὰ τὸ 1882 τὸν μέγαν εὐεργέτην καὶ πολυειδῶς ὠφελήσαντα τὸ ἔθνος Εὐγενίδην γεννήθῆντα ἐνταῦθα κατὰ τὸ 1880.

Τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον διαβιβάζεται καὶ δι' ἰδιαίτερας ἐπιστολῆς τοῦ Πρωτοσυγκέλου Παναρέτου ἐχοῦσης οὕτω:

Πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Μουτσαρίφην κ.κ. Τζῶρτζη πασᾶν

Ἐξοχώτατε. Ἐπισυνάπτων τῇ παρουσίᾳ ταπεινῆ μου σχετικὸν τὸ ἀπὸ μέρους τῆς Χριστιανικῆς Κοινότητος ἐπίσημον τακρίριον, λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ παρακαλέσω τὴν φίλην μου Ἐξοχότητα ἵνα εὐαρεστουμένη λάβῃ αὐτὸ ὑπ' ὄψιν σπουδαία καὶ ἐνεργήσῃ συμφώνως πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ ἐκδηλουμένην παράκλησιν τῶν εἰρημένων.

Ἔχω δι' ἐλπίδος ὅτι κατὰ τὴν κρίσιμον ὄντως ταύτην περίπτωσιν θέλει δείξει ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης ὑπὸ τῆς βαθείας Αὐτῆς συνέσεως ὀδηγούμενη τρανὰ δείγματα τῆς πρὸς τε τ' ἀληθῆ τοῦ Ὑψηλοῦ Κράτους συμφέροντα, εἰλικρινεῖς Αὐτῆς συμπαθείας καὶ πρὸς ἐγκαρδίως ἀγαπήσασαν Αὐτὴν Χριστιανικὴν ἐνταῦθα Κοινότητα, διατελώ.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Διδυμοτείχου 19 Μαρτίου 1884

Ταπεινὸς πρὸς Θεὸν εὐχέτης

Πρωτοσύγκελος Πανάρετος

Ἡ παρὰ τῷ Μουτσαρίφῃ Διδυμοτείχου κ. Τζῶρτζη-πασᾶ ἐνέργεια ἔγινε κατόπιν ἀποφάσεως γενικῆς συνελεύσεως τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Διδυμοτείχου. Πρὸς πλήρη κατατοπισμὸν παρατίθεται καὶ τὸ πρακτικὸν τῆς συνελεύσεως αὐτῆς, ἔχον οὕτω:

Συνεδρίασις Κ.

Σήμερον τὴν 18ην Μαρτίου τοῦ 1884 ἔτους ἡμέραν Κυριακὴν συνελθόντες οἱ τιμιώτατοι Δημογέροντες καὶ Ἐφοροὶ τῶν Σχολείων καὶ πρύκτιοι καὶ λοιποὶ ἔγκριτοι τῆς πόλεως ταύτης ἐν γενικῇ συνελεύσει ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τῆς Α. Πανοσιολογιότητος τοῦ Ἁγίου Πρωτοσυγκέλου κ. Παναρέτου ἐπιτρόπου τοῦ Ἁγίου Διδυμοτείχου ἵνα συσκεφθῶσι περὶ τοῦ ἄρτι ἀναφθέντος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Βουλγαρικῷ ζητήματος παρόντων μετὰ προηγουμένην πρόσκλησιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῶν διενεργούντων τὸ σχέδιον τοῦτο, ἠρωτήθησαν ἐν πρώτοις ὅποιον ἔχουσι σκοπὸν ἐνεργοῦντες τὴν σύστασιν ἰδιαίτερας Βουλγαρικῆς Σχολῆς καὶ πρόσληψιν ἐπὶ τούτῳ Βουλγάρου διδασκάλου, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀπεκρίναντο ὅτι ὁ μόνος σκοπὸς εἶναι ἡ ἐν αὐτῇ διδασκαλίᾳ τῆς γλώσσης Βουλγαρικῆς. Κατὰ συνέπειαν συμβουλευθήσαν ὅπως ἀπόσχῃσι τοῦ σχεδίου τού-

του δυναμένου νὰ ἔχη θλιβεράς συνεπειάς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐνῶ οὐδεμία ἄχρι τοῦδε ἐγένετο ἐθνικὴ διάκρισις καὶ ὅτι ἐὰν πράγματι αὕτη καὶ μόνη ἡ ἰδέα αὐτῶν καὶ οὐδεὶς ἕτερος ὑποκρύπτεται σκοπός, δυνατὸν νὰ γενῆ σκέψις πρὸς τοῦτο κατὰ προσεχῆ Σεπτέμβριον καὶ προσληφθῆ Βουλγαρος διδάσκαλος ἐν τοῖς ὑπάρχουσι σχολείοις ἵνα διδάξῃ κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος, ἢ πρότασις ἀπερρίφθη ὑπ' αὐτῶν κραυγαζόντων ὅτι ἀδύνατον νὰ παραιτηθῶσι τοῦ σκοποῦ των τῆς συστάσεως δηλονότι ἰδιαίτερας Βουλγαρικῆς Σχολῆς, ἐφ' ᾧ ἀπεφασίσθη ὁμοθύμως ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα διαθήματα πρὸς τὴν ἐνταῦθα Κυβέρνησιν πρὸς πρόληψιν δυσαρέστων συνεπειῶν. Ἔπονται πλεῖσται ὑπογραφαί.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πρακτικοῦ καταφαίνεται, ὅτι ὄντως ἄλλος σκοπός ὑπεκρύπτετο καὶ οὐχὶ διδασκαλία γλώσσης Βουλγαρικῆς μόνον.

Ἐτέρα ἐπιστολὴ τοῦ Πρωτοσυγκέλου Παναρέτου ἀποσταλεῖσα ἐπὶ τῇ πληροφορίᾳ ὅτι οἱ ἴδιοι ἀποσκιρτήσαντες τῆς ὀρθοδοξίας δροῦν συντόμως πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ των ἦτοι: περὶ ἀνεγέρσεως σχολῆς καὶ ἐκκλησίας ἐν τῷ Μετοχίῳ Ἀγίου Χαραλάμπους, καθιστᾷ ἐνήμερον τὸν Μουτσαρίφην δι' ὅ,τι εἶναι δυνατὸν νὰ συμβῆ δυσάρεστον κίνημα τοῦ λαοῦ κ.τ.λ. Τὸ Μετόχιον τοῦτο τοῦ Ἀγίου Χαραλάμπους ἀνῆκε πρὸ ἀμνημονεύτων ἐτῶν εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν ἣτις καὶ διετήρει τοῦτο ἐν καλῇ καταστάσει, τὰ δὲ ἀνήκοντα εἰς αὐτὸ κτήματα ἐργαστήρια (γανωτήρια, χρυσοχοεῖα κ.τ.λ.) ἐνοικίαζεν εἰς διαφόρους ἐπαγγελματίας τῆς πόλεως ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν κοινῶν, ἦτοι πληρωμῆς διδασκάλου κ.τ.λ. Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε διάκρισις ὀρθοδόξων καὶ σχισματικῶν ἀνετέθη ἡ ἐπιτροπεία εἰς κάποιον Δράγκην ἐγγύτερον τοῦ Μετοχίου καθήμενον. Οὗτος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐπιτροπέυσας, ἤδη δὲ ἀποσκιρτήσας τῆς ὀρθοδοξίας, μὲ τὸ κίνημα τῶν Βουλγάρων ἠθέλησε νὰ ἰδιοποιηθῆ τοῦτο, κυρίως ὅμως ἵνα πωλήσῃ αὐτὸ εἰς τὴν μὴ συσταθεῖσαν ἀκόμη Βουλγαρικὴν Κοινότητα, τίς οἶδε ἔναντι πόσων χρημάτων, διὰ νὰ παράσχῃ ἔρεισμα εἰς τὴν προπαγάνδαν τὴν Βουλγαρικὴν. Κληθεὶς ὁ ἀνωτέρω ν' ἀπολογηθῆ διὰ τὴν τοιαύτην του ἐνέργειαν, προσεκόμισεν ἀνευθριάστως ἔγγραφον ἀνεπίσημον εἰς γλώσσαν σλαβικὴν ὅτι ἀνήκει εἰς αὐτὸν τὸ Μετόχιον. Ἡ πρᾶξις του αὐτῆ ἦτο κωμικὴ, διότι Μετόχιον τσαῦτα ἀποδίδον κατ' ἔτος ὑπὲρ τοῦ Σχολείου πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι ἰδιωτικόν; Ἀπεφασίσθη ὅθεν ὅπως ἀφαιρεθῆ τὸ κλειδίον ἐκ τοῦ αὐτοτιτλοφορηθέντος ὡς ἰδιοκτῆτου ἐξωμότου Δράγκην, νὰ ἐπισκευασθῆ τὸ ναῖδριον καὶ τὰ παραρτήματα αὐτοῦ, ἅτινα ἐνοικιάζοντο ὑπὸ τῆς Δημογεροντίας, διορισάσης πρὸς τοῦτο ἐπιτρόπους. Πλὴν τούτου ἐλήφθη καὶ ἀπόφασις νὰ ἀνεγερθῆ ἐν τῷ αὐλογύρῳ αὐτοῦ Νοσοκομεῖον ἐπαρχιακὸν πρὸς θεραπείαν τῶν πτωχῶν τῆς Ἐπαρχίας. Ἡ ἀναλαβοῦσα τὴν ὅλην ὑπόθεσιν ἐπιτροπὴ ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ 1) Δημητρίου Σιναπίδου, 2) Μόσχου Χατζη-βενέτη, 3) Παντελῆ Χαραλάμπους (Σιναπίδου), 4) Γεωργίου Χα-

τζηϊωάννου, 5) Ντιάκου Παπαδοπούλου και 6) Χριστοδούλου Παρασχίδου, κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 78' πρακτικοῦ τῆς 10 Ἀπριλίου 1884. Ἡ ἐπιστολή τοῦ Πρωτοσυγγέλου Παναρέτου πρὸς τὸν Τζώρτζη - πασᾶν Μουτσαρίφην ἔχει οὕτω:

Ἐξοχώτατε. Μετὰ λύπης πληροφοροῦμαι ὅτι ἡ ἐν τῷ εἰρημένῳ Μετοχίῳ ἐργασία (ἀνεγέρσεως δηλ. Σχολῆς Βουλγαρικῆς) προχωρεῖ ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ, ὡς προκατηγγείλαμεν αὐτῇ, τῆς τε Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῆς ἐντίμου Δημογεροντίας ὧν ἡ ἐποπτεία καὶ ἡ Διοίκησις ἀνήκει εἰς τὰ δύο ταῦτα σώματα δυνάμει αὐτοκρατορικῶν διατάξεων. Ἡ ἔκνομος αὕτη καὶ ἀνοίκειος πρᾶξις ὀλίγων τινῶν πολιτῶν περὶ ὧν ἐγράψαμεν ἐν προαποσταλέντι τακτορίῳ τῇ Ἑμετέρᾳ Ἐξοχότητι, ὅπως ἀντικειμένη τῇ ἐνταῦθα χριστιανικῇ κοινότητι καὶ εἰς τοὺς καθεστῶτας τοῦ ὑψηλοῦ Κράτους νόμους καὶ διατάξεις, δέον νὰ διακοπῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως, ἵνα μὴ παρατεινομένη αὕτη διεγείρῃ τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε νὰ προβῇ οὗτος εἰς παράτολμον κίνημα διαταράζον τὴν ἡσυχίαν τῶν Σεβαστῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως.

Κοινοποιούμεν ὅθεν ταῦτα κατὰ καθήκον τῇ Ἑμετέρᾳ Ἐξοχότητι καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως εὐαρεστουμένη διατάξῃ τὴν παῦσιν τῶν ἐν αὐτῷ ἐργασιῶν καὶ τὴν παράδοσιν τοῦ εἰρημένου Μετοχίου εἰς τὴν ἀναγνωριζομένην ἐνταῦθα βεβαίως Πνευματικὴν Ἀρχήν. Εὐελπιστῶν ὅτι ἡ Ἑμετέρα Ἐξοχότης ἐν τῇ ἐγνωσμένῃ Αὐτῆς περινοίᾳ θέλει ἐνεργήσῃ ὅ,τι ὑπαγορεύει τὸ ἀληθὲς συμφέρον τοῦ ὑψηλοῦ Κράτους.

21-3-1884

Διατελῶ Πρωτοσύγγελος Πανάρετος

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἀδιασείστων στοιχείων ἐξαχθέντων ἐκ τῶν ἐν τῇ Μητροπόλει τηρουμένων Κωδίκων καταφαίνεται μὲ πόσην σπουδὴν ἐνήργει ἡ προπαγάνδα, ἵνα σχηματίσῃ πυρῆνας τοῦ οὐλοῦ καὶ μὲ πόσην σατανικότητα ἐνήργουν ὥστε νὰ παρουσιάσουν ἀποτελέσματα θετικὰ εἰς ἐκείνους οἵτινες καθωδήγουν καὶ ἐχρηματοδοτοῦν αὐτήν. Ἐπροχωρήσαμεν ὅμως πρὸς τὸ 1884, 5 δηλ. ἔτη μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Ρώσων ἐντεῦθεν, ἐνῶ ἔχομεν καὶ ἄλλα γεγονότα νὰ ἀναπτύξωμεν, πρὸς γνῶσιν τῶν ἀναγνωστῶν, λαβόντα χώραν κατὰ τὴν κατοχὴν μέχρι τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Ρωσικῶν στρατευμάτων. Καθ' ἣν λοιπὸν ἐποχὴν εὐρίσκοντο ἐδῶ τὰ Ρωσικὰ στρατεύματα ἢ συμπεριφορὰ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν ἦτο λεπτή ὅσον σκληρὰ ἦτο κατὰ τὴν πρώτην κάθοδόν των. Ὅ,τι δὲν κατωρθοῦτο διὰ τῆς βίας, κατωρθοῦτο διὰ τῆς πειθοῦς καὶ τοῦ χρήματος. Δαπανοῦν ἀφειδῶς διὰ νὰ σχηματισθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι εἶναι Κράτος πλούσιον ἐξυπηρετικόν, καὶ φέρον εὐδαιμονίαν. Ὁμίλουν περὶ λυτρωμοῦ τῶν Χριστιανῶν ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ, εἶχον ὅμως παραλλήλως καὶ πράκτορας περιερχομένους τὴν ἐπαρχίαν καὶ διακηρύττοντας ὅτι ἡ Ρωσσία εἶναι ὁ λυτρωτὴς τῶν λαῶν ἐκ τοῦ ζυγοῦ. Τοιοῦτος πράκτωρ ὑπῆρξε καὶ ὁ ἐπίσκοπος τῆς Βράτζης,

(Βράτσα ἐπαρχία παρὰ τὸ Τατάρ-Παζαρτζίκ), ὅστις ὑπῆρξε τὸ σκάνδαλον τῆς ἐποχῆς. Οὗτος Ρωσομαθῆς καὶ Ρωσοόπληκτος σπουδάσας προφανῶς εἰς ἱερατικὴν Σχολὴν Ρωσικὴν, ἐγκαταλείψας τὴν ἐπαρχίαν του ἦλθεν ἐδῶ καὶ ἀνέλαβεν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς Ρωσικῆς πολιτικῆς. Ἄμα τῷ πέρατι τῆς λειτουργίας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ὁπότε ἀπουσίαζεν ὁ τότε Μητροπολίτης Μεθόδιος, ἐπανελάμβανε τὴν λειτουργίαν Ρωσιστὶ διὰ Ρώσων ἱερέων, παρόντων καὶ τῶν Ἑλλήνων. Παρώτρυνε πάντας τοὺς κατοίκους νὰ παρακολουθοῦν τὴν λειτουργίαν αὐτὴν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ θρόνου ἔψαλλε Ρωσιστὶ τὸ Χερουβικόν. Διέπραξεν ἀπάτας. Ἐξέδιδε διαξενκτήρια καὶ διαλυτήρια ἀρραβῶνων ἐπὶ χρήμασι ὑπὸ τὴν δικαιολογίαν ἐνισχύσεως τῶν σχολ. ταμείων, ἐνῶ οὔτε ὄβολόν κατέθεσέ ποτε ὑπὲρ αὐτῶν, ὅπως ὁμιλεῖ ἔκθεσις τῆς Μητροπόλεως πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα, τὸναντίον κατέτεινε νὰ διαλύσῃ τὰ Σχολεῖα τὰ Ἑλληνικά. Ὑπεισῆλθεν εἰς τὰς διαχειρίσεις τῆς ἀκαμαζούσης τότε Μονῆς Δαδιᾶ καὶ Κορνοφωληᾶς, ὡς καὶ τοῦ Σουφλίου μετερχόμενος τὸν διαιτητὴν καὶ ἱεροδικαστὴν τοῦ τόπου. Τέλος διέδιδεν ὅτι ὁσονοῦπω καταλαμβάνει τὸν θρόνον Διδυμοτείχου τοῦ Μεθοδίου ἀνακαλουμένου ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου. Ὑπέκλεψεν ὑπογραφὰς χωρικῶν καὶ ἱερέων ἐξαιτουμένων δῆθεν τὴν τοποθέτησίν του ὡς Ἀρχιερέως καὶ ὅτε περιῆλθε τὸ γεγονός εἰς τὴν Μητρόπολιν κληθέντες οἱ ἱερεῖς νὰ δηλώσωσι τί ἀπεσκόπουν διὰ τῆς ὑπογραφῆς των. ἤρχισαν νὰ σταυροκοποῦνται διότι δὲν ἐγνώριζον τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου καὶ κατὰ τὴν ὑπογραφὴν ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς ἀλλ' ἀντ' ἄλλων. Ἴδου καὶ ἕτερον ἐπεισόδιον κωμικοτραγικόν κατὰ τὴν ὑποχώρησιν τῶν Ρώσων. Τὰ Ρωσικὰ στρατεύματα ἀποχωροῦντα παρέδιδον τὰς πόλεις καὶ χωρία εἰς τὰς Τουρκικὰς Ἀρχάς. Πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν οἱ Ρῶσοι παρώτρυνον τοὺς κατοίκους νὰ διαδηλώσουν τὴν ἀποστροφὴν των πρὸς τὴν Τουρκίαν καὶ ζητοῦν τὴν διοίκησιν τοῦ τόπου ὑπὸ Ρώσων. Ἦθελον νὰ ἐπηρεάσουν αὐτούς, οὐχὶ βεβαίως πρὸς ματαίωσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συνθήκης, ἀλλ' ἵνα δημιουργήσουν ἐντύπωσιν Ρωσοφιλίας διὰ μελλοντικὴν κατανάλωσιν, ἀδιανοήτως ἂν παρεσκεύαζον οὕτω εἰς βάρος τοῦ ἀφελοῦς λαοῦ κόλασιν κατὰ τὰ μετέπειτα ἐπὶ τῆς Τουρκοκρατίας. Ταῦτα ἀπὸ Ρωσικῆς πλευρᾶς. Ἡ Ἀγγλία πάλιν θορυβηθεῖσα ἀπὸ τὴν ὑπογραφὴν τῆς μονομεροῦς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου, καθ' ἣν ἡ Ρωσσία ἐπετύγχανε τοῦ ἐπιδιωκόμενου της σκοποῦ, ἐκίνησε γῆν καὶ οὐρανὸν νὰ ἀναθεωρήσῃ αὐτὴν καὶ τῇ συμπράξει τῆς ἐν ἀκμῇ τότε Αὐστρίας κατώρθωσε διὰ τοῦ Βερολινείου συνεδρίου νὰ τροποποιηθῇ ἡ συνθήκη καὶ διὰ τῆς Μακιαβελλείου πολιτικῆς τοῦ ὑπουργοῦ της τῶν Ἐξωτερικῶν, νὰ ἐπιτύχῃ μὲν τὴν μὴ κάθοδον τῶν οὐραίων εἰς τὸ Αἰγαῖον νὰ ἀδικήσῃ ὅμως τὴν Ἑλλάδα, μετερχομένη πολιτικὴν ἀμφορέπουσαν, ἄλλοτε ὑποστηρίζουσα αὐτὴν καὶ ἄλλοτε ὑπέρμαχος τῆς Τουρκίας προστάτις γενομένη. Ἡ προπαγάνδα της παρὰ τῷ λαῷ

τῆς Θράκης καὶ τοῦ Διδυμοτείχου, ἐπισείουσα πρὸ τῶν ὀμμάτων του τὸ φάσμα τοῦ σλανιζμοῦ καὶ ὑποσχομένη παραδείσους καὶ εὐνομίαν Τουρκικὴν ἰδεώδη ἐν τῷ μέλλοντι, ἔθεσε τοὺς δυστυχεῖς Ἑλληνας τοῦ τόπου αὐτοῦ πρὸ διλήμματος. Νὰ προτιμήσουν τὴν παραμονὴν τῶν Ρώσων ἢ νὰ δεχθοῦν τὴν Τουρκικὴν ἐπανακυριαρχίαν, κατόπιν δυναστεύσεως τόσων αἰώνων, καθ' οὓς τοσαῦτα ὑπέστησαν; Λύο κακῶν προκειμένων ἐπροτίμησαν τὸ δεύτερον. Ἐπῆρξαν ὅμως καὶ πρόσωπα τὰ ὅποια ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ τοὺς Ρώσους καὶ δὲν ἤθελον ν' ἀκούσουν κἄν περὶ ἐπανόδου τῶν Τούρκων.

Τὴν 9ην λοιπὸν Φεβρουαρίου τοῦ 1879 ἐτοποθετήθη εἰς Διδυμοτείχον πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ὄρων ἀνακωχῆς ὁ ὁμογενὴς ἀξιωματοῦχος τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ Μουτεσαρίφης (Νομάρχης) Τζῶρτζη-πασᾶς περὶ οὗ ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω, ἀποσταλεὶς ἐξ Ἀδριανουπόλεως ὑπὸ τοῦ Βαλῆ διὰ λόγους πολιτικῆς σκοπιμότητος. Τοῦτον τὸν Τζῶρτζη-πασᾶν ὑπεδέχθη ὁ Μητροπολίτης Μεθόδιος εἰς τὴν Μητρόπολιν, διότι καὶ ὁμογενὴς ἦτο καὶ ἤθελε νὰ ἐξασφαλίσῃ χρηστὴν ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν διοίκησιν καὶ δικαιοσύνην. Ἄλλωστε τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ξενοδοχεῖα δὲν ὑπῆρχον καὶ τῇ προσκλήσει τοῦ Μητροπολίτου ἐδέχθη νὰ καταλύσῃ εἰς τὴν Μητρόπολιν. Τὴν ἐπαύριον πλῆθος ἀγοραίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν συνωθεῖτο εἰς τὴν θύραν τῆς Μητροπόλεως καὶ ἐκραύγαζε κατὰ τοῦ Μητροπολίτου ὡς παραιτίου τῆς ἐλεύσεως τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν καὶ ἔβαλλε λίθους κατὰ τῶν παραθύρων. Ἐθραυσε τὰς θύρας τῆς Μητροπόλεως καὶ παρ' ὀλίγον νὰ ἐπετίθετο κατὰ τοῦ Μουτεσαρίφης, ἂν δὲν εἰδοποιεῖτο ἡ Ρωσικὴ Ἀστυνομία, ἣτις καταφθάσασα διέλυσε τὸ πλῆθος διὰ ραβδισμῶν. Σύλληψις δὲν ἐγίνε κανενός. Ἐτέθη ὅμως φρουρὰ διότι ὁ Τζῶρτζη-πασᾶς κατέστησεν αὐτὴν ὑπεύθυνον διὰ πᾶν συμβησόμενον. Κατέφθασαν κατόπιν τὰ Τουρκικὰ στρατεύματα περὶ τὸ τέλος Φεβρουαρίου καὶ ἡ Ρωσικὴ φρουρὰ παρέδωσε τὴν πόλιν εἰς αὐτά. Ὁ λαὸς αὐτὸς ὑπεκινήθη ὑπὸ τῶν Ρώσων, οἱ ὅποιοι ἐδημιούργησαν κλίμα Ρωσσοφιλίας, ἀλλ' οἱ ἴδιοι διέλυσαν πάλιν αὐτοὺς διὰ ραβδισμῶν ἵνα διασκεδασθῇ πᾶσα ἐντύπωσις περὶ ἀναμίξεώς των εἰς τὰ ἔκτροπα. Εἶχον ἄραγε οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ Διδυμοτειχῆται ἐπίγνωσιν καὶ συναίσθησιν τί ἐπραττον; Ἐλέγετο ἡ ἀλήθεια εἰς αὐτοὺς περὶ ἠλημμένης ἀποφάσεως ἐκκενώσεως τῆς πόλεως καὶ ὅσα θὰ ἔκαμνον ἦσαν μάταια; Τὴν ἐπανεγκατάστασιν τῶν Τούρκων τὴν ἀπέδιδον εἰς τὸν Μητροπολίτην καὶ Μουτεσαρίφην, διότι αὐτὰ τοὺς ἔλεγον. Καὶ ἐδημιουργήθη τῶρα εἰς τοὺς ταραξίας τὸ ἐρώτημα νὰ φύγουν ἢ νὰ μείνουν; Ποία τύχη τοὺς ἀνέμενε; Πολλοὶ ἠκολούθησαν τοὺς Ρώσους φοβηθέντες τιμωρίαν. Ἄλλοι τούτων τελείως ἀδαεῖς καὶ ξένοι πρὸς τὰ συμβαίνοντα, μεταμεληθέντες διὰ τὴν συμμετοχὴν των εἰς τὸ συλλαλητήριον, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ Μουτεσαρίφης συνεκέντρωσε τοὺς προκρίτους τῆς πόλεως διὰ νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς αὐ-

τοὺς ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεώς του, ἐπὶ καλῶ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου, μηδέποτε ὅμως ἐφαρμοσθείσας, συγκεντροῦνται πρὸ τῆς Μητροπόλεως ὄχι πλέον συνωθούμενοι καὶ φωνασκοῦντες, ἀλλὰ συντετριμμένοι διὰ τὸ ὀλισθημά των καὶ ἐπιδίδουν πρὸς τὸν Μουτσαρίφην ἀναφορὰν καὶ ἀντίγραφον αὐτῆς εἰς τὸν Μητροπολίτην, ἔχουσαν οὕτω:

Ἐξοχώτατε. Ἡ κατὰ τοῦ Ἰμετέρου ὑψηλοῦ προσώπου γενομένη προσβολὴ κατὰ τὴν 11ην Φεβρουαρίου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει ὑπὸ τινων ἀναμιξ κακοήθων καὶ διαβοήτων ἀνθρωπομόρφων ὄντων, διήγειρον, ὡς ἦν ἐπόμενον, παρ' ἡμῖν τοῖς ὑποφαινομένοις καὶ λοιποῖς κατοικοῖς τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐπαρχίας αἰσθημα ἀγανακτήσεως καὶ ἀποτροπιασμοῦ. Εὐελπιστοῦντες, Ἐξοχώτατε, ὅτι ἡ Ἰμετέρα ἐξοχότης γνωρίζουσα τοὺς ἐργάτας ταύτης τῆς ἐπικεκηρυγμένης πράξεως θέλετε παρὰσχει αὐτοῖς ἐν τῇ εὐμεινείᾳ ὑμῶν τὴν συγχώρησίν Σας καὶ ἡμῶν διὰ τὴν ἐκ γνωστῶν αἰτιῶν βραδύτητα τῆς διαμαρτυρήσεως καὶ ἀποκηρύξεως τοιαύτης βδελυρᾶς καὶ ἀπονενομημένης πράξεως εὐγνωμονοῦμεν καὶ διατελοῦμεν.

Ταπεινοὶ θεράποντες. Ἔπονται πολλαὶ ὑπογραφαί.

Ἡ ἀναφορὰ αὐτὴ ὁμιλεῖ εὐγλώττως κατὰ πόσον οἱ κάτοικοι οἱ δημοσυργήσαντες τὰς σκηναὺς εἶχον ἐπίγνωσιν τῆς ἐνεργείας των καὶ ὑπὸ ποίων ὑπεκινήθησαν. Ἐπραξαν ὅ,τι ἔπραξαν ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῶν ἀποφάσεων καὶ συνθηκῶν. Ὁ Μητροπολίτης προσφωνεῖ τὸν Τζωρτζη-πασᾶν καὶ διαδηλώνει τὴν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν διὰ τὴν ἐπανεγκατάστασιν τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν καὶ εὐχεται ὑπὲρ εὐημερίας τοῦ Ἄνακτος Ἀβδοῦλ-Χαμίτ-Χάν.

Ἡ ζητηθεῖσα συγγνώμη δίδεται τῇ ἐπεμβάσει τῆς Δημογεροντίας καὶ οἱ ἀκολουθήσαντες τοὺς Ρώσους ἐπανερχονται πλὴν ὀλίγων ἐκπατρισθέντων ὀριστικῶς.

Διαρκούσης τῆς κατοχῆς ἕτερον δυστύχημα ἔπληξε τὴν πόλιν καὶ τὴν Κοινότητα. Τὸ Διδακτήριόν της, τὸ ὁποῖον ἀνηγέρθη μὲ δαπάνην 43.000 γροσιῶν ἐπυρπολήθη. Ἀνηγέρθη τοῦτο τὸ 1864 καὶ διὰ νὰ ἔχη πόρους τὸ σχολεῖον εἶχεν εἰς τὸ κάτω πάτωμα ἰσόγεια μαγαζεῖα, ἅτινα ἐνοικιαζόμενα ἀπέδιδον ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἐλήφθη ἀπόφασις τὸ 1879 νὰ ἀνεγερθῆ νέον Διδακτήριον καὶ ἀνηγέρθη εἰς τὸν αὐλόγυρον τῆς ἐκκλησίας Παναγίας. Ἡ Δημογεροντία διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ιδ' τῆς 17ης Φεβρουαρίου συνεδριάσεώς της ἀποφασίζει διὰ πρώτην φορὰν νὰ ἰδρύσῃ σχολὴν εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως καὶ ὁ μὲν ἄνω ὄροφος τοῦ Σχολείου τούτου (Διδακτηρίου) νὰ στεγάσῃ τὴν Κεντρικὴν Σχολὴν, ὁ δὲ κάτω τὴν Ἀλληλοδιδασκτικὴν. Ὡς χῶρος διὰ τὴν ἀνέγερσιν ὠρίσθη τὸ Διδακτήριον Νηπιαγωγείου εἰς συνοικίαν Κουγιουμτζῆ. Ἡ ἀνάγκη ἰδρύσεως τῆς σχολῆς ταύτης ἐθεωρήθη ἐπιτακτικὴ ἀπὸ τοῦ 1880 καὶ πραγματοποιεῖται τὸ 1911, ἦτοι, μετὰ 30 ἔτη, ὁπότε οὔτε Κεντρικὴ, οὔτε Ἀλληλοδιδασκτικὴ πλέον ὑπῆρχε. Παρεμβάλλεται τὸ γεγονός τοῦτο τοῦ Διδακτηρίου διότι ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν

παροῦσαν πραγματείαν καὶ τὸ ἱστορικὸν εἶναι λίαν ἐνδιαφέρον, καθ' ὅσον ἡ ἐπὶ 30 ὁλόκληρα ἔτη ἀναβολὴ ὠφείλετο εἰς τὴν Βουλγαρικὴν προπαγάνδαν καὶ τὸν μισελληνισμόν τοῦ Βαλῆ Ἀδριανουπόλεως. Ὀλίγη ὑπομονὴ τῶν ἀναγνωστῶν θὰ φέρῃ τὰ γεγονότα εἰς τὴν χρονολογικὴν σειρᾶν, ὥστε νὰ μὴ ἀφεθῆ κενόν.

Εὐθύς ὡς ἀνέλαβε τὴν Γενικὴν Διοίκησιν Ἀδριανουπόλεως (1885) ἄλλος Βαλῆς ἀντικαταστήσας τὸν Ρεοῦφ πασᾶν, ἀμέσως ἀνεκλήθη ὁ Μουτεσαρίφης Τζῶρτζη πασᾶς καὶ ἡ Μουτεσαριφεία ὑπεβιβάσθη εἰς Καϊμακάμλίκι (ἐπαρχίαν). Τοῦτο ἦτο ἡ πρώτη ἐπιτυχία τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας νὰ φύγῃ ἐντεῦθεν ὁ ὁμογενὴς διοικητὴς καὶ ὑποβιβαζομένης τῆς Νομαρχίας νὰ μὴ ἔχῃ δικαιώματα καὶ εὐρείαν ἐξουσίαν ὁ ἐπαρχος (καϊμακάμης). Ὁ διάδοχος τοῦ σχισματικοῦ ἐπισκόπου Συνεσίου, ὀνομαζόμενος Στουγιάννης, σατανικὸς ρασοφόρος καὶ κρύπτων κάτωθεν τοῦ περιβλήματός του κομιτατζῆν καὶ ὄργανον τοῦ Κομιτάτου σπουδαῖον, ἐξαπολύει ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ ὑπάρχοντας Βουλγάρους κληρικοὺς προτρέπων αὐτοὺς νὰ ἐκτελοῦν μυστήρια ἄνευ πληρωμῆς μὲ σκοπὸν προσηλυτισμοῦ. Εἰς γάμος τοιοῦτος ἐπεδιώχθη καὶ ἐπετεύχθη μοναδικὸς ἐν μιᾷ ἀφελεῖ οἰκογενεῖα II... χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὁ στεφανωθεὶς τι ἐπεδιώκετο μὲ τοῦτο. Ὅτε δὲ κληθεὶς εἰς τὴν Μητρόπολιν καὶ ἠρωτήθη διατὶ ἔπραξε τοῦτο καὶ ἔμαθε τοὺς σκοποὺς τῆς προπαγάνδας, ἔσπευσε μετὰ δακρύων νὰ ἀπαιτῆ, ὅπως τὸ μυστήριον τοῦ γάμου του μὲ Βούλγαρον ἱερέα ἀκρωθῆ μὲ κάποιαν εὐχὴν, νὰ ἐπαναληφθῆ δὲ μὲ Ἑλληνα ἱερέα καὶ αὐθημερὸν ἐπανελήφθη ὁ γάμος κατὰ τοὺς ὀρθοδόξους ἐκκλησιαστικὸς νόμους. Ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης ἀπεφασίσθη νὰ ἀναγνωσθοῦν ἐπ' ἐκκλησίας γράμματα τῆς Μητροπόλεως προτρέποντα τοὺς χριστιανοὺς ὀρθοδόξους νὰ μὴ παραπλανῶνται εἰς τοιοῦτου εἴδους δελέατα. Ἐν τῇ ε' δὲ συνεδριάσει τῆς 17ης Μαΐου τοῦ 1885 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης λαβὼν τὸν λόγον λέγει : Πρὸ τινων ἡμερῶν μαθὼν ὅτι ἦλθεν ὑψηλὴ Διαταγὴ διὰ νὰ ἰδρῦσωσιν ἐν Διδυμοτείχῳ οἱ Βούλγαροι σχολὴν, ἀνέμενον νὰ ἴδω ἂν ὄντως ἀληθεύῃ τοῦτο, διότι οὐδένα οὐδέποτε ἐποίησατό μοι λόγον ὁ καϊμακάμης (τοῦ μουτεσαρίφη ἀπελθόντος ἤδη) περὶ τούτου. Ἐμαθὼν ἀκολούθως ὅτι καὶ διδάσκαλος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει παρανόμως διαμένοντος σχισματικοῦ Ἀρχιερέως Βουλγάρου καὶ ἐσχάτως ὅτι ἡ ἐνταῦθα διοίκησις δέδωκεν αὐτῷ τὴν ἄδειαν νὰ ἀνοίξῃ σχολὴν. Ἄμα τοῦτο βεβαιωθεὶς ἔσπευσα ἀπὸ καθήκοντος νὰ μετακαλέσω τοὺς ἐνταῦθα ἱερεῖς καὶ καταστήσω αὐτοὺς προσεκτικὸς καὶ ἐνεργητικὸς δὸς αὐτοῖς τὰς δεούσας ὁδηγίας πρὸς ἀποσθήσιν τούτου τοῦ κακοῦ διὰ τὸν φιλήσυχον τοῦτον τόπον. Οὐχ' ἦττον καὶ αὐτὸς παρευρεθεὶς πρὸς Καϊμακάμην καὶ μαθὼν παρ' αὐτοῦ ὅτι ἔχων ἔντονον διαταγὴν τοῦ Βαλῆ διέταξε νὰ ἀνοιχθῆ ἡ σχολή, ἀφοῦ παρετήρησε τοῦ Βουλγάρου διδασκάλου τὰ ἐγγρα-

φα καὶ εὗρεν αὐτὰ ἐπικεκρωμένα ἀπὸ τῆς ἐν Ἀδριανουπόλει ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὅτι ἄλλως δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ. Βλέπων ὅτι εἰς μάτην συζητῶ διὰ πράγματα ὑψίστης σπουδαιότητος ἀφορῶντα αὐτὴν τὴν ὑψηλὴν Κυβέρνησιν, ἀπῆλθον ἀπ' αὐτοῦ. Συνεπῶς καθῆκον μου ποιμαντορικὸν ἐθεώρησα ὅπως ἀναγνωσθοῦν ἐπ' ἐκκλησίαις γράμματα προτρεπτικά ὅπως μὴ ἐξαπατηθοῦν οἱ γονεῖς καὶ στείλωσι τὰ ἀθῶα τέκνα των εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην καὶ ἂν τινες ἐνέγραψαν νὰ τὰ ἀποσύρωσι ἀπὸ τοῦ Σχισματικοῦ τούτου καὶ ἀποκεκρυγμένου ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἀγίας Ἐκκλησίας, ὡς σταλέντος ὑπὸ Σχισματικοῦ Ἀρχιερέως διδασκάλου καὶ δεύτερον νὰ ἐνθαρρύνω τὰ εὐσεβῆ μου ἐν Κυρίῳ τέκνα νὰ μείνωσι πιστὰ εἰς τὴν μητέρα αὐτῶν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ μὴ δίδωσι προσοχὴν εἰς τὰς ἀπονενοημένας καὶ κεκαυτηριασμένας τὴν συνείδησιν προστάτας τῆς παρασυναγωγῆς ταύτης, ἥτις οὐδένα σκοπὸν ἄλλον ἔχει, ἢ τὸν προσηλυτισμὸν καὶ τὴν ἀποπλάνησιν τῶν ἀπλουστέρων ἀπὸ τῶν πατέρων. Τὰς πατρικὰς συμβουλὰς τῆς Α. Σεβασμιότητος ἅπαντες ἀποδεχθέντες ὡς δικαίας καὶ ἀπορροεούσας ἀπὸ τοῦ ποιμαντορικοῦ καθήκοντος, ὑπεσχέθησαν ὅτι εἰς τοῦτο θὰ ἐνεργήσωσι τὸ δέον πρὸς πρόληψιν ἐνδεχομένων περιστατικῶν ἐν τῇ φιλησούχῳ αὐτῶν πατρίδι.

Ἡ ἔκδοσις τῆς ἀνωτέρω ἀδείας περὶ λειτουργίας Σχολείου Βουλγαρικοῦ ἦτο παράνομος διότι δὲν ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν ἀριθμὸς Βουλγάρων ἐγκατεστημένων καὶ συγκεκριημένων εἰς Κοινότητα ἐν Διδυμοτείχῳ, ἀλλ' 22 πτωχαὶ οἰκογένειαι ἔλαβον τελευταίως τὴν προσωνομίαν ταύτην προσηλυτισθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Κομιτάτου κατόπιν πολλῶν ἀπατηλῶν ὑποσχέσεων καὶ χρήματος, διότι εἶχον σκοπὸν ὅπως ὅποτε νὰ ἀγκιστρωθοῦν ἐνταῦθα. Καὶ αἱ ὀλίγαι αὗται οἰκογένειαι μαθοῦσαι τὰ καθέκαστα διέφρευσαν, ὥστε ὁ διδάσκαλός των νὰ εὐρεθῆ ποτε μόνος. Τὴν ἄδειαν αὐτὴν κατώρθωσαν νὰ ἐκμαιεύσουν, τίς οἶδε, κατόπιν πόσου χρήματος, ἀπὸ τὸν Βαλῆν Ἀδριανουπόλεως, ὅστις, ὡς θὰ ἴδωμεν παρακάτω, καὶ ἄλλας ἐκδουλεύσεις παρανόμως παρέσχεν εἰς τοὺς Βουλγάρους. Ἐξ ἀντιθέτου ὁ Καϊμακάμης Διδυμοτείχου πλησιέστερον πρὸς τὰ πράγματα εὐρισκόμενον δὲν ἠνῆνοι τὴν ἐνεργειαν αὐτὴν, ἀλλ' ἐδεσμεύετο ὑπὸ τῆς ἐντόνου Διαταγῆς τοῦ Βαλῆ. Τοιαῦτα παραδείγματα δωροδοκιῶν κατωτέρων καὶ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων πλείστα ὅσα ἐσημειοῦντο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ μετέπειτα κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα. Ἄλλωστε τὴν διένεξιν αὐτὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων ἔβλεπον οἱ Τοῦρκοι ἀπαθῶς, διότι ἐθεώρουν αὐτὴν ὀλεθρίαν διὰ τοὺς ἀπίστους καὶ ἐπωφελῆ δι' αὐτούς, ἀγνοοῦντες ὅτι ἡ ἀνησυχία ἐν τῷ Κράτει των εἶχεν ἀντίκτυπον ὀλεθριον, ὡς ἀπεδείχθη, δι' αὐτούς καὶ τὸ Κράτος τὸ Τουρκικόν.

ΑΛΛΗ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

Βλέποντες οί Βούλγαροι ματαιούμενον τὸ σχέδιον τῆς καταλήψεως τοῦ Μετοχίου Ἁγίου Χαραλάμπους, ἔστρεψαν τὴν προσοχὴν των πρὸς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως καὶ παρὰ τὴν ἄλλοτε ἀνθοῦσαν ἀγορὰν. Πέριξ αὐτοῦ ὑπῆρχον γήπεδα τὰ ὁποῖα ἐδωρήθησαν ὑπὸ διαφόρων κατόχων εἰς τὸ παρεκκλήσιον αὐτὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ἐν τῶν γηπέδων τούτων ἐδωρήθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Ζαννῆ καὶ ἔτερον πάλιν ἐδωρήθη ὑπὸ τοῦ Ἑμίν-βει εἰς τὴν ὀρθόδοξον κοινότητα διὰ τακτικοῦ τακρίριου, ἄγνωστον διὰ ποίους λόγους. Οἱ Βούλγαροι ἰδόντες ὅτι ἤρχισεν ἐργασία περιμανδρώσεως τῶν γηπέδων τούτων καὶ νομίσαντες ὅτι πρόκειται περὶ ἀνεγέρσεως Σχολῆς ἢ ἐκκλησίας νέας, κατήγγειλαν εἰς τὸν Βαλῆν Ἀδριανουπόλεως, ὅστις διέταξε τὸν καϊμακάμην νὰ σταματήσῃ κάθε ἐργασία, διότι ἄνευ ἀδείας ἦτο παράνομος ἢ ἀνεγερσις Σχολείου ἢ ἐκκλησίας. Ἡ Μητρόπολις δίδει ἐξηγήσεις εἰς τὸν καϊμακάμην ὅτι ὁ μανδρότοιχος ἐκτίσθη ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς Ἀρχῆς καὶ ὅτι ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἀνεγέρσεως Σχολῆς ἢ ἐκκλησίας θὰ ἐζητειτο ἀρμοδίως κατὰ τοὺς καθεστῶτας Νόμους τοῦ Κράτους ἢ ἐκδοσις Ὑψηλῆς Αὐτοκρατορικῆς ἀδείας καὶ ὅτι τὸ γήπεδον τοῦτο δὲν ὑψηράγη, παρὰ παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ Ἑμίν-βει πρὸς τὴν ὀρθόδοξον κοινότητα διὰ λόγους οὓς αὐτὸς γνωρίζει καὶ ὑπάρχει τὸ σχετικὸν τακρίριον (συμβόλαιον). Ὁ καϊμακάμης ζητεῖ ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν τὸ τακρίριον κατόπιν Διαταγῆς τοῦ Βαλῆ, αὕτη δὲ ἀναφέρει ὅτι εὐρίσκεται εἰς Δεδεαγάτς (Ἀλεξανδρούπολιν) καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Μουτσαρίφη (Νομάρχου). Γράφουν ἐκεῖ καὶ λαμβάνουν ἀπάντησιν ὅτι τὸ ἔχει ὁ μουδῖρης τῶν βακουφίων Χασήμ-ἐφέντης, οὗτος ὅμως εὐρίσκεται δι' οἰκογενειακοὺς λόγους εἰς Διδυμότειχον καὶ ἀδυνατεῖ νὰ δώσῃ σαφεῖς πληροφορίας. Κατελθὼν ἀργότερον εἰς Δεδεαγάτς δηλοῖ ὅτι ἔχασε τὸ τακρίριον τοῦτο, ὑποδείξει φαίνεται τοῦ Βαλῆ, καὶ τότε ἡ Μητρόπολις καταφεύγει ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Βαλῆν ἀποστείλασα εἰς Ἀδριανούπολιν τὸν Πρωτοσύγκελον Πανάρετον.

ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ ΑΥΘΑΙΡΕΣΙΑΙ

Καθὼς εἰς ἄλλον σημεῖον τῆς παρουσίας ἀνεπτύχθη, τὰ ὄρεινὰ χωρία ἐποικισθέντα πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, Δερβὲν (Δέρειον) Καράκκλησε (Μαυροκκλησι), Μπάς-Κλησε (Πρωτοκκλησι) καὶ Κάγιατζικ (Κυριακὴ) ἦσαν Πατριαρχικὰ καὶ αἱ ὑποθέσεις των ἐπελύοντο διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου. Ἀφ' ὅτου ὅμως ἤρξατο ἡ προπαγάνδα, κατώρθωσε τὸ Κομιτᾶτον νὰ ἀποσπάσῃ τινὰς τῶν χωρικῶν καὶ νὰ προσαρτήσῃ εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Ἑξαρχίαν. Οὗτοι δωροδοκούμενοι παρεῖχον πράγματα εἰς τοὺς Πατριαρχικοὺς. Ὁ Μουχτάρης τοῦ Δερβεντίου (Δερείου) γράφει πρὸς τὴν ἀντιπροσωπεῖαν τῆς Μητροπόλεως εἰς Σουφλίον ὅτι τινὲς λαβόντες τὴν

ἀπόκλησιν τελευταίως τοῦ Βουλγάρου, προσπαθοῦν νὰ κατάσχωσι τὴν ἐκκλησίαν ὡς Βουλγαρικὴν, ἔχοντες μὲ τὸ μέρος των κάποιον ξένον Μῆλκον, πράκτορα τοῦ κομιτάτου προφανῶς, ὅστις μετέβαινε τακτικὰ εἰς Ἀδριανούπολιν καὶ συνεννοεῖτο μὲ τὸν Ἐξαρχον. Ὁ Χατζηποστόλου ἐκ Σουφλίου διὰ νὰ περιφρουρήσῃ τὰ δίκαια τῶν κατοίκων καὶ νὰ διατηρήσῃ τὰ πάτρια μετέβη εἰς Ἀδριανούπολιν καὶ ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ἰδारी-μεάλις (ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου) δι' οὗ ἀνηγέρθη ἡ ἐκκλησία αὕτη τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ ἦτις ἀπόφασις (φιρμάνιον) εἶχεν οὕτω :

«Ἡ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐκκλησία ἐν Μ. Δερβεντίῳ κατὰ τὸν Κώδικα τῆς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου εἰς τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς ὁποίας ὑπάγεται αὕτη, ἐκτίσθη ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ρωμαϊκοῦ Ἔθνους τῇ αἰτήσει πρὸς τὴν Αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν τοῦ Ρωμαίου Μητροπολίτου Διδυμοτείχου Ἀβερκίου πρὸ 49 ἐτῶν, ἦτοι τὸ 1837 χριστιανικόν, ὀθωμανικόν 1253, ἀνεκαινίσθη δὲ ὑπὸ τοῦ ἰδίου Μητροπολίτου. Τὸ ὑψηλὸν φιρμάνιον, ὡς εἶθισται, κατετέθη εἰς τὸ Παγκάριον τῆς ἐκκλησίας». Εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς πανηγύρεως ἐστάλησαν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τρεῖς ἱερεῖς ἐκ Σουφλίου, ὡς ἐγίνετο καθ' ὅλα τὰ ἔτη, ἵνα συλλειτουργήσωσιν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου. Οὗτοι συναδεύοντο, διὰ λόγους ἀσφαλείας ἐκ κακοποιῶν καὶ ληστῶν, ὑπὸ χωροφυλακῆς καὶ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν τσαούσην Χαλλί-ἀγᾶν.

Οἱ Στώγιος, ὁμῶς Ξικαρίλης, Στώγιος Κιζλάρογλους, Μῆλκος Μπαλτζῆς καὶ Στάγκος ἐναντιοὶ ὄντες μόνοι αὐτοὶ οἱ τέσσαρες καὶ κρατοῦντες τηλεγράφημα τοῦ Βουλγάρου Ἀρχιερέως Στουγιάννου πρὸς μουχτάρην Γεώργιον (ὁ Γεώργιος δὲν ἦτο ὁ ἐπίσημος Μουχτάρης, ἀλλὰ τὸν ἔχρισαν οἱ ἀνωτέρω ἐναντιοὶ). Τὸ τηλεγράφημα εἶχεν ὡς ἑξῆς :

«Τὸ τηλεγράφημά σας ἔλαβον ἡ ἐκκλησία σας ἵνα παραδοθῇ εἰς τοὺς Βουλγάρους ἐδόθη διαταγὴ ἀπὸ μέρους τοῦ Βαλῆ, 12 Ἀπριλίου 1886. Μητροπολίτης Στουγιάννης».

Τὸ ἀνωτέρω γεγονός καὶ ἄλλα πολλά, τὰ ὁποῖα θὰ παρατεθοῦν εἰς τὴν παροῦσαν, μαρτυροῦν πόσον σκανδαλωδῶς ἐνήργει ὑπὲρ τῶν Βουλγάρων ὁ Βαλῆς Ἀδριανουπόλεως, Κατόπιν τῆς Διαταγῆς τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσεν ὁ Τσαούσης Χαλλί-ἀγᾶς, ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ καίτοι ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Καίμακάμη νὰ περιφρουρήσῃ τοὺς ἱερεῖς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των. Ἡ ἐκκλησία παρεδόθη καὶ οἱ ἱερεῖς ἠπειλήθησαν ὅτι θὰ φονευθοῦν. Ὁ Μητροπολίτης Διδυμοτείχου ἀπεκέρυξεν αὐτοὺς τοὺς τέσσαρας πρωταιτίους τῆς ἀναστατώσεως τοῦ χωρίου, οἵτινες, ὡς φαίνεται, ἐνήργουν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κομιτάτου ἐπὶ πολλοῖς χρήμασι, καθὼς γράφει ἐν πρακτικῶν τῆς Μητροπόλεως.

Ἡ Μητρόπολις, γράφει εἰς Μουτσαρίφην Δεδέαγατς καὶ Βαλῆν Ἀδριανουπόλεως, διαμαρτυρουμένη καὶ ζητοῦσα τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐκκλησίας ἣν ἤρπασαν οἱ Βούλγαροι διὰ δολιότητος καὶ παρανόμως. Ἐπίσης ἄλλην ἀναφορὰν πρὸς τοὺς ἰδίους, Βαλῆν καὶ Μουτσαρίφην, ἵνα διαταχθοῦν καὶ κλείσουν τὰ παρανόμως λειτουργοῦντα Σχολεῖον καὶ Νηπιαγωγεῖον Βουλγαρικά, νὰ ἀναγνωσθοῦν δὲ εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀφορισμοὶ δι' ὅσους θὰ ἐνέγραφον τὰ τέκνα των εἰς τὰ Σχολεῖα ταῦτα. Ἐπίσης ἀνεφέρθησαν τὰ γεγονότα εἰς τὸ Πατριαρχεῖον. Τὸ αὐτὸ ἔτος, κατὰ τὴν 14ην Φεβρουαρίου, περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τῆς Δημογεροντίας μία πρωτάκουστος ἀνθαιρεσία τοῦ Βουλγάρου Δράγκη, ὅστις ὡς ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐν Διδυμοτείχῳ, ἠρνεῖτο νὰ παραδώσῃ τὸ φερμάνιον τῆς ἀνεγέρσεως ἢ μᾶλλον τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ ναοῦ. Μόλις ὅμως πληροφορηθεὶς ὅτι ἔγινε τακρίριον (καταγγελία) εἰς εἰσαγγελέα, ἔσπευσε περίφοβος νὰ παραδώσῃ τοῦτο εἰς τὴν Μητρόπολιν. Τὸ Τουρκικὸν Ὑπουργεῖον Παιδείας πάλιν, τῇ αἰτήσῃ προφανῶς τοῦ Βαλῆ, ζητεῖ διὰ Διαταγῆς του φερούσης ἡμερομηνίαν 21 Ρεβι - οὐλ - ἐββὲλ 302 καὶ ὁμοίας τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης ζητεῖ κατάλογον ἐκκλησιῶν καὶ Σχολείων. Ἐν τῷ μεταξὺ ζητεῖται ἄδεια ἐπισκευῆς τοῦ Διδακτηρίου ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ ἐπειδὴ ἡ αἰτήσις διεβιβάσθη διὰ τοῦ Βαλῆ, ὡς ἦτο ἐπόμενο, ἠρνήθη τοῦτο νὰ δώσῃ τὴν ἄδειαν προφασίζόμενον ὅτι τινὰ σχολεῖα ἀνηγέρθησαν ἄνευ φερμανίου τῆς Αὐτοκρατορίας, ἀντὶ δὲ ἀδείας ζητεῖ πίνακα τῶν τοιούτων λάθρα ἀνεγερθέντων σχολείων. Τὴν διαταγὴν αὐτὴν τὴν προεκάλεσεν ὁ Βαλῆς καὶ τὴν ἐκοινοποίησε διὰ τοῦ καϊμακάμη Σουλεϊμάν Φεκίμ 16 Ρεβι - οὐλ - ἀχίρ 303.

Κατὰ τὸ 1890 τὸ Πατριαρχεῖον διέταξε νὰ κλείσουν αἱ ἐκκλησῖαι καὶ τὰ Σχολεῖα εἰς ἔνδειξιν διαμαρτυρίας δι' ἀνάμειξιν τῶν Τουρκικῶν δικαστηρίων εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς διαφορὰς τῶν Χριστιανῶν, πρᾶγμα ὅπερ ἐθεωρήθη ἀντικείμενον εἰς τὰ προνόμια καὶ τὰς ἐξαγγελθείσας ἐλευθερίας διὰ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος Χάτι-Χουαγιόου. Ἡ ἀργία ἢ καλύτερον ἢ ἀπεργία αὕτη εἶχε τὴν λύσιν τῆς τὴν ἐσπέραν τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, ἦτοι τὸ μεσονύκτιον, καὶ ἠγγέλθη διὰ κωδωνοκρουσιῶν. Οἱ χριστιανοὶ ἔσπευσαν εἰς τὰς ἐκκλησίας μετὰ τετράμηνον διακοπὴν νὰ ἐορτάσουν τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος, ἣτις ἐνέπλησε χαρᾶς πάντας. Μόλις ὅμως ἤρχισε νὰ ἀνατέλλῃ τὸ σωτήριον ἔτος 1891 ἢ Νομαρχία διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 224 ἐγγράφου τῆς χρονολογουμένου τάχα τὴν 11 Σεπτεμβρίου 1890, διατάσσει τὴν Μητρόπολιν ὅπως πάντες οἱ ἐκφωνούμενοι λόγοι ὑπὸ διδασκάλων ἐν ἐκκλησίαις, ἐξετάσει καὶ Γυμνασίοις ἢ καὶ ὑπὸ μαθητοῦ, νὰ ἐπικυρῶνται πρῶτον καὶ νὰ ἐγκρίνωνται ὑπὸ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀδριανουπόλεως. Φαίνεται ὅτι ὁ σατανᾶς αὐτὸς Βαλῆς ἐμαίνετο κατὰ παντὸς Ἑλληνικοῦ. Τὸν μισελληνισμόν του αὐτὸν ἐκαλλιέργει καὶ

ὑπεδαύλιζεν ἡ Βουλγαρική προπαγάνδα. Ἐξέλεξεν ὁ ἄθλιος τὰς ἱεράς αὐτὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Φώτων νὰ ἐκδώσῃ διαταγὴν καὶ χύση δηλητήριον εἰς τὴν εὐθυμίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ μειώσῃ τὴν σχηματισθεῖσαν εὐμενῆ ἐντύπωσιν παρ' αὐτοῖς ἐκ τῆς ἐπαναλειτουργίας Σχολείων καὶ ἐκκλησιῶν. Εὐτυχῶς ὁ καιμακάμης δὲν ἔσπευσε νὰ κοινοποιήσῃ ἀμέσως τὴν Διαταγὴν αὐτήν, εἰμὴ μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου. Οἱ διδάσκαλοι συνεμορφώθησαν ὡς ἦτο ἐπόμενονον, μὲ τὴν μωρὰν αὐτὴν Διαταγὴν. Ὁ Βαλῆς ὅμως οὐδὲν τὸ θετικὸν κατώρθωσε, δι' ὃν σκοπὸν ἐξέδωκε τὴν Διαταγὴν ταύτην. Ἦτο πρωτοφανὴς καὶ ἀνεξήγητος ὁ μισελληνισμὸς τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, Ἐφθάνεν οὗτος μέχρι τυφλώσεως διότι καὶ ἄλλαι ἐνεργεῖαι τοῦ στρεφόμεναι ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, εἰδικῶς δὲ ἐναντίον τῆς ἀνεγέρσεως νέου Διδακτηρίου, τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ὁποίου μετ' οὐ πολὺ θὰ ἀναπτύξωμεν, ἦσαν αὐτόχρομα παθολογικαὶ καὶ ἐξοντωτικαί.

Ἐνῶ π. χ. ἡ Δημογεροντία διὰ τῆς ἀπὸ 8ης Φεβρουαρίου 1891 ζητεῖ διὰ δευτέραν φορὰν ἔκδοσιν φερμανίου Αὐτοκρατορικοῦ περὶ ἀνεγέρσεως Σχολῆς κατόπιν ἐνεργειῶν τῶν Βουλγάρων, ὁ Βαλῆς ἀντιδρᾷ λυσσώδως καὶ ματαιοῖ τὴν ἀνεγερσιν Διαδακτηρίου καὶ μάλιστα προκαλεῖ διὰ τῆς Κυβερνήσεώς του Πατριαρχικὴν Συνοδικὴν ἐγκύκλιον παραινετικὴν, ἵνα οἱ Μητροπολίται καὶ Ἐφοροδημογεροντίαι πολιτεύωνται μετὰ συνέσεως καὶ ἐκ τῶν διδασκάλων ἐκλέγωνται οἱ νομοταγέστεροι καὶ μὴ ὑπάρχῃ τι τὸ ἀπᾶδον ἐν τοῖς μαθήμασι τὸ τὸ Κράτος καὶ τὴν Κυβέρνησιν κολάζον.

ΑΛΛΑ ΠΡΟΣΚΟΜΜΑΤΑ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΒΑΛΗ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΝ Τῷ ΚΕΝΤΡῷ ΣΧΟΛΗΣ

Ὅς ἐκ τῶν προηγουμένων κατέστη γνωστὸν, ὁ Μητροπολίτης Μεθόδιος καὶ ἡ Δημογεροντία ἀπὸ ἐτῶν ἠγωνίζοντο νὰ ἐπιτύχουν τὸ Αὐτοκρατορικὸν φερμάνιον περὶ ἀνεγέρσεως Σχολῆς ἀρρένων ἐν τῇ συνοικίᾳ Κουγιουμτζῆ, ὅπου τὸ λειτουργοῦν τότε Νηπιαγωγεῖον μὲ ἐπέκτασιν τοῦ οἰκοπέδου του, διὰ κτήματός τινος ὑπὸ Χατζημιχαὴλ παραχωρηθέντος. Οἱ Βούλγαροι σατανικῶς ἐνεργήσαντες διὰ τοῦ προστάτου τῶν Βαλῆ ἀνατρέπον τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ματαιώσεως μηχανεύονται τὴν ἔξαγοράν, δῆθεν, ὑπὸ τινος ξένου ἐγκατασταθέντος ἐνταῦθα Βουλγάρου, ἀποθήκης οἴνων, ἀπέναντι ἀκριβῶς τοῦ οἰκοπέδου τοῦ προοριζομένου διὰ Σχολεῖον, ἵνα ἐγκαταστήσουν ἐν αὐτῇ Σχολεῖον καὶ ἐκκλησίαν. Καὶ ἐνῶ ἄλλοτε ἡ Διοίκησις ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν ταύτην τῶν Βουλγάρων ὡς παράνομον καὶ μέλλουσαν νὰ φέρῃ ταραχάς, ἥδη, ἐν γνώσει αὐτῆς καὶ τῇ προσταγῇ τοῦ Βαλῆ, υἱοθετεῖται καὶ ἐγκρίνεται ἡ αἴτησις τῶν καὶ ἀρχίζει τὸ ἔργον τῆς διαρρυθμίσεως αὐτῆς. Ἀναγκάζεται ἡ Μητρόπολις καὶ ἡ Δημογεροντία νὰ διαμαρτυρηθοῦν. Πᾶς τις ἐννοεῖ τί εἶχε μεσολαβήσει ἐνῶ ἀρχικῶς δηλαδὴ δὲν ἐδόθη ἄδεια, ἐκ τῶν ὑστέρων οὐχὶ μόνον ἄδεια ἀλλὰ

καὶ προστασία παρεχωρήθη τοῖς Βουλγάροις. Οὗτοι πληροφορηθέντες τὸ ἀμετάκλητον τῆς ἀποφάσεως τῆς Δημογεροντίας, ὅπως κτίση ὀπωσδήποτε ἐκεῖ Σχολεῖον, ἠθέλησαν πάσῃ θυσίᾳ νὰ ἀγκιστρωθοῦν ἀπέναντι αὐτοῦ καὶ ν' ἀρχίσῃ ἡ σύγκρουσις καὶ προσηλυτισμός, παραλλήλως δὲ διὰ τοῦ σατανᾶ Βαλῆ ἔματαίουν τὴν ἔκδοσιν φερμανίου παραστήσαντες τὰ πράγματα ὅλως διαφορετικά.

Ἐν συνεδριάσει τῆς 4ης Ὀκτωβρίου 1891 τῆς Δημογεροντίας, ἀναγνώσκειται ἐπιστολὴ τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν Α. Σεβασμιότητα, χρονολογουμένη ἀπὸ 26ην Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., περὶ ζητηθείσης Αὐτοκρατορικῆς ἀδείας πρὸς ἀνέγερσιν Σχολῆς ἀρρένων, καὶ ἡ μετάφρασις τοῦ δευτέρου ἰστιλαμίου (ἀπόφασις) τοῦ Ἐπιφυλακτικοῦ Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐρησκειμάτων πρὸς τὸν Βαλῆν Ἀδριανουπόλεως, δι' οὗ ζητεῖ πληροφορίας, ἂν ὑπάρχῃ κάλιν ἐμπόδιόν τι πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Σχολείου, καθ' ἃ ἔγραφεν ἄλλοτε ὅτι ἡ Σχολὴ τῶν ἀρρένων ἔχει χῶρον ἱκανὸν (ἐννοεῖ τὸν αὐλόγυρον τῆς Παναγίας) δυνάμενον νὰ περιλάβῃ πλείονας τῶν ὑπαρχόντων μαθητᾶς, ὅτι τὸ μέρος ὅπερ σκοπεῖ ἡ Ρωμαϊκὴ Κοινότης νὰ ἀνεγείρῃ τὴν Σχολὴν εἶναι δύο οἰκίαι ἀφιερωθεῖσαι (σιωπᾶ τὸ λειτουργοῦν Νηπιαγωγεῖον) καὶ ὅτι ἐπιχειρεῖ τοῦτο διὰ νὰ παρεμβάλλῃ προσκόμματα εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Κοινότητα, ἣτις ἔχει ἀπέναντι τὴν Σχολὴν τῆς. Ὁ Μητροπολίτης συντάσσει ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Βαλῆν συνοδευομένην μὲ τὸ ἰστιλάμιον καὶ τὸ ἔγγραφο τοῦ Καϊμακάμη δι' οὗ ἀπαντᾷ εἰς τὸν Μητροπολίτην πρὸς τὸ τακτικόν του, ὅτι ἡ Βουλγαρικὴ Κοινότης ζητήσασα ἀδειαν ἰδρύσεως Σχολείου ἔλαβεν αὐτὴν ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Παιδείας Ἀδριανουπόλεως, ἀλλ' ὡς διδασκῆριον θέλει χρησιμοποιεῖ μίαν οἰκίαν εἰς τὴν συνοικίαν Κουγιουμτζῆ. Ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς αὐτῆς πρὸς τὸν Βαλῆν ὑποβάλλεται πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα μετ' ἀντιγράφου τοῦ ἔγγραφου τοῦ Καϊμακάμη, ἐν ᾧ ἀναγράφεται ὅτι ἡ οἰκία ἦν πρόκειται οἱ Βούλγαροι νὰ χρησιμοποιοῦσιν ὡς Σχολὴν ἤτο καὶ εἶναι φάβρικα ρακῆς, ὡς καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ πιστοποιητικοῦ τοῦ Δημάρχου μαρτυροῦν ὅτι ὄντως τὸ κτίριον τοῦτο δὲν εἶναι Βουλγαρικὴ Σχολή, ἀλλὰ φάβρικα ρακῆς. Παρὰ τὰς συντόνους αὐτὰς ἐνεργείας οὐδὲν θετικὸν ἀποτέλεσμα προέκυψε, τοῦ Βαλῆ Ἀδριανουπόλεως ὄντος ἀνεκδότου ὑπὲρ τῶν Βουλγάρων περὶ ἰδρύσεως ὑπ' αὐτῶν Σχολῆς καὶ ἡ Δημογεροντία ἐν συνεδριάσει τῆς 1ης Νοεμβρίου 1891 στέλλει τηλεγράφημα διαμαρτυρίας πρὸς τὸν Βαλῆν, ὃ δὲ Σεβασμιώτατος γράμμα μετ' ἀντιγράφων τῶν ἀνωτέρω ἔγγραφων διαμαρτυρούμενος διὰ τὴν καταφορὰν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐνταῦθα ὀρθόδοξον Κοινότητα.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ τηλεγραφήματος τούτου καὶ τῆς ἐπιστολῆς, λαμβάνει ὁ Καϊμακάμης ἔντονον διαταγὴν τοῦ Βαλῆ, ἣν κοινοποιεῖ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 158 ἔγγραφου τοῦ πρὸς τὴν Μητρόπολιν, δι' ἧς ζητεῖ πίνακα τῶν

Σχολείων Καζᾶ, εἶδη Σχολείων, ἀριθμὸν μαθητῶν καὶ διδασκάλων, ὀνόματα αὐτῶν, ὑπηρεσίητα καὶ προγράμματα, μὲ σκοπὸν νὰ ἐκφοβίσῃ τὴν Δημογεροντίαν καὶ Μητρόπολιν ἐν περιπτώσει καὶ ὑπάρξῃ τι τὸ ἐπιλήψιμον. Ἡ Μητρόπολις καὶ Δημογεροντία καλοῦν πάντας τοὺς διδασκάλους νὰ παρουσιάσουν πάντα τὰ ἔγγραφα τῶν πρὸς ἔλεγχον καὶ ἀναφορὰν εἰς τὸν Βαλῆν. Ἦδη ἀπεκρυσταλλώθη ἡ γνώμη ὅτι ὁ κακὸς δαίμων Βαλῆς διὰ τὴν ὁρθόδοξον Κοινότητα Διδυμοτείχου εἶναι ἀνένδοτος καὶ διώκτης αὐτῆς. Διὰ τῶν ἐκθέσεών του πρὸς τὰ Ὑπουργεῖα Παιδείας καὶ Δικαιοσύνης ἐδημιούργησε κατάστασιν μὴ δυναμένην νὰ ἀποσιωθῇ εἴτε νὰ ἀναθεωρηθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἢ καὶ ἄλλου ἀντικαταστάτου του. Ἀπηλίπισθη ἡ Δημογεροντία καὶ δὲν ἐπανῆλθε πλέον ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, ἀλλ' οὔτε καὶ οἱ Βούλγαροι ἔπραξάν τι τὸ ἐξαιρετικὸν ὑπὲρ ἑαυτῶν, οὔτε ἐπέμενον εἰς προσηλυτισμὸν μαθητῶν, ἀλλὰ διετέλουν εἰς κατάστασιν νάρκης. Τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἤρχισαν ν' ἀναφαίνωνται ἀφ' ἐνὸς νέφους πολέμου Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος καὶ δὲν ἐγνώριζον ποίαν ἔκβασιν ἦτο δυνατόν νὰ ἔχουν τὰ πράγματα καὶ ἦσαν ἐφεκτικοί, καὶ δεύτερον διότι δὲν συνέφερον εἰς αὐτοὺς νὰ δημιουργοῦν ταραχὰς κατὰ τὴν προπαρασκευαζομένην ψευδεπανάστασιν τῆς Μακεδονίας, ἥτις ἀργότερον ἐκδηλωθεῖσα εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν τालαιπωρίαν τοῦ λαοῦ τῶν ἐπαναστατησάντων μερῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ βᾶθρον τῆς περαιτέρω δράσεώς των ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ κατὰ τὸ ἐγγὺς μέλλον. Ἦτο αὕτη ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἀγῶνος πρὸς ἐκβουλγαρισμὸν Μακεδονίας καὶ Θράκης καὶ ἡ τεθλασμένη δι' ἧς θὰ κατέληγον εἰς ὃ κατέληξαν σημεῖον.

Ὡς γνωστόν, ἡ ἔντονος δρᾶσις πρὸς πραγμάτωσιν τῶν σκοπιῶν σκοπῶν τῶν Βουλγάρων ἤρχισε τὸ 1903 πρῶτον ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἔπειτα ἐν Θράκῃ. Ὁ Μακεδονικὸς ἀγὼν εἶναι μία ραψωδία πολλῶν ἡρώων αὐτοῦ ἀλλὰ βρῖθαι ἀφαντάστων τραγωδιῶν καὶ ἀνατριχιαστικῶν γεγονότων. Ἐληξε φαινομενικῶς τὸ 1908. Καίτοι ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας πολλὰ νὰ εἰπωμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, κωλυόμεθα ὅμως, διότι ἡ παρούσα πενιχρὰ πραγματεία περιορίζεται εἰς τὰ γεγονότα Διδυμοτείχου καὶ περιφερείας καὶ οὔτε ὁ τόπος, οὔτε ὁ χρόνος μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἐπεκταθῶμεν. Ἐν εὐδαιμονίᾳ καιρῷ ἐπιφυλασσόμεθα νὰ κάμωμεν εὐρὺν λόγον εἰς ἄλλην πραγματείαν. Τὴν δρᾶσιν των ταύτην ταχέως μετέφερον εἰς τὴν Θράκην καὶ ἐν τοῖς ὀρεινοῖς μὲν χωρίοις ἔδρων ἀποτελεσματικῶς καὶ ἀπέσπασαν τὰ 4 χωρία περὶ ὧν ἔγινε λόγος, ἦτοι Καργιατζίκι, Μπάς - κλησε, Κρά - κλησε καὶ Δερβέντ, οὐδὲν ὅμως κατώρθωσαν εἰς ἄλλα χωρία τῆς περιφερείας, διότι ὁ συμπαγὴς Ἑλληνισμὸς αὐτῶν προέτασεν ἀντίδρασιν θανμασίαν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Διδυμότειχον παρετηρήθη καὶ διαρροὴ τῶν ἀποσκιρτησάντων ποτέ, οἵτινες ἀποβαίνουν τώρα ὑπέρμαχοι τῆς ὁρθοδοξίας ὑπερασπισταί, δαπανῶντες οὐκ ὀλίγα διὰ τὴν ἑλληνικὴν Παιδείαν.

Δὲν ἴσχυσαν Βούλγαροι ἀξιωματικοὶ περιερχόμενοι τὰ χωρία ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ἐμπορίου νὰ ἀλλοιώσουν οὔτε κατ' ἐλάχιστον τὴν ἐθνολογικὴν χροιάν τῆς ἐπαρχίας. Ἄλλωστε, ἄς ὁμολογήσωμεν, καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ Κοινότης ἀξιεπαίνως ἔδρασεν ἀποτρέψασα τοιοῦτον κίνδυνον. Πάντες ἐκινήτοποιήθησαν. Τὸ μῖσος ἐκορυφώθη. Τὰ γεγονότα Ἀγχιάλου, Πύργου, Βογιαλικίων, Καρυῶν, Στενημάχου καὶ Φιλιππουπόλεως ἐπήρξησαν τὴν βδελυγμίαν κατὰ τῶν Βουλγάρων. Ἐκ τῶν 22 οἰκογενειῶν περὶ ὧν ἔγραφεν ἄλλοτε ἡ Μητρόπολις ὅτι πρόκειται περὶ Βουλγαρορωμαίων, ἦδη δὲν ἀπέμειναν παρὰ 4—5, καθ' ὅτι ἀφωμοιώθησαν πλήρως καὶ ἡ προσωρινὴ ἀποσπίρτησις των ἦτο πρόσκαιρος καὶ ὄχι κατὰ συνειδήσιν. Ὅσα ἐλέχθησαν διὰ τὴν δρᾶσιν τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας Διδυμοτείχου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀποτελοῦν τὸ πολλοστημόριον τῆς πραγματικότητος. Ἡ ἰκανότης τῆς γραφίδος μου δὲν ἐπαρκεῖ δι' ἐξύμνησιν καὶ παράστασιν τῶν πραγμάτων τῆς τότε ἐποχῆς. Ἐπάρχουν ἐπιζῶντες πολλοὶ ζήσαντες τὰ γεγονότα. Αὐτοὶ ἄς ὁμολογήσουν καὶ ἄς προσθέσουν ἐπὶ τῶν ὄσων ἐγὼ ἀναπτύσσω.

Ἐπέστη ἦδη ἡ στιγμή νὰ ἀνακινήθῃ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ νέου διδακτηρίου. Ἐπιστεύθη, ὅτι αἱ ἐκθέσεις τοῦ μισέλληνος Βαλῆ δὲν θὰ ἴσχυον ἦδη πρὸς ματαιώσιν τῆς ὑποθέσεως. Κατὰ τὸ 1904 ὅτε ὁ Μητροπολίτης Φιλάρετος εὗρισκετο ὡς συνοδικὸς εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἡ Δημογεροντία ἀνακινεῖ τὸ ζήτημα καὶ στέλλει ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον ἵνα ἐνεργήσῃ διὰ τὴν ἐκδοσιν φερμανίου, ἀλλ' ἀφοῦ πρῶτον γραφοῦν Πατριαρχικὰ γράμματα εἰς Βαλῆν Ἀδριανουπόλεως (ἄλλος ἦτο ἦδη) καὶ Καϊμακάμην δι' ἐκδοσιν ἐθνουστέρως ἀπαντήσεως πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους. Δυστυχῶς καὶ πάλιν δὲν ἐπετεύχθη τι, διότι ὁ ἀπελθὼν τρισκατάρατος Βαλῆς ἐθεμελίωσε τὴν ἀνατροπὴν τῆς ὑποθέσεως διὰ μπετὸν-ἀρμὲ καὶ πᾶσα ἀπόπειρα καθίστατο ματαία. Γράφει, λοιπόν, τὸ Συμβούλιον ὅτι οἱ λόγοι τῶν ἐμποδίων τῶν προβληθέντων ὑπὸ τῶν τότε Ἀρχῶν δὲν ἤρθησαν.

Μάτην ἡ Δημογεροντία ἐπικαλεῖται τὴν μαρτυρίαν ἐγγράφων ἀποδεικνυόντων τὰ ἀντίθετα. Καίτοι εἶχε προσεγγίσει τὸ 1891 πρὸς τὸ τέλος τῆς ὑποθέσεως, στείλασα καὶ γράσια 810 διὰ χαρτόσημον, τώρα ἡ ὑπόθεσις περιπλέχθη καὶ ἐλπίς ἐξομαλύνσεως δὲν ὑπάρχει. Κατὰ μῆγα Ἰούλιον τοῦ 1911 ὑπὸ καθεστῶς πλέον τοῦ Συντάγματος κατορθοῦται νὰ ἐκδοθῇ τὸ ἱστορικὸν αὐτὸ φερμάνιον τῆς ἀνεγέρσεως τῆς Σχολῆς πρὸς μεγίστην ἰκανοποίησιν Μητροπολίτου, Δημογεροντίας, Ἐφορίας καὶ ὀλοκλήρου τῆς πόλεως Διδυμοτείχου, ἦτοι : 30 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐνεργείας διὰ τὸν ἱερὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ ἀνηγέρθη τὸ μεγαλοπρεπὲς κτίριον ὅπερ σήμερον στεγάσει Α' καὶ Γ' Σχολεῖα καὶ διτάξιον Νηπιαγωγείον, ἀποτελεῖ δὲ τὸν πατρογονικὸν θησαυρόν, ἐνθυμίζοντα τὴν ζωικότητά της, τὴν θαλερότητα τῆς τότε δρ-

θοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος. Ὑπὸ τὸν γρανίτην δὲ τοῦ θεμελίου ἐτέθη ἐν φιάλῃ ἡ περγαμηνὴ ἀναγράφουσα :

«Ἐπὶ Πρώτου Συνταγματικοῦ Ἐνακτος Σουλτάν - Μεχμέτ, Ρεσάτ τοῦ Ε΄ Πατριαρχεύοντος Ἰωακείμ τοῦ Γ΄ Ἀρχιερατεύοντος δὲ ἐν Μητροπόλει Διδυμοτείχου τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φιλαρέτου Βαφείδου καὶ ἀρχιτεκτονοῦντος τοῦ Δημητρίου Βαρβέρη κατατίθεται ὁ θεμέλιος λίθος τῆς Σχολῆς τῶν ἀρρένων τῆς ἐν Διδυμοτείχῳ ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος τῇ φιλομούσῳ χορηγία τοῦ τε Μητροπολίτου καὶ ἀπάντων τῶν ἐνταῦθα ὁμογενῶν πολιτῶν.— Ἐν Διδυμοτείχῳ μηνὸς Σεπτεμβρίου 11 ἔτους 1911».

ΕΣΝΑΦΙΑ ΚΑΙ ΡΟΥΦΕΤΙΑ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ

Ἐσνάφ καὶ ριχφὲτ = λέξεις ἀραβικαὶ σημαίνουσαι σύνολον ἀνθρώπων πῆς αὐτῆς κοιν. τάξεως καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος = Συντεχνία.

Ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς πόλεως Διδυμοτείχου ὑπὸ τῶν Τούρκων 1361 μέχρι τοῦ 1830 ἐλάχιστα στοιχεῖα εὐρίσκονται μαρτυροῦντα τὸν τρόπον τῆς διαβιώσεως τῶν Ἑλλήνων. Ὁ πέπλος τῆς σκλαβιάς δὲν ἀφίνει οὐδεμίαν ἀκτίνα νὰ συμπεράνη τις τὸν τρόπον διαβιώσεως καὶ τῶν κατοίκων Διδυμοτείχου, ἐκτὸς ὀλίγων κωδίκων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως περιεχόντων ἐλαχίστας καὶ ἀξιολόγους σημειώσεις αἰτινες σκιαγραφοῦν τὴν δεινὴν θέσιν τῆς πόλεως ταύτης καὶ γενικῶς τοῦ ἔθνους μας. Χρονολογοῦνται αὐταὶ αἱ σημειώσεις ἀπὸ τὸ 1878 μόνον καθ' ὅτι καὶ οἱ κώδικες εὐρίσκονται μόνον ἀπὸ τοῦ ἔτους αὐτοῦ. Κατὰ τὸ ἔτος μόνον 1828 καὶ ἐντεῦθεν, ἀπελευθέρωσιν δηλονότι μικροῦ μέρους τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀναγνωρίσεως αὐτοῦ ὡς ἐλευθέρου Κράτους, ἤρχισε νὰ ἀναφαίνεται ζωὴ κοινωνικὴ τῶν δούλων Ἑλλήνων τῆς πόλεως καὶ περιχώρων καὶ ἀπὸ τότε ἤρχισαν οὗτοι συγκροτούμενοι εἰς ἐσνάφια καὶ ρουφέτια ἤτοι συντεχνίας καὶ νὰ δίδεται εὐκαιρία δημιουργίας δι' αὐτῶν τρόπου αὐτοδιοικήσεως, ὥστε πολλὰ τὰ ἐθνικὰ ὠφέλη νὰ προκύψουν ἐξ αὐτοῦ.

Τὴν κοινωνικὴν αὐτὴν ζωὴν μαρτυροῦν αἱ συντεχνίαι ὄλων τῶν ἐπαγγελμάτων, αἰτινες ἀπέβησαν στοιχεῖα προόδου οἰκονομικῆς, πολιτιστικῆς, ἐθνικῆς, θρησκευτικῆς, φιλανθρωπίας καὶ ἀλληλεγγύης ἀνεκφράστου καὶ ἀξίας πολλοῦ λόγου, διὰ τῶν κάτωθι ἐκδηλώσεων καὶ διαρθρώσεων.

Ἐκάστη τῶν συντεχνιῶν τούτων εἶχεν ἰδίαν ὀργάνωσιν διευθυνομένην ὑπὸ τοῦ πρωτομάστορος ὅστις ἐκανόνιζε καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐξέλιξιν τῆς ὀλότητος τῶν μελῶν, ἐπέλυε τὰς διαφορὰ αὐτῶν πρὸς ἀποφυγὴν τῶν Τουρκικῶν Δικαστηρίων, εἰσέπραττε τὸν κεφαλικὸν φόρον ἵνα μὴ οἱ πένητες καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ καταβάλλωσι τοῦτον τλαιπωροῦνται συρόμενοι εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἐνήργει πᾶν ὅ,τι ἦτο συμφέρον διὰ τὸ σύνολον τοῦ ἐσναφίου καὶ τῆς ὀλότητος τοῦ ἔθνους. Ὁ ἀνωτέρω ἀρχηγὸς τῆς συντεχνίας περι-

εστοιχίζετο ἀπὸ ὅλα τὰ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενα μέλη, τοὺς δευτέρους μαστόρους, καλφάδες καὶ τσιράκια (μαθητευομένους). Ἐξελέγετο ἐτησίως καὶ ἀνελάμβανε τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου (πρωτομάστορος) κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Γ. συνελεύσεως, συγκαλουμένης κατ' ἔτος τὴν ἡμέραν τῆς ἀρτοκλασίας πρὸς τιμὴν τοῦ προστάτου τῆς συντεχνίας Ἀγίου, παρελάμβανε ὑπηρεσίαν καὶ διοίκησιν μετὰ τῆς σχετικῆς διαχειρίσεως ἀπὸ τὸν προκάτοχόν του, ἀφοῦ προηγουμένως ἐγίνετο λογοδοσία τοῦ ἀποχωροῦντος περὶ τῶν πεπραγμένων καὶ ἐξηλέγγετο ὁ λογαριασμός τῆς ὅλης διαχειρίσεως. Ὅσάκις ἐγίνετο τελετὴ ἐθνικὴ συγκεκαλυμμένη μὲ τὸν πέπλον τῆς θρησκείας παρίσταντο οἱ πρωτομάστοροι τῶν συντεχνιῶν ὡς ἐκπρόσωποι τῆς ὁλότητος τῶν μελῶν ἐκάστης καὶ συνεισέφερον εἰς τὸν περιηγόμενον δίσκον διὰ διαφόρους λόγους, ὅσα ἐνόμιζον καλὸν καὶ σκόπιμον ἐκ τοῦ ταμείου τῆς συντεχνίας ἅτινα ἐκ τῶν ὑστέρων ἐνεκρίνοντο. Εἰδικῶς διὰ τὰ μέλη τῶν συντεχνιῶν ὁ θεσμὸς οὗτος ἦτο σωτήριος. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἴδρυσιν τῶν Σωματείων τούτων ἐσηματίζετο κεφάλαιον, διότι ἡ αὐτοσυντηρησις ὧθει ὅλα τὰ μέλη συσπειρωμένα νὰ συνεισφέρουν καὶ νὰ καταβάλλουν τὰς συνδρομάς των, τὸ ποσὸν δὲ τὸ ὁποῖον εὐρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ πρωτομάστορος δὲν ἔμενε ἀδρανές, ἐτοκίζετο εἰς τὰ μέλη πρὸς ὠφέλειαν τοῦ Ταμείου εἴτε εἰς εὐποροῦντα εἴτε εἰς ἀτυχήσαντα καὶ ἔχοντα ἀνάγκην οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως. Ἀπλῆ ὁμολογία καὶ ὑπογραφή τοῦ διοικοῦντος μὲ δύο τριῶν μελῶν ὑπογραφάς, ἦτο ἱκανὴ νὰ μὴ ἀμφισβητηθῆ ποτὲ τὸ χρέος καὶ ἐκτελεσθῆ ἀμέσως εἰς πρώτην ζήτησιν. Οἱ ὀφειλέται δὲ κατέθετον ὡς ἐνέχυρον τὰ κτήματά των οὐχὶ διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως, ἀλλὰ μόνον δι' ἀπλῆς ὑπογραφῆς ἢ τῶν ἀποτυπωμάτων τοῦ δακτύλου διὰ τοὺς ἀγραμμάτους. Τοιαῦται συντεχνίαι ὑπῆρξαν πολλαὶ ἐν Διδυμοτείχῳ· σχεδὸν ὅλων τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ ἡμιλλῶντο ποία θὰ ὑπερβάλῃ τὴν ἄλλην εἰς ἔργα φιλανθρωπίας, ἀλληλεγγύης καὶ φιλογενείας ἐν γένει.

Ἡ διὰ τὰ Σχολεῖα πρὸ παντὸς πρῶτον ἐμμέσως καὶ ἔπειτα ἀπ' εὐθείας συνεισφορὰ ἦτο τὸ πρωταρχικὸν μέλημα αὐτῶν. Μιᾶς μόνης, δυστυχῶς, τὰ ἀρχεῖα ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας τῆς τῶν γεμεντεζήδων (σανδαλοποιῶν) καὶ κουντουράδων (ὑποδηματοποιῶν). Πᾶσαι ὅμως, ὡς προείπομεν, εἰργάζοντο μὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα καὶ πρόγραμμα. Τὴν ὑπαρξίν καὶ τῶν ἄλλων συντεχνιῶν ἐξάγομεν ἐκ διαφόρων εἰκόνων τῶν ἐκκλησιῶν, ἐφ' ὧν ὑπάρχουν ἀφιερώσεις. Αἱ τρεῖς ἐκκλησίαι Διδυμοτείχου ἀνεκαινίσθησαν εὐθὺς μετὰ τὸ 1830 κατόπιν ἐκδόσεως αὐτοκρατορικῶν φερμανιῶν ἅτινα ὑπῆρξαν ἐνδεικτικὰ τῆς ὁπωσδήποτε ἀμβλυνθείσης τουρκικῆς τυραννίας. Τοιαῦται ἀφιερώσεις εἶναι αἱ ἐξῆς: Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας καὶ ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἀναγράφεται μὲ κεφαλαῖα γράμματα ἐν συμπλέγματι, ὡς ἐσυνείθιζον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

ΙΣΤΟΡΙΣΘΗ Η ΕΙΚΩΝ ΑΥΤΗ ΣΠΟΥΔΗ, ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΗ, ΤΟΥ ΕΤ-
 ΛΟΓΗΜΕΝΟΥ ΡΟΥΦΕΤΙΟΥ ΤΩΝ ΜΠΟΓΙΑΤΖΗΔΩΝ ΕΤΟΣ 1844

Ζωγράφος Χ' Νικόλας Ἀδριανουπολίτης

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν ἀφιερῶθη ὑπὸ τῶν μπογιατζήδων (βαφέων) τῆς πόλεως καὶ εἶναι μᾶλλον δαπανηρὰ καθ' ὅτι εἰς μέγεθος, τέχνην καὶ ἔκφρα-
 σιν εἶναι σπουδαία καὶ πλαισιούται διὰ στεφάνου ἀργυροῦ ἀξίζοντος πολ-
 λὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Οἱ μπογιατζήδες ἦσαν πλουσιώτατοι τότε, διότι ὅλα τὰ ἐνδύματα ἀν-
 δρῶν καὶ γυναικῶν πόλεως καὶ χωρίων ὑφαίνοντο πρῶτον εἰς τὸν πατρο-
 παράδοτον ἀργαλειὸν καὶ κατόπιν ἐδίδοντο πρὸς βαφὴν εἰς τὸν βαφέα.
 Πρὸ παντὸς ἡ περισκελὶς (βρακί) τῶν ἀνδρῶν πάντων τῶν χωρίων τῆς
 περιφερείας ἐβάφετο μὲ χρῶμα κυανοῦν ὅπερ ἀποτελεῖ μὲ τὸν χιτῶνα
 (ὑποκάμισον) λευκὸν ἀρμονίαν χρωμάτων καὶ ἀπεικόνιζε τοῦτο τὴν Ἑλ-
 ληνικὴν Σημαίαν. Τῶν γυναικῶν πάλιν ὅλων τῶν χωρίων οἱ σάκκοι (καν-
 τάνια, τσουκμάνια) πλὴν τῆς κυανῆς (λουλακῆς) βαφῆς εἶχον καὶ ἐπί-
 στρωσιν σιλιπνὴν (λούστρον). Ἐφ' ὅσον ἐπομένως πάντες ἔφερον τοιαύ-
 τας περισκελίδας καὶ ἡ θερινὴ ἐνδυμασία ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐβάφοντο,
 εὐνόητον εἶναι πόσον ἠυπόρει τὸ ρουφέτιον τοῦτο!! Ἦδη εἰς μόνον βα-
 φεὺς μὲ ὀλίγα ἔσοδα ὑπάρχει καθ' ὅσον πάντες καὶ πᾶσαι ἔγιναν λάτρεις
 τῆς εὐρωπαϊκῆς λεγομένης ἀμφίσεως, ὃ δὲ ἀργαλειὸς ἀποτελεῖ ἀντικείμε-
 νον ἔχον ἀρχαιολογικὴν πλέον ἀξίαν καὶ ἡ τοιούτου εἶδους οἰκοτεχνία συνε-
 κεντρώθη εἰς 2—3 ὕφασματοπώλας.

Ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας εἰς τὴν ἀντίστοιχον πλευρὰν τοῦ εἰκονοστα-
 σίου φέρει τὴν ἰδίαν ἀφιέρωσιν μὲ τὰ αὐτὰ στοιχεῖα τοῦ Ρουφετίου τῶν
 γεμενετζήδων (σανδαλοποιῶν).

Ἡ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Ρουφετίου τῶν σημητσήδων (κουλουρ-
 τσήδων).

Ἡ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ τοῦ Ρουφετίου τῶν κασάπηδων.

Ἡ τοῦ Ἰωάννου Προδρόμου τοῦ Ρουφετίου τῶν Γουναράδων.

Τὸ ρουφέτιον τοῦτο ἦτο πλουσιώτατον, διότι λόγῳ τῆς δριμύτητος τοῦ
 ψύχους τῶν μερῶν τούτων ἕκαστος τῶν κατοίκων ἔπρεπε νὰ φέρῃ καὶ μίαν
 γούναν τὸν χειμῶνα ἐπενδεδυμένην μὲ ὕφασμα χονδρὸ (σαγάκι) καὶ κεν-
 τημένην διὰ γαιτανίων. Αἱ γυναῖκες πάλιν τῶν πόλεων ἔφερον γούναν μὲ
 δέρμα κάστορος τῶν πλουσίων, καὶ ἀλώπεκος ἢ βρωμοκοῦνάβου τῶν πτω-
 χοτέρων. Πᾶσαι δὲ αἱ χωρικαὶ ἔφερον γούναν ἐκ δέρματος προβάτου συρ-
 ραμμένην μὲ γαιτάνιον, λευκὴν ἢ μαύρην καὶ ἄνευ μανικίων. Τὸν μὲν χει-
 μῶνα ἐφόρουσαν αὐτὰς μὲ τὸ τρίχωμα ἔσωθεν, τὸ δὲ θέρος μὲ τὸ τρίχωμα
 ἔξωθεν, δηλαδὴ ἀντεστρέφοντο ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς. Σήμερον οὐδεὶς τῶν
 γουναράδων ὑφίσταται.

Ἡ εἰκὼν τοῦ Ἀγίου Δημητρίου ἀφιερῶνται ὑπὸ τοῦ ρουφετίου τῶν Ἀμπατζήδων (φαρδοραπτῶν). Ἡ συντεχνία αὕτη μέχρι τοῦ 1940 ἤκμαζε, διότι ὅλοι οἱ χωρικοί, ἀλλὰ καὶ γέροντες Διδυμοτειχῖται ἐφόρουν ἐνδύματα ἐκ σαγιακίου χονδροῦ πλαισιωμένα μὲ γαϊτάνια καὶ τὰ γυναικεῖα κοντογούνια, ἐπομένως δὲ αἱ πρόσοδοι ἦσαν πολλαί. Νῦν ὁ ἀριθμὸς τῶν φαρδοραπτῶν περιορίσθη εἰς δύο.

Ἡ εἰκὼν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου ἀφιερῶθη ὑπὸ τῶν Γεωργῶν

Ἡ εἰκὼν τοῦ Ἀγίου Σπυρίδωνος ἀφιερῶθη ὑπὸ τῶν Κεραμάρηδων

Ἡ εἰκὼν τοῦ Ἀγίου Ἰωσήφ ἀφιερῶθη ὑπὸ τῶν δουλγκέρηδων (κτιστῶν)

Ἡ εἰκὼν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου ἀφιερῶθη ὑπὸ τῶν τσοπάνηδων (ποιμένων).

Ἡ εἰκὼν τῶν Κουγιουμτζήδων (χρυσοχόων) τοῦ Εὐδαγγελισμοῦ ἦτο ἢ πλουσιωτέρα διὰ πολλῶν κομποτεχνημάτων ἀργυρῶν κεκοσμημένη, διότι καὶ τὸ ρουφετίον τοῦτο ἦτο τὸ πλουσιώτερον. Ὑπολογίζεται ὅτι ἄνω τῶν 30 οἰκογενειάρχων ἦσαν ἀρχηγοὶ ἐργαστηρίων χρυσοχοείας ὀκτῆς οὐχὶ μικρᾶς καὶ ἄνω τῶν 30 καλφάδων καὶ ἰσαρίθμων τσιρακίων εἰργάζοντο παρ' αὐτοῖς. Τὰ ἱερὰ σκευῆ ἀπασῶν τῶν ἐκκλησιῶν ὑπ' αὐτῶν κατεσκευάζοντο. Αἱ εἰκόνες τῶν ἁγίων ἐπηργυρώνοντο ἢ ἐπεχρυσώνοντο. Ὅλοι αἱ γυναῖκες τῶν χωρίων ἐφόρουν εἰς τὴν ὄσφυν ζώνην ἀργυρᾶν μὲ σπονδύλους τρυπητοὺς καὶ μὲ πόρπην ἀπεικονίζουσαν τὸν δικέφαλον αἰτόν. Αἱ γυναῖκες τῶν πόλεων ἐφόρουν εἰς τὴν κεφαλὴν ἐπηργυρωμένα τεπελίκια. Τῶν χωρίων προσθέτους κουσοποῦλες (βουρλίδες) μὲ ἀσημένιους παραδες φιλοτεχνημένας ἀπὸ χρυσοχόους. Ὅλα αὐτὰ ἐκόστιζον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ τὸ ρουφετίον ἤκμαζε καὶ εἶχεν οἰκονομικὴν εὐεξίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν. Νῦν ἐξέλιπον πάντες, τὰ δὲ κατασκευάσματά των, δηλαδὴ τεπελίκια, ζωνάρια κ.τ.λ., εὐρίσκονται ἐρριμμένα εἰς τὰ ὑπόγεια τῶν οἰκιῶν περιφρονημένα καὶ ἐκτοπισμένα διὰ παντὸς ἀπὸ τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν.

Εἶπομεν ὅτι ἐκ τῶν ἀνωτέρω συντεχιῶν μιᾶς μόνον τὰ ἀρχεῖα εὐρίσκονται τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰς χεῖρας ἡμῶν καὶ σημειοῦμεν ἐλάχιστα ἐκ τῶν περιεχομένων καθ' ὅσον ἐπὶ 120 καὶ πλέον ἔτη τὰ ἴδια ἐπαναλαμβάνονται κατ' ἔτος, ἥτοι ἔθιμα τοῦ ἑσναφίου τῶν γεμενετζήδων καὶ κουντουράδων καὶ ὁμολογουμένως τοῦτο ἀποτελεῖ θησαυρὸν ἀρχαιολογικὸν καὶ ἐθνικόν. Συνίστανται τὰ ἀρχεῖα ταῦτα εἰς ἓν βιβλίον δερματόδετον μὲ φύλλα χάρτου χονδρὰ καὶ δυνατὸν νὰ ὀνομασθῇ βιβλίον ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Ρουφετίου. Τοῦτο ὀνόμασαν κώδικα καὶ ἀρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ 1831 καὶ φθάνει εἰς τὸ ἔτος 1957, ἔχει ὅμως καὶ σελίδας χρονολογουμένας ἀπὸ τοῦ 1828, αἵτινες προφανῶς συνερράφησαν ἐκ τῶν ὑστέρων, ὅτε συνεκροτήθη ἐπισήμως τὸ ρουφετίον.

Ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ σελίδι ἀναγράφεται διὰ γραμμάτων καλλιγραφικῶν: «1831, Ἰανουαρίου 8. Κώδιξ τοῦ ἱεροῦ ἑσναφίου τῶν γεμενετζήδων καὶ παπουτζήδων, ἐν ᾧ καταγράφονται ὀνομαστὶ τὰ τε κινήτὰ καὶ

ἀκίνητα ὑποστατικά τῶν αὐτῶν ἑσναφίων, ἅπερ σώζονται μέχρι τῆς σήμερον πρὸς διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν καὶ ἔλθῃ ὁ Παναγάθος Κύριος διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος αὐξάναι καὶ πληθύναι αὐτά!! Ἄμην».

Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς ἐπιγραφῆς καὶ ἐκ τῆς ὀρθογραφίας φαίνεται ὅτι ὁ συντάξας ἦτο ἐγγράμματος. Εἰς τὰς ἐπομένας ὁμως σελίδας δέον κανεῖς νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν ἵνα ἀναγνώσῃ τινὰ ἐκ τῶν ἀναγραφομένων. Ἐν τῇ ἐπομένῃ σελίδι καταγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν κατὰ πρῶτον συγκροτησάντων τὴν συντεχνίαν τῶν μελῶν μετὰ μαστόρων, ὑπομαστόρων, καλφάδων καὶ τσιρακίων τῶν γεμενετζήδων καὶ κουντουράδων ἐν ὄλῳ 65. Ὅλα τὰ ὀνόματα γράφονται μὲ τὸ ὑποκοριστικόν : Δημητράκις, Μιχαλάκις, Βλασάκις, Χρηστάκις χωρὶς ἐπώνυμον, εἰμὴ μόνον τὸ πατρώνυμον, ἐὰν ἦτο ὁ πατὴρ ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἂν ὄχι τοῦ ποτὲ τάδε, τοῦ ποτὲ Μιχαλάκι, τοῦ ποτὲ Δημητράκι κ.τ.λ.

Εἰς ἐπομένας σελίδας ἔχει πάλιν τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τῶν ἀποτελεσάντων τὴν συντεχνίαν ἐκάστου ἔτους, ἐπὶ λέξει : «1838: Ἴδου σιμιονουτοῦ ἱσναφιῶ τὰ ὄσα γρόσια ἔχῃ τὸ ἱσνάφι μὲ ὄμο(λο)για, πρὸς ὄνομα Γιακόβις 40 γρόσια. Λαμβάνι Νιδέλκος 70 γρόσια Παναγιωτὶς τοῦ Θανασι 120 γρόσ. Κιριακὶς 10 γρόσ.» καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Τὰ μὲν ὀνόματα μὲ Ἑλληνικοὺς χαρακτήρας, τὰ ποσὰ ὁμως μὲ τουρκικοὺς χαρακτήρας ἄγνωστον διὰ ποίαν σκοπιμότητα. Ὁμοίως: «1839 Στὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον μία ὄμολο(γ)ια 1000 γρόσια λαμβάνι Γιανουδὶς τὸ Θανασι φουτσιτζὶ γρόσ. 50 ἠδοῦ τὴν σουμα πρὸς ὄνομα τις ὀμολογιας Κουνσταντι Αναστας 100 γρόσ. Σταμάτις Σταμπολι 100 Τζινὰρ Κονσταντι 30 καὶ ξέξῃς. Γρόσ. 2.574

«1840: ελαβι ὁ Ποτουρογλους ἀναστασουδι ἀπο ἱσναφ γρόσ. 25 Χα" Πουλιουγλους Διμιτρακὶς 300 γρόσ. μια ὄμολο(ι)α».

«1841: Ἴδου η σουμα τις ὄμολογιας ἦτοι γρόσ. 1810».

«1842: Φτάνι ἡ μανα (κεφάλαιον) μὲ τὸ διάφορο (τόκο) 3234 γρόσ. Ἴδου ὁ λογαριασμὸς τοῦ ετους τούτου τις ἀρτοκλασίας

γρόσ.	62	ἀλεύρι	γρόσ.	13	σαμόλαδου
»	21	ρακὶ	»	5	διὰ μεκίγια (λουκουμάδες)
»	22	μέλι	»	5	ψυστικά
»	20	μυρωδικά	»	5	κρασί
»	40	διὰ δισπὸτ	»	2	διὰ κραχτ
»	40	δια πανκάρ	»	1	δια πριμικὶρ
»	5	διὰ παπαδὶς	»	1	χαρτιά διὰ μάστορι
»	9	διὰ ψαλτάδὶς	γρ.	251».	

Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου καὶ μέχρι τοῦ 1920 στερεοτύπως γίνονται ὅμοια ἔξοδα τῆς ἀρτοκλασίας καὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ προεδρείου διὰ παρα-

σκευῆς μεκικίων (λοκουμάδων) καὶ κρασορακοκατανύξεως. Μεταβαίνοντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πρωτομάστορος μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας ἐσήκωνον τὸ ὕψωμα, διὰ τοῦ Ἀρχιερέως ἢ ἱερέως. Ἐγίνετο ἡ ἐκλογή μετὰ τὴν λογοδοσίαν καὶ ἐπηκολούθουν τὰ ἀναφυκτικὰ μὲ ἀριθμὸν δι' ἕκαστον ἱκανὸν λοκουμάδων (μεκικίων) τὰ ὅποια ἐπὶ 100 καὶ πλέον ἔτη οὐδέποτε ἀπέλιπον.

Ἀπὸ τοῦ 1856 ἤρχισαν νὰ συνεισφέρουν καὶ διὰ τὸ μετόχι, τὸν ἅγιον Τάφον, τὰ Σχολεῖα ἀπ' εὐθείας πλέον καὶ ὄχι ἐμμέσως, διὰ τῶν ἐκκλησιῶν Ἀπὸ τοῦ 1860 ἕκαστη τῶν τριῶν ἐκκλησιῶν ἐνισχύετο διὰ γροσίων 40, 50, 60 ἐκ μέρους τοῦ Σωματείου τούτου.

Ἐνας λογαριασμὸς παρουσιάζει κατὰ τὸ 1856 τὴν περιουσίαν τοῦ Σωματείου ὡς ἐξῆς : Λίραι ὀθωμανικαὶ 5 λουτζια 3 Ρούσικαι 1 μετζίτια 1 καὶ ψιλὰ.

Παραθέτομεν καὶ μίαν διάταξιν τῆς συνελεύσεως τοῦ Σωματείου κατὰ τῶν φοροφυγᾶδων. Οἱ γεμεντζηδες δηλαδὴ ἐλάμβανον δέρματα κατετριγασμένα ἢ ἐκ Διδυμοτείχου ἢ ἐξ ἄλλης πόλεως τῆς Θράκης. Ὅστις ἤθελε νὰ πωλήσῃ δέρματα ἔπρεπε νὰ καταβάλλῃ καὶ ἀνάλογον ποσοστὸν φόρου πρὸς τὸ ἐσνάφι.

Ἴδου ἡ διάταξις ἣτις ἴσχυε περισσότερον ἀπὸ Νόμον.

«Ἐτος 1871 δεκεμβρίου 12 ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος τι θὰ γιγρίσι καθε σαβατο καθε μάστορας τὸ κὰν μπασιτὶ (φόρον αἵματος) θὰ δινι ἕνα 1 γρόσι κι ἀπο ἐξο ὄπιος μάστορις ταμπάκς (βυρσοδέφης) θὰ φέρι πράμα χορίς νὰ εροτα κριφὰ δὲν ἔχι το δικέωμα νὰ παρι σαράντα παραδιδὸν πράμα ὀπιος ἰθελε κι λαθοσι κι πάρι πράμα νὰ ηνε ἰπόχρεος νὰ δινι πρὸς τοκο μια λιρα ὀθωμανικη διὰ τοὺς πτωχοὺς». Ἡ ποινικὴ αὐτὴ ρήτρα ἐτηρεῖτο ἀπαρεγκλίτως διότι περιεφρουρεῖτο τὸ συμφέρον τοῦ Σωματείου καὶ κάθε μέλος ἦτο ὑποχρεωμένον νὰ συμμορφοῦται καὶ νὰ πειθαρχῇ.

Ταύτην τὴν ἀπόφασιν ὑπογράφουν.

Χατζηαποστόλις βεβαιο

Γιώργις βεβαιόνου

Χατζηπαναγιώτις βεβαιο

Χα''Ἡλίας βεβαιόνου

Θεολόγις βεβαιο

Βαγγέλις βεβαιόνου

κ.τ.λ.

Ἐν τῷ Κώδικι τούτῳ καὶ ἐν ἔτει 1851 ἀναγράφεται μία χαρακτηριστικὴ δωρεὰ τοῦ Σωματείου πρὸς τὴν μονὴν Κορνοφωλιᾶς ἐκ γροσίων 1000 ἣτις προφανῶς θὰ εἶχε σκοπὸν ἐθνικὸν καὶ ὄχι ἐνισχύσεως τῆς μονῆς, ἣτις ἄλλωστε ἦτο εἰς ἀνθηρὰν οἰκονομικὴν κατάστασιν.

«Γρόσια 1000 ἐδόθησαν εἰς τὸ μοναστηρι τῆς Κορνοφωλιᾶς γρόσια χίλια διὰ μνημυσυνο τοῦ Ἰσαφίου».

Καθὼς φαίνεται ἐκ τῶν δωρεῶν αἱ ὁποῖαι σημειοῦνται ἐν τῷ Κώδικι ἡ τάσις πρὸς κοινωφελῆ ἔργα ἦτο πολὺ μεγάλη, αἱ ἀγαθοεργοὶ δὲ πράξεις τοῦ Ἰσναφίου ἄπειροι. Σωρεία ὀνομαστικῶν καταστάσεων εὐρίσκεται εἰς τὸ ἀρχεῖον διανομῆς βοηθημάτων εἰς πτωχοὺς. Δι' ἐθνικοὺς δὲ σκοποὺς συνέπραττον πάντα τὰ ἰσνάφια συνεισφέροντα ὑπὸ διάφορα προσχήματα ἵνα μὴ ὑποπίπτουν εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ δυνάστου. Ἐφθασεν ὁ Κῶδιξ οὗτος εἰς τὸ ἔτος 1912 ἀναγράφων τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα καθ' ὃν τρόπον διευτυπώθη ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν σάλον τῶν Βαλκανικῶν πολέμων καὶ τοῦ πρώτου Ἐυρωπαϊκοῦ τοιούτου καθ' οὓς τὸ ἡμέτερον ἔθνος ὑπέστη τὰ πάνδεινα, δὲν ἔπαυσαν τὰ ἰσνάφια δρῶντα ἐθνοπρεπῶς, διότι τώρα ἦτο περισσότερο ἐπιβεβλημένη ἡ συσπείρωσις καὶ ἡ ἀλληλεγγύη τῶν ὁμογενῶν. Ἴδου ὀλίγαὶ λέξεις σημειωθεῖσαι κατὰ τοὺς χαλεποὺς ἐκείνους χρόνους τῆς δουλείας καὶ τοῦ τρόμου.

«Ἡ ἀρτοκλασία ἔγινε εἰς τοῦ Νικολάου Βασιλείου τὴν οἰκίαν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος τοῦ ἔτους 1914. Οἱ μαστόροι καὶ οἱ καλφάδες ἦταν στρατιῶται εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ μόνον τὰ ὀνόματα μνημονεύθηκαν. Τὸ δὲ 1915 ἔγινε ἡ ἀρτοκλασία (γράφει) μὲ μερικοὺς μαστόρους δηλ. 8 καὶ οἱ ἄλλοι ἔλιπαν». Πράγματι ἔλειπαν καὶ ἔλειψαν διὰ παντὸς διότι φοβερὰ τάγματα τῶν ἐργατῶν τῆς Τουρκίας (ἀμελέ - ταμπούρ) ἀπεδεκάτισαν τὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον καὶ ἀπὸ 65 μαστόρους τοῦ Ἰσναφίου τῶν γεμεντζήδων ἀπέμειαν 8 καὶ ἐν ἀναλογίᾳ τῶν ἄλλων ἰσναφίων. Σημειωτέον ὅτι, ὅτε οἱ δυστυχεῖς Ἑλληνες Διδυμοτείχου καὶ περιχώρων ὑπηρετοῦν εἰς τὰ ἀνωτέρω ἔξοντωτικά τάγματα, τὸ Διδυμότειχον παρεδίδοτο εἰς τοὺς Βουλγάρους διὰ συνθήκης Τουρκίας—Βουλγαρίας καὶ ἡ ἐπιδείκωσις τῆς θέσεως τῶν Ἑλλήνων ἦτο τώρα διπλή. Ἡ ἀρτοκλασία τοῦ Ἰσναφίου τούτου ἔχοντος τὴν προσωνομίαν τῆς Συντεχνίας σανδαλοποιῶν καὶ ὑποδηματοποιῶν ἐξακολουθεῖ τελομένη καὶ σήμερον καὶ θὰ τελεῖται πάντοτε εἰς ἀνάμνησιν τῶν ὅσων ὑπέστη τὸ ἔθνος μας κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας ἀφ' ἑνός, εἰς τιμὴν τοῦ προστάτου Ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ ὡς μνημόσυνον τῶν θεαρέστως ἐργασθέντων ἐπὶ αἰῶνα καὶ πλέον ὡς καὶ τῶν μαρτυρικῶν θανάτων ὑποστάντων ἀτυχῶν μελῶν τῆς Συντεχνίας εἰς τὰ ἔξοντωτικά τάγματα ἐργατῶν τῆς Τουρκίας ὧν τὰ ὀνόματα ἄτινα ἀναγράφονται τῷ παρόντι Κώδικι, ἔστωσαν πάνθεν ἡρώων ἐθνικῶν.

ΜΙΑ ΜΙΚΡΑ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ
ΜΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΠΤΥΧΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΜΑΣ

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς λέξεως «Ζιντάν» («Φυλακὴ Καρόλου» Διδυμοτείχου) τὴν ὁποίαν ἀνεγράψαμεν εἰς τὸ τραγικὸν ἐπεισόδιον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πανηγύρεως τῆς Πεντηκοστῆς (Καλὲ - παναῖρη) παραθέτομεν τὴν

ἐξῆς ἀγνωστον λεπτομέρειαν μιᾶς ἱστορικῆς πτυχῆς τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 :

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Βόρειος Ἑλλάς, δηλαδὴ Θράκη καὶ Μακεδονία, προσέφερον εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας ἀρκετὸν αἷμα. Ὁ Πατριάρχης Κύριλλος Σερμετζόγλου, τέκνον τῆς ἀνθούσης ἄλλοτε Ἀδριανουπόλεως, ἀπαγχονισθεὶς μετὰ δεκάδων ἄλλων προκρίτων τῆς πόλεως ταύτης ἐν Ἀδριανουπόλει ὅπου εὕρισκετο ὑπέργηρος ἐφησυχάζων, ὁ καπετὰν Βισβύζης καὶ ἡ σύζυγός του Δόμνα Βισβύζαινα, ὁ καπετὰν Κούταβος καὶ οἱ κατόπιν καπεταναῖοι Βαγγέλης, ἐκ Λαβάρων, καὶ Λάζος, ἐκ Διδυμοτείχου, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀποτελοῦν τὰ συμβόλαια καὶ τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην τῆς συμβολῆς τῶν μερῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ δένδρου τῆς ἐλευθερίας καὶ παράδειγμα διὰ τὴν τωρινὴν καὶ μέλλουσαν γενεὰν τοῦ ἔθνους μας.

Ὁ Ἐμμανουὴλ Παπᾶς τραπεζίτης ἐκ Σερρῶν, ὅστις ἐγκαταλείψας πλοῦτη καὶ εὐμάρειαν, ὑψωσε τὴν σημαίαν τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὴν πατρίδα του Σέρρας ἀλλὰ καὶ εἰς Χαλκιδικὴν ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ δυνάστου Τούρκου. Ὁ Γάτσος Ἀγγελῆς καὶ Καρατάσος Ξαφηράκης καπεταναῖοι τῆς Ναούσης κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς πόλεως ταύτης τὸ 1822, ὑπῆρξαν οἱ μάρτυρες τῆς ἐλευθερίας τὴν ὁποίαν ἐχάρισαν εἰς τοὺς ἀπογόνους των. Ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες Ναουσαῖαι ὑπῆρξαν ὑπ' ἀριθ. 2 Σουλιώτισσαι. Ἐκεῖναι εἰς τὸ Ζάλογγον, αὐταὶ εἰς τὸν ποταμὸν Ἀραπίτσα μὲ τοὺς ἀβυσσαλέους καταρράκτας του.

Μὲ τὰ τέκνα των εἰς τὴν ἀγκάλην ἐπροτίμησαν νὰ ριφθοῦν εἰς τὰ μαῦρα καὶ ὀρηκτικὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ τούτου, παρὰ νὰ συλληφθοῦν αἰχμάλωτοι καὶ νὰ κοσμοῦν τὰ χαρέμια τῶν πασάδων καὶ ἀξιωματικῶν Τούρκων. Εἶχον δίκαιον. Τί τὴν ἤθελον τὴν ζωὴν ; Ὅσαι, λοιπόν, δὲν κατώρθωσαν νὰ φθάσουν εἰς τὴν Ἀραπίτσαν δὲν εἶχον καλυτέραν τύχην. Τὰς ἔφαγε τὸ μαχαῖρι τοῦ κατακτητοῦ καὶ ἄλλαι ἔγιναν σκλάβαι τῶν Τούρκων.

Ὅσοι ἄλλοι ἄνδρες, κατόπιν ἡρωϊκῆς ἐξόδου, κατὰ σχέδιον τῆς ἐξόδου τοῦ Μεσολογγίου, ἔμειναν εἰς τὴν ζωὴν καὶ συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι, ἐκρεμάσθησαν εἰς τὰς ὑπαρχούσας ἀκόμη πλατάνους τοῦ ἱστορικοῦ κισκι τῆς Ναούσης καὶ τὸ θρόισμα τῶν φύλλων των διαλαλᾷ εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸν ἡρωϊσμὸν τῶν παλληκαριῶν τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῶν περιχώρων κατὰ τὰς μαύρας ἐκείνας ἡμέρας καὶ ὥρας τὰς ὁποίας διῆλθον μὲ τὴν εἴσοδον τοῦ τυράννου ἐντὸς αὐτῆς. Τὰ ἀγάλματα τῶν ἡρωϊκῶν ἀρχηγῶν καὶ τὸ ἥρῳον τῶν πεσόντων εὕρισκονται εἰς τὴν θέσιν ταύτην διὰ νὰ θπενθυμίζουσι εἰς τὰς νέας γενεὰς τὸ πῶς οἱ δοῦλοι γίνονται ἐλεύθεροι. Εἶναι τῷ ὄντι τραγικὴ ἡ ἱστορία τῆς Ναούσης τόσον, ὅσον ἡρωϊκοί, φιλελεύθεροι καὶ ὑπερήφανοι εἶναι καὶ θὰ εἶναι οἱ κάτοικοί της. Αἱ ἱστορίαι καὶ τὰ ἔπη δὲν γράφονται μὲ ἄνδρας ψοφοδεεῖς, ἀλλὰ μὲ παλληκάρια καὶ λεβέντες, ὅπως εἶναι οἱ Ναουσαῖοι... Ἄς σταματήσω ἐδῶ, διότι παρεσύρθη καὶ

ἔξέφυγον τοῦ θέματός μου. Θὰ δοθῇ πάλιν εὐκαιρία νὰ ψάλω διθυράμβους καὶ νὰ ἐξυμνήσω τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ναουσαίων κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα 1903—1908. Ἐπανερχόμενος πάλιν εἰς τὴν λέξιν Ζιντὰν ἐξ ἧς ἔλαβον ἀφορμὴν, σημειῶ ὅτι αὕτη κακῶς προσωνομάσθη «φυλακαὶ Καρόλου», δηλαδὴ τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας, ὅστις ἐπολέμησεν εἰς τὴν Πουλτάβαν κατὰ τῶν Ρώσων, ἐνίκηθη, καὶ καταφυγὼν τραυματίας ἐπὶ φορείου εἰς τὴν Τουρκίαν συνελήφθη κατ' ἀπαίτησιν αὐτῶν καὶ ἐνεκλείσθη εἰς τὴν φυλακὴν Ζιντὰν μετὰ τῆς συνοδείας του. Ἡ φυλακὴ αὕτη προῦπήρχε τοῦ Καρόλου, ἀπὸ Βυζαντινῆς ἀκόμη ἐποχῆς καὶ ἐνεκλείοντο εἰς αὐτὴν οἱ πολιτικοὶ κατάδικοι. Δὲν ἔγινεν ἐπομένως ἀποκλειστικῶς διὰ τὸν Κάρολον ἀλλὰ, καθὼς εἶπομεν, πολλὰ ἔτη ἐνωρίτερον ἢ σφύρα καὶ ἡ σμίλη ἀτέχνου πετρᾶ ἐλάξευσε εἰς τὸν βράχον ὅστις εὑρίσκεται ὀπισθεν τῆς ἐκκλησίας Ἀγίου Ἀθανασίου παρὰ τὴν Μητρόπολιν, σπήλαιον βάθους 2 μέτρων περίπου ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ ὄχι ὅπως ὑπάρχει θρύλος κατεβίβαζον τοὺς καταδίκους διὰ σχοινίου. Ἄλλον εἶναι ἐκεῖνον τὸ Ζιντὰν, τὸ ὁποῖον, πράγματι, ἔχει βάθος πολὺ, ἀλλὰ τοῦτο εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν χωρίων Κνανῆς καὶ Βρυσικῶν καὶ ὀνομάζεται Ζιντὰν-τεπέ. Τὰς φυλακὰς τοῦ Καρόλου περιέγραψε πληρέστατα ἐν τοῖς «Θρακικοῖς» ὁ ἀείμνηστος Ἀχιλ. Σαμοθράκης. Ὁ Σουλτᾶνος διὰ τὴν καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως Σερρῶν—Χαλκιδικῆς καὶ Ναούσης ἀπέστειλε τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ Ἀβδουλ-Ἀββούτ-πασᾶν. Εἰς τὰ ἀνωτέρω μέρη δι' εὐκολίαν τὸν ὀνομάζουν Λουμποῦτ-πασᾶν. Ἀφοῦ κατέστειλε διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου τὴν ἐπανάστασιν τῶν δύο πρώτων σαντζακίων, κατέληξεν εἰς τὴν πόλιν Νάουσαν, ἣτις ἐπανεστάτησε ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν Γάτσου καὶ Καρατάσου καπεταναίων. Ἐπὶ τῇ πληροφορίᾳ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Λουμποῦτ-πασᾶ μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ, συγκεντρώσαντες ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ τὰ χωρία Γκίμνοβα, Κουτσούφλιανη, Περισόρι, Δαρζίλοβον, Κοπανόν κ.τ.λ. ἀπεφάσισαν νὰ ἀντιτάξουν ἄμυναν καὶ νὰ ἀποθάνουν μαχόμενοι. Ἡ μάχη ἀρχίζει. Οἱ Ἕλληνες μάχονται ἡρωικῶς. Τὸ τηλεβόλον τοῦ Λουμποῦτ ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ σημερινοῦ φτωρίου Λαναρᾶ προξενεῖ ζημίας εἰς τὴν πόλιν. Οἱ Ναουσαῖοι ἀκλόνητοι. Παρέρχονται ὧραι καὶ ἡμέραι ἀγωνίας. Τὰ τροφίμα ἤρχισαν ἐλαττούμενα. Τὰ πολεμεφόδια ἐπίσης. Ὁ κλοιὸς γίνεται στενώτερος. Ἀποφασίζεται ἔξοδος τὴν νύκτα. Ξιφῆρεις ἐξέρχονται καὶ σκορπίζουν τὸν θάνατον εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ὀλίγοι ὅμως κατορθώνουν νὰ διαπεράσουν τὸν κλοιόν. Πολλοὶ συλλαμβάνονται αἰχμάλωτοι καὶ μηδενὸς ἐξαιρουμένον ἀπαγχονίζονται εἰς τὰς ἱστορικὰς πλατάνους τῆς Ἀκροπόλεως Κιόσκι. Τότε αἱ γυναῖκες ρίπτονται εἰς τὰ ἀβυσσαλέα ὕδατα τῆς Ἀραπίτσας ἔχουσαι εἰς τὰς ἀγκάλας τὰ τέκνα των. Ὁ Λουμποῦτ γίνεται κύριος τῆς πόλεως. Ὅπως ὁ πλοῦτος εἶναι ἐφήμερος εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ μά-

λιστα όταν κερδίζεται με μέσα ἀθέμιτα, οὕτω και ἡ δόξα όταν εἶναι βαμμένη με αἷμα ἀθῶν εἶναι προσωρινή.

Τὸν Ἀβδουλ-Ἀββούτ-Λουμπούτ τὸν διαβάλλον εἰς τὸν Σουλτάνον ὅτι δεικνύει σημεῖα ἀνευλαθείας και ἀνυποταξίας προερχόμενα ἐξ ἐπάρσεως λόγῳ τῶν κατορθωμάτων του. Ὁ Σουλτάνος διατάσσει τὴν σύλληψιν και μεταγωγὴν του εἰς Διδυμότειχον, ὅπου ρίπτεται εἰς τὴν τρομερὰν φυλακὴν Ζιντάν. Ἐν τῇ ὑγρῇ ταύτῃ φυλακῇ διαμένει ἐπὶ ἐξάμηνον, ἕως οὗ προκίψουν στοιχεῖα ἐνοχοποιητικά. Διαπιστοῦται ἡ κατηγορία και ἀποστέλλει Κούρδους ἐπίπλους δημίους — σιδηρόδρομος δὲν ὑπῆρχε τότε — οἱ ὅποιοι παραλαμβάνουν τὸν Λουμπούτ ἐκ τῆς φυλακῆς και τὸν ὀδηγοῦν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως. Καθ' ὁδὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν ἐλευθερώσουν, ὡς ἤκουον οἱ περιόικοι Χριστιανοί, και προσφέρει χρήματα πολλὰ — τίς οἶδε πόσα συνεκέντρωσεν ἐκ τῶν πόλεων και χωρίων τῶν τριῶν σαντζακιῶν, — ἀλλ' οὗτοι ἀκαμπτοὶ θέλουν νὰ ἐκτελέσουν τὴν διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου. Σύρουν τὸν δοξασθέντα πασᾶν εἰς τὴν πλατεῖαν ἔμπροσθεν τῆς νῦν οἰκίας τοῦ κ. Γ. Γιαρματζῆ, τὸν ὑποχρεώνουν νὰ γονατίσῃ, ἀποκόπτουν τὴν κεφαλὴν του και τοποθετήσαντες ἐντὸς δισακίου τὴν μεταφέρουν πρὸς τὸν Σουλτάνον.

Τοῦτο ἦτο τὸ τέλος τοῦ αἰμοσταγοῦς θηρίου, τὸ ὅποιον ἔβαψε με ἀθῶν αἷμα ραγιαδῶν τὴν Μακεδονικὴν γῆν. Ἦξιζε τοιαύτης τιμωρίας. Ἡ Θεία δίκη τὸν κατεδίκασεν ὅπως ἔπρεπεν. Ἡ πλατεῖα ὅπου ἐξετελέσθη και ἐκτελοῦντο και ἄλλοι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὀνομάζετο Βεφᾶ-γερεῖ = Θανάτου τόπος.

ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ—ΣΑΡΑΪ—ΚΟΥΣΚΟΥΛΑΣ—ΚΑΛΕ ΠΑΝΑΥΡΗ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ

Εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον τοῦ Καλέ (Φρουρίου) εἰς τὸν τελευταῖον ἐξώστην τοῦ Σαραϊοῦ (Ἀνακτόρου) ὑπάρχει ἕδαφος λεῖον ἐκτάσεως 4—5 στρεμμάτων, ὅπου εὐρίσκονται τὰ λεγόμενα καγιάνια, ὀνομαζόμενον Κούσκουλας. Ἡ λέξις αὐτὴ εἶναι παραφθορὰ τῆς Τουρκικῆς κίζ-κουλέ ἥτοι πύργος τῆς κόρης, τῆς Βασιλοπούλας δηλονότι. Εἶναι γνωστὴ ἡ θέσις αὐτὴ εἰς ὅλους τοὺς Διδυμοτειχίτας, διότι εἰς τὴν νεαράν των ἡλικίαν εὐρίσκον ἄσυλον, μακρὰν τῶν ὀμμάτων τῆς Τουρκικῆς Ἀρχῆς και τοῦ ὄχλου, εἰς παίγνια και παντοίας ἐκδηλώσεις Ἐθνικῆς ἐξάρσεως και ὀργασμοῦ. Ἐκεῖ ἐψάλλοντο θούρια, ἐχορεύοντο χοροὶ ἔθνικοι ὡσεὶ ὁ τόπος οὗτος νὰ ἀπετέλει μέρος τοῦ ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους. Φόβος παρεξηγήσεων και συνεπειῶν δὲν ὑπῆρχεν. Εἰς τὴν θέσιν ταύτην και εἰς τὸ Β.Δ. μέρος ὑπῆρχε πύργος τετράπους κατὰ τὸ 1)3 και κυλινδρικός εἰς τὸ ἄνω μέρος, ἀρκετοῦ ὕψους λίθινος καταλήγων εἰς ἐξαγωνικὸν παρατηρητήριον με εἷς μεγάλα παράθυρα και ἡ ἀνοδος ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο με λιθίνην κλίμακα ἐσωτερικὴν. Ἡ στέγη τοῦ παρατηρητηρίου ἦτο θολωτὴ λιθίνη τὸ δὲ ἄνω μέρος ἦτο ἐξώστης με ἐπιφάνειαν λίαν και χαμηλὰ κράσπεδα. Τὸ παρατηρητήριον τοῦτο

ἐχρησίμευε διὰ τὰ διέρχεται ἡ Βασιλοπούλα (αἱ κόραι τῶν Βυζ. Βασιλέων) τὰς ὥρας τῆς σχολῆς τῆς ὁποῦθεν ἀπελάμβανε τὴ θῆαν τῶν ἀπειροκάλων τοπειῶν τοῦ Διδυμοτείχου, τὰ ὁποῖα ἐσχηματίζοντο μὲ τὰς καταφύτους πεδιάδας καὶ κοιλάδας τῶν ποταμῶν Ἐβρου καὶ Κιζήλ-δελη-δερεῖ (Ἐρυθροποτάμου) καὶ τὰς καταφύτους μὲ ὀργιάζουσας βλάστησιν ὄχθας αὐτῶν καὶ λαχανοκήπους. Παρεῖχεν ὁ πύργος οὗτος ὁρατότητα μοναδικὴν μέχρις Ἀδριανουπόλεως. Ἡ στέγη του ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνέβαινον μὲ λιθίνην κλίμακα ἐχρησιμοποιεῖτο δι' ἐκπομπὴν ὀπτικοῦ τηλεγράφου τὴν νύκτα διὰ πυρσῶν καὶ παρατηρητήριον κατοπτέυσεως τῶν πέριξ εἰς περίπτωσιν ἐπιδρομῶν λαῶν ἐχθρῶν πρὸς τὸ Βυζαντινὸν Κράτος. Ὁ ἀνωτέρω περιγραφεῖς πύργος ὑφίστατο μέχρι πρὸ 100 περίπου ἐτῶν καὶ ὑποστάς ρῆγμα—προφανῶς ἐκ σειсмоῦ—κατηδαφίσθη ὑπὸ τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν ἵνα διὰ τῶν λίθων ἐπιστρωθῶν οἱ δρόμοι τῆς ἀγορᾶς Διδυμοτείχου. Ὅσαίς λοιπόν, παρουσιάζετο κίνδυνος ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων, καὶ τοιαῦται ἐπιδρομαὶ ἔγιναν πολλαὶ κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα ὑπὸ Κουμάνων καὶ Βουλγάρων, οἱ κάτοικοι Διδυμοτείχου ἐγκαταλείποντες τὰς οἰκίας των κειμένας ἔξω τοῦ φρουρίου ἔσπευδον μετὰ τῆς φρουρᾶς αὐτῶν καὶ ἐνεκλείοντο ἐντὸς κλειόντες καλῶς τὰς σιδηρᾶς θύρας τοῦ φρουρίου καὶ κατελάμβανον τὰς ἐπάλξεις ἀπ' ὧν ἐπιτίθεντο κατὰ τῶν ἀποπειρωμένων τὰ ἀναριχηθῶν ἐχθρῶν, ρίπτοντες κατ' αὐτῶν λίθους καὶ βέλη καὶ πᾶν ὅ,τι ἡ πολεμικὴ τέχνη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διέθετεν. Ἐναπέθετον ἀρκετὰς τροφὰς εἰς τὰ κοιλώματα τῶν κυλινδρικῶν καὶ παραλληλοπέδων πύργων συνισταμένας εἰς σῆτον, ἀραβόσιτον καὶ ἰδίως κέχρον ὅστις εἶναι ἀντοχῆς μεγαλυτέρας εἰς τὴν πολυκαιρίαν. Τοῦτον ἤλεθον εἰς ἀνεμόμυλον κείμενον ὀλίγον ὑπερθεῖν τοῦ τοιχᾶν ὅπου ἡ σημερινὴ πενκόφυτος θέσις καὶ ἔψηνον ἄρτον εἰς φούρνους ἐντὸς τοῦ φρουρίου εὐρισκομένους. Ὑδωρ ἐπρομηθεύοντο διὰ τῆς νερόπορτας, παρὰ τὴν Ἀρμενικὴν ἐκκλησίαν Ἀγίου Γεωργίου Παλαιοκαστρίτου, ἐκ τῶν Πηγαδιτσιῶν καὶ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ ἐκ τοῦ Πενταζώνου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἔπαυε πλέον τὸ παρατηρητήριον τοῦ πύργου τὰ παρέχῃ θέαμα εἰς τὴν Βασιλοπούλαν διότι κατελαμβάνετο τοῦτο ὑπὸ ἀξιωματοῦχου παρατηρητοῦ, ὅστις κατώπτευε τὰ πέριξ καὶ εἰδοποιεῖ τὴν φρουρὰν διὰ τὸ σημεῖον ἀπ' ὅπου ἐνεφανίζετο ὁ ἐχθρὸς. Τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως Διδυμοτείχου περιερρέετο ὑπὸ τοῦ ἡμίσεος Ἐρυθροποτάμου (Κιζήλ-δελη-δερεῖ), τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ διὰ τοῦ ἄλλου ἡμίσεος ποταμοῦ στρεφομένου διὰ μεγάλης καταπακτῆς παρὰ τὴν κλινικὴν κ. Τυρρῆ καὶ διοχετευομένου διὰ βαθῆος χάνδακος ἀρχομένου ἀπὸ τὴν συνοικίαν Χλόης καὶ καταλήγοντος εἰς συνοικίαν Ἄμμου, ὅπου ἐχύνοντο τὰ ὕδατα καὶ σήμερον ὀνομάζεται ἡ θέσις ντομαλλικ (ἐπίχωσις). Ὁ βαθὺς οὗτος χάνδαξ δὲν ἀπείχε τοῦ σημερινοῦ μεγάλου τζαμιοῦ παρὰ πεντηκοντάδα μέτρων ἀνατολικῶς. Οὕτω πρὸς πληρεστέραν ὀχύρωσιν τοῦ Διδυμοτείχου μετεβάλλετο τοῦτο εἰς νη-

σίδα καὶ ὁ ἐχθρὸς ἔπρεπε νὰ διέλθῃ πρῶτον τὸν χάνδακα ἢ τὸν ποταμὸν διὰ νὰ φθάσῃ πρὸ τῶν τειχῶν.

Κατὰ μίαν περίπτωσιν τοιαύτην ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιδρομῶν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης, ἣτις τρεῖς ἑκάη, ἐπυρπολήθη ὀλοσχερῶς, ὅπως ἀναφέρουν τὰ τοπικὰ ἱστορικὰ γεγονότα, ὑπὸ τῶν Βουλγάρων τὴν φορὰν ταύτην κατὰ τὸ 1257 προφανῶς, καθ' ἣν δεινῶς ἐληλάτησαν καὶ κατέκαυσαν τὴν ἔξω τοῦ φρουρίου πόλιν, οἱ κάτοικοι τοῦ Διδυμοτείχου ἐσώθησαν κατὰ τὸν ἐξῆς περίεργον τρόπον, ὅπως μεταδίδεται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἱστορικὴ παράδοσις. Ἐἶχον πληροφορίας ὅτι ὁ ἐχθρὸς πλησιάζει. Οἱ κάτοικοι εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ φρουρίου ἐγκατασταθέντες εἰς τὰ πολυάριθμα λαξευτὰ σπήλαια ἔλαβον τροφὰς ἀρκετὰς καὶ ἔκλεισαν τὰς θύρας (καλέπορτες). Τὰ πάντα ἦσαν ἔτοιμα δι' ἀπόκρουσιν ἐπιθέσεως. Ὁ παρατηρητὴς εἰδοποιεῖ ὅτι ὁ ἐχθρὸς προελαύνει ἐξ ὅλων τῶν μερῶν καὶ φθάνει πρὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ διοχτετευτικοῦ χάνδακος τοὺς ὁποίους διέρχονται ἀνέτως ξηροὺς τελείως ὄντας καθ' ὅτι ὁ μὴν ἦτο Ἰούνιος καὶ ὁ χεῖμαρρος Ἐρυθροπόταμος δὲν εἶχεν οὔτε σταγόνα νεροῦ. Φθάνει πρὸ τῶν τειχῶν καὶ ἐπιτίθεται πρὸς ἀνάβασιν καὶ ἐκπόρθησιν τοῦ φρουρίου. Ἀποκρούεται πεισιμόνως. Αἱ μάχαι διεξάγονται τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, ὁ ἐχθρὸς συμπληρώνει τὰς ἀπωλείας του δι' ἐφεδρικῶν στρατευμάτων του. Αἱ ἡμέραι παρέρχονται καὶ ἡ ἔκβασις τοῦ ἀγῶνος δὲν ἀποκλίνει ὑπὲρ οὐδενός. Μὲ τὰ σύγχρονα μέσα τοῦ πολέμου οἱ πολιορκούμενοι ἀνθίστανται γενναίως. Ἡ ὑπεροχὴ εἰς ἀριθμὸν τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ σειρὰν ἡμερῶν ἀνανεώνοντος τὰς δυνάμεις του ἤρχισε νὰ θορυβῇ τοὺς πολιορκημένους. Ἐνισχύουν τὸ φρούριον ἐξ Ἀνατολῶν, ἀδυνατίζει τὸ Δυτικόν. Καταρρέει μέρος τοῦ τείχους ἀπὸ Βορρᾶ, αἰθῶρει ἐπισκευάζεται ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ, ἀλλὰ καταρρέει ἄλλο σημεῖον καὶ σπεύδουν ἐκεῖ. Ἡ τύχη τῶν πολιορκημένων ἀποβαίνει ἐπικίνδυνος. Ἦτο ἡ νύξ τοῦ Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη νὰ δοθῇ τελικὴ καὶ ἀποφασιστικὴ μάχη μετ' ἔξοδον τῶν Ἑλλήνων ἐκ τοῦ Φρουρίου. Πάντες οἱ μάχιμοι εἰς τὰς θέσεις των. Οἱ γέροντες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ μεταβαίνουν ἀφ' ἐσπέρας εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐντὸς τοῦ Φρουρίου, προσεύχονται γονυκλινεῖς ἐνώπιον τῆς εἰκόνης τοῦ Σωτῆρος καὶ παρακαλοῦν δακρύνοντες νὰ σώσῃ αὐτοὺς ἐνισχύων τὰ ὄπλα τῶν μαχομένων διὰ τὴν ἐλευθερίαν των. Ἀνασηκώνουν τέσσαρες τὴν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος καὶ ἐν δεήσει καὶ ψαλμοῦς λιτανεύουν αὐτὴν μέχρι τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ἐντὸς τοῦ Φρουρίου. Ἐναποθέτουν τὴν εἰκόνα ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνης τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ μετὰ δῖωρον προσευχὴν αὐθις ἐπαναφέρουν τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν θέσιν της καθ' ὅμοιον τρόπον λιτανείας. Πάντες διέρχονται κάτωθεν αὐτῆς ὡσεὶ ἐπιτάφιον καὶ ἀφοῦ ἔτοποθέτησαν πλεόν τὴν εἰκόνα εἰς τὴν θέσιν της ἕκαστος μετέβη τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸ κατάλυμά του ἵνα ἀναπαυθῇ καὶ τῇ ἐπαύριον παράσχῃ τὴν βοήθειάν του εἰς τοὺς

μαχομένους. Τὰς μεταμεσονυκτίους ὥρας ἀρχίζει νὰ πίπτη ραγδαία βροχή καταρρακτώδης καὶ μέχρι τῆς πρωίας ὁ Ἐρυθροπόταμος πλημμυρίζει μὲ βορβοῶδες καὶ κατέρυθρον ὕδωρ, τὸ ὁποῖον διαχωρίζαντες οἱ πολιορκημένοι διὰ τῆς καταπακτῆς, μεταβάλλουν εἰς νησίδα. Ὁ ἐχθρὸς χωρὶς νὰ ἀντιληφθῆ περικυκλοῦται καὶ εὐρίσκεται μεταξὺ ὕδατος καὶ τειχῶν. Ἐπιτίθενται τώρα οἱ Ἕλληνες δι' ἐξορμήσεως ἐκ τοῦ Φρουρίου καὶ ἄλλους τῶν ἐχθρῶν συλλαμβάνουν, ἄλλους φονεύουν καὶ ἄλλοι ριπτόμενοι εἰς τὸ ρεῦμα πνίγονται. Οἱ Διδυμοτειχῖται σώζονται. Ὁ ἐχθρὸς φεύγει κατησχυμένος. Εἰς ἔνδειξιν ὅμως εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἐπιστρέφουν εἰς τὸ φρούριον, ὅπου λιτανεύουν πάλιν τὴν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος, τώρα μὲ ὁμαδικὴν ψαλμωδίαν καὶ ἐπιδίδονται εἰς εὐχίας, χοροὺς καὶ ἀγῶνας ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ Κούσκουλα, καθιερώσαντες πανήγυριν ἐτησίαν. Ἐκτοτε ἡ λιτανεία αὐτὴ καὶ ἡ πανήγυρις ἐτελοῦντο κατ' ἔτος τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, καθ' ἣν ἐλάμβανον χώραν ἐν τῷ εἰρημένῳ πεδίῳ τοῦ Φρουρίου παλαίστραι μὲ ἔπαθλα, χοροὶ καὶ παντοῖαι ἐκδηλώσεις ἐπινικείων. Μὲ τὴν κατάληψιν τοῦ Διδυμοτειχοῦ ὑπὸ τῶν Τούρκων τὸ 1261 ἡ πανήγυρις ἐξηκολούθει νὰ γίνεται διότι οἱ Τούρκοι ὄχι μόνον ἐσεβάσθησαν καὶ ἐπέτρεψαν αὐτὴν ἀλλ' ἐλάμβανον μέρος καὶ αὐτοὶ εἰς τὰς παλαίστρας καὶ πολλοὶ τῶν πλουσίων ἐξ αὐτῶν ἠθλοθέτου. Μέχρι τοῦ 1940 ἐξηκολούθει μὲ τὴν αὐτὴν πάντοτε ζωηρότητα νὰ γίνεται ἡ πανήγυρις αὐτὴ μετατοπισθεῖσα ἐκ τοῦ φρουρίου ἐλλείπει ἐπαρκoῦς χώρου καὶ ὕδατος εἰς τὴν πεδιάδα Χλόης (Τσαίρια) προηγουμένης πάντοτε τῆς ἀνωτέρω περιγραφείσης λιτανείας. Μετὰ τὸν πόλεμον ὅμως τοῦ 1940 περιορίσθη εἰς μόνην τὴν λιτανείαν καὶ ὀλίγον χορὸν ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ σὺν τῷ χρόνῳ κατατείνει νὰ ἀτονίσῃ τελείως καὶ νὰ ἐκλείψῃ διότι δὲν δίδεται ἡ δέουσα σημασία ἐξ ἀγνοίας προφανῶς τοῦ ἱστορικοῦ της, δὲν τυγχάνει κρατικῆς ἀντιλήψεως, προστασίας καὶ τονώσεως καὶ δὲν δίδεται ἡ δέουσα θρησκευτικὴ καὶ ἐθνικὴ αἴγλη.

Τί κρῖμα νὰ ἐκλείψῃ ὀλοσχερῶς μία τοιαύτη προγονικὴ παρακαταθήκη καὶ ὡραία ἱστορικὴ παράδοσις!!

Κατὰ τὸ 1888 τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἀνεστάτωσε καὶ ἐνέπλησε λύπης τὸ Διδυμότειχον καὶ τὴν περιφέρειαν ὁλόκληρον τὸ ἐξῆς θλιβερὸν ἐπεισόδιον:

Οἱ προσκυνηταὶ τῶν πέραν τοῦ Ἐβρου χωρίων ἔφθανον τὴν πρωίαν εἰς Διδυμότειχον διαπεραιούμενοι μὲ σχεδίας δυναμένας νὰ μεταφέρουν 50 περίπου ἄτομα. Τὴν πρωίαν ἐκείνην διὰ νὰ προλάβουν οἱ πανηγυρισταὶ τὸ πλεῖστον νέαι ἠρραβωνισμένοι τὴν θεῖαν λειτουργίαν εἰσῆλθον περισσότεροι τῆς ἀντοχῆς τῆς σχεδίας παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν πορθμῶν ἥτις καταποντισθεῖσα παρέσυρεν εἰς τὸν θυθὸν τοῦ Ἐβρου ὄλους τοὺς νέους καὶ νεανίδας καὶ ἐθρηνήθη ὁ πνιγμὸς δεκάδων ἐξ αὐτῶν. Ἡ λαϊκὴ μοῦσα συνέθεσε

ἐλεγείαν, ἥτις κατ' ἔτος ἔκτοτε ἐφάλλετο εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θλιβεροῦ γεγονότος.

Ἄλλάζουν μάνεις κι πιδιά
κι πιθιρῆς κι νύφεις
ἀλλάξ καημέν Λιμπιράκνα
δὺ κουρίτσια κουπέλεις
Τῶνα βάζ του τριλικάκ
κι τᾶλλου τοῦ σκαλένιουτ (κεντητὸ
φουστάνι).
πέρνουν κηριὰ στὰ χέριατς
λαμπάδεις στὴν πουδιά τς
κι στοῦ Χριστὸ παένουν

Κι' ἅγιον Χριστὸς δὲ σκώνουνταν
κόσμους γιὰ νὰ πιράσουν
κανένας δὲν κατάλαβει
μὸν γέροντας κατάλαβει
Κόφτει πιδιά τὶς γκαΐδεις σας
κουρίτσια τὰ τραγούδια
θὰ γίν ἓνα φουν(ι)κὸ
ἓνα μεγάλο θᾶμα
Θὰ χάσουν κόσμους τὴ ζουή τς
γιατὶ καρὰβ μπατίκουσι
κι τοῦ καρὰβ μπατκῶνει.

ΕΝ ΤΡΑΓΙΚΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΝ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

Εἰς τὴν προηγουμένην ἀφήγησιν τοῦ ἱστορικοῦ τῆς Πανηγύρεως τῆς Πεντηκοστῆς ἐν Διδυμοτείχῳ (Καλὲ-παναϊρῆ) εἶπομεν ὅτι ἐλάμβανον χώραν παλαιστραὶ, πανάρχαιον Ἑλληνικὸν ἀγώνισμα, μὲ ἔπαθλα σοβαρά, ἤρχοντο δὲ παλαισταὶ μὲ φήμην μεγάλην ἐξ ὅλων τῶν πόλεων καὶ χωρίων τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας, μάλιστα δέ, ὅπως ἐνθυμοῦμαι προπολεμικῶς ἀκόμη, δηλ. πρὸ τοῦ 1940 ἤρχοντο καὶ ἐκ Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας διὰ νὰ ἀγωνισθοῦν καὶ λάβουν τὸ ἔπαθλον. Δυστυχῶς, ἀπὸ ἠθικὴν ἱκανοποίησιν τὴν ὅποιαν ἦντιλε ὁ νικητῆς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, τώρα ἡ νίκη κατήντησεν ὀλική, δὲν ἔπαυσεν ὁμως νὰ ἔχη καὶ τὸ ἠθικὸν μέρος. Εἶπομεν ἐπίσης ὅτι ἐλάμβανον μέρος εἰς τὴν πάλην καὶ Τούρκοι παλαισταί, ἀφοῦ καὶ ἡ Κυβερνήσις των ἐσεβάσθη τὴν πανήγυριν αὐτὴν, ὡς μὴ θίγουσαν τὴν ἐθνικὴν καὶ φυλετικὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν. Περισσότερον ὁμως ἐνδιαφέρον διὰ τὴν παλαιστραν ἐπεδείκνουν οἱ στρατιωτικοὶ διοικηταὶ τοῦ τόπου πασάδες, μοιραλάηδες κ.τ.λ. καὶ πολιτικοὶ καημακάμηδες, μουτσαρίφηδες κ.τ.λ. Αὐτοὶ ἐθεώρουν μεγάλην τῶν τιμῶν νὰ ἔχουν ὑπὸ τὴν προστασίαν των Τούρκους παλαιστάς, τοὺς ὁποίους ἔτρεφον, ἐνέδνουν καὶ ἐμισθοδότην καὶ γενικῶς ἐπροστάτευν. Αὐτοὶ πάλιν ἐκτὸς τῆς προπονήσεως οὐδὲν ἄλλον ἔργον ἔκαμνον καὶ ἦσαν ἔτοιμοι διὰ πάλην εἰς γάμους καὶ πανηγύρεις. Ἡ νίκη τοῦ παλαιστοῦ ἐθεωρεῖτο νίκη τοῦ προστάτου πασᾶ, διότι εὔρεν ἄξιον παλαιστὴν καὶ ἡ διατροφή του ἦτο πλήρης. Εἰς ἐκ τῶν πασάδων τούτων πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἶχε τὸν τρομερώτερον παλαιστὴν ὁ ὁποῖος ἐνίκησε Τούρκους καὶ Ρωμηοὺς—ὅπως ἀπεκάλουν τότε τοὺς Ἕλληνας—καὶ ἔγινε τὸ ὄνομά του—τὸν ὠνόμαζον Σούλιον Πεχλιβάν—θρύλος. Οὐδεὶς ἀντιμετώπιζε πλέον αὐτὸν καὶ ἡ φήμη του ἤρχισε νὰ ἀμβλύνηται. Ὁ πασᾶς μίαν ἡμέραν καλεῖ τοὺς προύχοντας τοῦ Διδυμοτείχου καὶ ἐρωτᾷ ἂν γνωρίζουν κανένα παλαιστὴ ἄξιον νὰ παλαίσῃ μὲ

τὸν παλαιστὴν Σούλιον. Οἱ πρόκριτοι Ἕλληνες ἀπαντοῦν ὅτι εἶναι εἷς Ἕλληνα, ἀλλ' εὐρίσκειται εἰς τὴν φυλακὴν Ζιντάν (φυλακαὶ Καρόλου) ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ, φυλακισθεὶς δι' ἀσήμαντον αἰτίαν ὑπὸ τοῦ προκατόχου του. Οὗτος, εἶπον, ἐντὸς τῆς ὑγρᾶς φυλακῆς ἔχασε τὴν ἀρχικὴν του δύναμιν, ἀλλ' ἴσως ἐξερχόμενος καὶ διατρεφόμενος καλῶς, ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸν Σούλιον. Ὁ πασᾶς διατάσσει τὴν ἄμεσον ἀποφυλάκισιν τοῦ Ἕλληνος τούτου παλαιστοῦ ἀκούοντος εἰς τὸ ὄνομα Ἀρχοντῆ-πεχλιβάν, καὶ τὴν παράδοσιν αὐτοῦ εἰς τοὺς προκρίτους τοῦ Διδυμοτείχου. Ἦτο μὴν Φεβρουάριος, δηλαδὴ 5 περιῖτου μηνᾶς πρὸ τῆς πανηγύρεως τῆς Πεντηκοστῆς. Οἱ πρόκριτοι παραλαμβάνουν τὸν Ἀρχοντῆν καὶ ἀρχίζουν τὴν διατροφήν του. Οὗτος πάλιν ἤρχισε τὰς προπονήσεις του κατὰ τὸν ἐξῆς δοκιμαστικὸν τρόπον: Ἀφοῦ ἐπὶ 2—3 μῆνας συνῆλθε, ἔκαμε σωρὸν πηλοῦ καὶ καθ' ἡμέραν ἐνεπήγγυε τὰ δάκτυλά του ἐντός. Ὁ πηλὸς ἐν ὄσῳ ἦτο ὑγρὸς ἐδέχετο τὰ δάκτυλα τοῦ παλαιστοῦ, ὀλίγον ὅμως κατ' ὀλίγον ξηραίνόμενος ἀπῆτει δύναμιν τεραστίαν, ὅποτε ἐμπήξας καὶ πάλιν τοὺς δακτύλους του ἐβεβαιώθη ὅτι εἶναι πλέον εἰς θέσιν νὰ παλαίσῃ τὸν Σούλιον.

Τὴν ἡμέραν τῆς πανηγύρεως ἀφοῦ ἐπάλαισαν πρῶτον οἱ ἀρχάριοι, κατὰ τὰ εἰθισμένα, καὶ οἱ μικροτέρας ὀκλῆς παλαισταί, ἐξεδύθη ἐπιδεικτικῶς καὶ ὁ Σούλιος φορέσας τὴν εἰδικὴν περισκελίδα ἐκ δέρματος (κιουσπέτι), ἤλειψαν αὐτὸν μὲ ἔλαιον ὅλον τὸν κορμὸν του καὶ τὰς χεῖρας καὶ ἐξελεθῶν εἰς τὸν στίβον ἤρχισεν ἐπιδεικνυόμενος καὶ προκαλῶν. Ὁ πασᾶς ἀπὸ τῆς ἐξέδρας παρηκολούθει πλήρης ἱκανοποιήσεως διὰ τὸ ἀθλητικὸν παράστημα τοῦ προστατευομένου του καὶ τὴν σωματικὴν του ἀλκὴν.

Ἐξέρχεται καὶ ὁ Ἕλληνα Ἀρχοντῆ-πεχλιβάν ἠλειμμένος μὲ ἔλαιον καὶ φορῶν κιουσπέτι. Κάμνει ἕνα γῦρον καὶ προκαλεῖ τὸν Σούλιον. Οὗτος μὲ μειδιάματα εἰρωνικὰ προσβλέπει τὸν ἀντίπαλόν του Ἀρχοντῆν, ἀλλὰ μὲ τὴν χειραψίαν ἀντιλαμβάνεται ὅτι δὲν ἔχει κοινὸν ἀντίπαλον, ἀλλ' ἐπικίνδυνον. Χάνει τὴν αὐτοπεποιθήσιν του. Γίνεται ὁ δεῦτερος γῦρος καὶ καταφέρει κατὰ τοῦ Ἀρχοντῆ κτύπημα ἐπὶ τοῦ αὐχένος διὰ νὰ τὸν παραλύσῃ. Εἰς τὸν τρίτον γῦρον ἐπαναλαμβάνει τὸ κτύπημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ εἰς τὸν τέταρτον, ὅποτε θὰ ἐπάλαιον πλέον, ἠτοιμάζετο νὰ καταφέρῃ τρίτον κτύπημα. Αὐτῆν τὴν φορὰν ὁ Ἀρχοντῆς χάνει τὴν ὑπομονὴν του καὶ ὡς θηρίον ἐκμανὲν ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ Σούλιου, ἐμπηγγύει τὰ δάκτυλά του εἰς τὴν κοιλίαν αὐτοῦ καὶ ἐξορῶσει τὰ ἐντόσθιά του. Ὁ κόσμος ὅλος πελιδνὸς φεύγει. Ἡ πανήγυρις διελύθη. Ἐγινε γενικὴ ἀναστάσις. Ὁ Σούλιος πέφτει νεκρὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀρχοντῆ-πεχλιβάνης δὲν ἐφάνη πλέον, οὔτε ἠκούσθη τί ἀπέγινε!! Ἐπὶ πολλὰ ἔτη οὐδεὶς Ἕλληνα ἐτόλμα νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ Τοῦρκου παλαιστοῦ πρὸς ἀποφυγὴν ἐπεισοδίων.

Δ. ΜΑΝΑΚΑΣ

Συνταξιούχος Δημοδιδάσκαλος

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χριστός γεννᾶται χαρά στὸν κόσμο
χαρά στὸν κόσμου στὰ παλληκάρια.
Ἡ Παναγιά μας σαράντα μέρες
σαράντα νύχτες κοιλοπονοῦσε παρακαλοῦσι
τοὺς Ἄϊ Ποστόλους τοὺς Ἀρχαγγέλους.
Βοηθήσατέ με σ' αὐτὴν τὴν ὥρα
τὴν ἀγιασμένη, τὴν βλογημένη.
Οἱ Ἄϊ Ποστόλοι γιὰ μῦρα τρέχουν
κι' οἱ Ἀρχαγγέλοι μαμές γυρεύουν
ἄσου νὰ πάνου κι' ἄσου νὰ ἔρθουν
ἡ Παναγιά μας ξελευθερώθει
ἡ Παναγιά μας ξελευθερώθει
μέσα στὶς δάφνες μὲς τὰ λουλούδια (δὶς)
κάμνει τὸν ἥλιο καὶ τὸ φεγγάρι
σὰν ἥλιος λάμπει καὶ τὸ φεγγάρι.

Ἄρχοντες μὴ τὴν ἀρχόντισσα στὴ σκάλα κατηβαίνει
στὴ σκάλα τὴν περίσκαλα στὰ μάρμαρα στριμμένη.
Γυρίζ' ἀρχόντης κι τὴ λέει γυρίζ' κι τὴ ρουτάει
Κόρημ κι' ἄν εἶσαι ροῖδανιά κόρημ κι' ἄν εἶσαι ξάσπρη.
—Κι' ἄν θέλῃς νᾶμαι ροῖδανιά κι' ἄν θέλῃς νᾶμαι
ξάσπρη ἀγόρασέ μι ξοπλαστήρ (χρυσὸ πλάστη)
καὶ συρνικὸ ζουνάρι (ζώνη ἀσημένια) καὶ σκολα-
ρίκια κιχρωτὰ καλὲμ κι μὴ γράμμας
νὰ σιοῦμη (κουιέμαι) νὰ λυγίζουμη νὰ φαίνητη
τοῦ γράμμα.

Ἐνα μικρὸ μικρούτσικο. Σάββατο μέρα γεννήθηκι
τὴν Κυριακὴ βαφτίσκει, κι' ἡ μάννα ποῦ τοῦ
βίζανει κι' ἡ ρόγα ἀσημένια κι τοῦ βουζίτο'
μάλαμα κι' ρόγα ἀσημένια.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	Σελίς 3
ΤΥΡΟΛΟΗ	» 5
ΤΥΡΟΛΟΗ—ΣΤΡΑΝΤΖΑ	» 12
Κῶδιξ Δημογεροντίας Τυρολόης ἀπὸ 1879	» 12
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΝΤΖΑΣ	» 44
Ὁ Θρῦλος τῆς ἀλώσεως τοῦ Κάστρου τοῦ Σερεντίου ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων	» 65
ΜΙΑ ΘΛΙΒΕΡΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ	» 66
ΜΑΚΡΑ ΓΕΦΥΡΑ (ὑπὸ Ἰωάννου Μιχαηλίδου)	» 78
ΜΑΚΡΑ ΓΕΦΥΡΑ (ὑπὸ Ν. Βαφείδου—Καθηγητοῦ)	» 87
Βιβλίον πρακτικῶν Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς προσφύγων Θρακῶν Οὐζοῦν—Κιοπροῦ	» 92
ΓΑΝΟΣ—ΧΩΡΑ	» 95
Πρακτικὰ Δημογεροντίας καὶ Ἐπιτροπῆς Γάνου—Χώρας	» 97
ΜΕΤΡΑΙ (ΤΣΑΤΑΛΤΖΑ)	» 125
ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ—Πρόλογος	» 137
Εἰσαγωγή	» 138
Πρακτικὰ Ἐφορείας ἀπὸ 1878—1906	» 145
Ἀλληλογραφία Θρακικοῦ Κέντρου καὶ Ταμείου Ἀνταλλαξίμων πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν Κωδίκων Ἀδριανουπόλεως	» 201
ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ	» 221
Πρόλογος	» 223
ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΝ	» 225
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ	» 261
Ἐπιδιώξεις καὶ ἀποφάσεις τοῦ Θρακικοῦ Κέντρου κατὰ τὴν δια- νουμένην ἀπὸ Ἰανουαρίου 1957 περίοδον	» 271
Οἱ Θραῖκες Ἠνωμένων Πολιτειῶν	» 273
Ἐπιστολὴ τοῦ πρωθιερέως Δ. Καλλιμάχου πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Θρακικοῦ Κέντρου	» 273
Ἄρθρον τοῦ πρωθ. Δ. Καλλιμάχου εἰς τὸν «Ἐθνικὸν Κήρυκα» Νέας Ὑόρκης περὶ ἰδρύσεως Πανθρακικῆς Ἐνώσεως	» 274
Ἐπιστολὴ τοῦ Πρέδρου τοῦ Θρακικοῦ Κέντρου κ. Φ. Μανουηλί- δου πρὸς τὸν πρωθ. Δ. Καλλιμάχον	» 276
Ἀπάντησις εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴν	» 278
Κριτικὴ διὰ τὸν 2βον Τόμον τῶν «Θρακικῶν» εἰς τὸν «Ἐθνικὸν Κήρυκα» Ν. Ὑόρκης	» 279
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΙΣ ΤΩΝ ΘΡΑΚΩΝ	» 285